

Alberts Aldersons

IZPRAST SEVI:

dabas pētnieka apceres

Rīga, 2018

Autorizdevums

Ierobežotas pieejamības tiešsaites publikācija

PAR AUTORU

Grāmatas autors ir Alberts Aldersons, habilitētais medicīnas doktors. Dzimis 1945. gadā. Beidzis Rīgas Medicīnas institūtu, strādājis par lauku ārstu, vēlāk mācījies aspirantūrā, aizstāvējis zinātņu kandidāta un doktora disertācijas neuro- un psihofizioloģijā, strādājis dažādās zinātniskās iestādēs par līdzstrādnieku, profesoru un vadošo pētnieku. Vairāk kā 150 dažādu zinātnisku darbu, arī četrus monogrāfiju, 11 izgudrojumu autors. Darbojies stresa neirofizioloģijas, dažādu organisma funkciju matemātiskās modelēšanas, arī pašattīstības jomā. 2012. gadā kā autorizdevums tapusi ierobežotas pieejamības tiešsaites publikācija - grāmata "Racionālais iracionālisms, vai grāmata apjukušam inteliģentam," un 2018. gadā – arī kā autorizdevums tapusi ierobežotas pieejamības tiešsaites publikācija - grāmata "Atklāt sevi: dabas zinātnieka apceres par praktisko ideālismu," kurās pirmo reizi sācis iztirzāt jautājumus par pašattīstības ciešo, un pat neizbēgamo saistību ar klasiskā ideālisma filosofiju un neirofizioloģiju.

Šajā krājumā apkopotas dažādas piezīmes, kas samērā spontāni radušās kādu pēdējo 8 -10 gadu laikā. Pamatā tās aptver dažādus izvērsumus, nianšes, detaļas par pamata jautājumiem, kas aplūkoti iepriekšējos autora darbos

Adrese internetā www.algal16.id.lv; e-pasts: algal16@inbox.lv

Alberts Aldersons

Izprast sevi:

dabas pētnieka apceres

Grāmata izdota autora redakcijā

Autorizdevums

Ierobežotas pieejamības tiešsaites publikācija

www.algal16.id.lv

Visas šī darba tiesības ir aizsargātas.

Izdevumu reproducēt, kopēt vai citādi

pavairot aizliegts bez autora rakstiskas atļaujas.

© Alberts Aldersons, 2018

ISBN - 978-9934-8328-2-6

SATURA RĀDĪTĀJS

Ievads	7
Dzīves lielle jautājumi – neirofiziologa ieskats	8
Ļoti īsi – pats galvenais	12
Filosofija kā praktiska (pielietojuma) zinātne	18
Apziņas pašierobežošana	20
Augstāka un zemāka ticība	24
Transcendence kā pasaules uztveres ieraduma un nosacījuma refleksa maiņa	25
Uzmetums. Filosofiski –neirofizioloģiskā pašattīstības un relaksācijas metode	28
Īss ieskats ideālisma un monisma filosofijā	29
Dažādas piezīmes par objektīvo realitāti	33
Pāreja uz ideālismu	36
Dabiska pasaule	38
Ideālisms - populāri un iespējamie jautājumi	40
Impresijas un aforismi – 1	42
Impresijas - dabiska pasaule	51
Impresijas un aforismi – 2	53
Visa pasaule manī (1)	60
Visa pasaule manī (2)	64
Alternatīva (balstīta uz Dekarta vispārīgās apšaubīšanas principu)	67
Huserls īsi par transcendenci	81
Kā ideālists skata lietas un matēriju	81
Par apziņu kā absolūto centru, izejas stāvokli un atskaites punktu	83
Par to, kas mums deguna galā	84
Absolūtie principi	85

Nav tik viegli un vienkārši – garīguma kritērijs	86
Par lietu pasaules saņemšanu	87
Kāpēc ir nepieciešamas iepriekšējas zināšanas un praktiska pieredze?	90
Metodes pamatprincipi	91
Mēs un pasaule – neirofiziologa ieskats	94
Mēs un mūsu brīvā griba. Vai tāda iespējama? Neirofiziologa ieskats	101
Pretruna starp materiālo un ideālo ir mākslīga, tās atrisināšana samazina stresu, ceļ pašapziņu un veicina pilnvērtīgākas un reālākas pasaules ainas radīšanu savā apziņā	104
Duālisms: imanence - transcendence es - ne es noesis – noema	107
Transcendentālā filosofija	107
Mazliet neparasti par subjektīvismu un objektīvismu	112
Realitāte taču arī ir radītāja daļa	113
Kāpēc es tuos pie savas sistēmas? Kāpēc tuos pie sava pasaules uzskata?	116
Meditācija uz pilnību sevī, savu dziļāko es kā pilnības modeli sevī	117
Par “apskaidrību un pamošanos”	120
Dekarts - subjektīvi vērsta filosofijas iedibinātājs	123
Mūsu pasaules spožums un posts	124
Uztveres filosofija	128
Galvenās tēmas	131
Veidojam konkrētu metodiku stresa samazināšanai un cilvēka veselības stāvokļa uzlabošanai	134
Plašākas piezīmes par fenomenoloģisko <i>epohē</i>	135
Skata punkts	148
Dabīgā transcendence	150
Apziņas filosofija – duālisms	152
Nost ar dogmatiskiem ierobežojumiem - uz individuālu brīvo izvēli	154
Etapa kopsavilkums un salīdzināšanās ar budismu	156

Čittamatra vai jogāčāra	158
Dažādas piezīmes	160
Par cilvēka pašcieņu, ticībām un budismu - pašcieņa pret jebkuru dzīvu partneri, citādi labāk no kontakta izvairīties	162
Skats no iekšienes	166
Apzinātā transcendence, vai pats sev filosofis	168
Piezīmes par transcendenci	170
Patiesības ceļš: 1. daļa	172
Patiesības ceļš: 2. daļa	177
Patiesības ceļš: 3. daļa - the king is naked - karalis ir kails	181
Kas ir cilvēka pamatbūtība un kāds ir tā galvenais dzīves uzdevums?	186
Koncepcija	188
Pie koncepcijas	193
Mēs dzīvojam intencionālo objektu pasaulē (nevis mums transcendentālo objektu pasaulē)	199
Es un transcendence	202
Vienas lapas tēzes	203
Transcendence kā pasaules uztveres ieraduma un nosacījuma refleksa maiņa	205
Uzmetumi - lauka struktūra	207
Jauna pielietojamās filozofijas metode cilvēka pašrealizācijai, pašattīstībai un harmonizācijai – īss kopsavilkums	216
Matērijas – apziņas saskaņošanas problēma	220
Cilvēka subjektivitāte - kultūras filozofijas pamats	225
Cogitatio - cilvēka nemainīgais pamats	227
Īss metodikas apraksts	233
Impresijas un aforismi	235
Divi garīgu meklējumu ceļi, fiziskā un garīgā saskaņošanas jautājumi	250
Kāpēc filozofija?	255

Ieraudzīt tieši!	258
Par brīvību kā apzinātu nepieciešamību	259
Sevis izjūta	260
Būt filosofam nozīmē ieaudzināt sevī paškritiku. Svarīgas lietas individuālajā praksē	262
Daži ļoti būtiski uztveres filosofijas jautājumi	263
Spēt saprast citus, nezaudējot savu brīvību?!	268
Oriģinālā apzinātās transcendences metodika	267
kā pareizi "atkost" Alberta metodi?	270
Nedaudz gaisīgas esejas par konkrētās metodikas tēmu	272
Koncentrēts programmas apraksts – 1	273
Praktiska pašattīstības un veselības programma: īss ievadījums un vispārīgs plāns	284
Izslēgšanas treniņš - Huserla darba modifikācija	288
Domas savdabības garīgajā pasaulē	299
Dažas brīvas esejas par nedaudz attālākiem jautājumiem	306
Pats sev filosofs	321
Ego sum – es esmu; ergo sum – tā tad esmu; ergo ego – tā tad es	323
Pamatā ir izjūtas	329
Mācība par zināšanām	331
Dekarta pēdās	332
Pašam savi darba rīki	333
Materiālisms un ideālisms	334
Filosofijas virzieni un mūsu attieksme	336
Domāšanas prieks un laime – filozofiskā terapija	338

IEVADS

Šajā krājumā apkopotas dažādas piezīmes, kas samērā spontāni radušās kādu pēdējo 8 -10 gadu laikā. Pamatā tās aptver dažādus izvērsumus, nianšes, detaļas par pamata jautājumiem, kas aplūkoti iepriekšējos autora darbos - sākot ar 2012. gadā izdoto “Racionālais iracionālisms, vai grāmata apjukušam inteliģentam,” kas lika pamatu jaunajam, autora izstrādātam pašizziņas un pašattīstības virzienam, par kura galveno raksturojošo iezīmi varētu kalpot dabas zinātņu – pamatā neurofizioloģijas un, kaut ievērojami mazākā mērā, arī fizikas, sevišķi tās pēdējo gadu desmitu sasniegumu, no vienas puses, un filosofijas, it sevišķi, Bērklīja, Dekarta, un klasiskā vācu ideālisma filosofijas, kā arī dažu sensenu dažādu tautu gudrību un atziņu sintēze, un “Atklāt sevi (dabas zinātnieka apceres par praktisko ideālismu),” kas visas ir izdotas autora izdevumā kā ierobežotas pieejas elektroniskas grāmatas.

Kā jau virsrakstā minēts, tās tiešām ir tikai pārdomas un apceres, tādēļ ideja tās apkopojot bija tāda, ka tās vajag publicēt pēc iespējas dabiskākā veidā. Lasītājs tāpat, bez lieka skaidrojuma sapratīs, par ko te iet runa; un mēģinājums to visu mākslīgi sagrupēt zem kaut kādām nodaļām, kaut kāda attīstoša sižeta veidā, šoreiz šķiet lieka un nevēlama. Tieši dabiskais izklāsta veids, dažādas nianšes par līdzīgiem jautājumiem dažādās darba vietās, kas reizēm, virspusēji skatot, var likties pat savstarpēji pretrunīgas; tas vis likās ļoti būtisks, un tāpēc tiek saglabāts.

Grāmata satur virkni pilnīgi patstāvīgu rakstu, kurus var lasīt jebkurā secībā; tie ievērojami atšķiras gan pēc dziļuma, gan pēc uztveres grūtuma pakāpes. Tas viss ļauj un liek katram izvēlēties tieši to, kas viņam šķiet noderīgākais.. Atceramies, ka visi šie raksti tomēr runā par to pašu, un, lai cik arī neliktos atšķirīgi, tie nekādā ziņā nerunā viens otram pretī.

Un nu, pašā sākumā, īss ievadījums, kas varbūt tomēr ļaus vieglāk noorientēties sekojošajos materiālos. Man šķita nepieciešams iesākumā paskaidrot, priekš kam gan ir vērts pielikt tik lielas pūles, lai uztvertu, aptvertu un iepazītu šo savu Es.

Kad es iemācīšos teorētiski saprast, un arī praktiski bez piepūles, jebkurā dzīves situācijā un jebkurā gara stāvoklī uztvert savu Es, tad viss pārējais, kas man ir uztverams, ir Ne Es (nu, kaut vai Fihtes traktējumā, bet zemāk tas tiek traktēts stipri atšķirīgi). Un tad ir pirmšķirīgi svarīgs nākamais solis: ir jāiegūst pilna teorētiska pārlicība, un, līdz ar to arī ticība, un jāietrenējas praktiski momentā vienmēr sajūst, ka šis otrs vienmēr ir viens un vienots. Un tad jau kļūst stipri skaidri un vienkārši.

Atkrīt visi strīdīgie jautājumi, par Radītāja esamību vai neesamību. Vienalga, vai tā ir matērija, vai vienkāršu ideju uztvere, tas vienalga ir tikai un vienīgi mans pārinieks, viens, un nekā cita nav. Un tāpēc

mainās prioritātes: galīgi nav svarīgi, kas ir tas, kas ir ārpus manis, bet svarīgs kļūst tikai viens: kādas man ar to ir attiecības. Un tālāk, tu drīz redzi, ka tas ir atkarīgs no tevis. Te ir treniņš, ilgs un grūts. Un tad tu analizē visas tās situācijas, kur šķiet, ka tā nav, un redzi, ka tā ir, ka viss ir atkarīgs no tevis. Un tad tu saproti, ka viss, kas ir tavā rīcībā, vienīgie tavi ieroči ir tas, ko sauc par gribu, jo visu pārējo tu saņem par brīvu. Gribas padomdevēji ir prāts, domas, no manas puses, un emocijas, kā atgriezeniskā saite no ārpuses. Emocijas ir mana Es un mana Ne Es (mana Likteņa) attiecību kvalitātes nepārtraukts indikators – rādītājs. Un, ja tev šķiet, ka kādreiz tev tiek dota laba sajūta, emocija, bez tiešas tavas līdzdalības, labi dzīves notikumi (kas patiesībā ir tās pašas sajūtas, tikai citādas nianšes) nāk paši no sevis, tad, nedaudz padomājot, tomēr sapratīsi, ka tas vienmēr ir kādas tavas slēptākās gribas piepildījums. Lūgšana ir tieša savas gribas izpausme, zinātne tāpat, bet te var būt nianšes, atkarībā no tava prāta.

Un tad ir tā, ka jautājums par matēriju ir jau vairāk kā palīglīdzeklis, nav kā pats galvenais. Tas ir iespēja sakārtot prātu – savu padomdevēju, lai labāk motivētu un virzītu gribu.

Un beigās, ļoti labi atkal redzam un izjūtam vissvarīgākajos dzīves jautājumos cauri vijamies galveno līniju. No cilvēka, no mana Es tiek prasīta patstāvība, tiek visi apstākļi tā salikti, ka skaidrība, attiecības, nemaz jau nerunājot par šo Es un Ne Es attiecību esību vispār – to ieraudzīšanu, ir jārealizē cilvēkam pašam. Un tad beigu beigās iznāk, ka tieši tas ir pats, pats galvenais, jo visu citu var visādi pēc svarīguma pamainīt vietām, bet šo nekad, tas jebkurā dzīves un domu situācijā izspiežas ārā kā īlens no maisa. Nu, bet tas taču ir lieliski, ka varam to saprast un izmantot.

DZĪVES LIELIE JAUTĀJUMI – NEIROFIZIOLOGA IESKATS

Pirmām kārtām, sakarā ar šeit iztirzājamo jautājumu tematiku, gribu teikt, ka viss pierastais, kas attiecās uz mūsu pasauli un tās uztveri, tās uzbūves un darbības stingri reālistiskās un materiālistiskās likumsakarības, no manas puses nekādā veidā vispār netiek ne analizētas, ne apšaubītas, ne arī ir mēģinājumi to visu kaut kādā veidā revidēt vai uzlabot. Tomēr – tas nenozīmē, ka notiek atdalīšanās, novēršanās vai atteikšanās no tā visa, ka tas viss nav vajadzīgs, netiek izmantots, vai tamlīdzīgi. Ir vajadzīgs, jo tas ir visa jaunā vienīgais faktiskais pamats. Ar vienu vienīgu, toties absolūtu nosacījumu – ja tas ir patiesība, patiesība tajā pašā vispierastākajā veidā, kādā mēs to saprotam gan visparastākajās ikdienas darbībās, gan – saasinātākā un prasīgākā veidā – zinātnē. Šī acīm redzamā, pierastā, mūsu izprastā, nervu sistēmā adaptētā, praksē pārbaudītā pasaule, daba, tās likumi, cilvēki, dzīvnieki, viņu darbības, uzvedība, fizioloģija, neiroloģija, psiholoģija, psihofizioloģija – tas viss, vēlreiz uzsverot, tas,

kas tur ir drošs, paties, pārbaudīts, aprobēts, un nav tikai kādas tukšas fantāzijas, vai kādas vēlama, nevis esoša realitāte – tas viss ir mūsu bagātība, mūsu spēks un lepnums, un nekas to nevar izmainīt, un tā tas arī mūžam paliks. Mēs aizvien kaut ko te uzlabosim, pilnveidosim, pārbaudīsim, šo to atmetīsim, bet kopumā – tā ir mūsu stiprā pils, tas ir mūsu balsts, mūsu bagātība un lepnums.

Šķiet, ka šī sistēma ir tik atstrādāta, tik ļoti nostabilizējusies pati sevī, tik ļoti adaptēta mūsu neuro- un psihiskajai darbībai, ka ar to mums varētu pilnībā pietikt, lai atrisinātu visas mūsu problēmas, piepildītu visas mūsu vēlmes, ieskaitot tā dēvētos “lielos jautājumus.” Un, ja kaut ko nevaram tagad – tad mūs stiprus var turēt dziļā iekšējā pārliecība, ka tas viss tiks noskaidrots nākotnē. Tas varētu nomierināt mūsu tieksmi pēc visa pārdabiskā, kas patiesībā, godīgā interpretācijā jau nav nekas cits, kā vien cenšanās uz priekšu, cenšanās vienmēr izzināt ko labāk, tālāk, plašāk. Un te viss būtu labi, ja ne tas, kas ar mums ir noticis īstenībā.

Šī neapmierinātība ar esošo, šī tieksme redzēt tālāk, zināt vairāk, ir NONĀKUSI PRETRUNĀ AR ĒTIKU. Cilvēks ir tā vārdā gatavs ziedot augšminētās sistēmas pamatprincipus – tas ir, visas šīs sistēmas pamatā likt patiesību, godīgas faktu pārbaudes un tā tālāk. Sajukums ir kļuvis globāls, un tāpēc ir radījis milzīgu disharmoniju, kas izpaužas pēc pilnas paletes – stress, adaptācijas traucējumi, dažādas garastāvokļu nestabilitātes, milzīgas problēmas saskarsmes sfērā, ar visām no tā izrietošām postošajām sekām, ieskaitot cilvēku garīgo un tīri fizisko veselību. Tātad – ne jau centienos izzināt nezināmo ir bēda. Bēda ir ētikā – iebāzties tajā laukā, kas nav tavs, un sākt censties tur diktēt savus noteikumus, censties saindēt šo stabilo, savos patiesības kritērijos balstīto sfēru ar saviem, atšķirīgiem patiesības kritērijiem. Īsi un skaidri: zinātniskajā, reālistiskajā pasaules modelī patiesības kritēriji ir prakse, pārbaudāmība. Invazētajā modelī – paša personīgā pārliecība (mana sirds tā saka) vai arī kāda dogma (dogma ir apgalvojums, kas nav izgājis pārbaudi ar realitātes kritērijiem).

BET – cilvēka daba ir tāda, ka viņam ar augšminēto reālo pasauli un reālo, uz precīziem kritērijiem balstīto patiesību ir par maz. Viņš grib šīs dogmas, šīs nepierādītās vīzijas utt. Mēs taču viņam to ne gribam, ne arī taisāmieš liegt. VIENĪGI – visiem, gan viņiem, gan mums – reālisma pasaules adeptiem, būtu labāk, ja mēs, ja nu ne cienītu vieni otru (tas gan laikam nav iespējams), tad vismaz noslēgtu savstarpēju vienošanos – negodīgi neizmantojot to, kas būtībā tev nepieder. Reālists jau tā neizmanto neko no nereālista bagāžas, vismaz ne ātrāk, kamēr ir to adaptējis atbilstoši saviem zinātnes un veselā saprāta garam atbilstošiem kritērijiem. Bet nereālists gan – viņš cenšas uzspiest, ka viņa fantāzijas ir reālas. Un tā ir klaja NEPATIESĪBA, un klajš ĒTIKAS PĀRKĀPUMS. Un tas ir iemesls tam, kāpēc mums tik slikti iet ļoti plašā mērogā raugoties.

Tiktāl it kā būtu skaidrs. BET – es jau teicu, ka cilvēkam ar ierasto un racionālo pasauli ir par maz. Bet arī ar irracionālo par maz – ne jau velti visi tās adepti cenšas neētiski piesavināties racionālo, objektīvi pastāvošo pusi, pakārtot to zem savas dogmas, dancināt to pēc savas stabules. Nu tad ko – lai mēs darītu viņiem pakaļ – paņemtu viņu fantāziju pasauli, un savukārt censtos dancināt pēc savas stabules? Mēs jau daudz kur sastopamies ar tādiem gājieniem. Tā ir skaidrā prāta un skaidrās zinātniskās domas cenšanās pielabināties plašu masu primitīvām vēlmēm pēc visa pārdabiskā. Neteikšu neko konkrētu, tas katram skaidrs, kurš gribēs saprast.

Nu tad – kas mums paliek, lai nezaudētu kompleksu pasaules ainu. Lai nezaudētu saikni ar ikdienišķajām cilvēka vēlmēm – kas pieprasa kaut ko vēl vairāk, nekā aptver mūsu pēdējos gadsimtos izstrādātā reālā pasaules uztveres sistēma ar pārbaudēm kā patiesības kritērijiem. Mums, acīm redzot, vajag savu sistēmu. Tādu sistēmu, kas neatmestu ne vismazāko nieku no tā, kas ir mūsu rokās, un uz kā patiesībā balstās pasaule, balstās mūsu dzīves, mūs aptverošās lietas, mūsu elementārie dzīvības un veselības nodrošinājuma kritēriji un iespējas. Bet - reizē arī pavērtu bezgalīgi plašus un jaunus ceļus. VAI TĀDA SISTĒMA IR IESPĒJAMA?

Jā ir iespējama. Un mums viņa ir obligāti nepieciešama, ja mēs gribam pasaulē saglabāt veselo saprātu un neatkarīgus no dogmām pamata ĒTIKAS PRINCIPUS. Mums ir vajadzīgs REĀLAIS IDEĀLISMS. Ko tas nozīmē? Tas nozīmē visu to, par ko plaši un nopietni runāts daudzās manu grāmatu vietās. Absolūti saspīestā veidā tas ir tā. Mēs pieņemam par pamatu Dekarta, Hjūma un Bērklīja metodiku, kā nonākt līdz savam pašam pamatam, savam Es, kas ir ideālisma stūrakmens. JAUNUMS: atšķirībā no viņiem – mēs visu savu realitātes, savu zinātnisko sistēmu pilnīgi neizmainītā veidā ieliekam savā apziņā kā milzīgu, bezgalīgu, kosmiski reālu paplašinājumu un skaidrojumu tam, ko Bērklījs un Hjūms dēvēja vienkārši par “stiprajām idejām.” Mums vienalga ir un paliek vienots lauks (kā manā grāmatā “Racionālais irracionālisms, 2012), bet viņš ir nevis primitīvs, kā Bērklījam, bet ir inkorporējis sevī visas līdzšinējās godīgiem spēkiem radītās zinātnes un kultūras vērtības. Tātad, kā iepriekš teicu, mēs te neko nemainām, neapšaubām utt, tikai pilnīgi veselā veidā objektīvi eksistējošo realitāti, kopā ar visiem tās dabas likumiem, neizmainītā veidā pārnesam citā (dabīgā, patiesā) vietā - no matērijas (inertas, nedzīvas, vien teorētiski apzinātas, bet ar savu pilnu cogito neidentificējamās kā neatkarīgas, patstāvīgas visas pasaules pamatstruktūras) - savā apziņā. Tur šīs realitātes pamats ir un paliek tā pati vien mūsu ierastā matērija, tikai piebīdīsim gan vienu būtisku lietu – te tā ir FUNKCIONĀLĀ, PRAKTISKĀ MATĒRIJA, bet nekādā veidā ne FILOSOFISKI ANALIZĒJAMĀ MATĒRIJA. Tātad, sistēma pašos pamatos ir ideālisms, jo atzīst gan materiālo, gan ideālo, bet ideālais ir primārs globālākā plānā.

Neapšaubāmi, ka pilnīgi dabiskā apakšplānā - materiālajā plānā, primāra ir matērija, jo tas taču tā ir pēc mūsu pamatprincipiem – pēc realitātes un atkārtojamības un pārbaudāmības principiem.

Ko mēs iegūsim? Mēs ievērojami paplašināsim savas ierastās sistēmas – uz realitātes, pārbaudāmības kritērijiem balstītas patiesības darbības robežas. Mēs pārklāsim visu to lauku, pie tam pilnīgā vienotībā, kuru mūsu līdzšinējā nespēka dēļ bija okupējuši dogmatiķi un egoisti (kas balstās uz savām izjūtām kā kādas vispārīgas patiesības kritērijiem, tātad stāda sevi augstāk par citiem, uzspiež citiem savu viedokli, vienkārši tāpat uzspiež, bez pierādījumiem, jo tajos viņi parasti neorientējās).

Mēs radīsim ZINĀTNES UN GARA PASAULES SINTĒZI, tādu sistēmu, kas varēs apmierināt visas cilvēka dabiskās prasības, pie tam visos līmeņos – sākot no viszemākā materiālā, līdz visaugstākajiem vispār jebkad iedomājamiem cilvēka gara pieprasījumiem.

MUMS NEKAS NEBŪS JĀATMET NO MŪSU LĪDZŠINĒJIEM IEGUVUMIEM UN IESTRĀDĒM, bet vienlaikus mēs reizi par visām reizēm izbeigsim šo uzspiesto cilvēka dvēseles moku un šaubu labirintu, ļaujot jau agrīni sakopot savus spēkus pareizā virzienā, kas būs apstiprināts ar godīgiem un vispāratzītiem patiesības kritērijiem. Līdz ar to, tas būs ceļš uz cilvēka mieru, veiksmi dažādos darbos un domās, atbrīvos cilvēkus no mūžīgām šaubām par sava ik brīža izvēlēta ceļa un darbības pareizumu, un kopumā vedīs pie laimes, miera, piepildījuma un veselības.

Mūsu rīcībā, tātad, būs nevis viena no divām konfliktējošām sistēmām: vai nu materiālisms, vai ideālisms, kas automātiski nostāda cilvēku nepārtrauktā konfrontācijas situācijā ar citādi domājošiem, kas jau ir kaitīgi pats par sevi, jo ir nepārtraukta stresa avots. Nē, neurofizioloģiski šāda jauna situācija ir pilnīgi pieļaujama, ir pilnīgi dabīgi un cilvēka adaptācijas spējām atbilstoši, vienlaikus kultivēt un stiprināt sevī abas sistēmas: ideālisma sistēmu kā pamatu visu dzīves lielo jautājumu risināšanā, no vienas puses, un mums tik ļoti ierasto materiālisma sistēmu – visu praktisko jautājumu un zinātniski – praktisko, ieskaitot psiholoģisko un psihofizioloģisko jautājumu risināšanā.

Visa lielā dzīves, zinātniskā un filosofiskā gudrība – saprast, kur tu katru brīdi esi, ko tu dari, kas tev vajadzīgs. Un tad izvēlēties atskaites sistēmu, kas ir situācijai atbilstoša.

BET – nevienā gadījumā nedrīkst ne vismazākajā mērā grēkot pret patiesību – ja tu esi vienā sistēmā, tad tur valda vieni patiesības kritēriji, ja otrā – tad šīs otrās sistēmas adaptētie patiesības kritēriji. Esi gudrs, jo galu galā šīs abas sistēmas taču ir tevis paša pieņemtas un tevis paša adoptētas atbilstoši tavam garam, tavām neurofizioloģiskajām īpašībām un iespējām. Un pāri par visu – esi ētisks un godīgs, gan pret sevi, gan citiem.

Bez šaubām, mēs varam šo savu otru – materiālo – sistēmu ļoti ilgi neizmantot, un dzīvot ideālisma pasaulē – tiešajā Bērklīja ideju pasaulē, kas mums tieši, veselā saprāta ietvaros tiek sniegta tiešajā uztverē, un meklēt un izbaudīt tur visu, ko vien gribam: dažāda veida attiecības, sevis izjūtu, dažādas nirvānas utt. Bet tāpēc mēs nedrīkstam otru sistēmu noliegt. Tā ir materiālistiska, bet tā tāda ir tāpēc, ka mēs to pēc šāda algoritma esam adaptējuši sev, savai nervu sistēmai; un kaut ko tur mainīt, kaut arī “pareizajā” virzienā nu jau būtu tik apgrūtināši, ka to tiešām nav vērts darīt. Bet mēs varam mainīt savu attieksmi pret šo pašu daļēji radīto pasauli, un līdz ar to ļoti daudz ko no faktiskā materiāla paņemt un adaptēt savai pirmajai, galvenajai, dabisko, reālo, ideālistisko priekšstatu pasaulei, kas ir bijusi arī tādu lielu garu, kā Bērklīja, Hjūma, Kanta, Fihtes, Gētes, Šopenhauera, Friča Bārdas, Zentas Mauriņas, Poruka, Raiņa, Einšteina, un daudzu, daudzu citu pasaule.

ĻOTI ĪSI – PATS GALVENAIS

Aplūkojot pašam sevi, līdzilvēkus un vispār visu pasauli no neirozinātnieka skata punkta, pie tam tāda neirozinātnieka, kam tuvas fundamentālas esamības problēmas, it sevišķi to tīri praktiskā tvērumā, kļūst ļoti vienozīmīgi skaidrs, ka pats galvenais, kāpēc rodas smagas problēmas daudzās jomās, gan dzīves “lielo jautājumu” jomā, gan gluži ikdienišķās, sadzīviskās lietās – tajās, kas tieši skar mūsu labsajūtu un tīri fizisko veselību, ir sekojošais.

1) Tas ir mūsu katra egoisms, tas pats, ko mēs katrs obligāti saņemam no pašas dzimšanas; nodzīvojam ar to mūžu, nomirstam, tā arī neapjautuši, kas tā ir bijusi par lielu lietu, ka tā ir bijusi mums dota liela izdevība ļoti daudz ko izdarīt savā labā, gan augstos plānos, gan tīri ikdienišķā dzīvē, pareizi izprotot šo lietu, un pēc tam manipulējot ar to visu savās visdziļākajās interesēs.

2) Otrā lieta ir tā, ka mēs kaut kādas kļūdas un nepietiekošas sapratnes dēļ neracionāli izmantojam savus iekšējos nervu resursus. Mums no dabas ir paredzēts tā, ka mums jādarbojas ar visu savu nedalītu apziņu un gribu, bet mēs jau ļoti agri iemācāmies to saskaldīt, un darboties ar fragmentiem. Sevišķi tas ir par domāšanu. Praktiskās, priekšmetiskās, materiālās pasaules apgūšanai mums bieži pietiek ar fragmentāru domāšanu (vienkāršības labad teiksim – loģisko, tehnisko domāšanu). Šāda domāšana ir fragments no vispārīgās apzinātās dzīves un darbošanās, no tā, ko Dekarts nosauca slavenajā vārdā – COGITO, un mēs to tādu arī paturēsim. Tad lūk – līdzko mēs kaut vismazākā mērā pievēršamies “dzīves lielajiem jautājumiem,” tad nu ir jāsaprot reizi par visām reizēm – tur šis cogito fragments – šī praktiskā, loģiskā, matemātiskā – kopumā no veseluma un no konteksta izrautā domāšana - ir galīgi bezcerīga. Te

strādā tikai pilnais cogito, kas vienīgais kalpo par mūsu brīvās gribas izpratnes un realizācijas rīku. Un ar to var darboties un to audzēt praktiski tikai vienā ceļā – caur IEJUŠANOS, IEDZĪVOŠANOS. Dabīgi, ka mūsu loģiskā, matemātiskā utt., domāšana te ir dzīva un vesela, bet kā dabiska un automātiski darbojoša sastāvdaļa, ne kā patstāvīga vienība. Un arī pretējais – TĀ SIRDS – tas pats, tā vienmēr ir darba kārtībā un gatavībā, bet tādēļ nav nekādas nozīmes, un tas vienmēr būtu viens bēdu stāsts – izraut to no konteksta.

Un šīs abas lietas ir cieši sasaistītas: šī izvairīšanās darboties ar izraušanu no konteksta, un šis egoisms.

Tas egoisms jau nav mākslīgi jāapkaro, nē, vienkārši jāpleš sava Es robežas uz apkārtējā rēķina. Un visa problēma – pieņemt šo jauno Es par īsto, vecā, sastingušā Es vietā. Tad jau var būt lepnums par sevi un iedomība, bet tā jau par jauno Es – un, līdz ar to – par daudz ko no tā, ko agrāk uzskatīji par svešu – pat par daudziem apkārtējiem cilvēkiem, vai kaut vai par kādiem zinātnes, mākslas vai filosofijas korifejiem, kurus tu iemanesi pa īstam pārvērsti par savu daļu.

3. Kāds ir atšķirīgais ceļš? Ceļš ir APZINĀTA REDUKCIJA ar sekojošu tīru intuīciju un iejušanos, obligāti izmantojot nedalītu COGITO.

4. Mēs izslēdzam ne tikai individuālās izpausmes, matēriju, cilvēkus, bet arī to EIDĒTIKU – tas nozīmē, izslēdzam visus “pasaules lielos jautājumus,” tādā veidā, kā mēs bijām pieraduši tos uzstādīt un mēģināt risināt “dabiskajā nostādņē.”

5. “Jestestvennaja ustanovka” - to mēs atslēdzam, ieliekam iekavās, bet ne to dabisko eidētisko slāni, kurš vistuvāk mūsu Es, un kuram ikdienā vienkārši automātiski vienmēr pārlecam pāri.

6. Kāpēc redukcijas? PRET EGOISMU – tā tad atkal tas, ar ko sākām. Ir būtiski atšķirt graudus no pelavām. GRAUDI – kopdarbs, ar vislabākajiem nodomiem un pilnu cogito. PELAVAS – egoistiski priekšstati, bez labas gribas un bez labiem nodomiem; un bez patiesām alkām pēc patiesības, t.i., pēc maksimālas Ne Es izjūtas un izpratnes.

Redzēsīm, kas notiek - viss sākas un beidzas ar ētiku, un arī patiesība atklājas tikai un vienīgi caur ētiku. Nav patiesības bez ētikas, bez maksimāli atvērtas labās gribas. Tā kā patiesība un ētika dziļākajā izpratnē un būtībā ir viens un tas pats. Un tas viss tā īsti un skaidri atklājas tikai pie šīm redukcijām, un pie šīs jaunās metodikas – jaunās pašizziņas un pašattīstības metodikas.

Viss, ko mēs saņemam tieši apziņā (imanenti) – pasaules ainu, notikumus, tur mēs neko izmainīt nevaram. Transcendentālajā (materiālajā) daļā mēs patiesībā varam mainīt ļoti daudz. Šī daļa ir bezgalīga, katra lieta nekad nav līdz galam izziņājama. Tā materiālā pasaule, ko mēs pazīstam caur dabas likumiem, tā ir tāda, kādā gāja cilvēces kolektīvā pieredze. Un tā varēja iet arī savādāk. Tas ir jāsaprot tā, ka mēs kaut kādu apstākļu iespaidā izvēlējamies iepazīt tieši tās matērijas īpašības, kuras tagad uzskatām par visa pašu pamatu, uz tām radām dažādas lietas, un tas viss mums nervu sistēmā ir ļoti cieši sasaistīts (mūsu pašu spēkiem) ar visdažādākajām imanentās uztveres niansēm. Pati par sevi šī imanentā uztvere varētu būt diezgan neatkarīga, un tomēr mēs to esam izmainījuši.

Katrs var veikt kaut kādu redukciju, no kaut kā atturēties, atslēgties, ierobežot domas, uztveri, utt. Katrs var vairāk vai mazāk piespiest sevi domāt “labas domas” vai atslēgt tās pavisam.

Bet – ar to visu ir par maz. Nepieciešama iepriekš sagatavota vide apziņā un smadzenēs – noteikti fakti, loģiski spriedumi – tāpat, iepriekšēji transcendentāli spriedumi (Husserl, 51& - Необходимы радикальные рассуждения — позволят нам пробиться к пониманию того, что вообще есть нечто подобное полю трансцендентально чистого сознания, что вообще может быть нечто подобное — то, что не составляет часть природы, реального мира — настолько не составляет их часть, что сама природа возможна лишь как интенциональное единство, мотивируемое имманентными взаимосвязями чистого сознания).

Tikai ar abstrahēšanos, izslēgšanu, ar “pasaules izslēgšanu” - iegūst tikai dabisku tīru (psiholoģiski tīru) apziņu, bet ne transcendentāli tīru apziņu. Fenomenoloģiskā redukcija ir citāda – tā nevis ierobežo apgabalu, paliekot pie kādas nelielas šī apgabala daļas (kā tas ir visās materiālajās konkrētajās zinātņu nozarēs) – tādā veidā paliekot pie tīri psihiskas (psiholoģiskas) apziņas, un tad mēs iegūstam to, ko veiksmes gadījumā iegūst tie cilvēki, kas sekmīgi nodarbojas ar visām psihotehnikām.

Pavisam citādi tas ir manā gadījumā – ar pārdzīvojumiem kā absolūtām būtībām. Šis apgabals ir stingri ierobežots sevī, un tomēr, tam nav robežu, kas to varētu atdalīt no citām sfērām. Jo tad tas, kas ir apkārt, dalītu ar šo apgabalu tā būtību, bet tā nav! Šī robeža būtu, ja būtu divi (vai vairāk), kas tā tiktu atzīti par vairāk vai mazāk līdzvērtīgiem, reiz jau tie ir spējīgi izveidot pilnvērtīgu pāri (vai kopumu), kur vienam būtu tikai tā prioritāte, ka tas ir primārs. Bet te ir viens – tas ir monisms (kaut arī tālāk sadalās). Bet pirmajā visnopietnākajā izvērtējumā – tas ir monisms.

Bet ne jau duālisms. Un ne jau daži galvenie iesākumi. Mūsdienu raksturīgā nelaime ir tā, ka to ir ļoti daudz, un tie visi, savukārt, ir visai nedroši un patiesībā neērti lietošanā. Un šī neērtība nozīmē tikai

vienu – tie ir slikti sasaistīti ar cilvēka nervu sistēmu – manā skatījumā – tie ir negudri un nesaprātīgi saveidoti, jo īstenībā jau tie visi nav un nekad nevar būt nekas cits, kā tās pašas vien nervu sistēmas produkts.

Cilvēkus uz brīdi iepriecina visas mazās ticības, kas ir šādi vien izveidotas – vienalga, vai kāds to ir kaut kur izlasījis, izrāvis no kāda konteksta, vai arī kāds to ir viņa galvā iepotējis dažādu, visbiežāk savtīgu un merkantīlu mērķu vadīts. Te gan jāpiebilst, ka šie mērķi var arī nebūt merkantīli, ka to iepotētājs var pats šiem potējumiem dziļi ticēt, bet tas nemaina to kaitīgo nozīmi. Tātad – cilvēku uz brīdi iepriecina viņa visas mazās, bezgalīgi daudzās iespējamās ticības, katra jauna dod jaunu cerību, bet tā netiek nekādi pārbaudīta. Fiziskas pārbaudes bieži nav iespējamās principā. Pārbaudes savā garā, savā intuīcijā, ir vienmēr iespējamās, ja vien būtu laba griba un pacietība. Bet nē – tās tiek pat uzskatītas par nevēlamām, jo kaitē šīm mazajām ticībām, kas to īslaicīgajos ziedu laikos taču ir tik patīkamas, un reizē tiek uzskatītas par pamatvērtībām.

Tā tas varētu šķietami turpināties mūžīgi, vismaz jau visu dzīvi – aizvien pabālējušās mazās ticības un nedrošās vērtības mainām un mainām, atkal un atkal, un visu laiku ir jaunas aizraušanās, jaunas sajūsmas, jaunas ticības. Nelaipe tikai tā, ka TAS VISS NEATBILST SMADZEŅU DARBĪBAS PAMATPRASĪBĀM, zemapziņa ar to nekad pa īstam samierināties nespēj. Tas viss kumulē, uzkrājas. Zemapziņa (un smadzeņu zemgarozas struktūras) ar laiku tik ļoti piesārņojās ar šīm darbojošām sīkajām ticībām (minidominantēm) un dažādām to lauskām, ka tur sāk kļūt par karstu un par biezu. Aizvien vairāk un vairāk, sevišķi dažādās stresa situācijās, tas viss sāk lauzties uz āru, sāk savā starpā konfliktēt, cīnīties par varu. Un tas tad ir zemapziņā un arī apziņā milzīgs haosa avots. Cilvēks to izmisīgi nomāc ar aizvien jaunām un jaunām ticībām. Bet – devas nu jau prasās lielākas, ātrāk ir jāmaina šīs ticības, tām jābūt aizvien trakākām un trakākām, eksotiskākām un nebijušākām utt. Tas ir kā pie jebkurām narkotikām. Smadzenes ir sadumpojušās – sava es balss ir aizspiesta. SMADZENĒM IR IESPĒJU LIMITS. Šāda piesārņošana nevar turpināties bezgalīgi. Šāda trakuma audzēšana sevī nevar turpināties mūža garumā – trakums un haoss par lielu, mūžs par garu. UN TAD TAS VADZIS LŪZT, un tad nāk tie bezgalīgie insulti un infarkti jau visai jaunos gados, tad ir tas stabilais nemiers, depresijas, imunitātes traucējumi, utt.

Izejas ir divas.

1) Atmest to visu – domāt tikai tik, cik praktiskā dzīvē nepieciešams, neticēt vairs nekam, kas ir augstās sfērās. Un pie tā jau daļa nonāk. Tas ir nihilisms, skeptiskums, un tā nu nebūt nav laba izeja, kaut arī kaut kāds glābiņš no vispārējās “smadzeņu vētras” un haosa te noteikti ir.

2) Tas ir mans ceļš – bez garīgām dominantēm, bez trulas automātiskas (asociatīvas) domāšanas. Radīt difūzu sistēmu apziņā un smadzenēs – godīgu, tīru, cēlu, kas ietver gan prātu, gan jūtas, gan godīgu, vienīgi iespējamu uz tiem abiem balstītu dziļi iekšēju reliģiju.

Iepriekš minēto labāk izprast un izjust palīdzēs sekojošais, tiesa pagarais citāts, kuru beigās komentēšu.

Общая структура мира интенциональных объектов существенным образом отличается от структуры природного мира трансцендентных объектов, описываемой современной наукой.

Главное заключается в следующем. Космос физикалистского объективизма децентрализован, все его точки во всех отношениях равноправны. Что касается мира интенциональных объектов, то у него имеется центр: ведь это мир трансцендентального субъекта. Трансцендентальное эго и является центром окружающих его интенциональных объектов. Одни объекты расположены ближе к моему Я, другие — дальше от него, третьи — еще дальше... При этом мир трансцендентального субъекта не перестает быть многообразным миром, в котором открываются для его исследователей бесконечные перспективы.

Солипсизм неизбежен как необходимый этап в постепенном развертывании феноменологической философии. Это временный солипсизм, он имеет чисто методический характер (вытекает из требований феноменологического метода), и из него есть выход. Изо всех окружающих мое трансцендентальное Я интенциональных объектов во всех отношениях всего ближе ко мне моя психофизическая структура. Как реальный, трансцендентный моему сознанию объект она вынесена за скобки и влечит проблематичное существование, но как объект интенциональный она существует аподиктически и в этом качестве ближе ко мне, чем остальные интенциональные объекты. Однако, наблюдая эти более или менее далекие от меня интенциональные объекты, я замечаю, что среди них встречаются другие психофизические структуры, аналогичные, моей, но не мои. Это наблюдение вызывает во мне то, что Гуссерль называет аналогизирующей апперцепцией, или аппрезентацией: мне становится аподиктически, со всей несомненностью, ясно, что за каждой такой психофизической структурой «стоит» другой, не мой, трансцендентальный субъект, в общих чертах аналогичный моему и имеющий независимое от меня трансцендентное по отношению к моему сознанию существование. Я прихожу к аподиктическому убеждению, что окружен Другими, что существую не один, что рядом со мной

существует множество таких же как я трансцендентальных субъектов. Аподиктически ясно, что я не один, и временный феноменологический солипсизм оказывается, таким образом, преодоленным.

Другие трансцендентальные субъекты имеют точно такой же статус существования, что и я сам. Их существование не зависит от моего существования. Если я прекращу свое существование, то из-за этого прекратят существование и все объекты моего интенционального мира; однако Другие своего существования не прекратят из-за того, что перестал существовать я. Другие трансцендентальные субъекты трансцендентны по отношению ко мне еще и вот в каком отношении: ни один из них не дан мне непосредственно. Иначе говоря: мне не дано непосредственно трансцендентальное сознание никого из Других. «Внешняя» сторона Другого, его психофизическая структура, дана мне непосредственно, она находится в числе моих интенциональных объектов, но «внутренняя» его сторона мне не дана никогда: я не имею никакой возможности проникнуть «в чужие мысли».

В «Кризисе европейских наук» он предлагает два альтернативных пути к трансцендентальной феноменологии. Они отличаются друг от друга своими исходными точками. Первый путь—это путь от изначально данного жизненного мира. На этом пути нужно, в первую очередь, отказаться от убеждения в том, что картина мира, рисуемая учеными, стоящими на позициях физикалистского объективизма, является подлинной, а картина мира, явленная нам в красках, звуках, запахах и вкусах, есть какая-то иллюзия. Гуссерль предлагает прежде всего уравнивать эти две картины мира в правах, «восстановить в памяти забытый жизненный мир», как он говорит. Ведь именно в жизненном мире содержатся все фундаментальные значения математизированного мира естественных наук. А возвратившись в свой жизненный мир, следует осуществить трансцендентальную (феноменологическую) редукцию и, подвергнув сомнению трансцендентный мир (включая и эмпирическое Я, психофизическую структуру), перейти к трансцендентальному эго, а затем — и к интерсубъективному миру.

(Я. А. Слинин Кризис европейского человечества: в чем он состоит и какие средства предлагает Эдмунд Гуссерль для его преодоления)

Tātad tā: vajadzīgi divi programmas pamatetapi – pirmais – atgriezties pie dabīgās pasaules uztveres, pie tīri intencionālās dzīves (jestestvennaja ustanovka). Šajā laikā vienkārši mazāk uzmanības veltīt visam zinātniski atklātajām, cilvēku radītām lietām, bet atgriezties pie dabas, pie cilvēka attiecību pamata pamatiem, pie tā, ko cilvēks sajūt un izprot tīri instinktīvi – kā dzīvnieks. Šī pirmā fāze tad arī labi

sader ar sabiedrībā šur tur pastāvošu tendenci – vienā vārdā – dzīvot ar sirdi, prāts ir kaitīgs, domāt ir kaitīgi. Tikai tam visam tad arī ir jābūt tīram, naivam un godīgam. Bēda tā, ka mūsdienās tas tā nebūt nav. Aiz visa šitā, aiz tās sirds dzīvošanas parasti stāv tā vai cita dogma, tā vai cita reliģija, vai vēl trakāk – kāda atsevišķa cilvēka vai kādas grupas tīri savtīgas un merkantīlas intereses. Tātad te svarīga ētika – bet tīrā ētika, kā pašvērtība, kā tas, kas atļauj šo stāvokli izdzīvot un izprast. Tās nav nekādas nirvānas, nekādas meditācijas, nekādas atslēgšanās no realitātes, no dabas. Tas ir dabiska sekošana dabiskajai uztverei. Tas ir praktiski pilnīgi viss tas, ko mācīja Bērklis, un pat tieši tā, kā viņš to mācīja, ja vienīgi noņemam nost to, ka viņš tur pacentās iepīt savu reliģiju. Drīzāk tas ir kaut kas no tā dao, vai kā līdzīga, Bet tomēr vispareizāk – tas ir visvienkāršākā, godīga cilvēka pasaules uztvere, izjūta un darbošanās tajā. Tur būtiskas ir dabīgas un praktiskas lietas, utt. Šis pirmais etaps tātad nebūtu nekas jauns un sevišķs. Bet visu savu milzīgo nozīmi tas iegūst tieši ar to, ka tas nav vis ceļa gals un mērķis, bet tikai un vienīgi ATGRIEŠANĀS NO MALDĪGA CEĻA TAJĀ PUNKTĀ, TAJĀ CEĻU SAZAROJUMĀ, PA KURU KĀDREIZ CILVĒCE AIZGĀJA, kur daudz ko sasniedza praktiskā ziņā, BET KAS IZRĀDĪJĀS PILNĪGI UN GALĪGI KĻŪDAINS GARĪGĀS PAŠATTĪSTĪBAS ZIŅĀ.

Nu un otrā fāze tad jau ir dabiska – tas ir tas, par ko mēs vispār runājam, un kas balstās uz Dekarta vispārējo apšaubīšanu, Kanta iekšējo laiku un kategorijām un Huserla redukciju un no tās izrietošo fenomenoloģisko pasaules uztveri.

FILOSOFIJA KĀ PRAKTISKA (PIELIETOJUMA) ZINĀTNE

Es pats biju diezgan pārsteigts, kad atklāju, ka tiešām pastāv šāds žurnāls: *The International Journal of Applied Philosophy - is a biannual peer-reviewed academic journal that publishes philosophical examinations of practical problems*. Un tieši tāpēc, es vēl vairāk un principiālāk te gribu uzsvērt, ka tas nav tas, par ko es runāšu, lai nesajauktu. Atšķirība ir tāda, ka pie vispārpieņemtās pielietojamās filosofijas cilvēks pats neizmainās, viņš vienkārši abstrakti filosofē, skatoties no dažādu filosofijas skolu skatu punktiem, uz dažādām praktiskās dzīves problēmām. Mums būtiska atšķirība ir tā, ka te mēs izmantojam tikai tādu filosofiju, kur filosofs vispirms reāli izmaina sevi, un tad apraksta, ko viņš ierauga sevī un apkārtējā pasaulē. Tātad, nekādā gadījumā ne filosofija vispār, kurai nav ne gala ne sākuma, un arī kādu praktisku no šādas filosofēšanas ieraudzīt ir visai grūti. Tā kā laikam jau nevarēs saukt par pielietojamo filosofiju. Laikam jāsauc konkrēti – tad tas būs ideālisms, un precīzāk: praktiskais

ideālisms. Tātad, ne viss ideālisms, jo te nekur neiederas, piemēram, Platons ar savu brīvo domu plūdumu.

Praktisko labumu gūst caur fundamentālām zināšanām, kā veidots cilvēks savā domāšanas plānā. Līdz ar to ir iespējams to praktiski izmantot, sevišķi “lielo dzīves jautājumu” lomā. Jo, no vienas puses, cilvēku neapzināti dzen uz to iekšējie, tikai pamazām vaļā raisošies instinkti, kāda klusa, bet uzstājīga iekšēja balss, bet, no otras puses – te viņš parasti saduras ar ļoti pretrunīgu, sadrumstalotu un dogmatisku iekšējo un ārējo pieredzi un risinājuma piedāvājumu; un šī augstās raudzes iekšējo garīgo vēlmju un zemās un apšaubāmās kvalitātes piedāvājumu sadursme neizbēgami padara cilvēku nervozu, egoistisku un bieži vien nepatīkamu saskarsmē ar citiem cilvēkiem. Kopumā tas ir tāpēc, ka notiek iekšējo rangu sadursme - iekšēji pieprasīto skaidrību cilvēks cenšas apmierināt ar gadījuma rakstura, no konteksta izrautiem dogmatiskiem subproduktiem. Kad cilvēka instinktīvais pieprasījums pēc skaidras, īstas un drošas uzticības sasniedz sasniedz noteiktu pakāpi (kas notiek ar katru cilvēku, tikai dažādā pakāpē un biežumā), tad viņš pazaudē savu iluzoro mieru, un, lai to atgūtu, (tikai nu jau ievērojami augstākā pakāpē) viņam kļūst neizbēgami izdarīt savu uzskatu revīziju. Nopietna revīzija, ja uz to sauc iekšējā balss, nav iespējama bez kvalitatīvas līmeņa maiņas. Un tad nevar iztikt bez jaunā – klasiskās, akadēmiskās filosofijas līmeņa, kuru mēs gan aplūkosim savādāk – no tīri utilitārām, praktiskām, pielietojuma pozīcijām. Tikai brīdinu pašā sākuma – praktiskā filosofija nenozīmē – vienkāršotā filosofija. Tas būtu gals visam mūsu labajam iesākumam. Tā kā darbs stāv priekšā liels, bet mana dziļākā pārliecība un praktiskā pieredze ir tāda, ka šī ir bezmaz vai tā vienīgā, vai vismaz visai retā reize, kad spēle ir vismaz “sveču vērtā.” Patiesībā tās vērtība ir bezgalīga.

Filosofija te sniedz dziļu un pārdomātu, konsekventu pieeju un reālus domas modeļus un ceļus, arī pierādījumus – un tas viss dabīgā ceļā ved pie cilvēka pamata instinktu – zinātkāres un pamata patiesības meklēšanas apmierināšanas.

Visvienkāršākais skaidrojums – pretstresa terapija, kas nav principā aizstājama ne ar ko citu – ne ar kādiem fiziskiem, ne psiholoģiskiem paņēmieniem – ja reiz kādam šāds pretrunu perēklis ir radies un iekapsulējies..

Visgrūtākais ir pirmais iesākums – kamēr tas, ko es jums saku, jums ir uztverams tikai ar prātu, un arī ar tik lielām grūtībām un neticību, ka pilnīgi dabīgā veidā gribās no tā izvairīties. Bet, ja tomēr kaut kādu citu, ārēju iemeslu dēļ izvēlas šo ceļu, tad pienāk brīdis, kad sev par milzīgu pārsteigumu iegūst to lielo iekšējo sajūtu, ka mums atveras pilnīgi jauna, daudzsoļīga pasaule, kuras pirmais pārsteigums ir tāds, ka tā ir reālāka par to, kurā automātiski esam dzīvojuši līdz šim; kurā iepazīstamas pilnīgi citādas

sajūtas, kurā visas lietas sastājās savās vietās, kurā risinājumu pēkšņi iegūst milzums mūs agrāk urdījušu un šķietami neizdibināmu problēmu, vai vismaz paveras ceļš uz to risinājumu. Un tad jau cilvēks vairs nav jāpārlicina par šī ceļa izdevīgumu, tad sākās (turpinās) vienkārši jauks ikdienas darbs, kad katra diena nes kādu jaunu, aizvien jaukāku, drošāku, argumentētāku atziņu un pieredzi, un šis jaunais ceļš, vai domāšanas veids, palēnām kļūst par dzīves pašu pamatu; pie tam nekādā ziņā nekur nepazaudējot ne iepriekšējo pieredzi, ne zināšanas, un visa ierastā ikdienas pasaules uztvere un dzīve tajā paliek pilnīgi tāda pati, kā visu laiku bijusi.

Vēl nebūs lieki pieminēt arī tādas lietas, kā jūsu jauniegūtā iekšējā fundamenta autoritāti, jo galu galā viss tas balstīsies uz fundamentāliem filosofiskiem darbiem, kas ir pazīstami visā pasaulē, un par kuriem kaut ko būs dzirdējis ikviens, lai cik tālu arī viņš nebūtu no filosofijas.

Tas tad arī būtu tas lielākais jaunums, ko es gribu piedāvāt jums. Es pats neesmu atradis šai jomā neko būtiski jaunu; tas, ko esmu izdarījis, ir – es esmu paraudzījies uz fundamentālo, akadēmisko filosofiju it kā ar skatu no malas, no sev tuvā un pazīstamā neirofizioloģiskā skata punkta, no stresa rezistences un vispārējās veselības skata punkta, un tāpēc, kaut nelielā mērā, kaut nepilnīgi un daļēji, bet tomēr - ieraudzījis arī to, ko nesaskatīja pasaules dižgari – ka filosofija ir ne vien akadēmiska zinātne, bet arī ārkārtīgi praktiski nepieciešama lieta (patiesības vārdā jāpiezīmē, ka daudzi dižgari, sevišķi Fihte un Hēgelis, ļoti sapņoja par to, ka filosofijai būtu jānonāk “līdz tautai,” tai pašā laikā, pat domās nepieļaujot nekādu tās vulgarizēšanu; un turpat vien viņi visi saprata, cik tas ir bezcerīgi). Pie tam, nepieciešama pamatā ne jau kaut kādu augstu pasaules uzskatu nozīmē, bet tajā ziņā, ka tā organiski aizpilda ļoti daudzas tukšās un neaizpildītas vietas, ko nespēj izdarīt ne medicīna, ne arī psiholoģija, ezotērika, reliģiskās ticības. Es daudzās vietās esmu centies jums parādīt, ka šeit pilnīgi noteikti ir niša, kas aptver cilvēkam ļoti būtiskus jautājumus un problēmas, gan saistībā ar “dzīves lielajiem jautājumiem,” gan ikdienišķajā emocionālajā un materiālajā pasaulē.

APZIŅAS PAŠIEROBEŽOŠANA

Ja vajadzētu pateikt vienā vārdā, kas ir tās nozares, kuras ir jāizslēdz, lai piekļūtu tīrai apziņai, tad tas ir formulējums šādi - ir jāizslēdz visi DOGMATISKIE priekšstati. To drīkst apgalvot, un tālāk tā rīkoties, ja ir sev skaidrs attaisnojums, kāpēc tā dari, un tāpēc ir skaidri principi, pēc kuriem vari atbildīgi šīs nozares, kas ir visai plašs lauks, patiesi apzīmēt kā dogmatiskas, un saproti, kā tas varēja notikt, ka

cilvēku, visai augsti intelektuāli un garīgi attīstītu cilvēku prātos ir spējis iesakņoties tāds daudzums dogmatisma (tas ietver arī aklu, neargumentētu ticību).

Šis ir pamata metodiskais paņēmieni, lai iegūtu sev vienotu un skaidru apziņas darbības lauku. Tomēr, mēs nevaram bez gala izslēgt visas transcendences, transcendentālā attīrīšana nenozīmē visu transcendenču izslēgšanu, tāpēc, ka pretējā gadījumā, kaut arī tiks radīta tīra apziņa, bet vairs nebūs iespējas pastāvēt zinātnei par tīru apziņu. Piebīdīšu, ka pilnīga apziņas iztīrīšana no visām transcendentēm laikam gan raksturīga daudziem reliģiskiem ekstrēmiem, un tieši tur arī parādās tas, ka, pie iespējamās tādas tīras apziņas darbības, tā kļūst pilnībā izolēta, un nav ne aprakstāma, ne citam izstāstāma, ne saprotama - ne sev, ne citiem; tāpēc tās vērtība var būt apšaubāma.

Radikāli mainām attieksmi. Divas taktikas: Dekarta radikālā apšaubīšana ar pilnīgu izslēgšanu, un fenomenoloģiskā taktika - priekšmets "iekavās," tēze vai spriedums," izslēgti no darbības"

Galvenā tēze, kāpēc uztveres - iepazīšanas gaitā reālā apkārtējā pasaule nevis vienkārši vispārīgi tiek apzināta, bet tiek apzināta kā šeit esoša "īstenība", atrodas nevis kādā īpašā darbībā, nevis fonētiskā spriedumā par tās pastāvēšanu. Reālā apkārtējā pasaule ir kaut kas pastāvīgi un ilgstoši klātesošs visu mūsu dzīves, un tieši apzinātās dzīves laiku. Tātad - ko tad īsti un konkrēti izslēdzam vai liekam iekavās? Tātad - kā ierobežojam savu darbības lauku? Mēs izslēdzam vai liekam iekavās dabīgās konstrukcijas būtībai piederošo pamattēzi, mēs uzskatām par ārpus darbības esošu, visu un visus veidus, kādos tā izpaužas ontiskā aspektā, mēs uzreiz liekam iekavās: tātad visu šo dabisko pasauli, kas pastāvīgi "ir mums šeit," kas pastāvīgi ir "klātesoša" un vienmēr, līdz ar apziņu, pastāvēs kā "esamība," - pat tad, ja mums to labpatiks ielikt iekavās; ja es tā daru, tad, un tā ir pilnīgi manas brīvas izvēles lieta, tad es līdz ar to nenoliedzu šo "pasauli," it kā es būtu sofistis, un nepakļauju šeit tās pastāvēšanu šaubām, kā es būtu skeptiķis, es vienkārši veicu fenomenoloģisku *εποχή*, kas pilnībā attiecībā uz mani aizver jebkuru spriešanu par telpas - laika eksistenci šeit.

Tagad par šīs izslēgšanas dziļumu un plašumu. Lieta tāda, ka, izslēdzot pasaules, dabas atzīšanu, mēs lietojam šo metodisko līdzekli, lai vispār kļūtu iespējams skata pagrieziens pretī transcendentāli tīrai apziņai.

1. Izslēdzam dabīgo (materiālo) pasauli ar visu tās virsbūvi

Vispirms jau, kā tas ir pats par sevi saprotams, reizē ar dabiskās pasaules izslēgšanu (kopā ar visām tās lietām, dzīvām būtnēm, cilvēkiem) no mūsu spriešanas lauka, izslēdzas arī visas tās individuālās "virsbūves," kas tiek konstruētas, pateicoties apziņas izvērtējošām un praktiskām funkcijām, - visādi kultūras veidojumi, tehniskie un daiļamatniecības, zinātņu (nevis kā vērtību pašu par sevi, bet tieši kā

kultūras fakti) produkti, jebkura veida estētiskās un praktiskās vērtības. Līdzīgā veidā, pašsaprotami, arī tāda veida parādības, kā valsts, tikumība, tiesības, reliģija. Līdz ar to izslēgšanai no mūsu spriešanas sfēras tiek pakļautas visas zinības par dabu un par garu, kopā ar visu viņu apgūto zinību sastāvu - tie visi tiek pakļauti izslēgšanai tieši kā zinātnes, kas veidojušās uz dabiskās nostādnes bāzes, un bez tādas nevar pastāvēt.

2. Izslēdzam paši sevi

3. Izslēdzam transcendentu dievu.

4. Izslēdzam tīro loģiku kā universālo matemātiku.

Ja pieņemam, ka mūsu tīrās apziņas izpētes mērķis nav un nedrīkst būt cits, kā aprakstoša analīze tīrās intuīcijas plānā (aizvien dziļāk un dziļāk iepazīt Ne Es un izbaudīt šo procesu un savstarpējās attiecības), tad iznāk, ka matemātisko disciplīnu teorētiskās formas ar visām saistītajām teorēmām kļūst bezspēcīgas, un līdz ar to liekas. Tāpēc loģiskie secinājumi, uz kuriem mums varētu rasties iemesls atsaukties, būs viennozīmīgi loģiskas aksiomas, pie tam līdzīgu aksiomu vispārīgums un absolūtums varētu tikt novesti līdz skaidram skatījumam, kas balstītos uz mūsu pašu gūtajiem datiem. Tā mēs drīz vien gūstam pilnīgu izpratni, ka mūsu metode nav atkarīga ne no vienas no uzskaitītajām disciplīnām.

5. Izslēdzam materiāli - eidētiskās disciplīnas

Viena no šīs grupas ir mums tik svarīga, ka mēs pašsaprotami nevaram domāt par tās izslēgšanu - tā ir pašas fenomenālās apziņas attīrīšanas būtības sfēra. Zinātne par faktiem nevar atteikties no savām tiesībām lietot būtiskas patiesības, kam ir attiecības ar individuālo priekšmetiskumu, kas pieder viņai pašai piederīgajam apgabalam. Un mūs interesē tieši eidētiskas patiesības par transcendentāli attīrītu apziņu.

GALVENIE METODISKIE JAUTĀJUMI

Ievada daļa

Ja mēs ievērosim minētās redukcijas diktētās normas, ja mēs precīzi, saskaņā ar šiem norādījumiem, izslēgsim visas transcendences, un, līdz ar to, sāksim ņemt pārdzīvojumus to tīrībā un īstajā būtībā, tad mums priekšā atklāsies eidētiskās izziņas lauks. Pēc tam, kad mēs pārvarēsim sākuma grūtības, tas atvērsies kā bezgalīgs, uz visām pusēm izpletošs lauks. Tagad mūsu uzdevums ir apstrādāt šo apziņai sākotnēji piemītošo lauku. Ar ko sākt? Patiesībā, sākums te ir visgrūtākais, un situācija ir visai neparasta. Šis lauks nebūt mūsu acu priekšā neplešas tā, ka tajā skaidri saskatāmi dotumi.

Te viss nebūt nav tā, kā "dabīgi dotajā" situācijā, sevišķi ar dabas objektiem, kuri mums labi pazīstami no ikdienas pieredzes, no nu jau tūkstošiem gadu ilgiem domu eksperimentiem; kad mēs cenšamies patstāvīgi pielietot un attīstīt tālāk šo pieredzi - mums jau ir zināmi daudzi to elementi, īpatnības, likumi. Te viss nezināmais - zināmā horizonts. Jebkura metodiskā piepūle turpina jau doto, metodes pilnveidošana balstās uz jau esošu metodi; vispār un kopumā te runa iet tikai par speciālo metožu izveidošanu, kas inkorporējas jau iepriekš izveidotā un sevi attaisnojušā zinātniskās metodoloģijas stilā, un visa jaunā meklējumi notiek tikai un vienīgi šī jau dotā stila ietvaros.

Cik savādāk viss ir te, kur esam nonākuši mēs! Vispirms jau - vēl pirms jebkādas metodes lietas būtības noteikšanas, tai jau vajadzīga metode - lai vispār piegādātu uztverošajam skatienam transcendentāli tīras apziņas lauku. Tai ne vien ir jānovērš skats no apziņā palikušajiem dabiskajiem dotumiem, kas it kā paši no sevis savijās kopā ar no jauna apgūtajiem datiem, un tas viss notiek ar grūtībām, jo mūžīgi draud bīstamība tos sajaukt vienus ar otriem, bet jāsamierinās ar to, ka trūkst visa tā, kas tik ļoti spēlē par labu dabisko priekšmetu sfērai, t.i., konkrēti - ierastā tuvība tiem, pateicoties sen apgūtajai atpazīšanas spējai, ar iedzimtību saņemtajiem teorētiskajiem domu gājieniem un metodēm, kas atbilst savam priekšmetam. Pats par sevi saprotams, ka jau attīstītā metodika nesastop to uzticēšanos, ko dod daudzi veiksmīgi, sevi attaisnojuši pielietošanas gadījumi visiem atzītās nozarēs un dzīves praksē. Tā kā jaunajai pieejai neizbēgami jāērķinās ar skeptisku attieksmi.

Izslēdzam paši sevi

Bet mēs paši taču arī esam dabiskās pasaules daļa. Vai tāpēc dabīgi mums nebūtu jāizslēdz pašiem sevi? Ir jāizslēdz, un drīz vien var pārlicināties, ka tas nebūt nav grūti, ja tikai mēs nesajaucam "izslēgšanas" jēgu. Jebkurš cilvēks, arī mēs katrs paši, vienmēr paliekam dabiskas būtnes, un kā tādas varam arī izturēties un runāt. Tomēr, kļūdami par daļu no metodes, mēs, lai darbotos savā jaunajā izpausmē, attiecinām arī uz sevi redukcijas principu.

Šifrs kā dematerializācija

Atomu teorija paredzēja, ka visus redzamos priekšmetus nosaka atomu kombinācijas, patiesībā šifrs. Un šifrs jau ir tas pats, kas skaitļi, burti, formulas. Nav pat svarīgi līdz galam tehniski saprast, kā šī šifra maiņa mijiedarbojas ar maņu orgāniem. Svarīgi ir tas, ka šis šifrs jau ir tīri ideāla padarīšana, un ka tas praktiski ir tas pats, kas mūsu priekšstati, idejas, ko mēs uztveram kā reālo apkārtējo pasauli. Tas ir atkal viens diezgan viegls dematerializācijas ceļš.

AUGSTĀKA UN ZEMĀKA TICĪBA

Ticība tāpat kārtojās pa hierarhisko vertikāli, un ir situācijas, kad šajā vertikālē var rasties pretrunas, kas kavē gūt pozitīvu rezultātu

Mēs gribam uzreiz. Ja ir slikti, vajag kaut ko, lai būt labi, un, jo ātrāk, jo labāk. Te nāk talkā medicīna, dziedniecība, ekstrasensija. Lielāko tiesu, izņemot lielāko daļu medicīnas, tie darbojas uz ticības pamata. Tomēr, šī ticība, kas vērsta uz to, ka tas un tas tev palīdzēs, parasti ir vāja, un tāpēc arī palīdzība ir vāja. Šī ticība neirofizioloģiski, smadzeņu līmenī, darbojas ļoti lokāli un zemā līmenī.

Reliģija pretendē uz stipru ticību. Potenciāli tā arī ir, tā ir stiprāka, nekā ticība kādam ekstrasensam, dziedniekam, okultistam, ezotēriķim vai ārstam. Reliģijā stipra ticība ir iespējama, bet tas ir reti. Te ir tradīcijas, baznīcu arhitektūra, dažādi kultī. Tā ir ticība bez faktiem. Visas šeit minētās ir ticības ar samērā vājiem, vai bez faktiem un apstiprinājuma. Medicīna šai ziņā visvairāk ir stiprināta ar faktiem, tāpēc tai reizēm tai ir ļoti stipra ticība.

Kad darbojas ticība, tad nav nepieciešams konkrēti izziņāt un izklāstīt, kas tev īsti vainas. Tas notiek automātiski, viss iestādās tā, kā tam ir jābūt optimāli. Un tu pats ne tuvu nezini, kam tad tur īsti ir jānotiek. Bet notiek. Tas vienkārši ir ticības iedarbības mehānisms. Ja tu tici, ka tu paglaudīsi sāpošu kaklu ar kaķa asti, tas iedarbosies, jo tev patiešām reāli kakls ir bijis jāsalabo. Bet, ja tu tici kaķa astes dziedinošajam spēkam, bet tev patiesībā ir vaina ne kaklā, bet kur citur, tad tev salabosies tieši tā sliktā vieta. Un varbūt tas nebūs nekas miesīgs, bet kāda ideja ienāks prātā, vai kas tāds.

Un, ja ticība ir balstīta uz faktiem un patiesības, sevišķi, uz apodiktiskas, ļoti augsta līmeņa patiesības, tad tev vairs nav daudz jābēdējas par ķermeni, un par visu, kas ir zemāk par šo regulācijas vietu. Tur ir stingrs noteikums – visa dzīve iet kā gājusi, darbs, mājas, veselība, slimības, medicīna utt., tur tu visu ievēro, visu dari, kā darīji līdz šim. Bet patiesības un, līdz ar to, ticības lietā, tur tad tu vari būt drošs, ka visu, kas no tevis ir atkarīgs, tu esi veicis pēc vislabākās sirdsapziņas. Un tad tu patiešām vari cerēt uz visu labu, un cerēt uz visādiem brīnumiem, un bieži vien tev patiešām ies labi.

Tikai jāsaprot, ka visas šīs mazās apakšticības, tās, kas iet pilnīgi bez faktiem, ka tās tomēr kaut kādā mērā traucē lielajai, augšējai ticībai. Ne jau velti jūdaisms un kristietība tās apkaro kā elkdievības. Un tas ir tīri tehniski – fizioloģiski. Mazās ticības tur lejā sataisa tādas reakcijas, kas var būt krasā pretrunā tam lielajam sakārtošanas impulsam, kas nāk uz leju no augšienes. Tas arī viss, un ne tur kāds ienaidis vai skaudība, vienkārši traucē lielajam impulsam darīt vajadzīgus un labus darbus.

Kad mēs paskatāmies uz grāmatu veikalu un kiosku plauktiem, kas vai lūzt no dažādām garīga, netradicionāla, holistiska, ezotēriska, okulta satura literatūras, tad, iespējams, mēs saskatīsim, ka šai jomā cilvēka tieksmes nebūt daudz neatšķiras no citām ikdienas vajadzību apmierinošām jomām – jebkurā lielveikala plauktā mēs atrodam desmitiem, simtiem un tūkstošiem lietu, kas lielāko tiesu mums ir pilnīgi liekas, bet kādam citam taču ir vajadzīgas tieši tās. Un tā tad – reālās dzīves prasības skaidri rāda, ka cilvēki ir atšķirīgi, gan miesas, gan gara barības jomā.

Tas viss ir jauki, mēs patiešām laikiem gan negribam staigāt visi vienādos uzvalkos vai kleitās, ēst vienu un to pašu zupu un kotletes, un skatīties vienas un tās pašas oficiāli atzītās gleznas. Mēs lepojamies ar savu individualitāti. Un tad ietiepīgi ienāk prātā jautājums par patiesību. Jautājumā par drēbēm, ēdienu, savstarpējām attiecībām - te nekādu patiesību acīm redzot nevar būt, ja vien tu netraucē dzīvot citiem. Bet tas tā bebūt nav ar visu.

TRANSCENDENCE KĀ PASAULES UZTVERES IERADUMA UN NOSACĪJUMA REFLEKSA MAIŅA

Ar šo jēdzienu - transcendence - te ir domāta vienkārši apzināta un mērķtiecīga dažu svarīgu ieradumu un ar tiem saistīto nosacījuma refleksu maiņa.

Tā ir ļoti fundamentāla un sena lieta, kas kopš seniem laikiem ir saistījusi cilvēku prātus, un dara to arī tagad. Un tomēr, šai ziņā pastāv milzīga atšķirība starp teorētiskiem prātojumiem, un praktisko realizāciju. Jo dzīvē tev var būt dažādas zināšanas, uzskati, dzīves veidi, pārliecības - vairāk vai mazāk izteiktas, tās var migrēt, saplūst, atdalīties, jaunveidoties, reducēties, pilnveidoties, degradēties, no jauna atdzimt, tu vari akli ticēt stipri, ticēt mazāk, neticēt nemaz, tad atkal ticēt, utt. Bet transcendence ir diskrēts stāvoklis, tā vai nu ir vai nav. Vai nu tu esi šajā, vai tajā pusē. Ja tu esi transcendences pusē, tad atkal var būt viss tāpat kā otrā pusē - tu vari visam kam ticēt vai neticēt, ticēt mazāk vai vairāk, zināt mazāk vai vairāk. Bet tad tas viss ir šajā, transcendences pusē. Šīs abas puses savstarpēji nepārklājās, nepāriet pakāpeniski viena otrā. Ja tu esi ikdienas pieredzes pusē, tad tā ir tava vienīgā pieredze. Tu nezini transcendentālo pieredzi. Bet, ja tu esi transcendentālajā pusē, tad tev pilnībā saglabājas arī iepriekšējā - ikdienas dzīves pieredze. Tātad, tu esi burtiski divreiz bagātāks un pilnīgāks savas pieredzes ziņā.

Kad es biju gadu desmitiem intuitīvi un caur ļoti daudzpusīgu zināšanu uzkrāšanu un pārstrādi virzījies uz šīs robežas sasniegšanu, un kad es to beidzot, tiesa stingri lielos gados, skaidri un noteikti pievārēju, tad es sapratu, ka pastāv vairāki paralēli ceļi uz to. Es pats izgāju zinātnes, zināšanu, un reizē intuīcijas ceļu, tā tad, tīra prāta ceļu (tiesa gan, ka iepriekš kādus piecpadsmit gadus intensīvi biju veltījis

mantrām, bet tas nekādu krasu un tiešu rezultātu nedeķa, tomēr nevaru zināt, kā būtu, ja nebūtu to darījis). Es nebiju iesaistījies neviena formālā reliģiskā kustībā, kaut gan to izdzīvošanai veltīju vairākus desmitus gadu intensīva darba un saņēmu pretī bagātīgu izjūtu daudzveidību, kas, tātad, man arī nav gājušas garām. Kā jau vairums līdzīgu ļažu, arī budismu cik necik iepazinu, tiesa, mazāk ka citas reliģijas.

Un tikai tad, kad pa citiem ceļiem es biju savu robežšķirtni pārgājis, es gandrīz vai nejauši uzrakos uz šīs lietas - uz šo seno budisma atzaru. Tas bija man ļoti patīkams atklājums, kas beidzot visu pilnībā salika pa plauktiņiem. Tā ir JOGAČARA (Yogācāra) vai CITTAMATRA: vissenākais, visintelektuālākais un visgrūtākais BUDISMA paveids, kas, cita starpā, izskaidro, kā mūsu, cilvēku apziņā un prātā notiek pasaules uztvere un veidojas pieredze - tiešs jauno laiku subjektīvā ideālisma (Bērklis, Hjūms), transcendentālā ideālisma (Kants), transcendentālās fenomenoloģijas (Dekarts, Huserls), priekštecis. Ar lielu apmierinājumu redzēju, ka tas viss patiešām ir pilnīgi tas pats, tā ir transcendence. Un tā vai nu ir, vai nav. Tu vari būt daudzkārt budists, kristietis, jūdaisma, hermētisma, vai kādas citas reliģijas piekritējs, gan būdams transcendentāls, gan nebūdams. Tu vari būt zinātnieks, atomfiziķis, elementārdaļiņu speciālists, vai arī apziņas pētnieks, neurofiziologs, psihofiziologs, vai nu būdams transcendentāls, vai nebūdams. Tu vari būt mākslinieks, gan tajā, gan šajā pusē. Tu vari būt visparastākais ikdienas cilvēks, liels filosofs, un būt vai nu te, vai tur.

Tātad transcendence ir stipri fundamentālāka padarīšana, kas tieši ne no kā no augšā minētā nav atkarīga. Kaut gan katrā no šīm sfērām noteikti darbojoties, acīmredzot var sevī tuvināties šim stāvoklim.

Bet no kā tas ir atkarīgs tieši? Tieši tā ir mērķtiecīgi virzīta, ļoti koncentrēta prāta darbība, kas nodarbojās ne jau ar kaut kādiem pārdabiskiem, bet ar mūs ik dienu, ik brīdi pārplūdinošiem jēdzieniem. Tā darbojas precīzi un koncentrēti. Tur ir ļoti konkrētas un precīzas metodikas. Es runāju par to, kā šī lieta izskatās mūsdienās. Un te mums nāk talkā Dekarts, Bērklis, Kants, Huserls, kā arī modernā elementārdaļiņu fizika, pat pārāk tajā neiedziļinoties profesionālā līmenī.

Pasaules aina un attiecības paliek vienas un tās pašas, vai mēs esam pieraduši uzskatīt, ka Zeme griežas ap Sauli, vai ka Saule griežas ap Zemi. Mēs taču labi saprotam, ka absolūtā nozīmē nav ne vienādi, ne otrādi. Viss atkarīgs no skatu punkta. Ja visi mums riņķī dzīvo tā, it kā kustētos Saule, un Zeme ir nekustīgs atskaites punkts, tad katram no mums ir ērtāk dzīvot, pievienojoties un pieradinoties dzīvot tā, kā to dara vairākums.

Ja gribam izprast astronomiju, būvēt kosmosa kuģus vai ceļot uz svešām planētām, tad šo darbu laikā ir jāmaina skata, atskaites punkts. Tomēr, ikdienas dzīvē tas netraucē dzīvot ar to atskaites punktu,

kurš ir vispārpieņemts, pierasts, kuram atbilst daudzi garu gadu gaitā apzināti vai neapzināti iestrādātie paradumi un nosacījuma refleksi, tai skaitā labais tonis un pieklājība pret apkārtējiem.

Gluži tāpat ir ar katra cilvēka personīgo pasaules uztveri. Arī te pastāv vispārpieņemtais standarts, kas ir pieslīpējies cilvēku savstarpējo attiecību vēstures simtos un tūkstošos gadu. Tā ir ikdienas pieeja, kad centrā mēs ikviens liekam materiālus priekšmetus un to, kas ar tiem notiek un var notikt. Arī cilvēku mēs pirmajā impulsā uztveram tā materiālajā veidolā. Izejot no šī sākuma stāvokļa, mēs meklējam tālāk aizvien smalkākas likumsakarības, atvasinām domās neredzamās pasaules, un tad nokļūstam grūtībās, jo kaut kāds instinkts saka, ka tām tā kā jābūt galvenajām, kaut gan ikdiena, veselais saprāts un zinātne ietiepīgi saka pretējo.

Bet ir otrs variants. Mēs varam palūkoties uz pasauli no dziļumiem, virzienā uz āru. To ir ļoti grūti reāli izdarīt tā paša ieraduma dēļ. Ieradums ir tik stiprs, ka spēj itin visu, arī visaugstākos garīgos centienus itin veikli realizēt "it kā." No iekšas? - nav problēmu: stādos priekšā, iztēlojos, iedzīvojos, un lūk, skatos no iekšas. Būtu neiespējami un bezjēdzīgi man vispār turpināt runu, ja man nebūtu paveicies pēc ilgiem dažādu ļoti intensīvu meklējumu gadiem reāli izmainīt dažus savus šos nosacījuma refleksus, domāšanas paradumus vai stereotipus. Un tāpēc es zinu, kas tad kļūst redzams, kāda ir izmaiņa pasaules uztverē.

Lieta tāda, ka tikai raugoties no dziļuma uz ārpusi, ir iespējams ieraudzīt pirmo pasaules priekšstata slāni. Konkrētības labad pateikšu, ka tas ir tas, ko kā dabīgu un pašsaprotamu Šopenhauers analizē savā darbā "Pasaule kā griba un priekšstats." Es pat domāju, ka, neveicot transcendences procesu sevī, šo darbu saprast un izjust vispār nav iespējams, tāpat kā ļoti daudzus citus pasaules lielāko domātāju, kā arī daļas reliģiozo filosofu (es te galvenokārt domāju ziemeļu budisma galēji intelektuālo virzienu kopu) darbus. Jo citādi šie darbi liksies kā sarakstīti vienkārši kādā svešvalodā, kurai, tiesa, ir kaut kāda attāla līdzība ar mūsu dzimto valodu.

Pirmais uztveres slānis ir nevis materiālo priekšmetu, bet gan priekšstatu slānis. Tēlainības pēc es varētu pateikt tā - katram cilvēkam viņa vislielākajos dziļumos, kurus par atskaites punktu ļauj izmantot transcendence kā metodika, kas tiks šeit vismaz daļēji aprakstīta, atrodas pirmais it kā ekrāns, un tas ir priekšstatu ekrāns (citādi sakot, ideju ekrāns). Un tam piemīt tāda īpašība, ka attēlus uz tā redz, tikai skatoties virzienā no dziļuma uz āru, bet neredz, skatoties no āra uz dziļumu. Tāpēc arī, dzīvojot bez transcendences, mēs to nekad neredzam. Mēs redzam gatavus priekšmetus, un no tiem cenšamies prātā izdomāt to, kam it kā vajadzētu būt uz tā ekrāna. Bet tas nav iespējams, jo uz ekrāna rādās realitāte, bet mēs ar savu prātu paliekam tikai savu fantāziju pasaulē.

Spēja ieraudzīt to, kas notiek uz šī ekrāna patiešām ir to pūļu vērts, ko jāpieliek, lai paveiktu transcendences procesu. Manuprāt, tas ir nesalīdzināmi vairāk, kā apceļot nezināmas zemes un valstis, izlasīt bezgala daudz jaunu grāmatu, vai izdzīvot dažādus dabas likumus un pasaules ēkas brīnišķīgās harmonijas, saklausīt cilvēku un pārcilvēcisku spēku iedvesmas mūziku, izveidot sevis paša fantāziju, dažādu ticējumu un ticību pasauli.

Bez tam, visi šeit pieminētie jaukumi jau nekur nezūd, un no tiem nekādā veidā nav jāatsakās. Transcendence vienkārši ievērojami bagātina dzīvi, un ko ar to darīt tālāk, to katrs var lemt pats.

UZMETUMS. FILOSOFISKI – NEIROFIZIOLOĢISKĀ PAŠATTĪSTĪBAS UN RELAKSĀCIJAS METODE

Pielietojamā filosofija (Прикладная философия); Neurofizioloģijas filosofija (Философия нейрофизиологии); Filosofiskā pretstresa (relaksācijas un harmonizācijas) terapija; Filosofiski – neurofizioloģiska pašattīstības un relaksācijas metode (Философски — нейрофизиологический метод саморазвития и релаксации).

Savulaik visas tagadējās zinātnes nozares ir atdalījušās no filosofijas, tātad, stingri ņemot, visas tās ir pielietojamās filosofijas atsevišķas nozares. Tas ir dabīgi, jo pa priekšu ir jābūt vispārējam plānam, vispārīgai sapratnei, un tikai tad var sekot detalizēta izpēte.

Šī mana pieeja ir filosofijas pašu pamata patiesību – esamības, apziņas un gnozeoloģijas apvienošana ar konkrētu zinātņu nozari – neurofizioloģiju, tā radot iespēju izveidot pilnīgi jaunas metodes cilvēka labsajūtas nodrošināšanai.

Un nekur nav teikts, ka jārodas pilnīgi jaunām metodēm vai pat zinību nozarēm. Pilnīgi iespējams, kā tas ir šajā, manā gadījumā, ir tāds ceļš, ka jau sen zināmas un atstrādātas metodikas ar filosofijas pamatpatiesību palīdzību iegūst, cerams, jaunu, daudz pilnvērtīgāku dzīvi. Šeit būs runa par neurofizioloģiskām metodēm cilvēka harmonijas, pašsajūtas un iekšējā līdzsvara uzlabošanai, kas līdz šim ir balstījušās fizikas, bioloģijas un psiholoģijas pētījumos. Bet tagad, pirmo reizi šīs stresa uzveikšanas tehnoloģijas iegūst jaunu pamatu, kas balstās apziņas filosofijas un epistemoloģijas pamatzināšanās.

Pielietojamās filosofijas metode cilvēka pašrealizācijai, harmonizācijai un adaptācijas spēju palielināšanai, kam pamatu sastāda klasiskās epistemoloģijas un apziņas filosofijas atziņas, kuras praktiski realizējas caur atsevišķiem labi pazīstamiem neurofizioloģijas principiem, kopā sastādot principiāli jaunu pieeju senso cilvēka problēmu risināšanai.

Filosofiski – neurofizioloģiska pasizpaušmes, pašattīstības un harmonizācijas metode.

Metodes klasifikācija: pielietojamā filosofija; pielietojamā neurofizioloģija.

Tā tad – metode atrodas uz divu patstāvīgu zinātnes nozaru saskarsmes zonas. No filosofijas tā paņem fundamentālo novitāti priekš neurofizioloģiskām metodikām; bet filosofija no neurofizioloģijas paņem izpratni un praktiskus ceļus, kā šīs fundamentālās novitātes novest līdz lejai, līdz praktiskai realizācijai.

Līdz ar to sintezējas pilnīgi jauna pielietojamās filosofijas apakšskategorija:

Pielietojamā neurofizioloģiskā filosofija; vai otrādi:

Pielietojamā filosofiskā neurofizioloģija.

Tā būtu klasifikācijas klase jeb grupa, kurai tad atbilstu pirmā konkrētā manis piedāvātā metode.

ĪSS IESKATS IDEĀLISMA UN MONISMA FILOSOFIJĀ

Mūsu ikdienas valodā ir sastopami termini, kas pamazām, pie tam diezgan neprecīzi, ir pārņemti no filosofijas, un gadsimtu gaitā tas noveda pie grūtībām. Tāpēc mums filosofija šķiet visai miglaina un pretrunīga lieta; un sevišķi tas attiecas uz ideālisma un monisma filosofiju, kurām manā metodē ir ierādīta pamata vieta. Tāpēc uzskatu par pilnīgi nepieciešamu sniegt šo ļoti koncentrēto ievadu, bez kura tālākai iztīrājums būtu velta laika šķiešana.

Klasiskā filosofijā pazīst nevis vienu, bet vismaz divus ideālisma veidus: objektīvo un subjektīvo. Atšķirība to starpā ir ļoti liela. Ja skatāmies uz galdu sev priekšā, tad pēc objektīvā ideālisma viedokļa tas nav īsts, tas ir tikai tāda ēna, īstais galds ir no mums aplēpts (Platons). Manai metodei ar to nav nekāda sakara. Manas metodes pamatā ir subjektīvais ideālisms (Bērklis), kas galdu redz tieši tādu, kādu patiešām arī redz, un šai ziņā subjektīvais ideālisms ne ar ko neatšķiras no materiālisma. Subjektīvais ideālisms ir monisms, jo tas visu uztverē nonākošo ainu uztver tieši tādu, kādu to konstatē viņa apziņa, gan priekšstats par sevi pašu, gan par visu to, kas nav viņš pats, ietilpst viņa apziņā. Materiālists tāpat uztver visu, kas nonāk viņa apziņā, bet momentā instinktīvi apgalvo pretējo – ka tas nav viņa apziņā, bet ārpus tās. Līdz ar to, viņš ievieš šai ārpus apziņas pastāvošajai kategorijai vārdu, un nosauc to par matēriju. Nosacīti subjektīvajam ideālistam arī pret to nebūtu ko iebilst, jo tā patiešām ir ērtāk. Materiālists argumentē, ka matēriju mēs uztveram ar maņu orgāniem. Subjektīvais ideālists gatavs piekrist, jo tā ērtāk saprast. Subjektīvais ideālists vienīgi sev atstāj atšķirības niansēs. Tā kā pagaidām

būtisku atšķirību nav. Subjektīvais ideālists tāpēc dzīvo pilnīgi reālā pasaulē, bez vismazākajām grūtībām saprotas ar materiālistiem, interesējas par zinātņi, mākslu, ticību, un pats bez vismazākajām grūtībām darbojas šajās jomās. Ikdienas dzīvē materiālists un subjektīvais ideālists pat nekādā veidā nevar izšķirt, kurš ir kurš, un nav iespējams noteikt, kādi ir tava sarunu biedra uzskati.

Atšķirības momentā un pilnā mērā parādās tad, kad cilvēks iedomājas, ka viņš sāks darboties kādās “augstākās sfērās,” ilgoties pēc “kaut kā cēla, nezināma.”

Materiālists redz objektīvi pastāvošo materiālo pasauli, un, lai cik viņš viņu nepētītu, neanalizētu, nedalītu, nesintezētu, tā principā paliek tāda pati, kā bijusi. Un citi cilvēki, un viņš pats, kādi bijuši, tādi paliek, kustās, ģērbjas, brauc ar mašīnām, ēd, dzer, lasa grāmatas, klausās mūziku, nodarbojas ar mākslu un zinātņi, mīlējās un ķīldojās, alkst pēc naudas un slavas, atklāj jaunas zvaigznes un galaktikas... Bet tur patiešam nav kaut kā, pēc kā tad cilvēks instinktīvi tiecās. Nu nav tur ne dievu, ne velnu, ne eņģeļu, ne debesu, ne elles. Bet kaut kāds instinkts to visu tā kā prasa. Un tad cilvēks spriež skaidri un loģiski – skaidrs, ka te nav, tātad, jābūt kaut kur citur. Nu labi, šī ir rupja pasaule, bet ir taču smalkākas, tās, kas sastāv no kādām smalkām vibrācijām. Es tās neuztveru, bet citi taču varbūt uztver, ir tādas spējas. Tātad, liekam cerību uz to, ka varam izsmalcināt sajūtas, un līdz ar to sasniegt smalkās pasaules. Vēl – varam tās izdomāt, stādīties priekšā savā iztēlē. Vēl – varam tam visam vienkārši noticēt – ka ir kādas garīgas pasaules, kur iespējams ka nonāksim, ja vien labi un pareizi dzīvosim. Tad – mēs varam cerēt šo pasaulu zīmes ieraudzīt dažādos brīnumos – ja reiz materiālajā pasaulē nav nekādu brīnumu, tad tas nenozīmē, ka tas nevar pārķāpt materiālās pasaules normas un likumus. Brīnums – jā, tas varētu būt vēstnesis no citas, garīgas pasaules, utt. Gan parasti cilvēki, gan zinātnieki, gan garīdznieki pamatā visi ir materiālisti, un domā kaut ļoti aptuveni, bet tomēr šādi, un tikai šādi. Un te dzimst naidis un nesaskaņas, nu vismaz daļēja nesaprašanās ar savu ķermeni ar savām rupjajām tieksmēm, kas it kā stāv ceļā uz visu pacilāto, dvēselisko, garīgo. Materiālists, vienkārši sakot, cenšas sasniegt kvalitatīvu lēcieni vienā sfērā, bezgalīgi vairojot pūles pavisam citā sfērā. Matērija paliks matērija, lai cik to neizsmalcinātu. Risinājums nav atrodamas ārpus pasaulē, materiālajā pasaulē, spēkā ir un paliek vecā patiesība – lūzumu ir jāpanāk tikai un vienīgi sevī. Jaunu stāvokli nevar ieraudzīt ārpus sevis, tas ir jārada sevī.

Subjektīvais ideālists neredz nekādu vajadzību pēc visa nupat aprakstītā. Jo viņš šajā pasaulē, pēc kuras materiālists tā, un tik grūti un bezcerīgi cīnās, viņš šajā pasaulē dzīvo visu laiku, nepārtraukti, tikmēr, kamēr viņš patiešam, pa īstam ir subjektīvais ideālists, un nevis vienkārši iedomājies sevi tādu esam. Neviens subjektīvais ideālists nenokrīt no zila gaisa. Lai par tādu taptu, viņš ir pielicis milzīgas pūles, un bieži vien veltījis tam garus dzīves gadus. Tāpēc lai tas nešķiet netaisnīgi, ka viņam rokā ir tas, par ko cits, būdams materiālists, tik izmisīgi plēšās un cīnās. Kāds tad ir ceļš, kā to panākt. Ļoti vienkārši.

Mums ir jālasa, jāanalizē to cilvēku darbi, kuri ir pilnīgi noteikti paši to sasnieguši, mums ir jācenšas iespējami pilnīgāk izprast un izjust viņus, iedzīvoties viņos. Cita ceļa nav. Tīri abstrakta prātošana te neko nedos. Mums ir jāklūst līdzīgiem šiem cilvēkiem, vienīgais ko mēs varam darīt, ir modelēt šos cilvēkus sevī. Atkārtoti, daudzos veidos, dažādus darbu fragmentus lasot, pārdomājot, atkal iejūtoties. Vienkārši nekāda cita ceļa nav. Mums par veiksmi jāsaprot tas, ka nav jau tik traki, šādu cilvēku, un darbu ir pietiekoši daudz, lai neapniktu, lai katrs varētu izvēlēties pēc savas gaumes. Jo konkrētajam ceļam sīkumos nav nozīmes, tas var katram būt ļoti atšķirīgs. Gala rezultāts ir diskrēts – vienāds lielā mērogā skatoties, neraugoties uz ceļa detaļām, pa kādu turp ir nokļūts.

Nesaskaņas visos šajos jautājumos izpaužas divos veidos. Pirmajā ir oponenta nevēlēšanās neko ne zināt, ne iedziļināties, bet viņam vienkārši ir gatavs savs - citāds (viņa skatījumā vienīgais iespējamais un vienīgais pareizais) viedoklis, un tāds tas arī paliek. Tur neko nevar iesākt, un lai nu tas tā arī paliek. Otrs ir tad, kad oponents ir gatavs kaut nedaudz paklausīties, bet tad momentā sapinās terminos un apzīmējumos, kas patiešām bieži ir neprecīzi un vāji izstrādāti, un ātri vien atsakās no tālākā, paliekot pie sava. Tāpēc zemāk centīsimies pamata terminus definēt īsi un precīzi.

Subjektīvo ideālismu sauc arī par empīrisko ideālismu. Tas nosaka, ka pastāv tikai apziņa un tās saturs. Tas atvasinās un bieži tiek identificēts kā, vai asociēts ar matērijas pastāvēšanas noliegšanu. Subjektīvais ideālisms noliedz duālismu, neitrālo monismu un materiālismu; patiešām, tas ir pretstats izslēdzošajam materiālismam, kas uzskata, ka pastāv vienīgi materiālas, bet ne garīgas lietas. Subjektīvais ideālisms ir fenomenālisma vai empīrisma, kuros par pamatu tiek ņemta tiešā uztvere, saplūšana ar ideālismu, kas pamatā liek garīgo vai ideālo. Ideālisms noliedz jebkā ne – garīga vai ne – ideāla izzināšanas iespēju vai pastāvēšanu, kamēr fenomenālisms, savukārt, noliedz garīgumu empīriski uztvertajā. Tādēļ subjektīvais ideālisms uzskata par garīgu realitāti parastajā uztverē gūto pieredzi, un nevis apelē pie vienota pasaules gara (panteisms) vai kāda absolūtā ideālisma. Subjektīvais ideālisms ir “subjektīvs” ne jau tāpēc, ka tas noliedz objektīvās realitātes pastāvēšanu, bet gan tāpēc, ka apgalvo, ka šī realitāte pilnībā ir atkarīga no to uztverošo subjektu gara. Vissenākie domātāji, kurus mēs varētu pieņemt par subjektīvajiem ideālistiem, bija neliela Indijas budisma Jogačaras skola, kas reducēja pieredzes pasauli līdz subjektīvās uztveres plūsmai. Eiropā subjektīvais ideālisms ienāca 18.gs. ar Džordža Bērklīja darbiem, kuros no gara neatkarīga realitāte ir parādīta kā nesakarīga; un tāpēc viņš secina, ka pasaule sastāv no cilvēku un Dieva gariem. Turpmākie filozofi cītīgi ir cīnījušies ar šiem uzskatiem, bet bez panākumiem. Immanuels Kants noliedza Bērklīja ne – materiālismu, un aizstāja to ar transcendentālo ideālismu, kas uzskata, ka no gara neatkarīga pasaule pastāv (lieta sevī), bet nav izzināma. Kopš šī Kanta

kompromisa tīrais ne – materiālisms ir kļuvis par retumu, to ir aizstājušas līdzīgas kustības, tādas kā, piemēram, fenomenālisms.

Nav nekādu šaubu, ka mēs visi pamata vilcienos pasauli - tajā esošos priekšmetus, citus cilvēkus, to darbības likumsakarības – uztveram, tātad, redzam, dzirdam, utt., vienādi. Un, ja par ko šaubāties, tad mums ir zinātnes metodikas, kas ļauj mums atšķirt realitāti no izdomām. Un tāpēc mēs tā arī sakām – tā ir pasaule, materiālā pasaule, tāda tā ir, un viss. Mēs esam materiālisti, mēs stingri stāvam ar kājām uz zemes. Un, ja tā nebūtu, ja katrs dzīvotu kaut kādā ideālā, iedomu pasaulē, tad cilvēki viens otru nevarētu ne mazākā mērā saprast, un vispār – pasaulei nebūtu nekādas jēgas.

Patiešām, ir pilnīga taisnība, ka mēs pasauli visi pamatlīnijās uztveram vienādi, tā, ka spējam pamatpatiesību līmenī savā starpā saprasties, spējam radīt zinātņi, saražot milzumu daudz dažādu reālu priekšmetu un mašīnu, un visas tās darbojās tā, ka mēs atkal to visu uztveram vienādi, un to apstiprina milzīga pierādījumu ķēde. Mēs esam stipri savā pārliecībā, mēs stāvam ar kājām uz zemes.

Vai tiešām pasaulē var būt cilvēki, kas varētu domāt citādāk? Tas taču nav iespējams! Tad taču viņiem ir kaut kāda galīgi greiza domāšana! Ko viņi galu galā iedomājas – noliegt to, par ko katrs cilvēks katru dienu miljoniem reižu var pārliecināties. Bija kādi senie gudrinieki, vēl pirms mūsu ēras, kuri apgalvoja, ka tas, ko mēs redzam un dzirdam, nav tā īstā pasaule, ka tās ir tikai tādas kā ēnas, ka īstā pasaule ir apslēpta kaut kur dziļāk. Labi jau labi, katrs var kaut ko izdomāt, pats tam noticēt, un pat pārliecināt par to vēl kādus citus. Bet es gan neesmu tāds nelga, es stingri stāvu ar kājām uz zemes. Ko es redzu, to es redzu, ko es dzirdu, to es dzirdu, un viss.

Ko mēs te redzam? Vienkārši – paviršu domāšanu, kur realitāte nevilšus papildinās ar fantāzijām, pieņēmumiem. Ir situācija, kad divi sarunājas un abi runā vienlaikus. Bet viss, kas ir vajadzīgs, ir vienkārši ieklausīties apziņā ienākošajā realitātes plūsmā, un to fiksēt, atcerēties, lai pēc tam, kad uztvere atslēdzas, pats darbotos – analizētu, domātu un darītu. Tā kā pa rāciju – vai nu klausās, vai raida, bet ne abus vienlaikus. Tas ir jātrenējas. To mēs varam mācīties no fenomenoloģijas ar tās speciālajām metodēm. Un tikai tā mēs iegūsim tīru realitāti – apziņas plūsmu.

Vienīgi subjektīvais ideālisms to nodrošina. Pārējie ideālisti ir izdomas, hipotēzes, fantāzijas, kuras var būt patiesas, bet var būt arī nepatiesas. Bet subjektīvais ideālisms ir PRAKTISKS, mēs visi, gan materiālisti, gan objektīvie ideālisti, gan jebkurš parasts cilvēks, kas varbūt par tādu filosofiju vispār neko nezina, un zināt negrib – mēs visi patiesībā, īstenībā esam tā būvēti. Vienīgā atšķirība ir tā, ka subjektīvais ideālists to apzinās, bet citi – nē. Citi tāpēc visu tālāko savu domāšanu balsta uz savām iedomātajām teorijām un hipotēzēm, vienīgi subjektīvais ideālists balstās uz objektīvi pastāvošo realitāti. Tātad,

subjektīvais ideālists ir dabīgs, patiess, viņš ir altruists, jo balstās uz sava neiedomājami gudrākā un spējīgākā partnera sniegto realitāti, nevis uz sevis nepilnīgi izveidoto, egoistisko iedomu pasauli. Tātad, tieši subjektīvais ideālists visreālāk un visneizmainītākā veidā uztver pasauli, un veido ar to dialogu.

DAŽĀDAS PIEZĪMES PAR OBJEKTĪVO REALITĀTI

Vienīgā objektīvā realitāte, ar ko sastopas pēc *epohē*, ir tieši tas, ko mēs arī saprotam ar objektīvo realitāti - apkārtējās pasaules ainas, tās pavadošais pamats, kas sniedz par to izpratni, arī visas atmiņas, domas un stereotipi par pasauli, abstraktas domas, emocijas - kaut kas ļoti līdzīgs Dekarta *cogito*.

Tādu objektīvo realitāti cilvēks pazīst, cik vien tālu atpakaļ viņš sevi atceras kopš dzimšanas. Tātad, noteikti pirmais, kas uzrodas apziņā, ir šī realitāte. Tā ir pilnīgi praktiska, jo tikpat automātiski viņā norisinās cilvēka darbības. Tā rit dzīve praktiski viesiem cilvēkiem - pilnīgi automātiski, par to nemaz nedomājot, un pat uz mirkli neiedomājoties. Jo domāšana vienmēr ir par konkrētiem, šajā realitātē noritošajiem procesiem, un par to, kā tur labāk piemēroties, lai labāk tur ietu, un lai labāk justos.

Aizvien vairāk pieaugot, cilvēks maina vēlmju struktūru, un sāk aizvien vairāk domāt, abstrahēt. Un te ir iespējami divi virzieni: zinātniskais un nezinātniskais.

Zinātniskais ir skaidrs, un tā pārbaude ir prakse. Tad, kad ir pārbaudīts, tad tam skaidri notic, apzīmē kā likumus. Te ir daudz fantāziju, bet tās tiek kontrolētas un pārbaudītas, un nepatiesās tiek atmestas.

Nezinātniskā pieeja pieļauj, pirmkārt, brīvu individuālas uztveres fiksāciju, un tad tā ir māksla.

Ja nezinātniskā pieeja nav māksla, tad tā ir tīrā fantāzija - cilvēks notic savām izdomām.

Tas viss var risināties uz apkārtējās pasaules struktūras, likumu un notikumu automātiskas, un no savas puses reflektori mērķtiecīgi iespaidoto procesu uztveres un apzināšanās fona, bez jebkāda atsevišķi izdalīta sevis jēdziena. Cilvēks ne domā, ne izjūt sevi, viņš izjūt tikai un vienīgi pašu procesu.

Pie nezinātniskas pieejas cilvēks te izdomā un izfantazē daudz ko tādu, ko viņš reāli neuztver. Bet, tā kā viņam nav skaidrs sevis jēdziens, tad viņš šīs savas izdomas automātiski ieliek savā uztverē (jo cita nekā nav, kur vispār ko ielikt) - un tā uzrodas ticības, reliģijas - tīri kā uztveramās pasaules daļa, kā it kā realitāte. Bet joprojām nav skaidra pašam sevis jēdziena.

Un tā cilvēkam dzīve arī paiet - pa lielākai daļai patiešām uztveramajā objektīvās realitātes pasaulē, pa daļai paša (un citu cilvēku) izdomātā un noticētā iedomu pasaulē, kuru viņš nemaz šādi neizšķir, bet uztver kā vienotu, kā vienkārši pasauli.

Un līdz ar to cilvēka dzīve ir pilna problēmu.

Vēl gandrīz vai reāli nenojaušot, vai vismaz daudz par to neprātojot - par sevis paša esamību - cilvēks var paveikt vienu lielu lietu savā labā - visu to, kas rosās viņa apziņā izvērtēt, atzīt par ļoti augstā mērā sasaistītu un vienotu, un visam tam piešķirt pagaidu apzīmējumu - Mans Liktenis.

Un paiet ilgs, kamēr ienāk prātā tāds *es* jēdziens. Un tikai tad viņš ierauga, ka viss tas, ko viņš uzskata par savu ār pasauli, patiesībā ir kaut kāds maisījums, kurā vienīgais, kas iezīmējas stingri un noteikti, ir tās dziļākais materiālais pamats - priekšmetu pamatbūtība un dabas likumi.

Un tagad ir tā, ka ir uzradies vēl viens, otrs pretendents uz spēļu laukumu, uz visu to, kas man rosās apziņā - un tas esmu es pats.

Un tad seko dabīgs process - ir jāsadala manta - daļa būs mana, daļa likteņa ziņā. Bet, tā kā izrādās, ka mēs esam ļoti cieši saauguši kopā, tad nav nemaz tik viegli mūs nošķirt. Un tāpēc, lai vienkārši atvieglotu sev dzīvi, ieviesīsim mūsu abu kopējo daļu, to buferzonu, kurā ik dienu, ik mirkli norisinās mūsu abu savstarpējā sadarbība. Un ar sajūsmu atklāsim, ka tā ir visdrošākā, visobjektīvākā, vissaistošākā, visaizraujošākā, visvairāk pētīšanai derīgā zona, ar kuru patiešām ir vērts nodarboties, jo šī darbība viennozīmīgi sniedz ļoti bagātu emocionālu algu.

Šī saskarsmes zona ir izejas punkts, pie kura jebkuru brīdi piesaistīt savu apziņu, jebšu uzmanību. Un mēs katru brīdi domās varam no tās attālināties abos virzienos - iegrimt gan tīros sevis dziļumos, kas izrādās pilnīgi brīvi, un praktiski neatkarīgi no likteņa. Un mēs varam iet otrā virzienā - iegrimt likteņa dziļumos, un atklāt tur fantastiski dziļu realitātes pasauli, kas ar katru no mums tieši nav saistīta, tā ir absolūto likumu, absolūto "priekšmetu", absolūto ideju pasaule, īsi sakot, tā ir bezgalība, horizonts, kas, tam tuvojoties aizvien vairāk un vairāk mums atverās.

Jāuztver svarīga lieta - iepazīt pasauli, jebšu savu likteni tu vari tikai caur buferzonu, padarot to par savu. Tu vari ar sausu prātu aptvert visdziļākos pasaules tālumus un likumus, bet tie būs un paliks priekš tevis defektīvi, nepilnīgi, uztverti tikai ar prātu. Atkārtoju, lai tie kļūtu tev pilnīgi, un pilnīgi tev atvērtos, un tu tos varētu darbināt pēc saviem ieskatiem un ar pilnu jaudu, tev tie ir jāizlaiž caur sevi, jāizdzīvo, jāizjūt, jāsaista ar tūkstošiem nosacīti reflektorām saitēm (jāienes savā vienībā) ar visiem pārējiem faktiem, likumiem, izjūtām, ko tu esi asimilējis iepriekš, un jau uzskati par savu pilnvērtīgu īpašumu.

Un tādad, mums paverās trīs diezgan neatkarīgas iespējas - iedziļināties sevī, iedziļināties liktenī (pasaulē) vai iedziļināties mūsu abu saskarsmes zonā, kuru, skatoties no manam pozīcijām, pilnīgi var uzlūkot par manu izaugsmes zonu, jo, pārstrādājot sevī aizvien jaunus un jaunus šos saskarsmes apgabalus pie tam pilnīgi konkrēti un dziļi, gala rezultāts ir tāds, ka es pats paplašinos par šī izdarītā darba robežām. Tā ir mana augšme, robeža starp mani un likteni it kā iespējās dziļāk liktenī, es viņam atkaraju noteiktas zonas. Un otrādi, ja es neko nedaru, tad liktenis mani saspiež aizvien mazāku un sīkāku, paplašinot savas robežas uz mana rēķina.

Tādad, šāda darbība un prāta spēle ir iespējama principā katram cilvēkam jebkurā brīdī - tiktāl, cik uz viņa prātu iedarbojās tas, ko es te pateicu, un cik viņš ir gatavs to emocionāli pieņemt. Tomēr, tas sanāks vairāk kā tāda prāta darbība, prāta spēle, bezmaz vai atjautības uzdevums, intelekta treniņš. Lai šī lieta iegūtu pavisam citu realitāti un dziļumus, ir nepieciešami visi iepriekšējie sagatavošanās darbi, par kuriem te sīki pastāstīšu.

Tad, kad tu skaidri nodalīsi sevi no likteņa, paturot savā lielā kontrolē jūsu abu saskarsmes zonu, tad tu sapratīsi, cik bezgala plašs priekš tevis individuāli atveras tavs liktenis. Ka itin viss pārējais ir tam pakārtots, ir šī tava likteņa piedāvātās pasaules un izvēles tajā sastāvdaļas. Te ir materiālā vai ideālā pasaules uztvere, vispār visa filosofija, zinātne, māksla, ļoti daudzās reliģijas, ezotērikas, okultismi, utt.. Un tomēr - tie vienmēr ikvienam cilvēkam ir tikai likteņa piedāvātie varianti, ne tiešas lietas, ar kurām tu nāc saskarē.

Nekad neviens cilvēks pasaulē ārpus sevis nav nācis tiešā saskarē ne ar ko citu, kā ar savu individuālo buferzonu, kas viņu atdala un savieno ar viņa personīgo likteni. Un tāpēc pirmais un galvenais, ja ne vispār vienīgais objekts vai subjekts, par ko ir vērts domāt, ko ir vērts vērot un padziļināti pētīt, ir šī buferzona, un tiešie likumi, kas to vada un ietekmē. Un šie likumi ir pieejami izpētei, tāpat kā ir pieejama šī buferzona. Un šie likumi ļoti lielā mērā ir saistīti ar izpratni par cilvēka neirofizioloģiju.

Te beigās tikai gribu piebilst, ka šī mana parādītā lieta par cilvēku, viņa likteni, un šo abu saskarsmes zonu iet ļoti labā saskarsmē ar veselo saprātu, kas patiesību uztver tādu, kādu uztver, bez lielām izdomām, fantāzijām un uzlabojumiem. Es uzskatu, ka šis mans modelis visvairāk atbilst tam - beidz fantazēt, vienkārši ņem un pilnīgi godīgi apraksti to, kas tev ir reāli uztverams un saprotams. Tādad, saprotiet, tie ir mēģinājums iespieties dziļāk tīrā likteņa objektivitātes zonā, tālāk no mūsu saskarsmes buferzonas likteņa virzienā. Jo tur mīt objektīvās patiesības.

Vēl kas - ja tu paskaties buferzonā netālu no pašas saskarsmes līnijas, tad tu ieraugi kādā mirklī bezmaz vai pilnīgu savu spoguļattēlu, un tāpēc jau tas ir tavs individuālais liktenis, tava individuālā

pasauļe, kāda tieši nav nevienam citam Bet, attālinoties no robežvirsmas, šis spoguļattēls bālē, kropļojas, tur tu redzi citus cilvēkus, dievus, objektīvo visu cilvēku un dievu pasauli un pasaules, tur tev ar to visu veidojas kontakti, bet tas viss jau tevi personīgi neatspoguļo nemaz vai atspoguļo ļoti maz.

Šajā manis piedāvātajā modelī aklu ticību pamatā aizstāj dievišķības acīmredzamība, un uz tās bāzes ir ļoti ērti būvēt virsbūvi - tīro ticību, kas šajā gadījumā gan drīzāk saucama par UZTICĒŠANOS, kas pārklāj visas ikdienā pazīstamās reliģiozās ticības jomas.

Iespējams, ka vislielākais ieguvums ir mūžīgs mērķis - nekad nenokļūsi situācijā, ka nekam nav jēgas, un ka nav ko darīt. Šis mērķis dod pilnīgu pašprietiekamību, ja vien tev ir līdzekļi visneizbēgamāko vajadzību apmierināšanai.

PĀREJA UZ IDEĀLISMU

Atrodies materiālisma pozīcijās, un meklējot tīro apziņu, mēs neizbēgami atduramies kā pret sienu.

Ierastajā materiālistiskajā pasaulē viss rit gludi tik ilgi, kamēr cilvēks tur mierīgi, ikdienišķi dzīvo, necenšoties iziet ārpus tās robežām, tātad, necenšoties realizēt jebkādas garīga rakstura mērķus. Te nevajadzētu jaukt – visus dvēseliska rakstura mērķus materiālā pasaule ļauj realizēt – tā ir visa māksla, psiholoģija, reliģijas, ieskaitot visus modernos novirzienus. Šajās situācijās cilvēks jūtas dabiski – kā miesa un kā dvēsele, bet nekad ne kā gars, kā tīra apziņa, kā tīrs Es. Ielūkosimies sevī ciešāk, un mēģināsim aprakstīt, ko mēs sajūtam, mobilizējoties šim pēdējam mērķim – centieniem tuvoties savai tīrajai apziņai.

Individuālā apziņa vienmēr ir saistīta ar dabīgo pasauli. Padomāsim – kas gan ir tas pirmavots, no kura nepārtraukti smeļ sev barību pasaules pamattēze manis realizētajā pamata uzstādījumā? Kas tad padara iespējamu to, ka es, savas apziņas robežās, iegūstu kā esamību sev pretī stāvošo dabīgo lietu pasauli, piešķiru sev šajā pasaulē ķermeni, un varu iekļaut pats sevi šajā pasaulē? Ir skaidrs, ka šis avots ir jutekliskā pieredze, vai vienkāršojot – jutekliskā uztvere. Katrai uztverošai apziņai piemīt tā īpatnība, ka tā ir dzīva, ķermeniska, klātesoša individuāla objekta apziņa, kāds tīri loģiskā nozīmē ir indivīds vai arī kaut kāda šāda indivīda loģiski kategoriska modifikācija. Mūsu gadījumā, jutekliskās, vai precīzāk, lietiskās uztveres gadījumā, loģiskais indivīds – tā ir lieta; un tāpēc ir pietiekami, ja mēs pret šīs lietas uztveri attieksimies kā pret jebkuru citu lietu uztveri (uztverot īpašības, procesus, utt.) (H39).

Mūsu Es dabīgā ikdienas dzīve – tas ir nepārtraukts aktuāls vai neaktuāls uztveres process. Nepārtraukti gan lietu pasaule, un tajā skaitā arī mūsu ķermenis, uztveres ietvaros vienmēr ir šeit, klātesošs. Kā tad izdalās, un kā var no šejienes izdalīt pašu apziņu – apziņu kā konkrētu esamību sevī? Un kā – tajā apzināto, uztveramo būtību, kā tādu, kas atrodas “pretī” apziņai, kā tādu, kas atrodas pats sevī un pastāv pats sev?

Tātad, es skatos uz šo lietu kā “naivais” cilvēks. Es redzu un aptveru pašu lietu tās dzīvajā ķermeniskumā. Ja mana uztvere ir “patiesa,” un tas nozīmē, ka to apstiprina prakse un pieredze, vai arī korekta, pieredzē balsīta domāšana, tad uztvertā lieta patiešām pastāv, tad tā patiešām ir man dota uztverē pati, un pie tam – savā dzīvajā ķermeniskumā. Pie tam pati uztvere, uzlūkota vienkārši kā apziņa, pie tam abstrahējoties no ķermeņa un tā orgāniem – izrādās vienkārši kaut kas bez savas iekšējās būtības esošs, tukša Es vienkāršs lūkojums uz pašu objektu, lūkojums, kurš brīnumainā kārtā saskaras ar objektu.

Primārās un sekundārās lietu īpašības palīdz mums radīt sevī jaunu pasaules redzējumu – ieraudzīt jaunā gaismā attiecības starp “uztveramo” un “izpētāmo” lietu.

Loks postulēja, ka lietām piemīt tā saucamās primārās un sekundārās īpašības. Specifiskās sajūtu īpašības ir “vienkārši subjektīvas,” un, savukārt, “objektīvas” ir tikai un vienīgi ģeometriski – fiziskās īpašības. Lietas krāsa, tonis, smarža, garša – lai arī cik “dzīvi ķermeniski,” kā piederīgas tās būtībai tās visas neparādītos lietā, - tās nav pati lieta, un patiesībā nav tas pats, kā tas viss mums iztēlojās, bet vienkārši zināmo primāro īpašību “zīme.” Un tomēr, ja es to uzlūkoju kā zinātnes cilvēks, tad tas viss šķiet visai dīvaini – it sevišķi, ja es šādu uzskatu pieņemu burtiski. Iznāk tā, ka, ja šīs specifiskās sajūtu īpašības būtu vienkārši zīmes, tad pēc to noņemšanas vajadzētu palikt tīrām primārajām īpašībām, kas piederētu lietai, pastāvētu tās objektīvajā patiesībā, kopā ar tām pārējām īpašībām, kas vispār nerasniedz izpausmi. Uz to norādīja Bērklijs. Viņš aicināja katru pašu pamēģināt, vai viņš var iedomāties kādu lietu bez krāsas, bez cietuma, mīkstuma, siltuma, utt., tātad – vai kāds vispār jebkad ir redzējis vai pat vai spēj iedomāties, stādīties sev priekšā lietu bez īpašībām. Un patiešām, neizbēgami – telpiskums, šis visu lietu un visu primāro īpašību būtiskais kodols, nav iedomājams bez sekundārajām īpašībām.

Bet viss patiesībā ir gluži pretēji - viss būtiskais uztveramās lietas pildījums, un tātad – visa šeit atrodošā lieta visā savā dzīvajā ķermeniskumā, ar visām savām īpašībām, ar visām savām jebkad uzpeldošām uztverei pieejamām īpašībām, ir “vienkārša parādība,” bet “īstā lieta” – tā ir fiziskās zinātnes lieta (H40). Un tātad, ja šī fiziskā zinātne definē konkrēto lietu caur tādiem jēdzieniem, kā atoms, jons, enerģija, utt., jebkurā gadījumā, kā procesus, kas aizpilda telpu, un kuru vienīgais raksturojums ir matemātiskas izteiksmes, tad tie pie tam paredz kaut ko transcendentālu attiecībā uz šeit visā savā

ķermeniskumā atrodošās lietas visaptverošo saturu. Šī fiziskā zinātne nevar pat iedomāties lietu kā mītošu dabiskā sajūtu laukā; citiem vārdiem, zinātnes fiziskā telpa nevar būt dzīvās ķermeniskās uztveres telpa, jo citādāk pret to paliktu spēkā minētais Bērklīja iebildums.

Tātad, dabiskajā uztverē skatītās lietas ir daudzējādā ziņā kaut kas cits, nekā lietas, ko pētī fiziskās zinātnes pasaule. “Patiesā būtība” visā pilnībā un principā ir noteikta citādi, nekā uztverē dotā dzīvas ķermeniskas īstenības veidā, tā, kura tiek dota tikai un vienīgi caur uztveres parādītajām īpašībām, pie kurām, līdz ar citām, pieder arī visi sajūtamās telpas raksturlielumi. Tāpēc patiesībā – pieredzē apzinātā lieta dod mums tikai tādu kā tukšu “lūk tas”, X, kas kļūst par matemātisku formulējumu bāzi – un ne jau ķermeniskās uztveres telpā, bet “objektīvā trīsdimensiju telpā.”

Un tomēr – šī dzīvajā uztverē uztvertā lieta, šis tēls mūsu apziņas laukā, tomēr nekādā ziņā nav uzskatāma par tīru šķietamību. Jo viss šis apziņā dotais tomēr kalpo stingrajām dabas zinātnēm par būtisku norādījumu uz to transcendentālo esamību, par kuras zīmi šī ķermeniskā uztvere kalpo. Šo lietu taču katrs cilvēks var pats pārbaudīt dzīvē, un pārlicināties, ka tas taču patiešām tā ir. Tāpat katrs var pārlicināties, ka pareiza ir arī apgrieztā patiesība: jebkura fiziska izpēte vai iedarbība kalpo par rādītāju, kā noritēs dažādas šīs pašas lietas ķermeniskās uztveres nianse šīs iedarbības radīto izmaiņu rezultātā.

DABISKA PASAULE

Huserla Idei (27.p.) Dabiskās nostājas cilvēka pasaule

Sāksim ar dabiskas dzīves cilvēka pasaules uztveri – izlasiet, un salīdziniet ar sevi. Vienkāršāk būs, ja es to aprakstīšu kā pats savu skatījumu, tātad - pirmajā personā.

Es apzinos pasauli, kas bezgalīgi izplešas telpā, bezgalīgi ir atradusies un atrodas laikā. Es to apzinos tieši, uzskatāmi to atrodu, vispirmām kārtām pieredzē. Pateicoties redzei, dzirdei, taustei utt., dažādiem jutekliskās uztveres veidiem, fiziskās lietas, kaut kādi izkārtotas telpā, tās vienkārši pēc būtības ir man šeit, tās tiešā vai pārnestā nozīmē “atrodas šeit,” vienalga, vai es tās pieņemu sevišķi, esmu aizņemts ar to novērošanu, izzināšanu ar skatienu, domāšanu par tām, to sajušanu, kaut ko no tām vēloties, vai bez visa tā. Un dzīvās būtnes, piemēram, cilvēki, arī tieši pēc būtības man ir šeit, es pavēršu skatu, un redzu viņus, dzirdu viņu soļus, es satveru viņus aiz rokas, sarunājos ar viņiem, es tieši saprotu, kas viņi tādi un ko viņi domā, kādas jūtas virmojas viņu dvēselē, ko viņi grib un vēlas. Un viņi ir arī klātesoši manas apziņas laukā kā esamības, pat ja es viņus neņemu vērā. Tomēr nav nepieciešams, lai viņi, tieši tāpat kā kādi citi priekšmeti, atrastos manas uztveres laukā. Priekš manis esošie objekti –

noteikti, vairāk vai mazāk man pazīstamie, patiesi ir šeit un ne ar ko neatšķiras no tiem, ko es uztveru aktuāli, kaut arī es tos neuztveru, un pat nav klātesoši dotajā momentā. Mana uzmanība no rakstāmgalda, ko es tikai nupat kā redzēju savā priekšā, un kuru sevišķi ņemu vērā, ir spējīga doties pastaigāties cauri tām istabas daļām, kuras es neredzu, un kas atrodas man aiz muguras, uz verandu, pēc tam dārzā, pie bērniem, kas spēlējas lapenē, pie visiem tiem objektiem, par kuriem es skaidri “zinu,” ka tie atrodas te un tur manā apzinātajā apkārtnē, zināšanas, kurās nav nekā no priekšmetiskās domāšanas, un kuras tikai daļēji, un, kā likums, visai nepilnīgi, pārvēršas par skaidru apceri tikai pie nosacījuma, ka es tam pievērsīšu savu uzmanību. Bet vai tikai ar šo visa klātesošā apgabalu, vai nu ar uzskatāmu skaidrību, vai pat neskaidri, precīzi vai neprecīzi, kas pastāvīgā lokā ietver aktuālās uztveres zonu, ir izsmelta man “klātesošā,” atkarībā no katra nomodā esošā mirkļa apziņas stāvokļa esošā, pasaule? Gluži pretēji, pasaule ar tās stingro sadzīves kārtību iestiepjas bezgalībā. Aktuāli uztveramais un viss tas, kas vairāk vai mazāk skaidri ir klātesošs, un kas ir noteikts (vai vismaz kaut cik noteikts), tas viss ir daļēji caurausts, daļēji apņemts ar neskaidri apzinātu nenoteiktās esamības horizontu. Es varu turp nosūtīt savas uzmanības noskaidrojošā skatienu starus – ar mainīgām sekmēm. Noteicoša, vispirms neskaidra, bet pēc tam piepildošās ar aizvien lielāku dzīvību, kaut kā klāt esamība rada to man, atmiņu loks noslēdzas, noteiktības loks aizvien vairāk paplašinās un paplašinās, reizēm līdz tādai pakāpei, ka izveidojas savstarpēja saistība ar aktuālās uztveres lauku - manu centrālo pārstāvētību. Tomēr kopumā un vispārīgi rezultāts mēdz būt citādāks – neskaidrās nenoteiktības tukšais mākonis piepildās ar uzskatāmām iespējām, paredzamībām, un tikai pati pasaules ”forma” tieši kā “pasaules” ir tur iepriekšēji iezīmēta. Nenoteiktais apvalks, vispārīgi sakot, ir bezgalīgs. Miglainais horizonts, kuru nekādi nav iespējams noteikt līdz galam, tas vienmēr obligāti ir šeit klāt.

Tieši tāpat kā ar pasauli, ar tā sadzīvisko telpiskās klātesamības kārtību, kurai es esmu sekojis līdz šim, tāpat viss ir arī ar sadzīvisko kārtību laika secības kontekstā. Lūk šī, priekš manis acīmredzami katrā nomoda brīdī klātesošā pasaule ir apveltīta ar bezgalīgu divu virzienu laika horizontu – savu zināmo un nezināmo, tieši dzīvo un nedzīvo pagātni un nākotni. Brīvā pieredzes apgūšanas darbībā, kas sagādā skaidru monētu manai apziņai, es varu izsekot šīs mani tieši apņemošās īstenības saistības. Es varu mainīt savu atrašanās vietu telpā un laikā, varu vērst savu skatienu turp vai šurp, uz priekšu un atpakaļ laikā, es varu sagādāt sev vairāk vai mazāk skaidras un jēgpilnas uztveres. Izsaukt kaut ko tagadnē, vai arī varu veidot vairāk vai mazāk skaidrus tēlus, piešķirot uzskatāmību, stingrās laika un telpas pasaules formās, iespējamās un ilgstošās.

Tādā veidā es arī visu laiku, pie nomodā esošas savas apziņas, iegūstu sevi, un, ko galīgi nav iespējams izmainīt, saistībā vienmēr ar vienu un to pašu, kaut arī mainīgu sava satura ziņā, pasauli. Tā

man ir bez pārtraukuma “klātesoša,” un pats es esmu posms tajā: pie tam pasaule man ir nevis vienkārši lietu pasaule, bet, tai pašā nepastarpinātībā, arī vērtību pasaule, labumu pasaule, praktiskā pasaule. Bez jebkādas tālākas prātošanas es atrodu, ka lietām piemīt gan lietu īpašības, gan vērtību raksturlielumi – tās ir brīnišķīgas vai bezjēdzīgas, patīkamas vai nepatīkamas, simpātiskas vai pretīgas, utt. Tieši ir klātesošas lietas kā lietošanas priekšmeti – lūk “galds” ar “grāmatām,” uz tā, lūk, “glāze,” lūk “vāze,” lūk “klavieres” utt. Tādi vērtību un praktiskie raksturlielumi arī ir konstitutīvi piederīgi “klātesošajiem objektiem” kā tādiem, vienalga, vai es vēršos pie tiem un pie objektiem vispār, vai nē. Un dabīgi, ka tas ir patiesi attiecībā ne tikai pret “vienkārši lietām,” bet arī attiecībā pret manā apkārtņē esošajiem cilvēkiem un dzīvniekiem. Viņi ir mani: “draugi” vai “ienaidnieki,” “padotie” vai “priekšnieki,” viņi ir man “sveši” vai mani “radinieki” utt.

KOPSAVILKUMS:

Es pastāvīgi gūstu kā pretstatu sev telpā un laikā organizētu īstenību, kurai piederu arī es pats, līdzīgi visiem citiem tajā esošajiem un ar to sasaistītajiem cilvēkiem. Īstenību es iegūstu kā šeit esošu, un arī pieņemu to kā pastāvošu, kā tādu, kāda tā man sevi pasniedz. Lai kā arī nešaubītos par dabiskās pasaules pastāvēšanu, lai kā arī necenstos atmest tās esamības elementus, no tā dabiskās instalācijas pamattēzē nemainās pilnīgi nekas. Pasaule kā esamība – tā vienmēr atrodas šeit, labākā gadījumā tā var būt te vai tur “citāda,” nekā man šķita, kaut ko nāksies izsvītrot no tās kā “šķietamību”, “halucināciju” utt., tomēr tā kā pamata tēze, paliks šeit kā esoša pasaule. Un dabiskā nostādnē balstītu zinātņu mērķis - izziņāt to aizvien plašāk, drošāk un visādās nozīmēs pilnvērtīgāk, nekā to dara naivās, uz pieredzes balstītās zināšanas, risināt visus zinātniskās izziņas uzdevumus, kas uzrodas arī uz tās bāzes.

IDEĀLISMS - POPULĀRI UN IESPĒJAMIE JAUTĀJUMI

Te ir vajadzīgi paskaidrojumi, jo zem viena paša vārda ir iespējams tomēr saprast dažādas lietas. Tāpēc parasti šo vārdu apvieno ar vēl vienu, radot divu vārdu kombināciju: objektīvais ideālisms, subjektīvais ideālisms, transcendentālais ideālisms, absolūtais ideālisms.

Un otra lieta – uzreiz ir sajukums, atkarībā vai cilvēks atrodas duālisma vai monisma pozīcijās. Ja vadāmies pēc klasiskā priekšstata, ka ideālisms nosaka, ka ideja ir primāra, bet matērija ir sekundāra, bet pie materiālisma tas ir otrādi – tad tas automātiski par pamatu izvēlās duālismu; tātad vienkārši pieļauj matērijas kā patstāvīgas kategorijas pastāvēšanu.

Ir ļoti daudzi līdzīgi argumenti, kas parāda, ka IDEĀLISMS kā termins ir visai pavājš. Viens šis vārds izsaka pārāk izplūdušu ainu, un to vienu vārdu izlasot, nevar saprast, kas ar to ir gribēts pateikt.

Arī ikdienā ar to visbiežāk saprot Platona ideālismu, kas tāpat ir duālisks, jo pilnīgi atbalsta matērijas un materiālu priekšmetu pastāvēšanu, tikai stingri piebilstot, ka tās ir tikai ēnas, bet īstie priekšmeti pastāv ideju veidā.

Patiesībā mums būtu daudz vieglāk saprasties, ja mēs visu sāktu ar to, ka atgrieztos primitīvajā, pirmsdomāšanas un klasificēšanas automātiski dotajā pasaules tvērumā un izjūtā. Jo šis primārais tvērums ir daudz tuvāks ideālismam, nekā vairuma cilvēku patreizējais tvērums. Patiesībā mums vienkārši pie viņa jāturas, ar zobiem un nagiem. Ir jāatgūst sev šī tik dabiskā un tik brīnum jaukā primārās uztveres, bezdomāšanas sajūta un vispārējais praktiski automātiski noritošais eksistences veids. Jāatgūst, jāiedzīvojas, jāizbauda kādu laiku. Ļoti iespējams, ka daudzi, sajutuši tā unikālo, specifisko, neatkārtojamo garšu, tajā vispār gribēs palikt, un jebkādos jaunos meklējumos baidīsies ielaisties, bīstoties, ka nevilšus neatkārto savu tālo senču kļūdas, kas pamatā radās cilvēku egoisma un pārspīlētu dzīves baudīšanas tieksmju iespaidā. Zināmā mērā tas patiešām ir grēks, kas cilvēka dzīvi ir padarījis par elli, un vispirmām kārtām tas ir tāpēc, ka viņš ir zaudējis šo primāro eksistences izjūtu, ko kāds, kam patīk dažādas alegorijas un salīdzinājumi, varētu mierīgi saukt par to pašu vien dieva valstību.

Ja cilvēce kaut kad, kādā bezgala tālā senatnē, tēlaini izsakoties, nebūtu aizgājusi pa rupja materiālisma ceļu, tad cilvēki tā arī paliktu savā ideālajā pasaulē – tādā kā nosacītā paradīzē. Tagad cilvēkiem kaut ko tādu grūti iztēloties pat savos sapņos – viss ir aizmirsts. Tagad pamatā cilvēki ir materiālisti, vēl trakāk – karojoši materiālisti. Tiesa, ir izņēmumi. Un ja jums kādam ir iespējams, vai pat tikai gribās pieņemt, ka varētu sevi tiem pieskaitīt, tad – vienkārši liksim viņiem, šai pamatšķirai, mieru, un palūgsim viņiem, lai liek arī mums mieru, un darīsim vien savu. Mierināsim sevi ar to domu, ka vienmēr ir bijuši uz pasaules tādi cilvēki – nemiera gari, kam tas patiešām ir pilnīgi un galīgi nepieciešams. Un vēlreiz, ja jūs kaut mazākā mērā varat to vidū sazīmēt sevi, tad mums pa ceļam. Tad nāciet barā!

Un tagad gan ir pirmais, ļoti nopietnais solis – aptvert, ka šī mūsu nupat aprakstītā sapņu zeme tomēr nav nekāda paradīze, ka tā ir tikai atgriešanās sākuma, starta punkts. Tas ir nevis brīnišķīgs sastindzis stāvoklis, kuru baudīt un garšot, bez mitas, bez gala, vienmēr un mūžu mūžos. Šis ir tā lielā ceļa sākums, kuru veikt tika uzlikts cilvēkam par uzdevumu, un ar šo nolūku tad arī viņš tika izmests no paradīzes un nolikts te, kur mēs atrodamies – uz šīs pašas jaukā, grēcīgās zemes.

Un pats pirmais solis, ar ko obligāti jāsāk ir - ideālisms, nostāšanās uz tā ceļa. Jo, ļoti stingri ņemot – tā nupat pieminētā paradīze, tomēr izrādās tā pati vien mūsu grēcīgā zemīte, un tā, pat savā visideālākajā veidā vienalga ir un paliek cauri caurēm materiāla. Šis ceļš atpakaļ sastāv no divām pamata sastāvdaļām, ko mēs arī savā pierastajā ikdienā pazīstam, bet kam nu vajadzēs pievērsties nopietni. Pirmais ir savas pamatbūtības principiāla apzināšanās, apzināšana, izpratne, un tālāk – formēšana. Un otrais, kas ar to ir cieši saistīts – tā ir ētika, tavas personas personīgās īpašības. Tas ir pamatā praktisks ceļš – atpakaļ uz īstajām mājām. Un tur tiek nodarbināta visa tava būtne kopumā, nevis vien kādas tās daļas.

IMPRESIJAS UN AFORISMI - I

Es nolēmu reizi pa reizei sniegt dažus uzskatus šādā – impresiju veidā. Jēga tam tāda, ka idejas un to izvērsumi šeit tiek aprakstītas tādā ka dabiskā plūstumā, pārāk nenodarbojoties ar labošanu un rediģēšanu, kas neizbēgami samazina emocionālo nokrāsu un dabiskumu, kam lietas būtības uztverē diezgan bieži var izrādīties noteicoša loma.

Par vienkāršību, materiālismu, ideālismu, likteni un vēl šo to ...

Tas, ka ir jāiet atpakaļ, un tas ir pirmais, ar ko sākt jebkādu sakarīgu darbību – tas ir skaidrs praktiski jau acīmredzamības līmenī.

Bet, lai ietu atpakaļ, ir jāpārvar savs egoisms, pašlepnums un iedomība. Citiem vārdiem sakot, ir jāatzīst, ka tu esi kļūdījies. Un tas ir tas visgrūtākais, kas ļoti daudziem padara šādu soli vispār praktiski neiespējamu un nepaveicamu. Cilvēks ir gatavs mānīt sevi un visus citus, lai tikai nenāktos atzīt savu kļūdu, it sevišķi, ja šis kļūdainais laiks ir vilcies daudzu gadu garumā, aizņēmis ievērojamu dzīves daļu, varbūt arī kaut kādā veidā saistīts ar sabiedriskām attiecībām, karjeru, profesiju.

Kā mēs tā varam apgalvot, ka mēs ejam nepareizā virzienā? Un kāpēc visi tā iet, kāpēc tā ir pamata straume? Lieta tāda, ka tas viss tā iet jau ilgi. Vai cilvēki tiešām būtu kļūdījušies, izvēloties zinātniski – tehniskā progresa ceļu? Nav nekādas cerības pareizi atbildēt uz šo jautājumu! Iespējams, un visdrīzāk tā arī ir, ka šis jautājums tev ir lieks. Jo ne tu sapratīsi, ne tu izmainīsi, ne tu noteiksi pasaules un cilvēces gaitu un likteņus. Mēs visi labi zinām vecu veco patiesību – tu esi atbildīgs, tavos spēkos ir ietekmēt un virzīt tikai savu dzīvi, un nevienu citu. Vienmēr tev riņķī būs visādi jautājumi, visādas problēmas, te nāks gaišāki laiki, te tumšāki, tas viss ir neizbēgami, lai kā tu arī necenstos ietekmēt lielos notikumus sev

apkārt. To tu nevari, tas nav tev paredzēts. Tā iedomāties, tā būtu vienkārši tāda kā lieluma mānija, tu vienkārši neadekvāti novērtētu savus spēkus, tu tos ievērojami pārvērtētu, vai, pareizāk sakot - neievirzītu pareizā virzienā. Tāpēc ir svarīgi noteikt, kas ir tavā varā, un kas nav – tā taču arī ir mums labi zināma patiesība. Nu tad taču vajag to ne tikai zināt, bet pēc tās arī reāli dzīvot. Tātad – sākam ar sevi, un liekam mierā pasauli. Pārejām no mēs uz es.

Agrāk mēdza jokot tā, ka cilvēks ir laimīgs divas reizes mūžā – kad viņš nopērk vecu automašīnu, un kad tiek no tās vaļā. Nu un attiecībā uz cilvēka pūliņiem sevi pilnveidot, šķiet, ka šī analogija darbojas vistiešākajā veidā. Un, neiegrimstot garos prātojumos, atgādināšu atkal sen zināmo faktu – atbrīvošanās no kaut kā lieka un varbūt arī nepareiza, sev nederīga cilvēkam var kalpot par milzīga prieka avotu. Tas viss var būt, bet tikpat labi var vispār nebūt saistīts ar patiesību, tas nostrādā vienkārši reflektori, neirofizioloģiski, tas ir milzīgs potenciāla prieka un laimes avots. Agrāk vēl par šo mēdza teikt tā – ja gribi cilvēku padarīt laimīgu, tad vispirms liec viņam kādu laiku istabā turēt kazu (pie tam pārlicinot viņu, ka tas viņam ir ļoti noderīgi un visādā ziņā tas viņam nāks par labu), un pēc tam ļauj viņam to izvest atkal ārā. Vienu kazu izvedot ārā cilvēks būs laimīgāks, nekā divas jaunas laimes cūkas ievēdot atkal iekšā.

To jau mēs visi atkal būsīm kaut kad dzirdējuši – vajag attīrīties, atbrīvoties – gan no pārēšanās sekām, gan no dažādu pašattīstības ceļu radītā iekšējā apjukuma, sasprindzinājuma, šaubām un stresa. Vajag attīrīties no nepareizām domām, no nepareizām alkām, vēlmēm. Vajag jau vajag, bet egoisms neļauj. Nu jā, un tā jau ir iekšējā cīņa, cīņa pašam ar sevi. Un no tās nekad, nekur un nekādā veidā neviens cilvēks izbēgt nevar. Cilvēks tiek piespiests šo cīņu uzņemt.

Bet kāpēc tad tomēr, galu galā – vajag. Varbūt atkal viena jauna dogma. Varbūt atkal skrējiens vien uz priekšu, tikai ar atpakaļgaitas karogu, maldinot gan sevi, gan citus? Vajag tāpēc, ka, lai kaut ko jēdzīgu ar sevi varētu izdarīt, vajadzīga brīva vieta, balta lapa, uz kuras kaut ko varētu uzrakstīt.

Bet vai tad ir kaut mazākā nojauta, ko tad tur rakstīsi, ja arī izdosies saņemt, un šo vietu savā galvā izbrīvēt? Par to tad arī tagad visai nopietni parunāsim, noteikti vēl ar to pašu savu veco apziņu, kāda nu viņa arī nebūtu, jo nekādas citas pagaidām nav, un nav pat iespējams iztēloties, kāda tad tā varētu būt. Jo paredzēts ir tā, ka tā jaunā uztvere būs nevis kaut kāda “vēl viena”, nē – tā būs principiāli citāda. Teiks man tā – tūkstošiem šādu gudro ir bijis, katrs ir teicis, nu tā vajag, vai šitā vajag, tā būs labāk, tā būs pareizāk. Pareizi, tā vienmēr ir bijis. Bet – vai viss tas teiktais ir bijis kas jauns principā? Te viss atkarīgs no tās vietas, kurā mēs atrodamies sazarojuma kokā. Kādā sazarojumu kokā? Nu tādā, ka vienmēr cilvēces gaišākie prāti ir zinājuši, ka pilnīgi jebkas – gan doma, gan materiāli ķermeņi, nu pilnīgi viss,

pilnīgi vienmēr un pilnīgi neizbēgami attīstās pēc pilnīgi noteikta izvērsuma, sākoties no viena punkta, tad sadaloties, tad atkal sadaloties, sazarojoties. Viss tā attīstās. Nu kaut vai embrijs, tā dalās šūnās. Tā doma dalās, viss, viss. Un tur ir zināmi daudzi likumi, sakarības, tur ir iespējams izsekot, kā rodas personiskā brīvība, un daudz daudz kam citam. Bet šajā mirklī mūs interesē te kas cits – kaut kas vienkāršāks un absolūti noteikts. Likums ir tāds – jo tālāk tu esi aizgājis šī koka zarojumā, jo sīkākos zaros, jo vairāk ir dažādu variantu, jo tuvāk tu esi stumbram, jo mazāk variantu, bet – jo mazāk variantu, jo lēmums par izšķiršanos kāda tā labā ir nozīmīgāks. Un pašā saknē ir šis primārais lēmums – identificēt sevi šajā dilemmā: esamība kā apziņa vai esamība kā matērija. Te nav piecas vai desmit – te ir iespējama tikai viena izšķiršanās. Kuru ceļu tu izvēlēšies, pa tādu iesi visu laiku, visu mūžu, un daudzus mūžus. Un visas metodikas, visa tava dzīve būs tikai vai nu vienāda vai otrāda, visas ticības būs – vai nu vienādas vai otrādas.

Ja mēs visu laiku esam gājuši vienu ceļu, mēs esam kaut kad sen sen izvēlējušies šo ceļu, tad mēs šī ceļa sniegtās iespējas varbūt esam izmāluši līdz vissīkākajām niansēm, visas mūsu sajūtas vissīkākajās niansēs ir saistītas ar to, un atkal, un atkal, un atkal tikai ar to, un beigās jūtamies tā kā pievilti, tā kā apdalīti, tā kā kaut ko līdz galam nesaņēmuši, kas mums it kā šķietami pienāktos.

Nu jā – bet mums priekšā paveras viss otrs ceļš. Mums šobrīd ir tāda iespēja. Mēs varam to ieraudzīt, un, reiz mēs te tagad tā lasām, tā domājam, tad izskatās, ka tas ir pietiekošs pierādījums, ka mēs esam gatavi stāties šī ceļa galā.

Nu labi, mēs pieliekam lielas pūles, mēs attīrām sevi, atbrīvojam no lieka uzslāņojuma, iespējams, ka mums paveicas to izdarīt, un mēs atjēdzamies tādā kā diezgan jaunā pasaulē, kas patiesībā ir tā pati primārā pasaule, cilvēka pasaules, sevis un citu uztvere, ar kādu mēs katrs, un droši vien arī jebkura cita dzīva radība vispār ienāk pasaulē. Tā ir dabiska, vienkārša, samērā automātiski darbojoša pasaule. Tā ir cilvēkam, viņa sajūtām, dzīvei piemērotāka pasaule nekā tā, no kurienes mēs sākam, mūsu attīstītā, civilizētā, zinātniski – tehniskā progresa augļu pārsātinātā pasaule.

Tātad, vispirms – kā ir tagad? Un ko mēs gribam automātiski sasniegt visu šo atbrīvošanās procesu rezultātā, kāda tad ir šī primārā, šī bērna, šī primāri dzīvnieciskā, neizsmalcinātā un domāšanas neizbojātā cilvēka daba, un kā šādā stāvoklī cilvēks uztver apkārtējo pasauli, pats sevi un citus cilvēkus un dzīvniekus tajā? Nu tad īsi par to, lai varētu sevi pārbaudīt, vai tā apmēram arī tu jūties, vēlams izlasīt attiecīgo rakstu, ko ērtības labad pievienoju šī raksta beigās ka pielikumu.

Un tagad – kā varētu būt. Ja mēs pieņemam, ka šo primāro cilvēka dabu izmantosim par balto lapu, riskēsim samaitāt sevi no jauna, bet kur nu bez riska. Protams, ka var arī apstāties un palikt vai nu uz ilgu

laiku, varbūt uz “visu” laiku šai sev atkarotajā jaunajā vecajā (un tomēr – joprojām materiālajā) pasaulē. Gandrīz noteikti daudzi cilvēki tur jūtas ļoti labi, pat milzīgi labi, tā, ka ne izkustēties vairs negribas, negribas sākt atkal visu no gala, baidoties pazaudēt šo veiksmīgi jau iegūto laimes salu. Bet, ja tomēr riskēsim, un sāksim jaunu ceļu, atstājot šo jau iegūto laimes zemi, cerībā sasniegt ko vēl daudz lielāku. Kas tas būs? Vai tas būs ideālisms? Ne pilnībā, bet tā sauksim, lai sākumā būtu pie kā pieturēties, no kā virzīt domu un mūsu sarunu. Mēs noteikti nepaliksim klasiskā ideālisma stāvoklī. Mēs tomēr esam cilvēki ar savu ļoti noteiktu un dziļi izstrādātu pieredzi, ko esam apguvuši, būdami materiālisti. Būtu vienkārši neprātīgi to visu atnest un paziņot, ka nu tas nav derīgs, ka nu mēs esam gudrāki un pareizāki.

Patiesībā mana personīgā pieredze man pēc ļoti garu gadu ilgiem pūliņiem un neveiksmēm beidzot ir skaidri parādījusi, ka praksē nebūt nav tā, kā lasām grāmatās – ka tu vari būt vai nu tāds, vai tāds, vai nu materiālists, vai ideālists. Man šķiet, ka šādas blēņas varēja sarakstīt un sistemātiski viens no otra pārrakstīt tikai tādi cilvēki, kas reāli neko tādu nav savā dzīvē izdzīvojuši, pārdzīvojuši, mēģinājuši, kļūdījušies, sākuši no jauna daudzas reizes, līdz beidzot kaut ko sapratuši. Un pavērojiet vien – kad tu sāc daudz un regulāri lasīt pašus darbus un nevis tikai apcerējumus, rokasgrāmatas vai vārdnīcas, tad ātri vien kļūst skaidrs, ka paši domātāji un darītāji nebūt nenodarbojas ar sevis un citu klasificēšanu, bet gan vienmēr runā tikai par ko konkrētu.

Bet praktiski notiek tā, ka tev ļoti lēni un pamazām notiek adaptācija kādam jaunam uzskatam, pierašana pie tā, un, lai arī tas jaunais iesākumā būtu arī nācis kā zibens no skaidrām debesīm, vienalga – obligāti tam seko garš un grūts darbs, šī adaptācija, šī veco dominantes perēkļu izšķīdināšana un jaunu nosacījuma refleksu sistēmu izveide, stabilizācija un salāgošana savās smadzenēs. Tas viss notiek pamazām, man – vairāku gadu laikā. Sāk aizvien skaidrāk, skaidrāk, līdz pavisam galīgi un absolūti skaidri uzzīmēties visa aina – bez pretrunām.

Tā formula ir tāda: materiālists ideālistu saprast nevar; ideālists materiālistu saprot lieliski, bez vismazākajām grūtībām. Īsi sakot – materiālists vienmēr ir kā putns ar vienu aizšautu spārnu, ideālists – ar abiem dzīviem un veseliem, viņš ir vienmēr gatavs lidojumam – gan materiālajā, gan savā unikālajā, ideālajā pasaulē. Tikai patiesībā jau viņš nav nekāds ideālists, jo pats šis vārds vien jau norāda uz nodalījumu, atdalījumu, sadalījumu, kaut kā daļu. Viņš nav nekāda daļa no kaut kā – viņš ir viss, vienots un nedalīts; un nekādā gadījumā nav tik naivs, lai varētu kaut visattālākajā murgā iedomāties noliegt reālas pasaules reālu pastāvēšanu, vai kaut ko citu tikpat traku. Nekad neviens ideālists neko tādu nav ne izjutis, ne domājis, ne teicis. Tas ir vislielākais mīts, kas cieši valda pasaulē no senseniem laikiem, un kam nezinoši cilvēki vienkārši svēti tic. Dabīgi, ka tam kaut kāds pamats ir, jo tomēr – nav dūmi bez uguns. Tas viss patiešām saistās ar Platonu, viņš tiešām tā runāja, ka varēja rasties tāds priekšstats, ka viņš

noliedz apkārtējās pasaules realitāti. Uz to es gribu atbildēt, pirmkārt, ka Platona domai bija tik dziļš saturs, ka viņu samērā viegli varēja pārprast cilvēki, kas to iepazīna tikai virspusēji. Un otrs, ko gribu iebilst ir tas, ka, sākot no Dekarta, un, it sevišķi Bērklija (17, 18. gs.), tālāk Hjūma, Kanta, Fihtes, Huserla, Bergsona u.c., ideālisms ir cits, tas būtiski atšķiras no Platona ideālisma, un tas nekādā gadījumā nav saistīts ar realitātes noliegšanu. Gluži pretēji, piemēram Bērkliju, kopā ar par materiālistu iedēvēto Loku, ir pazīstam kā empīrisma (pasaules kā realitātes izzināšanas) pamatlicējiem. Īsi ņemot – visi šie priekšstati par ideālistiem kā realitātes, lietu pasaules un ikdienas dzīves noliedzējiem ir vienkārši uz nezināšanas, neizpratnes un ignorances balstīts mīts, kam nav nekāda sakara ar īstenību.

Cilvēks, zinātnieks, mākslinieks, filosofs, kuru sabiedrība varbūt nedaudz nievājoši dēvē par ideālistu, vienkārši ir cilvēks ar lielu patiesības mīlestību sirdī. Tāpēc viņš negrib un nevar samierināties ar kādām dogmām, kādu sevis ielikšanu kaut kādā kategorijā, bet gan ķeras pie pasaules un sevis izzināšanas kā viens un vesels, kā nedalīts tīrs gars, kā Dekarta Cogito, kā Huserla tīrā apziņa, tīrais es; un uz šī pamata sakārto un konstruē sevī gan visu savu veco, gan arī jauno, uz priekšu gūstamo pieredzi. Es kā tāds esmu es pats, esmu viss, kas es esmu, un negribu ne daļiņu no sevis atmest kā nederīgu tikai tādēļ vien, ka kādam labpatiktos no manis to atšķelt, lai mani un man līdzīgos būtu ērtāk pabāzt zem kādas klasifikācijas, ievest kādās aktīs, vai iegrāmatot kādās savās grāmatās.

Pati būtība tādad ir tāda: es visu jūtu un daru – *cogito* – izejot no sava viscentrālākā pamata – sava tīrā es, tīrās apziņas. Un ne jau man pašam, kur nu vēl kādam citam ir pilnīgi un galīgi uzreiz skaidrs, ko šie vārdi īsti nozīmē. Es varu pateikt skaidri un gaiši tikai vienu – iet laiks, un man ar katru dienu, katru nedēļu, mēnesi, gadu – tas kļūst aizvien skaidrāks, noteiktāks, papildītāks, praktiskāks, sagādā vairāk un vairāk miera, prieka, papildījuma, nepārtraukti, soli pa solim ļauj aizvien vairāk un dziļāk saprast, kas esmu es, kas ir pasaule man riņķī. Katrā ziņā, tas noteikti kļūst gadu gadā sev aizvien lielāks un lielāks dārgums, nu jau visdārgākā manta pasaulē, kuru nekad, ne pie kādiem apstākļiem neesmu gatavs mainīt atpakaļ pret to, kas tā vietā kādreiz bija – uz to pilnīgi noteikti neesmu gatavs nekad.

Materiālist skatās uz sevi un pasauli it kā no nekā, no tukšas vietas, par kuru neko nevar pateikt, kā tikai vārdos to nosaukt par savu es, par savu dvēseli, vai kā citādi, un vairāk par to arī neko nevar pateikt. Sevi materiālists var iedomāties tikai kompleksā ar savu ķermeni, un personīgā esamība bez tā viņam ir nonsenss. Ideālists var, kaut gan tas tiešām prasa lielu darbu un laiku. Mans personīgais, manā personīgajā pieredzē balstītais uzskats šai jautājumā ir īss un ļoti skaidrs: var iedomāties, pierādīt sev un noticēt, ka var nebūt pasaule, un tāpēc neizzustu mana eksistence, bet nevar ne iedomāties, ne pierādīt, ne noticēt, ka pazūd Ne Es (mans Liktenis), un tomēr varētu saglabāties mana eksistence (par šo ne es kā savu likteni, kas tas tāds ir vispārībā un arī detaļās, esmu diezgan sīki aprakstījis savās 2012. un 2018.

gada grāmatās, lūdzu lasiet tur. Un tam, ka šis Ne Es nekad un nekur nepazudīs, tam ir iespējams pietiekoši viegli, tiesa ilgstoša darba un pūļu rezultātā, noticēt, bet tam, ka pēc nāves būs tā pati pasaule, fiziskā veidā, tam man noticēt jau ir daudz daudz grūtāk. Un šī ir situācija, kur ticība ir nepieciešama.

Noslēgumā vēl nedaudz par materiālismu, dogmatismu un realitāti. Materiālisms ir sev bez kāda pamata piesavinājies monopolu uz realitāti. Realitāte formējas cilvēka galvā, monopols uz realitāti pieder apziņai – realitāte primāri parādās apziņā (nu pietiek kaut vai ar Kanta pierādījumiem, bet ir vēl milzīgs daudzums citu argumentu, tai skaitā – elementārs veselais saprāts un neurofizioloģijas pamatkurss), un pēc tam apziņa ērtības un arī maldu dēļ tai piesintezē klāt matēriju. Ja atņem materiālismam ekskluzīvas tiesības būt realitātes paudējam, tad nekas no viņa pāri nepaliek – tukšs bubulis, ziepju burbulis, tukša dogma, ko fanātiski pielūdz liela daļa cilvēku, kas paviršības un būtībā arī vienaldzības dēļ neiedziļinās daudzos lietas apstākļos. Materiālisms ir domāšanas veids, kas ir inkapsulēts pats savu dogmu izveidotajā čaulā. Materiālisma ietvaros iespējams domāt tikai ierobežoti – stingri tā dogmas noliktajos rāmjos. Kā jebkurš dogmatisms, tas ir visiem spēkiem centies pielāgot sev, dabūt savā pusē sabiedrisko domu, un tas laika gaitā viņam ir milzīgā mērā arī izdevies. Materiālisms lieliski darbojās pats savos ietvaros. Kuram ar to pietiek, tas šajā čaulā jūtas pietiekoši ērti, jo te nav nekas daudz jādodomā, var radīt jaunas zinātniskas metodes uz esošo bāzes, tās aizvien vairāk un vairāk pilnveidojot un padziļinot. Bet ārpus sistēmas iziet nevar, jo tad viss sajūk, saputrojās; un materiālisti to var skaidri izmantot par pamatojumu savam patiesīgumam un stiprumam. Daļēji te ir līdzība ar atskaites sistēmu: ja mēs pierodam desmitniekos rēķināt, tad binārā sistēma ikdienā mums sagādātu grūtības. Bet pārgāja taču uz bināro, kaut arī tā nav ērta sadzīvē, pārgāja taču skaitļošanas tehnikā. Un tā ar ideālismu – nevaram mēs garīgas lietas saprast un attīstīt materiālisma ietvaros, lai arī cik tas nebūt filigrāns un izsmalcināts (ticības, psiholoģijas, ezotērikas utt.); te nepieciešama principiāli jauna sistēma – ideālisma sistēma – nepieciešama uzreiz, ceļā sākumā.

Attīstības etapi – 4 lielas stadijas

1. Atgriešanās pie vienkāršības. Atgriešanās pie vienkāršības ir nepieciešama, lai spētu paveikt pāreju subjektīvā ideālisma pozīcijās. Lieta tāda, ka pieņemt ideālisma nostāju ir ļoti grūti, ja visu laiku traucē egoisms un bezgalīgās pasaulīgās vēlmes un arī neadekvāti organizēta zināt kāre. Šeit ir jāuzmanās no tā, ka neieslīd kaut kādā skepticismā, nihilismā attiecībā pret zinātni un vispār jebkādu domāšanu un pamata likumsakarību meklēšanu. Lieta tāda, ka šāda atgriešanās, sevišķi, ja iepriekš bijuši smagi un neveiksmīgi garīgi meklējumi, it kā noņem cilvēkam smagu nastu, viņš izjūt milzīgu atvieglojumu, un tāpēc viņam var likties, ka ir savu mērķi sasniedzis, un šī atgūtā vienkāršība un neko nedarīšana tad jau

arī ir ceļa gals, liekās, ka mērķis jau sasniegts. Bet tas ir tikai – atgriešanās sākuma punktā, līdzīgā tam, kāds ir, cilvēkam ienākot pasaulē. Šis patiesībā ir pats ceļa sākums.

Mūsu smadzenes darbojās it kā būtu tādas kā apkārtējās vides dubultnieces – viņas ir tā konstruētas jau iedzimti, un tiek tā specifiski pieslīpētas dzīves gaitā. Un tāpēc – kāda ir dzīve, tāda ir smadzeņu darbība. Ja dzīve haotiska, ārpus visādām likumsakarībām, tas smadzenes ir spiestas darboties tāpat. To mēs saucam par stresu, un cenšamies to apkarot ar zālēm, ar dažādiem vingrinājumiem un treniņiem. Bet, kā paši pārliecināmies ik uz soļa, tas maz ko dod. Mūsu iedzimtā smadzeņu programma ir paredzēta daudz mierīgākai un sakārtotākai dzīvei. Mums ir apkārtējā dzīve ar šo darbību jāsaskaņo, cita ceļa nav. Bet sajukusi ir visa sabiedrība, ne jau katrs atsevišķs cilvēks vien. Ko tad darīt? Nav cita ceļa, kā tomēr neiet akli līdzī visai sabiedrībai, bet iespēju robežās izprast, un tad arī iet savu, pareizāku ceļu. Katram indivīdam nav tāda pienākuma – iet bojā kopā ar sabiedrību, tikai tāpēc vien, ka viņš ir sabiedriska, ne vien individuāla būtne. Bet krīzes situācijās tomēr tā ir labāk, jo, saglabājot sevi kā indivīdu, tiek saglabāta arī visa sabiedrība, tās potenciālās iespējas atgriezties pie saprātīga eksistences veida.

Nu lūk – ir lielā mērā jāatiet malā un jāizolējas. Bet – daba necieš tukšumu, tāpēc nav iespējams izolēties un neko nedarīt (vismaz ne visiem, un ne pastāvīgi – uz visu mūžu un arī pēc tam). Izeja kādam tad varētu būt šī programma, kas sola ne tikai vāju patreizējās dzīves paradumu, prieka un bēdu avotu aizstājēju, bet gan jaunu, ļoti atšķirīgu dzīvi un atšķirīgu pasaules uztveri, un tai pielāgotu atšķirīgu domāšanas un darbošanās modeli un algoritmu.

Kāpēc esam tādā grūtā stāvoklī nonākuši?

a) Materiālisms pats principā nepieļauj pilnībā sasniegt tādus mērķus, kādus grib cilvēka gars.

b) Pat materiālisma ietvaros varētu būt daudz kas labs, bet to neļauj sasniegt: egoisms un paviršība. Tikai ļoti godīga un objektīva pieeja te varētu ko līdzēt; bet tas nav iespējams, ja motīvs ir savs labums un nevis patiesība.

Gribu piebilst vēl sekojošo. Ne visi mēs atrodamies vienlīdz izdevīgās vai neizdevīgās pozīcijās, lai īstenotu šo pirmo etapu. Runa ir par mūsu materiālo un sabiedrisko stāvokli. Galējībām šai nozīmē – gan ļoti prominentiem, gan ļoti nabadzīgiem un apspiestiem cilvēkiem, situācija ir ļoti nelabvēlīga, it sevišķi jau pirmajiem. Visizdevīgākā tiem, kam dzīves absolūtais minimums nodrošināts, bet nav arī nekā vairāk. Nu, tur neko nevar līdzēt – liktenis ir liktenis, kaut gan tas nenozīmē, ka šie ierobežojumi un aprūtinājumi varētu pilnībā paralizēt cilvēka brīvo gribu – jebkurā situācijā tomēr ir daudzas iespējas un izejas.

2) Subjektīvais ideālisms. Tā ir pirmā nokļūšana pie sava tīrā Es, pie savas transcendentāli tīrās apziņas; un primāro ieradumu izveide šajā jaunajā stāvoklī. Tajā var dzīvot vienkāršu ikdienas dzīvi, bet, cenšoties tālāk izzināt sevi un pasauli, ejot pa zinātniskas izpētes ceļu, saduras ar daudzām neērtībām, un pat ar grūti pārvaramam problēmām. Bez tam, šādā stāvoklī cilvēks sastopas ar visai pamatotu apkārtējās pasaules neizpratni par tavu pasaules uztveri, un skatu uz lietām un cilvēkiem. It sevišķi tas jūtams no zinātnes pasaulei piederošu cilvēku puses, jo viņi ļoti stingri savā darbā un arī dzīvē stāv materiālisma pozīcijās. Liela neizpratne ir arī no vienkāršo ļaužu puses, jo viņiem, savukārt, šķiet, ka tu esi novirzījies no dabiskās nostādnes un acīmredzamu, ikdienā apstiprināmu patiesību atzīšanas (tātad no tā, uz ko mēs aicinājām pirmajā punktā).

3) Fenomenoloģijas stadija – Bezgalīgā eidētiskās izziņas lauka apzināšanās sevī kā apziņai apriori piemītošu lauku (H63), kurš mums nu ir jāapstrādā. Materiālisma tiesību atjaunošana un dabas likumu un zinātnisko patiesību rekonstrukcija nu jau tīrās apziņas laukā. Mēs nevaram visu laiku palikt sākotnējā subjektīvajā ideālismā. Tas ir pārāk primitīvs, tur viss it kā ir pateikts, un jebkāda tālāka attīstība un meklējumi it kā apstājas. Bez tam – tas šķiet tāds kā samākslots, kaut gan, viss ir pamatojams, un viss ir patiesi. Un šī nepārtrauktā atrašanās nesaprastā stāvoklī arī ir vienkārši neproduktīva, un var pat atgādināt kaut kādu egoistisku ietiepību.

Šeit mums ir precīzi jāapgūst un viennozīmīgi jāsaprot, ka lietas patiešām ir kaut kas ļoti atšķirīgs no citām “idejām,” ko mēs uztveram savas apziņas laukā. Un tāpēc nebūt nav jābūt viņām “materiālām.” Laikam jau cilvēki vienmēr ir ļoti stingri un skaidri sapratuši šo lietu pilnīgi unikālo dabu, stāvokli un nozīmi, tikai nekādi nav varējuši to formulēt un detalizēti analizēt. Tāpēc paņēma vienu neskaidru pazīmi, un “piešuva” lietām. Pateica – lūk jums atšķirība – lietas ir materiālas, domas un sajūtas - ideālas. Kā nogrožojošs termins šī matērija patiešām savu lomu pilda labi, un viss jau būtu labi, ja tam līdzī nenāktu tik daudzas “blakus parādības,” un pati galvenā – pilnīgi paralizēta cilvēka iespēja stādīties priekšā sevi kā “tīru garu”, kā “tīru es”, kā “tīru apziņu.” Un tieši tāpēc, lai atrastu zelta vidusceļu, lai pastiprināti uzsvērtu lietu unikālo dabu, bet reizē izbēgtu no blakus parādībām, liekam šo turpmāko priekšā. Un tātad, lietu specifiskās un reizē arī fundamentālās pazīmes ir sekojošas (tad, ja mēs tās uzlūkojam kā transcendentālu reģionu vienotajā uztveres laukā): 1) Lieta vienmēr mums tiek dota kā sastāvoša no divām daļām – sajūtās uztveramās tīri ķermeniskās daļas, un tās daļas, ko izzina, pēta un apraksta fizikālās zinātnes. 2) Lieta (gan dzīvajās sajūtās saņemamā, gan izpētē izzināmā) nekad netiek sniegta uztverē uzreiz visā savā pilnībā, bet tikai pa daļām, dažādos rakursos utt. Interesanti pavērot šīs lietas Es – Ne Es attiecību plānā (Es nevaru radīt lietas ar dziļu fizikālās zinātnes struktūru, pamatstruktūru es izmainīt nevaru – kaut es radu jaunas lietas – automašīnas, lidmašīnas, bet es neizmainu lietu dziļo

struktūru, kaut gan atomu taču jau skaldū, te ir dziļi viss jāpadomā). Bet vienalga – es taču spēju atšķirt, kuras lietas manis radītas, kuras dabas dotas, un novilkt starp tām stingru un noteiktu robežu.

4) Absolūtā dzīve un darbs tīrās apziņas laukā – pamatā absolūtās zinātkāres, patiesības un absolūtās ētikas jautājumi, kas risinās uz sadarbības modeļa ar savu pretmetu – savu Ne Es, savu Likteni. Šeit gandrīz tīrā veidā var ņemt par pamatu “Racionālā irracionalisma” otro daļu. Bez tam, ir daudzi citi avoti, par kuriem šobrīd runāt pārāgri.

Atgūstamā dabiskā pasaule kā starpetaps

Tā dzīve, kas mums katram ir reāli jādzīvo, kurā ir jāorientējas un jāprognozē situācijas, kurai ir jāizveido iegūtās adaptācijas mehānismi, tā ir tā dabiskā, parastā, vienkāršā dzīve, kas katram automātiski pazīstama kopš visagrīnākās bērnības, un kurā, lai varētu eksistēt, nav ļoti daudz kas jāmacās – teorētiskās zinības. Tikai praktiskās – mēs redzam, ka tās nepieciešamas arī dzīvniekiem – mamma apmāca savus mazuļus.

Mūsu kļūda, kas padarījusi dzīvi grūtu, ir tāda, ka mēs šo dabīgo dzīvi jaucam ar fizisko un bioloģisko zinātņu izveidotām zinībām. Tas viss ir dabīgi kādam konkrētam mērķim, un tikai tam tās tad arī derīgas. Tā, mēs uzlabojam darba rīkus, sataisam daudz dažādu mašīnu, bet tas arī viss.

Mūsu bēdas sākas tad, kad mēs sākam vispārināt šīs zinības, ārpus dabas zinātņu ietvariem, vai vēl trakāk – piefantazējam te daudz ko klāt no sevis.

Tā dzīve, kas ir paredzēta, lai cilvēks attīstītos, uzlabotu rakstura īpašības, attiecības ar citiem, lai saprastu savu “es” - tā ir dabiskā, automātiski dotā dzīve, kas ir jāņem tāda, kāda tā ir.

Un šī dzīve ir stabila – tā nemainās ne gadu desmitos, ne simtos, ne tūkstošos.

Tāpēc tas ir pirmais nosacījums – atcerēties, atgūt atpakaļ šo dzīvi, pierast pie tās, saprast, kādi ir tās spēles noteikumi.

Tā tad - ārpus profesionālām darbībām, iespēju robežās, samazināt tehniskās iekārtas un visu samāksloto. Protams, ka nedrīkst pārspīlēt, jo citādi atkal kļūsi pārāk dīvains.

Ievērosim – visas pamatvērtības ir tādas, kas radušās bez datoriem, bez jebkādas lielas tehnikas, pat bez parastā spalvaskāta – ar vienkāršu zoss spalvu ir uzrakstīti labākie darbi.

Tas ir pirmais – un tas var vest pie ļoti liela miera un atbrīvošanās sajūtas. Tas ir fons, ar kuru daudziem var pat pietikt, bet būs cilvēki, kas to izmantos par starta laukumu tālākiem sasniegumiem.

Tīrā apziņa taču tāda ir visu laiku. Arī tagad, kad tu esi dziļš materiālists, tu esi sava tīrā apziņa, Cogito.

Visa atšķirība ir tikai tā, ka šajā laikā tu esi aprobežots, tu izmanto mazu savu daļu – to, kura konstituējās kā viens apziņas slānis, apgabals, ko mēs saucam par fizikālās un bioloģiskās, un arī psiholoģiskās izziņas pasauli. Un šīs pasaules dabīga īpašība ir tā, ka tu pats sevi izšķīdini viņā – itin kā kļūsti par viņas daļu, tik ļoti, ka izzūd priekšstats, ka vispār pastāv vēl citas savas daļas.

Apziņa ir it kā aktuāli noteiktu izmēru. Un, kad tā pilna, tad vairāk neiet iekšā. Tāpēc jau arī vienīgais ceļš ir redukcijas ceļš – to attīra, uzrodās brīva vieta, un var sākt to pildīt ar citu saturu.

Iztīrīšana saistās ar labu sajūtu – jo tā it kā signalizē, ka tu dari pareizi – atbrīvojies no liekas bagāžas.

Iespējams, ka dabīgā pasaule tāpat vien lielu prieku nedod – ir papriekš tā jāpiegružo (grēks), un pēc tam atgriešanos vienmēr pavada brīnumaina sajūta.

Bez visa zinātniski – tehniskā progresa jau arī cilvēki nemaz nebija laimīgi – tāpat malās kā pa ķīseli. Tāpēc domāt, ka tikai atgriešanās pie dabas uzreiz padarīs laimīgus, ir naivi. Cilvēki zvēru ādās tāpat karoja un nīda cits citu. Tāpat darbojās egoisms un visādas fiziskas dabas vēlmes.

Viss, kas ir mūsu bagātība uz šo brīdi, tas ir mūsu kļūdainais ceļš, jo tas mums uz kādu brīdi dod laimes iespējas, labojot savas kļūdas. Bet tas nav uz ilgu. Tāpat pēc atgriešanās jāskatās, ko darīt tālāk. Un mēs zinām, ko darīt.

IMPRESIJAS - DABISKA PASAULE

Tā dzīve, kas mums katram ir reāli jādzīvo, kurā ir jāorientējas un jāprognozē situācijas, kurai ir jāizveido iegūtās adaptācijas mehānismi, tā ir tā dabiskā, parastā, vienkāršā dzīve, kas katram automātiski pazīstama kopš visagrīnākās bērnības, un kurā, lai varētu eksistēt, nav ļoti daudz kas jāmācās – teorētiskās zinības. Tikai praktiskās – mēs redzam, ka tās nepieciešamas arī dzīvniekiem – mammas apmāca savus mazuļus.

Mūsu kļūda, kas padarījusi dzīvi grūtu, ir tāda, ka mēs šo dabīgo dzīvi jaucam ar fizisko un bioloģisko zinātņu izveidotām zinībām. Tas viss ir dabīgi kādam konkrētam mērķim, un tikai tam tās tad arī derīgas. Tā, mēs uzlabojam darba rīkus, sataisām daudz dažādu mašīnu, bet tas arī viss.

Mūsu bēdas sākas tad, kad mēs sākam vispārināt šīs zinības, ārpus dabas zinātņu ietvariem, vai vēl trakāk – piefantazējam te daudz ko klāt no sevis.

Tā dzīve, kas ir paredzēta, lai cilvēks attīstītos, uzlabotu rakstura īpašības, attiecības ar citiem, lai saprastu savu “es” - tā ir dabiskā, automātiski dotā dzīve, kas ir jāņem tāda, kāda tā ir.

Un šī dzīve ir stabila – tā nemainās ne gadu desmitos, ne simtos, ne tūkstošos.

Tāpēc tas ir pirmais nosacījums – atcerēties, atgūt atpakaļ šo dzīvi, pierast pie tās, saprast, kādi ir tās spēles noteikumi.

Tātad - ārpus profesionālām darbībām, iespēju robežās, samazināt tehniskās iekārtas un visu samāksloto. Protams, ka nedrīkst pārspīlēt, jo citādi atkal kļūsi pārāk dīvains.

Ievērosim – visas pamatvērtības ir tādas, kas radušās bez datoriem, bez jebkādas lielas tehnikas, pat bez parastā spalvaskāta – ar vienkāršu zoss spalvu ir uzrakstīti labākie darbi.

Tas ir pirmais – un tas var vest pie ļoti liela miera un atbrīvošanās sajūtas. Tas ir fons, ar kuru daudziem var pat pietikt, bet būs cilvēki, kas to izmantos par starta laukumu tālākiem sasniegumiem.

* * *

Tīrā apziņa taču tāda ir visu laiku. Arī tagad, kad tu esi dziļš materiālists, tu esi sava tīrā apziņa, Cogito.

Visa atšķirība ir tikai tā, ka šajā laikā tu esi aprobežots, tu izmanto mazu savu daļu – to, kura konstituējās kā viens apziņas slānis, apgabals, ko mēs saucam par fizikālās un bioloģiskās, un arī psiholoģiskās izziņas pasauli. Un šīs pasaules dabīga īpašība ir tā, ka tu pats sevi izšķīdini viņā – itin kā kļūsti par viņas daļu, tik ļoti, ka izzūd priekšstats, ka vispār pastāv vēl citas savas daļas.

Apziņa ir it kā aktuāli noteiktu izmēru. Un, kad tā pilna, tad vairāk neiet iekšā. Tāpēc jau arī vienīgais ceļš ir redukcijas ceļš – to attīra, uzrodas brīva vieta, un var sākt to pildīt ar citu saturu.

* * *

Iztīrīšana saistās ar labu sajūtu – jo tā it kā signalizē, ka tu dari pareizi – atbrīvojies no liekas bagāžas.

Iespējams, ka dabīgā pasaule tāpat vien lielu prieku nedod – ir papriekš tā jāpiegružo (grēks), un pēc tam atgriešanos vienmēr pavada brīnumaina sajūta.

Bez visa zinātniski – tehniskā progresa jau arī cilvēki nemaz nebija laimīgi – tāpat malās kā pa ķīseli. Tāpēc domāt, ka tikai atgriešanās pie dabas uzreiz padarīs laimīgus, ir naivi. Cilvēki zvēru ādās tāpat karoja un nīda cits citu. Tāpat darbojās egoisms un visādas fiziskas dabas vēlmes.

Viss, kas ir mūsu bagātība šo brīdi, tas ir mūsu kļūdainais ceļš, jo tas mums uz kādu brīdi dod laimes iespējas, labojot savas kļūdas. Bet tas nav uz ilgu. Tāpat pēc atgriešanās jāskatās, ko darīt tālāk. Un mēs zinām, ko darīt.

* * *

Var likties, ka fiziskie, tos izzinot sīkāk, kļūst nefiziski. Bet tā nav – vēlāk tas kļūst saprotams – jo fiziskais ir un paliek tikai viens apziņas slānis.

IMPRESIJAS UN AFORISMI – II - PRAKTISKAIS IDEĀLISMS

Nav jau tik svarīgi – kas notiek, svarīgi ir – kā notiek. Tas jāsaprot sekojoši: ar tevi saistītā dzīvē visu laiku kaut kas notiek, kaut kas tur ir atkarīgs no tevis, bet lielāko tiesu nav ne atkarīgs, ne tu to vari iespaidot. Tāpēc no tava skata punkta šis notiekošais ir lielā mērā izvērtējams kā nejaušību virkne, tam prieks tevis nav būtiskas, patstāvīgas nozīmes. Tai pat laikā, tas, kā tu uztver šo notikumu plūsmu, kāda ir tava attieksme pret to – tas gan ir pilnībā atkarīgs no tevis. Tu vari pieņemt, ka šī notikumu plūsma tev tiek speciāli demonstrēta, lai dotu tev iespēju paust savu attieksmi.

Tāpēc jau arī var pieņemt, ka pasaule nav obligāti nepieciešama, lai tu pastāvētu. Es domāju – tāda pasaule, kādu mēs to esam parādūši atpazīt. Bet mēs visu šo pasaules konstrukciju varētu pielīdzināt vienai filmai – ir notikumu vieta, kaut kāds scenārijs, notikumi, negaidīti risinājumi, vēlmes, to papildīšana vai nepiepildīšana, ar vārdu sakot – mūsu visu tik labi pierastā dzīve. Bet mums var beigt rādīt šo, un sākt rādīt pavisam citu filmu – drāmu, komēdiju, zinātniski populāru, ceļojumu filmu, utt. Galvenais ir tikai viens – vai mēs savā apziņā spējam to aptvert, tātad – vai tā ir mums piemērojama.

Tad lūk – vairāk nekā nav. Kāds rāda šo filmu, tādu vai citādu. Un mums tiek dota iespēja caur to visu kaut kādā mērā atminēt šo mums uzdoto mīklu. Jo mīkla tiek uzdota. Tas ir pilnīgi skaidrs, nākamā aksioma pēc Cogito, ergo sum. Un tas tad arī ir viss tas lauks, kurā mums ir jādarbojas.

Subjektīvais ideālists vienmēr ir empīriķis, viņš nekad nav tukšs fantasts, viņš visu pārbauda, pirms pieņem zināšanai, nekad neielaižas ne uz kādu nepamatotu ticību vai dogmu. Subjektīvais ideālists ir ļoti patiesības kārs. Viņš vienmēr balstās uz realitāti, ko saņem dzīvajā uztverē. Cilvēks vienmēr cenšas radīt

teoriju, kas aptvertu pēc iespējas vairāk viņa rīcībā esošo faktu, lai būtu vieglāk tos pārvaldīt un saprast. Ļoti spēcīga šāda teorētiska sistēma ir materiālisms. Bet tā tomēr nespēj izskaidrot daudzus faktus – un ne jau tikai mentāla rakstura, bet arī tīri materiālas un lietišķas dabas – sevišķi jau atomfizikā un astrofizikā. Tāpēc tas tagad sāk atkāpties, arī fizikas zinātnieki ir vienkārši spiesti to darīt. Ideālisms ir absolūta sistēma, kas visu materiālismu, kā tas stāv, bez jebkādām grūtībām ir gatava paņemt savā paspārnē, tā ļaujot radīt universālu teoriju, kas patiešām potenciāli spēj aptvert pilnīgi visu iespējamo un pat vēl tikai visai attāli nojaušamo.

Materiālistam pirmais iespaids par ideālistu ir tāds, kāds patiesībā ir pats materiālists, tikai pastiprināti tam pierakstot pats savas sliktākās īpašības. Vislielākie pārmetumi no materiālistu puses ideālismam ir neobjektivitāte, nestāvēšana ar kājām uz zemes, objektīvās realitātes noliegšana. Tā nav taisnība. Patiesība ir gluži otrāda. Tieši ideālists ir tas, kurš par visa pamatu liek primāro uztveri, un nevis (kā materiālists) šai primārajai uztverei jau uzreiz piešūjot klāt savu dogmu.

Ideālists jau tāpēc, ka tas ir pilnīgi citāds nekā materiālists, nav aprakstāms no materiālista viedokļa. Visa enciklopēdija par filosofiju, ieskaitot ideālismu, ir uzrakstīta no materiālista skata punkta, viedokļa. Tāpēc es, jau pārgājis ideālismā, brīnījos, ka nekas tur neiet kopā, neko tur nevar saprast no tiem virzieniem, un ideālisms pēc turienes apraksta ir kaut kas galīgi jocīgs un nesaprotams, un tur tie ideālisti izskatās tādi kā dīvaini. Tāpēc, kad es mēģināju uztaisīt tādu ļoti skaidru visu virzienu sadali, sasaisti, tad es, vairākas reizes to mēģinot, vienmēr cietu smagu neveiksmi, jo vienmēr iznāca pilnīgi ne tas, kas būtu nepieciešams.

No iekšas, no reāla ideālista skata punkta viss ir citādāk – vienkārši un skaidri. Un šī iekša ir iegūstama tikai tā, ka tajā iesaistās, tajā ir pārstāvēts pilnīgi viss cilvēka cogito, bez kāda dalījuma. To nevar aptvert atsevišķi ne ar prātu, ne ar jūtām, bet vienīgi kaut kā dabīgi kompleksi.

Un tad skaidri parādās tas pamatlikums: materiālists (dēļ nepilnā, samākslotā cogito) ideālistu (ar nesamākslotu, nesamocītu, nedogmātisku cogito) nevar saprast, bet otrādi gan nav nekādu problēmu.

Materiālista pirmais cogito slānis – nervu sistēmai atbilstošs slānis: tas uzliek dogmas, dominantes, sašķelšanos, utt. Ideālista – tīras, difūzas smadzenes un emociju centri.

Ideālists pats savas acīs nav itin nekāds -ists. Viņš ir godīgi realizēts cogito, kas maksimāli iespējami ir atbrīvots no traucēkļiem nervu sistēmas līmenī. Ideālisti savā starpā taču nesauks sevi par ideālistiem, arī es sevī pats sevi tā neuztveru un nesaucu. Bet, tā kā komunikācijas notiek ar

materiālistiem, tad paliksim pie šī nosaukuma. Līdz ar to, ideālists redz ārpus sava es atrodošos pasauli kopēji, kompleksi un dabīgi, tādu, kāda tā risinās, un tāpēc spēj saprast, kā pašam tajā labāk adaptēties.

Visas tās klasifikācijas, kas ir Vikipēdijā, tās vienkārši ir materiālista moku pilnie centieni ieviest kaut kādu kārtību savā visnotaļ sajukušajā uzskatu sistēmā. Arī “ideālists” jau pastāv tikai materiālista skatījumā. Pats ideālists sevi neuzskata ne par kādu -istu, jo tas nozīmētu, ka viņš sevi pasludina par kaut kādu daļu, kas kaut ko pieņem, kaut ko neatzīst. Tas nozīmētu, ka jau pirms jebkā tiek likta dogma. Bet “ideālists” tā nedara. Viņš vienmēr ir viens, viss un nedalīts. Viņš vienkārši dzīvo dabīgu dzīvi, un no šī sava dabīgā skatu punkta vēro pasauli.

Par MODEĻIEM.

Nervu sistēma – daļēji kopēja Es ar Ne Es.

Materiālists visu redz tikai no materiālistiskās domāšanas perspektīvas, ideālists tikai daļu – materiālo pasauli un lietas.

ĪSTENĪBĀ JAU ARĪ MATERIĀLISTS PATS IR TAS, KO VIŅŠ SAUC PAR IDEĀLISTU. Jo nekāds citāds stāvoklis taču nepastāv. Tīrais Es ir tāpat materiālistam, kā ideālistam, un arī materiālists tāpat atrodas ārpus laika un telpas un ir mūžīgs.

Ja mēs visu vērtējam kā dialogu ar Likteni, tad tur uzreiz pirmā plānā izceļas pieklājība: lai dialogs izdotos, ir jāuztur no abām pusēm cieņa pret otru pusi.

Visas ezotērikas pamatā ir necieņas izrādīšana pret Likteni – liktenis rāda lietu dabu tā, kā mēs to uztveram kā patiesību (mēs tieši to, kā mums liktenis rāda lietu dabu, to tad arī definējam un saucam par patiesību. Bet mēs neiedziļināmies un ļaujāmies egoismam - paši jautājam, paši atbildam, otru nemaz neklausāmies. Labs dialogs būtu tāds, kur mums sagādātu prieku iedziļināties gan savā, gan dialoga partnera būtībā.

Un rezultātā tas noved pie garīgas visatļautības sajūtas, kas patiesībā ir garīga izvirtība. Paviršība garīgā sfērā ir garīga izvirtība, vai garīga prostitūcija. Tas tad arī ir tas, kas reāli raksturo stāvokli visapkārt.

Pasauli iespaidot tu nevari, pareizāk sakot, varbūt vari ļoti nedaudz. Dabīgi, ka viss jādara ar sevi. Bet kad tu ļoti ilgi esi tikai ar sevi vien darījis, tad varbūt sāk kļūt jau izvirtīgi necensties to vismazāko nieku, ko tu tomēr varbūt vari izdarīt – to apzināti neizdarīt.

Materiālā daba un priekšmeti materiālistiskā uztverē ir labi tāpēc, ka tie palīdz iepazīt šo likteni kā precīzu un tādu, kurš nodrošina un garantē atkārtotamību, un šīs atkārtotamības jau tad arī ir praktiski vienīgais, caur ko mēs iepazīstam lietu dabu, un, ja speciāli noskaņojamies – caur to arī savu Likteni. Ja mēs šo lietu dabu iepazīstam tīri savtīga nolūkā, tad gan tas ir tīrs egoisms.

Ne Es īpašība ir tāda, ka tas vienmēr sniegs šo plūsmu manā apziņā, to rāda visa mūsu acīmredzamā pieredze. Pilnīgi visa sāls un manas metodiskās pieejas novitāte ir tāda:

Šī kino saturs visu laiku mainās, tas tagad ir tāds, ka es to uztveru kā “pasauli.” Bet tas var būt jebkāds. Tā nav mana daļa – tā ir Likteņa daļa un viņa izpausme, jo faktiski es jau šo Likteni citādi nemaz arī neuztveru (dabīgi gan, ka ar savām precīzi specifiskajām domām šo uztveri ievirzot šādā gultnē – ka tu tur vispār to likteni redzi). Tad lūk – mana daļa nav šis saturs, uz kuru es diezgan reflektori un diezgan automātiski, kā aiz auklām raustīta lelle, reaģēju. Mana daļa ir apzināta attieksme pret to visu, un tā nu ir būtiska, absolūta un nozīmīga. Un būtībā, tā, savukārt, jau ir vienīgā mana būtība un izpausme. Bez šīs plūsmas un savas apzinātās reakcijas uz to, es sevi vispār nevaru iedomāties.

Un vēl – negaudot, ka mani nesaprot, pats vainīgs, meklē vēl un vēl citu un pareizu pasniegšanas veidu – tā ir tava daļa, uzdevums un pienākums.

PRAKTISKAIS IDEĀLISMS

Materiālisms ir mūsu ikdiena. Mūs viņš praksē apmierina pilnībā. Vājās vietas tam ir:

- 1) Modernā zinātne – atomfizika, astrofizika buksē materiālisma ietvaros.
- 2) Galīgi neder, kad sākam “garīgu ceļu.” Pieredze parādījusi, ka nevar ieraudzīt ne dvēseli, ne garu, ne ar kādām manipulācijām ar materiālām darbībām vai domām.

Bet cilvēks bez tā nevar, kaut atrodas materiālisma valgos. Uz to skaidri norāda tas, ka viņš to izmisīgi mēģina tvert, tikai praktiski bez panākumiem, pretrunīgi, bezgala daudzveidīgi, un bez jebkāda sistemātiska un loģiska pamata. Tās ir māksla, reliģijas, ezotērikas. Jau tas vien, ka pastāv neiedomājami liels skaits novirzienu, sektu, metodiku, norāda uz to, ka trūkst kopējas, apvienojošas teorētiskas shēmas, teorijas, citiem vārdiem – vienas lielas un visaptverošas patiesības par to: ko tas viss nozīmē, un kā būtu jārikojas katrā situācijā, kā savienot personīgo brīvību ar absolūto patiesību.

Praktiskais ideālisms realizējas tā, ka vispirms viņā jānokļūst, un tikai tad var sākt visu tur darīt. Nokļūt var:

- 1) Ar redukciju (apšaubīšanu).

2) Ar godīgu domāšanu.

Godīga domāšana ļoti grūta egoisma dēļ. Jo egoisms visu laiku cenšas aizbāzt muti godīgai domai ar saviem uzskatiem, kas egoistam daudz dārgāki par acīmredzamību kā patiesības kritēriju. Godīga domāšana pieņem par patiesību tikai to, ko katrs sevī praktiski nevar apšaubīt: apodiktisku acīmredzamību.

Ar materiālistisko pasauli veic divu etapu manipulācijas:

1) Ieliek to iekavās.

2) Kad ir tūrā apziņa pirmatnēji sevī apjausta un cik necik nostiprināta, tad to visu ņem atpakaļ – tikai jaunā, garīgā izpratnē, bet praktiski ir tā, ka lietu būtība kļūst daudz skaidrāka, ne vien teorētiski, bet arī praktiski.

Galvenais praktiskā ideālisma ieguvums:

1) Teorija, kas aptver daudz plašāku sfēru kā materiālisms, tāpēc ļoti nomierinoša, jo nekrīt uz nerviem pretrunas un limiti.

2) Milzīgi ceļ cilvēka pašcieņu un pašapziņu, kas ir ļoti labi arī organismam un veselībai.

Praktiskais ideālisms tāpēc, ka mēs nestrīdēsimies ar filosofiem vai jebkuru cilvēku par to, kam taisnība, vai materiālisms pareizs, vai ideālisms.

Nē, mēs vienkārši apgūsim tīri praktiski ļoti noderīgu metodiku, izbaudīsim tās sniegtos praktiskos labumus – gan iekšēju mieru, gan apmierinātu pašcieņu, gan lolosim cerību uz labu pašsajūtu un veselību. Es to pats lietoju, un man nevajag neko citu.

* * *

Tāpēc, ka materiālismā tik grūta jebkura garīgās darbības iespēja, tāpēc tur ir tik daudz to pašattīstības metodiku, un līdz ar to tas rada nervozitāti, kas vienmēr pavada piespiestu izvēli neargumentētā situācijā.

Atšķirībā no materiālisma, praktiskais ideālisms var būt un arī ir tikai viens principā, un tāpēc katrs solis tajā ir solis pareizajā virzienā. Tas ļoti nomierina.

* * *

Caur priekšmetiem mēs tiekam visu laiku mudināti uz aktivitāti: nu paskaties, kas tur notiek, nu paskaties dziļāk – tur vēl daudz kas ir apslēpts. Un tad kaut kādā rakursā ieraugām kaut ko – un tā jau ir

māksla, un tad ir zinātnes teorijas – tas ir dialogs ar Ne Es, tā ir ļoti jauka lieta. Kaut arī netiek pat apzināts, ka tas ir tā, ka tas ir tieši tas – šis dialogs. Un tas taču dod milzumu visbrīnīšķīgāko emociju.

Bet īsti izpausts un izprasts, izsmalcināts un patiesš šis dialogs (arī caur materiālajiem – reālajiem ķermeņiem) var būt tikai pie praktiskā ideālisma. Jo, ja skata lietas kā materiālismā, tad nav skaidrs, ka viss notiek tieši šitā – kā dialogs.

* * *

Visu šo garīgā ceļa apgrūtinājumu, šīs nelaimes sakne ir EGOISMS. Tā ir visaptveroša patiesība. Egoisms aizmālē acis un ausis. Cilvēks nervozi atraida jebko, kas nesakrīt ar viņā esošo uzskatu un dogmu kompleksu, ko viņš jau iekšēji ir pieņēmis kā savu daļu. Un vēl – ka viņš ir gudrāks par visiem citiem, pie tam jau automātiski, dabīgā veidā, (nevis, pieliekot lielas, mērķtiecīgas pūles) viņš ir gatavs uzreiz, vai nu varbūt izgājis kādus kursus.

Egoisma sakarā atcerēsimies bībeles teicienu, ka nevajag taisīt no sevis dievus un pielūgsmes objektus. Tas ir briesmīgs egoisms, kas uz to dzen. Egoisms un slavas kāre, arī mantkārtība. Bet virs tām ir patiesības nepieciešamība un mīlestība, kas sasniedzamas tikai pilnīgā savienībā ar likteni, absolūti neko neviens cilvēks nevar viens pats, tikai kopā.

* * *

Un kā B.G? Tur arī taču saka – mēs esam garīgas būtnes. Cenšas pārlicināt. Tātad dabīgi – tas notiek uz materiālisma platformas. Cenšas pārlicināt materiālisma vārdos, iedalījumos, terminoloģijās. Tātad cenšas ieviest izmaiņas, kārtību daļā – tajā, kas varētu noreagēt uz vārdiem, terminiem. Un tieši tas jau arī ir neiespējami. Jāpieņem praktiskais ideālisms ar visu būtni nedalīti. Vārdi drīzāk man vajadzīgi sev, bet otru es ar tiem neiespaidošu (man pašam vienmēr der papildus slīpēšana, jo pamats gatavs un pilnībā iecementēts un nostiprināts). Tāpēc jādomā vai nu par darbībām, vai tādiem vārdiem, kas tiešam spētu iekustināt visu būtni kopumā un uzreiz, vienā piegājienā.

Reliģijās ir daudz meditāciju, kontemplāciju, arī fizisku jogas vingrinājumu. Kas man citādāk? Laikam jau tā obligātā stingri specializētā un precīzi noformulētā daļa, ko dod klāt subjektīvā ideālisma un fenomenoloģijas filosofija. Jo H. Ir skaidri norādījis, ka redukcijas vien (kas ir šīs reliģiskās prakses) noved tikai pie tīras psiholoģiskās (joprojām pilnībā materiālajā pasaulē balstītas) apziņas. Jautājums, vai dogmatisms, kas pavada šīs reliģiskās prakses, spēj izvest ārpus materiālās domāšanas un uztveres? Un te ir tas lielais lūzuma punkts – reliģiskās prakses ar savu dogmatismu to nevar izdarīt. Tās tikai stiprina dogmatismu, un, līdz ar to, neizbēgami – arī egoismu. Jo pats savas iedomas liek tā vietā, ko realitātē visu

laiku izmisīgi cenšas signalizēt partneris. Bet ir acis un ausis ciet atkal pret partnera signāliem, dzird un redz tikai sevi – pats savu uzstādīto dogmu, kam visiem spēkiem cenšas sevi piespiest ticēt.

Tad ir tā, ka praktiskais ideālisms atšķiras principā: tas kā absolūtu pieņem nevis sevis radītu dogmu, bet realitāti. Tātad viss otrādi. Tas, ko ideālistam instinktīvi pārmet – novirzīšanos no realitātes, tieši tā ir viņa stūrakmens. PRAKTISKAIS IDEĀLISMS IR MĀCĪBA, KAS ABSOLŪTĀS DIEVĪBAS GODĀ LIEK REALITĀTI! Otrs ļoti būtisks atšķirīgs moments – ATTEIKŠANĀS NO PĀRMĒRĪGA EGOISMA, bet nevis kāda cilvēka labā, bet gan sava lielā partnera labā. Lielā partnera sniegtā reālisma pasaule tiek vērtēta vismaz kā līdzvērtīga savai tīro domu un ideju pasaulei, bet patiesībā, pamazām – daudz daudz augstāk.

Milzīga priekšrocība praktiskajam ideālismam atšķirībā no reliģijām un ezotērikām ir tāda, ka tas ļauj un arī pieprasa cienīt un ievērot visas prasības, ko cilvēka prāta spriedumiem izvirza zinātniskā metodoloģija.

* * *

Par EZOTĒRIKU

Visas ezotērikas metodikas balstās uz materiālistiska pamata. Tas jau viņas visas atšķir principā no PRAKTISKĀ IDEĀLISMA. Ja ezotērika pasludina kādu principu vai metodiku, kādus jaunus laukus vai kādu telekinēzi, kādu ārstēšanas paņēmienu, vai jebko citu, tad tās pamatā ir pretenzijas, kas pilnībā attiecas uz materiālistiskās zinātnes sfēru. Un tāpēc tās ir pakļaujamas zinātniskai pārbaudei. Ja nevar to izturēt, tad jāatkāpjas!

Praktiskais ideālisms pasludina, ka nostājas pretī materiālismam, līdz ar to it kā iegūstot tiesības tikt vaļā no zinātniskām verifikācijām. Bet praktiskais ideālisms brīvprātīgi no tām neatsakās, un pilnībā atbalsta un pieņem jebkādas zinātnes pasaules cilvēka pretenzijas pakļaut savus uzskatus objektīvām zinātniskām pārbaudēm. Praktiskais ideālisms atrodas visdraudzīgākajās un visbiedriskākajās attiecībās ar zinātni.

Praktiskais ideālisms ir neiecietīgs pret jebkurām dogmatisma izpausmēm, it sevišķi, ja tās kāds grib pasludināt nevis vien par savas privātas ticības objektiem (tā ir katra cilvēka personīga lieta), bet gan par “absolūtām patiesībām” (un tā nu gan ir kopēja lieta, ko katrs nedrīkst necienīgi apšmurgāt).

VISA PASAULE MANĪ (1)

Pilnīgi skaidra novitāte: nevis es pasaulē, bet pasaule manī.

Uz principiāli jauniem (pamatā subjektīvā ideālisma un fenomenoloģijas) pamatiem balstīta praktiska pašattīstības metodika.

Liels pluss – milzīgs dziļums un diapazons, var būt piemērota dažādām gaumēm, sākot no vienkārša, iztēlē balstīta relaksācijas treniņa, līdz pat milzīgos dziļumos aizejošai intuīcijai, cilvēces vissenākajās garīgajās tradīcijās, un arī modernajā neurofizioloģijā, fizikā un filosofijā balstītiem atklājumiem un faktiem; kas sākotnējo, uz vārgas beziemesla ticībā balstīto metodiku padara par cilvēka pasaules uzskata stūrakmeni, kas rod atbalstu pilnīgi visā cilvēka cogīto principiāli pieejamā izziņas un intuīcijas kopumā – pilnīgi kompleksa, unikāla, pilnībā cilvēka cienīga izziņas un darbības metode.

No vienkāršas iztēles rotaļas līdz pārsteidzoši dziļas patiesības nojausmai, un tālāk, caur lielu un nopietnu, dziļu faktu, pierādījumu, izpratnes, intuīcijas darbu – līdz pat nesagraujamai pārliecībai, dzīves pamatu pamatam.

* * *

Jo vairāk tu velc pasauli iekšā sevī, jo proporcionāli aizvien skaidrāk un saprotamāk tev sāk iezīmēties tavs es, tad tas tīrais es un tava tīrā apziņa. Jo tāpat vien, stabili dzīvojot ikdienas materiālistisku dzīvi, patiešām ir grūti aptvert, kas tas es (dvēsele, gars) tāds īsti ir. Materiālā uztverē viņš vienmēr ir un paliek tāda kā samocīta, prātā izveidota koncepcija, ko tu reizēm esi gatavs pieņemt par esošu vienkārši tāpēc, ka to it kā prasa tāds kā labais tonis vai kaut kas tamlīdzīgs. Materiālista uztverē šis es paliek visu laiku tā kā ārpusē, tāds teorētisks, apšaubāms. Jo nekādās darbībās reāli viņš nepiedalās, arī visa domāšana bez viņa iztieks labi. Tāpēc ar prātu vien to aptvert nevar – vajag sākt kaut ko konkrētu uzreiz ne tikai domāt, bet darīt – ar visu savu būtņi, iesaistot gribu un jūtas, izjūtas, intuīciju.

Ir arī jāpierod pie jaunā, un tad tas kļūst aizvien automātiskāks. Vēlreiz atkārtāju: domas visu laiku iet kopā ar darīšanu (pamatā ne jau fizisku, bet arī tādu) – ar iztēli, intuīciju, iejušanos, un šī darīšana obligāti ir ļoti konkrēta.

Svarīgi metodikai: atšķirībā no daudzām citām, sevišķi reliģiskām pieejām sevis kā tīrā gara meklējumos, man būtiska iezīme ir KOMPLEKSUMS, neizraušana no konteksta. Es izvēlos nevis pēc principa: patīk, nepatīk, bet pēc kompleksa principa – iepriekšējas ļoti plašas stāvokļa analīzes, dažādu variantu analīzes, iespēju robežās ieskaitot iedzīvošanos dažādos variantos, iespēju robežās meklējot to

saskarsmes, kopīgos punktus. Un pilnīgi noteikti un unikāli, nekādā gadījumā nenoliekot malā plašās iespējas, ko dod zinātne.

* * *

Ja nu reiz ir tā, ka, atrazdamies pasaulē, es vairs nespēju, vismaz brīvi un viegli, saskatīt, izjust un izprast ne savu dvēseli, ne savu garu, tad, gribi vai negribi, ja tas tev šķiet dārgs un vajadzīgs, jāpamēģina, varbūt ka izdodas otrādāk – jau dabiski atrodoties pašam sevī, atklāt tur ne tikai sevi, bet arī visu pasauli. Tad tas viss būtu vienā vietā (arī es pats, atrodoties pasaulē kā dvēsele, kā gars, ja tas tā tiešām būtu iespējams – arī tad viss būtu vienā vietā: gan mana dvēsele, gan pasaule; lieta tikai tāda, ka tas, acīm redzot, nav iespējams, un nav iespējams principā, kaut arī cilvēki no paaudzes paaudzē atkal un atkal, tomēr pilnīgi bez sekmēm, mēģina to izdarīt; ne jau velti kaut ko tādu visādas reliģijas kā mānekli sola tikai pēc nāves), un visiem konfliktiem ar visu to pretējību, nesaderību un visu citu, vajadzētu tā kā automātiski izzust.

Galū galā – pasaule jau no tā neizmainīsies, vai nu tā būs ārā, vai nu es to paņēmu sevī. Bet es iegūšu to, ka varēšu šo pasauli skatīt nevis vienā, kā bija parasts, bet divos veidos: dabiski pierastajā (materiālistiskajā) un jaunajā (fenomenoloģiskajā, ideālistiskajā).

* * *

Pie reliģiskiem rituāliem jau pati poza norāda, ka tie vērsti uz āru, un nevis uz iekšu - -piemēram, ieplestas rokas un skats, kas vērsts uz augšu, uz debesīm. VPM tā nav, visa doma, intuīcija un iejušanās vērsta uz iekšieni, uz saviem vislielākajiem dziļumiem.

* * *

Kritērijs – vieglums, un tas, ka mana doma pati aizsteidzas lasītajam vai klausītajam par šo tēmu priekšā – pati ņem iniciatīvu savā ziņā, un pati sāk stāstīt, kā tur viss izskatās.

Katrs var iedomāties, ka viņš ir stāvoklī iekšā, var iedomāties, ka viņš redz tāpat, kā viņam saka, kā tur tā aina izskatās. Bet tas prasa zināmu piepūli; bet kad esi iekšā pa īstam, tad tev ir vieglāk, ērtāk, patīkamāk visu uztvert pa jaunam, tev aktīvi gribās to tā darīt, un nevis domāt pa vecam, ko arī tu mierīgi vari ieraduma pēc izdarīt, tikai nu jau ar zināmām pūlēm.

* * *

Un, kaut arī visa pasaule ir manī, tad parastā, ikdienas pasaule man parādās kā immanenta, bet lietu dziļākā daba, tā pasaules daļa, ko izzina un pēta fizikālās, bioloģiskās zinātnes, ieskaitot psiholoģiju, arī atrod vietu manī kā iekšējās, bet tomēr – transcendentas. Un tas ir brīnišķīgi, jo paveras bezgala plaša to

izzināšanas iespēja - tīri zinātniska, tomēr paliekot dziļi personiskā sasaistē tieši personīgi ar mani, un nevis tikai kaut kā bezpersoniski, abstrakti.

* * *

Divas fāzes:

- 1) pirmā – ikdienišķā, veselā saprāta pasaule manī, Bērklīja subjektīvā ideālisma pasaule;
- 2) otrā fāze – padziļinātā pasaule, neirofizioloģijas, Kanta, Huserla pasaule sevī.

* * *

Materiālisms ir mūsu ikdiena. Mūs viņš praksē apmierina pilnībā. Vājās vietas tam ir:

- 1) Modernā zinātne – atomfizika, astrofizika buksē materiālisma ietvaros.
- 2) Galīgi neder, kad sākam “garīgu ceļu.” Pieredze parādījusi, ka nevar ieraudzīt ne dvēseli, ne garu, ne ar kādām manipulācijām ar materiālām darbībām vai domām.

Bet cilvēks bez tā nevar, kaut atrodas materiālisma valgos. Uz to skaidri norāda tas, ka viņš to izmisīgi mēģina tvert, tikai praktiski bez panākumiem, pretrunīgi, bezgala daudzveidīgi, un bez jebkāda sistemātiska un loģiska pamata. Tās ir māksla, reliģijas, ezotērikas. Jau tas vien, ka pastāv neiedomājami liels skaits novirzienu, sektu, metodiku, norāda uz to, ka trūkst kopējas, apvienojošas teorētiskas shēmas, teorijas, citiem vārdiem – vienas lielas un visaptverošas patiesības par to: ko tas viss nozīmē, un kā būtu jārikojas katrā situācijā, kā savienot personīgo brīvību ar absolūto patiesību.

Visa pasaule manī realizējas tā, ka vispirms jānokļūst specifiskās izejas pozīcijās, un tikai tad var sākt visu tur darīt. Nokļūt var: (vispirms jāsaprot vieta, un tad var vilkt to pasauli iekšā)

- 1) Ar redukciju (apšaubīšanu).
- 2) Ar godīgu domāšanu.

Godīga domāšana ļoti grūta egoisma dēļ. Jo egoisms visu laiku cenšas aizbāzt muti godīgai domai ar saviem uzskatiem, kas egoistam daudz dārgāki par acīmredzamību kā patiesības kritēriju. Godīga domāšana pieņem par patiesību tikai to, ko katrs sevī praktiski nevar apšaubīt: apodiktisku acīmredzamību.

Ar materiālistisko pasauli veic divu etapu manipulācijas:

- 1) Ieliek to iekavās.

2) Kad ir tīrā apziņa pirmatnēji sevī apjausta un cik necik nostiprināta, tad to visu ņem atpakaļ – tikai jaunā, garīgā izpratnē, bet praktiski ir tā, ka lietu būtība kļūst daudz skaidrāka, ne vien teorētiski, bet arī praktiski.

Galvenais praktiskā ideālisma ieguvums:

1) Teorija, kas aptver daudz plašāku sfēru kā materiālisms, tāpēc ļoti nomierinoša, jo nekrīt uz nerviem pretrunas un limiti.

2) Milzīgi ceļ cilvēka pašcieņu un pašapziņu, kas ir ļoti labi arī organismam un veselībai.

Visa pasaule manī – tīri praktiska metodika: nestrīdēsimies ar filosofiem vai jebkuru cilvēku par to, kam taisnība, vai materiālisms pareizs, vai ideālisms; vai tā pasaule ir dota manī vai ārpusē.

Nē, mēs vienkārši apgūsim tīri praktiski ļoti noderīgu metodiku, izbaudīsim tās sniegtos praktiskos labumus – gan iekšēju mieru, gan apmierinātu pašcieņu, gan lolosim cerību uz labu pašsajūtu un veselību. Es to pats lietoju, un man nevajag neko citu.

* * *

Tāpēc, ka materiālismā, tad, kad pasaule ir ārā, tik grūta jebkura garīgās darbības iespēja, tāpēc tur ir tik daudz to pašattīstības metodiku, un līdz ar to tas rada nervozitāti, kas vienmēr pavada piespiestu izvēli neargumentētā situācijā.

Atšķirībā no materiālisma, Ideālisms var būt un arī ir tikai viens principā, un tāpēc katrs solis tajā ir solis pareizajā virzienā. Tas ļoti nomierina.

Kad pasaule ir ārā – materiālisms, kad iekšā – ideālisms.

Visa metodika – VPM – netiek izvesta no kādām pastāvošām filosofijas vai dabas zinātnes, tai skaitā, psiholoģijas, pozīcijām, bet gan pilnā mērā un visstingrākā veidā tiek balstīta uz to, ka tiek vienkārši no pašiem pirmsākumiem saprātīgi apsvērtas dažas acīmredzamas lietas un fakti, kas ikdienā mums vienkārši paslīd garām uzmanībai, jo uzmanību momentā sasaista kāda no eksistējošām teorijām, un šo pirmo, pilnīgi brīvi izvedamo aptveri līdz ar to praktiski pilnīgi paralizē. Tad, kad tas ir parādīts (ko mēs te darām), tad tas nenozīmē, ka mēs gribam kādam to uzspiest vai kaut kā pierādīt. Mēs vienkārši aicinām katru sev un citiem labi vēlošu un patiesību mīlošu cilvēku ieskatīties sevī un pasaulē brīvi, bez prāta vai vienkārši egoisms diktētiem aizspriedumiem, un galvenais, izmantot mūsu sniegto materiālu nevis kā jaunu dogmu, bet vienkārši par aicinājumu pašiem padomāt, un pavērot, un tā pārbaudīt uz sevis un citiem, vai tomēr ieguvumi no šī jaunā veida nav tik lieli, ka to varbūt būtu vērts pārmainīt sevī kaut

ko pat milzīgi pierastu, un līdz ar to tuvu, pret kaut ko jaunu, no kā vienmēr iesākumā ir kaut nedaudz bailes.

Jo mēs centāties ņemt faktus, kādi tie patiešām ir. Tā arī pamatā ir VPM tehnoloģijas atšķirība – tā ir praktiska no pašiem tapšanas pirmajiem soļiem. Tā balstās uz realitāti, cenšoties to neapgrūtināt ne ar savām, ne ar kādu citu abstraktām idejām vai šaubīgiem vispārinājumiem, nemaz jau nerunājot par kaut kādām hipotēzēm.

Tātad vēlreiz – pamats ir novērojumu tīrība, bet nevis dabā, kā ierasts, bet gan savā dziļumā, un tieši pašā pirmajā sava kontakta slānī ar to, kas vairs neesmu es, kaut arī tas (tāpat kā mans pirmais, primārais, visai rupjais un nepilnīgais priekšstats par savu es, savu apziņu) tāpat pilnībā sameklējams manī pašā – tā pati daba, apkārtējā pasaule, kuru mēs tik ierasti un pašsaprotami uztveram kā pastāvošu ārpus sevis, uzskatām, un tai pat laikā šausmināties, ka tas tā nekādi nevar būt, jo nevar taču savienot pilnīgi pretējas lietas – garu, kas ir manī, kas ir mans pamats, vai ko es gribētu uzskatīt par savu pamatu, un matēriju, pasauli, priekšmetus, kas, kopš vien mēs sevi apzināties, mums ierasti ir šķituši atrodamies ārpus mums, kaut kur telpas un laika pārvaldītā vidē.

VISA PASAULE MANĪ (2)

“Visa pasaule” nav vienota, raugoties no katra mūsu individuālā skata punkta nav grūti ievērot, tā sastāv no divām daļām. Pirmā ir dabiskā pasaule, kuru mēs katrs saņemam tieši, vienkārši saņemam un viss. Mēs skaidri zinām, ka tā ir šeit, pat ja mēs to ne pētām, ne izzinām. Tā mums tiek dota pilnīgi automātiski, bez jebkādas piepūles no mūsu puses. Un otra ir tā priekšmetu, citādi sakot, materiālā pasaule, kuru mēs iepazīstam pa daļām, atkarībā no katra mūsu vēlmes, šāda iepazīšanas iespēja ir, bet speciāli pasaule mums ar to virsū nebāžas, mēs, ja gribam, varam censties to iepazīt cik dziļi vien gribam, tur nav nekādu robežu, ja nē – mēs varam iztikt ar pirmo, minimālo, bet ļoti skaidro, kura mums tiek dota uztverē un apziņā tieši. Par to, ka tā otra, materiālā pasaule pastāv objektīvi, ka viņa patiešām tāda ir, par to nevienam nav ne vismazāko šaubu. Bet par to tiešo, to nu gan ir vieglāk iedomāties, kā speciāli mums katram sagatavotu un pasniegtu, mums varētu būt doma, ka tā nekur citur ārpus mūsu uztveres nepastāv. Par to pirmo, par to savukārt strīdi ir vienīgi par to – kur tā pastāv. Bet tas jau mūsu katra dzīvi un attieksmi pret šo objektīvo pasauli varētu arī nemainīt. Kamēr mēs dzīvojam parastu ikdienas dzīvi, mūs šie jautājumi par to, kur katra no šīm pasaulēm pastāv, patiešām ir gandrīz vai pilnībā lieki.

Viss sākas tikai tad, ja mēs gribam iziet ārpus mūsu pierastās ikdienas rāmjiem, un aptvert kaut ko patiešām jaunu, ko tādu, ko iepriekš neesam aptvēruši vai izdzīvojuši. Un tad ir tā, ka šos jautājumus vienkārši ir neiespējami apiet.

* * *

Vajadzētu ļoti mierīgi un bezkaislīgi pavērot: kas ir pirmais apziņā, un kas sekojošais. Un, ja izdodas attīrīt prātu un galvu tā, lai būtu godīgs pret savu uztveri, tad secinājums būs absolūts un vienmēr vienāds: pirmā ir sajūta, un tikai tad tai seko mūsu interpretācija. Primārā vienmēr ir ideja (arī nesaistīta ar kādu priekšmetu), un tikai pēc tam – interpretācija.

* * *

Ezotērikas vājumus ir tur, ka tā jauc būtiskās un empīriskas lietas. Viņa nedrīkstētu, neievērojot empīriskas noteikumus, pasludināt, ka pastāv tas un tas, piemēram, torsionu lauki.

To varētu pasludināt “suščnostnīje nauki,” kaut vai matemātika. Bet, ja ezotērika to ir pasludinājusi laukā, kas skar fiziku, tad tai ir obligāti jāiztur šīs fizikas vai bioloģijas pārbaudes. Ja neiztur – viņi ir vienkārši kļūdījušies, un to nu gan vajag tad godīgi atzīt, jo kļūdīties jau var gadīties katram.

Būtisks jautājums ir šis, otra puse: ja eidētiskās zinātnes pasludina patiesības, kas nav eksperimentāli pārbaudāmas; tad kā tās ir pārbaudāmas? Acīmredzamība? Labi. Bet tad būtu jātaisa tāda kā balsošana. Ja pats zinātnieks saka, ka viņam tas ir acīmredzami, tad jebkuram reliģiskam fanātiķim arī viņa uzskati ir acīmredzami. Tātad, jautājums: Kādi ir eidētisko patiesību pierādījumi un kritēriji? Te jābūt ļoti precīzai atbildei, pirms var nākt gaisā “Visa pasaule manī.”

Dabiskā stāvoklī (estestvennaja ustanovka) var droši lietot vārdu Es, un katrs automātiski saprot un izjūt, kas tas ir. Kā sāk prātot, tā vairs nezina. Bet tas tā viegli iet tikai tik ilgi, kamēr sāk domāt, meklēt garīgumu.

* * *

Mums galvā (garā, apziņā) pastāv pasaules “pārstāvēniecība,” un to taču veselais saprāts pieņems simts procentos gadījumu. Un to pateiks gan kaķis, gan suns, gan ķērpis, gan atoms – ja vien tam ir sava apziņa, kurā šī priekšstatīšana norisinās. Tas ir tas Dekarta Cogito, un tā ir aksioma un nenoliedzama. Un galu galā var tālāk neko neprātot – ir tur kāds modelis ārā, nav, ir tāds vai šitāds – bet tas pirmais, ka pastāv pasaule galvā, to taču neviens nevar noliegt, ja viņš nav vienkārši nojūdzies.

Un metodika “Visa pasaule manī” no šī arī iziet, no šīs acīmredzamās patiesības. Un vienkārši te arī apstājas, vienkārši tālāk neiet un nefantazē, jo šī pirmā ir acīmredzamība, bet par tālāko jau zinātnieki strīdas.

* * *

Mēs bezgala daudz ko nezinām – un vai tāpēc mēs varam atļauties praktiski nedzīvot, kā labāk, kamēr nebūsim visu izzinājuši un izpētījuši. Bet tā taču nebūs nekad. Par lietu dabu laikam jau strīdēsies mūžīgi. Bet mums jādzīvo, savam labumam. Tad kas ir skaidrāks – tas, kas galvā, vai tas, kas ārpus galvas? Nu tomēr – tas, kas galvā. Nu lūk, pie šī pirmavota tad arī turēsimies.

Un vēl paprasīšu – un kas mums izdevīgāk, ja mums izvēle pat būtu no līdzīgām lietām? Tad lūdzu – es jums skaidri parādīšu, ka šis variants mums ir izdevīgāks, nekā tas, par to ārpusi. Mums nav viņš jāapstrīd vai jāapgāž, vai jānoliedz. Mums būtu viņš obligāts, ja bez viņa nevarētu iztikt. Bet es jums parādīšu, ka tas ir tikai – paradums, un ka bez šādām gudrībām var iztikt, un vienkāršs cilvēks tās nemaz neatšķirs.

* * *

Tā vietā, lai teiktu – ārā lietas, var taču pateikt ļoti vienkārši – manī, bet zem kategorijas – ārā. Un viss.

* * *

Nu lūk – sanākam kopā un parunājam par visikdienišķākajām lietām, un arī ne vien par lietām, bet arī notikumiem, attiecībām. Un lieliski sapratīsimies, gan ar vārdiem, gan ar zīmēm, ar visiem cilvēkiem, un arī daudz kur ar dzīvniekiem.

Es zinu, ka tas ir galds, tu arī to zini, es zinu, ka tas ir koka vai plastmasas, visi to zina, es zinu, ka, ja tas uzkritīs uz kājas, tad sāpēs. To visu es zinu droši. Un visi citi to zin.

Kāpēc esmu drošs? Nu pirmkārt jau – sajūtu. Kas ir sajūta? Tēls galvā, apziņā. Kas rada sajūtu? Galds, priekšmets. Kur viņš ir? Telpā. Un tas jau ir materiālisms. Tātad teorija. Un ne jau visi vairs piekrīt. Jo kas ir telpa? Te jau viedokļu bez gala. Jau nav vienotības, jau sektas, jau viedokļi, uzskati, ticības – kopā stress.

Un ko tas dod? Galds kā stāv tā stāv, un, ja kāds to apgāzīs, tad gulēs; vienalga, tāda telpa vai citāda, bet viens gan ir droši – manā apziņā tas būs man dots kā gulošs. Kas dos, kā dos, kādēļ dos? Līdzko sāksim par to, tā ir viedokļi, un nekas nav drošs, tur ir arī egoisms, griba uzspiest savu – atkal stress.

* * *

Tad kāpēc tik grūti palikt pie parasta reālisma – es redzu, dzirdu tā un tā, redzu atkārtoti, citi arī tā redz un dzird; tātad tas tā ir? Tiesa, droši tas ir tikai mana galvā. Bet vai tev ar to nepietiek?

Nu labi – bet zinātkāre? Nu tad tā – ja tu esi zinātnieks, tad varam paspriest tālāk, un to arī daudz darīsim. Bet, ja neesi – tad, lūdzu, atstājies. Vai tev nepietiek ar to, ko tu skaidri redzi un jūti. Un tu skaidri un pilnīgi droši redzi un jūti to, kas tavā galvā.

Kāpēc es tā vispār uzstāju? Ļoti praktiski – līdzko tu aizej šajās filosofijās, tu esi iekšā materiālistmā, un vari iegrimt tur tik dziļi, ka aizmirsti, un nespēj vairs tur sameklēt ne savu dvēseli, ne garu. Tas ir kā purvs, kā muklājs, kas ievēl sevī, un ļoti pamazām degradē cilvēku. Un atpakaļ ceļš ir ļoti grūts, ar to cilvēks mocās tūkstošiem gadu.

Lieta ir vienkārša – tikai tad, kad pasauli tu jūti kā esošu sevī, tev automātiski atveras sevis paša uztvere. Un, ja kāds pēc tās tiecas, tad cita ceļa nav. Vēl stiprāk sakot – tikai te tu reāli saskati pilnīgi visu kopsakarību – visaugstāko garīgo būtņi, ko tu šobrīd spēj aptvert. Es plus Pasaule plus Garīgā būtne = 1.

* * *

Materiālistms ir faktu kopa, kas balstās uz mākslīgi izveidotu sistēmu, tiesa stipru, jo ļauj radīt jaunas lietas. Tāpēc materiālistma likumi ir pareizi, par to nav nekādu šaubu. Tikai viens – šie likumi ir pareizi šī paša materiālistma ietvaros.

Bet empīrisms izmanto teorijas, kas nav viņa paša radītas, piemēram, visu matemātiku. Bez šiem vispārinājumiem tas vis nevarētu pastāvēt.

Bet par šo nerunāsim. Jautājums ir: vai acīmredzamībā ir pietiekošs kritērijs patiesībai? Tas tomēr ir strīdīgi.

ALTERNATĪVA (balstīta uz Dekarta vispārīgās apšaubīšanas principu)

Mēs dzīvojam pasaulē, kurā principā ir atrodams pilnīgi viss – gan materiālā, gan estētiskā, gan garīgā ziņā.

Un tomēr, kaut kas nav kārtībā.

Iemesls ir tas, ka mēs gribam sev izvēlēties kaut ko gatavu, un tas parasti neizdodas, un pati izvēle starp dažādiem, un pat pretēji vēršiem attīstības ceļu piedāvājumiem vien jau rada cilvēkā lielu sasprindzinājumu, nedrošības sajūtu un pesimismu.

Kā alternatīvu es piedāvāju sākt savu ceļu uz mieru un piepildījumu no pašiem pamatu pamatiem.

Tā kā mēs neviens neesam balta lapa, tad, pirms ko sākt darīt, mums par tādu jāķļūst. Jo tikai uz tīras lapas var ko saprotamu rakstīt. Tomēr, mēs nevaram sākt no absolūta nekā. Mēģināsim izsekot, kas ir šī baltā lapa, no kuras viss sākās.

Mēs neviens nekur nevaram dabūt, vai kaut kur nopirkt šādu baltu lapu.

Mums ir jāņem rokā tas, kas mums katram reāli ir, un jāsāk dzēst gandrīz visu tur sarakstīto. Tomēr, tur noteikti ir sarakstīts daudz laba un vērtīga. Žēl un bezjēdzīgi to izdzēst. Tāpēc darām tā. Taisām tādu kā rezerves kopiju, kurā saglabājam esošo informāciju, tad iztīrām un pārformatējam pamata vietu. Un pēc tam ar stingru kontroli saliekam atpakaļ vajadzīgos datus no sevis iepriekš izveidotās rezerves struktūras. Kamēr mēs darbojamies ar pamata struktūras attīrīšanu un pārformatēšanu, mūsu ikdienu lieliski nodrošinās mūsu rezerves struktūra, tātad, reālā ikdienas dzīve noritēs mats matā, kā līdz šim. Un pēc tam mūsu rīcībā būs abas struktūras – vecā un jaunā. Varēsim darbināt katru no tām kādā konkrētā situācijā, pārmaiņus. Un tā radīsies lieliska salīdzināšanas iespēja. Kura patiks labāk, to arī varēsim darbināt aizvien vairākās un vairākās situācijās, un beidzot varbūt pat paturēsim par vienīgo.

ATTĪRĪŠANA

Kas ir kritērijs, pēc kura mēs veiksīm šo attīrīšanu? Tā ir acīmredzamība. Mēs nolemjam attīrīties pilnīgi no visa, par ko mums reāli vai pat tikai domās vai fantāzijās pastāv kaut visniecīgākās šaubas. Jautājums – vai tad vispār var pastāvēt kaut kas pilnīgi un galīgi neapšaubāms? Pilnīgi noteikti, ka var pastāvēt.

Šai ceļā mums lieliskā kārtā nav jācērt pilnīgi jaunas stigas mūžamežos. Daudz ko citi ir jau paveikuši mūsu vietā. Patiesībā šādu ceļu pilnīgi no jauna radīja viens cilvēks, un nemaz ne tik sen – vien pirms kādiem trijiem simtiem gadu, un tas bija izcilais un plaši pazīstamais franču domātājs un dabas pētnieks Renē Dekarts. Īsi izsekosim viņa domu gaitai un konkrētajai metodei.

DEKARTA CEĻŠ.

Iespējams lieliski nostāties starta pozīcijās, izstudējot divus Dekarta pamata darbus, kas internetā viegli gūstami angļu un krievu valodās: “Рассуждение о методе, чтобы верно направлять свой разум и отыскивать истину в науках (1637)”;

существование Бога и различие между человеческой душой и телом (1741)". Šie darbi ir tulkoti arī latviski.

Dekarts ceļu uz savu metodi sāk ar spriedumu, ka zināšanas, kas aprakstītas grāmatās, vismaz tās, kurām nav pierādījumu, un kuras ir tikai varbūtības, un kas ir pamazām veidojušās no dažādu ļaužu domām, nav tik tuvas patiesībai, kā vienkārši, veselā saprāta vadīti cilvēka spriedumi par ikdienā sastopamām lietām. Viņš turpina: "Es pārlicinājos, ka tomēr diezin vai ir saprātīgi vienam cilvēkam iedomāties pārveidot valsts iekārtu, pārmainot visu līdz pašiem pamatiem, lai pēc tam to atkal atjaunotu, vai arī iedomāties pārveidot visu zināšanu vai iedibinātās kārtības kopumu. Tomēr, kas attiecās uz uzskatiem, ko biju iemantojis līdz šim laikam, tad es nevarēju izdarīt neko labāku, kā atbrīvoties no tiem reizi par visām reizēm, lai aizvietotu tos pēc tam ar labākiem, vai tiem pašiem, bet saskaņotiem ar saprāta prasībām. Un es cieši noticēju, ka tādā veidā man izdosies nodzīvot dzīvi daudz labāk, nekā tad, ja es to veidotu tikai uz vecajiem pamatiem."

Savukārt, kas attiecas uz apkārtējo pasauli, tad Dekarts iesaka likt to mierā, sakot, ka gandrīz vienmēr tās nepilnības ir vieglāk panesamas, nekā tās pārmaiņas. Tāpēc – mans nolūks, viņš apgalvo, nekad nav sniedzies tālāk, kā pārveidot savas personīgās domas, un būvēt tajās iecirknī, kas man pieder visā pilnībā.

Dekarts izvirza četrus pamatprincipus, ar kuriem pietiek, ja vien pie tiem turas ļoti stingri:

Pirmais – nekad nepieņemt par patiesību neko, ko es par tādu neatzītu ar acīmredzamību, tātad, rūpīgi izvairīties no steigas un no iepriekšējiem uzskatiem, un ieslēgt savos spriedumos tikai to, kas rādās manam prātam tik skaidri un gaiši, ka nekādā veidā nevar kalpot par iemeslu šaubām.

Otrais – dalīt katru no manis aplūkotajām grūtībām tik daļās, cik izrādīsies nepieciešams, lai tās labāk atrisinātu.

Trešais – savietot savas domas noteiktā kārtībā, sākot ar vienkāršākiem un vieglāk iepazīstamiem priekšmetiem, un virzīties pamazām, kā pa kāpnēm, līdz vissarežģītāko iepazīšanai, pieļaujot kārtības esamību arī to starpā, kas dabīgā lietu gaitā neseko viena otrai.

Un pēdējais – visur veidot tik pilnīgu datu uzskaiti un tik visaptverošus pārskatus, sarakstus, lai būtu pārlicināts, ka nekas netiek izlaists.

Un tūlīt pat Dekarts saka, ka ar šo metodi ir cieši saistāmi daži morāles principi, un tos mēs tūlīt īsi aplūkosim. Dekarts šādu nepieciešamību pamato sekojoši – sākot pārbūvēt telpu, kurā tu dzīvo, ir par maz noārdīt veco, apgādāties ar arhitektiem un materiāliem, vai arī pašam apgūt arhitekta iemaņas, un, bez

tam, rūpīgi iezīmēt plānu – nepieciešams paredzēt citu telpu, kurā varētu ar ērtībām nodzīvot darbu laikā, tieši tāpat, lai neizrādītos neizlēmīgs darbībās, kamēr saprāts mani vedina uz neizlēmību spriedumos, un lai radītu iespējamību nodzīvot šo laiku pēc iespējas laimīgāk, es sev uz priekšdienām sastādīju dažus morāles likumus – trīs vai četras maksimas, kuras ar prieku darīšu jums zināmas.

Pirmkārt, pakļauties savas zemes likumiem, paradumiem un reliģijai, kurā esmu audzināts kopš bērnības, un visā pieturēties pie iespējami mērenākajiem uzskatiem.

Otrkārt, palikt tik stingram un noteiktam savās darbībās, cik vien ir manos spēkos, un ar ne mazāku pastāvību sekot pat visapšaubāmākajiem uzskatiem, ja būšu tos pieņēmis par pilnīgi pareiziem.

Trešais mans likums ir vienmēr censties uzvarēt drīzāk sevi, kā likteni, mainīt savas vēlmes, un nevis pasaules kārtību, un vispār pierast pie domas, ka pilnīgi mūsu varā atrodas tikai mūsu domas.

Un beidzot, es nevarētu ne iegrozīt savas vēlmes, ne būt apmierināts, ja neietu pa ceļu, kurš, es par to esmu pārliecināts, ne tikai sniegs man visas zināšanas, uz kādām es esmu spējīgs, bet vestu mani arī pie visiem man pieejamiem labumiem, un šī doma vien jau rada lielu apmierinājumu.

Metodes apraksts.

Kā jau minēju iepriekš, jau sen esmu ievērojis, ka tikumības jautājumos reizēm vajag visai apšaubāmiem uzskatiem sekot tā, it kā tie būtu neapšaubāmi. Bet tā kā šai laikā es biju nolēmis nodoties tikai patiesības meklējumiem, tad uzskatīju, ka man ir jārikojas pilnīgi otrādi, t.i., jāatmet kā noteikti nepatiess viss, kas manī varēja izsaukt kaut vismazāko šaubu iemeslu, un paskatīties, vai pēc tam manos uzskatos nepaliks kaut kas nu jau pilnīgi neapšaubāms. Tādā veidā, tā kā sajūtas mūs reizēm apmāna, es uzskatīju par vajadzīgu pieņemt, ka nav nevienas lietas, kas būtu tāda, kādu mēs to uztveram. Beidzot, ņemot vērā, ka jebkurš priekšstats, kas mums ir nomoda stāvoklī, var mums rasties arī miegā, neatbilstot īstenībai, es izlēmu stādīties sev priekšā, ka viss, kas man jebkad ir ienācis prātā nav vairāk patiess, kā mani sapņi. Bet tūlīt es pievērsu uzmanību tam, ka tai pašā laikā, kad es sliecos uz domu par visa iluzoritāti, bija nepieciešams, lai es pats, šādā veidā apcerošais, patiesi eksistētu. Un ievērojis, ka patiesība – Es domāju, tāpat es eksistēju ir tik stipra un patiesa, ka vismurgainākās skeptiķu hipotēzes nespēj to sašūpot, es izlēmu, ka varu bez šaubām pieņemt to par savas filosofijas pirmo pamatprincipu.

Pēc tam, rūpīgi izpētot, kas tāds esmu es pats, es varēju sevī iztēloties, ka man nav ķermeņa, ka nav ne pasaules, ne vietas, kur es atrastos, bet nekādi nevarēju sev stādīties priekšā, ka tādēļ es neesmu; gluži pretēji, no tā, ka es šaubos par citu priekšmetu patiesumu, skaidri un neapšaubāmi izrietēja, ka es eksistēju. Bet ja es pārstātu domāt, tad, kaut arī viss pārējais, ko es kaut kad stādījos sev priekšā, arī būtu

paties, tad tomēr nebūtu pamata spriedumam, ka es eksistēju. No tā es uzzināju, ka es - substance, kuras visa būtība vai daba sastāv no domāšanas un kuras eksistencei nav nepieciešama nekāda vieta un kura nav atkarīga no kādas materiālas lietas. Tādā veidā, mans es, dvēsele, kas mani padara par to, kas es esmu, ir pilnīgi atšķirīga no ķermeņa un to ir vieglāk iepazīt, nekā ķermeni; un, ja tā arī pavisam nebūtu, tā napārstātu būt tā, kas tā ir. Pēc tam es aplūkoju, kas vispār ir nepieciešams tam, lai tas vai cits stāvoklis būtu paties un ticams; jo, atrodot kādu stāvokli par ticami patiesu, man arī vajadzēja zināt, kur slēpjas šī ticamība. Un, ievērojis, ka par tēzes *Es domāju, tā tad es eksistēju* patiesumu mani pārliecina vienīgais skaidrais priekšstats, ka, lai domātu, ir nepieciešama eksistēt, es nospriedu, ka var pieņemt par kopēju likumu sekojošo: viss, ko mēs stādāmies sev priekšā pilnīgi skaidri un noteikti – ir paties. Tomēr kaut kādas grūtības rada skaidri izšķirt to, ko tieši mēs stādāmies sev priekšā pilnīgi skaidri.

Un tad Dekarts atkārtu un padziļina savu jauno priekšstatu sekojoši.

Par ko gan es sevi uzskatīju agrāk? Skaidrs, ka par cilvēku. Bet kas ir cilvēks? Vai es atbildēju, ka tas ir - dzīva, saprātīga būtne? Nē, jo tad tūlīt radīsies jautājums: ko tas nozīmē - dzīva būtne, un ko nozīmē saprātīga? - un tā es no viena jautājuma aizslīdēju uz daudziem vēl grūtākiem. Es labāk vērsīšu savas pūles uz to, kas nepiespiesti un dabīgi ienāca man prātā līdz šim katru reizi, kad es domāju par to, kas es esmu. Un tā tad, vispirmām kārtām man prātā bija, ka man ir seja, rokas, plaukstas un ka ka man pieder visas šīs ierīces, kuras var atklāt arī līķim, un kuras es apzīmēju kā ķermeni. Tālāk man nāca prātā, ka es ēdu, kustos, sajūtu un domāju; šīs darbības es attiecināju uz dvēseli. Tomēr ko nozīmē pieminētā dvēsele – pie tā es vai nu neapstājos, vai arī iztēlojos kaut ko neiedomājami smalku, līdzīgu vējam, ugunij vai ēteram, kas ir izklīdēts pa maniem rupjākajiem locekļiem. Par ķermeni man nebija nekādu šaubu, un es uzskatīju, ka pilnībā pārzinu tā dabu; ja es censtos paskaidrot, kādu es uzskatu šo dabu, tad es to aprakstītu tādā veidā: zem ķermeņa es saprotu visu to, ko var ierobežot ar noteiktu veidolu un vietu, un kas tā aizņem telpu, ka izslēdz šajā telpā jebkura cita priekšmeta esamību; to var sajūst ar tausti, dzirdēt, redzēt, izgaršot, sajūst tā smaržu, un to var dažādi kustināt, tomēr ne pēc paša gribas, bet to var izdarīt tikai kāds cits, kas ar to saskaras; jo es stādījos priekšā, ka ķermeņa dabai nekādā veidā nepieder personiskas kustības spējas, vai arī sajušanas vai domāšanas spējas; es visdrīzāk izbrīnītos, ja atklātu, ka kādam ķermenim piemīt šādas spējas.

Bet kas tomēr no visa tā sanāk, ja es iedomājos, ka pastāv kāds varens un ļaunprātīgs viltnieks, kurš no visiem spēkiem pūlas mani apmānīt? Vai es varu apgalvot, ka man pieder kaut maza daļa tā visa, kas, pēc maniem vārdiem, pieder ķermeņa dabai? Es koncentrēti iedziļinos, domāju, pārlieku visu to prātā, bet nekas tāds nenāk man prātā. Bet ko var teikt par īpašībām, ko es pierakstīju dvēselei? Par spēju baroties un kustēties? Ja jau man nav ķermeņa, tad šīs īpašības – tīras iedomas auglis. Bet spēja sajūst? Arī tās

nepastāv bez ķermeņa, un bez tam, man mēdz būt miegā visdažādākās sajūtas, kuras es nesajutu. Beidzot – domāšana. Te mani pārņem apskaidrība, ka domāšana eksistē: jo tikai to vienu es nevaru no sevis atdalīt. Es esmu, es eksistēju – tas ir acīmredzami. Bet cik ilgi es eksistēju? Tikmēr, kamēr domāju. Visai iespējams, ka, ja manī izbeigsies jebkāda doma, es tai pašā mirklī ieslīgšu nebūtībā. Un tā tad, es pieļauju tikai to, kas neizbēgami ir paties. Un konkrēti, es esmu tikai domājoša lieta, citādi sakot, es – prāts (mens), gars (animus), intelekts, saprāts (ratio); visi šie ir termini, kuru nozīme man iepriekš bija sveša. Un tā tad, es esmu lieta patiesa un patiešām būtiska; bet kāda ir šī lieta? Es jau teicu: es – domājoša lieta.

Ko tad tas nozīmē? Es stādos priekšā, ka neesmu tas locekļu sakopojums, kuram ir nosaukums “cilvēka ķermenis”; gluži tāpat es neesmu retināts gaiss, kas izkļiedēts pa šiem locekļiem, neesmu vējš, ne uguns, ne tvaiks, ne elpošana un ne kas cits no manām iedomām, jo es pieļāvu, ka tas viss nepastāv. Pāri paliek tikai viens stingsrs apgalvojums: tomēr vienalga, kaut kas es esmu. Bet varbūt izrādīsies patiesība, ka tās pašas lietas, ko es uzskatu par neko, jo es tās nepārzinu, patiesība neatšķiras no mana es, ko es pazīstu? Nezinu, un pagaidām par to nespriežu: jo es taču varu spriest tikai par to, ko zinu. Bet zinu es to, ka eksistēju, un vaicāju tikai, kas es tāds esmu – tas, ko es zinu. Ļoti iespējams, ka šī mana es, pieņemta tik stingrā nozīmē, iepazīšana nav atkarīga no lietām, par kuru eksistenci man pagaidām nekas nav zināms, un tā tad tā nav atkarīga arī ne no kādas manas iztēles spēles. Bet šis vārds – spēle – atgādina man par manu kļūdu: es arī patiešām iedomātos kaut ko nepatiesu, ja tieši iedomātos sevi par kaut ko esošu, jo iedomāties nozīmē neko citu, kā apcerēt ķermeniskas lietas formu un tēlu. Bet man taču tieši ir zināms, ka es eksistēju, un tā tad, iespējams, visi šie tēli, un vispār viss, kas attiecas uz ķermenisko dabu, patiesībā nav nekas cits, kā sapņi. Tā kā es to jau esmu atzīmējis, tad varētu likties, ka es runāju tādas pašas muļķības, sakot – Es iztēlojos, ka skaidri saprotu, kas es tāds esmu, kā tad, ja es teiktu: Es jau esmu pamodies un neredzu nekā īsta; un tā kā es nesaskatu neko pietiekoši acīmredzamu, tad es pacentīšos atkal aizmigt, lai mani sapņi man parādītu to pašu patiesākā un skaidrākā gaismā. Tādā veidā, es uzzinu: neviena no lietām, kuras es varu stādīties priekšā ar iztēles palīdzību, neattiecas uz manām zināšanām pašam par sevi. Saprātu vajag rūpīgi novirzīt nost no visām šīm lietām, lai tas pēc iespējas skaidrāk apzinātos savu paša dabu.

Un tā tad, kas tad es esmu? Domājoša lieta. Bet ko tas nozīmē – domājoša lieta? Tas ir kaut kas, kas šaubās, saprot, apgalvo, noliedz, vēlās, nevēlās, un kuram vēl piemīt iztēle un sajūtas.

Skaidrs, ka tas nav maz – ja viss uzskaitītais pieder man. Un kāpēc gan lai tās man nepiederētu? Vai gan ne es pats par sevi gandrīz par visu tagad šaubos, un tomēr, kaut ko saprotu, apstiprinu kā patiesību ko vienu un noliedzu visu pārējo, vēlos ļoti daudz ko zināt, bet nevēlos tikt ievests maldināšanā, daudzas lietas vai nu automātiski iztēlojos, vai arī pat ievēroju, ka mana iztēle uztver tās it kā caur sajūtām? Un

kāda no visām šīm īpašībām (pat ja es pastāvīgi guļu un tas, kas mani ir radījis, savu spēju robežās ved mani maldināšanā) nav tikpat ticama, kā tas, ka es eksistēju? Kas no visa tā var tikt atdalīts no manas apziņas? Kas var tikt uzskatīts par atdalītu no manis paša? Jo tieši manas šaubas, sapratne un vēlmes ir tik acīmredzamas, ka vēl skaidrāks izskaidrojums nav iespējams. Patiešām tas esmu tas pats es, kuram raksturīgi iztēloties; un kaut arī, iespējams, kā es to jau pieļāvu, neviena no iztēlotajām lietām nevar tikt uzskatīta par īstu, pats iztēles spēks, kā tāds, patiešām pastāv un sastāda daļu manas apziņas. Un tā tad, tieši es – tas, kas sajūt, un kurš it kā ar šo sajūtu palīdzību sajūt ķermeniskās lietas: citādi sakot, es – tas, kurš redz gaismu, dzird skaņas, sajūt karstumu. Visas tās – maldīgas sajūtas, jo es guļu. Bet patiešs ir tas, ka man liekās, it kā es redzu, dzirdu un sasildos. Pēdējais nevar būt maldīgs, un tas, īstenībā tas, ko sauc par manām sajūtām; pie tam tieši šajā nozīmē ņemtā sajūta nav nekas cits kā domāšana.

Un tad Dekarts runā par lietu nepastāvību, jo mums taču tiešām liekās, ka lietas ir kaut kas ļoti skaidrs un noteikts.

No iepriekšteiktā es sāku nedaudz labāk saprast, kas es esmu; tomēr man liekas, līdz šim - un es nevaru atbrīvoties no šīs domas – ķermeniskās lietas, kuru tēli veidojās mūsu domāšanā un tiek it kā pārbaudīti ar sajūtu palīdzību, šīs lietas mēs uztveram daudz skaidrāk, nekā to man nezināmo manu es, kas nav pieietams iztēlei; patiešām ir galēji apbrīnojams tas apstāklis, ka lietas, kas ir apšaubāmas, nesaprotamas un man svešas, kā es to atzīmēju, atveidojās manā iztēlē skaidrāk, nekā īstās un izzinātās lietas, tā tad beigu beigās – es pats. Bet es saprotu, kāpēc tas ir tā: mana doma priecājas par iespēju paiet malā, un viņa necieš, ja to ierobežo ar īstenības robežām. Lai tā būtu: atlaidīsim pagaidām grožus cik vien iespējams, lai nedaudz vēlāk, īstajā laikā tos savilkto, un līdz ar to vestu domu pie kārtības. Ierosinu aplūkot lietas, kuras parasti tiek uzskatītas par visskaidrāk domājamām, un tā tad – lietas, ko mēs sajūtam un redzam: es te domāju ne lietas vispār, jo tādi vispārīgi priekšstati parasti mēdz būt nedaudz vairāk neskaidri, bet tikai kādas konkrētas lietas. Paņemsim, piemēram, lūk šo vasku: tas pavisam nesen ir ticis atbrīvots no bišu šūnām un vēl nav līdz galam zaudējis medus aromātu; nedaudz tajā ir palicis arī no ziedu aromāta, no kuriem šis medus ir ticis savākts; tā krāsa, apmēri, izmēri ir acīmredzami; tas ir ciets, auksts, viegli padodas piespiedienam, un, ja pa to piesist ar pirkstu, tad tas izdod skaņu; tā tad tam piemīt visas īpašības, kas nepieciešamas, lai iespējami precīzi iepazītu jebkuru ķermeni. Un lūk, kamēr es šo runāju, to pietuvina ugunij: tajā saglabājušās smaržas izzūd, aromāts izplēn, izmainās tā krāsa, apveids izplūst, tas palielinās izmēros, kļūst šķidr, karsts, tam tikko iespējams pieskarties, un pie piesitiena tas neizdod skaņu. Nu ko, tas arī tagad ir palicis tas pats vasks, kas iepriekš? Jāatzīst, ka jā, - neviens to nenoliedz, neviens nedomā savādāk. Tad par ko gan tajā tika tik skaidri domāts? Skaidrs, ka neviena no

tām īpašībām, kuras es uztvēru ar sajūtu palīdzību; jo viss tas, kas iedarbojās uz garšu, smaržu, redzi, tausti vai dzirdi, tagad jau ir izmainījies: ir palicis tikai vasks.

Ir taču tā, ka tas bija tas pats vasks, par kuru es domāju tagad: jo vasks kā tāds bija nevis medus saldums, ne ziedu aromāts, ne baltums, kas tam piemita agrāk, ne apveids vai skaņa, bet ķermenis, kurš tikko man parādījās kā apveltīts ar šīm īpašībām, bet tagad – ar pavisam citām. Tomēr kas tieši ir tas, ko es šādā veidā sev stādos priekšā? Būsim vērīgi, un, atmetot visu, kam ir sakars ar vasku, paskatīsimies, kas paliek. Bet nepaliek nekas, izņemot kaut kādu formu, mīkstumumu un mainīgumu. Tad kas gan ir šis mīkstumums un mainīgums? Varbūt mans priekšstats par to, ka šim vaskam var piešķirt apaļas formas vietā kvadrātveida, vai šīs pēdējās vietā – trīsstūrainu? Tak nē, nekādā ziņā, jo es saprotu, ka tas ir spējīgs iziet cauri bezgalīgam daudzumam šādu pārmaiņu, un mana iztēle tām nespētu izsekot, tāpēc mana sapratne nekļūst pilnīgāka iztēles spēka rezultātā. Bet kas tas par izmēru? Vai tiešām pat vaska izmērs ir kas nezināms? Patiešām, jo izkusušā vaskā tas ir lielāks, verdošā – vēl lielāks, un vislielākā – ja to vairāk sakarsēt; un es nespēju izdarīt pareizu spriedumu par šo vasku, ja neizdarīšu secinājumu, ka vasks pieļauj daudz lielāku daudzumu izmēru variantu, kā es jebkad sev varēju stādīties priekšā. Man atliek atzīt, ka es pat nestādījos sev priekšā, kas ir šis vasks, bet tikai uztvēru to domās; es te domāju tieši to gabalu, jo vispārējais vaska priekšstats ir pašsaprotamāks. Tad kas gan tas ir – vasks, uztverts tikai ar prātu? Taču jau tas, ko es redzu, sataustu, stādos sev priekšā, tātad galu galā tas, par ko es to uzskatīju no paša sākuma. Tomēr – un to nepieciešams pasvītrot – vaska uztvere nav ne redze, ne tauste, ne priekšstats, bet gan tikai tīrs prāta redzējums, kas var būt vai nu nepilnīgs un neskaidrs, kāds tas man bija agrāk, vai arī skaidrs, kāds tas man ir tagad, - atkarībā no vairāk vai mazāk uzmanīgas vaska sastāvdaļu aplūkošanas.

Tai sakarā es ne mazums brīnos, cik mans prāts ir tendēts uz kļūdām: jo tai laikā, kad es to visu aplūkoju pie sevis, klusi un mierīgi, man rodas grūtības ar pašiem vārdiem un tieku gandrīz vai piemānīts savās prognozēs vienkāršā izteiksmes veidā. Piemēram, mēs sakām, ka redzam to pašu vasku, bet nesakām, ka secinām to, balstoties uz krāsu un apveidu. No tā paša es tūlīt varu secināt, it kā es uztveru vasku ar acīm, bet nevis tikai ar vienu pašu prāta slēdzienu (*mentis inspectione*), ja vien neņemšu vērā, ka vienmēr runāju pēc ieraduma, it kā redzu no loga cilvēkus, kas iet pāri ielai (tieši tāpat, kā es apgalvoju, ka redzu vasku), kaut gan īstenībā es redzu tikai lietusmēteļus un cepures, kuros ar tādām pat sekmēm varētu būt ietērpti automāti. Un tomēr, es izdaru secinājumu, ka redzu cilvēkus. Tādā veidā, to, ko es uzskatīju par uztvertu tikai ar acīm, es patiesībā izzinu tikai ar ar sprieduma palīdzību, kas piemīt manam prātam.

Bet kauns tam, kurš savos spriedumos cenšas pacelties virs pūļa līmeņa, izsacīt šaubas uz to izteikumu veida pamata, kurus izdomājis tas pats pūlis. Tāpēc es iešu tālāk un pacentīšos saprast, vai tad

es pilnīgāk un ar lielāku acīmredzamību aptvēru, kas ir vasks, kad ar pirmo acu uzmetienu ievēroju un pārlicinājos, ka uztveru šo vasku ar ārējās sajūtas palīdzību (*sensus externus*), kā tādu, vai vismaz ar izjūtu (*čuvstviļišča, sensus communis*), kā to dēvē, tas ir, ar spējas radīt priekšstatu palīdzību, vai arī es to aptveru tagad, pēc sīkas izpētes, kas tas ir, un kādā veidā to var iepazīt? Skaidrs, ka šaubas te ir nevietā: vai var runāt par kaut ko skaidru un precīzu pie pirmā no šiem diviem uztveres veidiem? Par kaut ko, ko nevarētu sasniegt jebkurš dzīvnieks? Bet tad, kad es atšķiru vasku no tā ārējām formām un sāku to aplūkot it kā atkailinātu, bez pārklājumiem, tad es patiešām nevaru to aplūkot bez cilvēciskā prāta palīdzības, kaut arī pat tagad manos spriedumos var ielavīties kļūda.

Tomēr, ko man sacīt par šo prātu, tas ir par mani pašu? Jo es sevī nepieļauju neko citu, izņemot prātu. Tad kas gan tas ir – es, kurš, acīmredzot, tik skaidri un noteikti uztver šo vaska gabalu? Vai mana paša sevis izzināšana ne vien daudz īstāka un patiesāka, bet arī skaidrāka un acīmredzamāka? Jo, ja es izdaru spriedumu, ka vasks eksistē, uz tā pamata, ka es to redzu, tad daudz skaidrāk parādās manis paša eksistence – kaut vai jau no tā, ka es redzu šo vasku. Protams, var tikt uzskatīts, ka manis redzamais patiesībā pavisam nav vasks; var tāpat izrādīties, ka man nav acu, ar kuru palīdzību es varu kaut ko redzēt; bet, kad es redzu vai domās pieļauju, ka redzu (un es te neredzu starpību), ir neiespējami ka pats es, domājošais, nebūtu kaut kas. Līdzīgā veidā, ja es uzskatu, ka vasks eksistē, uz tā pamata, ka es to sataustu, tad no tā izriet tas pats: es eksistēju. Ja es spriežu par vaska eksistenci uz tā pamata, ka es to iztēlojos, vai arī jebkāda cita pamata, secinājums būs tieši tāds pats. Bet taču visu to, ko es atzīmēju attiecībā uz vasku, var attiecināt uz visām pārējām lietām, kas atrodas ārpus manis. Tālāk, ja vaska uztvere izrādījās man skaidrāka pēc tam, kad es to sev noskaidroju ne tikai ar redzes un taustes palīdzību, bet arī ar citu cēloņsakarību palīdzību, tad cik gan noteiktāk (kā man jāatzīstas) es apzinos sevi tagad, pateicoties tam, ka nekādi iemesli tagad nevar veicināt uztveri – vaska vai vai kāda cita priekšmeta, - neatklājot vienlaikus vēl skaidrāk mana prāta dabu! Bet blakus tam pašā prātā atrodas vēl daudz kas cits, ar kura palīdzību var sasniegt vēl skaidrāku izpratni par savu prātu, tā ka mūsu ķermeņa ietekmi uz to diez vai ir vērts ņemt vērā.

Tādā veidā, es nemanot esmu atgriezies pie sākotnējās ieceres. Tā kā es sapratu, ka paši priekšmeti patiesībā tiek uztverti nevis ar sajūtu vai ar iztēles spējas, bet tikai ar viena paša intelekta palīdzību, pie tam tiek uztverti ne tāpēc, ka es tos sataustu vai redzu, bet tikai ar garīgas (*intellectus*) aptveres spēku, es tieši paziņoju: neko es nevaru uztvert vieglāk un acīmredzamāk, kā savu prātu. Bet tā kā nav iespējams tik ātri atbrīvoties no iepriekšējiem pierastiem uzskatiem, tad vēlams pie tā uzkavēties, lai ar ilgstošāka prātojuma palīdzību dziļāk noguldītu šīs jaunās zināšanas savā atmiņā.

HUSERLA ievads par DEKARTU

Iesākumā no Huserla (Kartēziskās meditācijas, ievads), kur viņš īsi savelk kopā Dekarta mācību.

Katram filosofijas iesācējam pazīstama slavenā Meditāciju domu gaita. Meditāciju galvenais mērķis ir pilnīga filosofijas reforma, kas to pārvērstu zinātnē ar absolūtu pamatojumu. Dekartam tā ietver sevī attiecīgu visu zinātņu reformu. Jo tās, pēc viņa domām, ir tikai nepatstāvīgi vienas universālas zinātnes, t.i., filosofijas locekļi. Tikai tās sistemātiskā vienībā tās var kļūt par īstām zinātnēm. Bet tādā stāvoklī, kādu tās ir sasniegušas vēsturiski, tām nepietiek šīs īstenības, kas saistīta ar sistemātisku un pilnīgu pamatojumu no absolūtisma pozīcijām – pozīcijām, tālāk par kurām vairs nav iespējams iet. Tāpēc ir nepieciešama radikāli jauna būve, kas apmierinātu ideju par filosofiju kā universālu zinātņu vienību minētās racionālās pamatoības vienībā. Šī prasība pie Dekarta īstenojās subjektīvi ievirzītā filosofijā. Vēršanās pie subjekta tiek paveikta divās stadijās. Vispirms katram, kurš nopietni grib kļūt par filosofu, vajag “vienreiz dzīvē” atgriezties pašam pie sevis un, atmetot sevī visas līdz šim viņam svarīgās bijušās zinības, censties tās uzbūvēt no jauna. Filosofija – gudrība (mudrostj, sagesse) – ir caurcaurēm filosofējošā personīgā lieta. Tai ir jāizveidojas kā viņa gudrībai, kā viņa paša sagādātajām, uz universālismu vērstajām zinībām, par kurām viņš no sākuma un katrā attīstības brīdī spētu būt atbildīgs, balstoties uz saviem absolūtajiem ieskatiem. Pieņemot lēmumu virzīt savu dzīvi uz šādu mērķi, t.i., lēmumu, kurš vienīgais var veicināt manu sevis veidošanu kā filosofam, es pats līdz ar to izdaru lēmumu par pirmsākumā liekamu absolūtu izziņas nabadzību. Acīm redzot šeit pirmām kārtām vajag apzināt, kā es varu atrast tālākās virzīšanās metodi, kas novestu pie patiesām zināšanām. Kartēziskās Meditācijas tāpēc nevajag aplūkot kā galīgi privātu filosofa Dekarta nodarbošanos, un vēl mazāk – kā tikai efektīvu literāru Pirmās filosofijas pamatojumu izklāsta formu. Drīzāk tajās ir iezīmēts katra jauniesācēja filosofa nepieciešamo pārdomu pirmtēls, no kura vienīgā var pirmreizēji izaugt kāda filosofija. Ja mēs pievērsīsimies šim, mums šodienas cilvēkiem tik neparastajam “Meditāciju” saturam, tad atklāsim, ka tajās notiek atgriešanās pie filosofējošā ego otrajā un daudz dziļākajā nozīmē: pie tīro cogitationes ego. Šo atgriešanos prātojošais paveic, sekojot zināmajai un visai nozīmīgajai apšaubīšanas metodei. Ar radikālu sistemātismu virzīts uz absolūtās izziņas mērķi, viņš atsakās atzīt par būtisku itin visu, lai kas tas arī nebūtu, kas nav aizsargāts no jebkādas domās pieļaujamas iespējamības tikt apšaubītam. Tāpēc viņš pakļauj metodiskai kritikai dabiskas pieredzes un domāšanas dzīves ticamību pasauli saistībā ar iespēju tās apšaubīt, un izslēdzot visu, kas pieļauj tādu iespējamību, cenšas iegūt to vai citu absolūto acīmredzamību kopu. Sekojot tādai metodei, sajūtu radītās pieredzes ticamība, kurā ikdienas dzīvē tiek dota pasaule, neiztur kritiku, un tāpēc pasaules esamībai šajā agrīnajā stadijā tiek atņemta nozīmība. Tikai pats sevi, kā tīru savu cogitationes ego, prātojošais pilnīgi bez šaubām patur kā būtisku, kā pamatu (suščeje), patur kā neatņemamu, pat ja nepastāvētu šī pasaule. Šādā veidā reducētais ego tagad stājas pie

sava veida solipsiskas filosofēšanas. Tas meklē apodiktiski pareizus ceļus, sekojot kuriem viņa tīri iekšējā sfērā var objektīvi atklāt ārējo. Kā zināms, tas notiek tādā veidā, ka vispirms atklājās Dieva eksistence un tā patiesīgums, bet pēc tam, ar to palīdzību – objektīvā daba, gala substanču duālisms, īsāk sakot, metafizikas un pozitīvo zinātņu objektīvais pamats, un tāpat arī tās pašas. Visi secinājumi tiek taisīti, kā tam arī jābūt, sekojot tīrā ego piemītošajiem iedzimtajiem principiem.

VIKIPĒDIJA par DEKARTU

Dekarts ir radikālās apšaubīšanas metodes autors filosofijā, arī refleksoloģijas ciltstēvs.

Galvenie darbi:

«Рассуждение о методе...» (1637)

«Размышления о первой философии...» (1641)

«Первоначала философии» (1644)

RADIKĀLO ŠAUBU METODE

Dekarta spriedumu sākuma punkts ir jebkuru zināšanu nešaubīgu pamatu meklēšana. Franču prāta izcila īpašība vienmēr bija skepticisms, un cenšanās pēc zināšanu matemātiskas precizitātes. Renesanses periodā Montēņs un Šarons talantīgi pārlika franču literatūrā grieķu skolas Pirona skepticismu. Matemātika XVII gs. Francija piedzīvoja uzplaukumu. Skepticisms un ideālas matemātiskas precizitātes meklējumi – cilvēka prāta vienas un tās pašas izpausmes divi veidi: sasprindzināta tieksme sasniegt absolūti ticamu un loģiski nesatricināmu patiesību. Tai ir galēji pretēji:

- no vienas puses, empīrisms, kas samierinās ar aptuvenu un relatīvu patiesību,
- no otras, misticisms, kas atrod sevišķu baudu tiešā pārsajūtu virsracionālā izziņā.

Dekartam nebija nekā kopēja ne ar empīrismu, ne ar misticismu. Ja viņš meklēja zināšanu augstāko absolūto principu tiešā cilvēka pašapziņā, tad runa negāja par kaut kādu mistisku lietu nezināmā pamata atklāsmi, bet par skaidru, analītisku visvispārīgākās, loģiski neapgāžamas patiesības atklāšanu. Šīs patiesības atklāšana bija Dekartam to šaubu pārvarēšanas priekšnosacījums, ar kurām cīnījās viņa prāts. Šīs šaubas un izeju no tām viņš galēji formulēja “Filosofijas pirmsākumos” sekojošā veidā:

Tā kā mēs piedzimstam kā bērni un veidojam dažādus spriedumus par lietām agrāk, nekā sasniedzam spēju pilnībā likt lietā savu saprātu, tad daudzi aizspriedumi novirza mūs nost no patiesības izzināšanas; atbrīvoties no tiem, acīmredzot, varam ne citādi, kā pacenšoties vienreiz dzīvē apšaubīt visu to, kamā atradīsim kaut vismazākās šaubas par tā ticamību... Ja mēs sāksim atmest visu to, par ko jebkādā

veidā varam šaubīties, un pat uzskatīsim to visu par nepatiesu, tad, kaut arī mēs viegli radīsim sev priekšstatu, ka nav nekāda Dieva, nekādu debesu, nekādu lietu, un ka mums pašiem nav ne roku, ne kāju, ne vispār kāda ķermeņa, tomēr tādā pat ceļā neradīsim sev priekšstatu, ka mēs paši, domājošie par to, neeksistējam: jo ir bezjēdzīgi atzīt to, kas domā, tai pat laikā, kad viņš domā, par neeksistējošu. Tā rezultātā šī atziņa: es domāju, tātad es eksistēju, - ir pirmā un ticamākā no visām atziņām, ar ko sastopas katrs, kas nodarbojas ar filosofiju. Un tas ir labākais ceļš, kā iepazīt dvēseles dabu un tās atšķirību no ķermeņa, jo pētot, kas tad tādi esam mēs, kas uzskata par nepatiesu visu, kas no mums atšķiras, mēs ieraudzīsim pilnīgi skaidri, ka mūsu dabai nepieder ne telpa, ne forma, ne kustība, nekas tamlīdzīgs, bet viena pati domāšana, kas šī iemesla pēc tad arī tiek iepazīta vispirmāk un vispareizāk kā visādas lietas un priekšmeti, jo to (prātu) mēs jau zinām, bet par visu pārējo vēl šaubāmies.

Tādā veidā Dekarts atrada pirmo drošo punktu sava pasaules uzskata radīšanai – nekādus tālākus pierādījumus neprasošu mūsu prāta patiesību. No šīs patiesības jau var, pēc Dekarta domām, iet tālāk jaunu patiesību veidošanas virzienā.

Pirmām kārtām, izpētot fabulu “cogito, ergo sum”, Dekarts izveido ticamības kritēriju. Kāpēc zināmais prāta stāvoklis patiesi ir ticams? Nekāda cita kritērija, izņemot psiholoģisko, iekšējo priekšstata skaidrības un nodalītības kritēriju mēs nezinām. Mūsu kā domājošas būtnes esamībā mūs pārliecina ne pieredze, bet tikai tiešā pašapziņas fakta sadalīšana divos vienādi neizbēgamos un skaidros priekšstatos, vai idejās – domāšanas un esamības. Pret sillogismu kā jaunu zināšanu avotu Dekarts iebilst gandrīz tikpat enerģiski, kā iepriekš Bēkons, uzskatot to ne par rīku jaunu faktu atklāšanai, bet tikai jau zināmu, citādā ceļā iegūtu patiesību izklāsta līdzekli. Minēto ideju apvienošana apziņā tādā veidā ir nevis prāta slēdziens, bet sintēze, ir radošs akts, tāpat kā trīsstūra leņķu summas saskatīšana ģeometrijā. Dekarts pirmais norādīja uz aprioro sintētisko slēdzienu nozīmi, kas pēc tam spēlēja galveno lomu Kanta filosofijā.

VIKIPĒDIJA (krievu) par BĒRKLIJU

Bērklja filosofiskais pasaules uzskats attīstījās, daļēji, kā protests pret tajā laikā valdošajām reālistiskajām un materiālistiskajām idejām, daļēji Loka sensuālisma ietekmē. Saskaņā ar Bērklja mācību patiesībā eksistē tikai gars, bet visa materiālā pasaule ir mūsu māns; šī apmāns slēpjas tur, ka pirmatnējos priekšstatus patiesībā rada visu garu gars – pats Dievs. Šis spirituālisms kalpoja par pamatu daudziem pārpratumiem un nostādīja pret Bērklju kā filosofus, tā arī garīdzniekus.

Viens no galvenajiem Bērklja koncepcijas postulātiem - ”eksistēt nozīmē būt uztvertam (esse est percipi)”. Šādas koncepcijas veidā Bērklis noformulēja subjektīvā ideālisma doktrīnu, kuras konsekventa

realizācija nav iespējama bez viena vienīga subjekta eksistences, “Es” - tā saucamā solipsisma doktrīnu (“eksistēju tikai es viens”).

Одно из основных положений берклианской концепции — «существовать — значит быть воспринятым» (*esse est percipi*). В такой концепции Беркли сформулировал доктрину субъективного идеализма, последовательное проведение которого невозможно без признания существования только единичного субъекта, «Я» — доктрину так называемого солипсизма («существую только я один»).

Pēc Bērklīja, formula “būt – nozīmē tikt uztvertam” ir piemērojama tikai ar sajūtām uztveramās pasaules objektiem. Šīs formulas jēga slēpjas materiālās pasaules eksistences noliegšanā:

“Dīvainā kārtā cilvēku starpā pārsvarā valda viedoklis, ka mājām, kalniem, upēm, vārdu sakot, sajūtāmām lietām piemīt eksistence, dabiska, vai reāla, kas atšķiras no tās, ka tās uztver saprāts” (Traktāts, #4).

Visas sajūtāmās lietas, pēc Bērklīja, eksistē tikai cilvēka prātā, tāpat kā priekšmeti, kurus cilvēks stādās sev priekšā miegā. Bet, atšķirībā no sapņu tēliem, nomodā uztveramie objekti, ir nevis iztēles auglis, bet Dievības iedarbības auglis, kura ierosina “sajūtu idejas” cilvēka apziņā.

Bet, blakus šai bezgalīgajai zināšanu ideju vai priekšmetu daudzveidībai tāpat eksistē kaut kas, kas izzina vai uztver tās... Šī izzinošā darbīgā būtne ir tas, ko es saucu par prātu, garu, dvēseli vai par mani pašu. Ar šiem vārdiem es apzīmēju nevis kādu no savām idejām, bet lietu, kas ir no tām pilnīgi atšķirīga, un kurā šīs idejas eksistē. (Traktāts, #2). Pretēji ar sajūtām uztveramajiem objektiem, gara eksistenci raksturo formula “būt – nozīmē uztvert” (*esse est percipere*). Tādā veidā, pēc Bērklīja, eksistē tikai idejas un gari, kuros šīs idejas rodās. Nekādas matērijas, kura atspoguļotos mūsu sajūtās, nav.

Saskaņā ar plaši izplatītu uzskatu, citu “galējo garu” ar viņu “*esse est percipere*” runā pretī tiem argumentiem, ar kuru palīdzību Bērklījs cenšās pierādīt materiālās pasaules eksistences uzskata nepamatotību. Pēc daudzu filosofijas vēsturnieku uzskata, Bērklīja ontoloģijas galvenais postulāts – princips *esse est percipi* – neizbēgami noved pie solipsisma. Jo, ja visi ar sajūtām uztveramie objekti, pēc formulas “*esse est percipi*”, patiesībā ir tikai manas sajūtas, tad no šejienes izriet, ka arī citi cilvēki, kurus es uztveru, patiesībā nav nekas cits, kā manu sajūtu kompleksi, manas personīgās apziņas saturs. Pats Bērklījs atzina, ka izzinošajam objektam nav ne tiešas acīmredzamības, ne arī pierādāmas zināšanas par citu garu eksistenci. (Беркли Дж. Три разговора между Гиласом и Филонусом. Третий разговор).

Bērklis uzskatīja, ka secinājums, par citu galēju garu eksistenci ir vienīgi patiesībai līdzīgs, varbūtējs prāta slēdziens, balstīts uz analogiju (Traktāts, #145-148).

VIKIPĒDIJA (angļu) par BĒRKLIJU

Pēc Bērklja, pastāv tikai divu veidu lietas: gari un idejas. Gari ir vienkāršas, aktīvas būtnes, kas rada un uzņem idejas; idejas ir pasīvas būtnes, kuras tiek radītas un uztvertas.

Jēdzienu “gars” un “ideja” ir galvenie Bērklja filosofijā. Viņa lietojumā, šos jēdzienus ir grūti pārtulkot mūsdienu terminos. Viņa “gara” jēdziens ir tuvs jēdzienam “ar apziņu apveltīts subjekts” vai “prāts”, un jēdziens “ideja” vislabāk atbilst jēdzienam “sajūta”, “prāta stāvoklis” vai “apzināta pieredze”.

Tātad Bērklis noliedza matērijas eksistenci kā metafizisku substanci, bet nenoliedza fizisku objektu, tādu kā ābolu vai kalnu, pastāvēšanu. ("I do not argue against the existence of any one thing that we can apprehend, either by sense or reflection. That the things I see with mine eyes and touch with my hands do exist, really exist, I make not the least question. The only thing whose existence we deny, is that which philosophers call matter or corporeal substance. And in doing of this, there is no damage done to the rest of mankind, who, I dare say, will never miss it.", Principles #35).

Šis pamata Bērklja mācības uzskats, viņa “ideālisms”, tiek reizēm un šur tur ironiski saukts par par matērijas noliegšanu ("immaterialism"), vai reizēm, par subjektīvo ideālismu. In Principles #3, he wrote, using a combination of Latin and English, esse is percipi, (to be is to be perceived), most often if slightly inaccurately attributed to Berkeley as the pure Latin phrase esse est percipi. The phrase appears associated with him in authoritative philosophical sources, e.g. "Berkeley holds that there are no such mind-independent things, that, in the famous phrase, esse est percipi (aut percipere) — to be is to be perceived (or to perceive).

Hence, human knowledge is reduced to two elements: that of spirits and of ideas (Principles #86). In contrast to ideas, a spirit cannot be perceived. A person's spirit, which perceives ideas, is to be comprehended intuitively by inward feeling or reflection (Principles #89). For Berkeley, we have no direct 'idea' of spirits, albeit we have good reason to believe in the existence of other spirits, for their existence explains the purposeful regularities we find in experience. ("It is plain that we cannot know the existence of other spirits otherwise than by their operations, or the ideas by them excited in us", Dialogues #145). This is the solution that Berkeley offers to the problem of other minds. Finally, the order and purposefulness of the whole of our experience of the world and especially of nature overwhelms us into believing in the existence of an extremely powerful and intelligent spirit that causes that order. According to Berkeley, reflection on the attributes of that external spirit leads us to identify it with God.

Thus a material thing such as an apple consists of a collection of ideas (shape, color, taste, physical properties, etc.) which are caused in the spirits of humans by the spirit of God.

HUSERLS ĪSI PAR TRANSCENDENCI

Kaut kas transcendentis mums ir dots - bet tikai šis "devums" ir ar principiālām atrunām - ir dots, pateicoties zināmām pieredzes radītām savstarpējām saistībām. Primāri dotais transcendentais, kas nepārtrauktās uztveres procesa gaitā iemanto aizvien lielāku pilnību, un tās galveno līniju savstarpējā atbilstība (nepretrunīgums) iegūst atbalstu (pierādījumus) zināmās metodiskās domāšanas formās, kas pamatojās uz pieredzi, iegūst skaidri saskatāmu un pilnvērtīgu teorētisku skaidrību un noteiktību. Pieņemsim, ka apziņa, kopā ar visu savu pārdzīvojuma saturu un savu norisi patiešām ir veidota tā, ka apziņas subjekts varētu veikt – uz brīvās pieredzes apgūšanas un uz pieredzes balstītā teorētiskā domāšanā - visas tādas savstarpējās sakarības (pie tam ir jāatcerās, ka visā šajā - līdz bezgalībai (in infinitum) ilgstošā - nepretrunīgā pieredzes uztveres saskaņošanā mēs ieslēdzam arī visas tās uztveres un visu to pieredzi, kādā mums savu pieredzi atklāj citi, savstarpējo saprašanos ar šiem citiem cilvēkiem, iespēju šos cilvēkus sevī reducēt līdz tīram "es"). Pieņemsim tālāk, ka visa šeit pieminētā apziņas sakārtošana patiesībā turpinās in infinitum, ka no apziņas procesa puses vispār nav nekādu trūkumu nekādā ziņā, un nekādos resursos, kas kaut vismazākā mērā ir nepieciešams, lai uzrastos viena, vienota pasaule, un lai tā tiktu saprātīgi, teorētiski izzināta. Un tagad pavaicāsim: pieņemot visu te sacīto, vai būs iespējams iedomāties, un vai drīzāk nebūs nesaprātīgi uzskatīt, ka atbilstoša transcendentāla pasaule nepastāv?

KĀ IDEĀLISTS SKATA LIETAS UN MATĒRIJU?

Tas, kā katrs cilvēks attiecās pret apkārtējo reālo, lietu, materiālo pasauli, patiesībā ir ļoti skaidrs norādījums jebšu tests tam stāvoklim, kādā atrodas viņa apziņa un pamata domāšanas procesi vispār. Ne jau velti tieši šis jautājums - jautājums par matēriju un apziņu un par to attiecībām, tiek bieži uzskatīts par tādu kā filosofijas pamatjautājumu.

Visas tās transcendences, ar ko mēs ikdienā sastopamies burtiski uz katra stūra, ir ļoti tipiskas izteikti materiālistiski noskaņotas apziņas tūkstošveidīgās izpausmes situācijā, kad cilvēks sajūt sevī iekšēju aicinājumu pēc "kaut kā augstāka."

Tipisks materiālistiski noskaņots cilvēks pirmo attieksmi pret ideālismu izjūt tieši šajā plānā - viņš ideālistu vērtē pēc sevis, pēc savām iekšējām iespējām un domāšanas spējām. Un viņš pilnīgi noteikti tādēļ stādās priekšā, ka ideālists ir vienkārši primitīvs, ka viņš neredz absolūti skaidras un bez kādām pūlēm saprotamas lietas, kuras viņš, materiālists, kas "stingri stāv ar kājām uz zemes," taču saprot skaidri, viegli un bez jebkādām problēmām un jautājumiem. Un galu galā, uz ko tad tas viss ļoti skaidri un noteikti velk un norāda? Nu pareizi, pareizi, uz to pašu vien sevis izcelšanu kaut vai paša acīs, un to ir viegli panākt uz otra pazemināšanas fona.

Godīgi vērtējot - šiem ļaudīm ir liela daļa taisnības. Jo ideālisti patiešām bieži vien nav bijuši savas misijas augstumos, un tāpēc šāda materiālistu attieksme ir ļoti labi saprotama un arī pilnībā attaisnojama.

Bet es gribu parādīt sekojošu pamata lietu - ka ideālisms nebūt vienmēr nav aprobežotība, nav dogma, vai arī kāda pozas demonstrēšana. Un izdarīt to vislabāk būs, neslēpjoties aiz kādiem vārdu savirkņējumiem vai atsaucēm uz kādām autoritātēm, jo šādiem procesiem, kā zināms, parasti nav ne lāga gala, ne sākuma. Nē, es sākšu ar pašu pamata jautājumu - ar jautājumu, kā ideālists patiešām uztver apkārtējo pasauli ar visām tajā esošajām lietām, priekšmetiem, cilvēkiem, dzīvniekiem, enerģijām, dabas likumiem.

Es neapstāšos pie virspusējiem spriedumiem, bet tad nu arī no iespējamā oponenta palūgšu uzvesties tāpat. Nu tātad, salīdzināsim spēkus, vienā pusē materiālists, otrā ideālists. Un runāsim par jautājumu, kas tā kā būtu materiālistam izdevīgākais, un viņa stiprā puse - tātad, par lietu dabu. Nu tad palūkosim, kurš tad galu galā var reālāk, saprotamāk un dziļāk raksturot materiālās pasaules dabu - materiālists vai ideālists.

Ja pavaicāsim materiālistam - ko tas nozīmē, šie mums nepārtraukti apkārt esošie priekšmeti? Ar ko viņi tik skaidri raksturojās, ka mēs bez jebkādas domāšanas skaidri izšķiram: tas ir reāls priekšmets, un tās lūk, ir tikai domas un tukšas fantāzijas. Un tad pēkšņi izrādīsies, ka materiālists vispār par šo jautājumu neko nevar pateikt, izņemot kā - nu kā, tur taču tās ir, tās vienmēr bija un būs, tu un es nomirsim, un tās paliks. Galu galā, tās ir un viss, tas ir acīm redzami, un par ko te vispār varētu būt runa. Ja kāds to neredz vai redz ko citu, lai iet ārstēties, un viss. Un ir taču dabas likumi, utt. Un tiešām - tas arī ir viss, ko varam izspiest no materiālista - tātad, neko konkrētu, šādas frāzes vien. Un pie tam materiālists šai brīdī jūtas lepns, un jūtas pilnīgi uzvarējis ideālistu.

Bet patiesībā ir tā, ka viņš taču nav pateicis pilnīgi neko tādu, pret ko ideālists iebilstu. To, ka ideālists noteikti domā citādāk, ka viņam taču ir jādomā citādāk, nu tās visas ir tīras materiālista fantāzijas, iedomas, kuras viņš bez kādas kritiskas pieejas vienkārši pieņem par patiesību.

Un nu - dosim vārdu pretējai pusei. Ļausim par šo tēmu izteikties ideālistam.

PAR APZIŅU KĀ ABSOLŪTO CENTRU, IZEJAS STĀVOKLI UN ATSKAITES PUNKTU

Nav citu iespēju, lai varētu izpausties, jau pašos pirmsākumos sevi nesakropļojot un nepakļaujot sevi lieliem pazemojumiem pašam savā skatījumā un izjūtā. Jo citādi jebkura aktivitāte, tāpat, jebkura dzīvības personiskā izpausme, obligāti sākas ar kaut kādu pašierobežošanos. No neviena cita izejas punkta cilvēks (un jebkura dzīvība) nevar vienlaikus izpausties visā savā pilnībā, bez samākslotiem ierobežojumiem. Tas var notikt tikai momentā ieņemot (apzinoties) savu dabisko pamatstāvokli, savu absolūto izejas punktu - savu apziņu, savu Es noliekot absolūti centrā jebkurai, arī vissīkākajai izziņai vai darbībai.

Kādas tad ir TĪRĀS APZIŅAS galvenās raksturojošās iezīmes?

1) Сопряженность переживаний с чистым Я (Husserl, 80).

Среди всеобщих сущностных своеобразных черт трансцендентально очищенной области переживания первое место подобает, собственно говоря, сопряженности любого переживания с "чистым" Я. Любое "cogito", любой акт в указанном смысле характеризуются как акт Я: акт "проистекает из Я", Я "актуально живо" в акте. Мы об этом уже говорили и сейчас лишь кратко напомним об излагавшемся ранее.

Наблюдая, я что-то примечаю; равным образом я, вспоминая, бываю "занят" чем-то; в своем фантазировании я слежу за всем, что творится в сфантазированном мире. Или же я размышляю, делаю умозаключения; я беру назад какое-то свое суждение или же вообще "воздерживаюсь" от суждения. Мне что-то нравится или не нравится — я совершаю и такой акт; я радуюсь или огорчаюсь, я желаю или же я чего-то хочу и делаю это; или же я "воздерживаюсь" от радости, от желания, от воления и действия. Во всех таких актах я — тут как тут: я актуально здесь. Рефлектируя же, я постигаю себя при этом как человека.

UN TŪLĪT ŠEIT ĻOTI NOPIETNI ATZĪMĒSIM, ka tam NAV NEKĀDA SAKARA AR EGOISMU SADZĪVISKĀ IZPRATNE, kā sliktu rakstura īpašību. Šeit šī saistība ar tīro Es ir vienkārši absolūts fakts, kas nav ne labs ne slikts, tas vienkārši apraksta tīro apziņu, un viss.

Однако если я и совершаю феноменологическую эпоху, если, как и весь мир естественного тезиса (полагания), так и "я, человек", подвергаюсь выключению, то тогда остается чистое переживание акта с его собственной сущностью.

Un laikam gan tieši tāpēc tik nepatīkams ir šis sadzīviskais egoisms, ka tas ir nepatiesība - cilvēks dara nepatiesību, un vēl apzināti to dara, un vēl priecājas par panākumiem. Bet tā ir kļūda, nepatiesība, tas ir nodevība pret labo toni dialogā ar NeEs. Ja esi teicis A, tad tev jāsaņem arī B. Droši vien caur šādu egoismu, caur šādu godkāri jau jāskatās un jāiet lielam izziņas ceļam. Bet vai, ja tas noslēpst pusceļā, tad tiešām ir daudz labāk, ja tas nebūtu nemaz sācies.

PAR TO, KAS MUMS DEGUNA GALĀ

Mēdz tā būt, ka deguns gaisā, skatiens ir vērsts uz plašām tālēm un vispārību, un tad jau ir tikai dabīgi, ka neredzam to pavisam vienkāršo, un tomēr tik apbrīnojamo, kas mums deguna galā.

Es gribu šo to bilst par lietām, par ikdienišķām materiālām lietām, kas pilnīgi dabīgā veidā mūs aptver no dzimšanas brīža līdz pat nāvei. Šķiet, ko gan tur varētu teikt – viss tur zināms un skaidrs, lietas ir, mūžīgi ir bijušas, bija pirms mums, ir mums līdzās, un tādas tās arī paliks, kad mēs te vairs nebūsim.

Bet no kurienes gan mēs to tik labi zinām? Vai tāpēc, ka tas tā ir pašsaprotami? Varbūt tāpēc, ka visi tā to redz, uzskata un saprot? Vai varbūt tāpēc, ka mums to visu sen sen iemācīja skolā? Vai varbūt tāpēc, ka mēs esam pieraduši tā domāt? Un kas tad arī mainītos, ja tu par to domātu kaut kā mazliet savādāk? Kādas tās lietas bijušas, tāds tās arī paliks, domā ko gribi.

Bet vai ar mums tomēr nenotiek tāpat, kā tam cilvēkam, kas censtos simfoniskā orķestra sniegumu izvērtēt pēc kopēja skaļuma līmeņa, ko tas spēj sacelt? Vai kāda aktiera sniegumu pēc sadedzināto kaloriju daudzuma izrādes laikā? Vai gleznu pēc patērēto krāsu daudzuma? Ar vārdu sakot – pasaulē ir daudz skaistuma, ir daudz jaukas iespējas ar to saspēlēt kādu jauku izziņas spēli, un gūt no tā visa sev prieku. Un galu galā, pastāv taču pasaulē arī tāda lieta, kā patiesība un maldi, patiesi centieni izziņāt un dogmatiska turēšanās pie iesīkstējušiem priekšstatiem. Izvēle ir katra paša rokās. Tad vēl – jautājums ir par to, vai šī ir tā labākā un perspektīvākā lieta, kurā pielikt savas pūles un laiku? Kāpēc tieši šeit, un ne kaut kur citur? Cīņā par patiesību taču var izvēlēties kādu no daudziem miljoniem un miljardiem ceļu, ne tos kāds var aptvert, ne stādīties priekšā, kur nu vēl tur kaut ko paveikt. Nu jā, man teiks – nu labi – atrādīsi vienu sīku patiesību, bet miljardi nezināmu lietu tāpat tevi kā apņēma, tā apņems. Kas tu tāds – puteklis pret visiem piena ceļiem un visiem zvaigznājiem!

Nesagatavotam prātam patiesi laikam jau šādi var aizbāzt muti, un atstāt visu darbošanās kāri. Patiesi – puteklis esi un paliksi, nomirsi, tevi apraks, un kur tad būs tavi centieni!? Bet pieredzējušu prātu tik viegli gan nevar pievārēt. Jo pastāv ne vien entuziasms un ticība, bet arī argumenti. Un nu es par tiem pastāstīšu.

Un nu, pie lietas.

Sāksim ar to, ka mēs visi kopš dzimšanas it kā automātiski pazīstam, saņemam pasauli, un līdz ar šo pasauli arī iedzimtu prasmi to elementāri izmantot – saņemam obligāto minimumu iemaņu un arī zināšanu, kas ļauj mums sākt dzīvot, un varbūt arī nodzīvot visu dzīvi. Bet – pavisam nedaudz apgrozoties pasaulē, mēs ātri vien apjaušam, ka šī automātiski saņemtā daļa nav liela, ka pasaule, mūs aptverošā daba un tās priekšmeti ir izzināmi praktiski bezgalīgos dziļumos. Un ne tikai izzināmi, šīs jaunapgūtās zināšanas ļauj mums uz šo dabu iedarboties mums vēlamā virzienā, un, ja neesam pietiekoši labi visu izzinājuši un sapratuši – tad varam pretī saņemt ne tikai ieguvumu, bet arī lielas bēdas un postu. Katrā ziņā – pasaule izrādās neiedomājami dziļāka, nekā mēs to automātiski saņemam.

Un tikai cik necik godīgi un neitrāli pavērojot sev apkārt esošo, runāsim konkrēti par priekšmetiem, par tā saucamo materiālo lietu pasauli. Un mēs varam ievērot šo to visai būtisku, kas neizprotamu iemeslu pēc netiek mācīts skolās un augstskolās. Vēlreiz uzsveru – te es neko necenšos kādam iestāstīt, kādu par kaut ko pārliecināt. Es vienkārši pasaku – ja jūs neieinteresēti, nedogmātiski, objektīvi vērosiet pasauli, tad laikam jau saredzēsiet un sajūtīsiet to, ko es te jums pastāstu. Un tāpat, ko gan mēs, uzmanīgi vērojot, varam saskatīt?

Mēs varam saskatīt to, ko mēs patiesībā labi zinām, bet pie kā tomēr nemaz neapstājamies un nepadomājam. Mēs varam saskatīt, ka neviens cilvēks, un, jādomā, ka arī neviena uztveroša dzīva būtne, neuzver nevienu materiālu priekšmetu visu visā tā veselumā un kopumā. Mēs jebkuru priekšmetu uztveram tikai un vienīgi pa daļām, fragmentāri, niansēti.

Kāpēc tas mums ir tik svarīgi zināt, saprast un iegūt par pārliecību. Pamazām pastāstīšu, kādēļ tas ir tik ļoti svarīgi.

ABSOLŪTIE PRINCIPI

* Sistēma ir absolūta. Tā ietver pilnīgi visus jautājumus, visas problēmas, kā esošos, tā arī nākotnē iespējamos. Sistēma paredz bezgalību, tā izslēdzot problēmas, kas saistās ar nāvi un pārdzimšanām. Sistēma izslēdz grūtus jautājumus par absolūto matēriju, par grūtībām to apvienot ar absolūtu garu.

* Sistēma ir dabiska. Izriet no visdziļākajām cilvēka īpašībām.

* Sistēma vienlaikus kalpo arī tiem mērķiem, kam tiek izmantotas reliģijas. Bet, tajā pašā laikā, sistēma nav dogmatiska ne visniecīgākajā mērā.

* Šī ir principiāli jauna - visaugstākā iespēju pakāpe. Šeit Es ir atgriezies savā dabiskajā mājvietā. Līdz ar to nepastāv risks, ka visas pieliktās pūles beigās var izrādīties veltīgas. Tieši tas pašlaik pilnā mērā izpaužas pastāvošajās pašattīstības sistēmās, kas pilnīgi visas ir balstītas uz materiālistisko pasaules uztveri. Visu šo sistēmu centieni saistās tikai ar vienu - kaut ko sameklēt šīs bāzes materiālās sistēmas marginālajās daļās. Tieši te pastāv principiālā bēda un kļūda: nav iespējams iegūt kaut ko principiāli jaunu, bezgalīgi plešot materiālās sistēmas robežas. Beigās visi šie centieni noved vai nu pie smagas vilšanās, vai arī pie dzelžaina dogmatisma. Kopumā šīs darbības principā nav savietojamas ar cilvēka pamata uzstādījumiem visos viņa pastāvēšanas un darbošanās līmeņos. Tā kā nav iespējams savas darbības nobalstīt uz argumentiem, tad to mēģina balstīt uz dogmām, uz autoritātēm (firmas, kas ražo dažādas vielas un aparātus; dažādi reliģiski un ezotēriski "dižgari"). Galu galā tas viss sakrājās, un pat malā stāvošam cilvēkam no tā ietekmes grūti izvairīties, jo, gribot negribot, viņš ir nepārtraukti pakļauts dažādu reklāmu, dažādu rakstu, dažādu grāmatu, dažādu pazīstamu cilvēku nepārtrauktai, sistemātiskai ietekmei, Tā nupat jau ir kā epidēmija. Cilvēks no tā nevar izvairīties, ja viņam nav sevī iekšā fundamentāla, droša, gadsimtos pārbaudīta un uz veselo saprātu balstīta sistēma, kas ir kā viņa patvērumš, kurš automātiski, pat zemapziņas līmenī, cilvēkam sniedz pretdarbību visai šai nomācošajai ārējai ietekmei. Tā tad arī ir cilvēka ļoti retā, praktiski vienīgā iespēja saglabāt savu pašcieņu, un patiesībā arī visu savu personību, savu dziļāko būtību, savu Es. Nav jau vispār cita ceļa. Katram šī sistēma, šis iekšējais bloks, iekšējais vairogs ir pašam jāiestrādā sevī. Bet pamata principi ir vispārīgi, un tos es šeit, savu iespēju robežās, nemitīgi un neatlaidīgi, centīšos visādā iespējamā veidā parādīt.

NAV TIK VIEGLI UN VIENKĀRŠI – GARĪGUMA KRITĒRIJS

Var viegli likties, ka viss tā arī ir, kā tu iedomājies - es esmu garīga būtne, es neesmu šis ķermenis, u.t.t. Ja tu nezini, kas tas ir praktiski, tad tādas domas liekās kā patiesība. Vai pastāv kritēriji kā sevi pārbaudīt, kā noteikt objektīvo realitāti? Jā, kritērijs ir. Tas ir saistīts ar realitātes uztveri. Ja tu uzreiz skaidri redzi lietas un dabas likumus, un citādi tu šo ainu vispār nevari ne iedomāties, ne stādīties sev priekšā, tad, lai cik garīgu tu sevi ar prātu neturētu, tu esi materiālajā pasaulē, un tur garīgas lietas nav iespējamā vispār - principā. Te augstākais "garīgais" stāvoklis ir psiholoģiski pacilāts, tīrs, skaidrs,

labvēlīgs, jauks stāvoklis. Tu tajā dzīvo ar sirdi, vismaz savās domās tu esi ļoti labvēlīgs, arī mierīgs un apmierināts, un tev liekās, ka viss tev ir skaidrs, un tu esi ar visu mierā. Sirds pilnībā vada prātu. Prāta patstāvība "lielajās lietās" tuvojas nullei. Te arī visi reliģiskie pārdzīvojumi, atklāsmes, ekstāzes.

Garīga izejas stāvokļa pamatkritērijs ir un paliek uztveres spēju attīstība. Ja tev dabiskā veidā (bez speciālas prāta un emociju piepūles) starp apkārtējās pasaules realitātēm - lietām, cilvēkiem, dzīvniekiem, dabas likumiem, un tavu apziņu nav starpas, ja tu to visu minēto uztver automātiski un nepārtraukti, ja šai ziņā vispār nav variantu - tā ir materiālistiskā pasaules uztvere un dzīve tajā. Te nav nekā garīga, tas vienkārši nav iespējams principā. Ja tu, savukārt, jebkuru mirkli, ar savas gribas palīdzību, vari izdalīt bagātīgo paša uztveres fakta iekšējo struktūru, tā iekšējās likumsakarības, un to tiešo saistību tieši ar tevi, un tā attiekties pret jebkuru sev priekšā nākošu realitātes faktu, -- nu tad tu patiešām esi tajā gara pasaulē iekšā, tad tavs Es atrodas savā dabiski noliktajā vietā. Un tad tu skaidri redzi arī to, ka materiālisms, un pilnīgi dabīga un automātiska pasaules uztvere, tāda, kādu tu kā vienīgo atceries bijušu pie sevis, un kādu tu redzi apkārtējiem cilvēkiem, ka tā tev nav nekāda problēma, ka tu jau viņā arī reāli dzīvo, nekur tu neesi atgājis. Nu bet tā starpa, tā milzīgā interesantā un ļoti konkrētā, pilnībā aprakstāmā pasaule, ka tā visu laiku ir tepat, ja ne pirmajā tiešajā uztverē un prātā, tad fonā obligāti, un tu skaidri zini, ka tas ir pilnīgi tavā varā - pieregulēt, cik lielā mērā tu to gribi katrā mirklī paturēt aizmugures plānā, kā fonu, kura esamības apzināšanās nepārtraukti nodrošina tāda savdabīga un ļoti liela un dziļa miera un apmierinātības, un ieguvuma, un arī pašcieņas un pat pašlepnuma sajūtu, kas neizzūd gandrīz ne mirkli. Un tāpēc nebūt nav par šo pasauli speciāli jādomā, vai tai kaut kā speciāli jāpievēršas vai jācenšas to ar kaut kādiem paņēmieniem sasniegt (treniņiem, vingrinājumiem, lūgšanām, meditācijām, utt). Tāds, lūk ir tas kritērijs.

PAR LIETU PASAULES SAŅEMŠANU

Lietu pasauli cilvēks saņem divējādi: immanenti un transcendentāli. Immanenti - tas nozīmē : tieši, iekšēji; un transcendentāli - tas nozīmē netieši, ārēji, fragmentāri. Tiešā uztverē cilvēks saņem lietas pašu visikdienišķāko daļu - to pasauli, ko mēs saņemam pilnīgi automātiski, iedzimti, kā cogito dabisku un neatņemamu pamatu. Tā ir tā lietu izpratne, kāda tā ir Bērklījam un arī Hjūmam. Tās, tātd, ir lietas, kā tās skata subjektīvais ideālisms. Kaut arī Bērklījs nebija nekāds vienkāršs vīrs (viņam pieder daži zinātniski atklājumi, kas savu nozīmi nav zaudējuši pat mūsu dienās), viņš lietas labā, lai vairāk izceltu to absolūti jauno (immateriālismu), ko viņš ienesa filosofijā, uzskatīja, ka ar to pietiek, vienīgi stingri nobrīdināja, ka lietas, lai arī pastāv tikai mūsu sajūtās, tomēr ir acīmredzami stiprākas un noturīgākas par

pārējām sajūtām, un tāpēc tās atšķirt nav nekāda problēma. Hjūms jau šīs lietas norobežoja no pārējām sajūtām daudz stingrāk un noteiktāk, paliekot stingri Bērklija nospraustajās pozīcijās - ka lietas, vienalga, ir un paliek pastāvošas tikai uz vienīgi sajūtās. Kants, neskatoties uz ieguldīto milzīgo darbu, neko principiāli jaunu tomēr par lietām nepateica. Viņš ļoti labi saprata, ka lietas ir lietas un viss, un nekādas ne sajūtas; tomēr pie īstas skaidrības viņš tā arī netika. Lieta sevī tā arī palika lieta sevī. Līdz pat pagājušā gadsimta sākumam, līdz fenomenoloģijas rašanās brīdim, līdz Huserla darbiem, īstas izpratnes šajā jomā tā arī nebija. Huserls spēra ļoti lielu soli. Viņa nozīme vēl tālu nav pietiekoši novērtēta. Mums te ir ko mācīties un mācīties. Tomēr nenoliedzami, ka viņa priekštečos arī ir ļoti daudz ko smelties - no Dekarta, Bērklija, Hjūma, Kanta, Fihtes, Šopenhauera. Es nepārslogošu savu izklāstu ar bezgalīgām atsaucēm, tas ļoti apgrūtinātu uztveri, un padarītu tekstu sausi akadēmisku. Bet šis nav akadēmisks darbs, bet gan praktiska metodika, kā cilvēkam pieveikt to milzīgi smago slogu, ko mūsu nebūt ne vienkāršais, bet katrā ziņā visai interesantais laikmets ir uzvēlis katra mūsu plecos, - ne vien kā bagātīgu un interesantu, bet bieži arī kā pretrunu plosītu, smagu nastu, dzīves un likteņa slogu.

Lai cik tas arī neliktos varbūt garlaicīgi, mums ir ļoti svarīgi aptvert pašus pamata principus par lietām. Mums ir svarīgi saprast, ka lietas nebūt nav tā stiprā kārts, ko materiālisti var izspēlēt pret ideālistiem (kā tas momentā notiek, ja kaut kur izraisās šāda veida diskusijas) - ideālistiem, sevišķi pēc Huserla, rokās ir ļoti stipri ieroči un izpratne, kas, manuprāt, materiālistu visai dogmatiskos un nezinātniskos iebildumus atstāj tālu aiz sevis. Un tā tad - PAR LIETU DABU 21. gadsimtā.

Patiesībā mēs reāli dzīvojam Bērklija definētajā pasaulē. Bez kādām zināšanām lietas mēs saņemam automātiski kā sajūtas (laikam tā tās saņem arī mazs bērns un dzīvnieki). Mums ikdienā ar to pilnīgi pietiek, lai dzīvotu, priecātos un bēdātos par pasauli, ieviestu viņā visus cilvēciskos uzvedības principus, skaistuma izjūtu, reliģiju, un varētu arī nodarboties ar zinātņi, kas pārāk daudz neizmanto kādus mākslīgus aparātus. Tāpat mēs varētu sabūvēt kādas diezgan primitīvas lietas. Bet tad, kad mēs sagribam būvēt debesskrāpjus, automašīnas, lidmašīnas, kosmosa kuģus, atombumbas - nu tad šī vienkāršā Bērklija pasaules aina kļūst nedaudz tā kā par primitīvu. Laikam jau tāpēc vienmēr instinktīvi cilvēki ir pretojušies šim vienkāršotajam Bērklija modelim, jā, pat apsmējuši tos, kas pie tāda pieturējās. No tāda primitīva ideālisma visi zinātnes ļaudis, un pat tīri filosofi, ir tā kā distancējušies. Ne jau velti Kants, ko vēsture pieskaitīja kā transcendentāla ideālisma celmlauzi, visu mūžu izmisīgi vairījās no šīs ideālista birkas, un vienmēr smagi pārdzīvoja, redzot, ka dziļš un godīgs prāts no tā atteikties nekādi nevar, lai nenokļūtu truluma un dogmatisma valgos.

Un tā tad - zinātnes attīstība nepieļāva nostabilizēties šim patiesajam, bet tomēr virspusējajam ideālismam. Dabas zinātnieki pilnīgi pamatoti pieprasīja, lai tiktu atzīta un nostiprināta sistēma, kas lietu

pasauli atspoguļo dziļāk, daudzpusīgāk. Tā arī notika. Tikai viena nelaime - tas viss aizgāja pārāk tālu, kā jau cilvēka dabā - no viena grāvja otrā. Sākās absolutizēšana, sākās cīņiņš pret ideālismu vispār, kā pret stāvošu zinātnes un attīstības ceļā. Un ir jau saprotams - kaut kāda liela polāra sistēma var būt tikai ļoti polāra, un galēja polaritāte gandrīz automātiski pieņem pretējās polaritātes apkarošanu. Fiziskās un arī bioloģiskās zinātnes, ieskaitot psiholoģiju nu ir attapušās, ka ir iedzinušas pašas sevi strupceļā. Tas ir - ja ir attapušās, bet deviņdesmit deviņos gadījumos no simta tā nav. Šī sistēma turpina sevi dzīt aizvien lielākā un lielākā strupceļā. Tas vēl būtu labi. Bet te nāk klāt tas, ka vispārējās gaisotnes iespaidā viņiem galvās uzrodas doma, ka viņu sistēma ir "ļoti garīga," vai, ja tāda nav, tad to mazliet modificējot, tā noteikti tāda varētu kļūt.

Vai tur kaut kur ir kļūda? Vai fiziskās zinātnes kļūdās? Nu nē taču! Viņi taču atklāj patiesības, tās pierāda un praktiski pielieto. Tas viss ir taisnība, ar nosacījumu, ja viss tur tiek darīts godīgi, atbilstoši visaugstākajām zinātniskajām prasībām un standartiem. Tur kļūdas nav. Vai tas viss mums vajadzīgs - tas ir cits jautājums. Katrā ziņā, tas viss ir interesanti, aizraujoši un skaisti. Jo te ir viena jauka lieta, te mēs skaidri ar savām acīm redzam, kas ir patiesība un kas ir maldi. Un tieši šo lietu atklāt tur - tajā Bērklīja ideālisma pasaulē ir problemātiskāk. Šeit tāpat paliksim pie tā, ka tā patiešām visa ir reāla lietu daba, tikai tā, atšķirībā no Bērklīja pasaules, nav gluži mūsu absolūti neizbēgamā ikdiena. Mēs spētu dzīvot arī bez atombumbām un varbūt pat bez lidmašīnām. Bet dzīve bez ikdienas sajūtām, kā tas ir Bērklīja pasaulē, nu gan ir pilnīgi neiespējama. Mūsu pamata attiecību principus mēs varam noskaidrot, atklāt, pilnveidot Bērklīja pasaulē, mēs varam tur meklēt gan zināšanas, gan ticību, gan cerību, gan mīlestību, un tai lietai ar šiem resursiem varētu izrādīties pilnīgi pietiekoši.

Tāpat vēlreiz - visa tā materiālā pasaule, kura ir zinātnes pamats, šobrīd it kā ir nodalījies no ideālisma pasaules, to vispār pat ir pazaudējusi, un, ja tāda kaut kur kaut kādā veida paceļ galvu, tad pa to tūlīt tiek uzgāzts, lai guļ tālāk un netraucē progresam. Un aizmirst tikai vienu - ka viņiem ta ir tas naids, bet ideālistam tāda gan nav. Viņam viss šis materiālisms ir viņu vienotā pasaules uztveres sastāvdaļa, kas ieņem noteiktu, precīzi definētu vietu, lieliski darbojas kā kopējās sistēmas ārprāta nozīmīga sastāvdaļa, kas ne ar ko un nekādā veidā nav ne kādā naidā, ne kādā konfliktā. Un, lai runa būtu konkrētāka, es te tam pievērsīšos konkrētāk, pamatā balstoties uz Huserla darbu.

KĀPĒC IR NEPIECIEŠAMAS IEPRIEKŠĒJAS ZINĀŠANAS UN PRAKTISKA PIEREDZE?

Katrs var vērst savu iekšējo skatienu uz savu apziņu, citādi sakot - veikt šādu refleksiju. Tomēr šādi uztvertā apziņa nav tīrā apziņa.

* Tikai zināšanas un radikāli spriedumi ļauj izlauzties līdz izpratnei, ka vispār pastāv kaut kas līdzīgs tīrai apziņai, ka vispār var pastāvēt kaut kas tāds, kas nesastāda dabas, reālās pasaules daļu, nesastāda tās daļu tik lielā mērā, ka pati daba ir iespējama tikai kā intencionāla vienība, ko motivē tīrās apziņas immanentās savstarpējās saistības.

* Šādas zināšanas un spriedumi ir nepieciešami, lai saprastu: šāda veida vienība tiek dota un teorētiski to ir iespējams izpētīt absolūti citādā sistēmā (ustanovka), nekā tā, kādā ir nepieciešams izpētīt apziņu, kas "konstituē" šo vienību.

* Tās ir nepieciešamas, lai saprastu, ka tas, ko mēs tik skaistos vārdos dēvējam par "dabaszinātnēs balstītu pasaules uztveri" mums nav derīgs, lai izzinātu tīro apziņu - šī tīrās apziņas izzināšana nav dabas, un vispār pasaules izzināšana.

* Šie spriedumi nepieciešami, lai saprastu: kad mēs novēršamies no pasaules fenomenoloģiskās reducēšanas procesā - tad tas ir kaut kas pilnīgi cits, nekā vienkārša abstrahēšanās no visaptverošu saistību komponentiem. Ja jau apziņas pārdzīvojumi nebūtu iedomājami kā pastāvoši šādā veidā - bez to sasaistītības ar dabu, tad nebūtu iespējams aplūkot dabu kā absolūti sevišķu apgabalu. Jo "abstrahējoties" no dabas, iegūst tikai dabisku tīro apziņu, bet ne transcendentāli tīro apziņu. Un fenomenoloģiskā redukcija, savukārt, nenozīmē, ka mēs vienkārši ierobežojam savus spriedumus ar kaut kādu iekšēji saistītu vispārīgās esamības fragmentu - ar tīro apziņu psihiskā nozīmē. Absolūto būtību pārdzīvojumu sfērā viss ir citādāk. Šis apgabals ir cieši izolēts pats sevī, un tomēr tam nav robežu, kas varētu to nodalīt no citām sfērām. Pēc savas būtības šis apgabals ir neatkarīgs ne no kā pasaulīga, un nekas pasaulīgs tai nav vajadzīgs, pat savai pastāvēšanai. Dabas pastāvēšana nevar noteikt apziņas pastāvēšanu - jo pati daba taču izpaužas uz āru kā apziņas korelāts: daba pastāv, tikai pateicoties sakārtotas apziņas konstituējošajai iedarbībai.

* Un, neraugoties uz visu teikto, tomēr runa nav par kādu mistiku, bet par ļoti stingru zinātnisku sistēmu, kas stingri balstās uz zinātniskiem patiesības apstiprināšanas kritērijiem - atkārtojamību, praktiskām pārbaudēm, acīmredzamību.

ESAMĪBA KĀ APZIŅA UN ESAMĪBA KĀ REALITĀTE

Tātad, esam nonākuši pie iepriekšējās skaidrības, ka lieta principā ir transcendentāla pret tās uztveri, un tālāk - pret jebkuru ar to saistīto apziņu vispār. Un ne tikai tai vienkāršotajā nozīmē, ka lietu nav iespējams vienkārši iegūt kā reālu apziņas sastāvdaļu, bet šāds lietu statuss ir jāaptver daudz būtiskākā nozīmē: lieta nevar tikt dota reāli - immanenti nekādā iespējamā uztverē vispār, nekādā iespējamā apziņā vispār. Tādā veidā parādās pamata būtiskā atšķirība starp esamību kā pārdzīvojumu un būtību kā lietu. Principiāli pie "pārdzīvojuma" (cogitatio) pieder tas, ka tas tiek uztverts immanentā uztverē, bet telpisko lietu būtība ir tā, ka tās netiek uztvertas šādā veidā. Lietas, kā arī visa realitāti tās īstajā nozīmē, principiāli nav iespējams uztvert immanenti. Tāpēc arī lieta vispār ir transcendentāla. Un te izpaužas principiālā esamības veidu atšķirība, kāda vispār pastāv pasaulē, - ATŠĶIRĪBA STARP APZIŅU UN ESAMĪBU.

* Šo atšķirību starp immanento un transcendentu vēl papildina, vai pastiprina, principiālā atšķirība to došanas (parādīšanās) veidā. Lietu mēs uztveram, pateicoties tam, ka tā "niansējas" pēc visām iespējamām pazīmēm, kādas nokļūst mūsu uztverē. Pārdzīvojumi, savukārt, neniansējas. Tas, ka mūsu uztvere var sasniegt pašas lietas ne citādi, kā caur to projekcijām - niansēm, tas nav gadījuma rakstura lietu untums, ne arī "mūsu cilvēciskas konstrukcijas" nejauša īpašība. Tā principā ir veidota esamība. Tā var tikt dota uztverēs ne citādi, kā tikai niansēti. Un, savukārt, jebkuras cogitationes būtība ir tāda, ka tā izslēdz jebko tamlīdzīgu. Kur nav telpiska esamība, tur arī nav nekādas jēgas runāt par uztveri no dažādiem redzes punktiem, no dažādām pusēm, no dažādas perspektīvas, saskaņā ar dažādām projekcijām un niansēm. Telpiska jebkuram Es var "parādīties" tikai noteiktā "orientācijā." Principā šāda uztvere savā daudzveidībā var turpināties un turpināties, un nekad nebeigties.

* Šādu daudzveidību dziļākajā būtībā ir aplēpts tas, ka tās konstruē sniedzošās apziņas jēgas vienību, kādas vienas sniegtās lietas vienību, kas izpaužas aizvien pilnīgāk, aizvien pilnvērtīgāk, no aizvien jaunām un jaunām pusēm, ar aizvien bagātīgākiem un bagātīgākiem apzīmējumiem. Bet, no otras puses, telpiska lieta - tas nav nekas cits, kā intencionāla vienība, kas principā var tikt dota tikai kā šādu došanas veidu vienība.

METODES PAMATPRINCIPI

VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS: Metodika pilnībā izslēdz automātisku tās pieņemšanu pēc beziemesla ticības principa. Metodika ir jāapgūst katram personīgi, katru soli balstot acīmredzamībā, citādi sakot - personiski realizētā praktiskā pārbaudē.

PAMATPRINCIPS PRET LIKTENI: Mēs esam divi vien, viss, kas neesmu Es, ir Mans Liktenis; un katram citam tas ir tāpat; katram attiecības ar Likteni ir tādas, it kā viņi būtu divi vien pasaulē; bet patiesībā Lielais Liktenis ir mums visiem kopīgs. Liktenis ir viss, viņš mums sniedz uztveres "filmu," un reaģē uz mūsu uzvedību un pat domām; tas, ka mēs to visu tikai nojaušam, un pamazām izprotam, nevis uzreiz skaidri zinām, tas ietilpst "spēles notikumos," un neapšaubāmi ir vienīgā iespēja mums realizēt savu pilnīgi brīvo gribu. Pilnīgs kontakts, iekļaujot apziņu par to, kas notiek, ir iespējams tikai pilnīgi jaunā apziņas reģionā. Mūsu ikdienas pasaulē nepārtraukti, neatkarīgi no mūsu katra vēlēšanās vai nevēlēšanās, norisinās tāda blāva šo attiecību imitācija. Tomēr arī šeit, šajā ierastajā apziņas reģionā mūsu iespējas ir plašas, te ir visa tikumība, visas izziņas iespējas utt. Tomēr, kā jau teicu, jebkurā gadījumā viss, kas sasniedzams šajā apziņas reģionā ir ļoti ierobežots. It sevišķi tas attiecās uz iespēju saprast visu notiekošo, un brīvi izvēlēties savas darbības. Bet arī tas, ka mēs visi piedzimstam šādā apziņas stāvoklī pieder pie milzīgā iespēju klāsta, kas mums dotas. Nav cita ceļa, kā mēs pēc brīva prāta, sirds un gribas spētu paši izvēlēties savu ceļu, kā vien izdarot to, kā starta vietu pieņemot tieši to, kas ir dots. Šādā ziņā, sekojot Leibnica nostājai, varam līdz ar viņu apgalvot, ka mēs katrs atrodamies visoptimālākos iespējamajos apstākļos, pie tam jebkuru savas dzīves brīdi. Un tomēr, ja tikai kāds sajūt sevī spēkus, sajūt sevī spārnus pacelties jaunajā apziņas stāvoklī, kur šīs mūžīgās attiecības ar savu absolūto un mūžīgo partneri, savu Likteni, iegūst principiāli jaunas, daudz kvalitatīvākas norises un attīstības iespējas, tad tas nozīmē, ka viņa laiks ir klāt, un ir īstais brīdis šo lietu, šo uzdevumu un šo ieguvumu īstenot, un smelt no šī jaunā, pilnā iespēju kausa vēl vairāk un pilnīgāk. Un tāpat, ja jūtat, ka tas attiecas uz Jums, tad ...

MĒRĶIS: iegūt jaunu esamības reģionu

METODIKA: Šo jauno esamības reģionu atklājam sev tiešā veidā, izejot no tāda sava Es, kādu mēs to automātiski pazīstam savā "dabiskajā ievirzē," un tur esošo apzīmēsim kā "tīros pārdzīvojumus," "tīro apziņu," "tīro Es."

Tāpat - cieši novirzīsim savu iekšējo skatienu uz apziņas sfēru, un sāksim apzināt to, ko mēs vistiešākajā veidā tur atklājam, un pakļaujam tur atklāto visvispusīgākajai iespējamajai analīzei pēc būtības. Tas, kas mums absolūti nepieciešams - tas ir ieraudzīt savas apziņas būtību vispārējā veidā, un it sevišķi to apziņu, kādā, atbilstoši tās būtībai, tiek apzināta "dabīgā" pasaule. Mēs ar šādu izpēti nodarbosimies tik ilgi, kamēr neiegūsim savā rīcībā to redzējumu, kuru izvirzījām par savu mērķi, un konkrēti, kamēr ieraudzīsim to, ka apziņa pati sevī ir apveltīta ar savu īpašu būtību, kuru savā absolūtajā būtībā neiespaido nekādas "izslēgšanas" darbības. Tas tad arī būs tas "tīrais atlikums", kurā noritēs visas mūsu tālākās izpētes un darbības.

Un tā tad - mēs ieigramsim "kaut kā apzināšanas" būtībā, šis "kaut kas" var būt, piemēram, veids, kā mēs apzināties visa mums apkārt pastāvošā - materiālo lietu, priekšmetu, cilvēku, dažādu tehnisku un literāru veidojumu, u.t.t. - eksistenci. Mēs sekojam savam vispārējam principam, saskaņā ar kuru jebkam individuāli pastāvošajam piemīt būtība, ko ir iespējams satvert tās pamata skaidrībā un arī pakļaut pilnīgai izpētei. Tāpēc arī ikdienišķie pamata konstatējumi: "Es esmu," "Es domāju," "Mana ir mani aptverošā apkārtējā pasaule," un tamlīdzīgi, ir piepildīti ar savu būtisko pildījumu, un tas tad nu arī tagad būs mūsu darbības lauks. Tā tad - mēs ņemsim tās vai citas norises, kādas tās mums tiek dotas "dabiskajā ievirzē," - kā reālus cilvēciskus faktus, vai arī mēs tādus skaidri stādīsimies sev priekšā atmiņās vai brīvi sadomātās fantāzijās. Balstoties uz šādiem paraugiem, mēs sāksim aptvert un fiksēt adekvātā ideācijā tīrās būtības, kas mūs tagad interesē. Pie tam, atsevišķi fakti, dabīgās pasaules faktiskās izpausmes, pamazām sāks aizslīdēt no mūsu teorētiskā skatiena - jo tā tas notiek vienmēr, kad tiek veikts tīri eidētiskas izziņas process.

Iesākumā ņemsim apziņu savā skaidrajā nozīmē, tādā, kā tā mums stādās priekšā visvienkāršākā veidā, un ko visvienkāršāk apzīmēt kā Dekatra cogito, "Es domāju." Kā zināms, Dekarts šo izteicienu saprata tik ļoti plaši, ka tas sevī ietvēra jebkuru "Es ievēroju, es atceros, fantazēju, radu spriedumus, sajūtu, iekāroju, gribu," un, tādā veidā, jebkurus līdzīgus Es pārdzīvojumus to neskaitāmi daudzveidīgajās specifiskajās kombinācijās. Iesākumā mēs pilnīgi neaplūkosim pašu Es, ar kuru ir sajūgti visi līdzīgie veidojumi, vai, citādi sakot, kurš visai dažādā veidā "dzīvo" tajos, "uzvedoties" darbīgi, ciešot, spontāni, receptīvi, un vispār, vienalga kā. Vēlāk gan mēs tam pievērsīsim speciālu uzmanību. Pagaidām tas mums ir vajadzīgs tikai lai nobalstītu uz to mūsu analīzi un būtības aptveri.

Apziņas pārdzīvojumus mēs aplūkosim visā pilnībā un konkrētībā, kādā tie izpaužas savās konkrētajās savstarpējās attiecībās pārdzīvojumu straumē. Tad arī ieraudzīsim, ka katrs šis plūsmas pārdzīvojums, kādu ir spējīgs uztvert reflektējošais skatiens, nes sevī savu konkrēto, intuitīvi uztveramo būtību, "savu "saturu," kuru mums ir svarīgi satvert, un to noraksturot vispārējā veidā, tā tad, izslēdzot visu, kas nav ietverts cogitatio, kāda tā ir vienīgi pati sevī.

IMANENCE UN TRANSCENDENCE

Dzīvojot cogito, mums pati šī dzīvošana, šī cogitatio automātiski nepieder kā intencionāls objekts, bet tas pēc mūsu gribas tāds jebkuru brīdi var kļūt - jauna cogitatio veidā. Citādi to pasakot, jebkura cogitatio var kļūt par tā saucamās "iekšējās uztveres" objektu, un vēlāk arī par reflektorās izvērtēšanas, pieņemšanas vai nepieņemšanas objektu. Tas pats attiecās arī uz impresiju, fantāziju, atcerēšanos, iejušanos, immanentu un transcendentu uztveri.

IMMANENTI virzīti akti, vai, runājot vispārīgāk, immanenti sajūgti intencionāli pārdzīvojumi, ir tādi, kuru būtība ir tā, ka tās intencionālie priekšmeti pieder vienai un tai pašai pārdzīvojumu plūsmai. Līdz ar to, tādi ir visur, kur akts sajūdzas ar aktu (viena cogitatio ar citu) viena un tā paša Es ietvaros; vai arī akts ar tā paša Es sajūtu dotumiem u.t.t. Apziņa un tās objekts izveido individuālu vienību, kas izveidojas tikai un vienīgi caur pārdzīvojumiem. Pie immanentas (tā saucamās "iekšējas") uztveres - uztvere un uztvertais, atbilstoši savai būtībai, veido nepastarpinātu vienību, vienas vienīgas konkrētas cogitatio vienību. Te uztvere slēpj sevī savu objektu tādā veidā, ka atdalīt to nost var tikai abstrakcijas veidā, un pie tam tikai kā pēc būtības nepatstāvīgu.

TRANSCENDENTĀLA ievirze - tas ir tāds intencionāls pārdzīvojums, kam šādi augšminētie nosacījumi nepastāv. Tādi, piemēram, ir visi akti, kas virzīti uz citu radību būtību vai viņu intencionāliem pārdzīvojumiem, tāpat arī uz visiem aktiem, kas virzīti uz lietām, un vispār - uz jebkuru realitāti. Šeit lietas uztvere savā reālajā sastāvā ne tikai nesatur pašu lietu, tai pat trūkst jebkādas būtiskas vienotības ar to, kaut arī tiek pieņemta šādas lietas pastāvēšana. To vienotību, ko nosaka tikai pašu pārdzīvojumu personīgā vienotība - tā ir tikai un vienīgi pārdzīvojumu plūsmas vienotība, vai, citādi to pasakot, pārdzīvojums var savienoties vienā veselumā tikai ar pārdzīvojumiem.

MĒS UN PASAULE – NEIROFIZIOLOGA IESKATS

Elementārais neirofizioloģijas kurss, ko māca medicīnas studentiem, jebkuram cilvēkam, ja vien viņa apziņu nav pilnībā aizmiglojusi kāda visuspēcīga dogma vai beziemesla ticība, skaidri un gaiši parāda, ka apkārtējās pasaules aina mūsu smadzenēs un apziņā veidojas ļoti daudzu un dažādu procesu mijiedarbības rezultātā. Daļa no tiem norisinās receptoros, kas ir izvietoti visvairāk ārējai pasaulei pietuvinātās mūsu ķermeņa daļās – mūsu acīs, ausīs, degunā, ādā un gļotādās, utt. Pat ar vislieliskāko fantāziju un iztēli apveltītam cilvēkam tomēr būs grūti ieraudzīt šeit, šajos receptoros, tur reģistrējamos elektriskajos impulsos kaut ko tādu, kas kaut attālu atgādinātu mums tik ierasto apkārtējo dabu – mājas, kokus, cilvēkus, dzīvniekus.

Šie pierastie tēli tāpat nav atrodamā arī nevienā citā nervu sistēmas elementā – ne muguras smadzenēs, ne zemgarozas kodolos. Šī kopaina, kurā mēs lieliski automātiski orientējamies, nav identificējama pat visaugstākajos nervu sistēmas slāņos, ieskaitot galvas smadzeņu garozu. Es zinu, ka lielā zinātniski pētnieciskā institūtā tika veikti bezgalīgi daudzu nervu impulsu salīdzinājumi visdažādākās smadzeņu daļās, lai pēc tiem mēģinātu noteikt tikai pavisam vienkāršu lietu – identificētu

vienu vārdu, vai pat vienu zilbi, ko cilvēks pasaka. Cik man ir zināms, pa lielam ņemot, tāda lieta līdz šim nav vainagojusies jebkādiem panākumiem. Mums nav zināmi tādi smadzeņu signāli, vai to kombinācijas, lai mēs varētu pēc tiem atpazīt mūsu visparastāko pasauli. Tātad – kur tad šī pasaule ir, jo neviens taču nenoliegs, ka mēs viņu uztveram, pazīstam, orientējamies tajā, braukājam tur ar automašīnām, lidmašīnām un kosmosa kuģiem. Tas, ka tā atrodas mūsu apziņā, tas ir absolūti skaidrs, jo mēs to apzināmies. Tas, ka, vismaz pagaidām, to zinātne nav objektīvi konstatējusi nekur citur, tas atkal ir fakts. Tātad, ja mēs gribam kaut kādu iemeslu pēc tomēr uzspiest, ka tā ir vēl kaut kur citur, tad mums nepaliek nekas cits, kā ķerties pie dogmas. Viena dogma saka – pasaule ir matērijā. Cita dogma saka – pasaule ir Dieva garā. Droši vien ir vēl citas dogmas, bet tas jau nav nemaz svarīgi.

Lai nu kā, bet tas, ka pasaule ir mūsu apziņā, tas ir skaidrs. Kāds teiks, nu kas tā apziņa, tā tāda aizdomīga lieta, neviens viņu nav ne redzējis, ne dzirdējis. Pareizi vien ir. Tad teiksim vēl vienkāršāk – pasaule patiešām ir tas visvienkāršākais un visnaivākais priekšstats, kas mums jebkuram par to ir automātiski, kopš dzimšanas. Un mēs tāpat naivi un instinktīvi, toties pilnīgi acīmredzami un droši zinām un saprotam, ka tāda paša tā ir arī visiem citiem cilvēkiem, un daudziem dzīvniekiem. Pasaule ir, ir tāda kā ir, un viss. Un, līdzko kaut mazliet gribas ko piebilst, tad, gribi vai negribi – tā ir mūsu apziņā. Tas nevar būt – visi bļaus! Apziņa ir tukšs jēdziens, tur nevar atrasties planētas, tur nevar braukt automobiļi un kosmosa kuģi. Mums vajag pamatu! Mums vajag matēriju! Mēs neesam pajoliņi, mēs esam nopietni cilvēki!

Piekrītu, daba ir nopietna lieta, un patiešām prasa nopietnu attieksmi. Nu tad būsim nopietni. Matērija ir objektīva realitāte. Tai ir stingrs patiesības kritērijs – prakse, pārbaude. Bet viss tas taču notiek apziņā – gan pārbaudes, gan kritēriji.

Nu jā, bet neviens cilvēks taču nejauks apziņā kādu domu, emociju, ar kādu māju vai koku. Nejauks. Tāpēc zinātne ir izstrādājusi precīzu kritēriju sistēmu, kas viegli un efektīvi ļauj atšķirt materiālus priekšmetus no domu tēliem. Vienkārši tas ir vesels zināšanu kopums, ko te nav vietas izklāstīt, pietiek, ka es pasaku, ka tā tas ir – to daudzi nav ne dzirdējuši.

Nu – tā tāda filosofēšana. Vienkāršāk taču ir tā, kā ir. Daba ir daba, un mēs esam mēs, un apziņa ir apziņa. Labi, nav iebildumu. Lai ērtības labad paliek matērija kā bijusi, viss pa vecam. Jo galu galā – kāda tā daba ir, tāda tā paliek, lai kur tā arī neatrastos. Un mēs, vienalga, dzīvē vadāmies no realitātes, tur mēs varam visu ko saprast, varam no tās iegūt sev kādu labumu. Šitā filosofējot, mēs vēl tur kaut ko sapurgāsim, un kaut ko vairs nesapratīsim tik labi kā agrāk, un tad var ciest mūsu adaptācijas spējas un, līdz ar to, arī veiksmē dzīvē. Lūk, pie kā var novest tava tukšā filosofēšana. Labi, ja tev tā patīk, skaiti, ka

tā matērija ir tavā galvā, vienalga, tu pastiepsi roku pēc barības ne jau uz savas galvas dziļumiem un sava lieliskā filosofējošā prāta bezgalīgajām dziļēm, bet uz reāla veikala plauktu, lai paņemtu kukuli maizes. Nu re, dabūji, filosof!

Nu, es to visu tādēļ, lai parādītu, ka man oponenta domu gaita ir skaidra. Bet otrādāk gan nav. Oponents a priori bez mazākām šaubām iedomājās sevi pārāku pār sarunu biedru. Tur viss slēpjas. Tā ir klasiska egoista izpratne. Oponents jūt prieku, - nu tas mūjābelis ir apgāzts! Bet ne tur kas apgāzts, ne vispār sākts gāzt. Visi tie argumenti principā ir ļoti primitīvi, bet tomēr, tos pamazām atspēkojot, būtu jāapraksta daudz papīra. To man šobrīd jau ir slinkums darīt. Jo vairāk tāpēc, ka esmu to jau daudzas reizes izdarījis, un to pie vēlēšanās var izlasīt daudzās vietās. Tāpēc es vienkārši turpināšu savu.

Tātad, kā jau teicu, neurofizioloģija, vismaz pagaidām, nevar uzskatāmi parādīt kā mēs nonākam līdz pasaules un realitātes tēlam, ko saņemam savā apziņā automātiski. Es domāju, ka tad, kad šī zinātne to iespēs, tas varētu būt milzīgs grūdiens punkts, kas varētu sniegt daudzas, pat grūti prognozējamās, iespējas. Bet tas, ka šobrīd tā nav, nebūt neliek mums salikt rokas uz bezcerīgi nopūsties. Mūsu rīcībā ir citi, daudz pieejamāki, ierastāki, un daudz daudz vienkāršāki līdzekļi. Tā ir visa mūsu apziņa, ko es te, lai novērstu jebkurus pārpratumus apzīmēšu precīzi – kā COGITO Dekarta izpratnē.

Tad lūk – mūsu cogito, tādā, kā mēs to saņemam piedzimstot, šajā cogito, kas ir mūsu katra ES visciešāk aptverošais slānis, šajā cogito mums automātiski netiek parādīts viss šis process, kā mēs nonākam pie tā dabas tēla, ko mēs katrs pazīstam kopš dzimšanas. Bet tas nenozīmē, ka mums ir liegts iepazīt šo procesu. Tātad – ja mēs pagaidām šo procesu nevaram iepazīt materiālajā neurofizioloģijas zinātnē, tad mēs to varam izdarīt savā cogito.

Tātad, nekas cits nav jādara, kā šis process ir jāapzinās – jāizceļ no zemapziņas, jāpaceļ apziņas līmenī. Automātiski tas mitinās kaut kur zemgarozas struktūrās, un arī garozas struktūrās, bet nav atšifrēts. Bet mūsu cogito var sameklēt šīs fragmentālās neironu ansambļu struktūras un ieviest tajās kārtību, sakārtot tās priekšstata veidā telpā un laikā. Un tas, ko iegūsim – tā tad arī būs šī jaunā, atmodinātā apziņa – tā būs KOPĪBAS APZIŅA AR VISAS PASAULES BRĪVO GRIBU, pie tam nevis abstrakta, bet ļoti konkrēta, dinamiska, prognozējama, pārbaudāma – kopumā – pilnīgi zinātniski raksturojama un pārbaudāma.

Līdz ar to – būs NODIBINĀTAS ATTIECĪBAS, un no mūsu puses tas tiks paveikts mūsu spēkiem, pēc mūsu brīvas gribas, pēc mūsu vēlēšanās – un tas tad arī bija tas, ko radītāja griba gribēja no mums panākt – lai mēs ar viņu stājamies attiecībās pēc mūsu brīvās gribas, nevis pēc “pavēles no augšas.”

Bet kāpēc tieši te tas notiks. Visa pasaule, kas mums ik brīdi acu priekšā, taču vienmēr ir bijusi tās radītāja gribas izpausme. Un neviens mums bez nekādas prātošanas nav liedzis stāties ar to visāda veida attiecībās. Pareizi, BET – tur jau ir tas joks, ka šādā situācijā mēs esam pārāk tāli un atšķirīgi, lai varētu saprasties. Tā pasaule ir gatava, tur nav nekādas manas gribas – tāda man tika uzspiesta kopš dzimšanas. Kādas tur attiecības. Tev nav izvēles. Tu neesi brīvs. BET TAGAD? Tagad ir pavisam citādi. Tu, iedziļinoties, iejūtoties, izkopjot savu cogito, saproti, ka tā nav uzspiesta pasaule, ka tā ir jūsu abu kopējs darbs, kaut arī tu tur ieliktu visai mazu daļiņu – PAGAIDĀM! BET – lai cik tā daļa nebūtu maza, bet tev ir VETO tiesības – bez tevis, lai arī cik gudra un filigrāna, bez tevis šī pasaule tavā apziņā nepastāv un pastāvēt nevar. Bet te ir klāt tā vieta, kur nedrīkst tāpat vien turpināt prātuļot, jo tad tas ātri vien pārvērstos banalitātē. TE IR JĀLIEK LIETĀ ZINĀŠANAS UN DAUDZU IZCILU COGITO PIEREDZE. Tad šī daļa pamazām no tukša apgalvojuma pārvēršas par pilnībā argumentētu PATIESĪBU, kas kļūst absolūti acīmredzama, pilnīgi neapšaubāma un neapgājama.

Tātad – tas ir pirmais obligātais solis. Tālāk seko bezgalīga šo attiecību praktiska apzināšana, izdzīvošana. Starp citu – tas iet pilnīgi kopsolī ar tīri materiālistiski zinātnisku pasaules izzināšanu, kas šai procesā ir obligāta un neatņemama sastāvdaļa. Tā ir tā pati dzīve, kas visu laiku, kopš dzimšanas ir bijusi šai pašā materiālajā pasaulē, bet nu tā vairs nav attieksme pret pasauli kā pret mirušu – kā pret bezdvēseles priekšmetiem un likumiem. Tagad tā ir apzināta attieksme pret savu milzīgo otro pusi – lielo un vareno, bet reizē laipno un labvēlīgo pusi – savu Ne Es vai likteni, un nu uz priekšu tas var turpināties bezgalīgi, jo bezgalīgi ir resursi un iespējas, kas mums atveras.

Tā pasaules uztveres shēma tātad iznāk ļoti precīza, konkrēta un vienkārša. Tai pat laikā tā ir pilnīgi atšķirīga no ierastajiem priekšstatiem.

ES – cogito; mana griba

(Kanta) lieta sevī

====>

MANA PASAULE

Veidojas kā uzskatāms abu gribu mijiedarbības produkts -(Kanta) lieta priekš mums

<====

PASAULES GRIBA

(Kanta) lieta sevī

Vispirms – vai “mana pasaule” ir “visu, objektīvā, reālā pasaule”? Principā, galvenajos vilcienos un likumsakarībās – jā; bet, neapšaubāmi, ne jau visā.

Pasaule – ļoti plašs jēdziens. Tai ir gan “ideālā,” gan “materiālā” daļa, kaut gan tas viss kopā labi raksturojas ar Šopenhauera jēdzienu: “mans priekšstats.”

Jo dziļāk es iespiežos pasaulē, jo mans cogito satur vairāk no pasaules gribas. Pašam es visapkārt atrodas egoistiskais slānis, kur es savā lielmanībā cenšos visu pats, bez likteņa palīdzības (mans liktenis – pasaules gribas manifestācija manā pasaulē). Es šo vārdu “liktenis” tādā nozīmē lietoju vienkārši tāpēc, lai šī vārda vietu nevilšus neieņemtu kāds līdzīgs, bet nodrāztāks un dogmatiskāks apzīmējums. Plešoties es robežām, egoismu pamazām, kaut ar ļoti lielu sākotnēju nepatiku, aizstāj altruisms. Iedziļinoties sapratīsim, ka tie tik tādi vārdi, jo nu mans (egoistisks) jau ir tas, kas agrāk piederēja liktenim – tāpēc egoisms tāpat paliek, vienīgi tas ir it kā citā, varbūt augstākā kvalitātē.

Tātad, kas šai shēmā ir citādāks, nekā esam paraduši. Ierastā veidā – tādā, kādā mēs nākam pasaulē, pasaules “ideālā” daļa atrodas zemapziņā, mēs uztveres procesā tai izskrienam cauri, un automātiski redzam tikai tās “materiālo” daļu (kaut arī mēs neizbēgami piedalāmies pasaules “sintēzē,” tas norisinās neapzināti). Interesants ir tāds paradokss – tieši šī “materiālā” daļa, ko mēs saņemam automātiski, tieši tā arī ir tā “visgarīgākā,” jo tā taču praktiski nesatur nekā no mums, no mūsu brīvās gribas, tā ir tieša pasaules gribas izpausme. Bet tāds jau ir cilvēka egoisms – ja tu gribi tā, nē, tā nebūs, būs otrādāk. Un tā arī notika. Matērija – tas taču kaut kas tik rupjš un piezemēts. Fui! Nē, mūsu gars pacelsies tai pāri, augstumos! Nu labi – un kur tad būs tie augstumi? Nu, ja matērija ir tik rupja, tad mēs meklēsim tās vissmalkāko daļu – lūdzu – ezotērika, ekstrasesija, smalkās pasaules, auras utt. Tie likumi, kas valda šai matērijā – fui, cik tie rupji! Nē – mēs lidosim augšup, mēs meklēsim kaut ko ideālu! Mums būs neskaidrs tēls pēc mūsu ģimja un līdzības, to mēs pielūgsim, tas mums visu dos. Dabas spēki – tie taču lai paliek ķeceriem, zemākām radībām, kas nevar uzlidot mūsu augstumos. Mums ir zīmes! Tiesa neskaidras, un ārprāta retas! Bet pasaules griba nepārtraukti sniedz zīmes, un skaidras, un tādas, kas tieši vislabāk atbilst mūsu jutekļiem un izpratnei. Bet – mēs esam EGOISTI, mēs nepadosimies, mēs negribam, ka mums dod, mēs paši varam izfantazēt kaut ko labāku... Un tā tālāk, un tam visam nav nekāda gala. Egoisms ir egoisms.

Tātad – egoisms liedz pieņemt mums skaidras un pašsaprotamas lietas un situācijas. Bet tur neko nevar darīt, jo mūsu griba ir mūsu pamats, un mūsu egoisms ir mūsu gribas izpausme.

Tātad – tā gara pasaule, ko mēs tā meklējam, atrodas starp mani un reālo, materiālo pasauli, kas ir visgodīgākā un vistīrākā pasaules gribas manifestācija manī. Garīguma ceļš reizē ir patiesības ceļš,

godīguma ceļš. Ļoti īsi tas saucas: mana kopdarbība ar pasaules gribu, skatot to ļoti, ļoti plaši. Pasaules gribas izpausmes ir patiesība. Mūsu egoistiskās fantāzijas ir maldi kā patiesības pretmets. Mūs interesē to abu sintēze (patiesības un maldu), kas tad arī ir mana individuālā pasaule. Ja es pilnīgi nokoncentrējos tikai patiesības virzienā, tad tā, ko atklāšu, bez šaubām, būs zinātniski objektīvā pasaule. Pati par sevi tā ir auksta, ledaina kā aisbergs. Ja es nokoncentrējos galēji uz sevi, tad tā būs absolūti mana subjektīvā pasaule. Tā varbūt arī savā egoismā izrādīsies silta un emocionālos kalngalos atrodoša pasaule (varbūt “nirvāna”), bet tā būs absolūta muļķa un idiota pasaule (formāli, ne ierastā nozīmē, vienkārši tāpēc, ka balstās patiesības pretmetā). Tātad – tādas man ir iespējas. Nu lūk – un mana pasaule būs tāda, kādu es to veidošu pēc savas brīvās gribas. Tā tas ir bijis kopš laikiem paredzēts, un tā tas ir tagad. Tieši nepārtraukta kustība starp šīm nupat parādītajām galējībām, tas tad ir tas maksimums, ko uz šo brīdi cilvēks var paveikt savā garīgajā attīstībā. Tas nav tukšs ceļš – daudzi ir to gājuši, kaut gan laikam nav to pietiekoši apzinājušies, - bet mums ir atstājuši ļoti daudz zināšanu, tā ka mēs tās varam izmantot, un mums katram nebūt nav jāsāk šis ceļš bez jebkādam priekšzināšanām. Patiesībā jau tas nav nekas cits, kā visizcilākais pasaules kultūras un zinātnes mantojums.

Vēl dažas nianses. Kā jau redzējām – ne mums kur jāpāriet, ne uz kādu citu pasauli, nekā. Mēs esam savā vietā, vienmēr tur esam bijuši un vienmēr būsīm. Mēs katrs vienmēr esam reāli piedalījušies pasaules veidošanā un uzturēšanā – bet neapzināti, instinktīvi. Pilnīgi viss, kas mums ir jāizdara – ir pēc savas brīvas gribas šis process jāapzinās, tātad, jāaktivizē, jāakceptē, un tad jāturpina, tiesa, iespējams tālāk to veikt augstākā, nekā instinktīvā kvalitātē. Tas ir tas ceļš, un tas ir bezgalīgs.

Pati pamatshēma ir mūžīga, vienāda visiem cilvēkiem un laikam daudziem dzīvniekiem (var jau filosofēt, ka visām būtnēm, visai dabai, bet tas te nav vietā). Tas ir kā tukšgaitā nepārtraukti, miljoniem gadu darbojošs mehānisms, kas jebkuru brīdi gatavs atvērties un strādāt mūsu labā. Atslēga – mūsu griba un mūsu cogito, pie tam pilnvērtīgs cogito, atbrīvots no dogmatisma dominantes perēkļiem. Te ar emocijām vien par maz, te bez prāta ne soli. Un patiesībā jau katram taču ir skaidrs, ka garīgums noteikti vairāk saistīts ar prātu, ne emocijām. Emocijas paliek psiholoģijai. Garīgajā plānā ir citas sajūtas un izjūtas, bet ne te vieta par to runāt. Un to noliedz tikai tie, kam tāda prāta, tāda cogito, un tādu izjūtu nekad nav bijis, un kuri tāpēc paši šo stāvokli visādi veicina un atbalsta, lai no tā izdabātu kādu labumu savam psiholoģiskajam egoismam. Laiks atmosties! Tad arī nebūs jābaidās sajaukt garīgumu ar dažādu narkotisku un apreibinošu vielu iedarbību, ar dažādu psiholoģisku paņēmieni radītiem efektiem.

Tātad, pilns cogito ir obligāts nosacījums, lai varētu apgūt zināšanas (ļoti plaši ņemot), *rsp.*, paplašināt savu cogito, kas ir tas pats, paplašināt savu apziņu, paplašināt pašam sevi uz citu cogito rēķina. Lieta sevī, kas uztur jebkuru cogito, ir griba, katras šīs dzīvās būtnes brīvā griba, arī tā brīvā griba, kas

stāv aiz dabas un materiālās pasaules. Tāpēc nedrīkst jau iepriekš ar nodomu atnest, piemēram, domāšanu, vai, piemēram, mākslas izjūtas, jo tad šī augšana (kas patiesībā notiek pēc iejušanās metodes), būs visai apgrūtināta.

Un tā tad – dominantes perēkļi neļauj ne pašam sevi saprast, ne citus, jo tie nepakļaujas gribai. Tie paši grib uzkundzēties gribai un valdīt pār to. KAS IR PATIESĪBA? Tas ir cogito, kas stāv aiz dabas, aiz pasaules. KĀ TO IZZINĀT? Pilnveidojot savu cogito, iejūtoties šajā dabā, tās sastāvdaļās, izjūtot un izprotot to aizvien daudzveidīgāk, pilnīgāk, atklājot visu tajā apslēpto skaistumu, un arī kārtības pilnību.

Nekad nedrīkst teikt – tas nav zināms principā, to nekad neviens neizzinās. Vienmēr tas var notikt nākotnē – ja vien pats strādāsi ar savu cogito. Visi citi cilvēki un arī dzīvnieki var tikt uztverti kā šīs kopējās dabas sastāvdaļa. Bet tie var tikt izzināti arī katrs atsevišķi – var iejusties katrā cogito, un aiz tā slēptajā pamatā - gribā, lietā sevī.

Un pašā nobeigumā, lai neaizmirstos, pats galvenais. Kur ir tā scēna, kur norisinās es un ne es, manis un mana likteņa nepārtrauktais dialogs, mans cogito? Tas ir tas robežslānis starp manu es un “materiālo pasauli.”

Kam mums vajadzīga šī “pārejas zona?” Dēļ attiecību personiskuma izjūtas. Visi notikumi notiek dabā, materiālajā pasaulē, tāpat – gan ar ikvienu no mums saistītie, gan nesaistītie. Bet tie ir it kā bezpersoniski, tie attiecās uz ikvienu, kas tos uztver. Bet “zonā” mēs redzam, ka viss ir saistīts ar katru no mums, ka mēs “konstruējam” to visu, un darām to kopā ar ārējo gribu. Patiesībā jau šī zona ir vienmēr, jo citāda pasaule nekur neeksistē, tikai šis kopdarbs. Bet ir kardināla atšķirība – vai tas notiek automātiski, instinktīvi, vai apzināti. Ja apzināti, tad mēs varam izbaudīt, izgaršot šo procesu, izjust un arī izdzīvot skaidrā prātā un apziņā to visu kopības izjūtu. No tā visa kļūst skaidrs, kāpēc to nevar panākt nekādi citādi, kā vien atmodinot pilnu cogito sevī, ietverot obligāti visu saprāta un izpratnes daļu, ne tikai izjūtas. Tāpēc to nevar panākt bez zināšanām – tikai ar kādu fizisku vai psiholoģisku treniņu, meditāciju vai lūgšanu.

Ja mēs šo zonu neuztveram un nepazīstam, tad esam tīri materiālisti, un, tā tad, mums šādas iespējas ir liegtas. Ko darīt, lai šo zonu iemantotu? Attīstīt savu cogito. Mācīties, trenēties. Trenēt dziļu domāšanu un īstu iejušanos. Trenēties saskatīt dominantes – dogmu izpausmes – gan sevī, gan jebkurā citā cilvēkā. Un mācīties no patiesiem, dziļiem, godīgiem, uz patiesību un iejūtību vēršiem cilvēkiem, gan dzīvjiem, ja palaimējas tādus sastapt, gan, un vienmēr un galvenā kārtā, no klasiķiem, kuru patiesumu ir pierādījis laiks.

MĒS UN MŪSU BRĪVĀ GRIBA. VAI TĀDA IESPĒJAMA? NEIROFIZIOLOGA IESKATS

Modernās smadzeņu darbības izpētes metodes mums devušas iespēju daudz uzskatāmāk izzināt un saprast, kas tad īsti notiek mūsu galvā dažādās dzīves situācijās. Kaut arī vissvarīgākais ir bijis zināms jau sen, un ir atklāts ar vienkāršākām, bet nebūt ne mazāk svarīgām, sevišķi neirofizioloģiskām metodēm.

Tātad, kas tur īsti norisinās tāds, kas ļauj mums daudz labāk un dziļāk izprast, kas ar mums notiek mūsu nebūt ne viegļajos laikos – kad mums ir pieejams it kā viss, un tai pat laikā ik pa brīdim izrādās, ka kaut kas īpaši svarīgs tomēr pietrūkst.

Mūsu rīcībā ir ļoti liels nervu šūnu daudzums, kurai katrai ir daudz izaugumu – savdabīgu taustekļu, kuru galos ir tādi kā slēdži, ar kuru palīdzību šūnas saslēdzas savā starpā, veidojot ansambļus vai konglomerātus, kas visu laiku lielākā vai mazākā mērā mainās – dažas saites izzūd, citas rodas vietā, utt. Šie slēdži nav tādi kā tie, ar kuriem mēs istabā ieslēdzam elektrību. Nē, šie slēdži darbojas ar ķīmisku vielu palīdzību, kuras turpat uz vietas izstrādā gan nervu šūnas (neironi), gan arī citas, galvenokārt glijas – balsta elementu šūnas. Nu un šie ķīmiskie savienojumi reizēm izrādās apbrīnojami pazīstami – te blakus ļoti specifiskām nervu impulsus pārvadošām vielām, tādām kā, piemēram, acetilholīns vai seratonīns u.c., darbojās gan alkohols, gan nikotīns, gan narkotiskās vielas, utt.

Dažādās smadzeņu daļās ne tikai pie ārējiem apstākļiem, bet arī pie mūsu domām, jūtām, pārdzīvojumiem, notiek dažādas neironu kombinēšanās. Savukārt šie nervu šūnu ansambļi tieši ietekmē mūsu darbus un jūtas. Mūsu jūtu un gara dzīve, no vienas puses, un dažādu nervu ansambļu eksistence, no otras, ir tāds vienots ansamblis, kas nekad nepastāv, un arī nevar pastāvēt viens bez otra. Mēģināsim apdomāt, ko mēs te īsti zinām, un kas no šīm zināšanām mums varētu izrādīties sevišķi noderīgs.

Mēs zinām, ka tur notiek lielas lietas, īstā dzīve, cīņiņš. Mēs zinām, ka tur valda tāds princips, ko sauc par DOMINANTI. Kas tas ir? Vienkārši sakot, mūsu uzskati, ticības, dogmas. Kā tas darbojās? Dominantes perēklis pievelk apkārtējos kairinātājus, uzkundzējas apkārtējos nervu šūnu ansambļos noritošajām darbībām, un pamanās tās pārveidot tā, ka tās pret savu gribu un programmu sāk darboties šī jaunā spēka vadībā. Dominantes perēklim ir tendence pļesties aizvien plašākam – kā audzējam. Šis perēklis neprasa nekādu dziļu analīzi, nemeklē kādu patiesību, bet pievelk sev tos pierādījumus, kas apstiprina šī dominējošā perēkļa misiju, un ignorē vai cenšas pārveidot pēc sava noderīguma tos, kas darbojas, domā vai jūt citādāk. Tā tad arī ir šī nepārtrauktā cīņa sevis iekšienē. Un šajā cīņā vienmēr ir iesaistīta cilvēka būtība, pamats, sirdsapziņa. Tā ir cīņa par pastāvēšanu, jo šis perēklis parasti ir savācis sevī pozitīvas emocijas, piespiedis tās sev kalpot, līdz ar to cilvēks, kas nostājās šī monstra pusē, parasti

jūtas ļoti labi un pašpārliecināti, un vienīgais, kas viņā rada bažas, ir tas, lai tikai neuzrastos kaut kas tāds, kaut kādi atšķirīgi uzskati, kaut kādi pierādījumi, vai kas līdzīgs, kas varētu apdraudēt šī dominantes perēkļa eksistenci. Tas cilvēku visu laiku tur stresā, kaut arī pašam viņam ir pārliecība, ka viņš ir visaugstākajās virsotnēs. Kopumā – šis perēklis cilvēkā dominē pār cilvēka Es, pār viņa brīvo gribu. Un tas tiek paveikts tik filigrāni, ka cilvēks dziļi tic, ka darbojas tieši tā, kā grib, pēc savas brīvas izvēles – tā ir ļoti viltīga sistēma.

KO VAR DARĪT? Cilvēks tādā stāvoklī ir vājš. Pār viņu valda kaislības, dogmas, fanātisms, beziemesla ticība utt. Lielākā vai mazākā mērā tam pakļauti visi cilvēki, kas nav ņēmuši lietu savās rokās, lai atgūtu zaudētās pozīcijas.

KĀDAS TAD IR ŠIS ZAUDĒTĀS POZĪCIJAS? Zaudētās pozīcijas ir brīvība – iespēja brīvi izvēlēties un nesekot savu kalpu, savu padoto, patiesībā savu vergu diktātam, jo ir notikusi sacelšanās – kā Spartaka laikos.

KAS IR ŠĪ ZAUDĒTĀ BRĪVĪBA? Brīvība ir apzināta nepieciešamība. To mums mācīja jau marksismā. Bet tas ir Spinozas teiciens. Teiciens ietver to, ka brīvs var būt tikai tas, kuram ir izvēles varianti, un kurš gan šos variantus, gan savas iespējas, gan situāciju pilnībā - apzinās. Tātad – bez apziņas nav brīvības, bez zināšanām (un tātad – BEZ DOMĀŠANAS) nav brīvības.

KAS IR ZINĀŠANAS? Tas ir COGITO – pilns apziņas resursu nodrošinājums. Tur obligāti ietilpst gan “prāts,” gan “sirds,” un katrā situācijā vienam ir priekšroka, citā situācijā – atkal otrādi. Tur nav ko fantazēt un strīdēties – kurš labāks – “sirdinieks” vai “prātinieks.” Zināšanas dod tikai pilns un trenēts, attīstīts Cogito, kurā būtisku lomu spēlē IEJUŠANĀS. Tīri aritmētiskai domāšanai te noteikti ir sava loma, bet parasti tā nav sevišķi liela. Pilna cogito atbrīvošana ir obligāts nosacījums, lai sasniegtu izvēles, un līdz ar to arī brīvības iespējas.

KĀ PILNS COGITO IZPAUŽAS SMADZENĒS UN NEIRONU ANSAMBLĀS? Pilns cogito nekādā gadījumā nav viena vai nedaudzu dominantes perēkļu virskundzība pār maz aktīvu un darbības spējīgu pārējo smadzeņu daļu. Nē, pilns un veselīgs cogito izpaužas kā labi trenētu un vispār dzīvotspējīgu atsevišķu neironu kopums, kur darbojas ļoti daudzi virtuāli ansambļi, pareizāk, potenciālas iespējas tiem ļoti ātri, viegli un precīzi sakārtoties un saorganizēties, līdzko rodas tāda vajadzība. Tas ir ansamblis, kas kā karaspēks, kā kādas valsts iedzīvotāji, ir lojāls savam valdniekam – katra cilvēka brīvajai gribai. Visi šie atsevišķie neironi un ansambļi darbojās potenciālās “izejas pozīcijās.” Tas ir tāpat kā auto, miera stāvoklī strādā ar maziem apgriezieniem, lai būtu iespēja visu spēku mobilizēt tad, kad tas patiešām vajadzīgs. Tāpat auto stūre, parasti tā atrodas tuvu vidus stāvoklim, un tikai noteiktās situācijās,

līkumā, pagriežas tuvu maksimālajam iespējamajam, un tūlīt pat atgriežas vidusstāvoklī. JO – galējās pozīcijas izslēdz brīvības iespēju, tāpēc, plašāk skatot – JEBKURA DOGMA jebšu DOMINANTES PERĒKLIS SMADZENĒS principā izslēdz brīvību.

Tātad – KĀ TAS IR NEIROZFIZIOLOGISKI? Tas ir tā, ka mums vajag difūzu ainu, mums vajag visas mūsu smadzenes, un mēs ne daļiņu no tām neatdosim nevienai dogmai vai uzspiestam viedoklim.

KAS TE NODROŠINA BRĪVĪBU? To nodrošina saišu daudzveidība, ne pārāk daudz iesliedētu ceļu, ne pārāk daudz uzbudinājuma perēkļu. Mums ir jābūt pamatprincipiem, bet nevis veidotiem pēc dominantes principa, nevis kā daļai smadzeņu, kas karo ar pārējām smadzeņu daļām un arī ar ārpusauli. Mums nepieciešama augsta funkcionalitāte, to nodrošina treniņš; tās ir smadzenes, kas uz ļoti daudz ko ir gatavas, bet ne uz ko nav iekapsulējušās.

KAS TE IR MATERIĀLISMS? Tā ir dogma. Ideālisms – arī dogma. REALITĀTE – tā nav dogma. Patiesība – spēja godīgi novērot gan atvasinātus, gan arī pašus pamata principus – tā nav dogma, tas nav iekapsulējies satrunējis dominantes perēklis smadzenēs. Bet tad nepieciešams IZEJAS STĀVOKLIS. Un tas ir kā ideālismam, jo tikai un vienīgi tas ļauj galvenajam personāžam, tas ir – katram pašam, ieņemt visizdevīgāko starta stāvokli, un tad – SĀKT PRAKTISKUS NOVĒROJUMUS, (kas nekad nav dogmas), stingri izvairoties no jebkādas “filosofēšanas”, kas ir grūti, jo šī prātuļošana ir ikdienas paradums – visu laiku kaut ko fantazēt, malt kaut kādus uzskatus un pārliecības, teorijas, ticības, žonglēt ar kaut kādiem citātiem, no konteksta izrautiem un neprecīziem faktiem un argumentiem utt. (tātad, ļaut brīvību saviem dogmātisma perēkļiem smadzenēs).

KAS MAN ATKLĀSIES? Atklāsies jauna, REĀLA pasaule bez dogmām, realitātē balstīta. Un tur ir brīvība! Bez šaubām, paši vien galā netiksim, vajadzīga citu cilvēku pieredze, kas tam izgājuši cauri. Bet kā izvēlēties padomdevējus? Nu es par to nupat pastāstīju. Vienkārši jāizvēlās cilvēki, kas savas zināšanas un pieredzi ir šādā ceļā ieguvuši, un nevis kļuvuši gudri, haotiski sastampājot galvās noteiktu vispārpieņemtu atziņu daudzumu.

DAŽAS PIEBILDES:

Tā dominantes dogma var būt pat pilnīgi pareiza, ne obligāti tā ir nepareiza. Bet viņai jebkurā gadījumā, arī kā patiesībai, ir tikai savs īpatsvars kopīgajā cogito – eksistē arī daudzas citas pareizas domas. Bet viņa ar to nav mierā – viņa apkaro pārējās un viena pati pretendē uz visu to, kas paredzēts ne viņai vienai, bet visam ansamblim, un līdz ar to tur nekas neiznāk – tur jau ir tā bēda..

Tā bilde vienā vārdā saucas EGOISMS! Vispār egoismam tūkstoš seju šajā smadzeņu lielajā spēlē. Un visas tās, viss šis daudzveidīgais EGOISMS cīnās ar TĪRO ALTRUISTISKO GRIBU.

COGITO – tā ir “domāšana,” un tā ir komplekša, katrā situācijā citāda, bet potenciāli gatava jebkuru brīdi izmantot visas šīs iespējas – gan loģisko domāšanu, gan iejušanos, gan “nirvānu.” Fiziskā pasaulē cogito pārsvarā ir loģiskā domāšana, uztverošajā un jūtošajā pasaulē cogito pārsvarā ir iejušanās, bet vienmēr tas ir un paliek kā vienots un nedalīts cogito. Šo cogito komplekso dabu pirmais parādīja Dekarts. Pareizi izprasts, izkopts un attīstīts cogito – tas tad arī ir vienīgais cilvēka patiesais dārgums, viņa brīvās gribas un patiesības izzināšanas iespējamības nodrošinātājs.

PRETRUNA STARP MATERIĀLO UN IDEĀLO IR MĀKSLĪGA, TĀS ATRISINĀŠANA SAMAZINA STRESU, CEĻ PAŠAPZIŅU UN VEICINA PILNVĒRTĪGĀKAS UN REĀLĀKAS PASAULES AINAS RADĪŠANU SAVĀ APZIŅĀ

Galvenā mūslaiku traģēdijas sakne - nespēja orientēties jautājumā par savu attieksmi pret realitāti, dabu, matēriju. Tam ļoti traucē, cita starpā, egoisms, vēlēšanās savus uzskatus stādīt augstāk par patiesību. Līdz ar to zeļ augstprātība, neiecietība, disharmonija, un cilvēku nespēja sasniegt personīgo mieru, laimi, harmoniju un arī tīri fizisko veselību.

Jā - prāts traucē mākslai un arī dažam labam praktiskam darbam, bet, bez prāta (pēc Šopenhauera) taču praktiski nav iespējama saprašanās cilvēku starpā - bez prāta visi nevar sanākt atpakaļ vienā vienībā: un, ja saka, ka jūtas vieno cilvēkus, primārās sajūtas utt., tad tas varbūt ir ļoti maldinoši un ļoti kaitīgi (es te domāju Šopenhauera kontekstā (apmēram 15&)).

Nevajag jaukt, ne jau matērijā vaina, bet mūsu attieksmē. Ja mēs matēriju utilizējam savu iegribu īstenošanai tīri sadzīviskā plānā, - nu tad mēs esam slikti, ne matērija.

Bet matērija nes sev līdzī to ļoti augsto kvalitāti, kas nodrošina mums tādas darbības iespēju, kā tīro izzīņu, un dod iespēju reāli atšķirt patiesību no mūsu fantāzijām. Fantāzijas ir tīri egoistiskas, kurmet patiesības ceļi - tikai kopīgi ar to, kura GRIBA patiešām matēriju uztur un darbina.

Un šī tīrā izzīņa ir laba MUMS, jo ļauj mums ļoti augstā un godīgā līmenī un patiesi stāties personīgās attiecībās ar šo matēriju, un, ja mēs šo procesu veicam apzināti, pēc brīvas gribas, tad viss ir vislabākajā kārtībā. Tā ir tīrā zinātne tīrās zinātkāres un tīru attiecību dēļ, un tā ir PATIEŠĀM SVĒTA LIETA. Daudz "svētuma" mums riņķī ir cilvēku iedomas un egoisma izpausmes.

Un vēl tas, ka nav jau visai patīkami apzināties, ka tas bezdomu stāvoklis, kas netiek balstīts realitātē, ir tik līdzīgs ķīmisku vielu radītai eiforijai - alkohola, narkotiku. Vai ar to vien nepietiek, lai apdomātos un atjēgtos!

Tātad: MATERIĀLISMA UN IDEĀLISMA SINTĒZE. Universāla APZIŅAS UN ESAMĪBAS SINTĒZE. Piezīme: nekad tās nav viena bez otras: apziņa un esamība ir absolūts komplekss - vienība, kuras izpausme ir DZĪVE. Ideālisms nepieciešams obligāti, par cik tas centrā noliek tīro Es, tīro apziņu. Materiālisms obligāti, par cik tas sniedz saistītu, atkārtojamu realitātes ainu.

Liels pasaules kauns un negods - matērijas apkarošana, nonākšana pie slēdziena, ka ceļš uz garīgumu ved caur materiālā noliegumu, atsacīšanās no tā kā no lielākā ļaunuma. Un no otras puses – tāds pats negods – nespēja katram nolikt savu Es tā īstajā vietā. Un to pieļauj vienīgi tā platforma, ko filosofijā apzīmē ka subjektīvo (arī transcendentālo) ideālismu. Tātad, nevajag apkarot ne vienu pusi, ne otru, vienīgi no katras jāpaņem tas vislabākais, ko vienīgi tā spēj mums katram dot.

Tā kā neko citu, izņemot matērijas signālus, cilvēks vispār nepazīst, un pat fantāzijās bez šī pamata nespēj neko jēdzīgu izfantazēt, tad viņš saka, ka tā vietā ir jāliek "NEKAS." Bet vai tā nav TIEŠA NECIENĀ pret to, kas mums katram stāv pretī un šo pasauli rada un uztur. Jā - griba gan - bet ne jau mūsu griba (jo Šopenhaueram taču galu galā sanāk, ka katra personīgā griba rada viņa pasauli) rada šo matērijas izpausmi katrā no mums - nu tad cienīsim to. Bet mēs esam par slinku un pārāk nevīžīgi, lai to visu apjēgtu, un saprastu matēriju - tās brīnišķīgo ideālo dabu. Un te nu vislabākais mācību līdzeklis, iedvesmas avots un ik brīža padomdevējs ir Huserls ar savu izvērsto fenomenoloģijas mācību. Un tieši tāpēc, ka mēs negribam mācīties, ka mēs savā egoismā šķietam visugudri paši, mēs arī nonākam savās domās pretrunās, un tad neiecietībā sakām, ka vajag to visu apkarot - gan domāšanu, gan matēriju. Bet tā taču mēs paliekam pie visriebīgākā sava egoisma tā vispretīgākajā pakāpē, jo atsakāmies no visa, kas mums nedod tiešu, kaut neizprotamu baudījumu. Atmetam kontakta iespēju gan ar radītāju, gan ar citiem cilvēkiem.

Vēl par to, ka cilvēki it kā meklē aiz materiālās dabas kādu tās radītāju un vadītāju, pēc idejas, ticu ka kaut kam jābūt... Bet tas triks jau ir tur, ka nekas nav jāmeklē, bet jāpieņem tieši tāds, kā redzam bez vismazākās piepūles, un kura darbības un pretdarbības mūsu darbībām redzam ik mirkli, bez vismazākās piepūles. Tas atkal ir pretīgs egoisms - man ir dots tik daudz - visa šī brīnumainā daudzveidība, likumsakarības, skaistums. Kāpēc tu nevari to pieņemt, ar to kontaktēt, apgūt, izzināt utt. Ko tev vēl vajag? Jo tu attīstīsies pats, jo attīstīsies tava izpratne par to visu, padziļināsies arī kontaktu iespējamā daudzveidība un skaistums. Bet, ja tu obligāti uzstāj, ka tev ir kaut kas jāizdomā un jāizfantazē ārpus tā

visa - tā tad ārpus jūsu šībrīža iespējamā un optimālā dialoga rāmjiem, ļoti stipri no jūsu dabīgā kontakta robežslāņa nobīdīts tavā egoistiskajā pusē - nu tad tas arī ir un paliek pretīgs tavš egoisms, un tas nav nekāds tavš solis uz priekšu, kā tu pats to iedomājies un savās domās sevi vienpersoniski un negodīgi, ārpus spēles noteikumiem, apbalvo, tad galu galā tas ir regress pretīga egoisma virzienā un aizkavējums tavā garīgajā dzīvē un attīstībā. Cita lieta gan, un tā mums taču labi zināma - ir ārkārtīgi svarīgs tas, lai visu laiku tava garīgā attieksme un attīstība nenoritētu reflektori, bet gan tikai pēc tavas brīvās un patiesās gribas. Un tādā situācijā matērija ar tās dabas likumiem vienmēr un visur tev būs tavš vislielākais draugs un padomdevējs. Tā tas ir, bija un būs. Tā ir tā stiprā doma, un tas stiprais pamats, ko tev neviens nekad nevarēs atņemt, un uz ko tu varēsi balstīties vienmēr, vienmēr te gūt spēku un mierinājumu. Un nav jābaidās, ka tevi lamās kādā filosofijas novirzienā, kaut vai par spinozistu, vai kā citādi. Lamās tikai tie, kas paši nespēj to ne saprast, un ne grib, ne var paši iet šādu skaidru, tīru un patiesu savas garīgās attīstības ceļu. Jo vēl un vēlreiz - viss, ko tu safantazēsi vienpersoniski savā galvā, vai ko kā nepamatotu dogmu pārņemsi no citiem cilvēkiem, kaut arī kādu laiku tev radīs varbūt kādu eiforiju, kādu pārākuma apziņu utt., tomēr ir un paliek bumba ar laika degli, pūslis, kas jebkuru brīdi var pārplīst, nu un kādreiz jau pārplīsīs pilnīgi droši un noteikti. **JO NEKAS NEVAR PASTĀVĒT, KAS BALSTĪTS TAVĀS VIENPERSONISKĀS EGOISTISKĀS FANTAZIJĀS. PASTĀVĒT VAR TIKAI TAS, KAS IR PATIESS, UN PATIESS IR TIKAI TAS, KAS IR RADĪTS JŪSU ABU KOPĒJO PŪLIŅU UN MIJIEDARBĪBAS REZULTĀTĀ,** vien piebilstot, ka tam jābūt darītam pēc vislabākās gribas, pēc vislabākajiem nodomiem, pēc tīras sirdsapziņas balss. Un pāri visam - kā kopdarbs.

Pats galvenais:

Pilnīgi droši ir tas, ka mēs katrs attiecībā ar visu to, ko saucam par ārpasauli, reālo pasauli, objektīvo pasauli, ka mēs katrs, ik brīdi, esam neatņemami un nesaraujami saistīti ar tās konstruēšanu. Nepastāv atsevišķi pasaule un atsevišķi indivīds, kas to uztver un uz to iedarbojās. Tie var eksistēt tikai abi kopā. Un neviens cilvēks taču nekad nav varējis tieši uztvert pasauli, bez sevis, jo tas taču ir vislielākais iedomājamais absurds vispār. Cita lieta - pasaules objektivitāte, atkārtamība - tā ir liela un svēta lieta. Bet šī objektivitāte nekādi nav arguments tam, ka šī pasaule ir absolūti nesaistīta ar cilvēku. Patiesībā šī pasaule nav nekas sastindzis, bet gan mūsu nervu sistēmas stāvokļa uz doto brīdi atspulgs. Tas ir stāvoklis, kas nepārtraukti pastāv uz robežlīnijas: mana griba / pretmeta, radītāja griba. Klasiskā materiālisma arguments par pasaules neatkarīgu eksistenci ir - pieredze. Tieši tā, tā ir liela un atkal svēta lieta, tikai tas nav arguments tam, kam tas tiek pierakstīts. Visas šīs objektivitātes lietas lieliski risinās cilvēka paša garā un nervu sistēmā, un tā ir situācija, kad vienkārši oponents tiek muļķots ar vienkāršu psiholoģisku paņēmieni - manipulēšanu ar viņa uzmanību. Tiek radīts mīts, ka tas par to objektīvo

eksistenci būs pilnībā pierādīts, ja pierādīsim, ka prakse to apstiprina. Un tas paliek kā iesēta sēkla, un uzmanība tiek no tās noņemta (līdz ar to, rodas situācija, ka cilvēks te vairs nedomā, vai te nav kāda loģiska kļūda) - un visa uzmanība tiek koncentrēta uz to - ka prakse ir visuspēcīga. Bet to taču neviens nekad nav apstrīdējis - prakse patiešām ir visuspēcīga, un tas ir lieliski, un mēs ar to varam argumentēt un to arī darām - savu nostāju - savu ideālismu. Tā tas ir - tā ir vienkārši elementāra manipulācija ar cita cilvēka prātu un emocijām, lai panāktu sev vēlamas dogmas pieaugšanu spēkā.

DUĀLISMS IMANENCE - TRANSCENDENCE ES - NE ES NOESIS – NOEMA

Lai nu kā, tikai ne tā, kā vispārpieņemts: matērija un apziņa. Matērija, kā tas tagad ir kļuvis ļoti skaidrs, nekādā veidā neprasās pēc kādas pamata dogmatiskas kategorijas. Tā pamatā ir transcendentā, un sastāda transcendences zonas atsevišķu apakšgrupu. Tur vēl ir apakšgrupa - reliģiskās apceres objekti. Varētu jau ar lielām pūlēm mēģināt transcendenci palikt zem imanences, un tā izveidot tādu monismu, kad viss esmu es, mans gars. Bet tas vienmēr ir māksloti. Tā ir Fihtem, Huserlam, Bērkljam, Jūmam. Patiesībā tas ir subjektīvais ideālisms. Bet kāpēc Kants it kā visu mūžu no tā vairījās? Lieta tāda, ka mēs tomēr pārāk dabiski jūtam, ka pastāv šī fundamentālā atšķirība. Un, kopš Huserls veiksmīgi šo sfēru sakārtoja, te vajag vienkārši daudz ko izmācīties no pirmavotiem, un man nav jēgas to visu te atkārtot.

TRANSCENDENTĀLĀ FILOSOFIJA

Transcendentālā filosofija - tā gan laikam ir tieši tā, kas pirmā sāka šo transcendences jēdzienu pielietot. Un šis jēdziens tiešām to arī nozīmē - grūti sasniedzamu un principā nekad līdz galam neizzināmu pasauli. Mūsdienās šim jēdzienam cita nokrāsa, un pastāv sekojoša pārsteidzoša atšķirība. Lai arī cik tas neliktos neticami un negaidīti, bet filosofijā šī transcendentālā, praktiski neaptveramā un neizzināmā pasaule nav vis kaut kāda nekonkrēta "augstāka, dievišķa," nē - tā ir tieši tā mūs ikdienā aptverošā materiālā (ieskaitot psiholoģisko) pasaule, kurā mēs visi ikdienā dzīvojam un arī filosofējam. Te viss ir otrādi - kājām gaisā; un mūsu vecā labā un stabilā materiālā pasaule nu ir vairs tikai "priekšstats." Iekšējā (immanentā) pasaule nu ir primāra, dabiska, automātiska. Tomēr, neskatoties uz to, ierastajai pasaulei saglabājas visa tās nozīme. Visa atšķirība ir tikai tā, ka tā tiek uzlūkota un vērtēta no cita skatu punkta - no transcendentālā. Praktiskajā dzīvē tas nemaina gandrīz neko, bet intelektuālā, garīgā dzīvē izmainās kardināli. Un, raugoties uz šo, mums it kā tik pazīstamo pasauli no sava jaunā,

transcendentālā stāvokļa (kas patiesībā nav nekas cits, kā apzināta atgriešanās savā dabiskajā stāvoklī attiecībā pret apkārtējo pasauli un visu, kas tajā atrodas), šajā jaunajā saskarsmes procesā atklājās daudz kas (vai pat praktiski viss) no tā, ko mēs intuitīvi saistām ar garīguma jēdzienu; patiesībā tā ir indivīda intelekta, gribas un izjūtu izpausme visā savā pilnībā. Jo - šis ir pats pirmais un absolūti neizbēgamais solis visā tajā bezgalīgi plašajā un daudzveidīgajā turpmākajā esamībā, kurā ikviens cilvēks iepazīst apkārtējo pasauli (ieskaitot arī visu cilvēces garīgo un kultūrālo mantojumu) un sekojoši darbojas tajā; un, ja viņš kļūdās šeit, tad automātiski šī kļūda izplatās uz ļoti daudzām lietām visā viņa tālākajā darbībā. Un tāpēc ir skumji, ka ļoti liela cilvēku daļa par šo atbildīgo pirmo soli vispār nedomā; un tas ir tikai tādēļ, ka mēs vienkārši esam pārāk pieraduši, ka viss ir tā kā ir, un citādāk nevar būt (jo vienkārši nevar būt nekad!). Tātad, īsi sakot, ir tā - godīgs filozofs - transcendentālists - sevi kā tādu apzinās un atzīst tikai tad, kad viņš šo izmaiņu ir pats sevī paveicis, kamēr parasts cilvēks runā un sapņo par transcendenci kā par kaut kādu mērķi, kādu nākotnes vīziju, un, līdz ar to - kā kādu neskaidru un mistisku citu pasauli vai arī kā savu personīgo izjūtu un arī iedomu augli. Un vēl kāda nianse - filozofs transcendentālists šo transcendences stāvokli sasniedz principiāli pilnīgi atšķirīgā veidā, nekā to cenšas izdarīt transcendentālisti - ezotēriķi vai kāda kulta (dogmas) kalpi. Filozofs to sasniedz primāri ar domas spēku, ar sava gara, sava intelekta spēku, bet tie otrie - ar emociju un dažādu psiholoģisku vai tīri tehnisku paņēmieni spēku. Patiesībā jau domas nekad nepastāv bez emocijām, un otrādi. Tikai ir viena būtiska nianse - mērķtiecīgi kritiski virzītas domas emocijas pavada automātiski, un tad nu par to, cik kuram tās izjūtas ir lielas un cēlas, var daudz un dikti strīdēties, bet jēgas taču tam nav. Viens gan skaidrs - tas, ka cilvēks cenšas pilnā mērā likt lietā visu savu būtību, ieskaitot aukstāko intelektu, nebūt nenozīmē, ka viņš līdz ar to automātiski kļūst kaut kāds "sausīņš." Bet pretējais gan ir tīra patiesība - emocijas vienas pašas gan parasti nekad automātiski nenes sev līdzī sakārtotas domas (un līdz ar to harmonisku veselumu). Katrā ziņā - filozofs transcendentālists spēj precīzi aprakstīt savu transcendences stāvokli (kas patiesībā ir viņa visparastākā ikdiena), un tas arī tiek darīts. Šī pieredze tātad precīzā veidā kļūst pieejama arī citiem, un var tikt savstarpēji pārbaudīta un bagātināta. Pretējai pusei gan šādas lietas, cik zināms, nav iespējamās.

Kam tas vajadzīgs? Kas man par to būs? Neapšaubāmi, ka īstā vērtība ir šādai dzīvošanai pašai par sevi, neprasot pēc kādiem papildus labumiem. Un tomēr - pārāk pierasts, ka par visu kaut kas jādabū sev tieši un konkrēti. Arī tas šeit neizpaliek, un šķiet, ka ir pat ļoti nozīmīgs. Īsi sakot, ir tā. Jebkuram cilvēkam dziļi dziļi iekšā, kaut kur gēnos, ir ierakstīta viņa vēlamā optimālā darbības un uzvedības programma. Bet tā netiek pasludināta tieši, jo laikam jau ir ārkārtīgi svarīgi, lai cilvēks to atklātu pats. Un tāpēc cilvēks tiek tā kā mīklaini, netieši vadīts, vienmēr atstājot iespēju domāt, ka visu veic viņš pats. Tā

ir tāda jauka un ļoti labsirdīga viltība. Tad lūk, šķiet, ka tieši šis transcendences ceļš, uz kuru filosofija pēc daudzu gadsimtu pūlēm ir uzrakusies, ir vistuvāk šai visdziļākajai un būtiskākajai cilvēka vēlamajai pašrealizācijas programmai. Uz to norāda kaut vai tas, ka pēdējā laikā šo ceļu sāk atklāt neatkarīgi arī citas klasiskās zinātnes - es te domāju galvenokārt atomfiziku, astronomiju, un arī bioloģiju. Katrā ziņā, sāk ļoti skaidri iezīmēties, ka neirofizioloģijai te ir un būs sakāms aizvien lielāks un nopietnāks vārds. Nu lūk, un tas, ko jūs domājat ar to - kas man par to būs, ja es to visu sākšu apgūt un realizēt, tad tas ir atbildams ļoti vienkārši - tu dabūsi pretī tieši to, kas tev visvairāk vajadzīgs, jo raugi, liktenim acīm redzot ir svarīgi, lai tu būtu iespējami veselāks, apgādātāks ar visu primāri nepieciešamo, lai tu bez liekām bēdām varētu iet pa šo jauno, šo pareizo ceļu, kas ir svarīgs ne tikai tev pašam, bet arī tam, kas to pavēris - tavam liktenim.

Kad parādījās transcendentālā filosofija? Filosofijas vēsture par tās celmlauzi uzskata Kantu, tātad 18. gadsimtu. Ļoti varētu būt, ka taisnīgi būtu šo laiku sākt skaitīt no Dekarta, ietverot šai grupā Bērkliju, Hjūmu un arī Loku. Un tomēr, vislielāko pārvērsienu cilvēku domāšanā izdarīja tieši Kants. Nenoliedzami, ka izcilu vietu sekojošo lielo garu vidū ieņem Šopenhauers. Un nenoliedzami, Huserls ar saviem transcendentālās fenomenoloģijas aizsākumiem. Tā kā redzam, ka šis apzīmējums - transcendentāls - nebūt obligāti nenorāda uz kaut kādu tumšu lietu, pūšļošanu, buršanos vai ko līdzīgu. Tā ir vienkārši visklasiskākā filosofija, kāda vien iedomājama, un tie ir visklasiskākie gara milži - Gēte, Kants, Šopenhauers, Einšteins, kā arī daudzi eksakto klasisko zinātņu izcilākie prāti. Nu un nav arī nekādas vajadzības izvairīties no tās austrumu filosofijas daļas, kas daļēji kopēja ar šim mūsdienām tuvākajiem izcilajiem cilvēkiem, kas spēra tik lielus soļus un palīdzēja mums izprast mūsu patieso iekšējo būtību un mūsu pamata funkciju šai pasaulē un dzīvē; sevišķi tas attiecās uz Šopenhaueru, un caur viņu uz Einšteinu un citiem vēlākiem eksakto zinātņu pārstāvjiem. Lūk, par to tad te tas stāsts ...

Vēl tikai gribu atzīmēt, ka transcendentālā filosofija neuzkrauj cilvēkam kādu smagu nastu tai ziņā, ka neļauj sev uzkundzēties kādam veklam darbonim vai "smadzeņu skalotājam." Līdz ar to - tā ir tā retā cilvēka gara un intelekta cienīgā nodarbe, kas ne tikai saglabā, bet arī ievērojami ceļ cilvēka pašcieņu (nejaukt to ar nejauku egoismu). Tā ir godīga prakse, tā noteikti ir cilvēces nākotne - par to man tagad nav ne vismazāko šaubu, nevienu brīdi. Manās grāmatās par šo ir ļoti daudz materiālu, bet vispār pasaulē - milzums. Aicinu jūs tos kaut daļēji iepazīt, un, ja šķiet, ka tas jums varētu derēt un ieinteresēt, dodiet ziņu. Kopā lemsim, ko varam darīt lietas labā - varbūt sarīkot kādus seminārus, vai individuālas konsultācijas, vai ko citu.

Un nobeigumā - pavisam īsi, uzskaitīšu tikai pašus galvenos punktus. Domāju, ka vislabāk to ir pateicis Šopenhauers, ļoti īsi raksturojot pašu galveno, absolūti revolucionāro, ko filosofijā paveica Kants (viņš arī tiek uzskatīts par transcendentālās filosofijas dibinātāju):

a) Vislielākais Kanta panākums ir tas, ka viņš izšķīra parādību no lietas sevī, norādot uz to, ka starp lietām un mums atrodas intelekts, kā rezultātā lietas nevar tikt iepazītas tādas, kādas tās pastāv pašas par sevi. Kants tādejādi parādīja, ka pasaules sākums un gals meklējams nevis ārpus mums, bet mūsos iekšā.

b) Kaut arī Kants kā lietu sevī tieši neatzina gribu (kā to vēlāk izdarīja Šopenhauers), tomēr viņš šai virzienā spēra lielu pioniera soli; pasludinot cilvēka rīcības izpausmju nenoliedzamo morālo nozīmi kā kaut ko pilnīgi atšķirīgu no parādību pasaulē valdošajiem likumiem

c) Trešais Kanta panākums ir tas, ka viņš pilnīgi un galīgi satrieca sholastisko filosofiju, kuras būtība ir valsts reliģijas aizsargāšana un atbalstīšana ar filosofijas palīdzību - kur filosofijai atliek tikai pierādīt un izskaistināt pirmās noteiktās dogmas.

Un, mazliet brīvāk, saviem vārdiem izsakot pamatā to pašu, jāpiebilst sekojošais:

1) Transcendentālajā filosofijā kultūras pasaules pamats tiek meklēts cilvēka subjektivitātē, atšķirībā no apgaismības laikmeta filosofijas, kad to meklēja dabas pasaulē. Precīzāk izsakoties - dabas pasaule vienmēr un obligāti tiek vērtēta no katra cilvēka subjektivitātes skata punkta. Un tikai vēlāk tā apvienojās ar pārējo cilvēku tādā pat veidā radīto subjektīvo, individuālo pasauli, kopā radot vienotu, visiem kopīgu pasaules ainu - praktiskā ziņā šādi izveidotā pasaule ir ļoti līdzīga vai pat identiska mums izsenis ierastajai, bet garīgā, intelektuālā ziņā tā ir pilnīgi jauna, atšķirīga pasaule, kas paver pilnīgi jaunas visa izpratnes, izzināšanas un izjušanas iespējas.

2) Transcendentālā filosofijā un transcendentālā fenomenoloģijā ir tā, ka pasaules uztvere tādos tēlos, kādos mēs to ikdienā pazīstam kopš dzimšanas, nekādā gadījumā nav vienkārša tehniska, fiziska ār pasaules kopija mūsu apziņā. Tādas kopijas varbūt ir tikai pašas primitīvākās sajūtas, bet pasaules ainas kopumu pievieno tā saucamie "pieredzes apriorie nosacījumi" (juteklības apriorās formas - telpa un laiks, sapratnes kategorijas - substance, cēlonība u.c. (pēc Kanta). Jo ir nepieciešama ne tikai uztvere, bet arī sapratne. Līdz ar to - dabas augstākā likumdošana mīt pašā cilvēkā; sapratne nesmeļas likumus no dabas, bet pavēl tos dabai. Tikai saprāts nodrošina pilnvērtīgu uztveri, adekvātu kontaktēšanas iespēju ar ār pasauli. Bet saprāts nezina mērķus, stimulus, to, savukārt zina un rada tikai prāts, augstākais intelekts, gars. Dabīgi, ka emocijas (sirds) ņem dalību visos šajos procesos, bet gan tikai kā "fona ansamblis." Vadošā loma tai ir nedaudz citās situācijās, kad, savukārt, prāts tiek nobīdīts "fona spēlētāja" lomā.

3) Starp lietām un tēlu, ko mēs uzskatām par pašām lietām, tātad, atrodas intelekts. Un tā nav teorētiska konstrukcija, tukšs vārds, bet gan vesela milzīga pasaule, īstā gara un mākslas vērtību mājvieta, īstā cilvēka paradīze, viņa debesis. Un tikai rupjš ieradums liek nospiedošam cilvēku vairākumam kā bullim vienā trakā skrējienā izjoņot šai zonai cauri, pie tam ar pilnīgi aizvērtām acīm, aizspiestām ausīm, aizslēgtu intuitīvo uztveri. Bet tieši te ir visa pasaule. Tieši šeit mākslinieks atrod savus pilnīgi reālos mākslas tēlus, te komponists sastop savu jaunradāmo skaņdarbu aizmetņus, vai pat daudzas visai nobeigtas formas. Tā ir zona, kurā katrs cilvēks ik mirkli no jauna rada pasauli, savu vienīgo, subjektīvo pasauli. Lai ieraudzītu mūsu kopējo, ierasto pasauli, mūsu zemi, mūsu zemeslodi, mūsu kosmosu, visus mūsu parastos likumus, cilvēku radītos materiālos priekšmetus, cilvēkam ir jāiet tālāk, apzināti (kaut gan tas vecu ieradumu pēc norisinās automātiski pēc pirmā gribas signāla). Mums ir jāiet tur - ierastajā materiālajā pasaulē, kaut vai tāpēc vien, ka sākumā tikai caur to mēs saprotam droši, ka citi cilvēki ir tādi paši kā mēs, ka mums ir sava zeme, mūsu visu kopīgās mājas, ka mums ir sava sabiedrība, mūsu kopīgā sabiedrība. Tur ir arī zinātne, mana zinātne, mūsu kopīgā zinātne, kas ļauj izprast šo zemi, šos cilvēkus, visu šo skaisto, un reizē nežēlīgo "mūsu pasauli," kā arī būvēt mājas, automobiļus, kosmosa kuģus, stādīt koks un "apsist čūskas." Bet tur iepriekš - tur ir katra mūsu tīri subjektīvā valstība, mūsu katra intīma saskarsme ar savu partneri, savu likteni, savu augstāko spēku, savu eņģeli. Mums vajadzīgas abas šīs pasaules. Bet skumji, ja mums kādam ir tikai viena, it sevišķi, ja šī viena ir tā pēdējā minētā - šī "mūsu pasaule," mūsu vecā labā materiālā pasaule.

4) Gribu pateikt vēl to, ka šī minētā intelekta pasaule, kas atrodas starp mums un lietām, nav kaut kāds sapņu tēls, bet precīza realitāte. Tā ir aprakstīta ne jau kādās vīzijās, aptuveni un emocionāli, bet pilnīgi konkrēti; sevišķi precīzi un zinātniski korekti - daudzos Šopenhauera un Huserla darbos. Un par to nav ko fantazēt un sapņot, vispirms ir vienkārši jāpamācās, jāapgūst citu cilvēku praktiskā pieredze. Te ir vēl tāda atšķirība no ierastās materiālās pasaules - šo pasauli var daļēji iepazīt vārdiskā izklāstā, bet ar to ir ļoti par maz. Galvenais ir - iejušanās. Un mana pieredze ir tāda, ka to visvieglāk izdarīt, iejūtoties nevis kādā teorētiskā tēlā, bet cilvēkā. Tas nozīmē sekojošo - kādu pusstundu padzīvot kā Kantam, tad piecas minūtes kā Šopenhaueram, vēl kādu stundiņu padzīvot kā Huserlam pašam, un viņa acīm paskatīties uz Bērkliju, Kantu, Fihti, utt. Jo nenoliedzams ir viens, - viens cilvēks var visai maz, bet visa tā sevī konstruētā jaunā pasaule tikai iesākumā ir tāda kā teicu augstāk - mana individuālā pasaule, un kopīgo pasauli var iepazīt tikai nākot atpakaļ ierastajā - materiālajā vidē. Nē, nē, ar laiku šī pati intelekta pasaule kļūst kopēja, to audzē, pilnveido, pārbauda, kritizē, uzlabo kopējiem spēkiem visu laiku, cītīgi, rūpīgi, kā bites - pa mazumiņam. Jo tā jau vienmēr ir bijis, ir un būs cilvēces dižgaru, kultūras vērtību radītāju un zinātnieku misija - kopīgiem spēkiem celt šo mūsu kopīgo, un reizē arī katra mūsu intīmi - individuālo

pasauli. Tas jau tad, kad tie citi kļūst par pilnīgi reālu manu daļu, mana intelekta daļu. Un es tāpat kļūstu par pārējā katra personīgā intelekta daļu. Tāda tā kopība. Bet tas vēlāk. Sākumā pilnīgi pietiks, ja kopīgo pasauli apzināsimies, veidosim, uzlabosim un dzīvosim tajā kā senāk, vecajā labajā mūsu pašu pasaulē - mūsu pašu materiālajā pasaulē. Un tomēr - ilgi gan tur nedrīkstam iestrēgt - mūs katru ar nepacietību gaida mūsu īstajās mājās.

MAZLIET NEPARASTI PAR SUBJEKTĪVISMU UN OBJEKTĪVISMU

Es esmu neirofiziologs, un varbūt tāpēc man ir radusies pārlicība, ka es varu ļoti īsi un konkrēti paskaidrot to, ar ko dažam filosofam nākas pierakstīt daudzus sējumus prātojumumu.

Runa ir par pasaules uztveri, par subjektīvismu un objektīvismu.

Mēs katrs, un laikam taču arī mums pazīstamie dzīvnieki, neapšaubāmi pasauli uztveram subjektīvi. Un tas tā ir tieši tāpēc, ka vārds “subjektīvi” to arī nozīmē: es un tikai es (subjekts) tā to uztveru. Bet, tas tā ir tik īsu mirkli, ka tik tikko uzpeld apziņā, un tūlīt pat beznosacījuma (gribai nepakļauta) refleksa veidā šis subjektīvais priekšstats apvienojas ar faktiem, ko sniedz pieredze un arī tīri teorētiskas zināšanas par to, kas nonācis uztverē (un tie pamatā ir objektīvi fakti). Un tajā mirklī mūsu uztvere nav vairs subjektīva, bet pārsvarā objektīva. Vismaz tā mēs to saucam. Objektivitāte ir obligāta, lai spētu orientēties un darboties pasaulē, intersubjektīvajā vidē.

Mākslinieks un arī dažu reliģisku un psiholoģisku prakšu piekopējs, vai nu pēc dabas dotuma, vai arī ar speciālu treniņu palīdzību, cenšas fiksēt apziņā šo pirmo, ātri gaistošo uztveres fāzi, visādi aizkavējot otro. Ja gribi to paveikt, tad vietā plaši izplatītais teiciens – domāšana ir kaitīga! Principā te viss būtu vienkārši un skaidri.

Bet runa ir par ko citu. Liela daļa filosofu kopš Renesanses, un sevišķi kopš Jaunajiem laikiem, intensīvi un kategoriski uzstāj, ka tieši tīri zinātniskā pasaules izziņā šī tiešā – subjektīvā uztvere ir obligāti nepieciešama. Un tas nu gan ir neparasti. Vēl vairāk, viņi saka, ka tā objektivitāte, par kuru mēs tik pārlicinoši runājam, tās mūsu zināšanas, tā mūsu pieredze – ka tas viss mums der tikai tīri praktiskiem mērķiem, bet patiesai sevis un pasaules izpratnei tas neko nedod. Viņi saka, ka mēs ar savu ierasto objektivitāti patiesībā dzīvojam tikai relatīvā pasaulē. Viņi saka vēl ko vairāk: ka patiesā pasaule ir tikai subjektīvā pasaule, vai vismaz ceļš uz patiesību ved tikai caur apzinātu un dziļi zinātniski izpētītu subjektivitāti.

Mēs sakām – vai tad subjektivitāti var izpētīt, vai tad to var salīdzināt? Viņi saka – ne tikai var, bet vajag, ja gribam pa īstam izprast sevi un pasauli. Un, ja negribam, ja gribam dzīvot vienkāršu un parastu dzīvi, tad ir vienkārši jānoskaņojas uz šo dabisko, subjektīvo uztveri, un nav tā jāpiesārņo ar visādām zinātnes pārgudrībām. Nu redz – mūsu ikdienas sabiedrībā dzirdam kaut ko ļoti līdzīgu, tikai vārdi citi: ļaudis runā par prātu un sirdi. Ja mēs te pieņemsim, ka ar to sirdi viņi domā subjektīvo uztveri, un ar to prātu – objektīvo, tad patiesi šai ziņā mēs varam labi saprasties.

Tomēr, te uzreiz gribu uzsvērt ko ļoti, ļoti svarīgu. Ir divi prāti: doksa (ikdienišķais, praktiskais) un epistēma (augstākais garīgums). Tas, kas objektīvizē pasauli ikdienā, ir parastais, praktiskais prāts. Pie šādi objektīvizētas pasaules mēs esam tā pieraduši, tajā dzīvojam ikdienā, tajā runājam, domājam, uzkrājam zināšanas, iegūstam izglītību, izjūtam, pārdzīvojam, strīdamies, mīlam, ienīstam, un beigās arī nomirstam.

Filosofi saka tā: ir milzīgi svarīga tiešā pieredze – subjektīvais cilvēks. Jo tā ir tīra, absolūta, ticama un nenoliedzama. Tā ir absolūta patiesība savā subjektīvajā līmenī. Mēs to objektīvizējam ar savu doksu, kāda nu mums katram tā ir. Un esam pie tā tā pieraduši, ka neko citu vienkārši nespējam iedomāties. Bet – šie filosofi saka: vajag šo subjektīvo pieredzi objektīvizēt ar augstāko saprātu, un tad jūs iegūsiet pavisam citu – arī objektīvu, bet reizē dievišķu jaunu pasauli. Kas ir šis viņu ieteiktais augstākais saprāts – nu tas jau nav nekāds noslēpums. Viņu darbos tas aprakstīts sīki un sistemātiski. Arī šī mana grāmata ar šo lietu pilnum pilna.

Nobeigumā – neliels precizējums un kopsavilkums. Uztvere vienmēr ir tikai subjektīva – jo tā tas ir jau pēc šī vārda nozīmes. Objektīva jau nav vairs uztvere, bet tai sekojošā apcere un izvērtēšana. Un tai jābūt objektīvai, jo, ja tā nav, tad cilvēks ir muļķis, kas nespēj orientēties pasaulē. Tātad, ja gribi būt mākslinieks – liela mērā izlaid otro fāzi. Ja tomēr gribi otro – lieto epistēmu, tad būsi patiesi vieds un pašrealizējies filsofs, kas cenšas piepildīt savu pilno misiju uz šīs pasaules.

Tas arī viss, ko šobrīd gribēju jums pateikt.

REALITĀTE TAČU ARĪ IR RADĪTĀJA DAĻA

Tā Radītāja daļa, ko mēs uztveram realitātē, bez šaubām, ir ļoti maza daļa, bet toties tā ir absolūti droša un absolūti skaidra šī Radītāja daļa. Jo, ja mēs atzīsim tikai vienu lietu – ka Radītājs ir viens, tad ar to pietiek, lai augšminēto varētu droši pierādīt. Šī pierādījuma sapratnei ļoti vēlams ideāls pasaules uzskats kā dabisks personīgs pasaules uzskats, bet var iztikt arī ar ikdienišķo. To dara tā: es esmu tādās

robežās, ko skar mana griba, ko es varu pamainīt vai uzradīt. Tā kā Radītājs ir viens, tad viss, kas neesmu es, ir Radītājs pats. Es pilnīgi droši nevaru daudz ko radīt dabā (kaut arī šo to varu mainīt, bet pilnīgi no nekā radīt gan nevaru). Tātad – tas neesmu es, sekojoši – tas ir Radītājs.

Nedaudz modificējot iepriekš teikto – mēs to varam pārnest uz terminu – realitāte. Ja jau pēc vārda jēgas (noturība, atkārtojamība, drošība, ka nekur pēkšņi nepazudīs – to tas ietver) – katrs varam pateikt, ka mēs neviens necik nopietni nepārvaldām realitāti, un nekādi nenosakām tās likumus. Tātad – Realitāte ir Radītāja daļa. Un dabīgi seko šāda loģika – ceļš uz realitātes izpratni un dziļu tās iepazīšanu ir garīguma ceļš.

Un realitāte jau iet roku rokā ar patiesību, godīgumu. Un tātad: ceļš uz patiesību, uz godīgumu ir visā pilnībā garīgs ceļš. Jebkurš labi un ar šādu nodomu izdarīts darbs ir dziļi garīgs. Tāpēc jau mēs arī bez šīs izpratnes labi jūtamies pēc ikviena pareizi, godīgi, īstā vietā un īstā laikā padarīta darba: vai istabu izslaukām, vai garšīgas pusdienas uzvārām, vai labu zinātnisku darbu uzrakstām, lai būtu patiesi godīgi, lai izpaužas realitātē, un lai būtu beigās arī ar īsto nodomu. Lūk, ja šo sapratīsim, tad milzum daudz darbu radīs vēl lielāku prieku, un visa pasaule kļūs patiesāka, labāka, godīgāka. Un visjaukākais ir tas, ka tas nebūs vis kaut kādās mistiskās egoistiskās jūtās, bet realitātē, un par to cilvēks var priecāties ne tikai pats, bet arī citi.

Kā orientēties? Nevajag uzticēties kādai vienai firmai, vienam cilvēkam, vienam aparātu zīmolam. Uzticēties var tikai un vienīgi: pamatprincipiem, kam jābūt stipri pierādītiem; tik stipri, ka tie ir nevis labāki par citiem, līdzīgiem; bet tie ir fundamentāli pareizi. Tātad, nepieciešama fundamentāla patiesības izpratne. Tikai uzticēšanās tai pasargās no elkdievības. Es te pamatā domāju veselību. Jebkurā gadījumā, nepieciešama stipra zinātniskā bāze. Šiem kritērijiem, kaut attāli, bet cenšas tuvināties ALGAL16.

ALGAL16 rādītāji ir: 1) reāli; 2) kustīgi; 3) funkcionāli (parocīgi). Un tādu jau citu nav. Ir tikai šie – zinātniski pierādītie psihofizioloģiskie rādītāji. 1) Reāli: mērāmi, salīdzināmi, demonstrējami, zinātniski pamatojami, pierādāmi. Tātad – visas unikālās izjūtas tādas nav. 2) Kustīgi un parocīgi – ir bezgala daudz analīzes, rentgeni, arī parastās EEG un EKG. Tās dod statistisku rezultātu, un tas ir derīgs citiem mērķiem, bet tas neko nedod regulācijas un adaptācijas procesu detalizētai apzināšanai un trenēšanai – pašpilnveidei. Visi gali te arī sanāk kopā, visu var aptvert – no nulles līdz visaugstākajam līmenim, ir piemērojams visdažādākajām vajadzībām.

Pasaule šķiet pārāk nesaprotama, haotiska un bezgalīgi daudzveidīga, tik ļoti gribas teikt – ka neko tur nevar saprast. Pat, ja vienu lietu sapratīsi, miljons paliks nesaprastu. Tas tāpēc, ka esam ar savu es aizgājuši pārāk tālu no sava centra. Mums ir centrs, kurā noris pati dzīve, kur to mēs gan paši formējam,

gan vienkārši saņemam emocijas, sajūtas. Un tā gudrība ir tā, ka mēs tās emocijas varam gūt ne tikai tā, kā parasts – pasaules daudzveidīgajā mainīgumā, bet arī pašā tajā procesā, kas šo daudzveidību uztver un apzinās, kas šīs emocijas veido – pašā savā kodolā ar tajā noritošajām parādībām. Tam ir daudz priekšrocību: a) vienmēr pieejams; b) neviens nevar atņemt vai izmaisīt; c) varētu likties, ka par maz daudzveidības, bet tā nav, to var apgūt; d) reizē tiek apgūta vienotība, reliģijas joma, zinātnes joma, filosofijas joma; e) pilnībā piepildās dzīves gudrība, ka viss, vislielākais un vislabākais, ir katram atrodamis nevis kaut kur ārpusē. Šeit tas ir izmantots pilnībā – ļoti daudzveidīgi, dziļi, precīzi, skaisti. Līdz ar to atrisinās visas smagās pretrunas, izzūd nervozitāte un iekšējie cīņi.

Kaut kā reāli ir tā, ka šai lietā ļoti vajadzīga meditācija uz realitāti – uz reālu ķermenisku relaksāciju. Tad burtiski viss galvā sāk kārtoties, un iestājas tāda kā pozitīva lavīna – kā pozitīvā nozīmē sniega bumbas efekts. Aizvien labāki kļūst rādītāji, aizvien pastiprinās emocionālais miers, harmonija, empātija, utt., un tas, savukārt, iedarbojas uz aparāta rādījumiem – lampiņām. Tikai viens gan – visām tām domām, kam tagad jānāk, - tām gan jābūt iepriekš sagatavotām, jābūt visos smadzeņu stāvos, līdz pat zemapziņai, automātismam. Ir jābūt trenētiem visādiem variantiem, kombinācijām. Atmiņā jābūt ļoti daudz kam. Un tad – kopā ar aparātu, pilnā mierā un plūsmā tas sāk darboties – aizvien dziļāk un dziļāk.

Kas ir šī sausā teorētiskā daļa? Par uztveri – tas ir viens – līdz meditācijai par pilnīgu ār pasaules vienotību, kad lielā mērā izzūd starpība starp domām un priekšmetiem. Bet to darīt nevis kā ilūziju, bet kā rezultātu dzelžainai loģikai. Tātad – nekādā ziņā ne tukšums. Jo tukšums nav galīgs – cilvēkam vienalga tad ir kaut kāds cogito. Jo šī cogito daudzveidība ir milzīga. Tāpēc nevajag kā strausam bāzt galvu smiltīs, nekas neiznāks, bet godīgi uzņemt realitātes izaicinājumu.

Mēs te darām skaidru un godīgu lietu – mēs veidojam garīgu dvēseli, un garīgā dvēsele ir tāda, ka viņa prot smalki fluktuēt, vibrēt starp galējībām: garīgos jēdzienos starp žēlsirdību un stingrību, starp mīlestību un bailēm (ja runa par augstākiem spēkiem). Tāpēc tas ir vienīgais, kas nekad nebūt konfliktā ar kādu pretēju virzienu, uzskatu. Tie pretējie vienmēr ir vairāk vai mazāk pareizi, visbiežāk pietiekoši dziļi un filigrāni pamatoti domās un loģikā. No katra no viņiem var mācīties gudrību. Bet – ne garīgu darbību. Jo katrai šai gudrībai vienmēr kaut kur ir tās premtets. Un arī tas ir pareizs, un no tā atkal var mācīties. Bet ir tikai un vienīgi viens veids, kā funkcionēt godīgi, ekonomiski, ar maksimāli pozitīvu rezultātu – tas ir šis garīgais individuālais ceļš, un ALGAL16 te jums var būt liels palīgs.

Un ķermenī taču notiek tas pats. Jebkurš process svārstās, visur ir ritmi. Un mūsu konkrētajā gadījumā šim ritmam ir jābūt ar pietiekoši lielu amplitūdu. Te pamatā iet runa par ritmisku simpātiskās un parasimpātiskās aktivitātes maiņu. Te ALGAL16 ir praktiski neaizstājams, jo šādus ritmus iestrādāt sevī,

nostiprināt, pilnveidot bez nepārtrauktas iespējas realitātē sekot sava darba rezultātam, ir diezgan bezcerīgi. Tas ļoti atgādinātu situāciju: aklais pie stūres.

Tāpēc – ne jau tikai stresa dēļ mēs te runājam un darbojamies, ne jau tikai tādēļ, lai novērstu uzmanības klaiņošanu, lai koncentrētos. Tam visam ir nozīme, liela nozīme, bet to jūs variet izdarīt arī bez ALGAL16, ar kādu līdzīgu "biofīdbeka" iekārtu. Tas mums nav galvenajā vietā. Mums galvenais ir izjust, saprast un praktiski izdzīvot dzīves pašu galveno pamatbūtību – šo spēju balansēt starp galējībām. Un – jo galējības tālāk viena no otras, jo šī lieta vērtīgāka. Un tas skar gan visaugstākos garīgos līmeņus, gan, ejot uz leju – emocionālo (sirds) sfēru, un visbeidzot – arī visprimitīvākās materiālās funkcijas, tādas kā organisma sistēmu un orgānu darbības regulāciju. Un tad jau runa ir par veselību, par tās saglabāšanu un uzlabošanu, ieskaitot iespējas palīdzēt sev pie daudzām nopietnām slimībām. Piemēra pēc – pie infarkta un insulta šis ritms praktiski nav. Bet pie dziļas, patiesas, labsirdīgas meditācijas tas ir milzīgs, un ļoti pilnvērtīgs arī no tīri estētiski – vizuālā skatījuma.

ALGAL16 ļauj visu šo lietu apjēgt, izdzīvot un pilnveidot ne tikai teorētisku frāžu veidā, bet dziļi praktiski, reāli, un galvenais – individuāli, vissmalkākajās niansēs, visos sīkumos un detaļās. Ļauj atklāt sevī tieši savu individuālo potenciālu, pie tam tieši šai vietā, un šai laikā – potenciālu un iespējas, kā darīt sev labu, kā labāk justies, kā labāk būt veselākam – reāli, patiesi, praktiski.

KĀPĒC ES TUROS PIE SAVAS SISTĒMAS? KĀPĒC TUROS PIE SAVA PASAULES UZSKATA?

Tāpēc, ka tas vienīgais ir tāds, kas vismaz principā spēj izskaidrot jebkādu parādību, faktu, kopumu. Tāpēc man nav būtisku pretrunu un iekšēja konflikta ne ar vienu sistēmu, es esmu gatavs no katras ko iemācīties, iejusties tajā un gūt emocionālu baudu, es varu tad viņu katru saprast. Un tad parasti ir tā, ka viņi ikviens daudz ko zina, daudz ko izjūt labāk savā jomā, ir gudrāki par mani, dziļāki un patiesāki par mani. Vienīgais to mīnuss, manās acīs, bet tas gan ir pilnīgi visām citām sistēmām – tas ir tas, ka visām tām ir kāda pretsistēma, ko tie uzskata par nepareizu. Bet no mana skata punkta – viņas visas ir pareizas, tikai katra savā mērā, savā vietā un savā laikā.

Tāpēc man nav un nevar būt iedomības un pārākuma apziņas, jo es patiešām sevi uzskatu par mazāku jebkuros viņu sistēmas jautājumos. Viņi daudzi gan varētu lepoties ar savu zināšanu un jušanu, bet arī viņi varētu pierauties – jo viņiem, savukārt, nav tas, kas ir man, *rsp.*, visa šī integritātes izpratne. Tā kā te ir izeja un atrisinājums. Visiem, katram ir kas labs un liels, un arī kas mazs un nepilnīgs. Pilnīgs

nav neviens. Ikkatrs mēs veidojam sevi, attīstāmies – tāpēc būsim savstarpēji iecietīgi. Tāpat, kā nevar iztikt bez dziļuma detaļās, tāpat neiztikt bez integrāla skatījuma. Tomēr, vislabāk būtu, ja kaut neliela šīs integratīvās izjūtas esamības daļa dzīvotu pilnīgi katrā. Jo, galu galā, tieši tā ir, vienmēr bija un būs vienīgā iespējamā monoteistiskā vienība. Un ceļš pie tās nekādi nav iespējams, ja mēs šo izpratni un izjūtu neradīsim katrs pats sevī. Un integratīvāte ir tāda lieta, ka tai jāatrod sevī vieta visam, un tā nevar kaut ko tā vienkārši atmet, no kaut kā atteikties. Un kur nu vēl prātu! Jāpatur vien ir, jāintegrē visā sistēmā. Līdzko no kaut nieka atsakāmies – esam cauri ar visu monoteismu. Un, ja to atmetam, - nu tad ir neiespējami kaut ko paliekošu izjust vai saprast. Tad tiešām ir tā, ka jāmēģina mukt, aizmirst, izgaist. Jo tad neko nevar spriest – prāts ir sīks un fragmentārs, jūtas haotiskas, matērija – trula un apnicīga.

MEDITĀCIJA UZ PILNĪBU SEVĪ, SAVU DZIĻĀKO ES KĀ PILNĪBAS MODELI SEVĪ

Visa tā mana sistēma patiesībā ir visai neierasta; tāda, ka pāris vārdos nu nekādi nav iespējams to ne izjust, ne saprast, ne apgūt. Tāpēc neizbēgama ir šī it kā vērošana no attāluma, te pietuvojoties, te attālinoties, un visā kopumā – vienkārši pamazām pie tās pierodot. Tas taču nenozīmē, ka vēlāk tas viss nebūs saprotams ļoti īsi, ļoti skaidri, un ļoti precīzi. Bet tas ir tad – pēc tam. Bet, ja jūs ar to mēģināsiet sākt, tad neko vairāk, kā vēl vienu uzbāzīgu dogmu šai lietā neatpazīsiet. Un tas būs nepatiess priekšstats. Tāpēc iesim vien šādi – caur šo apkārteju, ko nosaukt vislabāk ir tieši tā – par meditācijām. Tie nav ne konkrēti priekšraksti, ne zinātniskas analīzes, tā vienkārši ir procedūra, kas pamazām, ļoti mērķtiecīgi un precīzi ir aicināta sagatavot augsni aizvien precīzākai, aizvien konkrētākai šo dažu parādību izpratnei. Runājot neirofizioloģiski, šī ir apmācības forma, jaunu asociatīvu neironu tīklu formēšana smadzenēs. Šis ir materiāls, kas ideālā gadījumā paredzēts izmantošanai kopā ar ALGAL-16 aparatūru.

Cilvēks ir atvērta kibernetiska sistēma. Nekad neviens cilvēks nav varējis, nevar un nekad arī nevarēs ne dzīvot, ne ko just vai pārdzīvot, ja viņš neatrodas tieši tādā vidē, kādai viņš ir atbilstošs. Cilvēks mijiedarbojas, nepārtraukti utilizē šo vidi, un var to veikt ļoti dažādi.

Vispopulārākais ceļš - automātiski visam pielāgojoties, un to mēs parasti saucam par adaptāciju. Tad: jo mazāk ko pieliek no sevis, jo mazāk ko saprot, plāno ārpus tā minimuma, kas nodrošina pamatfunkciju norisi, un pamatā darbojas zemapziņas līmenī, - jo viss norit labāk, vieglāk. Tā darbojas visa dzīvā daba – augu un dzīvnieku valsts. Ja cilvēks tam pievieno arī atbilstošu filosofiju un reliģiju, tad viņš var patiesi visādā veidā justies labi, būt teorētiski pārliecināts par savu taisnību, un visā pilnībā tai ticēt. Arī brīvā griba te ir aktīva, jo dara to, ko grib apzināti. Cilvēks to arī sevī uztver kā pilnību sevī. Tas

arī labi iet kopā ar vienotības principu, ar dabu, ar to, ka tiek apspiestas sevī visas egoistiskās tieksmes. Sanāk pilnība praktiski visās izpausmēs. Un plus tas, ka tas ir ļoti populārs veids – budisms, hinduisms, kristietība – tie visi ir par šādu ceļu, vismaz pamatprincipos. Cilvēks atzīst savu niecību, kosmosa milzīgo viedu, jebkuras dievības neizmērojamo pārākumu pār sīko cilvēku. Ja kaut ko domāt vai darīt, tad tikai tik, cik tas dod tīri praktisku ieguvumu. Visa mūsu psiholoģija, reliģija, ikdiena, visi pašattīstības pulciņi ir vērsti tikai uz šo – kā pielāgoties, lai gūtu sev lielāku labumu, baudu, prieku.

Bet tomēr. Ir šis un tas visai būtisks, kas, vismaz automātiski, neiekļaujas šajā plaši izplatītajā pasaules uztveres un dzīves modelī.

- 1) Cilvēks priecājas par sevis labi izdarītu darbu, par precīzi izstrādātu domu.
- 2) Cilvēkā tiek novērtēts altruisms, ziedošana, paša ziedošanās kādu ideālu vārdā.
- 3) Cilvēks grib pilnveidoties, cilvēkam ir instinktīva tieksme “pēc kaut kā cēla, nezināma.”
- 4) Cilvēks grib izteikties mākslā, dzejā.

5) Cilvēkam ir instinkts, ka viņa dzīvei ir jēga, uzdevums – ārpus dzīvošanas paša dzīvošanas procesa dēļ.

6) Senos rakstos ir teikts, ka adaptācijai ir divi veidi: pielāgošanās sīkumos, pretošanās un pārveide lielās lietās.

Senāk cilvēki tam visam pievērsās ciešāk un plašāk. Mūsu sabiedrībā cilvēki, tiesa kas tiesa, cīnās kā prot, bet gandrīz tikai par izdzīvošanu. Bet, kas ar šo aktivitātes refleksu jāsaprot patiesībā? Kur vajag pakļauties, pielāgoties? Un kur vajag pretoties, iet cīņā? Kur ir šī robeža, ja kāds tādu vispār atzīst?

Nemot īsi – tā ir patiesība. Vēlāk definēsim arī precīzi. Bet pats princips ir tas, kas ir ļoti svarīgs. Tas ir pats pats galvenais. Ja maksimāli īsi – šis pamatprincips ir pasaules pamata kods, sastāvošs no četriem simboliem. Pieņemu, ka kaut ko par šo ir dzirdējis katrs, tāpēc par to vēlāk – bet tad gan visai sīki un precīzi.

Miers, ko iegūst ar tukšuma meditācijām, ar domu atslogošanu, ir mājīgs – kā no alkohola un narkotikām. Dod īslaicīgu atelpu, bet neko neizlabo ne cilvēkā, ne viņa attiecībās ar savu likteni. Domas ir nevis jāiznīdē, bet jāizpilda kā uzdevums, kā Likteņa uzlikts liels darbs. No pasaules var un vajag novērsties un izolēties, bet tas nenozīmē, ka tā ir novēršanās no domām vispār. Ir jānovēršas no pasaulīgām domām, kas ir haotiskas, jo tāds ir tās radītāja iemesls – sadzīves pasaule, cilvēku pasaule. Un te tiešām ir vērts lielā mērā nedomāt. Bet tas nozīmē tikai domu (cogito) pārslēgšanu – no cilvēka domām uz Likteņa, Dabas piedāvātām domām. Tā arī ir visa lieta, jo te jūs negaida vilšanās, ja vien būsiet

pietiekoši motivēti un pacietīgi. Traucē egoisms – šķiet, ka pats visu zini labāk. Bet tā nav. Viss, kas paveikts zinātnē, viss tas ir liels un paties. Lielo domātāju domas – lielas un patiesas. Cilvēks dzīvo pārāk īsu laiku, lai pats to varētu paveikt, un arī tehniski tas nav iespējams.

Tāpēc nav ko ākstīties – ir jāmacās. Un, atšķirībā no tā, ko ir radījuši pavirši cilvēki ar paviršām motivācijām – ir jāmacās nevis no viņiem, bet no patiesi dziļiem cilvēkiem. Cilvēks aug uz šīs bagātības un šī nepārtrauktā kontakta ar savu likteni rēķina.

Absolūti trulais jautājums: a kāpēc man jāaug, man labi tāpat? Kāda ir īsa un skaidra atbilde? Tāda: labi vai slikti – tā ir sajūta, emocija; un sajūta nav ne aicināta, ne spējīga radīt patstāvīgu spriedumu; sajūtas vieta ir izdzīvot savā līmenī, un uzturēt materiālajā (miesas) līmenī gara (saprāta) veikumu.

Es nelietošu ierastos, šādās situācijās lietotos vārdus, lai krasi norobežotos, lai neviens mani nepārprastu, lai būtu skaidrs, ka es nevienu citu nevērtēju, neanalizēju, nesalīdzinu. Es lietošu vārdu “Liktenis.” Ar to es saprotu sekojošo. Es nekā nezinu, vai kaut kas ir virs viņa, vai viņš ir no kāda atkarīgs, kādā veidā, utt. Es to nezinu, un nestādu mērķi uzzināt. Mani interesē viens un tikai viens: manas attiecības ar Likteni. Un šai kontekstā mani kaut cik interesē arī citu cilvēku un dabas saistība ar to.

Kas manā skatā ir Liktenis? Tā manas apziņas daļa, ko es pilnīgi skaidri un noteikti neuzskatu pats par sevi. Tā ir visa daba, visi dabas likumi, visi ētikas un morāles likumi, visas alkas un instinkti, kas ir manī. Es sev definēju, ka Liktenis, vismaz man, ir viens, vienots un vienīgs – tāpat viss, kas ir ap mani, tas okeāns, kurā ir atjēgusies mana apziņa, ir viens.

Līdz ar to, man nav problēmu ar jēdzieniem: a) reāls; b) nereāls. Liktenis ir tikai un vienīgi reāls, bez izņēmumiem. Tātad: kā redzam – kontakts ar Likteni man ir radies unitārā pasaulē. Tas tā nevar būt, ja mēs likteni skatām no ierastās ikdienas skata pozīcijas (jestestvennaja ustanovka). Tātad – lai skaidri ieraudzītu sevi pret savu likteni, patiesībā pa priekšu jāizveido sevī šī vide – šis vienotais garīgais lauks.

Un šī lauka izveidē dažādos šī darba etapos ļoti daudzveidīgi mums talkā nāk šī manis izveidotā treniņa aparatūra – šis jaunais aparatūras komplekss ALGAL-16, kas tomēr balstās uz mūžsenām patiesībām un zināšanām par mūsu gara, jūtu un miesas kopību un atšķirību, par to, kā tās visas iesaistās vienotā lielajā darbā – jauna cilvēka izveides darbā katram pašam sevī, pēc savas brīvas gribas.

PAR “APSKAIDRĪBU UN PAMOŠANOS”

Tas punkts sirdī ir obligāts lūzuma punkts. To sasniedz visneiedomājamākie cilvēki visneiedomājamākajos veidos, vai automātiski, bez jebkādas darbības vai piepūles. Ir pilnīgi skaidrs, ka mēs neviens par to neko nezinām, katrā ziņā zinām skaidri tikai to, ka tas nav izplānojams, skrupulozi veidojams, un tāpēc sasniedzams. Laikam gan te ļoti lielu lomu spēlē visas iepriekšējās dzīves, ja tādas ir, un ja tām ticam. Dabīgi, ka daudzi, kas to iepazīst, ir darbojušies ar jogu, izpildījuši reliģiskus rituālus. Bet tāpat daudzi ir bijuši mākslinieki, filosofi, zinātnieki. Var jau būt, ka viņiem visiem tomēr ir bijusi vairāk vai mazāk apzināta vēlme pēc tā, to mēs nezinām, tik atklāti cilvēki par sevi nerunā. Tā kā pareizāk to pieņemt kā tādu dāvana no augšas.

Mums ir mazs priekšstats par to, cik šādu cilvēku ir daudz. Varam tikai balstīties uz savu priekšstatu. Man šķiet, ka viņu ir vairāk, kā domājam. Jo tomēr pastāv sakarība, ka šie cilvēki pārsvarā ir kautrīgi, kaut gan pilnīgi skaidrs ir tas, ka tas nav obligāti. To vidū var būt arī vislielākie egoisti, un citādi ļaudis, kam ikdienā piemīt ne tās labākās rakstura īpašības. Skaidrs ir arī tas, ka ir ārkārtīgi dažāds šīs “apskaidrotības, pamošanās” biežums, ilgums un dziļums. Dažam tā var būt varbūt vispār tikai viena vai divas epizodes, cits tajā atrodas lielāko laika daļu. Vienam tā var būt absolūti neskaidra un neizprotama īslaicīga emocionāla izpausme, citam – apzināts stāvoklis, kurā iespējams darboties likumsakarīgi un mērķtiecīgi.

Tātad – lai kāds tas nebūtu, lai kas to nebūtu radījis, lai cik tas nebūtu ilgstošs un stabils, lai kāds nebūtu tā saturs, noteikti skaidrs ir viens: viņam ir jābūt bijušam kaut vienu pašu reizi, lai cilvēks vispār varētu apzināties sevi kā garīgu būtni. Tas ir kā akcepts no augšas, kā aicinājums uz sadarbību. Un tas, ko gribu uzsvērt ir sekojošais: Šis nav vis gala mērķis, bet pats pats garīgā ceļa iesākums. Un no šī punkta var iziet kā stari ļoti daudzi virzieni, un šajā brīdī cilvēkam jau ir ļoti liela iespēja tos visus uztvert nevis automātiski, nevis kā sevis paša ietus un radītus, bet izprastus, izjustus un izdzīvotus pilnā kopībā ar to spēku, kas šajā atmošanās brīdī ir sevi atklājis.

Un tāpēc – sākot ar šo brīdi ar lielu varbūtību var pastāvēt situācija, ka visas cilvēka darbības ir garīgas, tātad – šī jaunie pazītā spēka sabiedrībā, vadībā, dialogā. Un tad ir garīgs viss, kas notiek. Un visas darbības materiālajā pasaulē jau pirmām kārtām. Un domāšana jau noteikti ir garīga, un jušana garīga. Un tad visai neveikli izklausās parastie iebildumi: viņš jau nedzīvo ar sirdi, bet ar prātu. Nu ko ta cilvēka prāts var, nekā nevar, mēs gan redz – mēs dzīvojam pēc augstākā prāta un gribas utt. Kļūst skaidrs, ka tā ir vienkārši gara nabadzība, kas tā runā.

Uzsvērsim arī to, ka šī apgaismība tiek dota daudziem, bet tikai pavisam retais to izmanto, lai nopietni izlietotu šo it kā no gaisa nokritušo piedāvājumu un iespēju. Skumji, bet laikam taču vienam otram tas rada pretēju efektu – cilvēks paliek iedomīgs, augstprātīgs, uz citiem skatās kā uz zemes tārpiem, pats juzdamies nepārtraukti kā debesu augstumos. Bet ir taču gluži otrādi – šis piedāvājums no augšas taču uzliek jaunus pienākumus, kaut gan, bez šaubām, paver pilnīgi jaunas iespējas.

Un tad nu ir tā. Šī apgaismība nāk pār dažādiem cilvēkiem. Bet tikai tāds, kas ir tai gatavs, kas tomēr to ir gaidījis un gaida nepārtraukti, tas varēs no šī brīža sākt dzīvot kvalitatīvi jaunu, apzinātu garīgu dzīvi. Bet tas neizslēdz to, ka apgaismība var nākt pār jebkuru, tai skaitā necienīgu un it kā necienīgu un negatavu cilvēku. Neapšaubāmi, ka tas var būt, kaut gan tas notiek ārkārtīgi reti. Bez šaubām, ka augstākajiem spēkiem ir sava griba, sava zināšana, savi plāni, par kuriem mums nav, nevar būt un nekad nebūs pat ne vismazākās nojausmas. Tātad, ja mēs ar ko tādu sastopamies, tad mums tas ar godu jāpieņem, un viss.

Bet – tas mūs nekādi neskar, tāpat kā zemestrīce, viesuļvētra, zibens spēriens, vai no palodzes uz galvas uzkritis puķu pods. Bet – ja mēs apzināti uz šo apgaismību tiecamies, un to saņemam reizi pa reizei, tad tā lieta ir pilnīgi, galīgi un absolūti citādāka. Tad mēs to apgaismību varam jau uztvert kā atbildi uz savu tiekšanos, vēlmi, lūgšanām, centību. Un tad mēs to varam tulkot kā zīmi, ka esam izdzirdēti, ka ar mums ir gatavi uz dialogu, sadarbību, kopdarbību. Bet tikai tad, ja esam šādu kopēju darbību izauklējuši savā prātā un sirdī. Jo – nevar no augšas noorganizēt sadarbību, ja tas lejā vispār nav spējīgs neko uztvert, saprast un apjēgt, ja viņam tas nemaz nav vajadzīgs.

Tā kā ir divas dažādas lietas. Apskaidrība kā lolota un gaidīta, kas laikam gan ir milzīgā pārkumā. Un apskaidrība, kas nav ne lolota, ne gaidīta, un kas var būt pat lielāka par loloto un gaidīto, kaut parasti tā nav, un ko var saņemt kā ne gaidītu, ne pelnītu, ne saprastu. Bet tā vairs nav mūsu darīšana. Ir daudz mums nesaprotamu ceļu, kā augstāki spēki uztur mūsu izpratnei pāri stāvošas darbības, kā nodrošina savu absolūto vienotību. Katram savs. Mēs katrs atbildam par sevi.

3 līmeņi: miesa (matērija) - emocijas (sirds) – gars (saprāts).

Sirds – emocijas – tas tiešām ir pats cilvēks, viņa Es, viņa dvēsele, un tas tā ir vienmēr, vienalga, kāds viņš ir, cik garīgs vai cik materiāls, un vai viņš pats to saprot, vai nē. Šī dvēsele ir pati par sevi, šī sirds, šī dvēsele ir tā, kas it kā “brauc liftā”.

Miesa un gars – tie ir 2 stāvi, tātad lietas, kas būtībā ir pašas par sevi, un kurām cilvēks (“sirds”) pieslēdzās, no kā šis “cilvēks pats” pārtiek un barojās, kas rada viņa apmierinājumu, baudu. Pats cilvēks (sirds, dvēsele), lai kurā stāvā, vai kurā no bezgala daudzajiem starpstāviem tā arī neatrastos, vienmēr ir

tas, kas izvēlas pēc sev piederošās brīvās gribas. Katrā stāvā un starpstāvā ir tam raksturīgās izvēles; bet pats izvēles iespējas un nepieciešamības fakts ir gatavs nolikts priekšā katru brīdi, pilnīgi neatkarīgi no pārējiem apstākļiem. Nav situācijas, nav brīža, kad liktenis nenoliktu priekšā izvēles situāciju. Un šī izvēle ir vienīgais, kas nosaka, kāds ir, un kāds būs cilvēks.

Ja dvēsele ir tikai pati par sevi, tad tā pilnībā ir cilvēka rakstura izpausme – gan apziņas, gan zemapziņas līmenī. Tad tā var būt laba vai slikta, tātad izvēlēties labu vai sliktu, bez jebkādas analīzes un saprašanas, kāpēc tā dara un izvēlās.

Dvēsele var būt uzbraukusi augšā – garā, un tad tai nāk papildus uzdevums – nu jau tai ir jāizvēlas ne tikai kā sirdij, bet arī vēl kā saprātam. Nu ir obligāti jāizvēlas starp patiesību un nepatiesību. Starp saprātu (razum) un tukšām fantāzijām, iztēli (voobraženiye – jo tā neizbēgami kaut kā sagrozīs patiesību sev par labu un baudu; nesajaukt ar radošu iedvesmu, kas iet roku rokā ar patiesību, un tiek caur to pārbaudīta un iegrozota, un arī rodas uz patiesības stimula bāzes).

Tikai saprāts ir tas instruments, ar kura palīdzību var sastapt Radītāju. Tad šī sapratne nāk it kā lejā – dvēselē, emocijās, sirdī, un tur tad arī tiek emocionāli izdzīvota visā pilnībā. Patiesāk: formāli jāsaka tā – lai sastaptu Radītāju, šai pašai dvēselei, ir jāpaceļas augšā, trešajā, saprāta, gara stāvā, un ar tur sastaptajiem apstākļiem jāsadarbojas, jāsadzīvo, vai arī var teikt – tik dziļi tajos jāiejūtas, jāieiet, jāsaprot, ka pašai jāklūst par šo garu. Bet tā ir šķietamība. Patiesais Es nekad nav ne miesa, ne gars, bet absolūti vienmēr ir šis vidējais, šī dvēsele, tikai kā “kaščejs” pieņem dažādus veidus – pie tam atkarībā no savas gribas. Bet kas tad ir šī miesa, šis gars, un vēl daudzi augstāki gari. Nu tās ir vienkārši trepes – pakāpieni, augstākā spēka izpausmes, dažādi šī spēka attālinājumi vai tuvinājumi. Cilvēks piedzimst kā cilvēks, cilvēks ir sirds un emocijas vienmēr, kopš dzimšanas, līdz nāvei. Bet – piedzimstot šis cilvēks sēž savā liftā, kas atrodas viszemākajā stāvoklī. Un cilvēks piedzimst, izkāpj no lifta un redz materiālo pasauli, Aiziet tajā. Dažs kā liftu atstāj, tā nekad vairs tajā neatgriežas, ne uz brīdi, visas dzīves laikā. Cits nekur tālu neaizklīst, un šad tad pabraukā ar to, pavēro caur lodziņu citas pasaules, un ātri vien atgriežas uz zemes. Cits šur tur piestāj.

Cilvēks ir viņa dvēsele, sirds, emocijas (tātad vēlreiz, pilnai skaidrībai – cilvēks vienmēr ir cilvēks, dvēsele, lai kur viņš neuzbrauktu vai nenobrauktu, te svarīgi nejaukt terminus – šie lifta stāvu nosaukumi – materiāls, garīgs, utt., nav cilvēka apzīmējumi, bet stāvu apzīmējumi – pasaules, kur viņš nonāk, ne viņš pats; vienīgi viņš var tik ļoti iejusties kādā stāvā, ka pats it kā pārvēršas no cilvēka par stāvu). Cilvēks var tik ļoti būt iejuties uz zemes, ka visu savu saistību ar to jūt kā sevi pašu. Cilvēks var būt tik ļoti iejuties kādā gara stāvā, ka tur esošo lietu stāvokli sajauc ar sevi pašu. Viņš jūtas absolūti garīgs un viss, vai

absolūti materiāls un viss. Bet patiesībā tā nav nekad. Cilvēks vienmēr ir kā vējš, nekad nav kaut kas absolūts un pabeigts; viņa īpašība ir nevis būt 100 % kaut kam citam, bet gan iedzīvoties ļoti dziļi, pieņemt, pārvērst par ļoti nozīmīgu sevis daļu, bet nekad ne par visu. Cilvēks to visu izjūt, izbauda, vai necieš, saprot vai nesaprot, utt., bet pats viņš, neskatoties ne uz ko, vienmēr paliek tas, kas viņš ir – cilvēks pats, šī brīvā griba, šī emocija, šī sirds. Sirds, kas saprot, izjūt, realizē īstenībā prātu un matēriju, un daudz ko citu. Cilvēks atrodas vienmēr starp labu un ļaunu, starp patiesību un meliem, starp pieticību un alkatību. Un viņš izjūt, izvēlas un pārdzīvo.

Tā ka cilvēks uzbrauc augšā, gara stāvā, atklāj jaunu pasauli, izpratni, caur izpratni atklāj augstus spēkus, tad to izdzīvo pats sevī (tātad, nobrauc savā it kā pagaidu stāvvietā, vidus pieturā, ko ir atklājis (ja ir) tikai dzīves pieredzes laikā, jo piedzimst pieturā zeme, matērija. Un tad obligāti, ar visu savu jauniegūto izpratni un izjūtu nobrauc lajā, uz zemes, miesā, un šo ideju realizē dzīvē, un dara to arī citiem redzamu un atpazīstamu – pēc savas dzīves, pēc savas uzvedības, pēc saviem darbiem. Tātad – parāda, nodemonstrē savas attiecības ar jaunatklātajām pasaulēm reālajā dzīvē, nevis tikai teorijā un emocijās. Patiesībā cilvēks braukā šai liftā uz augšu un leju visu laiku, un ir jābūt harmonijai visu laiku pašā šajā dvēselē, šajā sirdī – kas augšā, tas arī apakšā. Nu lūk, un tāpēc jau arī nav iedomājama harmoniska, laimīga un pašcieņas pilna cilvēka ikdiena, ja tam katrā līmenī nāktos saskarties ar citādu pasauli, citādiem likumiem. Tā viņš ne varētu atcerēties, kas tur katrā vietā ir, un kā tur ir, un kas jādara tur, un kas atkal šeit jādara, kas un kā tur jādomā, kā jāuzvedas, un kas tad, un kas tagad, un kas tad, ja tas ir tā, un tas atkal šitā, utt. Iedomājieties, cik būtu grūti un neproduktīvi. Bet patiesībā taču viss ir skaidri, droši, vienkārši. Tā ir skaista un godīga spēle.

DEKARTS - SUBJEKTĪVI VĒRSTAS FILOSOFIJAS IEDIBINĀTĀJS

Turpmāk aprakstītā metodika balstās uz Dekarta pamata idejām.

Dekarts radīja radikāli jaunu domāšanas sistēmu - subjektīvi vērstu filosofiju; mainot visu savu stilu, tā veic radikālu pagriezienu no naivā objektīvisma uz transcendentālo subjektīvismu, un caur to tālāk - pie jaunas pakāpes objektīvisma.

Pirmām kārtām, cilvēkam nepieciešams "reizi dzīvē" atgriezties pašam pie sevis un, nogāžot no troņa visas līdz šim viņam svarīgas bijušās zināšanas, pacensties uzbūvēt tās no jauna. Jaunā zināšanu sistēma ir pilnībā cilvēka personīgā lieta. Tai ir no jauna jātop kā viņa gudrībai, kā viņa paša iegūtajām

zināšanām, kas tiecās uz universālismu, un par kurām viņš no paša sākuma un katrā attīstības solī varētu būt atbildīgs, balstoties uz savu absolūtu ieskatu pamata.

Metodes rezultātā notiek cilvēka atgriešanās pie sava ego visdziļākajā šī vārda nozīmē: pie ego, kas pārstāv tīrās cogitationes. Šo atgriešanos cilvēks paveic, sekojot zināmajai, visai ietekmīgajai apšaubīšanas metodei. Ar radikālu noteiktību viņš atsakās atzīt par būtisku pilnīgi visu to, kas nav aizsargāts no jebkādas iedomājamas iespējas tikt apšaubīts. Tiek metodiski kritizētas visas ikdienas dzīves pieredzes un domāšanas ticamības, meklējot iespēju tās apšaubīt, un izslēdzot visu, ko vien ir iespējams apšaubīt, tiek veikti centieni atrast tās vai citas absolūtās acīmredzamības.

Realizējot šādu metodiku, sajūtu sniegtā pieredzes, kādā mums pasaule ir dota ikdienas dzīvē, ticamība neiztur kritiku, un tāpēc pasaules esamība šajā agrīnajā metodikas realizācijas stadijā ir jāpieņem kā esoša bez nozīmes. Tikai pats sevi, kā savu cogitationes tīro ego, cilvēks patur kā esošu absolūti noteikti, kā tādu, ko nav iespējams noņemt, pat tad, ja nepastāvētu šīs pasaules.

Tādā veidā reducēts ego nonāk sava veida solipsisma pozīcijās. Viņš meklē pilnīgi drošus veidus, kā savā tīri iekšējā sfērā izvērst objektīvo ārpasauli kā vidi, kurā izvērsas filosofija un dabas zinātnes. Visi secinājumi te tiek izdarīti, vadoties no tīrajam ego dabiski piemītošajiem principiem.

ACĪMREDZAMĪBA - APŠAUBĪŠANAS METODISKAIS KRITĒRIJS

Pēc Dekarta, absolūtā neapšaubāmība nozīmē to, ka jebkuras iedomājamas šaubas, pat ja tām de facto nav nekāda pamata, ir jāizslēdz.

MŪSU PASAULES SPOŽUMS UN POSTS

TAGADĒJĀ "MŪSU PASAULE"

Viss pierastais domāšanas substrāts, tātad priekšmetu pasaule un to savstarpējās attiecības, ietverot arī visu psiholoģiju, šķiet it kā materiālās pasaules izpausme. Patiesībā tā ir vienkārši pieraduma sistēma. Vispirms cilvēki jau ar tādu piedzimst. Bez tam - cilvēce to ir ilgos gadsimtos atstrādājusi un papildinājusi, savstarpēji sasaistījusi to visu kopā ar nosacījuma refleksu un asociatīvajām saitēm, tā, ka viens tūlīt izsauc citu domu, tā atkal citas, citas domas, citas sajūtas, citas izvēles utt. Un tas viss ir savā starpā tā salāgojies, kā viens noslēgts kamols. Nekādi tur iekšienē nevar rasties atšķirīga, jauna principiāli doma, jo tai vienkārši neirofizioloģiski nav kur pieaķēties un pieķēdēties. Tā tad arī ir "mūsu pasaule." Tajā ir arī dvēsele, ir radītāji, ir reliģijas, ir ezotērikas, maģijas utt, un tas viss ir ar visu visādi sajūgts. Un

dažādi sajūgumi rada dažādas emocijas, un tur rodas visādas nirvānas, visādas reliģiskas ekstāzes utt. Tā visa ir tā pati "mūsu pasaule." Un tur, atkarībā no nosacījumu refleksu konfigurācijām, vai nu ir vai nav dvēsele, ir vai nav radītājs. Ja nav, tad var uztrenēties, izveidot dažādas asociatīvas kombinācijas, un šie jēdzieni tur ienāk, nostiprinās, arī dominē, rada ļoti stipras asociācijas, pat afektus. Tur var dzimt lielas idejas, lielas filosofijas, rasties jaunas reliģijas, jauni zinātniski atklājumi. Tur mēs varam braukt uz Mēnesi un Marsu, sapņot par ārpuszemes civilizācijām, par laimi, par ilgu mūžu, par mīlestību, par veselību. Tā ir "mūsu pasaule," bezgalīga, skaista, laba, jauna, kā nu kuram. Mums patīk mūsu pasaule, apbrīnojamā kārtā patīk pat tad, kad tā ir pret mums jauna. Jo "mūsu pasaulē" mājo ticība, cerība un mīlestība, un tajā mēs vienmēr varam rast spēku izturībai un nākotnes cerībai. Tāda ir "mūsu pasaule." Lai nu visiem tāda būtu! Un to visu kāds spēks mums dod, un, ja labi uzvedīsimies dos vēl vairāk. Laba pasaule, un ja nav laba, tad esi pats labāks, un tad jau arī pasaule būs labāka! Milzīga ir "mūsu pasaule". Tā ir pilnīgi viss, kas pastāv, ir noticis ar mums un pastāv mūsu atmiņā, varētu notikt ar mums - un pastāv mūsu sapņos. Laba pasaule, tik laba, ka grūti bez tās iztikt, neiespējami. Bet ja nu nāktos? Mums neviens nevar atņemt cerību uz mūžīgo dzīvi šajā "mūsu pasaulē." Un ja tā arī būtu paradīze, tad vēl labāka, un ja elle - tad sliktāka, bet vienalga tāda kā mūsu pasaule, vismaz kaut kas tai ļoti līdzīgs.

KAS TAD IR PASAULE - INSTRUMENTI TĀS IEPAZĪŠANAI

APODIKTISKA (absolūti skaidra, nenoliedzama) ACĪMREDZAMĪBA NR. 1 - VIENMĒR KAUT KAS IR. Vienmēr mums kaut kas ir. Nekad nav bijis tā, ka nekā nav. Nekad nav bijis tā, ka nekādi neiet. Vienmēr kaut kas ir un kaut kā iet. Cilvēks vienmēr ir pie apziņas, un līdz ar to vienmēr kaut kas ir un kaut kā iet. Šad un tad viņš iedomājās, ka kaut kad nav bijis pie apziņas, vai kaut kad nebūs - ir bijis aizmidzis, iesnauadies vai nomiris, vai atkal tāds kaut kad būs. Tā ir šī brīža doma, bet nekādi nav realitāte. Neviens nekad nav piedzīvojis tādu realitāti, ka viņam nav apziņas, vai ka viņš ir miris. Ik mirkli pastāv šis vienmēr klātesošais, apziņā slīdošais kino.

Vienmēr jau kaut kas ir - bet tas ir milzīgs sajaukums. Tur ir visi tavi un apkārtējo uzskati, fakti un maldī utt. Tas ir nesakārtots apvalks. Kā ar to tikt galā. Nāk darbā metodika - EPOHĒ - ir jāiet dziļāk savā kodolā, lielāko daļu apvalka "ieliekot iekavās". Kur tev būs kritēriji, liekot atpakaļ? KAD TAS NOTIKS - TAD ARĪ BŪS PAVISAM CITA RUNA, tad arī būs pašam skaidrs. Lieta tāda, ka pati šīs buferzonas darbības principu ieraudzīšana būs tik liela lieta, ka aizņems gandrīz visu apziņu. Un viss iepriekšējais lieliem platiem tiks skaidrs, kas un kā - kas ir patiesības, kas ir dogmas utt. Un tad centīsies galvenokārt uzņemt tīras dabiskas likumsakarības, un nevis sadomātas un uzspiestas dogmas.

APODIKTISKA ACĪMREDZAMĪBA NR. 2 - DEKARTA COGITO ERGO SUM

APODIKTISKA ACĪMREDZAMĪBA NR. 3 - BEZ EGO SUM IR VĒL NE ES - FIHTES ABSOLŪTAIS IDEĀLISMS

APODIKTISKA ACĪMREDZAMĪBA NR. 4 - SASKARES ZONA STARP ES UN NE ES jebšu UZTVERES FILOSOFIJA - UZTVERE IR KOPDARBĪBA

Visu pirmā Es saskarsme ar Ne Es notiek uz robežvirsmas, kas ir paši uztveres pamatlikumi. Viss pārējais, kas parādās uztverē, ir tikai šīs pirmās daļas padziļināts izskaidrojums. Nekas netiek uztverts tieši. Pilnīgi viss uztvertais iziet caur buferzonu - kur ir maisījums no Es un Ne Es īpašībām. Tātad Es ārējais slānis, apvalks, vienmēr sastāv no maisījuma starp Es un Ne Es. Tā ir augšanas zona, kā kokam. Tur nobriest jaunā Es veidols. MŪSU PASAULES apstākļos cilvēkam šajā vietā jau no dzimšanas ir filtrs - uztveres iestādījums uz reģistru: Mūsu pasaule. Un jau ļoti agri bērna attīstībā šis iedzimtais iestādījums nostiprinās ar apkārtējas pasaules pieradumiem, principiem, uzskatiem, pārliecībām. Tā izveidojas filtru sistēma, ar kādu cilvēks ieiet dzīvē.

PATIESĪBA - visai pamata pašattīstības darbībai ir pirmām kārtām jānotiek šeit - ir jāsaved kārtībā darba rīki, lai vispār ko darītu. Ja skatās uz pasauli ar rozā vai melnām brillēm, tad tādu to arī redz. Ir tad bezcerīgi baltināt pasauli, labāk nomainīt brilles.

TĀS SPĒKS UN VĀJUMS

Spēks ir dzelzaini saauštā asociāciju un nosacījumu refleksu tīkls, kura pilnīgi visi stari radiāri aiziet uz šo vienu vienīgo jēdzienu - "mūsu pasaule." Līdz ar to, ja ņemamies prātot par šo pašu pasauli detaļās, par kādu daļiņu no šiem miljardu miljardiem nosacījuma refleksu, tad mēs vienmēr apzināti vai neapzināti realizējam lielo asociāciju, vai nosacījuma refleksu - jā, tā ir, tā ir "mūsu pasaule," tāda viņa ir un citādas nav un nevajag. Jo te mums ir viss, ieskaitot ticības objektus un velnu, debesis un elli, ikdienas rūpes un ārpuskārtas emocionālus lidojumus, zinātņi un antizinaņņi, mākslu un pseidomākslu, psihotehnikas, reliģijas, sektas, alkoholu un narkotikas, te ir visaugstākie dvēseles pacēlumi un kritumi, dzejas grāmata un brīnišķīgs *krimiķis*, augsti gara lidojumi, kabala un rūnas, latviešu rakstu zīmes un tautas dziesmas, dzīves jēgas un nāves pieņemšanas iespēju meklējumi. Un tas viss ir - jo jebkura, ne vien esoša, bet arī potenciāli iespējama doma vienmēr būs saistīta ar jēdzienu - mūsu pasaule, objektīvā realitāte, esamība. Tas ir tas spēks.

"Mūsu pasauli" ir iespējams apšaubīt. Ja kāds mēģinās teikt un argumentēt, ka tas viss, ko nupat apzīmējām par "mūsu pasauli" nepastāv, tad neviens tam neticēs, jo katrs ik mirkli var dabā pārliecināties, ka mūsu pasaule pastāv. Un kāpēc gan to apšaubīt? Tas taču ir bezjēdzīgs darbs. Mūsu pasaule ir stipra, tā

ir dota jau iedzimta, un vēl ir papildus nostiprinājusies cilvēces attīstības gaitā. Kāpēc meklēt vājumus. Vai labāk nav vēl vairāk un vairāk nostiprināt jau tā stipros pamatus, un visu stipro būvi kopumā?

Tātad - vai vispār pastāv kāds vājums, un, ja tomēr pastāv, tad kur konkrēti tas ir?

MANA PASAULE

MANA PASAULE sastāv no sava KODOLA - ERGO SUM un APVALKA - saskarsmes, darbības un izaugsmes zonas. Patiesībā pirmā daļa ir maza, tā ir tikai diezgan sastingusi sevis apziņa, drīzāk teorētiska, filosofiska konstrukcija, kas bauda uztveri un pārdzīvojumus, un it kā no malas vēro visu, kas norisinās šajā apvalkā. Viss sāls slēpjas apvalkā, un tur arī visi lielo pasaules mīklu uzstādījumi un arī atmiņējumi. Pirmkārt, šeit ir viendabīga vide. Otrkārt, te ir visa izziņa, visa zinātne, visa māksla - ciktāl tās ir saistītas ar Ego - tātad apgūtas no bezgalīgajiem Ne Es resursiem. Principā te ir runa par Huserla *noesis un noema*.

UN TĀTAD - CAUR "MANU PASAULI" UZ JAUNO "MŪSU PASAULI"

Tu savā centībā un lielbījībā skrien ratiem pa priekšu, tu jau visu zini pirmspēku vietā, tu esi pārliecināts, ka tam visam jābūt tieši tā, kā tu to esi izdomājis - ka tava griba beigās ir augstākās vadības griba, un tāpēc tu esi absolūti labs un absolūti pareizs, un ar to tā spēlīte ir galā. Bet varbūt ir citādi? Varbūt tā saruna ar "augšu" ivar būt daudz daudz pilnvērtīgāka, daudzveidīgāka un nevis tikai kā tēva saruna ar bērnu (un otrādi), bet kā pieaugušu filosofu un savstarpēji viens otru cenošu partneru saruna. Iztaisi īstu *epohē*, ietverot arī psiholoģiju, reliģiju, teoloģiju, un tad nokoncentrējies, un pavēro, kas tur viss atklājās. Neraksti par to. To katrs pats dzīvos pa savam. Tas, kas ir jāraksta, daudz un dikti, un visos sīkumos, tā ir pati *METODIKA*. Ko darīt, kā darīt, lai nokļūtu kontaktā? Un ne par šī kontakta rezultātu ir jārunā. Tas ir vēlāk, un tā ir dzīve, nevis gala rezultāts. Jo izskatās tomēr, ka te nav lielas starpības starp reliģijām un ezotēriskajiem atvasinājumiem, visiem ir šis gala rezultāts. Bet vēl jāņem vērā, ka tas dod milzīgu *EGOISMA* un *PAŠTAISNUMA* rašanas risku. Tāds cilvēks sev iestāsta, ka viņš pats neko, ka viņu vada augstie spēki, un tāpēc visas viņa rīcības ir attaisnojamas. Ko tikai tāds nevar sastrādāt savā fanātismā, un arī taču ļoti bieži sastrādā. *ĒTIKA* to visu ļoti grūti iztur. Tad labāk *EPOHĒ* ar garīgu lauku - un sarunas lai noris pie pilna saprāta, kritikas un personīgās atbildības ar to, ar ko tu tur tai laukā sastapsies.

Te vēl Dostojevskis - *vēstules no pagrīdes* - laikam taču nevar šo savu pašapziņu cilvēkam atņemt. Jo reliģija un ezotērika, tāpat kā tā zinātnes daļa, par kuru Dostojevskis runā, tomēr mēģina visu viņa vietā izskaitļot - tas divreiz divi ir četri. Jāatstāj cilvēkam šī pašcieņas daļa, kaut arī ar to bieži iet ļoti greizi. Un tomēr labāk nekā zombiji, kas iet uz priekšu kā mūris, kā armija, kas visu pēc viņu pārliecības

dara labi un pareizi. Bet tas, ka citus viņi pazemina, padara tiem dzīvi ļoti smagu, uzspiežot savu pārākumu un viņu nevērtīgumu un vispār nulles vērtību, ja viņi kaut ko nedara pēc viņu kanoniem? Šai aspektā ļoti ļoti nepatīkama ir šī reliģijas, un tāpat arī tās pakaldarītājas - ezotērikas seja.

TEHNOLOĢIJA - VIENOTAIS LAUKS - pašpietiekams placdarms individuālai sadarbībai ar Ne Es. Mums grūti citādi pateikt, kas ir skaidrs ceļš un garīgu dzīvi. Viennozīmīgi - epohē un rezultāts - vienotais lauks. Ar tā sasniegšanu jau vien gandrīz pietiek, pārējais tur ļoti lielā mēra noskaidrojās automātiski. Tāpēc visas pūles un spēkus - UZ KONKRĒTO METODIKU un visas tās vielas apgūšanu līdz pilnīgi praktiska rezultāta sasniegšanai.

TEHNOLOĢIJA - PĒC EPOHĒ BRĪVS NO ŠABLONIEM

Epohē paver lauku, kas brīvs no pārliecībām, uzskatiem, kas tiek izšauti automātiski, kad tikai iespējams, jebkurā sarunā, nu vismaz tad, kad tas pieklājības ietvaros iespējams. Tad jau arī var sevi uz mirkli aplūkot bez dogmām, zinātniskām, reliģiskām, vienkārši sadzīvē izveidotām. Jo mums katram ir milzums dogmu, uzskatu iekšā, ar kuriem mēs manipulējam kā ar argumentiem, un kuri bez tam vēl milzīgi ietekmē mūsu emocionālo stāvokli. Ikdienas dzīve bieži ir meklējumi pēc apstiprinājumiem sevī nēsātām dogmām. BET IR PAMATA PATIESĪBAS, kas nav dogmas, bet kuras katrs var un katram vajag bezgala daudz reižu pārbaudīt ikdienas praksē. Un tās tad nebojās emocijas un neienesīs nesaprašanos un naidu cilvēku starpā. Ja jau kas var citos radīt īgnumu un pat naidu un protestu, tad tās nav pareizi pasniegtas un viegli pārbaudāmas patiesības. Patiesības beigās tomēr gandrīz katrs atzīs, ja spēs iziet ārpus savas dogmas. Bet pēc EPOHĒ tāpēc viegli uzņemt patiesības.

TEHNOLOĢIJA - DEKARTS - SUBJEKTĪVI VĒRSTA FILOSOFIJA (pēc Huserla - Kart. Razm., &1)

UZTVERES FILOSOFIJA

Uztveres filosofija nodarbojās ar uztverē gūto pieredzi un uztverto datu statusa noteikšanu, cita starpā, kā tie attiecās pret pieņēmumiem vai zināšanām par pasauli. Pastāv vairāki uzskati šajā jautājumā. Internālisti uzskata, ka objektu uztvere un zināšanas vai uzskati par tiem ir indivīda prāta darbības izpausme. Eksternālisti uzskata, ka viņiem ir darīšana ar indivīdam ārējas pasaules radītiem datiem.

Naivā reālisma pozīcija - "ikdienišķi" iespaidi par fiziskiem objektiem, kas atbilst šiem objektiem. To daļēji grauj uztveres ilūzijas un halucinācijas, uztveres pieredzes relativitāte, kā arī iedziļināšanās dažos zinātniskos faktos.

Reālistu koncepcijas ietver fenomenālismu un tiešo un netiešo reālismu. Anti-reālistiskās koncepcijas ietver ideālismu un skepticismu.

Zinātniskā pieeja

Objekts kādā noteiktā attālumā no novērotāja atstaro saules gaismu visos virzienos, daļa no tās nokļūst uz novērotāja abu acu radzenēm, kas to fokusē tā, ka uz tīklenes veidojas attēls. Atšķirība starp šo divu nedaudz atšķirīgo attēlu elektriskajiem signāliem tiek atšifrēta *lateral geniculate* kodola līmenī, vai arī redzes garozas daļā, ko sauc par “V1.” Atšifrētie dati tālāk tiek apstrādāti redzes garozā, kuras dažām zonām ir raksturīgas specializētas funkcijas, piemēram V5 ir iesaistīta kustību modelēšanā un V4 krāsu pievienošanā. Rezultātā iegūtais vienkāršais attēls, kuru cilvēks nosauc kā savu pieredzi, tiek saukts “uztvere.” Pētījumi, izmantojot ātri mainīgus objektus parāda, ka “uztvere” veidojas no daudziem savstarpēji laikā nobīdītiem procesiem. Neseni fMRI pētījumi parādīja, ka dažādu objektu, piemēram sejas, uztveri sapņos, iztēlē, caur tausti, pavadīja daudzu tādu pašu smadzeņu daļu aktivācija, kāda raksturīga fiziskai redzei. Iztēlei, kas saistīta ar sajūtu orgāniem, un iekšēji ģenerētai iztēlei varētu būt viena un tā pati smadzeņu apstrādes augstāko līmeņu ontoloģija.

Skaņa ir spiediena viļņi, ko uztver auss gliemežnīca. Dati no acīm un ausīm apvienojās, lai radītu “saistīto” uztveri.

Uztvere ir kognitīvs process, kurā tiek izmantota informācijas pārstrāde, lai aizvadītu izformāciju uz tām smadzeņu daļām, kas ir saistītas ar pārējo informāciju. Daži psihologi uzskata, ka šī apstrāde rada noteiktus mentālus stāvokļus (kognitīvisms), kamēr citi atbalsta tiešu pārslēgšanos atpakaļ uz ārpusauli darbības veidā (radikālais biheivorisms). Biheivoristi, tādi kā John B. Watson un B.F. Skinner ir pasludinājuši, ka percepcija darbojas galvenokārt kā process starp stimulu un atbildi, bet ir atzīmējuši, ka visnotaļ izskatās, ka Gilbert Ryle's “gariņš smadzeņu mašīnā” tomēr acīmredzot pastāv. “Attieksme pret iekšējiem stāvokļiem ir ne jau tāda, ka tie nepastāvētu, bet gan tāda, ka tiem nav būtiskas nozīmes funkcionālajā analizē. Šāds uzskats, kad pieredze tiek uzlūkota kā informācijas apstrādes procesa blakus profukts, tiek saukta par epifenomenālismu.

Pretēji epifenomenālistu pieejai kognitīvo procesu elementu izpratnei, gestaltpsiholoģija (geštalts) cenšās saprast to organizāciju kopumā.

Filosofiskā pieeja

No percepcijas gnoseoloģijas raisās nopietnas filosofiskas problēmas – kādā veidā mēs varam iegūt zināšanas ar percepcijas palīdzību – nu kaut vai jautājums par tā saucamās qualia dabu (Chalmers DJ.

(1995) "Facing up to the hard problem of consciousness." *Journal of Consciousness Studies* 2, 3, 200–219). Bioloģiskajai percepcijas izpētei ar naivo reālismu nav iespējams izlīdzēties (Smythies J. (2003) "Space, time and consciousness." *Journal of Consciousness Studies* 10, 3, 47–64). Tomēr, ārpus bioloģijas dažas naivā reālisma formas ir izmantojamas. Thomas Reid, kurš astoņpadsmitajā gadsimtā nodibināja Skotijas veselā saprāta skolu, uzskatīja, ka sajūtas veido pārsūtāmo datu kopas, bet uzstāja, ka pastāv pilnīgi tieša sasaiste starp percepciju un pasauli. Šī ideja, ko sauc par tiešo reālismu, pēdējos gados ir atkal atguvusi popularitāti, sakarā ar postmodernisma attīstību.

Percepcijā iesaistīto pārsūtāmo datu secība norāda uz to, ka sajūtu dati ir kaut kādā veidā pieejami uztverošajam subjektam, kas ir percepcijas substrāts.

The succession of data transfers involved in perception suggests that sense data are somehow available to a perceiving subject that is the substrate of the percept. Indirect realism, the view held by John Locke and Nicolas Malebranche, proposes that we can only be aware of mental representations of objects. However this may imply an infinite regress (a perceiver within a perceiver within a perceiver...), though a finite regress is perfectly possible. It also assumes that perception is entirely due to data transfer and information processing, an argument that can be avoided by proposing that the percept does not depend wholly upon the transfer and rearrangement of data. This still involves basic ontological issues of the sort raised by Leibniz, Locke, Hume, Whitehead and others, which remain outstanding particularly in relation to the binding problem, the question of how different perceptions (e.g. color and contour in vision) are "bound" to the same object when they are processed by separate areas of the brain.

Indirect realism (representational views) provides an account of issues such as perceptual contents, qualia, dreams, imaginings, hallucinations, illusions, the resolution of binocular rivalry, the resolution of multistable perception, the modelling of motion that allows us to watch TV, the sensations that result from direct brain stimulation, the update of the mental image by saccades of the eyes and the referral of events backwards in time. Direct realists must either argue that these experiences do not occur or else refuse to define them as perceptions.

Idealism holds that reality is limited to mental qualities while skepticism challenges our ability to know anything outside our minds. One of the most influential proponents of idealism was George Berkeley who maintained that everything was mind or dependent upon mind. Berkeley's idealism has two main strands, phenomenalism in which physical events are viewed as a special kind of mental event and subjective idealism. David Hume is probably the most influential proponent of skepticism.

A fourth theory of perception akin to naive realism, enactivism, attempts to find a middle path between direct realist and indirect realist theories, positing that cognition arises as a result of the dynamic interplay between an organism's sensory-motor capabilities and its environment. Instead of seeing perception as a passive process determined entirely by the features of an independently existing world, enactivism suggests that organism and environment are structurally coupled and co-determining. The theory was first formalized by Francisco Varela, Evan Thompson, and Eleanor Rosch in "The Embodied Mind".

GALVENĀS TĒMAS

0) Mēs varam spriest visādi, tā un šitā un atkal no gala. Bet viena lieta būs klāt vienmēr, viens jautājums, vai pareizāk - konstatējums būs klāt vienmēr. Kāpēc mums absolūti visās situācijās pastāv kaut kāda grūtuma pakāpe? Vienmēr tiek dotas visādas situācijas, bet simts procentīgi nekad netiek dotas atbildes. Atkal citas situācijas, rodas citi jautājumi, bet atkal nav automātiskas atbildes. Šis ir pats galvenais, ko mēs varam konstatēt, un tas tā ir vienmēr - neatkarīgi no nekādiem apstākļiem. Ja viss arī noris instinktīvi, automātiski, vienalga - nav atbildes - priekš kam tas. Bet ir vēlme, griba to zināt. Tātad, ir iedota griba, nepieciešamība, bet nav piepildījuma, atbildes. Izskatās, ka šis tieši ir tas pamatakmens, uz kura būvēta visa pasaules ēka. Tātad, tiek vienmēr un visur stimulēta cilvēka aktivitāte. Ir iespēja, kā budismā, vērot sevi kā no malas, savu prātu, vai pat to nevērot, bet neizskatās, ka kādam tas tā iespējams visu laiku. Kad viņš atgriežas uz zemes, visticamāk, ka viņu atkal apņem nupat minētais pienākums un uzdevums. Neapšaubāmi, ka tad, kad esi iekšā sajūtā, tad tur varētu it kā arī palikt. Bet te nav tikai pēc tavas gribas. Tad ir jautājums, kur tu nonāc, kad izeji ārā no sajūtas. Ja tu esi izveidojis sajūtu kā pretspēku "materiālismam", zemes dzīvei, tad kritiens var būt smags. Bet - ja tu vairs nešūpojies dzīves svārstā, ja tu visu laiku atrodies vienā stāvoklī - dialogā ar savu Ne Es, tad tu nekur nekrīti, jo nekā cita nav, ir tikai šis nepārtrauktais dialoga stāvoklis, kuru tu vari nepārtraukti, patiesi, katru mirkli, katrā dzīves situācijā, visos apstākļos, tikai slīpēt un slīpēt, izveidojot ļoti smalkas nianses, un, līdz ar to, smalki niansētu sajūtu nepārtrauktu stāvokli. Kad šajā dialogā darbojies tu, tad tu domā (darīšana ir tā pati domāšana), citu rīku tev nav, tu vari tikai realizēt domās savu brīvo gribu. Kad partneris atbild, tad viņš dod tev sajūtas, jo sajūtas tu nekad un nekādi neradi. Tev ir vienīgā iespēja darboties tikai ar savu brīvo domu, pārējais viss ir partnera. Bet saņemt tu saņem milzīgi daudz - un vienmēr maksimāli šajā situācijā iespējamo vislielāko labumu (tātad vienmēr vislabāko, jo pati situācija arī ir partnera atbildes daļa). Un tā šis dialogs notiek, pie tam abu personu darbības saplūst un pārklājas, nav nodalītas laika ziņā, un tāpēc no

tava viedokļa ir tā, ka tu it kā kaut ko domā vai nedomā, un visu laiku ir sajūtas plīvurs, kas nebūt nav precīzi kā atbilde sasaistīts ar katru konkrēto tavas domas niansi. Skaidrs, ka tev iespējamās dažādas domas, jebšu vispār stāvoklis bez domām. Tas arī ir tavs darba lauks, un no tā jau arī atkarājas ārējā pasaule un tavs garastāvoklis (ārējā pasaule ir daļa tava likteņa). Un, ja kādam labāk veicas stāvokļi bez domām, ja tos pavada labāks liktenis un labākas sajūtas, tad viss kārtībā. Bet, ja kādam taisni domas paveic šo uzdevumu, tad atkal viss kārtībā. Ja kādam domas maisa sev sasniegt labumu un izveidot veiksmīgu dialogu, tad loģiski ir divas izejas - vai nu mainīt domas, vai tikt no tām vaļā pavisam. Domāju, ka tas ir pilnīgi vienalga, kā kuram ērtāk, tā var darīt. Tā kā te nav nepieciešamas nekādas diskusijas vai strīdi, jo nav tam nekāda pamata. Ja to visu uztver un izjūt kā dialogu ar savu ne es, tad tālākais ir vienalga, kas grib, un kam labi sanāk, lai domā, kas grib, un kam labi sanāk, lai nedomā. Un galvenais, lai liek citus mierā, lai darbojas vien pats ar sevi un savu Ne Es. Tad būs miers virs zemes, cilvēkiem laimīgs prāts un saprašanās cilvēku starpā. Vēl tikai par domām, par to, ka domas var taču būt tik atšķirīgas. Uzmācīgas domas par ikdienas sīkumiem, par ikdienišķām rūpēm, domas, kā kādam ko ieriebt vai atriebt, kā kādu pārspēt, tas ir viens. Bet domāt domas par apkārtējā lielisko saskaņu, harmoniju, gudrību, cenšanās izprast pamata sakarības dabā, savās domās, izprast attiecību nianšes ar savu Ne Es, tās taču ir pavisam citas domas. Un tas nu ir liels jautājums, vai labāk tās domāt, jebšu nedomāt. Tas lai paliek katra paša ziņā, tikai ar noteikumu, ka viņš vispirms kaut aptuveni saprot, ko šīs pēdējās domas nozīmē, un ar kādām sajūtām tās ir saistītas, un tikai tad tās atmet, ja tomēr ieskata par vajadzīgu. Kaut gan, sameklēt argumentus, kāpēc tās atmet, man šķiet neiedomājami grūts un pat neatrisināms uzdevums. Vienīgi, ja dogmatiski izpilda kaut ko, kaut kad, kaut kādā grāmatā rakstīto, vai automātiski pilda kāda cita cilvēka gribu, kas to liek darīt.

1) Kāpēc ticēt ar zināšanām tiek skaitīts par mazsvarīgu, bet ticēt bez zināšanām - par izcilu? Pie tam, arī tad, ja ticības pamatā liktās zināšanas iegūtas arī ar savu gribas spēku un savu darbu un pacietību. Varbūt tieši te ir būtība. Parasti, ja tic tam, ko droši zina, tad šo zināšanu varbūt uzskata kā pašsaprotamu, kas neprasa nekādas paša indivīda pūles. Tad es piekrītu, ka tādai ticībai nav absolūti nekādas vērtības. Tevi ne tavās, ne citu acīs nekādi neceļ tas, ka tu zini pašsaprotamus dabas likumus un plaši zināmus vispārpieņemtus faktus. Tāpēc te atkal ir vecu vecā lieta, apakšā slēpjas tas, ka svarīgi un nozīmīgi ir tikai tas, ko tu patiešām paveic pēc savas brīvās gribas un pārvarot sevi. Bet kā tu vari ticēt bez paša izsintezētām zināšanām? Bez šaubām, tu vari to gribēt. Ja kādam tas izdodas, neiesaistot domāšanu, tad būtu ļoti interesanti, kā viņš to veic. Varbūt kāds vēlās padalīties ar visiem šādā savā pieredzē? Jo, ja jau tu šo ticību saņem bez kādas savas piepūles, vienkārši kā dāvanu no augšas, tad kāds gan tev tur gods un ieguvums, ar ko tu tur vari lepoties? Kā kādam var pārnest, ja tādas viņam nav, nav dota no augšas? Bet,

ja pieņemam manu domu, ka ar domāšanu iegūta ticība ir pilnībā kvalitatīva, tad šāda veida grūtības atkrīt, un priekšā stāvošais ceļš uz savu piepildījumu kļūst atvērts un ļoti konkrēts. Tā no šī jautājuma tiek noņemtas jebkādas pretrunas. Ir jāturpina meklēt, vai tomēr kāds kaut kur, kādā reliģijā vai citur šo jautājumu neaplūko citādi.

2) Kāpēc ir tik izdevīgi neveidot prātā pretrunu starp materiālo un ideālo pasauli? Ne visur, kur mēs tā instinktīvi uztveram pretrunu, mums ir lietderīgi šīs pretrunas nostādīt pretējos polos, izpētīt tās katru atsevišķi, un pēc tam censties šos pretmetus izlīdzsvarot. Ir situācijas, kur tāda taktika tikai sarežģī dzīvi, un neko labu nedod. Domāju, ka tieši tā tas ir ar materiālā un ideālā jēdzienu savstarpējo pretnostādīšanu. Un kā galveno pretpolu, ar kura gan izvēršanu, gan tuvināšanu ir nepārtraukti jāstrādā, tas ir "ES" - "Ne ES" polaritāte. Tas ir darbs, kas nepārtraukti sniedz reālus un būtiskus rezultātus individuāli katram cilvēkam - tāpat tieši to, ko ir tik pārlietu grūti vai bieži pat neiespējami iegūt jebkādā citā ceļā. Un, ja mēs esam izveidojuši šo mākslīgo pretnostatījumu starp šiem diviem maldinošajiem, iedomu un pārgudrības tieksmju radītajiem jēdzieniem - materiālā un ideālā jēdzieniem, tad tas izsūc visus mūsu spēkus, tā, ka galvenajam darbam nekas pāri vairs nepaliek.

3) Lai varētu izveidot un uzturēt šo domāšanas veidu, kas balstīts uz Es - NeEs savstarpējām attiecībām, ir pilnīgi obligāti jātiek domās skaidrībā ar Monoteismu. NeEs ir vienots tādā ziņā, ka mēs ar to sadarbojamies kā ar vienu, un nevis ar daudziem. Visus spēkus dabā, visas likteņa izpausmes mēs uztveram kā vienus, kas stingri noteiktā veidā pakārtoti vienotai NeEs gribai, kura obligāti sadarbojās ar mūsu katra individuālo gribu (mūsu uztverē tas ir tieši tā, un tālāk spriedelēt mums nav nekādas nozīmes vai jēgas, tas mums neko nedotu, un tikai bojātu noskaņojumu). Tāpat uztveram tā un tieši tā, un tikai un vienīgi tā - mums pretī stāv viena vienība, un tā jebkurā situācijā darbojās tā, ka mums no jebkuras šīs darbības tiek maksimāls labums. Pasaulē nav šai nozīmē nekā cita - tikai mana apziņa, un mans partneris, kas ar mani visu laiku ir dzīvā sadarbības kontaktā, un darbojas tā, ka man no tā tiek maksimāli iespējamais lielākais labums. Tāpat, dzejnieki to var saukt tā, ka no partneru puses ir vislielākā mīlestība pret mums katrā dzīves mirklī. Tas, lai stimulētu mūsu vēlmi pašiem te darboties līdzī, tas te paredzēts kā ļoti būtisks nosacījums. Tāpēc šķietamās negatīvās ietekmes no likteņa - NeEs puses - lai Mums ir iespējams sasparoties, pat noskaisties uz likteni, vai, kā teica Bēthovens - sagrābt šo likteni pie rīkles. Nu, vai tā nav milzīga iespēja radīt sev kolosālas, neatkārtojamas sajūtas. Vai nāves rēgs neiebīda ceļā, kur savā garā mēģināt ar to cīkstēties - vai tās nav fantastiskas iespējas. Vai ierobežotā uztvere neatmodina katrā no mums Dullu Dauku, vai citādi mēs varētu ko tādu sagaidīt no likteņa? Nē un vēlreiz nē. Tieši tā, kā tas ir katru mirkli, tas ir tas vis- vis- labākais, ko mēs vispār spētu jebkad iedomāties. Vai jūs varat iedomāties ko grandiozāku, kā to, ka visa jūsu dzīve jūs ir novedusi tieši te un tagad, kad jūs varat uzsākt

vai turpināt šo visgrandiozāko Visuma spēli - Jums as savu likteni, ar savu Pasauli, ar savu Eņģeli, ar savu Radītāju, ar savu vienīgo, mūžīgo un nemirstīgo Ne Es.

VEIDOJAM KONKRĒTU METODIKU STRESA SAMAZINĀŠANAI UN CILVĒKA VESELĪBAS STĀVOKĻA UZLABOŠANAI

Veidojam konkrētu metodiku stresa samazināšanai un cilvēka veselības stāvokļa uzlabošanai, balstītu uz visaugstāko apziņas līmeņu harmonizēšanu ar savas gribas un domu ievirzes palīdzību.

Metodes pamatideja ir sīki iztirzāta grāmatā "Racionālais iracionālisms". Tās pamatbūtība ir sekojoša. Savā apziņā ar teorētisku, loģisku pārdomu pamata ir jāizveido tāds stāvoklis, ka ir pilnīgi pieņemama, dabiska, acīmredzama šāda aina.

Jebkurā brīdī cilvēka apziņa kaut ko uztver un ar kaut kādu uztvertu materiālu darbojas. Cilvēka sevis apzināšanās, sava Es apziņa vienmēr it tikai caur domu.

Ja liekās, ka tā nav, ka ir periodi, kad tev prātā nekā nav, tad, iedziļinoties precīzāk sevī, vienalga pilnīgi vienmēr sapratīsi, ka tā nav patiesība - patiesībā tu vari kaut ko tādu iztēloties tikai pagātnē, bet, kad tu to iztēlojies, tad tās jau ir tavas šībrīža domas, šībrīža realitāte, un tā pagātne ir tikai tava izdoma. Godīgi, arī šī izdoma ir tavā prātā uzradušās domas, un tā tad, jebkurā mirklī tu vienalga domā. Tas nozīmē - ja tev ir sevis apziņa, tad tā vienmēr ir doma. Ja tu domā, ka tā nav, jo tu taču skaidri esi sajutis, ka tu esi bez domas, un jūties labi, nu tās visas nirvānas un visi alfa stāvokļi, tad vienalga, simtprocentīgi vienmēr, kad tu to konstatē, tad tu to pārdomā un salīdzini un izvērtē.

Tā pagātne ir tikai tiktāl, ciktāl tāds ir šībrīža analīzes ērts un pierasts paņēmieni. Kā reāls stāvoklis, tai skaitā - neurofizioloģisks stāvoklis, ir tikai un vienīgi realitāte, šībrīža realitāte, un citas realitātes nav. Katru mirkli ir viens liels momentāns uztveres komplekss, katru brīdi ir viens, un tikai viens, neurofizioloģisks stāvoklis. Tas, ko mēs saucam par uzmanību, ir tas, kā mēs pēc savas vēlēšanās mainām realitāti, kā mēs pārslēdzam uztveri. Ja mēs tur ieslēdzam, atceramies pagātnes notikumus, tad tā ir šībrīža realitāte, tas ko saucam par pagātņi, tikai modulē mūsu sajūtu un neurofizioloģisko stāvokli.

Neurofizioloģija to padara ļoti uzskatāmu. Nav tāda smadzeņu aktivitātes aina, kas atspoguļo pagātņi.

ES un NE ES

Par priekšrocībām.

Noņem ļoti daudzas pretrunas, šaubas, neizpratni, un līdz ar to - stresu.

Kā atšķirt Es no Ne Es? Viss, kas pilnīgs - Ne Es. Viss, kas nepilnīgs - Es. Tas, ka Es kļūstu pilnīgāks, harmoniskāks, rada manī prieku. Tas tāpēc, ka es iepazīstu Ne Es, līdz ar to kļūstu plašāks, lielāks, papildinos ar sevis apgūto Ne Es daļu. Kaut vai mācos skolā, iemācos dabas likumus, sāku par tiem domāt ik mirkli, dienu dienā, līdz ar to kļūstu tuvāks, līdzīgāks Ne Es.

Katram cilvēkam Ne Es parādās kā viņa dubultnieks. Ja viņš domā slikti, dubultnieks, kas ir visa pasaule, ir slikts. Ja domā labi, dubultnieks ir labs. Katram cilvēkam ir kaut kas labs, un kaut kas slikts. Tāpēc arī mēs pasauli redzam tik daudzveidīgu, un liktenis ir tik daudzpusīgs un mainīgs. Visiem cilvēkiem ir ļoti daudz kopīga, tāpēc arī pasauli pamata rāmjos cilvēki uztver ļoti līdzīgi vai pat gandrīz vienādi. Tas gan nekādā ziņā neizslēdz, ka var būt pat milzīgi atšķirīgas pasaules. Tikai viens gan ir simtprocentīgi skaidrs - tur arī dzīvo citas būtnes. Un tās, savukārt, ir saliktas tur atkal vienādas, un tāpēc atkal uztver, redz, dzird vai kaut kā citādi sajūt šo pasauli, ir pakļautas tajā esošajiem dabas likumiem, spēj tos izzināt. Citādi nekādi to visu vispār nav iespējams iedomāties, neviena loģika neko citu nespēj izrisināt.

Šāda pārslēgšanās laikam taču nav citādi realizējama, kā caur nāvi. Jo sajūtu orgāni ir jāmaina kvalitatīvi, un to pie nepārtrauktas apziņas plūsmas nekādi nevar izdarīt. Nu varbūt jau pietiktu vienkārši ar miegu, bet patiesi taču visa tā nāve ir sadomāta, un varbūt cilvēks tiek tīši te maldināts. Jo no pašas cilvēka uztveres puses te ar miegu varētu nebūt lielas atšķirības. Vienīgais, kas to visu padara tik nopietnu, ir tas, ka paliek ķermenis. Patiesībā nekas nepaliek, bet domātājam par šo tēmu sistemātiski vienādi tiek ieliktas galvā šādas domas. Tad nu ir jautājums - priekš kam. Par to ir vērts domāt vēl un vēl.

PLAŠĀKAS PIEZĪMES PAR FENOMENOLOĢISKO EPOHĒ. CIK DZIĻI IET EPOHĒ?

Mums ir jāierobežo *epohē*. Jo, ja tā būtu tik visaptveroša, kāda tā var būt vispār, tad mums nepaliktu neviena apgabala priekš nemodificētiem spriedumiem, nemaz jau nerunājot par zinātņi, tā kā taču jebkuru tēzi, un tāpat, jebkuru spriedumu, ir iespējams, var ar pilnīgu brīvību modificēt. Bet mūsu mērķis – tas ir tieši jauna zinātnes domena atklāšana, un pie tam tieši tāda domena, kuru vajag atklāt ar šīs iekavās ielikšanas metodes palīdzību, bet tad jau noteiktā veidā ierobežojamas.

Šādu ierobežojumu var aprakstīt ar nedaudziem vārdiem.

Pie dabiskā uzstādījuma būtības piederošo pamattēzi mēs uzskatām par esošu ārpus darbības; visu un jebko, ko tā aptver ontiskajā aspektā, mēs vienā paņēmienā liekam iekavās: tā rezultātā, visa šī dabiskā pasaule, kura pastāvīgi ir “priekš mums šeit,” kura pastāvīgi “ir klāt,” un vienmēr būs kā “īstenība” tās apzinātajos ietvaros, - pat ja mums labpatiks to ielikt iekavās.

Ja es tā rīkošos, un tā ir pilnībā manas brīvības lieta, tad es, līdz ar to, nenoliedzu šo “pasauli,” kā būtu, ja es būtu sofists; un es nepakļauju tās eksistenci šeit šaubām, kā būtu, ja es būtu skeptiķis; bet es veicu fenomenoloģisko *epohē*, kas pilnībā no manis aizsedz jebkuru spriedumu par šeit esošo eksistenci telpā un laikā.

Un tāpat, es, līdz ar to, izslēdzu visu, kas attiecās uz šo dabīgo zinātnes pasauli, - lai cik stiprs tas nebūtu manās acīs, lai cik es arī par to nesajūsminātos, lai cik maz es nedomātu par to, lai kaut kā iebilstu pret to; es absolūti nelietoju neko, kas šai pasaulei tiek pierakstīts kā piederīgs. Es neizmantošu nevienu – vienīgu šādām zinātnēm piederošu postulātu, lai arī tie raksturotos ar pilnīgu acīmredzamību, nepieņemšu nevienu no tiem, neviens no tiem man nekalpos par pamatu, - un to labi sev ielāgosim: līdz tam laikam, kamēr tie tiek uzskatīti par tādiem, kādi tie tiek pasniegti šajās zinātnēs, - kā patiesības par notiekošo šajā pasaulē. Es varu pieņemt kaut kādu postulātu tikai pēc tam, kad būšu to ieslēdzis iekavās. Tas nozīmē: tikai modificējošā apziņā, kas izslēdz spriedumu, un līdz ar to, nepavisam ne tādā veidā, kādā postulāts ir postulāts zinātnes ietvaros: postulāts, pretendējošs uz savu nozīmīgumu, kādu es atzīstu un kādu pielietoju.

Neviens nesāks jaukt šo *epohē*, par kuru iet runa tagad, ar tādu, kādu pieprasa pozitīvisms, pats, kā mēs par to varējām pārliecināties, pārkāpjot savas prasības. Tagad runa nepavisam nav par visu aizspriedumu, kas aizmiglo tīro izpētes darbību, izslēgšanu; ne par “no teorijām brīvas” un “brīvas no metafizikas” zinātnes konstituēšanu jebkura pamatojuma atgriešanās ceļā pie tieši dotiem lielumiem; un ne par līdzīgu mērķu sasniegšanas līdzekļiem, par kuru vērtību jautājumi nerodas.

Tas, ko pieprasām mēs, ir vērsts pavisam citā virzienā. Visa pasaule - apsvērta dabiskā uzstādījumā, patiesi iegūstama pieredzē, ņemta “pilnīgi bez jebkādam teorijām,” bet tāda jau arī ir pasaule, kas tiek patiesi apgūta pieredzes ceļā, tiek apstiprināta pieredžu savstarpējā sasaistībā, - šī pasaule priekš mums tagad vispār nav nekas, mēs to ieslēgsim iekavās – nepārbaudot, bet arī neapstrīdot. Visas teorijas un zinātnes – lai cik labas tās arī nebūtu, - gan pozitīvās, gan uz cita pamata būvētās, - visām tām ir jāpārcieš viens un tas pats liktenis.

DABISKĀ UZSTĀDĪJUMA PAMATTĒZE (&30, Ideji kčistoi fenomenologii)

Mūsu izklāstītie dabiskā uzstādījuma dotumu raksturojumi, un, līdz ar to, šī paša dabiskā uzstādījuma raksturojumi bija tīrs apraksts, kas pastāv pirms jebkuras “teorijas.” Šajā pētījumā mēs stingri atturēsimies no jebkurām teorijām; tas nozīmē, no jebkāda veida iepriekš izvirzītiem uzskatiem. Teorija piederās mūsu sfērai tikai kā mūsu apkārtējās pasaules fakti, bet nevis kā reālas, vai par tādām pieņemamas nozīmības. Tomēr, šobrīd mēs sev nestādām uzdevumu turpināt tīru aprakstu, lai tādu paaugstinātu līdz sistemātiski aptverošai – ietverošai visā plašumā un dziļumā – visas dabisko uzstādījumu raksturojošās pazīmes (un vēl jo vairāk, visus ar to savstarpēji saskaņoti savijušos citus uzstādījumus). Tādu uzdevumu – kā zinātnisku uzdevumu – var un vajag piefiksēt, un tas ir ārkārtīgi svarīgs uzdevums, kaut arī līdz šim to nezin vai ir izdalījuši. Tomēr šobrīd tas nav mūsu uzdevums. Tagad mēs steidzamies uz fenomenoloģijas vārtiem, un mums šai nozīmē viss nepieciešamais ir jau izdarīts, mums ir vajadzīgi tikai daži pavisam vispārīgi dabiskā uzstādījuma raksturojumi, un tādi jau parādījās, pietiekoši pilnā skaidrībā, mūsu aprakstos. Tieši šis skaidrības pilnīgums mums bija tik svarīgs.

Un mēs vēlreiz pasvītrosim vissvarīgāko – sekojošos postulātos:

И мы еще раз подчеркнем наиважнейшее — в следующих положениях: я постоянно обретаю в качестве противопологающегося мне пространственно-временную действительность, которой принадлежу и сам, подобно всем другим обретающимся в ней и равным образом сопрягающимся с нею людьми. «Действительность» — о том говорит уже само слово — я обретаю как сущую здесь и принимаю ее тоже как сущую — как такую, какой она мне себя дает. Как ни сомневайся в данностях естественного мира, как ни отбрасывай их, от этого в генеральном тезисе естественной установки не меняется ровным счетом ничего. Мир как действительность — он всегда тут, в лучшем случае он может тут или там быть «иным», нежели мнилось мне, что-то, придется, так сказать, вычеркнуть из него как «видимость», «галлюцинацию» и т. п., он же — в смысле генерального тезиса — всегда останется здесь сущим миром. И цель наук с естественной установкой — познавать ее все полнее, надежнее, во всех отношениях совершеннее, нежели то делает наивное опытное знание, решать все задачи научного познания, какие возникнут и на ее почве.

Ko uzreiz iesākt ar jauniegūto Ego? (Kartēziskās pārdomas, 12&)

Skaidrs, ka tā esamība izziņas jomā apsteidz jebkuru objektīvo esamību: dažā ziņā tas ir tas pamats un tā augsne, uz kuras izvēršas jebkura objektīva izziņa. Bet vai šī apsteigšana nozīmē, ka transcendentālais ego jebkurai izziņai ir izzināšanas pamats parastā nozīmē? Protams, mēs nebūt netaisāmies atteikties no Dekarta lielās domas par to, ka visu zinātņu un pašas objektīvi pastāvošās

pasaules esamības visdziļāko pamatu vajag meklēt transcendentālajā subjektivitātē. Un vēl vairāk. Patiesībā, tā vietā, lai izmantotu *ego cogito* kā apodiktiski acīmredzamu prāta pamatu spriedumiem, kas it kā ved pie transcendentālās subjektivitātes, mums vajadzētu pievērst savu uzmanību tam, ka fenomenoloģiskā *epohē* man spēj atklāt jaunu bezgalīgu esamības sfēru, kā jaunas transcendentālas pieredzes sfēru.

Runājot konkrētāk, vajag saprast sekojošo: absolūti neapšaubāmais pašizziņas transcendentālās pieredzes sastāvs neaprobežojas ar vienu pašu apzīmējumu “Es esmu”, bet ietver sevī arī visus īpašos dotumus, ko sniedz esošā un iespējamā pašizziņas pieredze, - kaut arī savās detaļās tie nav absolūti neapšaubāmi, tātad izpaužās kāda universāla apodiktiska Es pieredzes struktūra (piemēram, laikā izvērsta imanenta pārdzīvojumu plūsmas forma). Ar to saistīts, tajā pašā ir ietverts, tas apstākļi, ka Es ir pats sev apodiktiski iezīmēts kā konkrēts, pildīts ar individuālu saturu, dažādus pārdzīvojumus, spējas, noslieces ietverošs; iezīmēts horizontā kā priekšmets, pieejams iespējamai pašizziņas pieredzei, kuru vajag pēc iespējas bagātināt un pilnveidot līdz bezgalībai.

Par psiholoģismu (Karteziskās pārdomas, 14&)

Ir visu laiku jāpatur prātā, ka visa transcendentāli – fenomenoloģiskā izpēte ir saistīta ar nenovēršamu transcendentālās redukcijas ievērošanu, kuru nedrīkst jaukt ar abstraktu antropoloģiskās izpētes ierobežošanu ar vienu vienīgu dvēseles dzīvi. Tāpēc apziņas psiholoģiskās izpētes jēga ir atdalīta ar dziļu bezdibeni no transcendentāli – fenomenoloģiskās izpētes jēgas, kaut arī gan no vienas, gan no otras puses aprakstītais saturs var būt savstarpējā saskaņā. Pirmajā gadījumā mums ir dati par pasauli, kuras esamība tiek pieņemta, un mēs šos datus saprotam kā cilvēka dvēseles dzīves sastāvdaļu. Otrajā gadījumā, pie paralēliem, saturiskā ziņā identiskiem datiem, par to runa neiet, tā kā pie fenomenoloģiskās nostājas pasaulei vispār nepiemīt nozīmība kā esamībai, bet tikai kā esamības fenomenam.

PAR PAŠU REDUKCIJAS – *EPOHE* – METODI

Ideāli pieprasāmā acīmredzamības pilnībā (Kartezianiskās pārdomas, &6) ir atšķirības.

Iesākumā, pirms sākam filosofisku izvēršanu, mums ir bezgalīgs daudzums pirmszinātnisko pieredžu, acīmredzamību – vairāk vai mazāk pilnīgu. Te ir runa par adekvātām acīmredzamībām.

Bet zinātnē ir svarīga cita acīmredzamības pilnības forma – apodiktiskās acīmredzamības, un tās reizēm mēdz būt arī neadekvātas.

Absolūtā ticamība vai neapšaubāmība

Pasaules esamības acīmredzamība nav apodiktiska (Karteziskās pārdomas, &7)

Ar pasauli saistīta ikdienas darbīgā dzīve; ar to ir sasaistītas arī visas zinātnes, pie tam, zinātnes par faktiem – tieši. Pasaules esamība tiek saprasta pati par sevi pirms visa pārējā – neviens pat nedomā par to, lai to atsevišķi izteiktu kā atsevišķu priekšlikumu. Jo šī pasaule kā neapšaubāmi pastāvoša pastāvīgi ir mūsu priekšā mūsu ikdienas pieredzē. Bet, kaut arī šī acīmredzamība pati par sevi pastāv pirms visām citām uz pasauli vērstās dzīves un pasaules izpētes zinātņu acīmredzamībām, - kurām tā vienmēr kalpo par nesošo pamatu, tomēr mums drīz nāksies aizdomāties, cik lielā mērā tā, veicot šo funkciju, var pretendēt uz apodiktisku raksturu. Un, turpinot iet pa šo apšaubīšanas ceļu, tad atklāsim, ka arī tā nevar pretendēt uz absolūti pirmās acīmredzamības vietu.

Ego Cogito kā transcendentāla subjektivitāte (Kartēziskās pārdomas, &8)

Šeit mēs stājamies kā uz pamata uz Dekarta metodes, un liekam *ego cogito* kā apodiktiski ticamu un pirmo un pēdējo spriešanas pamatu. Tātad, mums šobrīd vairs nav ne mums nozīmīgās zinātnes, ne priekš mums pastāvošās pasaules. Tā vietā, lai vienkārši pastāvētu, tai mūsu acīs piemīt vairs tikai pretenzijas uz esamību. Tas pats attiecās arī uz visu citu Es pastāvēšanu pasaules ietvaros. Gan citi cilvēki, gan zvēri patiesībā priekš manis ir tikai sajūtu pieredzes radīti objekti, bet uz šīs pieredzes nozīmību, kas ir radījusi šaubas, es tāpat nevaru paļauties. Kopā ar citiem ego es, protams, zaudēju arī visu socioloģisko un kultūras slāni. Īsi sakot, ne tikai ķermeniskā daba, bet arī visa konkrētā aptverošā dzīves pasaule tagad nav pastāvoša, bet tikai esamības fenomēns.

Bet, lai kā tas arī nebūtu ar šī fenomena pretenzijām uz pastāvēšanu, vienalga, vai es pieņemu kritisku lēmumu par labu tā pastāvēšanai vai šķietamībai, pats tas, kā mans fenomēns, tomēr nav vis nekas, bet gan tieši tas, kas sniedz man iespēju pieņemt tādu kritisku lēmumu, un, līdz ar to, padara iespējamu, ka kaut kas priekš manis iegūst īstās būtības jēgu un nozīmi.

Šī universālā visu uzskatu par iepriekš doto objektīvo pasauli (un tādejādi, pirmām kārtām, uzskatu par esamību – attiecīgi – redzamības esamību, iespējamo, paredzamo, iespējamo esamību u.t.t.) nozīmības atsavināšana (“iegrožošana”, “izņemšana no spēles”), vai, kā parasti saka, fenomenoloģiskā *epochē*, objektīvās pasaules ielikšana iekavās, tātad, nebūt neatstāj mūs bez nekā. Gluži pretēji, tas, ko mēs iegūstam tieši šādā ceļā, vai, pareizāk sakot, tādā veidā iegūstu es, pārdomājošais, ir mana tīrā dzīve ar visiem tās tīrajiem pārdzīvojumiem un ar visiem tās tīrajiem uzskatiem, fenomēnu universs fenomenoloģiskā izpratnē. Var tāpat sacīt, ka *epochē* izpaužās kā radikāla un universāla metode, ar kuras palīdzību es tīrā veidā satveru sevi kā Es, kopā ar savas personīgās apziņas tīro dzīvi, kurā un pateicoties kurai visa objektīvā pasaule ir priekš manis, un tā, kā tas ir tieši dēļ manis.

Vis, kas attiecās uz pasauli, visa telpas – laika esamība ir priekš manis, ir man būtiska, tieši pateicoties tam, ka es to iepazīstu pieredzē, uztveru, atceros to, spriežu vai kaut kā domāju par to, izvērtēju to, vēlos to u.t.t. To visu, kā zināms, Dekarts sauca par *cogito*. Pasaule vispār nav priekš manis nekas cits, kā tāda *cogito* rezultātā apzināta un man nozīmīga pasaule. Visu savu universālo un speciālo nozīmi un savu ikdienišķo nozīmību tā iegūst tikai un vienīgi no šādām *cogitationes*. Tajās norisinās visa mana dzīve pasaulē, tai skaitā arī mana kā pasaules izzinātāja, pētnieka un apcerētāja dzīve.

Es nevaru dzīvot, domāt un darboties kaut kādā citā pasaulē, nevaru iegūt pieredzi, izvērtēt tādu pasauli, kurai nav jēgas un nozīmības manī pašā un no manis paša. Tātad, nekad nav atsevišķi pasaules, un atsevišķi es, vienmēr tie var eksistēt tikai kā kopums, un šī pasaule nav nekad pasaule vispār, bet tieši mana pasaule. Tā ir ļoti piemērota man, salāgota ar maniem maņu orgāniem, ar manas uztveres un domāšanas spējām. Un, mainoties man, mainās arī mana pasaule. Kaut vai iedomāsimies tikai to, ka laika un telpas jēdzienus mans priekšstats pat pasauli saņem no manis, no iekšienes, un nevis no ārienes, no pasaules.

Ja es stādu sevi pāri visai šai dzīvei, un atturos no jebkādas esamības pieļaušanas, tiešas pasaules esamības pieņemšanas, ja es vēršu savu skatu vai uzmanību tikai un vienīgi uz pašu šo dzīvi kā uz šīs pasaules pamatu, tad es iegūstu pats sevi kā tīru ego ar tīru manu *cogitationes* plūsmu (ir vērts saskatīt paralēles ar Lancas biocentrismā teoriju). Tādā ceļā, patiesībā – dabiskajai pasaules esamībai – tai par ko es runāju, un par kuru vienīgi es varu runāt, vēl pašas par sevi daudz primārākas esamības statusā, iepriekš pastāv tīrā ego un viņa *cogitationes* esamība. Dabīgais esamības pamats pēc savas esamības nozīmības ir sekundārs, tas vienmēr paredz transcendentālu pamatu; un tā kā tieši pie tā mūs noved fundamentālā transcendentālās *epohē* fenomenoloģiskā metode, tad to sauc par transcendentāli – fenomenoloģiskās redukcijas metodi.

PAR PSIHOLOĢISMU

Kardināla robežšķirtne – psiholoģisms. Jebkuru uzrakstīto tekstu, jebkuru metodi, ieteikumu, izteikumu, itin jebko gan ikdienā, gan zinātnē, mākslā, reliģijās, ezotērikās, okultismos, New Thought, New Age, itin visu to mēs varam un mums vajag izvērtēt pēc šī kritērija, tātad – vai tas ir, vai tas nav psiholoģisms. Pats par sevi psiholoģisma kritērijs ir piemērojams absolūti individuāli. Ikviens cilvēks jebkurā dzīves brīdī atrodās noteiktās, pilnīgi konkrētās attiecībās ar šo kritēriju. Un cilvēkus, pirmkārt, var iedalīt divās milzīgās pamatgrupās: a) tajos, kuri kaut uz mirkli dzīvē ir bijuši ārpus psiholoģisma pasaules; un b) tajos, kuri tādā stāvoklī nekad savā mūžā nav atradušies. Savukārt tos, kuri principā kaut nelielu daļu savu domu, jūtu uzskatu ir uztvēruši, izveidojuši sistēmā ārpus psiholoģisma, tpat kā visi viņu

izteikumi vai darbi, ir vērtējami atsevišķi, šķirti – vai nu tie pieder psiholoģisma sistēmai, vai atrodas ārpus tās.

Tāpēc nav tik svarīgi censties sašķirot darbus un materiālus pēc tā, vai tie ir zinātniski, mākslas vai ezotēriski darbi. Svarīgi ir tas, vai darbs ir radies iekšpus vai ārpus psiholoģisma ietvara. Ārēji, pēc formas šos darbus, šos vārdus vai šīs nostājas bieži ir grūti izšķirt, reizēm vispār neiespējami. Bet ir, savukārt, reizes, kad arī pēc ārējās formas šī atšķirība ļoti krasi duras acīs. To katrs pats varēs pārlicināties, tad, kad viņš būs sevī izstrādājis spēju pēc savas gribas atrasties vienā no šiem abiem stāvokļiem. Tad kādreiz ir tā, ka it kā ļoti garīgi reliģiski vai ezotēriski izteikumi, spriedumi, ieteikumi izgaismojās ļoti skaidri un kontrastaini, tad ir tā, ka īlenu maisā nenoslēpsi, un patiesība spiežas laukā pa visām šķirbām.

Ikviens cilvēks piedzimst psiholoģisma pasaulē, tā ir mūsu dabīgā konfigurācija, mūsu dabīgā operētājsistēma, kas nāk līdzī no fabrikas, kas ir ielikta mūsu gēnos. Bet lieta ir tāda, ka lielākais pasaules un mūsu likteņa dāvātais jaukums un pievilcīgums ir tāds, ka katra cilvēka potenciālā iespēja ir sev pēc savas brīvas gribas izveidot citu operētājsistēmu, kas padara dzīvi uz zemes daudz atraktīvāku, pievilcīgāku, saprotamāku, spēj daudz efektīvāk sadarboties sevī ar tā saucamajiem lielajiem dzīves jautājumiem, noslēpumiem un izaicinājumiem.

Vissmagākais ir tukšas runas, it sevišķi, ja tur ir iekšā daļa patiesības un labas gribas. Tāpēc – vispirms redukcija, un tikai tad vispār runāt. Visas runas un domāšanas ārpus redukcijas ir kaitīgas garīgā dzīvē. Tās der zinātnē un ticībā, bet neder subjekta objektīvā garīgā dzīvē. Tur ir tā. Kad ar redukciju un *epohē* nonāk pie tīrā Es, kad ir reducēta arī psiholoģija, un līdz ar to ir pārkāpts pāri savam personības līmenim, tad tu skaidri redzi divus pirmsākumus: sevi, un visu pārējo. Tu audz un veidojies uz šī pārējā rēķina. Un tev nevajag nekādas ticības – absolūti vienmēr, katru mirkli, katru stundu, dienu un mūžību, tas otrs ir tavs liktenis, vienalga kas, bet tavs vienīgais, kas ir ārpus tava es. Un tagad visa māksla ir tā, lai tu šo robežu uztvertu skaidri. Lai tu vispirms apzināti iegūtu primāro priekšstatu plūsmu par šo *nees*. Tad tu ar to strādā, gan apzināti, gan neapzināti. Bet tu nedrīksti to primāri uztvert izkropļotu. Tev ir vienmēr jāprot atbildēt uz paša uzdotu jautājumu: vai tas un tas ir tīrs signāls no ārienes, vai tas ir manis jau zemapziņā pārveidots signāls. Tur tā lieta, ka bieži mēs uztveram nevis tīru signālu, bet gan jau paši savus viedokļus, citu viedokļus utt. Par šo signālu. To nosaka pieradumi, tradīcijas, ticības utt., utjpr. Un tad tu tīro iekšējo skatu un iekšējo balsi nemaz nedabū redzēt vai dzirdēt. Tas ir ļoti svarīgi, un tur nelīdz emocijas, ticības utt. Tur līdz tikai skaidra tava griba un skaidrs tavs prāts. Tas kopā ir tava skaidra apziņa.

Un tā tu gūsi panākumus. Tā tu to otro turēsi godā, to iepazīsi, un ļausi tam darboties savā labā pēc viņa vislabākajiem nodomiem.

Par “New Thought”

Grūti pateikt, vai pirmais bija Dekarts, Berklijs, Jūms un Kants, vai tie pamata uzskati, uz kuriem balstījās Jaunā domāšana. Vismaz filosofijas vēsturē nav palicis zināms, ka tāda metode būtu bijusi pirms Dekarta, nu kaut vai Pitagora un romiešu laikos. Dīvaini gan tomēr ir tas, ka šie klasiskās filosofijas pārstāvji Jaunajā domāšanā un “New age” nekur netiek pat pieminēti. Rodas iespaids, ka šo kustību pārstāvji nav bijuši ar to darbiem pazīstami, katrā ziņā noteikti nav bijuši iedziļinājušies.

Bet tas nav svarīgi pēc pašas metodes būtības, jo piemēram Atkinsona variants ceļā uz Ego ir labs, un šai ziņā filosofija un Atkinsona variants viens otru lieliski papildina. Atkinsons ir daudz emocionālāks un teatrālāks, filosofija ir askētiskāka un laikam taču dziļāka. Katrā ziņā filosofija ir daudz konkrētāk atstrādāta un izvērstāka.

Es pats šos Atkinsona variantus iepazīnu jau ļoti sen, tāpat kā sen iepazīnu Indiešu reliģiju šai Ego sasniegšanas jautājumā. Un man likās, ka es tur esmu iekšā pilnībā, viss bija ļoti emocionāli un pacilājoši. Un tomēr, kaut kas dīdīja turpināt meklējumus, tāpat kaut kas īsti laikam nebija. Un tad, apmēram vienā laikā pēc pāris gadu desmitiem es sāku dziļi apgūt vienlaikus senebreju ceļu un klasisko filosofu ceļu. No filosofiem pirmais noteikti bija Bērklis, tam sekoja kopā pārējie – Dekarts, Spinoza, Loks, Leibnics, Jūms, Kants, Fihte, Hēgelis, nu un tad jau arī Huserls un Heidegers. Tie priekš manis galvenie, bet bija jau vēl citi, ieskaitot arī Marksu, Engelsu, Uļjanovu. Un tad es skaidri sapratu un izjutu, ka tas agrākais bija bijis tikai iemācītas zināšanas, interesantas, bet beigās tomēr nedzīvas. Un pretēji, tas ko ieguvu no šiem filosofiem – tas izrādījās praktiska realitāte. Tad es turpināju iedzīvoties dažu elementārdaļiņu fiziķu un Lancas “Biocentrismā” iekšējā pasaulē. Tad man kļuva pilnīgi skaidrs, ka tā ir priekš manis acīmredzama realitāte, kas ir skaidra visos tās apskates veidos. Es to pasaku viena dēļ – ja jau tas tā bija ar mani, vai tomēr nevar būt, ka tā tas ir bijis un ir arī ar kādiem citiem. Un pat varētu pieļaut, ka tā ir bijis, kaut daļēji, ar vismaz daļu no milzīgā daudzuma Jaunās domāšanas un Jaunās paaudzes darbu autoriem un līdz ar to, ar pašiem šiem darbiem. Tātad, es vienkārši pirmo reizi nošaubījos – vai šie daudzie darbi nav vienkārši safantazēti tādā kā emocionālā pacēluma vilnī. Jo patiesības tajos ir daudz – bet šīs patiesības, reiz tās kaut reizi ir uzrakstītas, var tikt pārdrukātas vēl un vēl, tirazētas kā datorā, kā rotoprintā, bet no tā nevienam labāk netiek. Tad tās nav dzīvas patiesības, un tālāk neko vairāk par informācijas bitiem noderēt nevar. Kāpēc es tā domāju? Vienkārši tāpēc, ka tad, kad reāli ieej šajā sava Es stāvoklī, tad vismaz man būtu tā kā neērti un nepatiesi runāt šādā stilā. Jo tad tā pasaule izskatās citāda.

No iekšpuses skatoties tā ir daudz saistošāka, dziļāka, un galīgi to nevar aprakstīt ar sen sen nodrāztām standarta frāzēm. Bet tas nemaz nenozīmē, ka tad ir tikai tīri emocionāls stāvoklis, ko ezotērikas un reliģiskās ekstāzes sludinātāji mēdz apzīmēt ka “vārdos neizsakāmu.” Bet tā taču nav taisnība, un to principā var katrs pārbaudīt, ja viņam patiesi izdotos sasniegt šo reālo atskaites punktu, un ieraudzīt savu ārpasauli no saviem dziļumiem raugoties. Tas, ko es gribu pateikt, ir tas, ka filosofi, kuri patiesi un reāli runā no šī skatu punkta, runā reālus vārdus un teikumus, un katrs to var pats pārbaudīt. Es zinu, es esmu daudzus viņus pārbaudījis, un atradis par patiesiem, un esmu šur tur konstatējis arī dažādas, tiesa nebūtiskas, atšķirības.

Ja tas kaut daļēji būtu tā, kā es te saku, tad tas arī varētu būt izskaidrojums tam, kāpēc mums ir problēmas ar tā saucamo ezotēriku, okultismu, jauno domāšanu, new age utt. Te ir runa tikai par vienu. Vai katrs šis rakstītājs ir paties, vai arī ir tikai formāli savirknējis esošus vārdus, un radījis jaunu darbu. Tātad vienkārši – vai viņš ir to visu pats reāli izjutis un izdzīvojis.

Par pārējām metodēm – kā Kibaliona un Arkānu mācībām – izskatās, ka tās vāji izturētu kaut vai Huserla psiholoģisma kritiku. Vispār – nepatīkamu iespaidu New Thought rada ar to, ka tā visai veikli atgriežas praktiskā dzīvē un izmanto visus paņēmienus tieši tur, lai iegūtu visādus labumus utt. Tas ir tas ilgi un grūti uztveramais, kas no visa šī instinktīvi atbaida. Teorētiski skan labi, bet šķiet tomēr tā kā sadomāts, un nevis iegūts Ego sasniegšanas rezultātā.

Un galvenais – Ego ir normāli atveidots, bet visa vienotība ir samākslota, šķiet, ka ego, cik ātri atrasts, tikpat ātri te ir pazaudēts.

VĒL PAR “NEW AGE”

Ļoti plaši tiek pārkāpts pats viens no pamatprincipiem, kas nāk no Ēģiptes mācībām, kabalistikas un no arkāniem – tas, ka jebkurā dzīves situācijā, pie jebkuriem apstākļiem labvēlība ir jāierobežo ar stingrību ļoti specifiskā individuālā veidā. Tas jāsaprot tā, ka principā var nebūt vai būt kādi iebildumi pret visdažādākajām New Thought un New Age metodikām un pieejām, bet tas nenozīmē, ka viss der vienmēr katram individuālam cilvēkam. Ikvienam katru mirkli ir jāierobežo izmantojamās lietas sev vien derīgā manierē. Tas ir ļoti pareizi pēc 15 arkāna un pēc sefirotiskās sistēmas 4, 5 un 7, 8 sefirotu līdzsvara, citādi Tiphereth tiek izdzēsta.

Un šo kļūdu, šo ārpāta rupjo nevīžību un kļūdu mēs skatām sev apkārt ik uz soļa. Tas izpaužas kā paviršība un visatļautība. Cieš katrs cilvēks pats, individuāli, un cieš gandrīz nepārtraukti, un cieš pavisam reāli ikdienas lietās un kopējās sajūtās.

Ko darīt? Ir par dziļu ielaists, lai ar vienas pašas ezotērikas, maģijas, okultisma un pārējiem New Age līdzekļiem izkultos ārā. Tas būtu gandrīz tas pats, kas Minhauzenam sevi aiz matiem izvilkot no purva.

Tāpēc es lieku priekšā izmantot to, ko pēdējo gadsimtu lielie prāti ir meklējuši, lielā mērā atraduši, un kam devuši vārdu: Filosofija kā precīza zinātne. Jo cilvēkam praktiski taču neko nedod, ka ir tik daudz zināšanu, pat pareizu zināšanu. Svarīgi ir tas, ko katrs cilvēks pats dara (uz āru un domās) katru brīdi, pēc savas brīvās gribas. Tas ir labi, ka viņš daudz ko zina, bet tas tālu nav pietiekams. Svarīgi ir tikai viens: kā katrs cilvēks katrā brīdī ved attiecības ar visu pārējo, kas ir ārpus viņa.

PAR BANALITĀTI

Mēs bieži kautrējamies būt banāli jautājumos par ezotēriku, okultismu, ticību, garīgo attīstību. Jo patiesi, visur un visi par to runā, katrs ar saviem uzskatiem, katrs gudrs, ja kas ne tā, tad ir gan dusmas, gan slēpts izsmiekls, katrā ziņā stress un nemiers utt. Kur izeja?

Izeja ir – tā ir piepildījumā. Banalitāte ir tad, ja notiek žonglēšana ar vārdiem, vārdu, jēdzienu un uzskatu uzspiešana. Banalitāte pazūd, kad zem vārdiem ir ļoti daudz konkrētības, vesela dzīve, kas pati par sevi ir skaista un vērtīga. Tāpēc – klasiskās filosofijas un zinātnes piesaiste ir labs līdzeklis pret banalitāti.

Banalitāte ir tad, ja tu kādam ko pasaki, un viņš uzreiz pretī – jā, jā, es to zinu, tur tas ir labi pateikts, un tur arī. Te ir runa par asociācijām – tām jābūt daudzām, bet noteikti orientētām, par nosacījuma refleksiem, lai sasaiste reāli būtu ar visu ko dzīvē, domās un emocijās, tad nebūs banalitātes. Jo banalitāte ir tad, kad šīs saites ir nedaudz, nedrošas, neskaidras, nesakoordinētas, un ieslēdzās bieži pēc diezgan nejaušiem principiem.

Ļoti liela banalitāte ir tad, ja tu skaidri jūti pie cita, vai tas tā izpaužas pie tevis paša, ka cauri redzās tavas personas iedomība, pārākums, it kā profesionalitāte (mācītājs, psihologs, filosofs, ārsts, fiziķis, gudrinieks, diplomands utt.), tātad, gluži vienkārši tu vai tavs sarunu biedrs nav pārkāpis pāri pakāpei, kurā Es identificējas ar viņa personu, personību (psiholoģijas ietekmes sfēra), jātiek līdz individualitātei, un tad viss būs kārtībā. Personību līmenī diskutēt ir kaitīgi un bezjēdzīgi.

Tagad visa kā sevis attīstībai ir tik daudz, ka tas drīzāk rada raizes katram, ko izvēlēties, kā nekļūdīties, un, ja izvēlās, tad tam notic, lai labāk tas darbotos, tas ir nepieciešams, un tad sāk to aizstāvēt

pret citiem, visādi pierādīt savu patiesību. Bet tas, kurš pretī - tas taču tāpat – tāpat cīnās par savu garīgo komfortu. Un tā rodas asas nesaskaņas, pat cīņas uz garīga un ticības pamata.

Tāpēc te tieši ir jāmeklē izeja. Un tā ir – sistemātika, vēl un vēl, zinātniska sistemātika, kas visu kopīgiem spēkiem jāveido tik ilgi, kamēr izveido labu.

Pretinieks te ir egoisms, mans *Me* – personība. Katrs grib izpatikt sev, personībai, tās godkārbai. Te ir tikai viens ceļš – jāpaceļas pāri personībai, uz savu augstāko Es. Un te būs daudzi praktiski paņēmieni, ko darīt. Un sistemātika, kas katram pašam ļaus izmantot to derīgo daļu, kas ir daudzas sastopamas darbos un brošūrās – un ir patiesi daudz labu detaļu, bet nav sistēmas.

Lai ko tu arī darītu, saproti, ka simts procentos gadījumu tā ir tikai daļa no kopējās, maksimāli labākās, programmas, un tā var būt laba daļa, un arī slikta, nepareiza daļa, bet vienmēr tikai daļa. Kritiski izvērtē sevi, liec mierā jebkuru citu, jo katrs cits, tāpat kā tu, dara tikai kādu daļu. Arī viņš var darīt pareizi vai nepareizi – par to tad var zinātniski spriest. Un tur nebūs nesaskaņu. Nesaskaņas un dusmas pret citiem rodas tad, ja kāds uzskata, ka viņš dara visu, dara visu pareizi, un kurš cits tā nedara, tas dara nepareizi un ir ienaidnieks.

Vienīgā lieta, par ko var droši pastāvēt uz savu, arī pret citiem, ir tas, ka vajag galveno, visiem kopējo plānu, kas ir nepilnīgs, bet ko var tīri zinātniski attīstīt un kopēji veidot. ZINĀTNISKI, tā tad ticami un ar slieksmi uz absolūtu.

Un tad ir jāizvirza galvenie metodiskie principi, kam jābūt, lai celtu šo kopējo, veselā saprātā un dabā balstīto māju, metodiku ceļu.

Tas lauks, ko sauc par ezotēriku, vai okultismu, jogu, budismu, pašattīstību utt., ir ļoti daudzveidīgs, tā pamazām ļaudis to ir izveidojuši. Katrs piekritīs, ka tur ir ļoti neskaidri un pretrunīgi apzīmējumi un termini, daudzas metodes līdzīgas, daudzas atšķirīgas. Katru mēdz saukt par vienīgo īsto ceļu, vienīgo patiesību, un tiek citi bieži kritizēti.

Cilvēkam te ir grūti orientēties, un tāpēc reizēm, sevišķi iesācējiem, un ne tikai, rodas stress, nemiers, pesimisms, neticība. Tad gribās visam atnest ar roku, un nosaukt par blēņām.

Tas, kas te trūkst, ir sistemātika. Jo patiesības ir nedaudzas, un viss esošais ir ar tām kaut kādā mērā, daudz vai maz saistīts. Bet tās pamata patiesības ir grūti no šiem atsevišķajiem darbiem izlobīt. Tāpēc vajag palīdzēt to paveikt. Tāpēc ir jāsistemātizē ar īsti zinātnisku kritisku pieeju. Kas ir kritēriji? Tas, kas reāli darbojas. Tā kā sistemātizēt var tikai tas, kas ir ļoti daudz un ilgi visu ko apguvis un pats lietojis. Un

pie tam, lai sistematizētu, vajag zinātnisku prātu un pieredzi. Tā kā apzinos, ka manī dažādu apstākļu sakritības dēļ šie faktori ir sanākuši kopā, kas būtībā ir diezgan maz varbūtīga iespējamība, tad nu uzskatu par iespējamu pielikt savus spēkus tieši šajā manā izpratnē trūkstošajā vietā.

Mērķis būtu atvieglot daļai cilvēku ceļu uz sava mērķa realizāciju, bet galvenais – kaut par nieku samazināt savstarpējo neiecietību un pat naidu, kas izaug tieši šādu cēlu un labi iecerētu darbu augsnē.

Ar Arkānu mācību un visiem Atkinsona un līdzīgiem uzskatiem ir tas pats, kas ar visām citām mācībām, ticībām un paradumiem, - viņi vienkārši tieši tāpat galīgi nespēj pārvarēt neapšaubāmības un acīmredzamības barjeru. Ar to pilnībā pietiek, lai atturētos tos likt pamatā. Pie tam te apšaubāmība ir daudz daudz lielāka, nekā tas ir ar ārējās pasaules priekšmetiem, kas tādā ziņā ir daudz daudz acīmredzamāki, kaut arī, kā labi zinām, nekādi neiztur stingro jau Dekarta uzstādīto kritēriju – absolūto neapšaubāmību, vai pēc Huserla – absolūto apodiktisko acīmredzamību. Mēs šo arkānu mācību tātd neatmetam, tāpat kā apkārtējo pasauli, bet vienkārši pārvēršam to visu par uztveres fenomēnu, kas mums parādās modusā – visādas nepietiekoši pārbaudītas zināšanas. Arī materiālā pasaule parādās šādā pašā modusā, tikai tā ir daudz ticamāka. Apkārtējā pasaulē mēs neapšaubām pašu fenomēnu patiesumu, bet mēs apšaubām to izskaidrojumu un interpretāciju. Pie zinātnes, ko arī liekam iekavās, mēs maz ko apšaubām, bet tomēr nevaram pieņemt par pilnīgu apodiktisku acīmredzamību. Te ir gradācijas. Un ezotērika un arkāni arī ietilpst šajā kategorijā – līdzīgi zinātnei, tikai daudz daudz apšaubamāki.

Tā arkānu daļa, kas ļauj un liek nonākt pie Es, ir ļoti līdzīga ar fenomenoloģijas ievada daļu un Dekarta metodi, tāpēc te nav ko iebilst, tā ir derīga metodika. Trūkums ir tikai tāds, ka arkāni neturpina iedziļināšanos. Viņi ar šo Es sasniegšanu it kā apstājās, un turpmāk prātošanu un mācīšanu jau veic pilnīgi no ekzotēriskā skatu punkta, kā Huserls teiktu, ir viens vienīgs psiholoģisms. Un bez tam vēl kas ļoti svarīgs – arkānistu tūlīt pāriet pie populistiskām ikdienas lietām, pie tam, atkārtoju, tīri brutālā psiholoģiskā ceļā, un tie pamata mērķi pilnībā izplēn, aizstājot tos ar to, kā ērtāk iekārtot dzīvi. Tie arkānu likumi tādā veidā izrādās tīri dabas likumi, kā jebkura fizika, ķīmija vai psiholoģija, un tad paliek tikai viens vienīgs jautājums – kuri ir pareizāki un precīzāki un tīri zinātniski pierādāmi. Un tā ir ar pilnīgi visu tā dēvēto ezotēriku. Pretpols, tātd, ir fenomenoloģiskā virziena filosofija, un stipri augsti kabalisma līmeņi. Kabalisms augšā kļūst objektīva izziņa, kas tāpat ka fenomenoloģija, pilnībā ir pārvarējusi psiholoģisma barjeru. Vispār ņemot – zinātnes metodika par godīgu faktu savākšanu, interpretāciju un pārbaudi ir jāpiemēro te pilnīgi visur – gan arkānos, gan fenomenoloģijā, gan kabalā, gan parastajā zinātnē; ir tikai viena pilnīgi kardināla robežšķirtne – vai ir vai nav iziets ārpus psiholoģisma robežām. Un

to ir diezgan viegli katram pašam pārbaudīt, vienkārši atkārtojot visu uz sevis, un tad tur pie laba treniņa grūtību pārbaudīt patiesību nav.

Jebkura mācība ātri vien vienkārši apnīk, ja tā nav dziļi pārbaudāma ikdienā. Ikdienu kontakts ar ārpasauli ir vienmēr dzīvs, un nekad neapnīk, ja tam ir pievērsta uzmanība, un tas tiek veikts ar speciālu nodomu.

Zinātne dod ticamas metodikas. Bet, pēc Huserla, tā zaudē dēļ neveikla skatu punkta. Bet mēs esam ļoti saraduši ar šādu zinātņi, Tāpēc tā ir ļoti laba praktiskos jautājumos. Filosofijā un pašattīstībā tā neder tieši dēļ sava neveiklā skatu punkta. Bet tādēļ nav pie viena jāatmet arī tās milzīgā pieredze metodoloģijā un patiesības kritērijos. Tieši šī zinātniskās spriešanas daļa, ja to pārņemtu filosofijā un ikdienu garīgajās lietās, kardināli uzlabotu stāvokli attiecībā uz ļoti asajām nesaskaņām cilvēku starpā šai jomā. Jo katrs ir gatavs stāvēt un krist par savu viedokli, ja tas balstās uz iegribu vai ticību. Bet neviens nav tik dulls, lai spītīgi kā āzis apstrīdētu acīmredzamas zinātniski argumentētas lietas (tiesa tikai tad, ja tās ir stingri nostabilizējušās un kļuvušas pašsaprotamas). Tātad uzrodas jautājums – vai ir iespējams uz esošās pasaules zinātniskās, reliģiskās un ikdienu ticību un ticējumu bāzes nobalstīt jaunu kopainu, kas parādītu to kopējo, kas ir visiem, un līdz ar to, iespējams, ka cilvēku uz šī pamata radušās savstarpējā neiecietība un pat naidis varētu mazināties. Tas nozīmē to, ka varētu būt saprātīgāki tie cilvēka pašattīstības ceļi, kas ietver sevī pašus vispārīgākos šīs attīstības pamatprincipus, un reizē nav pretrunā ne vien ar tā saucamo veselo saprātu, bet pat, kur tas iespējams, ar zinātnes metodiskajiem principiem. Jo tikai zinātne ir tā, kas meklē absolūto patiesību, kas ir viena, un tāpēc visiem vienāda vai vismaz līdzīga.

Likvidēsim uzreiz vienu galveno aizspriedumu par zinātņi – ka tā balstās tikai uz loģiku, un vispār to var pilnībā aizstāt aritmometrs vai vismaz dators. Tā nav tiesa. Visvienkāršāk uz to atbildēt, normāli izlasot, ko Dekarts domāja ar savu *cogito*, jo pamatā jau tieši viņš ar savu metodi ielika mūsdienu zinātnes pamatus - tad arī kļūs skaidrs, ka zinātniskā pieeja ir tieši pilnīgi sintētiska, kas izmanto cilvēka apziņas iespējas visā pilnībā, ieskaitot intuīciju un ticību, tās gan vienmēr obligāti pārbaudot. Bet to gan nekādi nevar teikt par iegribu, ticību vai māņticību iespaidā radītām metodikām. Zinātņei kā principam vispār nav trūkumu, tā ir absolūta. Vienmēr problēmas un jautājumi rodas tikai tāpēc, ka katrā atsevišķā situācijā zinātne var būt vāja. Un tas attiecās kā uz pašu zinātņi, tā uz praktisko dzīvi un jebkādam cilvēka pašpilnveides darbībām. Vēl jāsaprot, ka zinātne tiek uzskatīta par objektīvu, bet pamatā tā balstās uz subjektīvismu, kā tas detalizēti ir parādīts, piemēram, Huserla darbos.

Bez šaubām, ka ir jāreducējas. Visi to ir saklausījuši, un tā arī dara – tikai atkal, kā tikai pagadās, kā tikai iegribās. Patiesībā, zinātniski pieejot – redukcija jau tāpēc vien notiek, lai attīrītu, bet tai pat laikā saglabātu neizjauktu, nesašķaidītu, neapgraizītu pašu kodolu, to, kurš un kura vārdā un labā viss tas notiek, kas notiek. Un šis kodols ir jāatstāj nedalāms metodiski – nedrīkst tam atsavināt nevienu no tā darbarīkiem, nekad, absolūti nekad nedrīkst. Un tāpēc ir precīzi jāzina, jāizjūt utt., savs kodols. Tas ir visa pamats. Metodika tāda – griezt nost pilnīgi visu lieko, bet neievainot pie tam savu pamatu pamatu. Un visa šī griešana ir ne jau, lai no ka atteiktos, bet vienīgi, lai spētu ieraudzīt pats sevi. Lai no sava centra rekonstruētu sev apkārt visu ārpusauli. Obligāti vienmēr no sava centra. Un tad, kad to saprot, un ir kāda pieredze, tad var paņemt dažādus citādi centrētus gatavus, cilvēku gadu gaitā saveidotus fragmentus, jo tā vienkārši ir ērtāk, kamēr nav tādas zinātnes, kā to ir iecerējis Huserls – subjektīvas, ideālas zinātnes, kas top no katra individuālā subjektīvā centra, un pēc tam veicot plašu intersubjektīvo korekciju un saskaņošanu.

Cilvēks sevi drīzāk nevis atklāj, bet veido. Daba ir dota tāda, ka cilvēks to var lietot, un no tās kā būvmateriāla veidot, būvēt sevi. Tas ir uz biocentrismā pusi. Cilvēks pats veido sevi no dabas un vēl vairāk – dabu no sevis; vai secība laikam labāka otrāda. Katrs tikai sevi, un citus tikai kā sevis daļu. Un pēc tam iespēju robežās saskaņo, akceptē intersubjektīvi un arī visas pārējās dabas līmenī saskaņo un pieslīpē, pārbauda, vai viss saiet kopā ar dabas un citu cilvēku likumiem. Nedzīvā un dzīvā daba, un citi cilvēki, tas jau arī viss ir. Es ar šo kompleksu sadarbojās. Dažādi to dažādos brīžos izvērtē, dažādi nosauc. Tai skaitā arī par dievu, likteni, garu, matēriju utt. Un saskata, ka tas pakļaujas vienotības un vienības principam. Un tad ir tā – viens pret vienu. Katrs subjekts pret visu, un ja subjekts pret kādu atsevišķu cilvēku, tad tas ir arī tas pats viens pret vienu, tikai šī konkrētā brīža konkrētajā praktiskajā izpausmē. Tā viss dabā svēts, dabas likumi, augi, dzīvnieks katrs, cilvēks katrs. Svēts, kaut arī nepilnību pilns. Nepilnīgs tikai kā konkrētā daļa, kontekstā vienmēr kaut kādā veidā raksturo pilnību. Un te jau ir kopēji likumi, te ir zinātniska pieeja, zinātniska metodoloģija. Te ietilpst arī jebkurš savs vai svešs ticējums, ticība, māņticība, zināšanas, dabas likumi. Jo pilnīgāki un vienotāki un kompleksāki, jo interesantāki, jaukāki, kopumā zinātniskāki. Ja māņticība, bet saprotama, kas tas ir – tad jau zinātniski saprotama.

SKATA PUNKTS

Cilvēks dabīgā ceļā uztver dzīves plūdumu, un sevi kā tā sastāvdaļu, kaut arī ļoti nozīmīgu, bet tikai kā sastāvdaļu, kā to, ko redz spogulī. Ja pienāk brīdis, ka cilvēks sāk meklēt kādu neredzamu sevi, tad sākās lielas grūtības – it kā visur rakstīts, ka tādām būtu jābūt, bet saredzēt vai sajūst nevar. Un patiešām,

to izdarīt nevar, tāpat kā nevar sajust vai saredzēt kādu pārdabisku pasauli vai kādas pārdabiskas būtnes, lai arī kādas gudrības nesaklausītos un nesalasītos. Ja arī ar kādām narkotiskām vai citādi apreibinošām vielām vai rituāliem to šķietami uz laiku sasniedz, tad no turienes nevar atnest kādu skaidru atmiņu, ja tur būtu noticis kas cits, kā vienīgi narkotisks apreibums.

Tas ir tāpēc, ka tāds ir skata punkts. No šī skata punkta var redzēt tikai to, ko mēs katrs katru dienu redzam, un ko mēs apstiprinām viens ar otra pieredzi, līdz ar to uztverot to kā objektīvu realitāti. Ja kāds no šāda skatu punkta raugoties, apgalvo, ka viņš ir ieraudzījis sevi kādu citādu, kā kādu garu vai dvēseli, tad viņš citiem liksies dīvains. Un tādu dīvaiņu vienmēr ir bijis, un arī tagad mums visapkārt nudien netrūkst.

Cita lieta, ja mainām atskaites, vai skata punktu. Tad mēs, apkārt paraudzījušies, ieraudzīsim pavisam ko citu. Mēs ieraudzīsim, ka no ierastās ār pasaules mūs šķir kāds starpetaps, kāds ekrāns. Uz šī ekrāna mēs redzam kaut ko ļoti līdzīgu tam, ko bijām paraduši redzēt – it kā to pašu ierasto ikdienas dzīves plūsmu, un tomēr nedaudz, vai pat ievērojami atšķirīgu. Kas notiek? Tas, ka uztvere nav automātiska, bet iekšēji pārvaldīta. Uztvere notiek apzināti, tajā ir ietverta doma un zināšanas. Tas ļauj veikt diferencētu uztveri – ir iespējams uztvert tīru un patiesu ainu, un neuztvert netīru un nepatiesu.

Kas vienā, kas otrā pusē?

Ikdienas uztveres pusē atrodas gandrīz viss, ar ko mēs ikdienā sastopamies ik uz soļa: cilvēka ikdiena; zinātne; reliģija; ezotērika; no filosofijas - materiālisms.

Mainītā skata punkta pusē atrodas tikai cilvēki ar apzināti izmainītu savu skata punktu; to veicina speciāla zinātniska ievirze – biocentrisms, jaunākās fizikas teorijas; no filosofijas – ideālisms un fenomenoloģija.

Kādas priekšrocības?

Šis jautājums skar tikai tos, kas grib palikt pie sava saprāta un apziņas. Ja iet pa ceļu, ka domāt vispār ir kaitīgi, tad te nav ne ko darīt, ne te ir kādas priekšrocības. Bet, ja paliek pie domas un apziņas, tad priekšrocība ir patīkamā sajūta, ka noteikti esi uz pareizā ceļa. Uzreiz izzūd nospiedošā antagonisma problēma starp materiālo un ideālo, starp miesu un dvēseli. Tas ir interesants piedzīvojums, it kā viss tas pats, kas vienmēr ir bijis, bet tagad tas viss izskatās pavisam citāds, interesantāks, aizraujošāks.

Var pieeja būt no filosofijas, var no paša sevis.

Kā iesākt stāstu? Lai piesaistītu uzmanību, vedinātu ieklausīties?

Varbūt no tā, kas ir patiesība. Kāpēc vajag patiesību? Vienkārši, katrā cilvēkā pastāv instinkts līdzināties pēc patiesības, un tas tiek veicināts emocionāli. Tad kāda patiesība? Nu vienkārši – tas, ko tu nepārtraukti saņem kā priekšstatu plūsmu. Bet – tīru plūsmu. Jo, tikko saņem, tā sāk pārstrādāt, un tad notiek tā, ka pierod, un tīro patiesību sāk automātiski aizvietot ar saviem pārveidojumiem. Un tad ir tā, ka nav vairs tīra kontakta ar ār pasauli. Tīri uztverta ār pasaule tad arī ir patiesība. Citas jau nav. Ir tikai tīri no ārienes uztverta patiesība, un maisījums starp šo tīro patiesību un savām modifikācijām, tieši šībrīža un arī senām, daudzām senām, kas darbojas kā ieradumi.

Un tad ātri katrs saprot, ka tīru kontaktu ar ār pasauli var dabūt tikai nostabilizējot savu atrašanās vietu, savu skata punktu. Par to var runāt, bet te viss notiek tikai praktiski, tas ir treniņš un darbs. Tiek izveidots jauns ieradums. Un tad kļūst redzams, ka nav tik ļoti svarīgi, ko cilvēks saņem kā savu ār pasauli. Visa ār pasaule ir lieliska, ja tā tiek saņemta tīrā veidā, kā tīra patiesība.

DABĪGĀ TRANSCENDENCE

Kāpēc dabīgā? Tāpēc, ka tas ir mūsu patiesi īstais stāvoklis, bet ikdiena ir mākslīgā transcendence. Tās ir vienkārši divas pasaules uztveres, kas viena pret otru ir transcendentālā stāvoklī. Galu galā – filosofu ideālisti šādā dabīgā transcendences stāvoklī atrodas visu mūžu.

Ļoti iespējams, ka kāds no šīs vietnes sagaidīs kaut ko pavisam citu, sev ikdienišķi ierastu.

Visdrīzāk daudziem šis stāsts par transcendenci būs mazliet, vai pat ļoti negaidīts. Katrā ziņā, tā ir reāla mana pieredze, un ar prieku esmu atradis vēsturē pietiekami daudzus cilvēkus, kas man droši apstiprina, ka tā tas viss var būt. Un šie cilvēki ir autoritatīvi filosofi un zinātnieki, daudzi to starpā visā pasaulē atzīti klasiķi. Un tomēr, pamatā šis ir manis paša skatījums, redzējums un tā rezultātā radušās pārdomas.

Ja kāds domā, ka transcendences stāvoklis ir kaut kas ezotērisks šī vārda mūsdienīgā izpratnē, tad teikšu, ka tā nav. Tāpat tas nav nekas reliģiskā izpratnē, vismaz mūsu dzīves telpas pamata reliģiju izpratnē. Tad drīzāk tam ir saikne ar manu pamata izglītību – ar neirofizioloģiju. Un noteikti – ar klasisko filosofiju. Un kas pavisam neierasti – šis jēdziens nav saistīts arī ar psiholoģiju.

Dabīgā transcendence – šis ir fundamentāls jēdziens, jo nošķir divus diskrētus cilvēka stāvokļus – tu vienā laikā vari būt vai nu te, vai tur, bet ne abos vienlaikus, kaut arī tie var viens otru mainīt tik strauji, ka šķiet, ka esi vienlaicīgi abos.

Ārējā pasaule, notikumi, dzīve ļoti maz tajos atšķiras. Jo transcendence ir pie pilnas apziņas. Tā nav meditācija, kad apziņa tiek ierobežota.

Un tātad, tā pati ārējā pasaule, tie paši notikumi, pat tā pati zinātne un tā pati psiholoģija, pat tā pati reliģija ar visām emocijām un afektiem var abos stāvokļos noritēt ļoti līdzīgi, kaut gan ar dažām atšķirībām, ko nekad nesajaukt. Arī psiholoģiskā transcendence var būt ārpus dabīgās transcendences.

Visgrūtākais, ar ko jāsaduras, lai spētu kaut ko mainīt sevī, ir egoisms. Egoisms kā sargsuns momentā rej un kož, kad sastop kaut ko, kas neatbilst cilvēka uzskatiem, vai arī, kaut arī daļēji vai pat pilnīgi atbilst, bet to nav izdomājis viņš pats. Savi uzskati ir visdārgākie. Pašlepnums stāv pāri visam.

Ir jau saprotams – varbūt uzskati ir speciāli veidoti, tur ir ielikts darbs, pūles, pārdzīvojumi. Un, ja reiz pasaulē ir bezgala daudz dažādu patiesību, tad man taču labāk, lai tā ir mana paša patiesība.

Un ir taisnība šim cilvēkam, bet tikai tik ilgi, kamēr viņš nesastopas ar iespēju iegūt vienu īstu patiesību. Jo īsta patiesība par kaut ko ir tomēr tikai viena. Kā zināt ka īsta? Nu tā, ka nav dogma. Ka ir pavisam reāli pārbaudāma vai domās, vai darbos.

Mēs dusmojamies parasti, ja ko jaunu piedāvā kāds, ko mēs neuzskatām par tā cienīgu, kas vai nu varbūt nezina, bet ir lielīgs, pašpārliecināts.

Tāpēc ar mani jums varētu nebūt šādu problēmu. Jo man tomēr ir reāls zinātnisks grāds, un ar šiem jautājumiem esmu darbojies garus gadus, kaut gan filosofiju apguvu ļoti intensīvā pašmācības ceļā dažu pēdējo gadu laikā. Toties zinātniskā metodika man nav sveša, tāpat cilvēka uzbūve un fizioloģija, sevišķi neirofizioloģija, kas ietver arī sajūtu orgānu un analizatoru psihofizioloģiju.

Sāksim ar pilnīgi zinātnisku uztveres fizioloģijas un filosofijas īsu apskatu.

Uztveres fizioloģija ir fundamentāla tēma, kuru augstskolās māca gadiem, un kurai veltīts simtiem biezu grāmatu. Mēs no visa tā izvilksim prieks mums pašu galveno, zinātnieku vidū pilnīgi vienprātīgi pieņemto un ar bezgala daudziem pierādījumiem apstiprināto pamata nostādni: apziņā mēs uztveram nevis pilnīgi precīzas ārējas pasaules priekšmetu kopijas, bet gan sintētiskus tēlus, kuru veidošanā ļoti lielā mērā ņem dalību visi cilvēka nervu sistēmas līmeņi, ieskaitot zemgarozu, limbisko sistēmu un galvas smadzeņu lielās puslodes, kas viennozīmīgi nosaka, ka uztveres tēlu veidošanā, bez sajūtu orgānu kairinājuma rezultātā radušamies nervu impulsu plūsmas, piedalās katra indivīda atmiņa, emocijas, domāšana, utt., praktiski viss tas, ko savā laikā Dekarts nosauca vienā kopējā vārdā – *Cogito*. Tā ir fizioloģija.

Mēs labi zinām, ka pastāv vēl viena ar uztveri saistīta zinātnes nozare – uztveres psiholoģija. Un kopumā tā apstiprina augšminēto tēzi, ka cilvēka uztveres tēli ir sintētiski, un tos vienmēr veido gan iekšējā, gan ārējā daļa.

Uztveres filosofija pilnībā atbalsta iepriekš minēto. Ļoti īsi apkopojot, jāsaka, ka, atkarībā no iekšējās un ārējās daļas īpatsvara lomas uzsvēršanas, šie filosofi klasificējas kā piederoši vairākiem virzieniem.

APZIŅAS FILOSOFIJA – DUĀLISMS

Filosofiska disciplīna, kuras izpētes objekts ir apziņas daba, kā arī apziņas un fiziskās realitātes (ķermeņa) attiecības

PSIHOFIZISKĀ PROBLĒMA

Klasiskā veidā psihofizioloģisko problēmu noformēja XVII gs. franču domātājs Renē Dekarts. Viņš uzskatīja, ka pasaule sastāv no divu veidu substancēm: materiālās un garīgās.

DUĀLISMS

Klasiskais substanciālais (kartēziskais) duālisms - pēc Dekarta: apgalvo, ka apziņa un matērija pastāv pilnīgi neatkarīgi viens no otra.

Psihofiziskais paralēlisms

Epifenomenālisms

Okkasionālisms

Īpašību duālisms - kaut arī pastāv tikai viena substance vai viena realitāte (materiālā), apziņa, tomēr, ir saistīta ar tādām uz materiālo realitāti nereducējamu īpašībām, kuras emerģenti uzrodās uz materiālo sistēmu (smadzeņu) pamata.

Predikatīvais duālisms

Interkcionisms

Ne-reduktīvais fizikālisms

Naivais reālisms

Naivais reālisms ir gnozeoloģiska pozīcija filosofijā un ikdienas apziņā, pēc kuras reāls ir viss, ko normāls cilvēks uztver normālos apstākļos, un apraksta vispārpieņemtā un faktiem atbilstošā valodā. No naivā reālista skatu punkta, realitāte – tas ir tas, ko viņš personīgi uztver ar savu sajūtu orgānu palīdzību, un arī tas, ko viņš domā un zina par šo, ar sajūtu orgāniem uztverto pasauli.

Saskaņā ar naivo zinātnisko reālismu, teorija, kuru ir atzinusi zinātniskā sabiedrība, ir absolūta īstenība, tas ir, sniedz pilnu un precīzu aprakstāmās objektu sistēmas attēlojumu.

Naivā reālisma alternatīva ir kritiskais reālisms, kas uzskata jebkuru zinātnisko teoriju par patiesu tikai modeļa nozīmē, un pasvītro izziņas subjekta radošo aktivitāti.

Naivā reālisma teoriju var raksturot ar šādiem pieciem ticējumiem:

pastāv materiālo objektu pasaule;

apgalvojumu patiesīgumu par šiem objektiem var pārbaudīt ar sajūtu pieredzes palīdzību;

šie objekti pastāv ne tikai tad, kad tie tiek uztverti, bet arī tad, kad tie netiek uztverti; šie uztveramie objekti nav atkarīgi no uztveres;

šie objekti var saglabāt īpašības, kuras mēs novērojam pie to uztveres, pat tad, kad tie netiek uztverti; to īpašības nav atkarīgas no uztveres;

ar mūsu sajūtu palīdzību mēs apgūstam pasauli tieši un tādu, kāda tā ir patiesībā; lielāko tiesu mūsu pretenzijas uz pasaules pazīšanu ir pamatotas.

Naivo reālistu uzvedību raksturo sekojošas īpatnības:

pārliecība par to, ka viņš pats uztver objektus un notikumus tādus, kādi tie ir patiesībā; ticība savai objektivitātei un neieinteresētībai esošo datu vai informācijas interpretācijā;

ja citiem novērotājiem ir bijusi pieejama tāda pati informācija, tad sagaida no tiem tās pašas reakcijas, darbības un uzskatus, kādi tie ir pašam;

savu uzskatu nepieņemšanu izskaidro a) oponentu rīcībā ir bijuši citādi fakti, līdz ar to faktu saskaņošanai vajag novest pie vienprātības, b) oponenti ir slinki, irracionāli, vai vispār nespēj nonākt pie saprātīgiem slēdzieniem uz objektīvu datu pamata, c) šis indivīds vai oponentu grupa ir ar noslieci uz tendenciozitāti faktu interpretācijā vai prāta spriedumos sakarā ar ideoloģijas, egoisma vai kāda cita personību izmainoša faktora ietekmi.

NOST AR DOGMATISKIEM IEROBEŽOJUMIEM - UZ INDIVIDUĀLU BRĪVO IZVĒLI

Pats pats galvenais ir šis - nevēlēšanās un pat pilnīga neiespējamība piesaistīties jebkuram novirzienam (kā vienīgajam pareizajam), vai tā būtu zinātne, vai māksla vai reliģija. Pilnīgi kapitāla sajūta, ka tā nav pareizi un nav godīgi, ka tā ir aprobežotība - ņemt kaut ko vienu, ja tepat blakus ir desmit, simts vai tūkstotis kaut kā cita, pretēja vai kaut nedaudz atšķirīga.

Iznāk, ka tad pamatā tiek ielikta ticība, ka tieši tas ceļš, kuru tu izvēlies, ir tas pareizais, vai vismaz tev vispiemērotākais. Tātad, uz kaut kādas loģikas vai biežāk gan uz pilnīgas nejausības, vai minimālas nojautas balstīta ticība. Lai nu kā - pamatā ir ticība. Un ticība jau definīcijas pēc ir ierobežotība.

Galū galā *Ne Es* ar katru no mums runā ar pilnu paleti - ar visu, pilnīgi visu, kas neesam mēs paši. Un mēs atļaujamies to ierobežot, aizbāzt tam muti, un pateikt, ka lai tas viss stāv pie ratiem, ka mēs paši esam gudrāki. Bet prakse parāda skaidri, ka neesam vis.

Tāpēc es saku - pamatā ir divas lietas: tu pats kā pirmais, un tas otrs kā otrais. Un to otro nedrīkst jau pirmsākumā dogmatiski ierobežot. Ierobežot nākas, bet apzināti, un tikai uz laiku, visu laiku ik pa brīdim atgriežoties pie visa *Ne Es* uztveres, aptveres un mēģinājuma to izprast. Tāpēc nost ar formāliem, sabiedrībā nostiprinātiem dogmātismiem, kas bieži vien baro noteiktu katru šo dogmātiķu vadoņu tīri cilvēcisko labklājību.

PATIESĪBA

Galvenais princips: patiesība. Patiesība ir vērtība pati par sevi, nevis līdzeklis kāda cita ieguvuma sasniegšanai. *Patiesība ir tīrā Ne Es izpausme, viņa balss.* Nepatiesība ir tīrā mana balss, galējā veidā nereāla abstrakcija, jo es vienmēr saturu daļu *Ne Es*. Jo lielāka šī daļa ir manī, jo lielāka tā *Ne Es* daļa ir manī, kas attiecās uz konkrēto šībrīža problēmu vai jautājumu, jo es patiesāk izvērtēju šo jautājumu. Tātad nepatiesība šādā nozīmē ir egoisms.

Patiesību iegūt man ļauj:

a) tieša iedziļināšanās un koncentrācija uz tām izpausmēm, kas nav citu cilvēku iespaidotas, es te domāju gan dabu, gan tīrās meditācijas uz *Ne Es*, sarunas ar viņu;

b) citu cilvēku atklātās patiesības – tie ir dabas likumu konkrētās izpausmes, kā arī dažādas zinātniskas un nezinātniskas teorijas un uzskati, te ietilpst arī ticības; šeit patiesības kritērijs nekad un nekādā gadījumā nedrīkst būt akla ticība, bet gan pārbaude praksē – tieši tāpēc visdrošāk par patiesām pieņemt vienkāršas, zinātniski pierādītas patiesības.

Te jāsaprot, ka abās daļās ir lieli nepatiesības riski. Pirmajā daļā tas ir personīgais egoisms, kas ļauj sajaukt es ar *nees*, pieņemot savus uzskatus par tīriem, patiesiem ne es tieši man dāvātiem devumiem, kas vienmēr ir patiesi, jau arī pēc definīcijas. Otrā daļā pamatrisks ir ticība bez pārbaudes. *Tu drīksti ticēt tikai ne es kā veselam, un nekam citam, kā tas ir skaidri teikts rakstos.* Bez šaubām, nav nekā cita ārpus manis, kā tikai ne es. Bet nedrīkst tā daļu identificēt ar visu ne es. Patiesība parādās tikai kopumā ar visu, atsevišķas tā daļas var būt relatīvi nepatiesas, tāpēc, ka ir izrautas no konteksta. To izdara cilvēki – rauj ārā no konteksta, lieto nepareizas metodes utt., gan labu, gan arī sliktu nodomu vadīti. Tāpēc ar cilvēkiem vispār jābūt ļoti uzmanīgiem. Bet tas nenozīmē, ka būtu iespējama to un to patiesības meklējumu (kas sajaukti ar nepatiesībām, deklarētām kā patiesībām) atmešana vispār, jo ne tas ir vispār iespējams, ne tas tā ir pasaulē paredzēts.

Cilvēks, veicot redukciju atrod savu es, sāk darboties no tā dziļumiem. Un pirmās divas pilnīgi apodiktiskās acīmredzamības, ar kurām viņš sastopas, vērsoties apkārt, ir sekojošais:

a) tas, ka viņš nav viss, ka ir kaut kas vēl bez viņa, viņš visu nevar izdarīt pēc savas gribas;

b) kas ir šī iepriekšējā tālāka attīstība – ka viņam ļoti maz kas ir saprotams, ko darīt, kā, kāpēc, vai vispār ko domāt un darīt, utt., tātad pastāv tāds kā uzstādījums, ka te daudz kas nav dots gatavs, bet ir katram pašam jāsasniedz ar savu spēku.

Un tieši šim b) punktam pakļaujoties, iznāk tā, ka tu nedrīksti paņemt kādu vienu no tūkstoš tev piedāvātajām mācībām, jo šī ir pamata Ne Es instrukcija: tev viss ir jāizdara pašam, tev ir jāatrod sava patiesība šim brīdim, bet tā nekad nebūs gatava, tev mierīgi un noteikti ir visu laiku jāattīsta sava patiesība, jāaudzē un jāpilnveido savas attiecības ar *ne es*. Jo, ja tu pieņem vienu reliģiju, vienus zinātniskus uzskatus, vai vienu ētikas kodeksu uz mūžu un vēl pāri, un, jo trakāk, ja tu to vēl apstiprini ar zvērestu vai solījumu tieši šos uzskatus sargāt un glabāt, un, ja tu to vārdā vēl esi gatavs apkarot citādi domājošos, tad ar tevi nav labi. Un, ja tu vēl dodī šādus solījumus nevis pats sev, vai tieši nees, bet kādiem cilvēkiem, kuriem ir tādi paši personīgi uzdevumi kā tev, bet kas savā naivumā, lepnumā, vai iedomībā ir iedomājušies sevi patiešām tik augstus, ka var no citiem ņemt zvērestus, apliecinājumus vai solījumus, tad ar tevi pavisam nav labi, un ar tiem cilvēkiem, kas attiecībā uz tevi ieņem šādas pozīcijas, nu nepavisam nav labi, ar tevi un sevišķi ar viņiem tad ir pavisam slikti.

Lai spētu izdarīt individuālu brīvu izvēli, ir daudz jāzina.

Tāpēc es stingri pastāvu uz to, ka visu mūžu ir daudz jāmacās visādas zinības, mākslas, poēzijas, mūzikas, ar vārdu sakot, iespēju robežās viss, ko mēs apzīmējam kā zinātni un kultūru. Labāk palikt to ietvaros, un nekādu konkrētu savu ceļu neiezīmēt, ja tas nenotiek dabiskā ceļā – un tas notiek un notiks ar

jebkuru izglītotu cilvēku, kurš nav pagalam beigts egoists – nekā iesaistīties kādu citu cilvēku veidotās sistēmās tādā veidā, kā es minēju nupatās. Visas šīs sistēmas var izpētīt, bet nedrīkst saistīties ar jebkuru no tām, pirms tu neesi aplūkojis arī daudzas citas, vairāk vai mazāk līdzīgas, kā arī gluži pretēju uzskatu sistēmas. Tikai tad tavai izvēlei būs patiesa vērtība tavā dzīves ceļā. Vajag daudz lasīt, un galvenais, nekādā gadījumā to nedrīkst darīt vienpusēji, kaut ko vienu dziļi pētot pēc apriori nedrošas idejas – kāpēc tieši to, un ne ko citu.

ETAPA KOPSAVILKUMS UN SALĪDZINĀŠANĀS AR BUDISMU

1) Pamatā tiek likts katrs pats - tāds, kāds vien viņš ir, kad ir atbrīvojies no visa uzslāņojuma, bet, atšķirībā no vispārpieņemtām meditācijām, nevis centies iestāstīt sev, ka tas nepastāv (šie uzslāņojumi, pasaule), bet gan ielicis to iekavās. Efekts ir vienreizējs un milzīgs - līdzko šis solis izdodas, tad mirklī parādās kā acīmredzamība visa tā pati iekavās esošā bagāža, bet ar pilnīgi jaunu nozīmi un pilnīgi jaunā izjūtu ietvarā.

2) Prāta loma te ir tāda, ka tā kontrolē tiek izdarīta radikālā apšaubīšana uz acīmredzamību un epohē, tātad iztīrīšanas process notiek prāta vadībā, un nevis kā psiholoģisks process, kā tas ir pie budisma. Līdzko epohē ir sasniegts, tad nekas netiek ar prātu likts atpakaļ, jo prāts taču to visu nupat vēl uzskatīja par apšaubāmu. Atpakaļ ņemam kā tīro uztveri. Ar tīro uztveri uzbūvējam jaunās būves karkasu, vai koka galvenos sazarojumus. Un tad jau tajos jaunveidotajos pamataros, kā eglīšu rotājumus sakaram atpakaļ šo to derīgāko no vecā, un te jau atkal prāts ir atpakaļ un pilna mērā tiek likts pie darba.. Tad tas vairs neko neapdraudēs, bet mums to vajag, citādi mums būs pārāk nabadzīgs saturs, ar ko nodarboties. Tātad mēs visu savu veco bagāžu pamazām pārstrukturējam jaunā koordinātu sistēmā. **Tātad, atšķirībā no visām zināmajām sistēmām, prāts te noteiktās vietās tiek ieslēgts ar pilnu jaudu, un citās noteiktās vietās tiek izslēgts ar pilnu spēku.** Un tas atkal tiek ik pa brīdim izslēgts, lai spētu pilnībā izbaudīt jaunradītās sistēmas darbošanos "autopilotā", pašam atslābinoties un baudot brīnišķīgo miera, pilnveides, atbrīvotības sajūtu. Bet tā nedrīkst ilgi, pēc brīža atkal jāstrādā, atkārtojas vecais cikls. Tas ir tāda laba saruna, dialogs, sadarbība, kad nerunā abi vienlaikus, cenšoties viens otru pārblaut, bet vienkārši runā pa kārtai. Darbojas gan abi kopā, cik nu to no manas puses izdodas noorganizēt. Tātad ir 3 atšķirīgi periodi: darbojas kopā, darbojās pamatā viens, un darbojās pamatā otrs. Tad, kad darbojas viens, otrs ir pasīvs; un otrādi.

Līdz ar to sistēma ir oriģināla, tai ir būtiskas atšķirības no visām pastāvošajām reliģijām, zinātnes nozarēm un arī filosofijām.

BUDISMA ATŠĶIRĪGĀ SIEZĪMES:

ČETRAS CILDENĀS PATIESĪBAS

1) Cilvēku dzīve ir pilna vilšanas

Jēdzienam dukkha (pali valodā - dukkha) budismā ir visai izplūdusi nozīme. Parasti to tulko kā "ciešanas", taču tas ir visai neprecīzi, jo tā nebūt nav tikai fiziskas sāpes vai nelaimes dzīvē. Tas drīzāk ir psihe emocionālo stāvokļu diapazons, kas ietver sevī gan urdošu sajūtu par dzīves nepiepildītību, aizslīdošo mirkļu un notikumu netveramību, kas kā ūdens līst cauri pirkstiem, gan fiziskas un emocionālas sāpes. Cilvēki pārvērš atmiņas par tagadni un dzīvo nemitīgās nākotnes gaidās, nemākot un nespējot reāli dzīvot, visu šodienu nepakārtojot nākotnei. Velta cenšanās noturēt pagātnes skaistākos mirkļus. Sāpes, zaudējot panākto, to, kam esam pieķērušies. Rezultātā - vēlmju neatbilstība iespējām, pastāvīga nepiepildības un neapmierinātības sajūta, sapņi bez seguma, nemitīga tiekšanās uz nākotni, kurā it kā kaut kas būs labāks (bet, kad šī nākotne pienāk, nekas nav mainījies).

2) Ciešanām ir iemesls

Trišna (pali - trišna) - maldi un alkas, jeb nepareiza vērtību prioritāte. Tā ir maldīga pieķeršanās cilvēku apziņā definētajai pasaulei, centieni identificēt sevi ar kādu sociālo lomu sabiedrībā, īpašībām vai prasmēm. Trišnas pamatā ir avidja: sevis, savas patiesās būtības neapzināšanās; neapjēgšana, ka subjekts un objekts patiesībā ir vienas medaļas divas puses; nespēja skatīt pasauli tādu, kāda tā ir, nevis priekšstatu izkropļotu. Cilvēki cenšas pārveidot pasauli atbilstoši savām vēlmēm un priekšstatiem, regulēt tās norises atbilstoši saviem teorētiskajiem pieņēmumiem. Viņi nemitīgi cenšas realizēt savus plānus un ieceres, un ir nesaprašanā un nelaimīgi, ja tie izjūk un nepiepildās. Bet, ja tie piepildās, cilvēki jau tiecas uz nākošo mērķi. Šāda dzīve ir līdzīga nemitīgam amoka skrējienam "vāveres ritenī", neļaujot apziņā ienākt mieram un līdzsvaram. Šajā sadzīves ritenī - sansarā - tiek samalta cilvēka dzīve, neļaujot viņam apjēgt pašam sevi, neļaujot dzīvi izdzīvot pilnvērtīgi.

3) To iespējams pārtraukt (pali - nirodh), no tā iespējams izvairīties, atbrīvoties, sasniedzot nirvanu (pali - nibana)

No tā var atbrīvoties, ja cilvēks pārstās krampjaini turēties pie sava prāta radītajām ilūzijām par to, kāda ir dzīve un pasaules kārtība, mainīs savu attieksmi pret pasauli. Apziņa, ka cilvēks ir universāla procesa daļa, pats savā būtībā buda, dara viņu brīvu un ļauj sasniegt nirvānu (burtiski apdzišana, kad

"apdzisušas" ilūzijas, kaislības, to izraisītās ciešanas). Nirvāna (burt. apdzišana; apziņas stāvoklis, kuru nevar konkrēti definēt; brīvības, miera un svētlaimes stāvoklis, diametrāli pretējs mūsu ikdienas rūpju un stresa pilnajai dzīvei) ir psiholoģisks stāvoklis, kurā konkrētā pasaule, sociālās lomas un attiecības, viedokļi zaudē savas statiskās aprises, ļaujot cilvēkā ienākt apskaidrībai, ļaujot uztvert pasauli tādu, kāda tā ir, nevis tādu, kādu to iztēlojas. Tas sākas tad, kad cilvēks pārstāj raudzīties uz viņam zināmajām dzīves izpausmēm kā vienīgajām iespējamajām, absolūtajām esības formām.

4) Pastāv Cēlais astoņposmu ceļš, kā to panākt

Šīs dzīvesveida ceļa astoņas joslas tiek sadalītas trijās pakāpēs (divas joslas pirmajā un pa trim joslām abām pārējām): gudrības (pradžnja), tikumības (šila) un koncentrēšanās (samadhi). Visas šīs trīs pakāpes jārealizē vienlaicīgi. Protams, ja neizdodas ko no tā ievērot, nevajadzētu šaustīt sevi (un muļķīgas ir vēlāk radušās domas par elles ugunīm - dzīve sansaras ritenī pati par sevi ir elle). No kļūdām un nevarēšanas jāmācās, nevis strikti jāturas pie likuma burta, jo ļaudis tiecas uz morālo pilnību tieši tāpēc, ka tā šajā brīdī tiem nepiemīt.

ČITTAMATRA VAI JOGĀČĀRA

- viens no viskomplicētākajiem Mahājānas budisma virzieniem - mūsdienu klasiskā subjektīvā ideālisma (Bērklis, Fihte), transcendentālā ideālisma (Kants) un fenomenoloģijas (Huserls) agrīns priekšvēstnesis

Mahājānas budisms ir viens no diviem galvenajiem budisma novirzieniem (otrs ir Teravāda). Mahājānas budisms radās Indijā, no kurienes tas izplatījās vairākās citās Āzijas valstīs: Ķīnā, Japānā, Vjetnamā, Korejā, Singapūrā, Taivānā, Nepālā, Tibetā, Butānā un Mongolijā. Mahājānas budismu dēvē arī par lielajiem ratiem un parasti tālāk dala tantriskā budismā un dzenbudismā.

Jogāčāra, arī Vidžņjanavada, Čittamatra, Vidžņjaptimatra - viena no divām galvenajām (otra ir madhjamaka) mahājānas filosofiskajām sistēmām. Jogāčāras skola izveidojās IV - V gadsimtā. Jogāčāras mācība bija sevišķi izplatīta Tibetā, Ķīnā, Japānā un Mongolijā. Vārds Čittamatra nozīmē "tikai apziņa." Vārds Vidžņjanavada nozīmē "izziņas ceļš." Šo sistēmu sauc par "subjektīvo reālismu," ar to nosakot, ka individuāliem karmiskiem faktoriem, kas nosaka realitātes uztveri, ir jābūt katrai būtnei saviem.

Saskaņā ar Čittamatras uzskatiem, īstenībā pastāv tikai vidžņjana (izziņa, apziņa), bet visas izpausmes (dharma) un ārējā pasaule aiz apziņas robežām ir nepatiesa, nereāla. Reāls ir tikai izzinošais

subjekts. Šis nosacījums atšķir Jogāčāru no Madhjamakas. Pie tam tiek izdalīti vairāki apziņas līmeņi, un tiek izdalīta absolūtā, nebeidzamā apziņa - alaja-vidžnjana - "apziņa - dārgumu krātuve," kura darbina un koordinē visus pārējos līmeņus. Klasiskajā Jogāčārā alaja-vidžnjana - tā nav vis garīga substance, kā tas ir Eiropas subjektīvajā ideālismā, un jo vairāk ne Nirvāna, bet drīzāk "apziņas plūsma," kuru ir nepieciešams atmodināt. Par "tikai apziņu" Jogāčāra uzskata tikai Samsāru (reinkarnējošās apziņas plūsmu). Ja Madhjamaka izmanto loģisko domāšanu tikai priekš tam, lai nodemonstrētu tās iekšējo pretrunīgumu, un tādā ceļā izvestu cilvēku ārpus loģikas ietvariem, Jogāčāra - pati sarežģītākā no visām Indijas filosofiskajām sistēmām - ar loģikas palīdzību secina, kā apziņa sapiņās ilūzijās, un kā to no šīm ilūzijām izvest laukā. Daudzas Jogāčāras konstrukcijas izrādījās tik veiksmīgas, ka tās pārņēma pārējie budisti. Turpmākajā laika periodā Jogāčāra evolucionēja klasiskā subjektīvā ideālisma virzienā. Tādā veidā, Jogāčāra apgalvo, ka mūsu ārejo objektu uztvere var būt izkropļota, un jebkuras parādības uztverei nepieciešami gan sajūtu orgāni, gan korelatīvā apziņa, lai uztvere varētu notikt.

(Izmantots materiāls no Vikipēdijas)

Piezīmes

Borē - atnāc un ieraugi, izbaudi, cik Borē ir labs. Tātad vēlreiz - viss, kas jādara, ir jāiet nepārtraukti, ik brīdi. Un ik pa brīdim jāatslābinās pilnībā, lai pasīvi vērotu, kur esi, uzklausītu Borē balsi, apgūtu citu pieredzi, kā turpināt ceļu. Un kur mācīties ir daudz - nevajag tikai galvu piebāzt ar mēsliem, un, tā kā viņa vienalga piepildīsies, ik pa brīdim ir jātaisa epohē un Dekarta radikālā apšaubīšana. Un paliks pāri: 1) Cogito ergo sum, un vienmēr arī 2) Ne Es - Borē. Un vienmēr tas, kas neesmu cogito, ir borē, un kam man tur atliek ticēt, ja tas ir acīmredzami.

Visa koncentrēšanās uz ceļu - uz metodi. Un te der tikai to cilvēku padoms, kuri acīm redzami šo ceļu ir praktiski pagājuši. Te jāizpēta dziļāk pamatdarbi no jogakāras, tad no Balistiem. Bet par dažiem citiem, plaši izplatītiem, ir gandrīz skaidrs, ka tiem nekas nav acīmredzams, tad jau drīzāk tā ir Trīnem (kaut gan drošs neesmu), visi simbolisti (Fabrē de Olivē, Blavatska, Bezante arī drīzāk nav to izgājuši). M.L. noteikti ir to izgājis. BG raksta pamatā par ideālismu objektīvā nozīmē, vairumā tā der kā shēma - nav izgājis. MR - noteikti izgājis. JK - laikam gan izgājis, bet mācekļi nē. Varbūt Sa arī izgāja. Tā kā grūti tomēr vienmēr pareizi pateikt. Bet droši taču izgāja visi klasiskie angļu un vācu filosofi ideālisti - Fihte, Šopenhauers, Bērklis, Jūms. Mazliet problemātiskāk ir ar Spinozu un Leibnicu Ņūtons laikam nē. Ma varbūt izgāja. Ul. daļēji izgāja, bet pamatā nē.

DAŽĀDAS PIEZĪMES

PAR TICĪBU UN ACĪMREDZAMĪBU

Bez šaubām, es runāju par pašām būtiskākajām lietām - ka tās ir iespējams ieraudzīt kā acīmredzamas. Sīkumos - tur tu vari ticēt vai neticēt. Tur tas ir vienkārši iekšējais aprēķins, varbūtība: rīt līs vai nelīs; vai uz Marsa ir cilvēčiņi; vai ir NLO; vai pārceļo dvēseles; un tā bez gala. Kamēr nezina, tikmēr tic vai netic; kad zināsi, nebūs jātic, būs zināšana vai acīmredzamība.

Ticība kā uzticība? Nu tas ir tīri reliģiski psiholoģisks jautājums, gar ko man nav daļas. Atceramies, ka ir pie epohē jāizslēdz arī psiholoģismi.

Un runa nav tukšos vārdos - kāda nu kuram tā ticība, un cik stipra utt. Runa par darbiem - ja es cenšos maksimāli labi no savas puses visu darīt, lai izdotos sadarbība, tad tas jau ir mans ziedojums, un to var mērīt tikai ar manu un jebkura nolūku un centību. Un šai ziņā esmu ar mieru ar jebkuru mērīties - ar jebkuru reliģisko.

Es nedomāju, ka acīmredzamībai ir jāizspiež ticība, nē, acīmredzamība vienkārši der vieniem, un ticība citiem.

Ja vienam nav acīmredzamības, tad, dabīgi, vajag ticību. Ja ir stipra ticība, tad viņam tā ir tikpat stipra, kā otram acīmredzamība. Ir lietas, kas nav vispār redzamas, tām var ticēt vai neticēt. Cits teiks, ka smalkās un garīgās lietas nav redzamas. Tur tā lieta, ka ir pat acīmredzamas, bet ar vienu noteikumu - epohē. Ja neredz un ir jātic, tad, iespējams, skatās no monistiskā materialisma pozīcijām - un pat ļoti iespējams, ka tā, kaut arī baznīca.

Un, ja kāds saka, ka ticībai ir jābūt konkrētai - tam, ka, piemēram, kāds ir fiziski augšāmcēlies, vai ka ūdens Nilā pie izešanas no Ēģiptes palika fiziski par asinīm, vai ka cilvēku no māla salīmēja, vai ka kādā lielā grāmatā nav fiziski tehnisku pretrunu, utt., - tam es patiešām neticu, un šai ziņā sevi pilnīgi un galīgi atzīstu par neticīgu. Ka būs augšāmcelšanās miesā, ka kauli savāksies kopā - neticu. Un es domāju, ka ir daudz ļaunāk, nekā, ja kāds dziļi tāpat netic, bet iet par adeptu, un dod viltus liecības, ka tic - tas ir, manuprāt, liels ļaunums visai pasaulei.

Acīmredzamība un ticamība.

Te nav vis vārdu spēle - tā teikt, ja tu pilnībā tici, tad tas ir acīmredzams. Ja tu paveic Dekarta un Huserla procedūras, un iemācies reāli sajusties, tā kā bīskaps Bērklis izjuta sevi un pasauli, tad vienkārši viss acīmredzams tev arī parādīsies - kā Bērkljam, un varbūt vēl ciešāk.

1) Tu pilnīgi sajūti sevi, savas robežas, savu kodolu, utt., (pēc Huserla).

2) Tu skaidri saredzi ārējās acīmredzamības (intencitāte - Brentāno, Huserls).

3) Un tad tu sev saki: tā ārējā realitāte ir acīmredzamība, un man nav nekādas jēgas ticēt tam, kas acīmredzams; var arī teikt, ka es tam absolūti ticu.

4) Es redzu absolūti, ka tas ir mans Liktenis, un atkal ne tur jātic, nekā, tas ir absolūti (un absolūti redzu, un tas ir absolūts, ka pastāv Noslēpums, Uzdevums, Slēptums, jo es daļu zinu, daļu nezinu - bet tas tā no likteņa ielikts, jo varēja taču ielikt, ka man uzreiz viss skaidrs).

5) Es jūtu, ka uz mani tas reaģē - atkal absolūti, un zinu pamata šīs sadarbības likumus, ieskaitot beziemesla žēlastību. Es acīmredzami saprotu, ka ārējais ir viens un vienots. Tā ir absolūta zināšana un absolūta ticība.

6) Vairāk taču nekā nav un nevajag. Šī mijiedarbība (mana un ārējā) ietver visu un paredz visu. Tad man nav jāsauc kādam citam pieņemamā vārdā - lai paliek lielie vārdi mierā - nav ko augstus terminus nevajadzīgi valkāt.

Patiesība ---> Cieņa. Napatiesība ---> Necieņa.

Patiesība ir ļoti svarīga. Tā ir cieši saistīta ar pašcieņu. Jo tev gan sevi, gan jebkuru citu ir jācenšas uztvert maksimāli patiesi. Tā būs cieņa pret sevi un citu. Un te nu ir iedziļināšanās. Tā nes gan uz patiesību, gan uz cieņu kā pašam pret sevi, tā pret jebkuru partneri. Tāpēc ļoti nepatīkama ir virspusība, sevišķi, ja tā tiek maskēta kā dziļums - uzskatos, pārliecībā. Jo tā ir gan necieņa pret sevi, gan necieņa pret sarunu partneri. Un virspusība ir arī vienmēr napatiesība, jo patiesība ir dziļa un nopietna. Tātad, patiesība un iedziļināšanās ir cieņa; un napatiesība un paviršība ir necieņa. Tā tas ir attiecībās gan ar citiem cilvēkiem, gan ar jebkuru augstāku vai zemāku būtni, ar ko jūs kontaktējat (arī ar dzīvniekiem, ar pasaules dvēseli).

Balstīšanās uz savām emocijām attiecībās uz citiem cilvēkiem arī var būt necieņas izrādīšana pret partneri. Jo tas ir egoisms, ko cenšas uzspiest partnerim. Un tā ir nepilnīga, bieži vien napatiesā lieta. Vienmēr jāuzmanās, lai nepārkāptu, neapdraudētu partnera pašcieņu. Un te svarīgs ir dziļums, patiesība.

Ārprāta svarīga ir labvēlīga attieksme jau pirms tu vispār gribi kontaktēt, gan ar sevi, gan ar jebkuru citu dzīvu radību - cilvēku, dzīvnieku, augu, dabas vai pasaules dvēseli. Fihte taču teica - kāds tu cilvēks, tāda tev filosofija. Labvēlība un cieņa lai iet pa priekšu, tad patiesība, iedziļināšanās. Tam visam jābūt, lai būtu vērts kontaktēt.

Daba ir brīnum jauki un gudri iekārtota - nu bet tā nav ticība, bet acīmredzamība. Tātad to kāds izdarījis - tā jau ir fantāzija un ticība - par to es neko nezinu. Kāds vēl kāds, ja es to visu redzu acīmredzami. Šī acīmredzamība jau arī ir šis pats "kāds," absolūti precīzi tāds, kādu es to esmu šajā brīdī gatavs un spējīgs uztvert. Vai tā - ja jau tādu pasauli uztaisījis, tad man var ko labu dot, brīnumainu - nu jā - ticība, bet visas šīs varbūtības kā acīmredzamības ietilpst manis un Ne Es sadarbības rāmjos un iespējamībās.

PAR CILVĒKA PAŠCIENU, TICĪBĀM UN BUDISMU - PAŠCIENA PRET JEBKURU DZĪVU PARTNERI, CITĀDI LABĀK NO KONTAKTA IZVAIRĪTIES

METODE

Pati metode mums ir ļoti būtiska. Būs vairāki izvēles varianti. Kopējais viens - mēs balstāmies uz indivīdu. Lasot, pārdomājot, mācoties viņu biogrāfijas, cenšamies iejusties šo cilvēku uzskatos. Ne svarīgi vienmēr visu censties reproducēt kā cilvēku, bet bieži tas var būt ļoti nozīmīgi. Tomēr, pamatā ir konkrēto darbu lasīšana ar sekojošu analīzi.

Un lielā mērā tieši tāpēc mums svarīgāki ir teritoriāli un laikā tuvāki cilvēki, Eiropas un Amerikas filosofi. Un vispār, tuvāki ir filosofi, nekā reliģiskie. Jo filosofi var daudz ko pateikt konkrētu, reāli parādīt, ko viņi redz. Bet reliģiskie tikai "ah un un oh", un krīt pie zemes un putas pa lūpām, tāpat kā alkohola un narkotiku reibumā, un runā balsīs utt.

Mēs nenoliegsim arī to cilvēku radītās zinības, kas radītas "ārējā dzīvē." Mums būs ļoti interesanti analizēt šīs zināšanas no sava iekšējā skata punkta. Tā mēs daudzkārt redzēsīm, cik smagi un bezcerīgi cilvēki mokās ar zinātniskām vai filosofiskām problēmām, redzēsīm, ka mums daudz kas no tā parādās lieks, vai citādi vērtējams, interpretējams. Piemēram, kaut vai dvēseles meklējumi moniskā materiālisma gaismā un visas filosofijas virzienu klasifikācijas šai ziņā. Tāpat interesanta var būt neurofizioloģijas un psihofizioloģijas problēmu analīze.

Atkārtoju, ka mums noteikti nepieciešama šī arīgi gūtā informācija, un tās ir nepieciešams ļoti ļoti daudz, bet tā jāanalizē pa savam (tā saka arī Bergmans). Tas ir tas pats, kā mums no ārienes jāsaņem jēlmateriāli - gan miesīga, gan garīga barība, bet abas tās ir iepriekš iekšēji jāpārstrādā, lai no tās gūtu sev labumu.

Konkrēti noteikti analizēsīm visus galvenos subjektīvā ideālisma darbus un seno "viss-garā" Indijas jogu reliģijas, un tad Bērkliju, Jūmu - un uz priekšu. Mēģināsim iejusties Kantā, noteikti Fihtē utt. Noteikti un daudz Huserlā.

Katru darbu un domu skatot, mēģināsim saprast, autoram esot ārējam vai iekšējam.

Metode jau viss arī būs, jo nekādu noslēgtu secinājumu jau nebūs, kā zinātnē. Būs ceļš, aizvien dziļāks, patīkamāks, aizvien augoša apmierinājuma un miera sajūta (arī runa par nāvi - no iekšējām pozīcijām tas ir pavisam citādi un savādi, katrā ziņā noteikti ne tik biedējoši, kā no ārējām pozīcijām, tā nemirstība drīzāk ir nevis ticība, bet gan acīmredzamība, realitāte), ka darām to, kas cilvēkam ir jādara dzīvē.

Svarīgi: ieiet ar epohē; ieiet ar Dekarta radikālo apšaubīšanu.

Ja būtu no sākuma bijis tā, ka cilvēki pēc Huserla principa no subjektīvā ideālisma un fonomemoloģijas tālāk būtu aizgājuši uz objektīvo zinātņi, tad visi pie tā būtu pieraduši, tāpat kā tagad pie relatīvās sistēmas (tāpat kā saule centrā, vai zeme centrā - kā pierod, ap ko saveido asociācijas, matemātiskos modeļus utt., tā arī ir reāla, praktiski noderīga sistēma; un nav tik svarīgi, kāds skata punkts izvēlēts, ja vien tas ir kaut cik saprātīgs). Un tad tāda tagadējā sistēma nevienam pat prātā nenāktu, un pēc tās nebūtu nekādas vajadzības. Praktiskie jautājumi abos gadījumos risinātos vienādi labi. Tikai tad garīga un praktiska dzīve nebūtu šķirtas ar bezdibeni - skata punktu. Katrā sistēmā nostiprinās un sajūdzās savstarpēji jēdzieni - un sistēma ir pareiza, un galvenais - praktiska.

Svarīga ir pati sajūguma vieta starp cilvēka iekšējo es un ārpasauli, jo tā ir viena, un visiem vienāda, un nav ļoti plaša, tāpēc to ir iespējams aptvert un ļoti dziļi atstrādāt. Tā ir klāt vienmēr un visur un visiem. Tieši tāpēc tas ir mūsu ieguvums, ko nevar iegūt nekā citādi, kā vien ieejot subjektīvajā ideālismā (epohē).

Neiekrītiēt - jūs nedrīkstiet vispār ņemt neko gatavu attīstības ziņā. Galu galā, tā taču ir senu senā vieda, kas tiek rupji pārkāpta dažādu skolotāju un visādu citādu mācītāju savtīgās interesēs. Jūs drīkstat un jums jāņem viss kā jēlmateriāls. Un tad ir jābūvē savs. Jūs variet pamācīties kā celt, bet savu māju jums ir jāuzceļ katram pašam. Jūs variet savākt un sapirkt būvmateriālus, bet savu māju jums ir jāuzceļ pašiem. Un es jums ne gribu ne varu dot individuālo būvi. Bet es jums varu paskaidrot situāciju, palīdzēt sagādāt būvmateriālus, un palīdzēt apgūt celtniecības ābeci. Ja jūs lietosiet citu būvētu māju, citu būvētu reliģiju vai gatavu pasaules ainu, pašattīstības ceļu, tad nav pareizi. Katram tā sava, un visu laiku darbībā.

Tad necietīs jūsu pašcieņa, tad arī Dostojevskas galvenais princips nebūs pārkāpts. Un tas attiecās uz visu ezotēriku, visu jogu. Vienīgais, ko jūs variet pieņemt, neievainojot pašcieņu, ir godīgi veikti zinātniski pētījumi un atklājumi, tāpēc, ka tie jau ir tik iegājušies cilvēku sadzīvē, ka pastāv kā bezpersoniski, kā vienkārši papildinājumi dabai. Bet, līdzko ir pamācības, kā dzīvot, ko darīt, ko ticēt, kā ticēt, utt., tad tur ir pavisam cita lieta. Tur ir ļoti jāsargā pašcieņa.

Un lai kāds nesaka, ka tas ir smags un rupjš egoisms. Mums ir jāizzina citus cilvēkus, bet tā, lai neciestu ne viņu, ne mūsu pašcieņa. Un to var izdarīt tikai godīgi iedziļinoties - gan citos, gan sevī. Tāpat neievainojiet augstākas dvēseles, ja gadās tādas sastapt. Un atkal, to var izdarīt tikai vienā veidā - iedziļinieties katrā dvēselē, ar kuru esat nodomājuši kontaktēt. Jūs nevarat iedziļināties visās, bet nav taču galīgi ar visām jākontaktē. Labāk nekontaktējiet nemaz, nekā rupji, bez iedziļināšanās. Bez šaubām, ir ikdienas kontakti, bet tiem nevajag pārkāpt ikdienas tematiku kontaktiem. Nedrīkst līst citu dvēselēs, un nedrīkst ļaut līst savā. Nedrīkst tad, ja pats neesat gatavi iedziļināties, vai arī nedomājat, vai nejūtat, ka tas otrs būs gatavs iedziļināties. Neejiet tālāk par robežu, ko katra gadījumā saprātīgi sevī nosprauziet.

Tam partnerim - jebkurai dvēselei - cilvēka, dzīvnieka, koka, vai arī lielākas esamības daļas dzīvīvajai dvēselei, ar ko vien man ir gadījies un paveicies nonākt kontaktā, vajag, lai vienmēr būtu godīgs dialogs, kur abas puses viena pret otru izturētos ar cieņu. Tas arī viss. Tāpēc akla ticība būtībā vienmēr ir tavas paša iedomas. Jo tava kontaktpersona, augstākā dvēsele taču ir realitāte. Vienmēr, pēc definīcijas. Bet tava ticība ir tava fantāzija, kas pilnībā pieder tev, līdz ar to tu vienkārši sarunājies un diskutē pats ar sevi. Bet tu nevari augt, ja tu esi tikai pats ar sevi. Jo tev kā degviela vienmēr ir jāizmanto resursi no ārienes. Tā vienkārši tai pasaulē ir, un tu arī esi tikai tāds, un ne citāds - tu bez ārējiem resursiem pastāvēt nespēj, lai cik arī liels un lielīgs tu nebūtu savā prātā.

Tā kā pasaulē ir tik daudz informācijas, uzskatu utt., ka to apgūt nevarētu pat tūkstoš dzīvēs, un nejausi vai ar kādas zīlēšanas palīdzību, vai citādi izvēlēties - tas ir smagi ievainot savu pašcieņu, un pēc šāda ievainojuma jau grūti un pat neiespējami ļoti ilgi izveidot sevi cenošu personu ar saviem uzskatiem, par kuriem esi pārliecināts, nevis tikai tiem akli tici. Un tāpēc loģiski un reāli nemaz vispār citi ceļi nav ne iespējami, ne pat iedomājami, lai pašam pēc kāda laika tas neliktos murgs. Mēs varam iziet tikai no viena principa - ka tā informācija ir sazarojusies kā koks. Un nav iespējams kaut ko, sīki manipulējot attālā lapotnē, izdarīt. Vajag lielos zaros darboties. Jo, kas tiek darīts zarā, tas attiecās uz visu ar to saistīto

lapotni. Un tā - jo tuvāk stumbram, jo nopietnāk un reālāk. Tāpēc jāņem savās rokās stumbru ar dažiem pirmajiem atzarojumiem. Un tieši tāpēc pirmais atzarojums ir es izjūta un ār pasaules izjūta. Un tieši šajā jomā var visu ko apzināti darīt un apzināti izvēlēties. Tad apgūstamās vielas daudzums reducēsies jau līdz saprātīgam daudzumam, un jums pavērsies iespēja darboties pēc savas gribas. Bet vienalga, sākumā jāreducējas vēl dziļāk - pilns epochē - un tad jāseko, ka par daudz nesabāž atpakaļ sevī. Jo, ja jūs darbojaties kaut kur tālu lapotnē, tad stumbrs un pirmie atzari vienalga darbosies, bet tos būs iestādījuši vai nu neitrāla nejaušība, vai, kas ir daudz ļaunāk - kāds būs jūs gluži nemanāmi apzināti pakļāvis sev garīgā ziņā. Un tas jau ir ļoti slikti, jo, kad jūs atmodīsieties un atjēgsieties, tad atjēgsieties ar ļoti ļoti savainotu pašapziņu, kuru nāksies lāpīt garus gadus, ja vien vispār tam dzīvē laika pietiks.

Tagad, kad mums ir Gogle un Vikipēdija, tikai tieši tagad ar ļoti asu skaidrību parādās dažas lietas. Cilvēka mūžs ir tūkstoškārt par īsu, lai viņš spētu apgūt visu zināmo pasaulē, un tad pēc savas brīvas gribas izvēlētos sev derīgu patiesību vai ticību. Tātad, mēs, izvēloties jebko, nekad to nebūsim izdarījuši pēc godīgas procedūras, mēs vienmēr būsim pakļāvušies kādai nejaušībai vai kāda cilvēka iegalvojumiem. Vienalga kā, bet mūsu pašcieņa no tā noteikti cieš, vai nu mēs to apzināmies vai nē. Mēs lasām par budismu, par Indijas reliģijām, tur ir tūkstošu tūkstošiem dažādu novirzienu, kādu taču kāds cilvēks ir kādiem uztiēpis, un kādi ir viņam pakļāvušies. Bet pašcieņa, sevis apzināta vai neapzināta neatkarība ir ārprāta būtiska. Tas ir ielikts gēnos, iededzināts muguras un kaulu smadzenēs. Palasiet Dostjevski, un mēģiniet, vai izdodas atrast kādas iebildes. Pamēģiniet visu to izspēlēt uz sevis. Mēs varam runāt visādi, bet tā nav tiesa. Mūsu iekšējā pašcieņa ir ļoti stipra, un to mums vajag cienīt.

Un tāpēc es saku - mēs varam un mums vajag mācīties visu ko un no visiem, un visos iespējamajos veidos, bet nekad un nekādā veidā nevajag ļauties pakļaut savu personību. Tātad kredo ir tāds - pats pēc savas saprašanas un brīvās gribas ej savu ceļu. Tu vari iet grupās, tu vari iekļauties kolektīvos, vari ticēt kādam skolotājam, bet nekad ne akli un nekad galējā mērā. Un vispār - aklas ticēšanas vietā mums taču ir ko likt, un tā ir acīmredzamība.

Šai ziņā mums noderīgāki ir subjektīvie ideālisti, arī jogakāras skolas pārņēmēji un fenomenologi. Tie sniedz metodiku, kā tu pats vari visu izdarīt, domāju, ka noteikti ne mazāk, kā tās visas simtās reliģiskās skolas, kas viena ar otru strīdās, un viena otru apkaro. Tā ir vienkārši to visu mācītāju tieksme izcelties un sevi parādīt. Katrs cilvēks, kas ir pie pilna prāta, saprot, ka tad, ja viens novirziens saka ko pilnīgi pretēju otram, tad tā patiesība tur nevar būt. Vai tiešām tu varētu gribēt tādu patiesību sev par

ceļvedi? It kā pats par sevi saprotams, bet cilvēki vienalga dara. Tas taču ir drausmīgi ētiskā ziņā. Viena grupa noniecina otru, kaut arī pati māca cilvēkmīlestību.

SKATS NO IEKŠIENES

Mums varētu likties, ka ne tā - ka mums ir jāpakāpjas uz augšu, ka mums ir vajadzīgs skats no augšas. Un tomēr, un tomēr - varbūt ka tieši te slēpjas mūsu neveiksmes gadsimtu garumā?! Jo mēs vienmēr esam centušies pakāpties augstāk, ieraudzīt visu plašāk, gūt kopskatu, izprast aizvien plašākus un vispārīgākus dabas likumus. Un tie ir droši, praksē pārbaudīti. Tā mēs esam spējuši radīt daudzas lietas, patīkamas un jaukas, pie kurām esam pieraduši, un nez vai jebkad spētu no tām atteikties. Un to mums ir ļāvusi tikai mūsu spēja paskatīties un sevi, citiem un pasauli no augšas.

Patiešām tā. Mūsu sasniegumi nav noliedzami! Daži pēdējie gadu simti ir raksturīgi ar ievērojamu zinātnes un tehnoloģiju progresu. Cilvēki katru gadu, mēnesi vai pat dienu iemanto daudz jaunas mantas, tehnoloģijas, kas aicinātas padarīt viņu dzīvi vieglāku. Īsi mēs to saucam par zinātniski - tehnisko progresu. Skumji, bet aizvien skaidrāk un noteiktās cilvēki sāk apzināties, ka, plašākā skatījumā, tas cilvēkiem ir sniedzis maz laimes un papildījuma sajūtas.

Mēs to tagad jau labi zinām. Cilvēki, vismaz jau kādus simts gadus labi saprot, ka "miesa nevar nenieka," ka svarīgi ir uzturēt dzīvu savu garu, kā cilvēka dzīves īsto sūtību. Mēs visi labi redzam, ka, blakus zinātniski - tehniskajam progresam, mēs pašlaik piedzīvojam īstu cilvēka pašattīstības sprādzienu. Laikam gan neatradīsim nevienu cilvēku, kas nebūs kaut kādā veidā mēģinājis saistīties ar kādu reliģiju, vai citu, jaunu un lavīnveidā skaitā pieaugošu pašattīstības virzienu, skolu, pulciņu, kursu, treniņu.

Un tomēr - kaut kā neizskatās, ka cilvēki lavīnveidā kļūtu laimīgāki, mierīgāki, apmierinātāki ar sevi, dzīvi, apkārtējiem cilvēkiem, iekšēji papildītāki.

Varbūt tas arī nemaz nav sasniedzams, varbūt tas nemaz nav vajadzīgs, nav paredzēta tāda cilvēka daļa?

Vai varbūt tomēr kaut kas ir nežēlīgi pārprasts, aiziets nepareizā virzienā?

Kas attiecās uz pasaules praktisko izpratni, spēju radīt lietas, padarīt dzīvi ērtāku, nekas nav pārprasts. Te viss ir pareizi, viss tāpat arī turpināsies, un ne kāds tur ir spējīgs tur ko mainīt, ne arī tur ir vajadzīgs ko mainīt. Te mums ir milzīgas iestrādes, kuras mainīt nav ne mazākās vajadzības, ne arī to

drīkst darīt, jo tas daudzējādā ziņā varētu praktiskā ziņā izrādīties pat bīstami. Te ir stingri jāseko tradīcijām, likumiem, iestrādēm, visam zināmajam. Par to mēs vispār ne galvu laužīsim, ne arī runāsim.

Bet, kas attiecas uz cilvēka tā saucamo garīgo dzīvi, tad te gan, iespējams, ir ieiets strupceļā. Un par to mēs te runāsim ļoti daudz, ļoti nopietni, un galvenais, ļoti argumentēti. Jau pašā sākumā gribu uzsvērt virsrakstā liktos vārdus - skats no iekšienes. Tā arī būs absolūtā robežšķirtne, kas atšķirs ikdienas dzīvi, pasauli un mūsu darbus tajā, no mūsu garīgās pasaules. Tās nepāriet līdzieni viena otrā, kā to reizēm mēdz iztēloties ezotērikā - aizvien ātrākas, ātrākas vēl ātrākas vibrācijas - un esi jau garīgajā plānā. Nē, bezgalīgais nav sasniedzams, bezgalīgi paplašinot galīgā robežas. Nekad. Garīgais ir tikai un vienīgi iekšējais. Un ieiet tajā nekādi nevar ar ikdienas pasaulē pieņemtajiem jēdzieniem. Te ir jāizdara kvalitatīva izmaiņa. Un tas, kas jāmaina ir tieši šis - ir jāmaina skatu punkts. Ir jāiemācās "ieiet sevī" un pasauli ieraudzīt no katram cilvēkam viena vienīgā, viņam absolūtā skata punkta.

XIX gs. izcilais filozofs Artūrs Šopenhauers nosaucis apziņu par Visuma āķīgāko problēmu, ar to domājot, ka apziņas noslēpums ir un paliek vistumšākā vieta visā cilvēces uzkrāto zināšanu kopā. XX gs. apziņas filozofija kļūst par vienu no populārākajiem pētījumu virzieniem, katru gadu par šo tēmu iznāk milzīgs daudzums literatūras. Mūsdienu amerikāņu filozofs Ričards Rotri pat ir postulējis, ka, pēc viņa domām, apziņas filozofija mūsdienās ir vienīgā patiešām vērtīgā filozofijas nozare.

Anrī Luijs Bergsons (Henri Louis Bergson 1859 - 1941), Nobela prēmijas laureāts, franču filozofs, intuitīvis, pazīstamākais t.s. "dzīves filozofijas" pārstāvis, ir teicis apmēram tā, ka filozofi, tāpat kā visi saprātīgi domājoši cilvēki, neskatoties uz acīmredzamām uzskatu atšķirībām, ir vienoti attiecībā uz divu fundamentāli atšķirīgu lietas izzināšanas ceļu izdalīšanu. Pirmais ir tāds, ka mēs virzāmies objektam apkārt, otrais – ka mēs ieejam tajā. Pirmais ir atkarīgs no skata punkta, kādā mēs atrodamies, un no simboliem, kādus mēs paši pielietojam, lai sevi izteiktu. Otrais nav atkarīgs ne no skata punkta, ne arī no simboliem. Varētu teikt, ka pirmais zināšanu veids apstājas relatīvajā, otrais, kad tas ir iespējams, sasniedz absolūto. Tātad, skats no ārienes, tai skaitā no augšas, un skats no iekšienes.

Mēs to tā varētu saprast, un tam piekrist. Tomēr, reāli izvērtējot savas iespējas un spējas, nākas vien atzīt, ka mūsu rīcībā nebūt nav abi šie ceļi. Mēs katrs jau no dzimšanas saņemam pirmo - relatīvo. Mēs automātiski saņemam tieši šādu pasaules uztveri. Mēs varam paskatīties mazliet tādā leņķī, vai šitādā, un katru reizi ieraudzīsim vienu un to pašu priekšmetu mazliet citādu. Mēs varam cilvēku aplūkot no tā vai cita skatu punkta, un katru reizi ieraudzīsim kaut ko mazliet citu. Mēs pat paši uz sevi skatāmies it kā no malas, un katru reizi mazliet savādāk, mēs pazīstam tikai relatīvo sevi. Mēs esam tā pieraduši pie šādas

pasaules, un pie sevis paša kā šādas relatīvas būtnes, ka šķiet, ka tāda vien tā pasaule ir, un mēs paši arī tādi vien tajā esam.

Neraugoties uz to, ir labi zināms, ka šāda pāreja ir iespējama. Ikviens cilvēks ir daudz pilnīgāks, pasaule ir daudz pilnīgāka, nekā esam paraduši par to visu domāt. Tomēr, ja mēs gribam iepazīt un izbaudīt arī otro - absolūto, tad nav cita ceļa, kā vien pielikt zināmas pūles.

Vienosimies pāreju no viena uztveres veida otrajā, fundamentāli atšķirīgā uztveres veidā, saukt par TRANSCENDENCI. Lai arī šķiet ka šim vārdam ir daudz dažādu nozīmju, tomēr beigu beigās tās visas izsaka vienu un to pašu - pamatā apzinātu, brīvi izvēlētu uztveres stratēģijas maiņu, un, līdz ar to, iespēju iepazīt sevi un pasauli jaunā, visai atšķirīgā un interesantākā gaismā. Un ne tikai iepazīt, bet arī darboties, un savākt savu darbu augļus, bagātīgākus, nekā mēs to jebkad spējām iepriekš.

APZINĀTĀ TRANSCENDENCE, VAI PATS SEV FILOSOFS

Filosofijā pastāv uzskats, ka realitāte, vai tāda realitāte, kādu mēs to varam iepazīt, ir fundamentāli mentāla, mentāli konstruēta, vai citādi sakot, nemateriāla. Neapšaubāmi, ka tā ir sena doma - bet ar to ir par maz, jo šis atzinums nav nekas vairāk kā vārdi vien.

Hindu ideālisti un grieķu neoplatonisti uzskatīja, ka apziņa ir pārstāvēta visur, un tā ir patiesā realitātes daba.

Pretēji viņiem, Mahajana budisma Yogācāra skola, kas izveidojās ceturtajā gadsimtā Indijā, balstīja savu "vienīgi apziņa" ideālismu uz personīgās pieredzes fenomenoloģisku analīzi. Šī pieeja tālāk atrodama subjektīvi vērstajā empīrismā, kura viens no pamatlicējiem bija Džordžs Bērklis, kurš atdzīvināja ideālismu XVIII gs. Eiropā.

Mēs, kā dzīves pamata patiesību meklētāji, ļoti atvieglotim sev dzīvi, ja šai pat brīdī sapratīsim, ka transcendence, ņemot plaši, nozīmē tikai to, ka cilvēks, lai arī ar kādiem paņēmienu tas netiktu paveikts, gala rezultātā kļūst par subjektīvo ideālistu. Tas nozīmē, ka cilvēks iegūst pats sevi, un visu pasauli kā savu pasauli. Katrs būs dzirdējis kādu paņēmienu, kā to paveikt, jo to ir ļoti daudz. Parasti tehnoloģija saistās ar uztveres un domāšanas apzinātu ierobežošanu, kādu monotonu darbību veikšanu vai mantru skaitīšanu.

Šeit runa būs par mazāk ierastu pieeju - par transcendentāla stāvokļa sasniegšanu, apzināti koncentrējot un maksimāli sasprindzinot domu. Rezultātā arī iegūtais transcendences stāvoklis ir

apzināts, pilnībā izbaudāms, konstatējams nevis praktiski neaprauktā emocionāla stāvokļa, katarses, un līdzīga bezdomu stāvokļa veidā, bet skaidrā, vienotā un arī fiksējamā, un pat vārdos aprauktāmā veidā. Tā ir būtiska atšķirība ieguvumā, un būtiski atšķirīgi ir arī sasniegšanas ceļi. Tas ļauj šo pieeju, atšķirībā no zināmajām, nosaukt par APZINĀTO TRANSCENDENCI. Mums to būs iesākumā vieglāk stādīties sev priekšā kā filosofu ceļu. Katram, vismaz iesākumā, ir jāklūst par filosofu, ko tā arī nodēvēsim - KLŪSTI PATS SEV FILOSOFS.

KOPSAVILKUMS

Tātad, mēs runāsim un darīsim tikai to, kas mums tiek caur sevi pašu no ārienes gūts un pašu veikts. Un nekad ne citādi. Lielākais nākotnes izaicinājums - caur subjektivitāti nokļūt pie objektivitātes, tātad saskaņot savu subjektivitāti ar citu cilvēku subjektivitātēm.

Tātad, būs jābūt kritiskiem ne tikai pret materiālistisku pasaules uzskatu, bet arī pret visu to ideālisma daļu, kas raisās vien cilvēka prātā - pret visādām sadomātām teorijām, dogmām, piemēram, panteismu.

Pie subjektīvā pasaules skatījuma jāpaliek, mierinot sevi ar domu, ka tas ļoti bieži nebūs nekādās pretrunās ar objektīvo pasaules ainu. Lai cik nebūtu grūti kādam paskaidrot, ko šis subjektīvais viedoklis nozīmē, vienalga tas jādara un jādara, un arī sev jānoskaidro aizvien ciešāk un ciešāk.

Stiprie balsti, kas dveš optimismu, ir aiz muguras stāvošā milzīgā filosofijas bagāža - viss subjektīvais ideālisms un visa fenomenoloģija.

Mēģināsim īsi un skaidri te visu formulēt, pirmkārt jau, kāpēc šī izvēle. Ļoti skaidri - kāpēc? Kur tu atrodi, kad filosofē ārpus subjektīvās pieejas? Kur tu atrodi, kad filosofē no subjektīvisma pozīcijām?

Vienmēr atcerēsimies, cik milzīgas grūtības ir materiālistiskā monisma virzienam, kad tas grib ieraudzīt cilvēka dvēseli, un kaut kur atrast tai vietu visā pasaules ainā. Un salīdzināsim ar to, ka šīs grūtības izzūd pie subjektīvā ideālisma pozīcijas.

Un neaizmirsīsim nekad to, ka ārēji var tikt izdomāts pilnīgi viss, ieskaitot subjektīvā ideālisma filosofiju, reliģiju, psiholoģiju, materiālistismu un ideālismu, zinātni utt. Bet tas viss tomēr radikāli atšķirās no tā, kā tas izskatās, ja tas viss tiek uztverts subjektīvi. Iekšēji mēs ne mirkli neesam apgrūtināti ar dvēseles meklējumiem, jo tas ir pašsaprotami, neesam apgrūtināti ar Radītāja meklējumiem, jo tas ir pašsaprotami, līdz ar to esam atbrīvoti no aklas ticības apgrūtinājumiem, jo tad, kad kaut kas ir pašsaprotams, tu tam tici automātiski, tikai te ticību sauc par pārliecību, un tā ir visa atšķirība, no tā ticība nekļūst mazāk dzīva, dzīvinoša un visu labu, arī labas sajūtas dodoša. Mēs savā subjektīvajā stāvoklī

vienmēr varam izmantot iepriekšējās ārējās zināšanas. Tad, kad esam paveikuši Dekarta radikālās apšaubīšanas metodi, un Huserla *epohē*, tad mums ir ceļš vaļā, mums atveras atpakaļ vecā pasaule ar tās likumiem un cilvēku pieņēmumiem, tikai tagad mēs pret to neesam akli, bet tā mums ir ārkārtīgi nozīmīga. Jo tā patiesība ir vienīgais reālais sarunu subjekts starp Es un Ne Es. Jo nekādu citu tematu jau patiesībā nav. Un ja ir, tad tie ir vienpersoniski safantazēti. Ārpasaule jau ar to ir brīnišķīga, ka te veidojas brīnišķīgs dialogs, kur Ne Es nosaka toni, piedāvā tēmas (mana individuālā Likteņa veidolā) un Es tās uztveru, analizēju, pārdzīvoju, un tas viss, ieskaitot manus darbus tiek dots atpakaļ, un tā izveidojas bezgalīgi loki, kas mūs cieši savij kopā, un tāpēc dod tik fantastisku emocionālu pavadījumu. Jo mani pareizi darbi apstiprinās, nepareizi neapstiprinās, vai atkal rodas ticība, vai neticība par dažādiem variantiem, utt. Tā ir pilnvērtīga, daudzpusīga, dziļa sadarbība. Bez *epohē* uztvere ir līdzīga, bet nav apzināta dialoga, jo nav transcendences stāvokļa, bet ir ikdienišķas esamības stāvoklis, kad tu kontaktē ar nedzīviem dabas likumiem, un kaut kādu bezpersonisku likteni

No sava subjektīvā skatījuma viedokļa mēs vairs nedalām pasauli materiālā un ideālā, bet gan vienīgi manā iegūtajā (Es) un manā potenciāli iegūstamajā (Ne Es). Lai nebaida lietas, priekšmeti - tie vienkārši ir devumi ar tādām speciālām īpašībām, jo tie nes sev līdzī to, ka pilnībā sakļaujas ar visiem dabas likumiem, ka ir analizējami, no tiem var taisīt citas lietas, utt. Tā ir visa mums zināma ārējā pieredze, tā nekur nav jāaizmet, vienkārši ir atšķirības pašā attieksmē, bet ne jau saturā.

PIEZĪMES PAR TRANSCENDENCI

XIX gs. izcilais filozofs Artūrs Šopenhauers nosaucis apziņu par Visuma āķīgāko problēmu, ar to domājot, ka apziņas noslēpums ir un paliek vistumšākā vieta visā cilvēces uzkrāto zināšanu kopā. XX gs. apziņas filozofija kļūst par vienu no populārākajiem pētījumu virzieniem, katru gadu par šo tēmu iznāk milzīgs daudzums literatūras. Mūsdienu amerikāņu filozofs Ričards Rotri pat ir postulējis, ka, pēc viņa domām, apziņas filozofija mūsdienās ir vienīgā patiešām vērtīgā filozofijas nozare.

Liktenis ir tā vēlējis, ka praktiski visa mana dzīve ir vairāk vai mazāk pastarpināti bijusi saistīta ar šo jautājumu - cik nu kuru reizi apstākļi to atļāva. Tomēr, vairāk kā divdesmit gadu posmā, pamatā līdz gadu tūkstošu mijai, es strādāju pētnieciskā institūtā, sākot no pašiem pamatiem, līdz laboratorijas vadītāja postenim un profesora akadēmiskajam amatam neirofizioloģijā un psihofizioloģijā. Aizstāvēju divas disertācijas, publicēju krietni pāri par simts zinātniskus rakstus, divas trīs monogrāfijas, vairāk kā desmit izgudrojumus, ar vārdu sakot, pēc pilnas standarta programmas. Tas bija darbs ar ļoti sarežģītām neirofizioloģiskām iekārtām, pamatā analogām, jo tas pamatā bija vēl pirmsdatoru laiks; kaut gan es daudz ko darīju arī uz jaunā tehnoloģiskā viļņa, tai skaitā diezgan labi apguvu programmēšanu, piedalījos

un vadīju zinātniskus projektus par jaunu datorizētu sistēmu izstrādi apziņas pētniecībai. Tā visa bija patiešām liela pieredze, šie vairāk kā trīsdesmit gadi apziņas pētījumu džungļos.

Un tad liktenis bija tik labvēlīgs, ka gandrīz vai mirklī atstāja mani bez jebkādam iespējam šādā veidā turpināt iesākto. Vienkārši es paliku pilnīgi bez jebkādam darba iespējam šai jomā - jo jāsaprot, ka šāda tipa pētījumi, lai tie tiktu paveikti pietiekoši augstā, pasaules līmenī, izmaksā ārkārtīgi dārgi.

Nevar jau teikt, ka es būtu palicis pilnīgi bez nekā. Visu dzīvi, paralēli šiem dziļajiem neirofizioloģiskajiem pētījumiem, mani bija saistījuši tie paši vien labi zināmie un mazliet ar smaidu vienmēr uzlūkotie "lielie jautājumi." Bet - tā kā tie risinājās plašu popularitāti ārkārtīgi strauji ieguvušajā virzienā, ko varētu nosaukt par ezotēriku, vai jauno domāšanu, vai ļoti daudzus līdzīgos vārdos - tad tādā veidā tie mani tomēr nekad nevarēja īsti saistīt, laikam jau pārāk grūti bija to visu saskaņot ar pārāk disciplinēto un prasīgo zinātnieka nostāju.

Bet jāpiebilst vēl kas. Visā manā zinātniskās darbības laikā es nebiju draugos ar filosofiju, nebiju arī nedraugos, tā vienkārši nelikās aktuāla, un nebija jau nekad arī nemaz brīva laika. Visi šie senie filosofi likās tik pareizi, bet reizē tik sausi. Jau no skolas laikiem labi zināju, ka kaut kur ir kaut kādi buržuāziski filosofi, kaut kādi ideālisti, bet tas arī viss, nelikās nekādi vajadzīgs kaut ko no viņiem saprast - nu vienkārši, nepareizi domājošie, un viss.

Nu bet tad kaut kā vienā mirklī man iegribējās vienkārši godīgi izlasīt kādus viņu darbus, nevis tikai šo darbu satura atstāstījumus. Un pirmais bija Bērklis. Un tas man apgriezta pasauli ar kājām gaisā. Man izdevās viņā iedzīvoties, es pēc savas gribas iespēju jebkurā mirklī spēt domāt ar viņa prātu, sajust ar viņa jūtām. Un tad tam maisam bija gals vaļā. Tad nāca ļoti daudz kas, un beidzot lielā sapratne par to, par ko gribu še ar jums runāt, gribu dot iespēju jums mēģināt iedzīvoties, padomāt man līdzī ar manu prātu, un sajust ar manām sajūtām, tāpat, kā man tas izdevās ar Bērklīju.

Mans stāsts būs par transcendenci. Es ar to saprotu spēju sevi un pasauli ieraudzīt, un ar to sadarboties no iekšienes, tikai un vienīgi pats no savas iekšienes. Par to vairāk neko pastāstīt nevar, lieta ir tāda, ka tā būs tā pati pasaule, ko jūs pazīstat visu mūžu, tie paši likumi tur darbosies, jūs tur dzīvosiet un visu darīsiet kā līdz šim, tikai pilnīgi un absolūti izmainīsies jūsu attieksme pret to visu. Pasaule jums kļūs transcendentāla, īstā realitāte būs tās jūsu sajūtas, ar kādām jūs attieksieties pret šo pasauli, un paši pret sevi, kā jūs sadarbosieties ar šo pasauli.

Mans stāsts tāpat būs par to, ka ir iespējams reāli dzīvot savā apziņā, un nevis par to spriest un fantazēt no malas. Par to, ka ļoti daudzi, gandrīz visi šie pētījumi, šie darbi, par kuriem es stāstīju, tās

zinātniskās publikācijas, ko es un ļoti daudzi citi zinātnieki sarakstīja, ir tikai prātojumi par tēmu, bet nevis tēmas reāla un dabīga uztvere un izpēte ar skatu no iekšas.

Es gribu stāstīt par to, ka ne mazāko nieku šie darbi no tā nezaudē, ja vien tie ir zinātniski metodiski pareizi un godīgi paveikti. Transcendentālā skatījumā tie ir absolūti nepieciešami, jo viņi taču arī sastāda šī jaunā stāvokļa saturu. Lai man piedod tie, kam nu nāksies vilties cerībās, ka nesastaps te parastus ezotēriskus priekšstatus par eņģeļiem, senču gariem utt., ko visu viņi vēlētos tur ieraudzīt. Gribu teikt skaidri - te nebūs neviena eņģeļa, nevienas mitoloģiskas būtnes, būs viens vienīgs skaidrs un patiesas pasaules vēstījums man un jums, katram individuāli, vēstījums valodā, kuru katrs vislabāk pārzinām, tēlos, kurus katrs vislabāk uztver. Zinātniekam tie būs zinātniski tēli un termini, citam varbūt kāds dabas skaistums, vai kas cits, bet nekas mistisks. Un galvenais, es gribu ar jums runāt par to, ka mums vienkārši nav cita ceļa, kā transcendences ceļš, lai mēs varētu pēc tam adekvāti runāt par apziņas filosofiju. Par to, ka tas ir iespējams ceļš, jo es to esmu paveicis. Un vēl un vēlreiz - par to, ka transcendence nebūt nenozīmē atteikties no pasaules un domāšanas. Atkārtoju - tā transcendence, par kuru es jums stāstīšu nav tā, par kādu jūs esat paraduši dzirdēt - kad mags vai burvis, vai līdzīgs manipulators krīt pie zemes, raustās krampjos un putas nāk pār lūpām. Nē, es runāšu par pasaules lielo filosofu, zinātnieku un arī daudzu vienkāršu, bet noteikti psihiski pilnīgi veselu un pat ļoti līdzsvarotu, dzīvespriecīgu un iekšēji ļoti laimīgu cilvēku transcendenci - par Kanta, Huserla, Bērklīja, Dekarta, Heizingera, Einšteina, un daudzu citu sevi realizējušu cilvēku transcendenci.

PATIESĪBAS CEĻŠ: I DAĻA

Vai tad tas nav brīnumu brīnums, ka, tuvojoties patiesībai, materiālās pasaules lietas sāk mums klausīt, ļauj mums veidot realitātes pa savam! Vai tas nav milzu patiesības spēka demonstrējums, tās varenības un labvēlības pierādījums? Kāpēc lai garīgajā plānā nebūtu tāpat?! Mēs taču zinām, ka visa pasaules kultūras un gara dzīves pieredze visās zemēs un visos laikos to vien liecina, ka pasaulē viss ir vienots, ka vieni un tie paši likumi izpaužas dažādos esamības plānos ļoti līdzīgā veidā. Vai mūsu rīcībā ir kaut vismazākais arguments, kas ļautu pieņemt, ka garīgajā pasaulē visam vajadzētu būt otrādi – ar kājām gaisā – ka tur nav nozīmes vis patiesībai, bet mūsu brīvi plosošajai iztēlei? Nav tādu argumentu, mēs vienkārši esam radījuši šādu priekšstatu, lai balstītu un kaut kā morāli attaisnotu savas primitīvās iegribas un iekāres, un nekā vairāk tur arī nav. Tātad – kopējā atbilde ir īsa, skaidra, un mums neglaimojoša – mēs atsakāmies pieņemt šādu acīmredzamu patiesību tāpēc, ka tad tas no mums prasītu piepūli, darbu, nepieciešamību mobilizēties. Tas mums uzliktu atbildību par saviem vārdiem, par savu rīcību. Jo

patiesības ir visiem vienas un tās pašas, kaut arī katrs tās var pārdzīvot visai atšķirīgā veidā, dažādi niansēti. Patiesības ir pierādāmas, mums tad neviens neņems pretī viltus vērtības, viltus monētu. Te nu nekā neiet cauri tukša pļāpāšana un sakāpinātas emocijas. Ar vārdu sakot – mūsu dabiskais egoisms atsakās kaut ko tādu pieņemt, jo sajūt draudus savai pastāvēšanai. Un patiesi – egoisms, paštaisnība, lepība – tās visas nekādā mērā nav savienojamas ar patiesības alkām, meklējumiem, un arī ar iespēju pārdzīvot to ne ar ko nesalīdzināmo baudījumu, ko cilvēks iegūst tikai un vienīgi caur patiesību, kuru pats ir meklējis ar vislielāko godīgumu, goda prātu, vēlmi un alkām, pielicis lielu darbu, kļūdījies, pārdzīvojis, izcietis, un beigās – ieguvis. Egoisms cilvēkam pārsvītro šāda ieguvuma iespējas.

Patiesība kā ideāls ceļš, mērķis un ticība. PATIESĪBAS RELIĢIJA- ja vien šim vārdu savienojumam mēs spējam sevī piešķirt tā īsto jēgu! Patiesība ir iespējama tikai caur altruismu, kamēr fantāzijas un akla ticība lieliski sadzīvo ar egoismu, vēl vairāk – tieši tur ir to īstā augsne un barotne. Ir ļoti svarīgi izprast šo pamata patiesību, tāpēc pakavēsimies pie tās.

PATIESĪBAS nepieciešamība ir grūti pieņemama un saprotama viena galvenā iemesla pēc. Tam traucē cilvēka rakstura īpašības – un visa pamatā: EGOISMS, AUGSTPRĀTĪBA. Pie tam te krasi izdalās divas iespējas: vai nu konkrētā patiesība ir neitrāla attiecībā pret konkrēto cilvēku – tieši nekādi neietekmē viņa egoistiskās vēlmes. Pamatā tas tā ir ar visu materiālo pasauli – ar dabas likumiem, eksperimentālo zinātņi. Un tad jebkurš cilvēks, zinātnieks visdrīzāk būs par patiesību, jo pat viņam tā sagādā kādu patiku. Bet ja nu ietekmē – kaut kā tieši vai netieši apdraud kaut ko no tiešām vai zemapziņā aplēptām vēlmēm. Tad ir cauri, tad šī vājā tieksme pēc patiesības izrādās vājāka par tieksmi pēc savas iegribas apmierinājuma vai tā nodrošinājuma, neapdraudējuma nākotnē. Un tad patiesība vienkārši tiek ziedota. Nav patiesības. Cilvēkā ir divi spēki – gribu un vajag. Gribu ir automātiski. Vajag – tas jau ir cilvēka paša darbs to vājo iedīgli, kas ir atrodams sevī – neiznīcināt, nenokaut, bet gluži otrādi – pēc savas brīvas gribas kultivēt, lolot, audzēt, trenēt, norūdīt. Šie divi spēki ir tas galvenais, kas nodrošina apstākļus, ka cilvēks var vai nu palaisties haosa un entropijas sauklim, vai arī radīt sevi, lai nekad nezustu. Tāpēc šī iespēja cilvēkam ir dota, nodrošināta pilnīgi nepārtraukti – ja vien viņš ir gatavs to saskatīt. Entropijas spēks darbojas tā, ka mēs esam absolūti pieradināti pie tā, ka būsīm laimīgi un visādā ziņā apmierināti, ja spēsim apmierināt savas iegribas. Ap to griežas visa pasaule ar visu savu pseidozinātņi, pseidoticitību, pseidomākslu un pseidokultūru vispār. Un tomēr mēs redzam – ne pasaule šādi ir ieguvusi laimi, ne prieku, ne drošību, ne pārliecību saviem spēkiem, ne drošu, stipru un godīgu ticību. Un arī ne veselību. Un pilnīgi noteikti – NE PATIESĪBU. TĀ IR PASAULES TRAGĒDIJA! Ap iegribām tiek radītas mākslīgas attaisnojošas teorijas, kas kaut kā cenšas salāpīt cilvēka pašapziņu un paštaisnību. Bet tas viss kultivē egoismu, un vēl lielākas iegribas.

Ja mēs uzstādām kā mērķi: PATIESĪBA kā ceļš, kā dzīves veids, kā ideāls, un ja mēs saprotam, ka sliktas rakstura īpašības ir šķērslis šai ceļā, tad ir skaidrs, kāpēc ir vērts sevi mainīt.

Cilvēks bez ideāla nevar – tāda ir viņa visdziļākā būtība, tāda ir viņa neirofizioloģija. Ideālam jātic. Cilvēce zin ļoti daudzas ticības. Un tās patiešām daudz dod, arī tur ir stimulē sevi labot (ja ir). Bet kur ir problēma? Vislielākā – sašķeltībā. Ja ticība (beziemesla) būtu viena, tad jā. Bet to ir daudz, un tās nav labākās draudzenes ar domāšanu, prātu, un galu galā – ar patiesību (ja vien pati sevi par tādu nepasļudina). Vienīgi patiesība ir tāda lieta, kas varētu (vismaz iesākumā kaut vai tikai teorētiski, formāla pieņēmuma veidā) būt viena – viena visur, visiem un visos laikos.

Bet kāpēc tik ļoti grib tieši ne to, kas ir – dabisko, reālo, bet gan pārdabisko? Tas nu ir liels un dīvains jautājums. Vai tik aiz tā atkal neslēpjas tas pats vecais labais egoisms, godkāre, lepņība?

Intuitīvi es pēc šīs patiesības esmu meklējis vienmēr, visu savu dzīvi, cik vien sevi atceros, pat kā mazu bērnu. Man vienmēr tas licies absolūti skaidri, dabīgi, un grūti ir bijis aptvert, ka varētu būt arī kaut kā citādāk. Jaunie laiki sevišķi skaidri parādīja, ka visapkārt tas tā nav.

Dīvaini ir viens – ikdienas dzīvē taču neviens patiesību nenoliedz, cenšas šo to saprast, lai darbus varētu padarīt, lai sev nelaiimes gadījumus apkārt neradītu, un tā tālāk. Kāpēc līdzko cilvēks uzskata, ka nu viņš ir nostājies uz “garīga ceļa,” viņš patiesību sāk uzskatīt par kaut kādu šķērslī šai savā gaitā. Vai tiešām tikai aiz protesta – ja materiālā pasaulē tas ir pats pamats, tad taču garīgajā, kā tik ļoti atšķirīgā, visam jābūt otrādāk. Lai nu kā, bet šāda atteikšanās no patiesības ceļa, uzsākot garīgus meklējumus, legalizē subjektīvismu, iztēli, fantāzijas un, galu galā – ved cilvēku pretēji viņa iecerēm – egoisma purvā, ar visām no tā izrietošajām negatīvajām sekām. Jo, reāli apsverot, kļūst ātri vien skaidrs, ka visa šī subjektīvisma patiesās saknes ir tieši šis egoisms. Patiesība ir gandrīz vai tiešs pretmets egoismam: lielas patiesības nav savienojamas ar egoismu nekad, nekur, ne pie kādiem citiem apstākļiem. Jebkura patiesība ir šāds pretstats egoismam, jebkurā jomā – gan fiziskajā, gan garīgajā pasaulē.

Patiesība jau tāpēc ir patiesība, ka tā ir objektīva lieta. Un kas tad ir objektīva lieta? Objektīva ir – kopēja, visu atzīta par vienādu – bez šaubām, izņemot tos, kuri nespēj kādam konkrētam jautājumam sekot vispār, piemēram, zināšanu vai vispārējā izglītības līmeņa dēļ; vai arī tos, kuri vienmēr, egoisma iespaidā būs pretējās domās, lai par ko arī runa neietu. Un kas tas ir – šī patiesība kā objektīva lieta? Tas ir tas, kas stāv pretī ikvienam indivīdam: liels, spēcīgs un godīgs, kas patiesībā stāv pretī kopējam, kolektīvam cilvēkam. Patiesība tiecas uz vienību visur, arī zinātnē – jo vispārīgākas un plašākas likumsakarības, jo plašākas jomas aptver – jo stiprāka, jo nozīmīgāka tāda zinātniska patiesība. Tātad, patiesība ir vienīgais, kas dabiskā veidā tiecas uz absolūtu. Nu bet kas tad ir visu cilvēku izvēlētie

priekšstati savā apziņā, ko viņi izvēlas par spontānas ticības objektiem? Katrā ziņā kaut kas subjektīvāks, mazāks par kopējo, vispārīgo patiesību – labākajā gadījumā kāda apakšpatiesība, ja pat vēl tāda.

Vienīgi PATIESĪBA var būt šāds vienots visas cilvēces mērķis. Tā ir vienīgais, kas var godīgi un, nekaitējot neviena pašapziņai un cilvēciskajai cieņai, apvienot cilvēkus – kā vienots ideāls, kurš, ja vien pareizi saprasts, var kalpot par vienotu mērķi un ideālu dažādiem ļaudīm, ieskaitot zinātniekus, māksliniekus, kā arī ikvienu, kurš alkst vienkārši godīgi un godprātīgi dzīvot savu dzīvi un darīt savu darbu.

Piebildīšu vēl dažas visai ikdienišķas un praktiskas lietas. Tai patiesībai mūsu ikdienas dzīvēs nebūt nav vienmēr jābūt kaut kādai augstai un garīgai. Patiesība ir brīnišķīga lieta, lielisks mērķis un ideāls jau tāpēc vien, ka tā pastāv, un katrs to var sameklēt itin visā – sākot no visvienkāršākajām, visikdienišķākajām savas katras dienas gaitām, attiecībām, izpratnes – un līdz visaugstākajiem iespējamiem gara lidojumiem. Visur, katrā solī. Patiesība ir visas esamības pamatprincips. Un tieši tāpēc tā var vienot cilvēkus ar jebkurām interesēm, jebkuru zināšanu līmeni, arī ar jebkuriem dabas dotumiem, arī rakstura īpašībām. Un nav ko mēģināt izvairīties ar tradicionālu atrunāšanos – neviens taču nezina, kas tā tāda patiesība utt. Ne nezina, bet negrib zināt, un viss. Intuitīvi, ikdienas līmenī mēs lieliski to zinām – atkal, ja tikai gribam. Nezinām, vai izliekamies nezinām, ja tas mums izdevīgi – tad mēs varam darīt visu, kas vien ienāk prātā. Patiesība, bez šaubām ierobežo, bet kurš ir spējīgs argumentēt vai pierādīt, ka vislielākā laime sasniedzama visatļautībā, katras savas kaprīzes piepildījuma pagērēšanā. Un vēl – tieši meklējot, atrodot sīkas ikdienišķas patiesības, mēs arī ikdienā gūsim prieku un iekšēju mieru, un ne tikai – mēs gūsim harmoniju un mieru visos līmeņos, un caur to – arī tik ļoti loloto veselību.

Noslēgumā – skaidrībai. Patiesība savā klasiskajā veidā, tādā, kā mēs to saprotam – var pastāvēt tikai ar prāta piedalīšanos. Jūtas vienas pašas to nevar dot. Jūtas un iztēle, saprāta kontrolē – tas ir vienīgais apvienotais ceļš uz patiesību. Tā kā te mana nostāja ir principiāla. Es to par tiem, kas uzskata un proklamē, ka patiesība ir sasniedzama tikai ar sirdi, un nekā ar prātu – ar tiem man ir principiālas domstarpības, kur nekāds kompromiss nav iespējams, jo tas būtu grēkošana pret patiesības pamatprincipiem un pamata ētiku. Te mūsu ceļi šķirās. Klasiskajās zināšanās par cilvēka dvēseli un garīgo dzīvi ir teikts šādi: emocionālā dvēsele, tāpat kā dzīvnieciskā, ir akla. Tikai garīgā dvēsele, kuras pamats ir saprāts un labās cilvēka rakstura īpašības, ir redzīga. Un tai maksimāli jāvada, jāizmanto šīs divas – aklās dvēseles formas.

Savelkot kopā, teikšu sekojoši. Vienā vārdā, viss tas, par ko es iestājos ir pasakāms šādi: PATIESĪBA. Patiesība ļoti plašā skatījumā un pielietojumā. Tā ir realitāte, tā ir maksimāla deitāte. Tikai

patiesībai jābūt bezgala dziļai, bezgala godīgai, bezgala ētiskai – tādai, kura atklāta sevī, maksimāli izmantojot visus savus uz šo brīdi pieejamos resursus, pēc maksimāli uz to virzītās savas labās gribas.

Mēs varam šai jautājumā par patiesību būt stipri vien iecietīgi. Dzīve un apkārtējā situācija, arī cilvēki, ne jau vienmēr mums ļauj darboties tā, kā mēs to varbūt vēlētos. Visādi dzīvē iet. Bet viens gan. Ir kaut kāds absolūtais patiesības minimālais līmenis sabiedrībā, kurš var izrādīties tas kritiskais punkts, aiz kura varētu sākties pilnīgi neprognozējamas un neatgriezeniskas izmaiņas. Totāla deģenerācija – vispirms jau cilvēkos, bet tad arī viņus aptverošajā vidē. Ir ļoti lielas bažas, ka mēs šajā savas dzīves situācijā esam pārāk pietuvojušies šai kritiskajai robežai. Tāpēc saņemsimies, būsim modri!

Nedaudz detaļas. Cilvēka uzdevums dzīvē šai kontekstā ir sekojošs. Visādā veidā kultivēt patiesību, gan savā personīgajā dzīvē, gan to aptverošajā sabiedrības daļā. Censties izprast un izjust patiesības lielo nozīmi visas pasaules ēkas pastāvēšanā. Izprast, ka tā ir gan materiālās, gan ētiskās, gan arī garīgās pasaules pats pamatu pamats. Ka patiesība var pilnībā piepildīt to vietu cilvēka dvēselē, kuru mēs maldīgi iedomājamies aizpildāmu vienīgi ar beziemesla ticību, visu brīnumaino un pārdabisko. Jo, iedziļinoties un iejūtoties mēs aptveram, ka tieši **PATIESĪBA IR VISLIELĀKAIS IESPĒJAMĀIS PASAULES BRĪNUMS**. Jo tā ir viena un visaptveroša, bet visādus “brīnumus” pat katrs cilvēks ikdienā sastrādā milzīgos daudzumos – tā manta nu nekādi tāpēc nebūtu uzskatāma par deficītu, un tāpēc par kaut ko iekārojamo. Patiesība ir tas vislielākais brīnums, kurš neiespējamā kārtā apvieno katra cilvēka dabiskos, visdziļākos dvēseles centienus ar visu citu cilvēku tādām pašām absolūtām tieksmēm. Vajag tikai to saprast, un līdz ar to atbrīvot šo patiesību no snaudošas iespējamības un pārnest realitātē. Patiesība pieļauj katram no mums tai bezgalīgi pietuvināties, gūstot no tās sev milzīgu personisku gandarījumu un tīri praktisku labumu. Pie tam, neiedomājamā kārtā, to darot, nekļūstot par savtīgu egoistu, bet gluži otrādi, atdzīvinot sevī nepieciešamību pēc visas dzīvās pasaules, un noteikti jau visu cilvēku vienības, kas atkal visbrīnumainākajā kārtā realizējas individuāli katrā cilvēkā, ne mazākā mērā netraucējot to pašu darīt arī jebkurai citam cilvēkam. Tas ir vienīgais veids, kā izbēgt no skaudības un egoisma, kas citādi, saspringstot garīgai darbībai, kā neizbēgams pretspēks milzīgi pastiprinās. Un šis kopīgais cilvēks, visu cilvēku, dzīvo un kādreiz dzīvojušo kopība, kas realizējas neatkarīgi katrā indivīdā, ļauj katram cilvēkam individuāli izjust un izdzīvot kopējā pirmcilvēka, apvienotā cilvēka attiecības ar tam pretī stāvošo vienīgo visaugstāko spēku visā tā dziļumā, pilnībā un daudzveidībā. Tātad ideālā variantā – patiesība ir tas vienīgais ceļš, kas katram indivīdam, individuāli un neatkarīgi, pilnīgi brīvi un augstākā mērā cilvēka cieņas pilni, ļauj atrisināt pilnīgi visus jautājumus un uzdevumus, kādi vien var rasties jebkurai cilvēkam, kas jebkad ir dzīvojis vai pašlaik dzīvo uz šīs pasaules. **PATIESĪBA** ir visu problēmu atrisinājums. Patiesības ceļš ir cilvēka cienīgais dzīves ceļš. Tas sniedz taustāmus rezultātus, pie tam

pilnīgi visās cilvēka dzīves jomās, piepilda pilnīgi visas viņa visslēptākās vēlēšanās, un galvenais – uzreiz, nevis kaut kādā mistiskā viņā saulē vai kādā pārdabiskā pasaulē vai aizkapa dzīvē.

Vēl tikai to, ka resursi šai jautājumā ir ļoti lieli. Parastajos ikdienas dzīves un materiālās pasaules jautājumos te viss ir diezgan skaidri. Arī ētikas jautājumi nesagādā sevišķas grūtības. Tie bezmaz vai ir skaidri automātiski, līdzko cilvēks kaut minimāli iemanās tikt galā ar savu paštaisnību, lielmanību un egoismu. Bet augstākajās garīgajās sfērās var rasties nopietni jautājumi. Vai var būt absolūta patiesība, kādi tās kritēriji, un bezgala daudzi citi, gan veselā saprāta, gan izsmalcinātas filosofijas izvirzīti jautājumi. Es šobrīd tikai pateikšu, ka man šai jomā ir ļoti daudz ko teikt, un es šiem jautājumiem esmu ļoti nopietni un speciāli veltījis daudzus dzīves gadus. Vienu varu apgalvot skaidri un droši – te nekādā ziņā nav strupceļš. Un neurofizioloģija te spēlē ievērojamu lomu. Ja tas tā nebūtu, ja es te nebūtu atradis šādas iespējas, es nekādā gadījumā nebūtu uzdrošinājies visu šo patiesības jautājumu pacelt un nostādīt tādā līmenī, kā es to tagad daru. Bet tie ir ļoti specifiski jautājumi, ar kuriem es esmu gatavs nodarboties ar kādu interesantu grupiņu, ja tāda uzrastos. Pārējiem varētu pietikt ar to, ka viņi atrastu iespējas šo patiesības principu maksimāli labi izmantot savā ierastajā ikdienas dzīvē un darbībā. Jo tā dzīves kvalitāte, ieskaitot iekšēju mieru un tīri fizisku veselību, ko tas nes sev līdzi, patiešām ir to pūļu vērts. Un šis ieguvums ir absolūts, gan mūsu šīs zemes gaitās, gan arī pēc tām.

Šis bija tāds kā ievads, lai mazliet parādītu, ka vispār iespējams arī šāds skats uz lietām. Domāju, ka turpinājums sekos – jo, kā mēs to labi saprotam, šī tēma ir milzīga, praktiski neizsmeļama. Bet tas tikai norāda, ka šis avots ir neizsīkstošs, un katrs var no tā smelt sev savas vēlmes un iespēju robežas mūžīgi.

PATIESĪBAS CEĻŠ: II DAĻA

KĀPĒC PATIESĪBU MŪSU IERASTAJĀ MATERIĀLAJĀ PASAULĒ NEIESPAIDO CILVĒKA RAKSTURA ĪPAŠĪBAS (ZEMAPZIŅA), BET GARĪGAJĀ PASAULĒ IESPAIDO MILZĪGĀ MĒRĀ?

Patiešām savādi. Kāpēc gan tā? Nekad neienāk prātā šāds jautājums. Bet, tikai nedaudz iedziļinoties, ātri kļūst skaidrs, ka tas nav vienkāršs, laiskas ziņkāres izraisīts jautājums, bet jautājums, bez kura izpratnes mēs praktiski nevaram stādīties priekšā garīgo dzīvi pašos tās pamatos.

Atbildēm jābūt ļoti konkrētām un precīzām. Spēju robežās centīšos izklāstīt savu skatījumu. Sabiedrībā plaši iesakņojies uzskats, ka prāts ir noteicošs materiālajā pasaulē, kur viss risinās pēc stingriem dabas likumiem, savukārt garīgajā pasaulē valda jūtas, spēja radīt sevī dažādus eksaltētus, vai, gluži otrādi, bezgala dziļi relaksētus emocionālus stāvokļus, vai vismaz kaut kas tādā garā. Tepat arī tas

slavenais sauklis, ka neko būtiski svarīgu ar prātu nav iespējams aptvert un saprast, ka tik augstas lietas, kas aptver to, ko mēs dēvējam par garīgo plānu, ir sajūtamās tikai ar “sirdi.” Jautājums: kas ir tie objektīvie apstākļi, kas cilvēkus šādi noskaņo?

Atbilde te ir sekojoša. Cilvēki, kas šādi uzskata, vienkārši pazīst tikai divus plānus: materiālo un emocionālo, un šo emocionālo tad arī pieņem par garīgo. Līdz ar to tāds viņu lepnums – viņi nav materiālisti, viņi ir kas augstāks – astrālas, dvēseliskas būtnes, vai kā tamlīdzīgi. Cilvēka daba un nervu sistēma ir tā konstruēta, ka viņš pirms jebkura kvalitatīva lēciena ļoti ilgi uzkrāj faktus un pieredzi tajā apziņas stāvoklī, tajos sev pazīstamajos dabas likumos, sevis un šo likumu izpratnē, kāda nu uz to brīdi ir viņam pieejama savā visaugstākajā pakāpē. Konkrēti mūsu gadījumā tas nozīmē sekojošo. Cilvēks mācās, apgūst un pielieto dzīvē visu, ko jau skolā iemācās – pamatā dažādus vēstures faktus, dabas likumus, kaut ko no loģikas, psiholoģijas, mākslas, utt. Pēc tam viņš, sabiedrības modes iespaidā papildus mācās psiholoģiju, dažādas psiholoģisko un arī fizisko stāvokļu manipulācijas tehnikas, iegūst te lielu personisku pieredzi. Tad sāk dzīties pēc visas parapsiholoģijas un ezotērikas. Te pamats ir šāds – ja jau spēki un enerģijas, ar ko darbojās zinātne, tā arī ir un paliek materiālās pasaules līmenī, ja tā neko nemāk pateikt par pārpasaulīgām lietām, tad mums tādu zinātņi nevajag. Mums ir paralēlās nojausmas, kur darbojas visādas smalkas enerģijas, smalki spēki, smalkas izjūtas, fantastiski pārdzīvojumi. Nu un tas taču nekas, ka to visu nevar objektīvi izmērīt. Bet mums arī nevajag mērīt, mēs tāpat zinām labāk, mēs pārbaudām ar sirdi. Tā tam arī jābūt, tā taču ir cita pasaule, tur rupjie materiālās pasaules mērinstrumenti nekam neder.

Bet patiesībā mums taču te nav nekā jauna – tie paši jēdzieni – spēki, enerģijas – tikai daudz smalkāki utt. Patiesībā tā ir tā pati materiālā pasaule, un tās pašas materiālistiskās zinātnes joma, kas taču nekad nav sevi šajā ziņā kaut kā deklarātīvi ierobežojusi. Vienīgi “jaungarīgie” vienkārši to, ko zinātne labākajā gadījumā būtu gatava uzskatīt par hipotēzi, ar kuras pārbaudi un izstrādi ir vērts nodarboties, pasludina par īstenību. Un tā, kā mēs skaidri un gaiši saprotam, nav patiesība, tā tad – meli. Tātad atkārtojam – kvantitatīvas izmaiņas vien (vēl smalkākas enerģijas, augstāka jutekļu jūtība u.t.t.), nekādas jaunas kvalitātes (kvalitatīva lēciena) te nav. Un tā mēs nonākam pie tā, ka, jo esam “garīgāki,” jo smalkākas, neobjektīvākas, subjektīvākas kļūst mūsu sajūtas. Kur kļūda? Mēs par garīgu dēvējam izkropļotu fizisko, sajauktu ar emocionālo būtību. Un šādā neobjektīvā, nepatiesā, melīgā pasaulē ar domāšanu patiešām neko iesākt nevar. Domāšanai te vienkārši nav barības. Tā nu iznāk, ka pareizi vien visi riņķī runā – patiešām, ar prātu mēs varam darboties tikai materiālajā pasaulē, tikai stingri praktiski vērstu lietu un darbību ietvaros, un, jo vairāk mēs no šādas situācijas atejam nost, jo viss kļūst emocionālāks, nekas ar prātu vairs nav ne analizējam, ne saprotams, paliek viena pati “sirds”, un, jo tālāk

kāds šai virzienā ir aizgājis, jo par lielāku “sirds cilvēku” viņš arī tiek uzskatīts. Es domāju, ka līdz šai vietai nezin vai kāds man ko vispār varētu vai vēlētos iebilst. Es vienkārši objektīvi aprakstīju situāciju.

Bet tagad paskatīsimies uz visu iepriekš aprakstīto no citas puses. Pirmkārt – materiālā pasaule un tās likumi ir tik stipri pamatā tādēļ, ka tas viss ir ne tik daudz objektīva būtība, cik daudz cilvēces evolūcijas, ar to pamatā saprotot cilvēka nervu sistēmas evolūciju, kas noritēja kā nepārtraukta pieslīpēšanās cilvēka un dabas savstarpējo attiecību starpā, rezultāts. Bet tā ir pārāk grūti uztverama tēma (un pie tam moderni taču ir evolūcijas piekritējus dēvēt vienkārši par truliem atpakaļrāpuļiem, kas noliedz radīšanu – par to trešajā daļā), un es te aprobežošos tikai ar to, ka vispār ieminēšos, ka arī tāds viedoklis eksistē. Bet mēs savos spriedumos, vismaz pagaidām, iztiksim pilnībā arī bez šī pieņēmuma vai hipotēzes.

Lai nu kā tas arī nebūtu, cilvēks pasauli uztver ar saviem jutekļiem. Un šo uztverto informāciju obligāti nepieciešams izanalizēt, sagrupēt, salīdzināt, utt. To visu paveic nervu sistēma, bet praktiski mēs to nejutām, jo tas viss norisinās iegareno smadzeņu un vidussmadzeņu struktūru līmenī. Kā mēs labi zinām, mūsu apziņā pamatā parādās tikai tas, kas norisinās augstākā – galvas smadzeņu lielo pusložu līmenī. (Bez šaubām, izņēmuma kārtā mums reizēm šad tad no zemapziņas kā liesmas izšaujās kādi signāli, kas ieplaisnās apziņā, vai arī tikai neskaidri iespaido mūsu emocijas). Tā pati par sevi ir milzīga, ārkārtīgi interesanta tēma, kas, cita starpā, ļauj daudz ko saprast par to, kā norisinās mākslinieciskā darbība, kā rodas “debešķīgais impulss no augšas” un vēl daudz ko citu; bet tas neattiecas uz to, par ko pašlaik iet runa, tāpēc atliksim to visu malā).

Tas, ko tagad pateikšu, ir it kā triviāla lieta, bet neiedomājami svarīga, lai vispār saprastu mūsu pamata tēmu: attiecības starp garīgumu, patiesību un domāšanu. Redziet – mēs it kā viegli pārslīdam pāri šai iepriekšējai frāzei – izanalizē, sagrupē analizatoru piegādāto informāciju, piešķir tai tādu jēgu, kuru spēj uztvert apziņa. Nu labi – bet kas tad galu galā sēž šajā žūrijā?! Kurš ir tas apziņas padomdevējs, kas viņai nepārtraukti piespēlē ikdienišķo informāciju. Acīm redzot, šī žūrija nav stingri reglamentēta no augšas, jo galu galā mēs apkārtējā pasaulē daudz ko uztveram subjektīvi. Līdz ar to – kas piespēlē informāciju prātam, kurš ir, vienkāršāk šobrīd ņemot, pilnīgi neatņemama apziņas sastāvdaļa. Kā mēs labi varam iedomāties, no tā, kāda ir šī žūrija, milzīgā mērā ir atkarīgs, kādas ir prāta iespējas darboties. Un ir tā, ka nevaram vainot prātu, ka viņš neko jēdzīgu nevar izdomāt, ja viņam varbūt tiek iedoti neprecīzi, apzināti samainīti, savtīgi atlasīti dati! Un šausmas iedomāties – kas tad viņā (šajā žūrijā) vairumā gadījumu sēž? Šajā žūrijā vadošo lomu ļoti bieži spēlē cilvēka dogmātiski uzskati, draņķīgas rakstura īpašības, it sevišķi – egoisms un augstprātība.

Un, iedziļinoties neirofizioloģijā, uzzinām vēl ko negaidītāku. Ne jau tikai ārējās pasaules impulsi tiek šādā veidā filtrēti, bet arī visa mūsu iepriekšējā pieredze, zināšanas, u.t.t. Kas te iznāk? Vai tad šī žūrija, šī zemapziņa valda pār prātu? Tā it kā sanāk! Un mēs vēl paši to cenšamies maksimāli šādi nostādīt! Un tomēr – tā tas nav, un tas tā nedrīkst būt nemūžam! Garam, prātam (augstākajam saprātam) ir kontroles tiesības un arī pienākums un uzdevums visu šo žūriju kontrolēt! Žūrijai tiek uzticēta, piešķirta tikai tehniska darbinieka loma – kā prāts to ilgtermiņā iestāda. Bet, ja ir otrādi – tad tā ir sacelšanās, tas ir bardaks, tā ir melu valstība! Ja kādam patīk simbolika – tā skaidri un gaiši ir apgrieztā pentagramma. Žūrija zina, kā tehniski darīt, bet viņa nezina galvenos mērķus, ceļus, jēgu. Žūrijai jādarbojas pilnā prāta kontrolē, un tikai tad prāts ar to var sadarboties, tai uzticēties. Lūk formulējums: garīga darbība ir tad, kad saprāts ir savā vietā, un jūtas (sirds) zina savu vietu un savu darbu.

Mēs visi pamatā atrodamies šādā apgrieztā stāvoklī, kad mūsu padotie ir nelegāli pārņēmuši varu, vienkārši sakot – nosvieduši mūs no troņa, un nu valda, kā nu prot. Un tāpēc nav brīnums, ka ir bardaks gan katra paša dzīvē, gan sabiedrībā.

Nu labi, bet kāpēc tad mēs visi adekvāti uztveram, saprotam un orientējamies materiālajā pasaulē? Bet vai tā ir? Arī te mūs mētā mūsu emocijas, iegribas, tūlītēju vēlmju piepildījuma meklējumi, egoisms, dažādas pārmērības, u.t.t. Nu bet tur, kur tas mūs neskar? Nu jā, tur žūrija strādā normāli, ja vien cilvēks ir pie pilna prāta tīri slimības nozīmē, nav piedzēries vai salietojies narkotikas. Jo dabas likumus mēs uztveram kā tādus, kas ir neitrāli, kas nekādi paši par sevi neapdraud mūsu egoismu.

Lai nepārprastu – īsi atkārtosim. Cilvēks pats ir viss. Gan šie sajūtu orgāni, gan šī apšaubāmā zemapziņa, gan šis strīdīgais prāts. Tie visi ir rīki, kas principā ir cilvēka, viņa cogito, viņa es rīcībā, ir viņa resursi. Bet tāpēc jau cilvēks ir tāds, kāds viņš ir, ka viņa iekšienē šie spēki ieņem dažādas pozīcijas, tiem ir dažādi relatīvie spēki. Un tas viskristāliskākais Es, ko neatņem nekādas psihotehnikas, nekādas redukcijas, tas Dekarta *cogito*, tas ir tas briljants, tie esam katrs mēs pats. Un viņam pēc idejas ir dota iespēja visus šos spēkus turēt savā varā, salikt pa to viņam visnoderīgākajām, un viņu īpašībām un iespējām visvairāk atbilstošākajām vietām. Un tur viss aprakts – vai tā ir, vai nav. Cilvēks to var principā, bet – vai viņš to izdara realitātē – tas ir viss – alfa un omega. Ja viņš to izdara – tas tad arī ir garīgums. Katrā ziņā, kamēr mēs te atrodamies uz šīs zemes, tas ir mūsu garīgais uzdevums. Un nu kredo – kamēr tas nav izdarīts, nekāds garīgums nav iespējams. Tikai šādi nostādīta nervu sistēma ir gatava patiesības uztverei, izpratnei un veicināšanai.

Tātad – mūsu uzdevums ir nevis fantazēt par kaut kādiem pārdabiskiem spēkiem, ar dažādiem paņēmieniem radīt sevī visneiedomājamākās sajūtas un baudīt tās, bet gan ļoti vienkārša un prozaiska

lieta, par kuru “augstā garīguma sludinātājiem” vispār savādi pat ieminēties. Sakārtot savu saimniecību. Un pirmais, kas šīs darbības rezultātā kļūs acīmredzams pilnīgi dabiski un praktiski: kļūs pilnīgi skaidrs, ka garīgā dzīve ir pilnīgi nedalīta ego un cogito izpausme, kurā prāts un saprāts pilnīgi noteikti un likumsakarīgi spēlē vadošo lomu. Tas ir viss par pamatprincipu. Bez šaubām, ka tas ir tikai iesākums. Un ceļš ir bezgala garš un smags. Tomēr pastāv viens, un tas arī ir vienīgais mierinājums – cita ceļa nav, nekad nav bijis un nebūs. Līdz ar to – katrs mazākais solītis šai ceļā ir nepazaudējams ieguvums. Tas nav atņemams nekad. Un, ja situācija ir tāda, tad jau rezultāts aug pietiekoši ātri un taustāmi.

PATIESĪBAS CEĻŠ: III DAĻA - THE KING IS NAKED - KARALIS IR KAILS

Pati galvenā mana vēsts ir sekojoša – es aicinu nākt pie prāta un saprast, ka pastāv gan tāda iespēja, gan arī tā ir dzīvībai svarīga lieta – atjēgties un saprast – ka garīgajai dzīvei ir jānorit ar pilnu prāta līdzdalību! Ja mēs to neievērosim, tad turpināsim slīgt aizvien dziļākā un dziļākā tumsībā, un ne tikai – mēs pakļausim sevi reālām briesmām no to ārējo spēku puses, kas gan jau pamanīsies šo mūsu apsēstību un muļķību izmantot savā labā. Tātad, tas ir pats pirmais un visa pamatu pamats: jāmaina attieksme un uzskati, kas mums ir kādreiz iepotēti, un ko mēs paši esam sakultivējuši līdz ārprātam, padarījuši par savas kultūras pamatu. Ir jāatrod sevī spēku sakopot atlikušās saprāta druskas, apvienoties kopā, lai šīs kopīgās druskas pārvērstos par kaut ko jau vērtīgu un noderīgu – lai saprastu, lai izjustu, lai atjēgtos, lai atcerētos – tam visam nav pamata, karalis ir kails! Senās attīstītās civilizācijas nekad nav bijušas tādos uzskatos, padarīt un uzturēt mūs tādā muļķa lomā ir vienkārši izdevīgi kaut kādiem spēkiem, kas mums ir nezināmi, bet kas valda pār mums mūsu muļķības dēļ. Mans darbs un centieni nu jau krietnu laiku ir vērsti uz šo – izvērst šo pamata ideju, pierādīt to, censties padarīt to intuitīvi emocionāli pievilcīgu. Jo tas tiešām ir vienkārši jādara!

Atjēdzieties, ka saprāts piemīt katrā dvēseles stāvā - gan dzīvnieciskajā, gan emocionālajā, gan garīgajā. Un šis saprāts katrā no tiem ir atšķirīgs. Ja nekad nav izjusts garīgās dvēseles saprāts, tad ir dabīgi, ka valda priekšstats, ka pastāv tikai dzīvnieciskās dvēseles saprāts, un tad saka, ka tas ir jāizskauž. Dabīgi, ka emocionālās dvēseles saprāts, jau pēc klasifikācijas, ir augstāks par šo dzīvnieciskās dvēseles saprātu. Un tad arī saka, ka neko jēdzīgu ar saprātu nevar ne redzēt, ne sajust, ka to var tikai ar emocionālo saprātu, ar “sirdi.” Bet nedrīkst taču aizmirst, ka šis emocionālais līmenis dabiskā un neizbēgamā veidā balstās uz šo pašu dzīvniecisko saprātu – tātad te ir runa par tā zara zāģēšanu, uz kura

pats sēdi. Un tomēr, raugoties no garīgā, no transcendentālā skatu punkta, tie abi ir akli, gan dzīvnieciskais, gan emocionālais (astrālais) saprāts. Redzīga ir tikai garīgā, transcendentālā dvēsele, ar savu garīgo saprātu. Bet, neraugoties uz visu sacīto, gan dzīvnieciskā dvēsele, gan emocionālā, neko nevar paveikt bez prāta, lai kāds tas tur arī nebūtu. Bet tas nav vis šāds tāds. Tas ir dabas milzīgas apbrīnas vērts meistardarbs. Un tas arī ir visādi jāveicina, jāattīsta un jātrenē katram sevī. Nekā lieka dabā nav. Šis prāts ļauj mums uztvert un saprast pasauli vispār. Ja kāds savā augstprātībā un brīvajā fantāzijas lidojumā un sirsnīgajā uztverē ir sev atklājis, ka tāda prāta nav, ka viņš var dzīvot bez prāta, nu tad tā ir, maigi sakot, vienkārša ilūzija. Jo ar to ir pretrunā pilnīgi visa ikdienas pieredze. Bez dzīvnieciskā prāta nav iespējama ne daba vispār, un nekādā veidā dzīvība. Bez emocionālā prāta nav iespējama apziņa, ne baktērijas, ne suņa, ne kaķa, kur nu vēl cilvēka. Prāts nodrošina apzinātu izvēli, un tā notiek visos dvēseles līmeņos. Izvēle bez prāta ir murgs, un, pat ja tāda būtu principā iespējama, tai nebūtu nekādas vērtības. Tā kā te drīzāk no šādu cilvēku puses, kas to visu noliedz, runa nav par kaut kādu argumentētu viedokli, nostāju, koncepciju vai principu, bet gan par vienkāršu izdabāšanu savai godkārei un egoismam, - vienkārši, lai būtu ne tā, kā citiem.

Ko iesākt? Cilvēka galva ir parasti pilna - ar faktiem, uzskatiem u.t.t. Jaunam vietas tur nav. Nav citas izejas, kā kādu gabaliņu vietas attīrīt, izmest kaut ko ārā. Dvēsele barojās tāpat kā miesa. Tikai izmeklētāk. Kāds raksturs, tādas prasības pret uzņemamo situāciju, pareizāk tā ikviena situācija tiek vērtēta, un tāpēc arī emocionāli uztverta. Egoists pozitīvi novērtē tikai to, kas parāda viņa izcilumu. Tā kā saprātīgas lietas parasti nenes sevī šādu vēsti, tad tā nav barība egoistam, viņš to vienkārši atlasa un atstāj malā. Arī ar savu saprātu viņš nevar šādā veidā adaptēt sevī apkārtējos notikumus. Tāpēc viņš lieto iztēli – un tur nav problēmu. Bet šāda savtīgi ievirzīta iztēle tikai baro egoismu, un tas aug aizvien lielāks. Garīga dvēsele – gatava saņemt tikai to, kas baro saprātu. Tukšas fantāzijas gan savā, gan citu galvās viņu neinteresē. Lamāt saprātu tagad ir izveidojies pat par tādu kā “labo toni”, bezmaz vai kā “garīguma” ekvivalentu. Ļaunums, ko tas atnesis sev līdzī, ir neizmērojami milzīgs. Primitīvu cilvēku ar to viegli uzpirkt – viņš tiek atbrīvots no piepūles nepieciešamības (kurš gan no tā atteiksies), un ļoti tiek momentā pabarots viņa egoisms – redzi, cik tu intuitīvi esi bijis vieds, neattīstīdams savu domāšanu. Redzi, nu tu stāvi pāri visiem domātājiem, kas ir aizgājuši pa šo maldu ceļu, utt. Kur tas radās? Tas radās absolūti primitīvās galvās, kam bez materiālām tieksmēm nu galīgi neko citu nevajadzēja. Tas jau it kā bija labi, bet tomēr par traku, tādi tomēr nekur nederēja, jo ne par ko citu, izņemot ēdienu, alkoholu seksu, māju, drēbes, nebija gatavi maksāt. Vajadzēja tos tomēr pieradināt pie plašākām primitīvām emocionālām baudām – primitīvas pseidomākslas, pseidozinātnes, pseidopašattīstības utt. Un tad tiem sāka dot primitīvus produktus, kuru industrija uzņēma milzīgus, praktiski bezgalīgus apmērus. Nu, un lai paceltu

patērētāju godkāri, lēni un pamazām sāka viņus pieradināt, ka tas jau arī ir tas garīgums, ka tas ir tas, uz ko cilvēkam jācenšas, ka, ejot šo ceļu, viņš kļūst lielāks un pārāks par visiem citiem, kas šo ceļu neiet. Tā kā šādi radās miljoniem dažādu grupējumu, tad automātiski izzuda iespēja te kaut kādu jēgu un patiesību sameklēt. Līdz ar to bija likvidēts galvenais drauds – ka cilvēki varēti apvienoties kolektīvā sajēgā, tā savas mikrosaprāta druskas padarot par lielu kolektīvu apjēgumu, kurš ātri vien spētu atklāt visus falsificējumus. Nu lūk – tā ir mūsdienu aina. Ko darīt? Saraut sevī iekšējās reflektorās savstarpēji savītās saites, kas būtībā šo sistēmu vienīgi arī uztur. Un vēl – atjēgt, ka tomēr visi pasaulē tādi nav. Es ar to domāju, ka pasaulē ir bijuši un ir arī tādi, kas ir spējuši šim milzu spiedienam nepakļauties. Te es domāju dažus izcilus prātus – filosofus, zinātniekus, māksliniekus.

Tā kā visa šī pseidosistēma pamatā saauستا ar egoisma pavedieniem, tad šī izpratne arī parāda, ko katrs cilvēks principā var ar sevi darīt. Egoisms padara cilvēku pilnīgi aklu, viņš kā caur krāsainām brillēm redz tikai savu pareizību, un tāpēc nespēj tikt pat līdz tam, lai vispār nojēgtu, ka kādas citas domas un dzīves veids arī varētu būt tā vērts, lai tajā iedziļinātos, iejustos, mēģinātu saprast, un – kas ir pavisam neiespējami – kaut ko no kāda mācītos. Mācīties viņš ir gatavs – lūdzu, profesionāli kursi, valodas, vēsture, enciklopēdijas utt. Bet viņš nav gatavs mācīties par savu Es, par iespējām un nepieciešamību ar to strādāt, to mainīt.

Un vēl kompaktāk – vienmēr es esmu kopā ar pilnu savu cogito, ar visiem man pieejamiem resursiem. Primāri es turu savā varā visu, kas ir manā varā un iespējās – es domāju - visus rīkus, ar kādiem mana griba var realizēties, ar kādiem es pastāvu savā apziņā. Pirmajā apjēgumā nedrīkst būt pilnīgi nekādu dalījumu – un kur nu vēl tik radikālu – kā prāts un sirds. Patiesībā, primāri apjēdzot, reflektējot savu apziņu, šādu jēdzienu taču vispār nav – tie ir tikai manas tālākās darbības savas apziņas un gribas ietvaros rezultāts. Tā kā nevar taču sākt ar to, lai sevi ierobežotu, nesaprotot kāpēc un kā. Un šis dalījums nav no primārajiem. Pat diezgan ilgi maļoties pa savu apziņu, nemaz tā automātiski šīs lietas neizdalās kā kaut kas atšķirīgs, kā acīmredzami, un pie tam apodiktiski acīmredzami atšķirīgs. Kas tad izdalās kā apodiktiski acīmredzami atšķirīgs, ko primāri fiksē mana apziņa jebkuras refleksijas laikā, ja tikai es sev stādu uzdevumu to konstatēt? Apodiktiski izdalās tikai viens – ka mana apziņa nav viendabīga masa – ka ir kaut kas pavisam cieši ar to saistīts, tāds, ko var pat nosaukt par sevi, vai par manu, par ko man ir iespējams dažādi reflektēt un uz ko pat prognozējami iedarboties (ko es saprotu); bet tas nav ar skaidru robežu, ar skaidru svītru nodalīts, jo pakāpeniski pāriet mazāk saprotamā, mazāk zināmā, tādā, uz ko es mazāk varu iedarboties, tad ir vēl kaut kas tālāks, pavisam tāls utt. Cilvēkam nav skaidri noteiktas robežas, kuras iekšpusē viņš var teikt – tas esmu es, un ārpusē – tas neesmu es, tas ir ārpus manis. Vistuvāk ir savs raksturs, savi uzskati, savs ķermenis. Bet arī tas jau ne pārāk noteikti. Raksturs var it kā

nostāties pret gribu, bet var automātiski izpaust es. Visādi. Ķermenis tad jau diezgan droši – bet atkal tikai, kamēr nesāc iedziļināties. Tad kas tad sanāk? Sanāk tieši tā, kā ir. Pats es kodols ir praktiski neapprakstāms, bet ir izdzīvojams. Un to arī citādi gandrīz neiespējami izdarīt – to var caur praksi, caur Dekarta tipa universālo apšaubīšanu. Tas ir es kā visminimālākais pārpalikums pēc redukcijas. Jo ikdienā es dzīvojas kā griba, uzskati, savas rakstura īpašības, sava ķermeņa īpašības un stāvoklis utt., tātad tikai kopā ar krietnu savu obligāto pavadošo svītu. Tāpat kā kāds prezidents, kas brauc ārvalstu vizītē ar visu delegāciju.

Tātad, kā redzam, primāri nav nekādu prāta un sirds jēdzienu. Darbojoties nevis ikdienas virspusējā, bet kaut nedaudz padziļinātā līmenī, šie nav tie jēdzieni, kas labi kalpo kaut kādam mērķim – jēdzīgāk izdzīvot kādu dzīves mirkli. Tie ir tik mākslīgi uzkonstruēti, ka tā vien prasās tos precīzi definēt – un tieši tas ir tas, ko nemaz nav iespējams izdarīt, izejot ārpus ikdienas dogmātikas un automātiskās domāšanas ietvariem. Nekad nevar saprast, ko kurš ar to sirdi un ar to prātu domā. Tas ir tāds kā sauklis – pie tam egoistiskas augstprātības apdvests – tas, kurš šo saukli paceļ, it kā dabiski un automātiski atrodas vienā no šīm pozīcijām, un tikpat automātiski viņu savā varā ir pārņēmusi pārliecība, ka viņš atrodas vienīgajā iespējamajā pareizajā pozīcijā, un viņš automātiski uz tiem, ko viņš tikai tur attālās aizdomās, ka tas varētu būt citos uzskatos, raugās kā no augšas uz leju. Kā redzam – nesimpātiska aina, neētiska, netikumiska rīcība – egoisms un augstprātība, nekas vairāk tur pamatā nav. Tāpēc sevi cienošam cilvēkam vajadzētu gan censties izvairīties no šāda primitīvisma.

Vienīgi, šis sirds jēdziens ir tā iesakņojies sabiedrībā, ka neviens lāgā nezina, ko tad likt vietā, ja šis tik neatbilstošs. Tāpēc jābūt kompromisa variantam, kas gan nav nekas labs, bet tomēr, ko varētu izmantot, lai pasauli šīs “sirsnības” iedarbības rezultātā nepadarītu galīgi nebaudāmu. Nu tad tā: nevis “ar” saskatīt, bet tad jau vismaz “caur.” Bet saskatīt tomēr jebkurā variantā var tikai ar tīru saprātu, vai citādi kā nosaucot, bet ar šo jēgu. Saskaņot, uztvert, izjust, var tikai ar saprātu. Tas jau tā kaut vai pēc definīcijas. Bez saprāta vispār nekā nav, tas jau ir kā sinonīms pašam vārdam – apziņa. Saprāts ir pēc definīcijas tā daļa, kas paliek pāri pēc Dekarta redukcijām. Nevar salīdzināt, nevar izdalīt kā pretmetus prātu un sirdi, jo tīrais prāts, tīrais saprāts, es, garīgā dvēsele – tā automātiski šo sirdi sevī ietver. Bet otrādāk gan nekad nav un nav bijis, un nav ne iespējams, ne pat iedomājams.

Un tagad nedaudz par mūsu laiku un tā problēmām. Tagad ir cilvēka adaptācijā un stresa cīņās iestājies vakuums, un tas ir saistīts ar straujo it kā garīguma vilni, kas savdabīgi adaptētā (popkultūras) veidā nupat īsā laikā ir pārņēmis pasauli. Garīgums nācis modē, bet tā kā tas noticis ļoti strauji, nesistemātiski, bez jebkādu pamatu iepriekšējas ieviešanas – tad tas neizbēgami sev līdzī ir atnesis neiedomājamu skaitu dažādu jaunu problēmu, ar kādām civilizācija nekad agrāk nav saskārusies. Mani

lielā mērā ir ieinteresējis, vai tam visam nav arī kādas, varbūt pat visai nopietnas saistības ar tīri fizisko, ķermeņa veselību, par emocionālo labsajūtu un stabilitāti nemaz nerunājot. Kāpēc es iesaistos. Lieta tāda, ka standarta jaunveidotās profesijas, kam būtu šīs lietas jārisina, vienkārši savas noslogotības un daļēji arī profesionālo precīzo robežu dēļ līdz šim nav spējušas šīm lietām pievērsties. Tāpēc atkārtoju – šī ir tā joma, kuru uz šo brīdi neaptver neviena specialitāte. Neaptver arī ne psiholoģija, ne teoloģija. Pirmā – iepriekš minēto apsvērumu dēļ, otrā – tāpēc, ka gan ir, gan arī ir spiesta būt konservatīva, un lielā mērā arī dogmātiska.

Šis jaunais stāvoklis prasa cilvēkiem apstāties un apdomāties. Viena no visbūtiskākajām problēmām ir tā, ka cilvēki ir sajaukuši dabisko lietu attīstības kārtību – un tas ir tāpēc, ka cilvēki ir novērsušies no patiesības. Dabīgas un apsveicamas alkas pēc kaut kā liela un augsta ir cilvēku tik ļoti parāvušas un priekšu, augšu vai vienkārši parāvušas gaisā, ka visi šim darbam nepieciešamie resursi ir palikuši uz zemes, un, pie tam – visai neapskaužamā stāvoklī. Un tas ir stresa un konflikta avots – nevar sevi vardarbīgi saraustīt daļās, jāiet uz augšu, jāraujas, neapšaubāmi, bet visam es kopā, pie tam nevis tādām es, kāds nu ir, bet – vispirms šīs es ir tepat uz zemes jāsakārto, un tad tas bez jebkādam grūtībām sekos garam līdzī uz augšu automātiski. Un garam nenāksies savos augstumos ar mokām censties kādu britiņu uzturēties ar necilvēcīgu spēku palīdzību. Nē viņš tur varēs atrasties dabīgā veidā, jo visa viņa armija, apgāde un štābs jau arī būs turpat viņam blakus, un spēs jebkuru brīdi sniegt visu nepieciešamo palīdzību. Tāpēc nav jāsteidzas par katru cenu pārrauties pāri trijotnes (dzīvnieciskā, emocionālā, garīgā dvēsele) robežai, kaut gan reizi pa reizei taisīt īslaicīgus uzrāvienus un ielidojumus augstākā, transcendentālā līmenī ir ļoti jauki un, manuprāt, ļoti vēlams. Bet te ir viens jautājums: vai tiešām pietiek ar vienu pašu labo gribu, lai paceltos gaisā, vai varbūt vajag kādu pieredzi, ko citi ir izzinājuši? Te ir tikai viens būtisks jautājums – vai jūs patiešām savās nodarbēs esiet tur? Vai varbūt neesat? Varbūt tas, ko jūs uzskatāt par augstu garīgu stāvokli, kādā nonākat, ir tikai un vienīgi mūsu fantāzijas? Vai tad to var objektīvi izšķirt? Var! Ir tādas metodikas, un tās katrs var apgūt. Tas ir liels darbs, jo apgūt var tikai ar pilnu cogito, un ne ar to prātu, ar ko mēs apgūstam parastās materiālās pasaules zināšanas. Un iegūt savā rīcībā pilnu augstvērtīgu cogito neizbēgami pieprasa tikt skaidrībā un galā ar savu tuvāko slāni – galvenokārt – ar savām rakstura īpašībām.

Ir ļoti būtiski strādāt ar savu raksturu, bet ne tā, kā parasti dzirdam, bet specifiski – ar galveno mērķi - sagatavot sevi galvenās, transcendentālās barjeras pāriešanai. Jo to egoists pāriet vienkārši nevar – tā tas no dabas ir paredzēts, tās ir dabas dabiskas un automātiskas aizsargreakcijas – tāpēc neviens par to uz dabu nedrīkstētu dusmoties – ka viņa katru tā vienkārši sev klāt nelaiž – galu galā, tādas viņai ir pilnas tiesības.

No tīrā Ego nākošā doma, stars, vispirms saskaras ar nervu sistēmu, un tur ir raksturs. Un cauri netiek. Cauri tiek tikai tie stari, kas uztur vājo garīguma līmeni, kāds ir materiālajā pasaulē. Materiālajā pasaulē garīgumu apgūst teorētiski (simbolu, līdzību veidā). Bet galvenais, kas te ir jādara – ir jāstrādā ar raksturu – tas jālabo. Ir labāk, ja praktiski nemēģina nodarboties ar “garīgām lietām”, pirms tam nav ielikts vajadzīgais pamats. Tieši šī apstākļa absolūta ignorēšana pēdējā laikā ir nesusi sev līdzīgu tik neiedomājami daudzās un daudzveidīgas problēmas. Izpratnei nākas vēlreiz atgriezties pie jautājuma par to “sirdi,” kas tagad ir tādā modē. Nelaieme tā, ka šī lieta ir padarīta par tādu kā attaisnojumu un atļauju patvaļai – kā uztveru, tā ir pareizi. Kā redziet – viens un tas pats, ja nav izlabots raksturs, tad tā arī uztveram – atbilstoši savam raksturam. Ja raksturs kārtībā, tad ar šādu sirdi apveltīts cilvēks uztver pareizi, un tikai tādā situācijā, tātad tikai ar izlabotu raksturu (sirdi), cilvēks pareizi uztver. Uztver viss cilvēks kopumā, darbojas kopumā, kā vienots Es, kā vienots cogito, un šī cogito sastāvā ietilpst kā obligāts priekšnoteikums – tīra un izlabota sirds, tātad – raksturs. Viens un tas pats dažādās niansēs – tikai sirdī tīrie iemanto tādu cogito, kas var sasniegt “debesu valstību”. Tātad, kā redziet – viss atduras pret praksi. Ar to sirdi ir jāstrādā, tā ir jāpadara tīra, un tad viss kārtībā. Un tieši tas ir tas, ko negribas darīt, jo gribās garīgam sajūties viegli, savā fantāzijā. Vienkārši, bet ļoti skarbi. Izvēlies – jā vai nē. Ja nē – nepiemēslo pasauli ar savu iedomāto un safantazēto “garīgumu.” Ja tā darītu visi, tad pasaulē nebūtu visu šo problēmu, kas tagad riņķi ik uz soļa.

Ja viss tik slikti, vai cilvēks var glābties? Noteikti. Vai var glābties viens? Noteikti! Bez šaubām, vieglāk būtu kopā, bet – labāk augstu kvalitāti vienatnē, kā pseidogarīgums barā, kaut arī ārēji vispārpieņemtā un it kā automātiski garīgumu nodrošinošā. Ja netiek ievērots nupat minētais pamatprincips, tad nekādi formāli ietvari neko nevar līdzēt – tikai vēl vairāk piesārņot Visumu! Tā kā – viss katra paša rokās!

KAS IR CILVĒKA PAMATBŪTĪBA UN KĀDS IR TĀ GALVENAIS DZĪVES UZDEVUMS?

Pilnīgi paredzu un saprotu jūsu pirmo reakciju, izlasot šādu virsrakstu. Neviens par to vienalga neko nezina un nevar zināt, un vispār – cik var muldēt par visām šīm lietām – labuma un jēgas nekādas, labāk būtu licis mierā pats sevi, un jo vairāk vēl citus, un beidzis reiz ar to visu ņemties.

Tas viss patiešām ir apnicis līdz kaklam – visa šāda veida spriedelēšana, kas nepasaka neko jaunu un nezināmu, tikai maļ un vēlreiz pārmaļ atkal tās pašas vecās, apnikušās un banālās frāzes.

Attaisnojums, iemesls un nepieciešamība, kāpēc radās šis raksts ir tas, ka, manuprāt – tas, kas te būs pateikts, milzīgā mērā atšķirsies no visa tā, ko mēs par to esam paraduši un līdz kaklam apnikuši dzirdēt.

Un, īsi ņemot, tas ir sekojošais:

1) Cilvēka pamata būtība ir tā viņa daļa, kuru ir izveidojis viņš pats. Cilvēka pamata uzdevums ir tieši šis – pašam sevi radīt no tā izejmateriāla, ko viņš bez savas piekrišanas, līdzdalības vai izvēles ir saņēmis lietošanā, atjēdzoties esam šajā pasaulē. Vislielākā šāda veida dāvana ir brīvas gribas iespēja – tātad, tieši šī iespēja pašam sevi izveidot.

2) Lai brīvā griba varētu darboties, ikvienam cilvēkam, neatkarīgi pilnīgi ne no kā – ne no dzimuma, ne vecuma, ne izskata, ne dabiskajiem dotumiem, ne no likteņa – absolūti jebkurā dzīves acumirkli tiek dota šāda izvēles iespēja. Patiesībā viņš to nemaz nevar neizmantot, viņš ir spiests to darīt, tā darbība viņam atkal tiek rupji uzspiesta. Cilvēks – ja mēs neirofizioloģiski ieslēdzam ne tikai viņa apziņu, bet arī zemapziņu, katru acumirkli izdara vai nu apzinātu, vai neapzinātu izvēli. Izvēles nepieciešamība tiek uzspiesta visos trīs līmeņos (kā mēs esam pieraduši iedalīt: fiziskajā, emocionālajā un garīgajā, pie tam visos trijos praktiski vienlaikus. Vienkārši mēs esam tā pieraduši, ka daudz kas notiek automātiski, ka mums tā arī liekās. Patiesībā pat šāda automātisma pieļaušana ir mūsu pusapzināta piekrišana šādai lietu norisei.

3) Mēs zinām no neirofizioloģijas, ka visgrūtākā, un vislielāko stresu radošākā ir tāda uzspiesta izvēle, kurā mums ir jāizvēlās starp gandrīz vienādiem, bet pretēji vēršiem spēkiem. Un tieši šādas situācijas mums liktenis iespējē praktiski nepārtraukti. Mēs esam droši vien skaidri pamanījuši, ka katrā no mums mīt divi spēki, kas var izpausties dažādās kombinācijās, proporcijās un intensitātēs. Mēs tos labi pazīstam: tas ir sirdsapziņas spēks un kārdināšanas spēks. Vēlāk noraksturosim tos precīzāk. Viņi darbojas ne tikai mūsu emocionālās dvēseles līmenī, bet visos trijos – arī fiziskās, jebšu dzīvnieciskās, gan arī garīgās vai dievišķas dvēseles iespaida sfērās.

4) Nepārtrauktās izvēles rezultāts ir divējāds: pirmkārt, tas iespaido mūsu momentāno dzīvi, tās notikumus un mūsu izjūtas, un, otrkārt – tas neizbēgami nogulsņējas zemapziņā, veidojot mūsu tālāko nākotni un likteni. Šī tālākā nākotne veidojas paralēli tam, kā šo ik mirkļa izvēļu iespaidā mainās mūsu es – tātad – mūsu raksturs un garīgās spējas.

5) Izvēles ļoti bieži ir tādas, ka ir jāizvēlas starp izpatikšanu savām mirkļa iegribām, un atteikšanos no kaut kā tagad, tālāku mērķu labā.

6) Cilvēka pamatbūtība ir viņa raksturs, kas ir visu viņa iepriekšējo izvēļu kopsomma. Varētu domāt, ka cilvēka pamats ir viņa uzskati, bet tā nav – uzskati ir pakārtoti rakstura īpašībām. Fihte to ir formulējis īsi un skaidri – kāds cilvēks, tādu filosofiju viņš izvēlās. Tātad, augstākā patiesība nav kaut kur ārpus, bet tikai cilvēkā. Tās patiesības, ko mēs saucam par dabas likumiem, par acīmredzamo fizisko pasauli visā tās daudzveidībā, patiesībā, iedziļinoties, izrādās nebūt ne tik dzelžaini stipras. Bet tas, ka ikviena cilvēka pasaules uztveri nosaka viņa raksturs – tas jau ir ļoti dziļi likumsakarīgi.

Cilvēka uzdevums ir ļoti īsi formulējams sekojoši: radīt sevi paša spēkiem, ar savas brīvās gribas spēku. Tikai cilvēkam, kas a) ir brīvs no sava rakstura īpašību dogmātiskā diktāta, un b) ir iemantojis spēju brīvi dzīvot un darboties vienotajā garīgajā laukā, (praktiskā ideālisma ceļš), paveras iespēja iemantot skaidru domāšanu, kas iesniedzās ļoti dziļi garīgajā, jebšu dievišķajā plānā. Tas, ka cilvēks garīgo dzīvi dzīvo, pie tam neatsakoties no prāta, ir vienīgais ceļš, kā viņš savu individuālo garīgo pieredzi var padarīt intersubjektīvu – tātad, darboties nevis kā atsevišķs indivīds, kura spēks, intuīcija, zināšanas un izjūtas ir attiecīgi visai vājas, neskaidras un nedrošas. Bet kopējā cilvēkā tas viss akumulējās un top par lielu, vērā ņemamu spēku. Un jāpiemetina tāda brīnišķīga lieta, ka katrs šo lielo kopējo bagātību var izjust un arī izmantot gluži kā savu individuālo, personīgo. Un ikviens cits to var tieši tāpat, savukārt ar to netraucējot nevienam citam. Šis ir vienīgais ceļš, kā iemantot lielas zināšanas, lielas patiesības, lielas izjūtas. Šis ir praktiski vienīgais ceļš, kā cilvēks var iemantot visu pasauli, un tāpēc nekļūstot ne lepns, ne iedomīgs. Savukārt šī iedomība, it sevišķi jau tad, kad cilvēks sāk iet patiesi lielus garīgus ceļus, egoistiskā variantā var sasniegt tik milzīgus, tik grandiozus apmērus, ka kļūst bīstama ne tikai sev pašai, bet arī apkārtējiem cilvēkiem, un pat visai pasaulei.

KONCEPCIJA

Vajadzība pēc vispusīgi izstrādātas, alternatīvas koncepcijas cilvēka pašattīstībai ir noteikti – kaut vai tāpēc, ka cilvēki kļūst aizvien nomāktāki, pesimistiskāki un slimāki.

Galvenās tēzes.

Centrā – patiesība. Patiesības avots – tas, ko ikviens cilvēks saņem sevī, bet kas nav viņš pats. Katrs saņem atbilstoši tam, kas un kāds viņš ir. Bet tas, ko konkrēti saņem – tā ir tīra manta un visas koncepcijas pamata materiāls.

Lielais knifs ir pareizi saņemt. Un tieši šeit ir koncepcijas oriģinalitāte un nagla. Jo saņemšana nenotiek automātiski, bet caur saņēmēja – devēja savstarpējo attiecību slāni. Šo slāni no saņēmēja

puses veido tas, ko mēs te sapratīsim kā viņa nervu sistēmu un neuro – psihisko stāvokli. Te būtisku lomu spēlē zināšanas un pieredze, kas ir zemapziņas saturs. Zemapziņa izpaužas kā rakstura īpašības un kā uzskati un dogmas. Uztvere iespaidojas no apziņas un zemapziņas. **Lai iegūtu tīru uztveri, ir jāstrādā ar savu zemapziņu.** Konceptija paredz, ka šai putrai katram vienalga jāizēdas cauri, gan teotētiski, gan praktiski, jo cita ceļa uz patiesību vienkārši nav. Patīkamā vēsts šai sakarā ir tā, ka tieši šī ir tā joma, kur to var izdarīt. Jo te nekad vēstures gaitā nav izveidojušās nepārvaramas pretrunas, te ir iespējams ieņemt cieņas pilnu patstāvīgo centrālo pozīciju, nevis jau no paša sākuma brīvprātīgi padoties tā vai cita -isma, to vai citu uzskatu, tās vai citas reliģijas bezprātīgā (bezdomu) kalpībā.

Tātad – mēs nedrīkstam darboties aklī, ja reiz mēs uzskatām, ka mums tas ir iespējams. Un konceptija uz to stingri pastāv. Bet, lai šādu iespēju gūtu, ir jāievēro sekojoši saspiēles noteikumi.

Ateramies un uztveram vispirms pašu pamata likumsakarību – automātiski mēs saņemam tikai ļoti mazu patiesības daļu – to, kas pilnīgi nepieciešama, lai uzturētu mūs pie dzīvības – normālā fiziskā un visminimālākajā garīgajā līmenī. Lielākā un dziļākā patiesība, kas ir bezgalīga pēc būtības, netiek saņemta automātiski, bet tikai savas gribas, saprāta, intuīcijas un visa *kogito* kopumā kompleksas piepūles rezultātā. Un tā ir liela māksla. Konceptija iespēju robežās cenšas šīs iespējas atklāt gan teorētiski, gan praktiski.

Kas ir spēlētāji šai iekšējā slānī, kas stāv mūsu ceļā uz lielāku patiesību iegūvi. No mūsu kā patiesības saņēmēju puses tās ir mūsu personīgās – pamatā rakstura īpašības (arī iedzimti fiziski dotumi, liktenis un vēl šis tas, bet tas nav ļoti nozīmīgi). No patiesības devēja puses tie ir divi galvenie spēki, kas uzliek tādu kā rāmi – mēs nevaram papildus patiesību iegūt citādi, kā tikai jebkādā veidā iemācoties, apgūstot intuitīvi, vai jeb kā – spēju ieņemt pareizu (atslēgas) pozīciju šo divu pretējo, vienmēr ārpus mums atrodošo spēku izvērtēšanā, un vienas pozīcijas izvēlē, pieņemšanā un arī praktiskā realizācijā. Šie divi spēki ir šie: veselā saprāta un sirdsapziņas spēks, no vienas puses, un potenciālā ļaunuma un kārdinātāja spēks, no otras puses. Šie spēki darbojas visur, pēc mūsu ierastā dalījuma - gan materiālajā, gan emocionālajā, gan garīgajā cilvēka dvēseles eksistences sfērā. Mēs nevaram nekādi ietekmēt šos divus kardinālos spēkus, tāpēc mums tie jāpieņem kā absolūti saspiēles nosacījumi: saspiēles, kuras cena ir patiesība.

1. noteikums. Visiem spēkiem, visiem līdzekļiem cīnies ar savu augstprātību. Centies jebkuriem spēkiem un līdzekļiem, jebkuriem treniņiem panākt, lai patiesība tev būtu vēlamāka un iekārojamāka par paštaisnību. Tātad – pilnīgi noteikti viss jādara ar sevi. Un vienlaikus – teorētiski jāmacās, piespiežot sevi uz to, jo egoisms pretosies – kā tad tā, kāds zina vairāk par mani. Bez šī pirmā noteikuma nekādas

zināšanas, tūkstoš enciklopēdijas nekam neder – jo egoisms tām uzliek pilnīgu veto. Šis punkts ir cīņiņš ar sevi mūža garumā. Bet ieguvums milzīgs – sapratne, ka patiesība ir visu laiku individuāli attīstošs jēdziens, īstenībā – tava ejamā ceļa pareizības kritērijs. Tātad – ne īsti tas, kas mūsu automātiski saņemtajā pasaulē. Mēs savu pasauli veidojam paši, un tomēr ne haotiski, bet atbilstoši patiesības kritērijiem. Tas ir tā – mēs varam veidot kādu no tūkstoš pasaulu variantiem, un tomēr – tām jābūt nevis mūsu iedomu tēliem, bet reālām pasaulēm, kas balstītas reālās patiesībās. Tas ir tā – no bezgalīgās izejmateriālu krātuves, kas visas šīs iespējamās pasaules satur sevī jau gatavā, bet potenciālā formā, mēs katrs pēc brīvas gribas izvēlamies savu, kuru tad arī kopējiem spēkiem ar savu pretmetu veidojam sevī. Patiesība te ir tā, ka tai jāatbilst virknei likumsakarību, kas īstenībā nosaka, kā mūsu egoistiski veidotās privātās pasaules atšķiras no objektīviem likumiem atbilstošas, reālas, objektīvas pasaules.

2. uzdevums.

Noliec iztēli prāta kontrolē. Nepadodies paviršai izpratnei par “uztveri ar sirdi”. Tas ir vienkāršs pārpratums. Tā “sirds” ir domāta personība, kas atfīrīta no sliktām rakstura īpašībām – tā, lai šīs rakstura īpašības nedominētu pār saprātu. Un nekā citādi šo “sirds lietu” nedrīkst izprast, jo tad tas ir milzīga misēkļa un traucējumu garīgā ceļā cēlonis. Visiem spēkiem un treniņiem centies panākt, lai tava iztēle vienmēr grieztos ap patiesību, lai patiesība tev būtu patīkamāka par šīs egoistiskās iztēles ainām.

3. uzdevums.

Izveido visiem spēkiem, ar visiem iespējamajiem domu treniņiem, jebkādi – sevī patiesu, adekvātu īstenības – patiesības uztveres ainu. Pakļauj šo jauno modeli savai gribai, iespēju robežās darbini to visdažādākajās dzīves situācijās. Te jāsaprot šis modelis visās vissīkākajās detaļās – gan teorētiski, gan praktiski. Te mēs daudz ņemsim no filosofijas un neirofizioloģijas. Un te ir vietā noskaidrot attiecības ar filosofiju. Ir skaidri jāsaprot, ka visi šie dalījumi ir nepilnīgi. Tas, ko mēs ņemam no filosofijas, ir kaut kas ļoti precīzs – uztveres filosofija. Jāņem vērā, ka Dekarta un Kanta laikos pamatā visas zināšanas, arī dabas zinātnes, bija filosofija, citas nozares vienkārši vēl nepastāvēja. Un vēlāk, Huserla laikā, tas tā bija automātiski, jo priekšteči šai lietai bija filosofi. Katrā ziņā – šī tēma tikpat labi iekļautos uztveres neirofizioloģijas sadaļā. Pie viena, skaidrības labad piebildīšu, ka mana koncepcija drīzāk nav filosofiska, bet neirofizioloģiska, vai vismaz atrodāša šo nozaru saskarsmes zonā. Man personīgi, un koncepcijai, daudzas, pat ļoti daudzas filosofijas vietas, kā brīva prātošana, ir pilnīgi nepieņemamas (jo tās balstās egoismā) – patiesībā tās ir krasā pretrunā ar koncepcijas pamata uzstādījumiem.

4. uzdevums.

Pieskaņo pārējās rakstura īpašības – esi godīgs, nepļāpā, neaprunā citus. Laiku velti patiesības uztveres spēju un pašas uztvertās patiesības padziļināšanai. Rezultātā automātiski iegūsi adekvātu, cilvēka pašcieņas cienīgu ticību, cerību un mīlestību – un par to tev nebūs jākaunas ne pašam no sevis, ne no citiem. Un piemestas tiks dažas gluži ikdienišķas nepieciešamības.

Pirmais punkts ir milzīgs šķērslis. Tieši tā dēļ, piemēram, parlamentā principā neatbalsta citas frakcijas priekšlikumus, atstājot lietderību vismaz otrā plānā. Tādēļ zinātnē ietiepīgi neatbalsta cita izvirzītu hipotēzi. Ģimenē – cenšas paturēt virsroku par katru cenu, arī atstājot lietderību un pat veselo saprātu tālu otrā plānā (Kurš tr galvenais!?), u.t.t. Patiesība te visur tiek atbīdīta vai nu otrā plānā, vai vispār par to nedomā. Cilvēks tad ir savu iegribu vergs. Ja viņš cīnās pēc patiesības, tad jau arī viņš formāli ir vergs – patiesības vergs – bet patiesība taču ir Viņš visā savā godībā (kamēr nepatiesība ir mans vājums un egoisms), un tad nu šāda verdzība nav kauns, bet gods.

Un ir dabīgi, ja cilvēks grib būt liels – un to viņš var panākt, ejot roku rokā ar patiesību (no Viņa puses) un pieticību un labo gribu (no savas puses). Skaists dialogs! Jo tuvāk tu piekļūsti patiesībai, jo lielāks, un reizē mazāks tu kļūsti – jo Viņš ir Patiesība – jau pēc definīcijas). Un tas egoisms aizvien mazinās. Tā kā šādi atrisinās visas iespējamās pretrunas.

Un tad paliek fundamentālais jautājums – kas ir patiesība? Par to tad ir vērts dzīvi iztērēt. Katrā ziņā – tas ir Viņš. Katrā ziņā – realitāte. Katrā ziņā – acīmredzamība. Katrā ziņā – likumsakarība un atkārtotamība. Nu bet tam jau arī veltīta visa koncepcijā ietvertā darbība, detalizētā veidā.

Ceļš uz patiesību Koncepcijas kontekstā – caur īstenības izziņāšanu. Ja mēs to nedarām, tad patiesām grūti atrast patiesību relatīvajā pasaulē. Šī īstenības uztveres pārstādīšana no relatīvā uz absolūto veidu - tā tad arī koncepcijā veido pamata ceļu uz patiesību.

Visas ikdienas nelaimes un bēdas tikai tādēļ vien arī ir – ka mēs attālināmies no Patiesības. Un tad ir tā, kā ar mums ikdienā – murgi vien tur ir – neko tur nevar ne izdomāt, ne saprast, ne izdarīt. Un tad nāk sauklis “Domāt ir kaitīgi!” Tāpēc viss ir jāmaina nevis sīkumos, ar ko mēs ikdienā ar tūkstoš dažādu teoriju un metodiku palīdzību cenšamies izdarīt, bet jāmaina pamatā, principiāli, konceptuāli. Un šī maiņa jāveic apkārtējās realitātes uztveres sistēmā – šī sistēma jāpārstāda no relatīvās uz absolūto. Tas ir vienīgais ceļš uz patiesību, un ar patiesības spēku – arī uz visu ikdienišķo problēmu risinājumu. Tātad – ikdienas bēdas ir tāpēc, ka netiecamies pēc augstākas patiesības, bet tā vietā automātiski velkam mums automātiski doto dzīvību. Tas ir jādara, un jādara nopietni, cilvēka cienīgi – vai arī jāliekas mierā, un jāļauj, lai viss iet pats no sevis. Un te ir atšķirīga Koncepcijas nostāja – ir aktīvi jādarbojas.

Vēl noteikums – krasi ierobežot uzņemtās informācijas daudzumu! Avīzes, žurnālus, televīziju, internetu, komunikāciju sociālajos tīklos! Tas, kas patiešām vajadzīgs no vispārēja, ikdienišķa rakstura informācijas, ir pavisam nedaudz, un to mēs sen sen visi jau esam saņēmuši un zinām. Tikai tas viss ir pareizi jāsaliek pa vietām. Jauna informācija ir jāapgūst, bet tā ir precīza, konkrēta. Un to darīsi tad, kad precīzi sapratīsiet – ko, cik, kad un kāpēc.

Kopumā ikdienā – dzīvojiet maksimāli vienkārši – ēdiet, ģērbieties, guliet, ievērojiet higiēnu tik, cik tas pilnīgi nepieciešami. Dariet vienkārši, kā visā pasaulē un visos laikos pamatā vienmēr ir darījuši un dara. Neskrieniet līdz nekādām modēm un nekādiem jaunumiem. Izvairieties no visa ekstrēmā – no jaunām sensacionālām diētām, vingrinājumiem, produktiem, precēm, uzskatiem, ticējumiem, elkiem, reliģijām, u.t.t.

KONCEPCIJAS ARHITEKTŪRA

Koncepcijas būtība ir noteiktā domāšanas un esamības sakārtošanas sistēmā. Daudz ko nav nepieciešams aprakstīt detaļās, jo pietiek norādīt: to ņemt no Dekarta, to no neirofizioloģijas, to no atomfizikas, u.t.t. Tomēr vietu vietām daudz kas ir ierakstīts ar savu roku – pilnīgi oriģināls.

Rezultāts: koncepcija par “Visu.” Jo mēs neko īsti un absolūti nevaram zināt par Visu, ja mēs precīzi nemākam to saņemt, ar to kontaktēties. Un pie tam – nevis relatīvi, bet absolūti. Tā kā, metodiski precīzi darbojoties, katrs godīgi atklātais zināšanu ķieģelītis, fragmentiņš, ja tas ir pārbaudīts vēl un vēl, tad iegūst mūžīgas vērtības statusu. Lūk, tā aug patiesība. Tas tiešām ir Viss.

Tā patiesība, par ko te ir runa – tā nav saprotama kā patiesība tikai par lietām, dabas likumiem fiziskajā plānā. Tā ir meklējamā un audzējamā patiesība par Visu – par morāli, ētiku, nirvanu, par attiecībām ar Visu, par mīlestību, par ticību un cerību. Tik lielā mērā patiesības alkas par Visu, ka aptver pilnīgi visu, kas vien ietilpinās prātā un jūtās. Un tālāk – pat zīdainim skaidrs, ka tas tad arī ir tas pats Viss, tas pats Avaja u.t.t. Bet nu – kuriozs. Saka – jā, jā, aiz tās lielās patiesības stāv to nodrošinātājs Kāds, kas tad nu arī ir tas īstais. Bet tagad esiet ļoti uzmanīgi – tieši tā jau ir tā iekrišana lamatās – sava egoisma žņaugos – jo šis apgalvojums vairs nebalstās realitātē, bet gan tavās egoistiskajās fantāzijās, vai kādu tādu pašu fantastu kaut kad veiktiem ierakstiem kaut kādās grāmatās. Šeit ir lielas lamatas – iekrist nozīmē sajaukt realitāti, kas ir vistīrākā Viņa esamība, ar savu egoistisko iztēli, kas aizvien vairāk un vairāk ir tendēta no šīs realitātes atkāpties, realitāti apmainīt ar savām izdomām. Un, jo tālāk, jo trakāk. Ir jau aizdomājušies un savā egoismā aizfantazējušies tik tālu, ka ir nosprieduši – jo tālāk no realitātes, jo tuvāk Viņam. Nu sakiet – vai var būt vēl neķītrākas un kauna pilnākas darbības no cilvēka puses. Interesanti, ka šādas domas mums nekad neienāk prātā. Un tas ļoti vienkārši ir tāpēc, ka mēs esam dogmu

varā – šo pašu egoistiski radīto dogmu. Un vēl – mūs gremdē ne tikai tukša egoistiska fantāzija, bet arī sliktās rakstura īpašības, kas nekad neļauj atteikties no paštaisnības patiesības vārdā. Cilvēks savas domas pieņem par patiesību Un tas ir visu bēdu izejas punkts.

Vēl par patiesību – individuāls cilvēks ir pārāk vājš, lai spētu atklāt patiesības. Viņš var radīt individuāli lieliskas hipotēzes, bet to pārbaudei viņa spēki un resursi ir par vājiem. Tā kā nekur neizbēgsi – patiesības meklēšana un šī darba novešana līdz galam nav pa spēkam nekam citam, kā vien zinātniskam prātam. Un tas attiecas uz visām patiesībām – ka materiālajām, tā garīgām. Un tas nav vienkārši tā. Nē, tur apakšā ir fantastiski dziļš pamats – lai kā arī nebūtu, cilvēks ir un paliek komponente no lielā kopējā cilvēka, pirmcilvēka. Tikai tur ir savādākas iekšējās attiecības, nekā liekas bez izpratnes. Šajā kopā viss ir visai dīvaini un brīnišķīgi, un katrs atsevišķais indivīds tur nekādā ziņā nezaudē savu Es, savu apziņu.

Tātad – pavisam īsi. Mēs esam kontaktā ar pavisam īsto Visu, un viss cits ir mūsu tukšas fantāzijas. Mēs šo Visu redzam dažādu un tas ir atkarīgs no mūsu pašu īpašībām. Kāds teiks – nu tā jau ir tā pati daba, evolūcija, utt. Un sākās visādas šķelšanās un strīdēšanās. Vislielākie pasaules strīdi. Vai ir vērts. Kad esiet tagad iedziļinājušies, tad ir skaidrs, ka tas, kas tavā apziņā ir šis Viss – visā pilnībā un godībā, maksimāli vienmēr vislielākajā izvērsumā un godībā atbilstoši tam, kāds tu esi. Un tā, lūk ir acīmredzamība un nevis akla ticība. Bez šaubām, ka acīmredzamajam cilvēks tic automātiski. Acīmredzamība vienmēr ir arī ticība. Ticība nekad neietver sevī acīmredzamību. Izskaitļojiet kaut vai ar kalkulatoru – kurš vērtīgāks?!

PIE KONCEPCIJAS

Pati galvenā mana vēsts ir sekojoša – es aicinu nākt pie prāta un saprast, ka pastāv gan tāda iespēja, gan arī tā ir dzīvībai svarīga lieta – atjēgties un saprast – ka **GARĪGAJAI DZĪVEI IR JĀNORIT AR PILNU PRĀTA LĪDZDALĪBU!** Ja mēs to neievērosim, tad turpināsim slīgt aizvien dziļākā un dziļākā tumsībā, un ne tikai – mēs pakļausim sevi reālām briesmām no to ārējo spēku puses, kas gan jau pamanīsies šo mūsu apsēsību un muļķību izmantot savā labā. Tātad tas ir pats pirmais un visa pamatu pamats: jāmaina attieksme un uzskati, kas mums ir kādreiz iepotēti, un ko mēs paši esam sakultivējuši līdz ārprātam, padarījuši par savas kultūras pamatu. Ir jāatrod sevī spēku sakopot atlikušās saprāta druskas, apvienoties kopā, lai šīs kopīgās druskas pārvērstos par kaut ko jau vērtīgu un noderīgu – lai saprastu, lai izjustu, lai atjēgtos, lai atcerētos – tam visam nav pamata, **KARALIS IR KAILS!** Senās attīstītās civilizācijas nekad nav bijušas tādos uzskatos, padarīt un uzturēt mūs tādā muļķa lomā ir

vienkārši izdevīgi kaut kādiem spēkiem, kas mums ir nezināmi, bet kas valda pār mums mūsu muļķības dēļ. Viss mans darbs un centieni šeit būs – izvērst šo pamata ideju, pierādīt to, censties padarīt to intuitīvi emocionāli pievilcīgu. Jo tas tiešām ir vienkārši jādara!!!

Galva ir pilna. Jaunam vietas nav. Nav citas izejas, kā kādu gabaliņu vietas attīrīt, izmest kaut ko ārā.

Dvēsele barojās tāpat kā miesa. Tikai izmeklētāk. Kāds raksturs, tādas prasības pret uzņemamo situāciju, pareizāk, tā ikviena situācija tiek vērtēta, un tāpēc arī emocionāli uztverta. Egoists pozitīvi novērtē tikai to, kas parāda viņa izcilumu. Tā kā saprātīgas lietas parasti nenes sevī šādu vēsti, tad tā nav barība egoistam, viņš to vienkārši atlasa un atstāj malā. Arī ar savu saprātu viņš nevar šādā veidā adaptēt sevī apkārtējos notikumus. Tāpēc viņš lieto iztēli – un tur nav problēmu. Bet šāda savtīgi ievirzīta iztēle tikai baro egoismu, un tas aug aizvien lielāks. Garīga dvēsele – gatava saņemt tikai to, kas baro saprātu. Tukšas fantāzijas gan savā, gan citu galvās viņu neinteresē. Un nu uzmanīgi – lieli mākslinieki nav iztēles cilvēki un fantazētāji, kā tas varētu likties. Tādi ir tikai zemas raudzes mākslinieki.

Lamāt saprātu tagad ir izveidojies pat par tādu kā “labo toni”, bezmaz vai kā “garīguma” ekvivalentu. Ļaunums, ko tas atnesis sev līdzī ir neizmērojami milzīgs. Primitīvu cilvēku ar to viegli uzpirkt – viņš tiek atbrīvots no piepūles nepieciešamības (kurš gan no tā atteiksies), un ļoti tiek momentā pabarots viņa egoisms – redzi, cik tu intuitīvi esi bijis vieds, neattīstīdams savu domāšanu. Redzi, nu tu stāvi pāri visiem domātājiem, kas ir aizgājuši pa šo maldu ceļu, utt. Kur tas radās. Tas radās absolūti primitīvās galvās, kam bez materiālām tieksmēm nu galīgi neko citu nevajadzēja. Tas jau it kā bija labi, bet tomēr par traku, tādi tomēr nekur nederēja, jo ne par ko citu, izņemot ēdienu, alkoholu seksu, māju, drēbes, nebija gatavi maksāt. Vajadzēja tos tomēr pieradināt pie plašākām primitīvām emocionālām baudām – primitīvas pseido mākslas, pseido zinātnes, pseido pašattīstības utt. Un tad tiem sāka dot primitīvus produktus, kuru industrija uzņēma milzīgus, praktiski bezgalīgus apmērus. Nu, un lai paceltu patērētāju godkāri, lēni un pamazām sāka viņus pieradināt, ka tas jau arī ir tas garīgums, ka tas ir tas, uz ko cilvēkam jācenšās, ka ejot šo ceļu viņš kļūst lielāks un pārāks par visiem citiem, kas šo ceļu neiet. Tā kā šādi radās miljoniem dažādu grupējumu, tad automātiski izzuda iespēja te kaut kādu jēgu un patiesību sameklēt. Līdz ar to bija likvidēts galvenais drauds – ka cilvēki varēti apvienoties kolektīvā sajēgā, tā savas mikrosaprāta druskas padarot par lielu kolektīvu apjēgumu, kurš ātri vien spētu atklāt visus falsificējumus. Nu lūk – tā ir mūsdienu aina. KO DARĪT? Saraut sevī iekšējās reflektorās savstarpēji savītās saites, kas būtībā šo sistēmu vienīgi arī uztur. Un vēl – atjēgt, ka tomēr visi pasaulē tādi nav. Es ar to domāju, ka pasaulē ir bijuši un ir arī tādi, kas ir spējuši šim milzu spiedienam nepakļauties. Te es domāju dažus izcilus prātus – filosofus un zinātniekus.

Tā kā visa šī pseidosistēma pamatā saauستا ar egoisma pavedieniem, tad šī izpratne arī parāda, ko katrs cilvēks principā var ar sevi darīt. Egoisms padara cilvēku pilnīgi aklu, viņš kā caur krāsainām brillēm redz tikai savu pareizību, un tāpēc nespēj tikt pat līdz tam, lai vispār nojēgtu, ka kādas citas domas un dzīves veids arī varētu būt tā vērts, lai tajā iedziļināties, iejustos, mēģinātu saprast, un – kas ir pavisam neiespējami – kaut ko no kāda mācītos. Mācīties viņš ir gatavs – lūdzu, profesionāli kursi, valodas, vēsture, enciklopēdijas utt. Bet viņš nav gatavs mācīties par savu Es, par iespējām un nepieciešamību ar to strādāt, to mainīt.

VĒLREIZ PAR TO SIRDI

Tas ir pārpratums nu jau vairāku simtu gadu garumā. Tā izpratne, kas valda sabiedrībā, tā ir vienkārši kādreiz vai nu tīši, vai ar kāda piepalīdzīgu roku – pārprasta jēga. Ir tā. Redzēt ar sirdi, nozīmē – dzīvot ar izkoptām rakstura īpašībām, tīri cilvēciskā nozīmē. Bet ts ir ne tikai ikdienišķi, sadzīviski. Sakārtotā sirds, dvēsele ir vienīgais ceļš, lai atvērtos pieeja īstajam tīrajam prātam, saprātam, kas ir vienīgais korelāts tam, ko sauc par garīgumu. Tādas ir tās attiecības, un tāda ir sirds patiesā loma garīgumā. Pārpratums izpaužas tā, ka cilvēki saprot, ka viņi drīkst fantazēt visu, kas ienāk galvā, pieraksta to “uztverei ar sirdi”, un to visu piedevām vēl uztaisa par garīguma kalngalu. Tas nebūt nav nevainīgs pārpratums, te ir viss salaists dēlī pēc būtības. Šis sirds garīgums popkultūras izpratnē nav ne vairāk, ne mazāk kā apgrieztā pentagramma. Un nelaiemes no tā mūs apņem ik brīdi un ikvienā lietā. Kopsavilkums: sirds kā rakstura īpašību sakārtojums atver ceļu uz augstāko prātu. Tas viss. Popkultūra saka, ka sirds ir virs prāta, ar šo prātu saprotot domāšanu materiālajā pasaulē.

Un vēl kompaktāk – vienmēr es esmu kopā ar pilnu savu cogito, ar visiem man pieejamiem resursiem. Primāri es turu savā varā visu, kas ir manā varā un iespējās – es domāju - visus rīkus, ar kādiem mana griba var realizēties, ar kādiem es pastāvu savā apziņā. Pirmajā apjēgumā nedrīkst būt pilnīgi nekādu dalījumu – un kur nu vēl tik radikālu – kā prāts un sirds. Patiesībā primāri apjēdzot, reflektējot savu apziņu, šādu jēdzienu taču vispār nav – tie ir tikai manas tālākās darbības savas apziņas un gribas ietvaros rezultāts. Tā kā nevar taču sākt ar to, lai sevi ierobežotu, nesaprotot kāpēc un kā. Un šis dalījums nav no primārajiem. Pat diezgan ilgi maļoties pa savu apziņu, nemaz tā automātiski šīs lietas neizdalās kā kaut kas atšķirīgs, kā acīmredzami, un pie tam apodiktiski acīmredzami atšķirīgs. . Kas tad izdalās kā apodiktiski acīmredzami atšķirīgs, ko primāri fiksē mana apziņa jabkuras refleksijas laikā, ja tikai es sev stādu uzdevumu to konstatēt? Apodiktiski izdalās tikai viens – ka mana apziņa nav viendabīga masa – ka ir kaut kas pavisam cieši ar to saistīts, tāds, ko var pat nosaukt par sevi, vai par manu, par ko man ir iespējams dažādi reflektēt un uz ko pat prognozējami iedarboties (ko es saprotu); bet tas nav ar skaidru robežu, ar skaidru svītru nodalīts, jo pakāpeniski pāriet mazāk saprotamā, mazāk zināmā, tādā, uz

ko es mazāk varu iedarboties, tad ir vēl kaut kas tālāks, pavisam tāls utt. Cilvēkam nav skaidri noteiktas robežas, kuras iekšpusē viņš var teikt – tas esmu es, un ārpusē – tas neesmu es, tas ir ārpus manis. Vistuvāk ir savs raksturs, savī uzskati, savs ķermenis. Bet arī tas jau ne pārāk noteikti. Raksturs var it kā nostāties pret gribu, bet var automātiski izpaust es. Visādi. Ķermenis tad jau diezgan droši – bet atkal tikai, kamēr nesāc iedziļināties. Tad kas tad sanāk? Sanāk tieši tā, kā ir. Pats es kodols ir praktiski neapprakstāms, bet ir IZDZĪVOJAMS. Un to arī citādi gandrīz neiespējami izdarīt – to var caur praksi, caur Dekarta tipa universālo apšaubīšanu. Tas ir es kā visminimālākais pārpalikums pēc redukcijas. Jo ikdienā es dzīvojas kā griba, uzskati, savas rakstura īpašības, sava ķermeņa īpašības un stāvoklis utt., tātad tikai kopā ar krietnu savu obligāto pavadošo svītu. Tāpat kā kāds prezidents, kas brauc ārvalstu vizītē ar visu delegāciju.

Tātad, kā redzam, primāri nav nekādu prāta un sirds jēdzienu. Darbojoties nevis ikdienas virspusējā, bet kaut nedaudz padziļinātā līmenī, šie nav tie jēdzieni, kas labi kalpo kaut kādam mērķim – jēdzīgāk izdzīvot kādu dzīves mirkli. TIE IR TIK MĀKSLĪGI UZKONSTRUĒTI, ka tā vien prasās tos precīzi definēt – un tieši tas ir tas, ko nemaz nav iespējams izdarīt, izejot ārpus ikdienas dogmātikas un automātiskās domāšanas ietvariem. Nekad nevar saprast, ko kurš ar to sirdi un ar to prātu domā. Tas ir tāds kā sauklis – pie tam egoistiskas augstprātības apdvests – tas, kurš šo saukli paceļ, it kā dabiski un automātiski atrodas vienā no šīm pozīcijām, un tikpat automātiski viņu savā varā ir pārņēmusi pārliecība, ka viņš atrodas vienīgajā iespējamajā pareizajā pozīcijā, un viņš automātiski uz tiem, ko viņš tikai tur attālās aizdomās, ka tas varētu būt citos uzskatos, raugās kā no augšas uz leju. Kā redzam – nesimpātiska aina, neētiska, netikumiska rīcība – egoisms un augstprātība, nekas vairāk tur pamatā nav. Tāpēc sevi cenošam cilvēkam vajadzētu gan censties izvairīties no šāda primitīvisma.

Vienīgi, šis sirds jēdziens ir tā iesakņojies sabiedrībā, ka neviens lāgā nezin, ko tad likt vietā, ja šis tik slikts. Tāpēc jābūt kompromisa variantam, kas gan nav nekas labs, bet tomēr, ko zobus sakodis varētu izmantot, lai pasauli šīs “sirsnības” iedarbības rezultātā nepadarītu galīgi nebaudāmu. Nu tad tā: NEVIS “AR SIRDĪ” saskatīt, bet tad jau vismaz “CAUR SIRDĪ.” Bet saskatīt tomēr jebkurā variantā var TIKAI AR TĪRU PRĀTU, SAPRĀTU, vai citādi kā nosaucot, bet ar šo jēgu. Saskatīt, uztvert, izjust, var tikai ar saprātu. Tas jau tā kaut vai pēc definīcijas. Bez saprāta vispār nekā nav, tas jau ir kā sinonīms pašam vārdam – apziņa. Saprāts ir pēc definīcijas tā daļa, kas paliek pāri pēc Dekarta redukcijām. Nevar salīdzināt, nevar izdalīt kā pretmetus prātu un sirdi, jo tīrais prāts, tīrais saprāts, es, garīgā dvēsele – tā automātiski šo sirdi sevī ietver. Bet otrādāk gan nekad nav un nav bijis, un nav ne iespējams, ne pat iedomājams.

UN TAGAD PAR MŪSU LAIKU UN TĀ PROBLĒMĀM

Tagad ir cilvēka adaptācijā un stresa cīņās iestājies vakuums, un tas ir saistīts ar straujo it kā garīguma vilni, kas savdabīgi adaptētā (popkultūras) veidā nupat īsā laikā ir pārņēmis pasauli. Garīgums nācis modē, bet tā kā tas noticis ļoti strauji, nesistemātiski, bez jebkādu pamatu iepriekšējas ieviešanas – tad tas neizbēgami sev līdzī ir atnesis neiedomājamu skaitu dažādu jaunu problēmu, ar kādām civilizācija nekad agrāk nav saskārusies. Mani lielā mērā ir ieinteresējis, vai tam visam nav arī kādas, varbūt pat visai nopietnas saistības ar tīri fizisko, ķermeņa veselību, par emocionālo labsajūtu un stabilitāti nemaz nerunājot. Kāpēc es iesaistos. Lieta tāda, ka standarta jaunveidotās profesijas, kam būtu šīs lietas jārisina, vienkārši savas noslogotības un daļēji arī profesionālo precīzo robežu dēļ līdz šim nav spējušas šīm lietām pievērsties. Tāpēc atkārtāju – šī ir tā joma, kuru uz šo brīdi neaptver neviena specialitāte. Neaptver arī ne psiholoģija, ne teoloģija. Pirmā – iepriekš minēto apsvērumu dēļ, otrā – tāpēc, ka gan ir, gan arī ir spiesta būt konservatīva, un lielā mērā arī dogmātiska.

Šis jaunais stāvoklis prasa cilvēkiem apstāties un apdomāties. Viena no visbūtiskākajām problēmām ir tā, ka cilvēki ir sajaukuši dabisko lietu attīstības kārtību. Dabīgas un apsveicamas alkas pēc kaut kā liela un augsta ir cilvēku tik ļoti parāvušas un priekšu, augšu vai vienkārši parāvušas gaisā, ka visi šim darbam nepieciešamie resursi ir palikuši uz zemes, un pie tam – visai neapskaužamā stāvoklī. Un tas ir stresa un konflikta avots – nevar sevi vardarbīgi saraustīt daļās, jāiet uz augšu, jāraujās, neapšaubāmi, bet visam es kopā, pie tam nevis tādām es, kāds nu ir, bet – vispirms šis es ir tepat uz zemes jāsakārto, un tad tas bez jebkādam grūtībām sekos garam līdzī uz augšu automātiski. Un garam nenāksies savos augstumos ar mokām censties kādu brītiņu uzturēties ar necilvēcīgu spēku palīdzību. Nē viņš tur varēs atrasties dabīgā veidā, jo visa viņa armija, apgāde un štābs jau arī būs turpat viņam blakus, un spēs jebkuru brīdi sniegt visu nepieciešamo palīdzību. Tāpēc nav jāsteidzās par katru cenu pārrauties pāri nešema robežai, kaut gan reizi pa reizei taisīt īslaicīgus uzrāvienus un ielidojumus tajā ir ļoti jauki un manuprāt ļoti vēlams. Te ir tikai viens būtisks jautājums – vai jūs patiešām savās nodarbēs esiet tur? Vai varbūt neesat? Varbūt tas, ko jūs uzskatāt par augstu garīgu stāvokli, kādā nonākat, ir tikai un vienīgi mūsu fantāzijas? Vai tad to var objektīvi izšķirt? VAR! Ir tādas metodikas, un tās katrs var apgūt. Tas ir liels darbs, jo apgūt var tikai ar pilnu cogito, un ne ar to prātu, ar ko mēs apgūstam parastās materiālās pasaules zināšanas. Un iegūt savā rīcībā pilnu augstvērtīgu cogito neizbēgami pieprasa tikt skaidrībā un galā ar savu tuvāko slāni – galvenokārt – ar savām rakstura īpašībām.

Ir ļoti būtiski strādāt ar savu raksturu, bet ne tā, kā to dara psiholoģija, bet specifiski – ar galveno mērķi - sagatavot sevi galvenās barjeras pāriešanai. Jo to egoists pāriet vienkārši nevar – tā tas no dabas ir paredzēts, tās ir dabas dabiskas un automātiskas aizsargreakcijas – tāpēc neviens par to uz dabu nedrīkstētu dusmoties – ka viņa katru tā vienkārši sev klāt nelaiž – galu galā, tādas viņai ir pilnas tiesības.

No tīrā EGO nākošā doma, stars, vispirms saskaras ar nervu sistēmu, un tur ir raksturs. Un cauri netiek. Cauri tiek tikai tie stari, kas uztur vājo garīguma līmeni, kāds ir materiālajā pasaulē. Materiālajā pasaulē garīgumu apgūst teorētiski (simbolu, līdzību veidā). Bet galvenais, kas te ir jādara – ir jāstrādā ar raksturu – tas jālabo. Ir labāk, ja praktiski nemēģina nodarboties ar “garīgām lietām”, pirms tam nav ielikts vajadzīgais pamats. Tieši šī apstākļa absolūta ignorēšana pēdējā laikā ir nesusi sev līdzī tik neiedomājami daudzas un daudzveidīgas problēmas.

Izpratnei ir būtiski tikt skaidrībā ar to “sirdi,” kas tagad ir tādā modē. Nelaime tikai tā, ka šī lieta ir padarīta par tādu kā attaisnojumu un atļauju patvaļai – kā uztveru, tā ir pareizi. Kā redziet – viens un tas pats, ja nav izlabots raksturs, tad tā arī uztveram – atbilstoši savam raksturam. Ja raksturs kārtībā, tad ar šādu sirdi apveltīts cilvēks uztver pareizi, un TIKAI TĀDĀ SITUĀCIJĀ, TĀTAD TIKAI AR IZLABOTU RAKSTURU (SIRDI), CILVĒKS PAREIZI UZTVER. Uztver viss cilvēks kopumā, darbojas kopumā, kā vienots Es, kā vienots Cogito, un šī kogito sastāvā ietilpst kā obligāts priekšnoteikums – tīra un izlabota sirds, tā tad – raksturs. Viens un tas pats dažādās niansēs – tikai sirdī tīrie iemanto tādu cogito, kas var sasniegt debesu valstību. Tātad, kā redziet – viss atduras pret praksi. Ar to sirdi ir jāstrādā, tā ir jāpadara tīra, un tad viss kārtībā. Un tieši tas ir tas, ko NEGRIBĀS, jo gribās garīgam sajusties viegli, savā fantāzijā. Vienkārši, bet ļoti skarbi. Izvēlies – jā vai nē. Ja nē – nepiemēslo pasauli ar savu iedomāto un safantazēto “garīgumu.” Ja tā darītu visi, tad pasaulē nebūtu visu šo problēmu, kas tagad riņķi ik uz soļa.

Ja viss tik slikti, vai cilvēks var glābties? Noteikti~Vai var glābties viens? Noteikti! Bez šaubām, vieglāk būtu kopā, bet – labāk augstu kvalitāti vienatnē, kā pseidogarīgumu barā, kaut arī ārēji vispārpieņemtā un it kā automātiski garīgumu nodrošinošā. Ja netiek ievērots nupat minētais pamatprincips, tad nekādi formāli ietvari neko nevar līdzēt – tikai vēl vairāk piesārņot Visumu!

Vēl nedaudz par to prātu un sirdi, vienkārši tāpēc, ka tagad tā sirds būšana tādā modē. Īstenībā iejusties var ar tīro prātu, tas it kā uztvertais ar sirdi nav aprakstāms citiem tāpat uztveramās konstrukcijās, un visdrīzāk vispār nav uztvere, bet brīvs egoistiskas fantāzijas lidojums. Ar sirdi ir tikai – Ah, Oh, O bļin, utt. Dabīgi, ka to kaut kā var pievilkt pie Tiphareth, tomēr jāsaprot, ka arī visas šīs sefīrotu lietas iet kopā tikai ar pilnu prātu un pilnvērtīgu Cogito, un nekādi ne ar kādu “sirdi.” Ekziperī teiciens – Būtisko var redzēt tikai ar sirdi – ir jāsaprot “caur sirdi.” Jo visa uztvere dabīgā veidā iet “caur sirdi,” ar to saprotot rakstura īpašības, kas ir dziļākais ego apņemošais slānis. Bet šīs rakstura īpašības vai sirds tikai atver vārtus, bet pati neko neuztver, jo sirds taču, kā labi zināms, ir akla. Sirds piedalās redzēšanas procesā, vai ir “redzīga sirds,” kad tā ir atvērusi tīrā es staram ceļu uz bezgalīgā pasauli, ko uztver, saprot un lielā mērā pat veido šis tīrais saprāts. Tātad sirds ir redzīga tikai kopā ar es staru, ar tīro

saprātu – citiem vārdiem sakot, pilnvērtīgi iekļaujoties pilna cogito sastāvā. Un tā tas ir gan materiālajā pasaule, gan tālu aiz tās robežām, un atklāj tur brīnumainas, bet reizē arī pavisam konkrētas lietas.

MĒS DZĪVOJAM INTENCIONĀLO OBJEKTU PASAULĒ (NEVIS MUMS TRANSCENDENTĀLO OBJEKTU PASAULĒ)

В ЭТОМ ИНТЕНЦИОНАЛЬНОМ МИРЕ СУЩЕСТВУЕТ ВОЗМОЖНОСТЬ ОТКРЫТЬ НЕ ТОЛЬКО ОДНУ, как у Декарта, А МНОГО АБСОЛЮТНО НЕСОМНЕННЫХ ИСТИН. Мир интенциональных объектов имеет огромное множество преимуществ по сравнению с тем миром, в котором, как это нам кажется, мы рефлексивно живем.

Значит, несомненно то, что во всяком случае, какие бы у нас не были обстоятельства, способности, знания, мы все равно, всеми своими силами, пониманием и порывом должны стремиться к этому. Мы должны исправить в себе роковую ошибку, а может просто разрешить поставленный перед нами ребус; мы должны встать с головы на ноги. Мы должны поверить сами в себе, в то, что в нас бесспорно творится, творится очевидно и непрерывно, но это мы просто перестали замечать из — за разных привычек, заученных бестолковых теорий, различных когда — то приобретенных доминант в нашем мозгу. Мы должны для этого научиться заново употреблять мышление не автоматически, рефлекторно, стереотипно, но со всей ей естественным образом присущей мудростью и плодотворностью. Мы должны научиться серьезному вчувствованию, и, перед тем, как это делать с другими, мы это должны делать с собой. Мы должны вникнуть и вчувствоваться кроме себя, в первую очередь, в Декарта и Гуссерля, в сознание тех великих людей, которые все это проделали сами на себе, и доказали, что это не только возможно, но может стать основой всей дальнейшей весьма плодотворной и интересной жизни.

Tā ir galvenā tēze, kura ir klātesoša pilnīgi visā, par ko tālāk būs runa. No tā izriet tas, ka mēs tur dzīvojam, tur piedzimstam, tur nomirstam. Un tas tā ir pilnīgi neatkarīgi no tā, kā mums katram pašam tas liekās. Tas ir objektīvi. Par to runā ļoti daudzi praktiski neapstrīdami argumenti. Ja mēs runājam, ka mums ir jāmaina sevi, jācenšas nokļūt kādā citā – kaut kādā garīgā vai kādā citādā pasaulē, tad tas tā vārdiski, simboliski. Patiesībā mēs vienmēr esam bijuši, esam un būsime šajā intencionālo objektu pasaulē. Cita lieta ir tā, ka mēs to neapzināmies, ka mēs dzīvojam sava prāta maldos. Bet tas viss ir mūsu iekšienē, un, līdz ar to, mūsu spēkos to mainīt pēc savas gribas.

Kas tā tāda – intencionālo objektu pasaule? Apziņas pilnīgi un galīgi neatņemama sastāvdaļa ir tās saturs. Te ir pirmais vingrinājums. Pārbaudiet to pie sevis! Arī nirvānai izrādās saturs. Tās nav obligāti

domas, tā ir tā plūsma, kas nemitīgi plūst apziņā – gan neatkarīgi no mūsu gribas, gan pēc tās vēlmes. Un mums nepārtraukti plūst apziņā šī skaidru vai pilnīgi prātā nefiksējamu tēlu plūsma, secība. Reizēm tur ir kādas konkrētības, reizēm tās nefiksējas, ir tikai izjūtas bez tēliem. Bet šīs izjūtas jau arī ir apziņas saturs. Kāda atmiņa – saturs. Kāda doma – saturs. Kāds iedomu tēls – saturs. Kāds priekšmets – saturs. Siltuma sajūta - saturs. Un tā tālāk – viss ir saturs. Zinātniski to sauc par apziņas intencitāti. Un tā satura atsevišķus elementus mēs varam saukt par intencionāliem objektiem. Un šai ziņā visi šie objekti ir ar vienādām tiesībām: gan atmiņas tēls, gan iedomu tēls, gan reāla koka tēls. Visi viņi ir un paliek intencionāli objekti. Uz visiem tiem es varu iedarboties ar savu gribu. Varu tos analizēt, censties paturēt, atraidīt u.t.t. Un es varu pasaukt savu saprātu, un tūlīt saprast, ka kokam ir citādas īpašības kā iedomātam rūķītim. Par dažiem tēliem es zinu vairāk, par dažiem mazāk. Man ir principiāli dažādas iespējas pret tiem attiekties, ar tiem darboties. Un tas, ka koku es uzskatu par materiālu, te nosaka tikai to, ka es zinu, ka šim tēlam ir milzum daudz tādu īpašību, un pievēršanās viņam man paver ļoti atšķirīgas tālākās plūsmas regulācijas iespējas, nekā ar kādu sapņu tēlu, vai varbūt tas var būt arī pilnīgi otrādi.

Tas ir tā, ja ir dabiskais stāvoklis. Ja nav pieliktas klāt dogmas vai ieradumi. Ikdienā mums šādi sajusties nav tik viegli, tas tā nav automātiski. Bet nav jau tas arī ļoti grūti paveicams. Ja tas pagrūtāk dodas rokā, tāpat vien pamēģinot vai noskaņojoties, tad te ir lietojamas Dekarta universālās apšaubīšanas metode, un Huserla transcendentālās epochē metode.

Katrs var šo pārbaudīt uz sevis. Vai, pielicis zināmas pūles, kāds var man pateikt, ka tas tā nav? Ka ar viņu tas ir kaut kā citādi? Tādā gadījumā viņš laikam gan būs kāds izcils ūnikums, kam vieta ne uz Zemes, bet Ginesa rekordu grāmatā.

Tas viss, kas ir manā stāstā, metodē un tālāk – dzīves veidā, tas viss, kas tur ir pamatu pamats, varētu izskatīties kā vienkārši veikls prāta triks, manipulācija ar jēdzieniem, un uz tā kā nesatricināma pamata balstīta principiāli jauna teorija, ar no tās izrietošajiem daudziem novirzieniem un praktisku risinājumu. Patiesībā jau tā tas arī ir – tieši tāds ir pirmais lielais impulss, bet tālākais gan ir rūpīga, es atļaušos teikt, pilnīgi zinātniska analīze un sintēze. Galu galā – rezultāts ir no visādām pusēm pārbaudāms praktiski, un to izdarīt var katrs, pirms viņš nopietni varētu izvēlēties kādu no tiem pieņemt kā savas dzīves vadmotīvu, un nu jau pats turpināt to izvērst un pilnveidot.

Tas tiešām ir tikai triks – kāds man teiks. Tu taču redzi to pašu pasauli, dzīvo tajā pašā pasaulē, kur pārējie normālie cilvēki, tad kāpēc gan tu sev un citiem te jauc galvas. Es uz to atbildu sekojošo. Pirmkārt, mēs visi redzam vienu un to pašu pasauli tikai principā, pēc lietu pamatīpašībām, tā sauktā kodola. Nianses, pilnīgi neapšaubāmi, mēs redzam ļoti atšķirīgi. Piemēram. Mēs divi redzam vienu un to

pašu koku. Ja mēs salīdzinātu to reālo uztveres tēlu, kas ir katra mūsu apziņā, tad tie būtu visai atšķirīgi. Es redzu tos un tos konkrētos zarus un konkrētās lapas, man gaisma uz tām krīt tieši tā, un ne citādi. Tu redzi ko citu. Un tas, ka tas ir viens un tas pats “koks,” tā jau ir prāta, atmiņas, pieredzes radīta objektivizācija. Un tad pievienojas visa zinātne. Es zinu, ka tas sastāv no molekulām, ka tas deg, ka no tā var izgatavot galdu, utt. Un šīs ir objektīvas zināšanas, tās ir man iemācītas, tās ir rakstītas grāmatās. Es tās zinu, tu tās zini, un viss tas kopumā ļauj mums pateikt: mēs abi redzam koku. Citas iemācītas zināšanas, pieredze – koka garums, lapu veids utt., ļauj mums secināt – mēs abi redzam vienu un to pašu koku. Zināšanas par to, kā mēs to pakāpeniski, un nevis visu uzreiz uztveram, varam izvēlēties uztveres leņķi, apgaismojumu, utt, ļauj mums abiem vienādi spriest – tas koks ir “lieta” un nevis kaut kāds sapņu tēls. Un nu jau mēs esam droši, mēs sajūtamies objektīvā pasaulē, mūsu rokās visi trumpji – visi to tā redz, es tam varu pieskārties un jūtu to ar roku, varu piesist un dzirdu skaņu, utt, un tad es saku droši un plaši – tā ir objektīva realitāte, tā ir matērija, un, kad tas koks nokaltīs un sadegs, tas pārvērtīsies pelnos, un tās būs tās pašas ķīmiskās vielas, tikai citās kombinācijās. Redzi - matērija nezūd. Lūk, tā ir matērija, tā ir absolūti no tevis neatkarīga pasaule. Tā ir objektīva realitāte. Un pilnīgi neuztveram, vai aizmirstam to, ko teicām desmit rindiņas iepriekš – tā ir tā pati subjektīvā uztvere, kas objektivizēta ar intersubjektīvā vidē radītām, pārbaudītām un apstiprinātām zināšanām un pieredzi. Citiem vārdiem sakot – tas viss ir un paliek subjektīvs, vai vēl citādi – ideāls, ieskaitot visu šo matēriju, kas te mūsu acu priekšā it kā norēgojās.

TRIKS. Ja jebkura apziņa ir intencionāla, тогда интенционально и трансцендентальное сознание (после метода сомнения Декарта или метода феноменологической редукции (эпохэ) Гуссерля) Кризис Европейских наук Гуссерля, 377.с.). После них нельзя усомниться в: сум когито. Но всегда, если несомненен согито, то несомненен и согитатум, т.е., то, на что это сознание направлено. Ведь не бывает направленности без того, на что оно направлено. Значит, в сознании трансцендентального субъекта существуют не только акты, но и те объекты, на которые направлены эти акты, причем существует так же аподиктически, как и сами акты, поскольку являются неотъемлемыми частями этих актов. Их существование в качестве реальных, трансцендентальных сознанию, независимых от нее вещей, явлений, процессов и событий сомнительно, но как части актов трансцендентального сознания они существуют несомненно. Независимо от сознания они не существуют. На них распространяется принцип: нет объекта без субъекта. Гуссерль назвал эти объекты интенциональными объектами. По числу и по содержанию это те же объекты, что и известные привычные нам объекты реального природного мира. Но статус существования у них иной. Реальные объекты трансцендентны сознанию и существуют сами по

себе, а интенциональные объекты суть части сознания, целиком и полностью зависят от него и вне сознания не существуют. Зато существование реальных объектов сомнительно, проблематично, а существование интенциональных объектов несомненно, аподиктично. Так как интенциональные объекты существуют аподиктически, то установление разного рода связей между ними дает в перспективе бесконечное множество аподиктических истин.

Мир интенциональных объектов полностью един и единый. Там есть все, только некоторые объекты ближе к центру — к нам, а некоторые подальше, некоторые яснее, а некоторые — темнее. Очень близко, но из-за отсутствия знаний — весьма в неопределенном виде (в темноте) находится наша нервная система, наш мозг — мир нашей психо- и нейрофизиологии. Оно так близко, что как будто даже сливается со мной, кажется совершенно неотделимой. Немного дальше все остальное мое тело — тоже кажется неотделимым от меня. Он и есть неотделимый, но — как интенциональный объект, очень близкий мне интенциональный объект (но как самостоятельный трансцендентальный объект — сомнителен). Эти самые близкие к чистому я структуры помогают мне понимать и расшифровать, и в многих случаях — и создавать более отдаленные интенциональные структуры, должны помочь мне понять самому себе весь свой интенциональный мир. И это только для одной, но зато чрезвычайно важной цели — для установления связи, для плодотворного взаимодействия с той единственной — той истинно трансцендентально особи — в котором я по настоящему и со всем своим порывом, желанием и возможностями — и заинтересован, что в принципе есть вся самая глубокая суть всей моей жизни.

ES UN TRANSCENDENCE

Ja cilvēks atrodas savā dabiskajā stāvoklī - brīvs no fantāzijām, skata realitāti patiesi, tad viņam vienmēr jāizšķir tikai viens: vai iemesls šai brīdī apziņā esošajam esmu es, vai nē. Ja nē, tad nav jāfantazē, kas ir šis iemesls vai cēlonis. Apzīmē to ar Ne Es, kuru obligāti pieņem par vienu un vienotu, un viss. Viss pārējais, ko par dzīvi sauc, ir vienkārši vērot un eksperimentēt - ko Es varu domāt vai darīt, lai kāda šī Ne Es daļa kļūtu par manu Es. To panāk, eksperimentāli izzinot noteikumus, un tos izmantojot. Tā no nees var potenciāli dabūt visu, ieskaitot izpratni par mūžīgajiem jautājumiem, un panākt šai ziņā mieru sevī. Nevajag meklēt neko paša safantazētu, tas rada stresu un neveiksmes, vajag ļoti cieši turēties pie Ne Es kā realitātes, vienkārši vienmēr jācenšās to uztvert tīrā veidā, nesajaucot ar savām domām un fantāzijām.

Visas pasaules iespējamās kļūdas slēpjas tikai te - cilvēks izfantazē to, kas nav. Tātad - viņš egoistiski sevi stādās priekšā lielāku un varenāku, nekā uz šo brīdi patiesībā ir.

VISS NEES priekš manis vienmēr ir TRANSCENDENTĀLS - pēc izpratnes, un absolūti reāls kā dotais. Citādi sakot - visa sajūtās saņemamā pasaule man ir reāla, bet tās iemesls vai avots ir transcendentāls. Tas, kas nav transcendentāls - tas esmu es pats - Ego Cogito Dekarta izpratnē un definīcijā. Tā kā pati apkārtējā pasaule ir vienmēr priekš katra no mums transcendentāla, kas ir mūsu uztveres fenomenu autors (Kanta transcendentālais ideālisms). Ne Es ir mūsu uztveres fenomeni, ko rada vienotā un vienīgā slēptā transcendentālā pasaule. Nekad neviens nav varējis pateikt vairāk - ne filosofis, ne teologs, ne mistiķis, un tāpēc nav jēgas te galvu laužīt. Viss sāls, un visa rozīnīte ir detaļās, dziļumos.

Vienīgais, kas te zināms pilnīgi skaidri un noteikti - attiecību algoritmi ir apslēpti, bet noteiktās robežās tie ļaujās atšifrēties Un tas sniedz milzīgu baudu un visādus praktiskus labumus. Tāpēc, visus spēkus un darbošanās prieku vajag koncentrēt uz šo vienīgo, ļoti konkrēto uzdevumu un mērķi.

Tāda ir kopīgā sevis un pasaules uztveres shēma, un mūsu darbošanās algoritms tajā. No tā izriet ļoti plašs un daudzveidīgs filosofisku atziņu un praktiski izmantojamo metodiku klāsts. Šeit ar to ir iespējams iepazīties.

VIENAS LAPAS TĒZES

Atomu teorija paredzēja, ka visus redzamos priekšmetus nosaka atomu kombinācijas, patiesībā šifrs. Un šifrs jau ir tas pats, kas skaitļi, burti, formulas. Nav pat svarīgi līdz galam tehniski saprast, kā šī šifra maiņa mijiedarbojas ar maņu orgāniem. Svarīgi ir tas, ka šis šifrs jau ir tīri ideāla padarīšana, un ka tas praktiski ir tas pats, kas mūsu priekšstati, idejas, ko mēs uztveram kā reālo apkārtējo pasauli. Tas ir atkal viens diezgan viegls dematerializācijas ceļš.

Visa pamatā ir un paliek vēlmju piramīda. Kamēr runa iet par visu paketi līdz tam, ko saucam par garīgu, tikmēr viss ir kārtībā, un palīdzībai sev jebkurā situācijā, lai uzlabotu savu dzīvi, garstāvokli, daļēji arī veselību, nav jāgudro nekāda principiāli jauna Amerika. Viss ir pieietams, ir bezgala daudz bioloģisku, fizioloģisku, psiholoģisku, psihoterapeitisku metodiku, un tur patiešām ir no kā izvēlēties. Un katrai noteikti ir racionālais grauds, un katram kāda ir vairāk, kāda ir mazāk piemērota metodika. Un visa zinātne taču nepārtraukti attīstās šajā jomā, rodas aizvien jaunas un jaunas metodikas, tiek pārvērtētas un pārbaudītas vecās.

Un šīs piramīdas augšgalā ir reliģija tajā tās nozīmē, kur tā palīdz cilvēkam labāk orientēties dzīvē, pārvarēt tās problēmas. Mēs visi zinām, cik ļoti liela loma te ir psihoterāpījai, psiholoģiskai nostādnei. Un ticība kā psiholoģiska un psihoterapētiska metodika šeit spēlē ļoti augstu lomu.

Viss mainās tajā brīdī, kad garīgais kļūst cilvēkam par nepieciešamību pats par sevi. Tad tas vairs nav līdzeklis, kā cilvēkam sasniegt patīkamāku, ērtāku, drošāku dzīvi, bet gan pašmērķis - kad tas ir vajadzīgs vienkārši tāpēc, ka citādi nevar. Un tad tā nav vairs akla ticība, bet patiesība. Cilvēkā atmostas patiesības alkas, saistītas kopā ar milzīgu ziņkārību, kas pie tam vērsta uz ļoti plašām tematikām. Un šādi patiesības meklējumi, kas tad jau vienmēr ir garīgi, un garīgais arī šādam cilvēkam nav nekas cits, kā patiesības meklējumi, un izdzīvošana patiesībā, tad kļūst par dzīves pamatu.

Lūk, šajā situācijā, kurā kvalitatīvi mainās cilvēka centienu būtība, ir kvalitatīvi jāmainās arī metodikai. Te nav ko darīt ar veco pamatnostādni. Te ir jāveic viss redukciju ceļš, ir jāpārstāda uztveres paši pamati.

Un vēl. Jo augstāk kāpjam pa vēlmju piramīdu, jo metodika kļūst adekvātāka. Princips ir tas pats, kādēļ mēs nedrīkstam ilgi, lietot hormonu preparātus, piemēram, insulīnu vai hidrokortizonu. Dziedzeri, kuriem šis hormons jāizstrādā, saņemot tos bez piepūles no ārienes, vienkārši kļūst kūtri, un beigās vispār atrofējas. Tāpēc pareizā ir nevis aizvietošanas terapija, bet kāpšana augšup pa regulācijas trepēm. Un otrais, ja vajag tomēr aizvietot, tad arī aizvietot pēc iespējas augstākā regulācijas līmenī. Jo tad viss tas, kas ir zem aizvietošanas līmeņa, dzīvo it kā dabīgu dzīvi, un visi regulācijas mehānismi tur saglabā savu dabīgo stāvokli. Bet vienmēr ir labāk nevis aizvietot, bet stimulēt, un stimulēt pēc iespējas augstākā līmenī. Un vēl labāk, nekā tieši stimulēt, ir dot mājienu, lai stimulē rodas pašā sistēmā. Un tas tad ir visgrūtākais, bet patiesībā vienīgais derīgais.

Tad lūk, tieši te visi gali un noslēpumi sanāk kopā un atklājās. Analogijas te ir ļoti plašas un ļoti augstas. Tieši tāpēc pasaulē pastāv noslēpums, pastāv ziņkāres aizmetņi, kurus nedrīkst uzspiest, bet ar viltu un apkārtceļiem jācenšas atmodināt. Tātad - svarīgi lai viss notiktu pēc katra cilvēka brīvās gribas. Tad ir sasniegts īstais mehānisms, kā visa pasaule un pārpasaule darbojas un savstarpēji mijiedarbojas.

Arī praktiskā ikdienas dzīvē tas mums nav svešs - pats izdarīšu, jau bērns ietiepjas. Jo instinktīvi kaut ko nojauš, ka tas ir ārprāta svarīgi. Mīlestība tīrās mīlestības pēc un nevis aiz aprēķina - tas pats, sekss mīlestības dēļ un sekss par naudu - tas pats, nabags, bet nedrīkst lepnumu zaudēt - tas pats, māksla kā iekšējais aicinājums, nevis naudas dēļ - tas pats. Lūk, kur gali labi un skaidri saiet kopā, kur ir garīgs pamatojums daudzām ikdienas parādībām.

TRANSCENDENCE KĀ PASAULES UZTVERES IERADUMA UN NOSACĪJUMA REFLEKSA MAIŅA

Ar šo jēdzienu - transcendence - te ir domāta vienkārši apzināta un mērķtiecīga dažu svarīgu ieradumu un ar tiem saistīto nosacījuma refleksu maiņa.

Tā ir ļoti fundamentāla un sena lieta, kas kopš seniem laikiem ir saistījusi cilvēku prātus, un dara to arī tagad. Un tomēr, šai ziņā pastāv milzīga atšķirība starp teorētiskiem prātojumiem, un praktisko realizāciju. Jo dzīvē tev var būt dažādas zināšanas, uzskati, dzīves veids, pārliecības - vairāk vai mazāk izteiktas, tās var migrēt, saplūst, atdalīties, jaunveidoties, reducēties, pilnveidoties, degradēties, no jauna atdzimt, tu vari tām ticēt stipri, ticēt mazāk, neticēt nemaz, tad atkal ticēt, utt. Bet transcendence ir diskrēts stāvoklis, tā vai nu ir, vai nav. Vai nu tu esi šajā, vai tajā pusē. Ja tu esi transcendences pusē, tad atkal var būt viss tāpat kā otrā pusē - tu vari visam kam ticēt vai neticēt, ticēt mazāk vai vairāk, zināt mazāk vai vairāk. Bet tad tas viss ir šajā, transcendences pusē. Šīs abas puses savstarpēji nepārklājas, nepāriet pakāpeniski viena otrā. Ja tu esi ikdienas pieredzes pusē, tad tā ir tava vienīgā pieredze. Tu nezini transcendentālo pieredzi. Bet, ja tu esi transcendentālajā pusē, tad tev pilnībā saglabājas arī iepriekšējā - ikdienas dzīves pieredze. Tātad, tu esi burtiski divreiz bagātāks un pilnīgāks savas pieredzes ziņā.

Kad es biju gadu desmitiem intuitīvi un caur ļoti daudzpusīgu zināšanu uzkrāšanu un pārstrādi virzījies uz šīs robežas sasniegšanu, un kad es to beidzot, tiesa stingri lielos gados, beidzot skaidri un noteikti pievārēju, tad es sapratu, ka pastāv vairāki paralēli ceļi uz to. Es pats izgāju zinātnes, zināšanu, un reizē intuīcijas ceļu, tātad, tīra prāta ceļu (tiesa gan, ka iepriekš kādus piecpadsmit gadus intensīvi biju veltījis mantrām, bet tas nekādu krasu un tiešu rezultātu nedeķa, tomēr nevaru zināt, kā būtu, ja nebūtu to darījis). Es nebiju iesaistījies nevienā formālā reliģiskā kustībā, kaut gan to izdzīvošanai veltīju vairākus desmitus gadu intensīva darba un saņēmu pretī bagātīgu izjūtu daudzveidību, kas, tātad, man arī nav gājušas garām. Kā jau vairums līdzīgu ļaužu, arī budismu cik necik iepazīnu, tiesa, mazāk ka citas reliģijas.

Un tikai tad, kad pa citiem ceļiem es biju savu robežšķirtni pārgājis, es gandrīz vai nejauši uzrakos uz šīs lietas - uz šo seno budisma atzaru. Tas bija man ļoti patīkams atklājums, kas beidzot visu pilnībā salika pa plauktiņiem. Tā ir JOGAČARA (Yogācāra) vai CITTAMATRA: vissenākais, visintelektuālākais un visgrūtākais BUDISMA paveids, kas, cita starpā, izskaidro, kā mūsu, cilvēku apziņā un prātā notiek pasaules uztvere un veidojas pieredze - tiešs jauno laiku subjektīvā ideālisma (Bērklijs, Hjūms), transcendentālā ideālisma (Kants), transcendentālās fenomenoloģijas (Dekarts, Huserls), priekštecis. Ar

lielu apmierinājumu redzēju, ka tas viss patiešām ir pilnīgi tas pats, tā ir transcendence. Un tā vai nu ir, vai nav. Tu vari būt daudzkārt budists, kristietis, jūdaisma, hermētisma, vai kādas citas reliģijas piekritējs, gan būdams transcendentāls, gan nebūdams. Tu var būt zinātnieks, atomfiziķis, elementārdaļiņu speciālists, vai arī apziņas pētnieks, neiorofiziologs, psihofizioplogs, vai nu būdams transcendentāls, vai nebūdams. Tu vari būt mākslinieks, gan tajā, gan šajā pusē. Tu vari būt visparastākais ikdienas cilvēks, būt liels filozofs, un būt vai nu te, vai tur.

Tātad, transcendence ir stipri fundamentālāka padarīšana, kas tieši ne no kā no augšā minētā nav atkarīga. Kaut gan katrā no šīm sfērām noteikti darbojoties, acīmredzot var sevī tuvināties šim stāvoklim.

Bet no kā tas ir atkarīgs tieši. Tieši tā ir mērķtiecīgi virzīta, ļoti koncentrēta prāta darbība, kas nodarbojās ne jau ar kaut kādiem pārdabiskiem, bet ar mūs ik dienu, ik brīdi pārplūdinājošiem jēdzieniem. Tikai darbojas koncentrēti. Tur ir ļoti konkrētas un precīzas metodikas. Es runāju par to, kā šī lieta izskatās mūsdienās. Un te mums nāk talkā Dekarts, Bērklijs, Kants, Huserls, kā arī modernā elementārdaļiņu fizika, pat pārāk tajā neiedziļinoties profesionālā līmenī.

Pasaules aina un attiecības paliek vienas un tās pašas, vai mēs esam pieraduši uzskatīt, ka Zeme griežās ap Sauli, vai ka Saule griežās ap Zemi. Mēs taču labi saprotam, ka absolūtā nozīmē nav ne vienādi, ne otrādi. Viss atkarīgs no skatu punkta. Ja visi mums riņķī dzīvo tā, it kā kustētos Saule, un Zeme ir nekustīgs atskaites punkts, tad katram no mums ir ērtāk dzīvot, pievienojoties un pieradinoties dzīvot kā vairākums.

Ja gribam izprast astronomiju, būvēt kosmosa kuģus vai ceļot uz svešām planētām, tad šo darbu laikā ir jāmaina skata, atskaites punkts. Tomēr, ikdienas dzīvē tas netraucē dzīvot ar to atskaites punktu, kurš ir vispārpieņemts, pierasts, kuram atbilst daudzi garu gadu gaitā apzināti vai neapzināti iestrādātie paradumi un nosacījuma refleksi, tai skaitā labais tonis un pieklājība pret apkārtējiem.

Gluži tāpat ir ar katra cilvēka personīgo pasaules uztveri. Arī te pastāv vispārpieņemtais standarts, kas ir pieslīpējies cilvēku savstarpējo attiecību vēstures simtos un tūkstošos gadu. Tā ir ikdienas pieeja, kad centrā mēs ikviens liekam materiālus priekšmetus un to, kas ar tiem notiek un var notikt. Arī cilvēku mēs pirmajā impulsā uztveram tā materiālajā veidolā. Izejot no šī sākuma stāvokļa, mēs meklējam tālāk aizvien smalkākas likumsakarības, atvasinām domās neredzamās pasaules, un tad nokļūstam grūtībās, jo kaut kāds instinkts saka, ka tām tā kā jābūt galvenajām, kaut gan ikdienu, veselais saprāts un zinātne ietiepīgi saka pretējo.

Bet ir otrs variants. Mēs varam palūkoties uz pasauli no dziļumiem, virzienā uz āru. To ir ļoti grūti reāli izdarīt tā paša ieraduma dēļ. Ieradums ir tik stiprs, ka spēj itin visu, arī visaugstākos garīgos

centienus itin veikli realizēt "it kā." No iekšas? - nav problēmu: stādos priekšā, iztēlojos, iedzīvojos, un lūk, skatos no iekšas. Būtu neiespējami un bezjēdzīgi man vispār turpināt runu, ja man nebūtu paveicies pēc ilgiem dažādu ļoti intensīvu meklējumu gadiem reāli izmainīt dažus savus šos nosacījuma refleksus, domāšanas paradumus vai stereotipus. Un tāpēc es zinu, kas tad kļūst redzams, kāda ir izmaiņa pasaules uztverē.

Lieta tāda, ka tikai raugoties no dziļuma uz ārpusi, ir iespējams ieraudzīt pirmo pasaules priekšstata slāni. Konkrētības labad pateikšu, ka tas ir tas, ko kā dabīgu un pašsaprotamu Šopenhauers analizē savā darbā "Pasaule kā griba un priekšstats." Es pat domāju, ka, neveicot transcendences procesu sevī, šo darbu saprast un izjust vispār nav iespējams, tāpat kā ļoti daudzus citus pasaules lielāko domātāju, kā arī daļas reliģiozo filosofu (es te galvenokārt domāju ziemeļu budisma galēji intelektuālo virzienu kopu) darbus. Jo citādi šie darbi liksies kā sarakstīti vienkārši kādā svešvalodā, kurai, tiesa, ir kaut kāda attāla līdzība ar mūsu dzimto valodu.

Pirmais uztveres slānis ir nevis materiālo priekšmetu, bet gan priekšstatu slānis. Tēlainības pēc es varētu pateikt tā - katram cilvēkam viņa vislielākajos dziļumos, kurus par atskaites punktu ļauj izmantot transcendence kā metodika, kas tiks šeit vismaz daļēji aprakstīta, atrodas pirmais it kā ekrāns, un tas ir priekšstatu ekrāns (citādi sakot, ideju ekrāns). Un tam piemīt tāda īpašība, ka attēlus uz tā redz, tikai skatoties virzienā no dziļuma uz āru, bet neredz, skatoties no āra uz dziļumu. Tāpēc arī, dzīvojot bez transcendences, mēs to nekad neredzam. Mēs redzam gatavus priekšmetus, un no tiem cenšamies prātā izdomāt to, kam it kā vajadzētu būt uz tā ekrāna. Bet tas nav iespējams, jo uz ekrāna rādās realitāte, bet mēs ar savu prātu paliekam tikai savu fantāziju pasaulē.

Spēja ieraudzīt to, kas notiek uz šī ekrāna patiešām ir to pūļu vērts, ko jāpieliek, lai paveiktu transcendences procesu. Manuprāt tas ir nesalīdzināmi vairāk, kā apceļot nezināmas zemes un valstis, izlasīt bezgala daudz jaunu grāmatu, vai izdzīvot dažādus dabas likumus un pasaules ēkas brīnišķīgās harmonijas, saklausīt cilvēku un pārcilvēcisku spēku iedvesmas mūziku, izveidot sevis paša fantāziju, dažādu ticējumu un ticību pasauli.

Bez tam, visi šeit pieminētie jaukumi jau nekur nezūd, un no tiem nekādā veidā nav jāatsakās. Transcendence vienkārši ievērojami bagātina dzīvi, un ko ar to darīt tālāk, to katrs var lemt pats.

UZMETUMI - LAUKA STRUKTŪRA

FORMĀLI: IDEĀLISMS

Filosofijā ideālisms ir filosofiju grupa, kuras apgalvo, ka realitāte ir fundamentāli mentāla un nemateriāla.

Klasiskais ideālisms

Monistiskais ideālisms - apgalvo, ka apziņa, nevis matērija, ir esamības pamats. Tas ir monistisks, tāpēc, ka saka, ka ir tikai viena veida lietas Visumā; un tas ir ideālisms, jo apgalvo, ka šī viena lieta ir apziņa. Anaksagors (480 p.m.ē.) ir pazīstams kā "Nous" (Mind, Prāts), jo viņš mācīja, ka visas lietas ir radījis Prāts, ka Prāts satur kopā kosmosu un sniedz iespēju cilvēkiem pieslēgties kosmosam vai rāda ceļu uz dievišķo.

Reliģiskais ideālisms. Daudzas reliģiskas filosofijas ir specifiski ideālistiskas. Ticība, ka ar zināšanām apveltītas būtnes (Dievs, eņģeļi un gari) bija pirms nedzīvās matērijas ļauj pieņemt, ka sajūtošs subjekts ir nepieciešama realitāte. Hindu ideālisms ir centrālais Vēdu filosofijā. Kristiešu teologi ir pieturējušies pie ideālistiskiem uzskatiem, bieži uz Neoplatonismu balstītiem, kaut arī kopš 12. gs. Lielu iespaidu atstāja ar Aristoteļa filosofiju balstītais sholasticisms. Tālākais rietumu teistiskais ideālisms (piemēram, Herman Lotze – aizstāvēja dažas mehanistiskā materiālisma tēzes, kritizēja vitālismu; vēlāk - objektīvais ideālisms, tuvs Leibnica monādām) tika plaši pieņemts protestantu teologu vidū. Varētu teikt, ka dažiem modernajiem teoloģiskajiem novirzieniem, tādiem kā "New Thought Movement" un "the Unity Church" piemīt dažas ideālisma iezīmes. "Christian Science" teoloģija ietver ideālisma paveidu: tā māca, ka viss, kas patiesi eksistē, ir Dievs un Dieva idejas, ka pasaule, kāda tā parādās sajūtās, ir tai pamatā esošās garīgās realitātes šķietamība, traucējums, ko ir iespējams koriģēt (gan konceptuāli, gan cilvēka pieredzes gaismā), pārorientējot (spiritualizējot) domāšanu. Ķīnā neo – Konfūcieši (Wang Yaming) māca, ka objekti nepastāv ārpus apziņas, jo apziņa piešķir tiem formu. Nevis pasaule piešķir veidu prātam, bet prāts, kas piešķir jēgu pasaulei, tāpēc vienīgi prāts ir visa saprātīgā avots, jo tam piemīt iekšējā gaisma, iedzimta morālā dievišķība un sapratne, kas ir labs. Mahayana Budisma Yogācāra skolas apziņas novirziens nav īsts metafizisks ideālisms, jo tā domātāji nekoncentrējas uz apziņu, lai postulētu, ka tā ir noteikti reāla, tā viņiem ir vienīgi nosacīti reāla, jo tā uzrodās no brīža uz brīdi, un to izsauc mainīgi iemesli un apstākļi, un ir svarīga tāpēc, ka rada karmu un tāpēc ciešanas.

Subjektīvais ideālisms (nemateriālisms vai fenomenālisms) apraksta attiecības starp pieredzi un pasauli, kurā objekti nav nekas vairāk kā to uztvērējā esoši sajūtu datu "kūlīši." Tā paudējs ir Bērklis, kas apgalvoja, ka indivīdi var zināt tikai sajūtas un idejas tieši, un nevis kā abstrakcijas, tādas kā "matērija", un ka ideju eksistence ir atkarīga no to uztveres - esse est percipi; "to be is to be perceived". Arthur Collier neatkarīgi no Bērklja publicēja līdzīgus uzskatus.

Transcendentālais ideālisms – to iedibināja Immanuels Kants astoņpadsmitajā gadsimtā, un tas postulē, ka prāts saveido mūsu uztverto pasauli telpas un laika formā. “...ja es noņemu nost domājošo subjektu, tad visai materiālajai pasaulei vajag mirklī izgaist, jo tā nav nekas cits, kā mūsu kā subjektu sajūtās uzrodoša fenomenāla parādība un reprezentācijas veids” (Critique of Pure Reason A383).

Objektīvais ideālisms - asserts that the reality of experiencing combines and transcends the realities of the object experienced and of the mind of the observer. Proponents include Thomas Hill Green, Josiah Royce, Benedetto Croce and Charles Sanders Peirce.

Absolūtais ideālisms. Schelling (1775–1854) claimed that the Fichte's "I" needs the Not-I, because there is no subject without object, and vice versa. So there is no difference between the subjective and the objective, that is, the ideal and the real. This is Schelling's "absolute identity": the ideas or mental images in the mind are identical to the extended objects which are external to the mind. Absolute idealism is G. W. F. Hegel's account of how existence is comprehensible as an all-inclusive whole. Hegel called his philosophy "absolute" idealism in contrast to the "subjective idealism" of Berkeley and the "transcendental idealism" of Kant and Fichte, which were not based on a critique of the finite and a dialectical philosophy of history as Hegel's idealism was. The exercise of reason and intellect enables the philosopher to know ultimate historical reality, the phenomenological constitution of self-determination, the dialectical development of self-awareness and personality in the realm of History. In his Science of Logic (1812–1814) Hegel argues that finite qualities are not fully "real" because they depend on other finite qualities to determine them. Qualitative infinity, on the other hand, would be more self-determining and hence more fully real. Similarly finite natural things are less "real"—because they are less self-determining—than spiritual things like morally responsible people, ethical communities and God. So any doctrine, such as materialism, that asserts that finite qualities or natural objects are fully real is mistaken.

Hegel certainly intends to preserve what he takes to be true of German idealism, in particular Kant's insistence that ethical reason can and does go beyond finite inclinations. For Hegel there must be some identity of thought and being for the "subject" (the mind of any human observer)) to be able to know any observed "object" (any external entity, possibly even another human) at all. Under Hegel's concept of "subject-object identity," subject and object both have Spirit (Hegel's ersatz, redefined, nonsupernatural "God") as their conceptual (not metaphysical) inner reality -- and in that sense are identical. But until Spirit's "self-realization" occurs and Spirit graduates from Spirit to Absolute Spirit status, subject (a human mind) mistakenly thinks every "object" it observes is something "alien," meaning something separate or apart from "subject." In Hegel's words, "The object is revealed to it [to "subject"] by [as] something alien, and it does not recognize itself." Self-realization occurs when Hegel (part of Spirit's

nonsupernatural Mind, which is the collective mind of all humans) arrives on the scene and realizes that every "object" is himself, because both subject and object are essentially Spirit. When self-realization occurs and Spirit becomes Absolute Spirit, the "finite" (man, human) becomes the "infinite" ("God," divine), replacing the imaginary or "picture-thinking" supernatural God of theism: man becomes God. Tucker puts it this way: "Hegelianism . . . is a religion of self-worship whose fundamental theme is given in Hegel's image of the man who aspires to be God himself, who demands 'something more, namely infinity.'" The picture Hegel presents is "a picture of a self-glorifying humanity striving compulsively, and at the end successfully, to rise to divinity." A major concern of Hegel's *Phenomenology of Spirit* (1807) and of the philosophy of Spirit that he lays out in his *Encyclopedia of the Philosophical Sciences* (1817–1830) is the interrelation between individual humans, which he conceives in terms of "mutual recognition."

Aktuālais ideālisms - is a form of idealism developed by Giovanni Gentile that grew into a "grounded" idealism contrasting Kant and Hegel.

Plurālistiskais ideālisms. Pluralistic idealism such as that of Gottfried Leibniz takes the view that there are many individual minds that together underlie the existence of the observed world and make possible the existence of the physical universe. Pluralistic idealism does not assume the existence of a single ultimate mental reality or "Absolute".

Fiziskais ideālisms. Idealist notions took a strong hold among physicists of the early 20th century confronted with the paradoxes of quantum physics and the theory of relativity. In *The Grammar of Science*, Preface to the 2nd Edition, 1900, Karl Pearson wrote, "There are many signs that a sound idealism is surely replacing, as a basis for natural philosophy, the crude materialism of the older physicists." This book influenced Einstein's regard for the importance of the observer in scientific measurements. In § 5 of that book, Pearson asserted that "...science is in reality a classification and analysis of the contents of the mind...." Also, "...the field of science is much more consciousness than an external world."

Sir Arthur Eddington, a British astrophysicist of the early 20th century, wrote in his book *The Nature of the Physical World*; "The stuff of the world is mind-stuff";

"The mind-stuff of the world is, of course, something more general than our individual conscious minds.... The mind-stuff is not spread in space and time; these are part of the cyclic scheme ultimately derived out of it.... It is necessary to keep reminding ourselves that all knowledge of our environment from which the world of physics is constructed, has entered in the form of messages transmitted along the

nerves to the seat of consciousness.... Consciousness is not sharply defined, but fades into subconsciousness; and beyond that we must postulate something indefinite but yet continuous with our mental nature.... It is difficult for the matter-of-fact physicist to accept the view that the substratum of everything is of mental character. But no one can deny that mind is the first and most direct thing in our experience, and all else is remote inference."

Ian Barbour in his book *Issues in Science and Religion* (1966), p. 133, cites Arthur Eddington's *The Nature of the Physical World* (1928) for a text that argues The Heisenberg Uncertainty Principles provides a scientific basis for "the defense of the idea of human freedom" and his *Science and the Unseen World* (1929) for support of philosophical idealism "the thesis that reality is basically mental".

Sir James Jeans wrote; "The stream of knowledge is heading towards a non-mechanical reality; the Universe begins to look more like a great thought than like a great machine. Mind no longer appears to be an accidental intruder into the realm of matter... we ought rather hail it as the creator and governor of the realm of matter."

Jeans, in an interview published in *The Observer* (London), when asked the question:

Do you believe that life on this planet is the result of some sort of accident, or do you believe that it is a part of some great scheme?

replied:

I incline to the idealistic theory that consciousness is fundamental, and that the material universe is derivative from consciousness, not consciousness from the material universe... In general the universe seems to me to be nearer to a great thought than to a great machine. It may well be, it seems to me, that each individual consciousness ought to be compared to a brain-cell in a universal mind.

What remains is in any case very different from the full-blooded matter and the forbidding materialism of the Victorian scientist. His objective and material universe is proved to consist of little more than constructs of our own minds. To this extent, then, modern physics has moved in the direction of philosophic idealism. Mind and matter, if not proved to be of similar nature, are at least found to be ingredients of one single system. There is no longer room for the kind of dualism which has haunted philosophy since the days of Descartes. Sir James Jeans addressing the British Association in 1934.

Finite picture whose dimensions are a certain amount of space and a certain amount of time; the protons and electrons are the streaks of paint which define the picture against its space-time background. Traveling as far back in time as we can, brings us not to the creation of the picture, but to its edge; the

creation of the picture lies as much outside the picture as the artist is outside his canvas. On this view, discussing the creation of the universe in terms of time and space is like trying to discover the artist and the action of painting, by going to the edge of the canvas. This brings us very near to those philosophical systems which regard the universe as a thought in the mind of its Creator, thereby reducing all discussion of material creation to futility. Sir James Jeans *The Universe Around Us* page 317.

The chemist Ernest Lester Smith wrote a book *Intelligence Came First* (1975) in which he claimed that consciousness is a fact of nature and that the cosmos is grounded in and pervaded by mind and intelligence.

Bernard d'Espagnat a French theoretical physicist best known for his work on the nature of reality wrote a paper titled *The Quantum Theory and Reality* according to the paper: "The doctrine that the world is made up of objects whose existence is independent of human consciousness turns out to be in conflict with quantum mechanics and with facts established by experiment." In an article in the *Guardian* titled *Quantum weirdness: What we call 'reality' is just a state of mind* d'Espagnat wrote that:

"What quantum mechanics tells us, I believe, is surprising to say the least. It tells us that the basic components of objects – the particles, electrons, quarks etc. – cannot be thought of as "self-existent". He further writes that his research in quantum physics has led him to conclude that an "ultimate reality" exists, which is not embedded in space or time.

Kāpēc ir vajadzīgs lauks? Ar ko tas labāks par mūsu ikdienas pasaules uztveri?

Patiešām – kāpēc? Ikdienas praktiskajā (tā dēvētajā materiālajā) dzīvē tas mums nekādā ziņā nav vajadzīgs. Zinātnē tas ir vajadzīgs tāpēc, ka citādi vienkārši vēl pēc kāda laika aizvien vairāk un vairāk krāsies jautājumi, kas citādi nav izskaidrojami vai risināmi – pagaidām elementārdaļiņu fizika, drīz vien arī visa neiropsiholoģija. Un, ja filosofiju skaitām par zinātņi, tad tā jau tagad tur ir absolūti nepieciešama. Reliģijās nav vajadzīga, jo tur ir savas dogmas, ko vispār nekas ne iespaido, ne maina. Ikdienas pasaules uztvere – materiālisms – filosofijā praktiski vispār gandrīz neko nevar pasākt, un nospiedoši lielākā filosofijas daļa, vismaz pēdējo trīs, četru gadsimtu laikā, ir būvēta uz ideālisma pamatiem.

Tomēr – Vienotais Lauks nav tieši ideālisms, kaut gan ir nesalīdzināmi tuvāks tam, nevis materiālismam.

APCERES

Neviens reliģiskais nav atnesis no atrašanās Laukā nevienu sakarīgu tā aprakstu, tikai neskaidrus emocionālus tēlus. Un viņi jau arī laikam nemaz laukā nenonāk, viņi nemaz to necenšas izdarīt.

Laukā nonāk attiecīgi darbojošies filosofi un zinātnieki. Viņi tad arī nes skaidrus lauka aprakstus, katrs pēc sava vēlamā skatu punkta. Katrā ziņā, šie dati ir pārbaudāmi un principā atkārtojami. Zinātnieks neuzstāda tiešu mērķi nokļūt laukā, viņa mērķis ir izzināt patiesību, un viņam šķiet, ka viņš to arī izdara, un tā patiesība atklājās kā lauks, un šajā laukā darbojās daudzas konkrētas attiecīgās zinātnes likumsakarības. Filozofs arī meklē patiesības, un, darot to godīgi, noteikti atjēdzās laukā, un spēj godīgi un objektīvi aprakstīt tajā notiekošo.

Liksim kopā zinātnieku, filosofu un personīgo pieredzi, un centīsimies to sistematizēt tā, lai radītu vienotu sistēmu, kas atšķiras no personīgās fantāzijas ar to, ka jebkurš cits principā to var pats sajust un pārbaudīt, tiesa, ja veic visus tam nepieciešamos sagatavošanās darbus – apmācību un treniņus.

Kas ir vispāratzīts?

1) Garīgas darbības obligāts priekšnosacījums ir jebkuru garīgās dzīves objektu uztvert ārpus savu egoistisko vēlmju lauka (Šopenhauers to sauc par gribu, un to, ka tikai retais ģēnijs ir uz to spējīgs – apcerēt jebkuru realitātes objekta tīro iekšējo dabu, ārpus savas gribas. Pēc Šop. Cilvēks tā nonāk svētlaimē, un tas ir, plaši ņemot, budisma piegājiens).

Bet pēc Šop., un arī Leitmana ts neattiecas uz ikdienas dzīvi. Pēc Šop., ģēnijam ir atļauts būt ikdienā padullam, un citādi nemaz nevar būt. Pēc Leitmana ir pilnīgi vienalga, ko dara ikdienā, jo ikdienas pasaule nekādi nav saistīta ar garīgo pasauli. Arī kristietība visai mēreni attiecas pret labiem darbiem, luterānisms radās pēc tam, kad Luteram nāca apskaidrība, ka ne jau labie darbi taisno cilvēku... Pēc Huserla arī nav nekāda sakara ar ikdienas dzīvi. Pēc jūdaisma sakars ir absolūti principiāli nozīmīgs, tas ir visa pamatu pamats. Pēc krišnaitu pieejas arī ir tāpat, tas ir pamatu pamats, ka ir jāpilda noteikumi ikdienas dzīvē. Secinājums ir tāds, ka šai ziņā nepastāv vienots viedoklis, un te ne par kādu pašsaprotamību vai acīmredzamību nevar būt nekādas runas. Jo vēlamo emocionālo stāvokli sasniedz gan tie, gan tie. Vai tas ir viens un tas pats, vai atšķirīgs stāvoklis – par to ir nepieciešams spriest, un par to zemāk tiks daudz runāts.

Ir pagājis gads, kopš uzrakstīju “Racionālo irracionālismu”, un tagad varu kritiski izvērtēt savu galveno domu par cilvēku un vienoto garīgo lauku. Šī gada laikā esmu izpētījis daudzus filosofus, un jāatzīst, ka tomēr palieku stingri pie savas metodes. Man tā šķiet ļoti skaidra un konkrēta. Tātad, atkārtoju: Cilvēks secīgi veic sekojošas darbības: a) ar dažādu paņēmieni palīdzību nonāk pie principiālas sava transcendentālā Es atjēgas; b) konstatē, ka viņš var sevi sadalīt 2 polos – kā uztveri un kā aktivitāti, pats paliekot virs tām; c) eksperimentē, līdz atklāj, ka viņa paša būtība ir griba, kas nosaka aktivitāti; d) eksperimentē un saprot, ka uztvere ir viņa pasivitāte, un tā tikai pastarpināti ir atkarīga no viņa gribas; e)

aptver, ka uztvere, jebšu nepārtraukti uztveramā pasaule ir vienota; f) apjēdz, ka ir vērts visus spēkus veltīt tam, lai šādu kopējo ainu saglabātu un padziļinātu uz dažādu gribai pakļaujošos pārklājumu radīšanu aktivitātes un pasivitātes (Es un Ne Es, jebšu Liktenis) starpā; g) šī nodarbe ir tik pilnīga, ka spēj cilvēku pilnībā apmierināt un piepildīt, tā nekad nebeidzās un sola bezgalīgas svētlaimes iespējas.

I PRIEKŠTECI

1) DEKARTS

2) KANTS

3) ŠOPENHAUERS

a) Struktūras, kas pakļaujās pietiekama pamatojuma principam – pietiekama pamatojuma likuma četrās saknes (balstās uz tāda paša nosaukuma darbu).

b) Brīvās struktūras (balstās uz “Pasaule kā priekšstats un griba”)

4) HUSERLS

II KOPĒJIE SECINĀJUMI UN SAISTĪBA AR KOPĒJO LAUKU

ŠOPENHAUERS

внутренняя сущность самого человека, — демон, который им руководит и который не его выбрал, а выбран им самим, как говорит Платон, — его умопостигаемый характер, как

выражается Кант. (192. lpp., 53.par.)

застревает на том, что Кант называл явлением в противоположность

вещи в себе, на том, что Платон называл становящимся, никогда не сущим в противоположность сущему, никогда не становящемуся, на том, наконец, что у индийцев называется покрывалом

Майи; другими словами, эта философия ограничивается тем подвластным закону основания познанием, с помощью которого никогда нельзя достигнуть внутренней сущности вещей, а можно только до бесконечности идти вслед за явлениями, двигаться без конца и цели, подобно белке в колесе, пока, наконец, утомленный искатель не остановится на любой точке, вверху или внизу, желая добиться и от других почтительного отношения к ней. ... то, что проявляется во всякой относительности, но само ей не подчинено, (194)

Ceturrtā daļā Šop. “Pasaule kā...” uzsver, ka griba ir primāra, un nemainīga. No manas puses – primāra, tas pilnīgi noteikti tā, bet nemainīga? Jā, nemainīga tai ziņā, ka neiespaidojas no zemāka – no prāta un saprāta tieši, bet – ja dialogā ar Ne Es paveras jauni apstākļi un iespējas, tad, liekot lietā visu sev pakļauto arsenālu – saprātu un prātu ar visu savu pasauli, kas pastāv uz pietiekamas pamatotības 4 Šop. Postulātiem, viņa – šī brīvā griba var gribēt sevi mainīt un pilnveidot. Tā atrisinātos šī Šop. Nelielā (vai varbūt tomēr milzīgā) nepilnība, un nekas no viņa lieliskā izklāsta nebūtu jāatmet. Un tepat mazliet tālāk Šop. Tāpat runā par raksturu, pieved labus paskaidrojumus, ka tas nemainās, vienkārši citādāk izpaužās atkarībā no tā, kā cilvēks izprot apkārtējos apstākļus un motīvus. Te viņš raksta lieliski, gudri un manuprāt pareizi. Tikai tomēr vienpusīgi – jo mēs tomēr zinām, ka cilvēks var mainīt raksturu, un to var darīt pēc savas gribas. Un te nav nekādu grūtību vai pretrun u, jo tas nemaz nerunā pretī gribas visaugstākajai pozīcijai un brīvībai. Ja griba iegrib mainīt raksturu, tad raksturs arī izmainās. Un nekas nav jādara. Iegrib, un jau ir. Ja tikai iegrib, un nevis izdoma, ka iegrib. Un viss pārējais jau ir kas cits. Tas, ko saucam par pašu grūto rakstura audzināšanas procesu vienkārši ir šī jaunā rakstura pakāpeniska adaptēšanās pamatojuma pietiekamības likuma vadītajā vidē. Te tāpat nav nekādu pretrunu ar Šop., vienkārši viņu es papildinu, un tas var būt ļoti būtisks papildinājums, jo tuvina šī autora lieliskās domas realitātei. (es to rakstu konkrēti pēc Šop. 55 paragrāfa, krieviski PDF – 207.lpp.)

Если для обыкновенного человека познание служит фонарем, который освещает ему путь, то для гения оно — солнце, озаряющее для него мир. (Šopenhauers, 140. lpp, mir kak volja i predst.)

Un gala apkopojums – vienotā lauka un 2 personu teorija (mana) pagaidām ir vienīgā, kas bez pūlēm visas šīs pretrunas atrisina.

MOTO - transcendence

НАЙТИ, ПОНЯТЬ, ПОЧУВСТВОВАТЬ, И СОЗДАТЬ СЕБЯ – РУКА В РУКУ, НЕСМОТРЯ НА И ЗАСЧЕТ СВОЕЙ СУДЬБЫ

ATRAST, IZPRAST, IZJUST UN RADĪT SEVI - ROKU ROKĀ, PAR SPĪTI UN UZ SAVA LIKTEŅA RĒĶINA

UNDERSTAND, EXPERIENCE AND CREATE YOURSELF – HAND IN HAND, IN SPITE AND ON THE INVOICE OF YOUR FATE

Ceļš uz iekšēju mieru, pārliecību, ticību un piepildījumu

Путь к внутреннему покою, уверенности, вере и наполнению

The path to inner peace, confidence, faith, and fulfillment

JAUNA PIELIETOJAMĀS FILOZOFIJAS METODE CILVĒKA PAŠREALIZĀCIJAI, PAŠATTĪSTĪBAI UN HARMONIZĀCIJAI – ĪSS KOPSAVILKUMS

Savulaik visas tagadējās zinātnes nozares ir atdalījušās no filozofijas; un šāds process likumsakarīgi turpinās arī mūsdienās ar jaunu pielietojamās filozofijas atziņu un metodiku nākšanu pasaulē. Ņemot vērā apstākli, ka gan visa filozofija kopumā, gan, it sevišķi, tās pamata disciplīnas, tādas kā apziņas filozofija un gnozeoloģija, balstās mūsu apziņā, uztverē, domāšanā un emocijās, tātad, lielā mērā, arī mūsu nervu sistēmas un smadzeņu darbības likumsakarībās, ir tikai dabīgi, ka arī šīs nozares varētu, savukārt, daudz vērtīga smelties filozofijas atzinumos.

Pie šādas atziņas un izpratnes esmu nonācis, pāris desmitus gadu darbojoties dažādās neirofizioloģijas un psihofizioloģijas zinātniskās laboratorijās, kur centieni atklāt jaunas cilvēka harmonizācijas un pašizpaušmes iespējas balstījās fizikas, bioloģijas un psiholoģijas jomās. Ar laiku man kļuva acīmredzami, ka centieni šajā noslēgtajā uzskatu telpā lielā mērā ir izsmēluši savas iespējas, un radās instinktīva sajūta, ka nepieciešami principiāli jauni impulsi un idejas, kas iegūstamas tikai no ārienes, no visvienotāko un fundamentālāko zinību krātuves, tātad, no filozofijas.

Daudziem cilvēkiem ir visai attāls priekšstats par filozofiju, kā par kādu garlaicīgu un bezjēdzīgu spriedelēšanu. Patiešām, filozofija ir tik plaša valstība, ka tur sastopams viss, arī garlaicība. Tomēr, tai pat laikā, tā ir bijusi mājvieta daudziem, pasaulē pazīstamiem, izciliem cilvēkiem, kas patiesi un dziļi dzīvojuši filozofijā, raduši tur reālu pamatu savai dzīvei, atraduši tur vienīgo iespēju savai pašizpaušmei, attīstībai, harmonijai, zinātkāres apmierināšanai, atraduši tur visu savu mieru, savu ticību, savu cerību un arī mīlestību. Es uzskatu, ka tikai attīstot un izkopjot sevī spēju iejusties viņu iekšējā pasaulē, mēs varam cerēt saprast un izjust viņu pirmajā skatījumā šķietami sauso un garlaicīgo, grāmatās izlasāmo filozofiju.

Un tagad izklāstīšu metodes pamatprincipus:

1) Izprast un izjust nozīmē kļūt līdzīgiem, bet, lai kļūtu līdzīgi, ir jāizprot un jāizjūt. Ej nu saproti šādu dialektiku. Bet varbūt nemēģināsim to saprast ar vārdiem, bet ar darbiem, lēni, pamazām, soli pa solim iepazīsim mūs interesējošos filozofus – šos šķietami savādos cilvēkus, kas šķiet tik garlaicīgi, bet no kuru domām, grozi kā gribi, tomēr ir radusies visa mūsdienu zinātne, lielā mērā arī ētika un pat ticība. Mums vajag nevis sistemātiski iepazīt visu filozofiju (tam nepieciešami gari gadi, un lai tā paliek maize

akadēmiskām aprindām). Mums nepieciešams nevis daudz un virspusēji, bet maz un ļoti dziļi. Pamatā mūs interesēs Dekarts, Bērklis, Loks, Hjūms, Kants, Fihte, Huserls, daļēji arī Leibnics, Spinoza, Šopenhauers, Ņūtons, Einšteins, Edingtons, un citi. **Iepazīt caur iedziļināšanos un iejušanos – tāds tad arī ir manas metodikas pirmais princips.**

2) Ko konkrēti mēs savai metodikai pārņemam no klasiskās filozofijas? Mēs pārņemam ideālismu. Nebrīnīsimies! Tieši tas arī ir pats pirmais, kas jāizdara, kaut arī tas ir ārpārta grūti, jo tam pretojas milzīgs daudzums dzīvē uzkrātu ieradumu un nosacījuma refleksu. Tomēr, lai cik tas neliktos neparasti, bet fakts ir tāds, ka praktiski visi pēdējo gadsimtu filozofi, kuru vārdus mēs visi esam dzirdējuši, un kas ir radījuši ne tikai visu filozofijas ēku, bet arī likuši metodiskus pamatus mūsdienu zinātnes un tehnikas attīstībai, ir bijuši ideālisti. Mēs nevaram viņus saprast, ja mēs nespējam viņiem kļūt līdzīgi pasaules uztveres ziņā, tātad, nespējam saskatīt pasauli ideālista acīm. Mierinājumam varu tepat jums apgalvot, ka jums līdz ar to nav jābaidās pazaudēt ierasto pasaules izjūtu un iespējas tajā praktiski dzīvot un darboties. Nepaļaujaties šādiem maldiem, tā nav taisnība. Jūs nevis ko pazaudēsiet, bet, gluži otrādi, iegūsi vienu papildus maņu, jaunu pasaules, dzīves un sevis paša uztveres un izpratnes iespēju. Ceļš uz ideālismu būs visai racionāls, praktiski nesaskarsimies ar ierastajām psihotehnikām – relaksācijām, meditācijām, lūgšanām, koncentrācijām. Tas būs zinātnes – filozofijas un dabas zinātnes (galvenokārt neurofizioloģijas) ceļš. Vēl pašā sākumā jāatzīmē, ka ideālista ikdienas garstāvoklis un izjūtas jau pašas par sevi ir ļoti liels sasniegums ar paliekošu un daudzveidīgu vērtību. Šis stāvoklis, pat bez visa tā, par ko runāsim turpmāk, ir ļoti tuvs tam, ko reliģijās apzīmē par “apgarotu.” Tikai mūsu gadījumā cilvēks nekādā veidā nezaudē saiti ar realitāti, un ir pie “pilna prāta,” pat daudz reālāka, asāka, saprast un darboties griboša un varoša. Šī stāvokļa sasniegšana vien automātiski atrisina daudzas problēmas. Skaidrības labad brīdinu šo ideālismu nesajaukt ar ikdienā biežāk saprasto ideālismu kā ētisku kategoriju, šeit iet runa par ideālismu filozofiskā nozīmē. **Tātad, manas metodikas otrs punkts ir – kļūstam ideālisti, pie tam nevis domās, bet dzīvē, pa īstam.**

3) Kā filozofija un ideālisms ļaus mums pašizpausties, kā un kāpēc tā mūs harmonizēs, kā tā ļaus mums veidot labākas saites ar citiem cilvēkiem? Vispirms mums jācenšas izjust un pilnīgi zinātniski saprast pirmo un galveno ideālisma būtību, un līdz ar to arī priekšrocību. Lielā mērā tas ir darbs un treniņš. Mums ir lielā mērā, ļoti precīzi un skaidri jāaptver, ka mūsu apziņa saņem nevis rupjus, sajūtu orgānos primāri nokļuvušus signālus, bet gan augsti integrētu informāciju, ko mums sagatavo sajūtu analizatori, kas, blakus citam, ietver sevī arī visaugstākos galvas smadzeņu garozas apvidus. Šī informācija, ko uztver mūsu apziņa, tiek veidota, izmantojot ļoti daudz ko no mūsu pašu iedzimtās un iegūtas pieredzes. Un tādēļ, tikai tāpēc, ka pamata analizatori visiem cilvēkiem ir vienādi, viņi pasauli

uztver vienādi. Tomēr, vienādi uztver tikai visrupjāko pasaules, matērijas pamatu. Tā mēs saprotam, caur ko mēs esam vienoti ar pasauli, ar dzīvniekiem, ar citiem cilvēkiem – caur līdzību. Lai kaut ko uzzinātu, iepazītu, ir jākļūst līdzīgam. Mēs pēkšņi saskatām, ka tieši šeit ir atslēga un ceļš uz vienotību, uz labākām attiecībām, uz garīgu attīstību un izaugsmi. Tikai ideālismā mēs skaidri izjūtam vienotības principu visai tai realitātei, kas ar mums ir kontaktā. Un šī vienotā realitāte atrodas ar mums vienotā vidē, un citas vides nav, nekad nav bijis un nebūs. Tā ir ļoti skaidra, noteikta un droša sajūta, un tā jau pati par sevi iedarbojas ļoti nomierinoši. Šādā stāvoklī pilnīgi atšķirīgi no ikdienas priekšstatiem parādās arī nāves tēma, un rodas iespēja ļoti lēni un pamazām pie tās pierast, kas arī atstāj nomierinošu un harmonizējošu iespaidu. Viss tas kopumā pamazām veido skaidrāku un noteiktāku sevis izjūtu, bez kuras nekāda cik necik nozīmīga pašizpaušme, kas mūsu rokās ir vienīgais darbīgais harmonizācijas līdzeklis, nav iedomājama. **Izprast un izjust nozīmē kļūt līdzīgam – tas ir pamata princips, kas mums caur ideālismu atklās ceļu gan uz pasaules atklāsmi, gan uz optimālu sadarbību ar to, kā arī uz pašizpaušmi un harmonizāciju – un tas tad arī sastāda manas metodes trešo punktu.**

4) Kā filozofija spēs apmierināt mums zinātkāres un patiesības meklēšanas instinktus, kā arī iemantot ticību, cerību un mīlestību? Kā mēs konkrēti darbosimies sava jauniegūtā ideālisma ietvaros? Aptversim savas metodes pamata darbojošās personas: es pats, mana grība, no vienas puses; un viss pārējais – realitāte, daba, notikumi, kā mans liktenis, no otras. Ko darīsim ar šīm personām? Vispirms izzināsim un definēsim tās pēc citu pieredzes (t.i., filozofu – kas mums liks iepazīt un mācīties pielietot filozofiju un ideālismu kā precīzu zinātņi), pēc tam – dziļi un patiesi savā personīgajā reālās sadarbības un saspēles procesā un pieredzē. Tā mēs īstenībā ieraudzīsim un pārliecināsimies, ka visa manā apziņā esošā un mainīgā realitāte, ko es neidentificēju kā pats sevi, ir mans liktenis. Atklājas pārsteidzošs priekšstats, ka šī realitāte vai liktenis var būt ne tikai izziņas objekts, kas apmierina zinātkāres un patiesības meklēšanas instinktus, bet arī partneris, kas apmierina pamata baidrošanās instinktu, un, kā kronis tam visam – var būt arī ticības, cerības, un pat mīlestības avots un objekts. Es pats visu laiku mainos šīs sadarbības un saspēles ar likteni rezultātā, man ir visas iespējas pilnveidoties, un, jo vairāk es augu, jo augstāks ir manas izziņas kāres, manas ticības, manas cerības, un manas mīlestības horizonts un reālais līmenis. **Tātad, manas metodikas ceturtais punkts ir – uz sava likteņa rēķina augam un pilnveidojamies, apmierinām savas iedzimtās prasības pēc zināšanām, izpratnes, sadarbības; un, līdz ar to, audzējam lielumā, plašumā un spēkā savu ticību, cerību un mīlestību.**

5) Kā filozofija un ideālisms palīdzēs mums sakārtot visikdienišķākās lietas? Tas notiek pa diviem ceļiem. Pirmais ir tīri neirofizioloģisks – ja tev augstākie regulācijas līmeņi ir kartībā, tad tas gluži automātiski sakārtos visus zemāk esošos regulācijas līmeņus. Otrs ir ticības princips, kas, kā iepriekš

redzējām, mūsu metodē spēlē visai ievērojamu lomu. Mēs zinām milzīgo ticības spēku, kas var izpausties visikdienišķākajās lietās, un atrisināt visas cilvēka problēmas, kas citādi šķiet pilnīgi bezcerīgas. **Speciāli nedzīsimies pēc veiksmes un panākumiem gluži ikdienišķās lietās, bet, ja liktenis tādas mums sūtīs, tad ar pateicību tās pieņemsim – tāds ir manas metodikas piektais punkts.**

6) Un visbeidzot – ko tad mēs savā jaunajā pielietojamās filozofijas metodē pārņemsim no sen zināmām lietām, no neuro- un psihofizioloģijas? Mēs paņemsim ļoti daudz. Pirmkārt, kā jau minēju iepriekš, funkciju regulācijas hierarhijas pamatprincipu – ja ir kārtībā augstākie neirālās regulācijas līmeņi, tad tiem pakļautie zemākie līmeņi un fizioloģiskās funkcijas ļoti lielā mērā sakārtosies pašas no sevis. Mēs paņemsim visas daudzpusīgās zināšanas par nervu sistēmas uzbūvi un darbību, un par visa organisma fizioloģiju. Jo citādi mums ir grūti saprast, kādi ir mūsu reālie resursi un iespējas. Mēs saprotam, ko nozīmē dažādi veģetatīvās nervu sistēmas sniegtie signāli, mēs varam reāli izvērtēt stresa situācijas, mēs varam sekot tā dinamikai, mēs visu laiku varam turēt savā kontrolē atgriezenisko saiti, kas ļauj ne tikai fantāzijas, bet realitātē sekot līdz tam, ko mēs darām, un kādi ir šai ziņā mūsu panākumi. Tātad, pamatā mēs ņemam stresa kontroles un biofīdbeka principu izpratnes un realizācijas iespējas. Tas ļauj mums vajadzības gadījumā panākt lielu un dziļu filozofisku jautājumu risinājumu variantu objektivizācijas iespējas. Bez tam, ļoti spēcīgs rīks daudzu lielu jautājumu izpratnē ir analogiju uzstādīšanas iespējas ar cilvēka nervu sistēmas darbības dažādām niansēm, kas ir iespējams vienīgi pie dziļām zināšanām kā filozofijas, tā neurofizioloģijas jomās. **Tātad – iespējami dziļa filozofijas integrācija ar praktiskās neurofizioloģijas sniegtajām iespējām, tas ir manas metodikas sestais un noslēdzošais punkts.**

Nobeigumā jāatzīmē, ka nebūt nav jāapgūst, un jāspēj sevī reproducēt viss šeit minētais apjoms. Te ir sniegts pārskats par jaunām, daudzveidīgajām iespējām, kas cilvēkam paveras principā, realizējot pirmo, vienīgo pilnīgi obligāto nosacījumu – kļūstot par īstu, dzīvu ideālistu šeit minētajā filozofiskajā nozīmē. Pārvarot šo pirmo barjeru, kas patiesībā ir liels, garš un grūts ceļš, katram pašam pavērsies iespēja ieraudzīt un saprast, kas tieši no šeit minētā viņam kurā brīdī konkrēti ir visvairāk nepieciešamais, un tad pie tā arī strādāt. Dotajā brīdī, kamēr šis pirmais etaps jums sevī nav praktiski realizēts, viss turpmākais apraksts var likties grūti saprotams, nepierasts un neticams, un tāpēc nav cita ceļa, kā pagaidām, uz laiku, pieņemt šeit manis sacīto ar tādu kā iepriekšēju (darba, operatīvo) ticību. Tomēr tam nevajadzētu tā palikt ilgi – pie pirmās radušās iespējas viss ir jāpārbauda pašam uz sevis, un tikai pēc tam to var atļauties pieņemt ar nopietnu, vai pat galēju ticību.

Kaut arī metode ir veidojusies ilgā laikā, tā savu tagadējo – reālas praktiskas pielietošanas veidolu ir sasniegusi tikai pavisam nesen. Tāpēc man šobrīd nav šajā jomā izveidojušies konkrēti organizatoriski

ietvari un to praktiskās realizācijas formas, ko es tagad arī sāku meklēt. Esmu gatavs uzklaut dažādus viedokļus, ierosinājumus, piedāvājumus, iebildumus. Skaidrs, ka šeit, apjoma ierobežojuma dēļ, varu savas piedāvājamās iespējas atspoguļot un pamatot tikai ļoti virspusēji. Patiesībā metode pamatvilcienos ir nobeigta, kā arī ir izstrādātas daudzas detaļas. Ir viena nenodrukāta grāmata (2012), un otram ir praktiski gatavs pirmais melnraksts. Bez tam es esmu pārtulkojis no angļu valodas latviešu valodā kādas trīs vai četras senas grāmatas par līdzīgiem jautājumiem. Ar šiem materiāliem pamazām iepazīstināšu interesentus turpmākās iespējamās sadarbības laikā.

MATĒRIJAS – APZIŅAS SASKAŅOŠANAS PROBLĒMA

Cilvēks piedzimst kā materiālists. Lielāko tiesu viņš arī nomirst kā materiālists. Tomēr dažs nē, jo citādi jau vispār nebūtu iemesla, kāpēc lai mēs par šo te padomātu.

Cilvēkam nemaz nav doti daudzi sevi un citus pārliecināšanas rīki, metodes, paņēmieni. Vispārliecinošākais arguments ir acīmredzamība. Zinātnē tam atbilst simtprocentīga novērojuma vai eksperimenta atkārtojamība. Tad tas tā ir, un viss. Un nevarētu būt iespējams, ka arī tad vēl būtu iespējami dažādi uzskati, un cilvēkiem būtu par ko strīdēties. Bet strīdas taču arī par visacīmredzamākajām, tātad visskaidrākajām un visneapšaubāmākajām lietām un sakarībām. Kā tas tā var būt?

Tas ir tādēļ, ka dažādiem cilvēkiem vieni un tie paši vārdi ļoti bieži apzīmē dažādas lietas. Mēs to labi redzam pie dažādiem likumu iespējamiem skaidrojumiem un interpretācijām. Un tā nu reiz ir sfēra, kur šiem jautājumiem tiek pievērsta speciāla uzmanība. Kaut kā cenšas novērst dažādi interpretētu apzīmējumu radītos sajukumus zinātnē, bet bieži ar visai vājām sekmēm, sevišķi bioloģijā, psiholoģijā, socioloģijā, arī filosofijā. Tas jau tad arī pamatā ir iemesls, kāpēc stingri zinātnisku ceļu atrašanas iespējas te tiek reizēm visai smagi apšaubītas. Un tā jau arī ir – šādas, dažādās manipulācijās ar jēdzieniem iegūtas zināšanas patiešām bieži ir vājas kvalitātes un praktiski maz derīgas. Katrā ziņā, ja mēs spējam cik necik sakarīgi noformulēt pamata algoritmus, tad mūsdienās ir visai sakarīgi šīs problēmas novelt uz dažādu mehānisku skaitļotāju un domātāju pleciem. Kā teica kāds pazīstams valstsvīrs: *He царское это дело.*

Kāds tad pastāv alternatīvs zināšanu iegūšanas veids. Tas ir – iejušanās, vai tikpat labi varam to saukt par intuīciju, tas pats vien ir. Nu lūk – to nu nevar izdarīt neviens dators, neviena logaritmu tabula. Bet – vai tad te var būt kāda runa par acīmredzamībām, par atkārtojamībām. Katrs taču iejūtas pa savam, līdz ar to katrs gūst savu rezultātu. Nu jā – desmit mākslinieki taču uzgleznos kaut nedaudz atšķirīgus viena un tā paša modeļa viena un tā paša brīža redzējumus.

Jā, bez šaubām, un skumji būtu, ja tā nebūtu. Jo desmit roboti ar vienādu struktūru un programmu taču uzgleznotu to vienu modeli pilnīgi vienādu – tie būtu kā desmit klonēti modeļi. Nu jā, pret to mēs instinktīvi katrs nostājamies pret. Tā kā mēs gribam individualitāti, mēs viņā instinktīvi un dziļi pārlicinoši sajūtam milzīgu vērtību un nozīmību. Nu jā, bet acīmredzamas patiesības taču arī gribas, ne jau velti katrā no mums jau kopš dzimšanas ir ielikts šis ziņkārības velniņš. Mēs gribam izjaukt pulksteni, vienkārši lai redzētu, kā tie zobratīņi tur iekšā kustās.

Vai šīs lietas vispār kaut kādi iet kopā? Jebšu tie vieni, nu ar to intuīciju, ir tie mākslinieciskie, nu tie liriķi, un tie otri, tie ziņkārīgie – nu tie ir tie fiziķi, un starp tiem abiem būs mūžam būt dziļam nesaprašanās valnim ar dziļu ūdens grāvi piedevām.

Patiesībā jau tā arī ir. Mēs taču katrs šādus, vairāk vai mazāk izteiktus tipus patiešām ikdienā novērojam ik uz soļa. Vai mēs varētu iedomāties viņus samierināt. Droši vien taču, ka nē. Lai taču viņi tādi ir, kādi ir, katrā taču kāds jaukums, un abi divi mums var būt interesanti, kaut vai katrs pie attiecīgā noskaņojuma. Ar vārdu sakot, liksim citus mierā, domāsim katrs pats par sevi.

Nu tad tā – bez tās fizikas nekādi neiztikt praktiskajā, ikdienas dzīvē. Arī zinātnē bez tās ne soli nevar paspēt. Tā ir šo fiziķu sfēra. Un šī sfēra izbeidzās tur, tajā jomā, ko mēs vienā vārdā apzīmējam kā garīgo, pat neskatoties uz to, ka daudzi zem šī vārda sagrupē visai atšķirīgas lietas. Vienalga, tas nu ir acīmredzams fakts, ka šī joma viņiem ir slēgta, dators tur ielauzties nespēj.

Nu un tagad liriķi – intuitīvistu. Viņi taču ir vāji fiziķu pasaulē, nu tad viņu sfēra būtu tā nosacīti garīgā. Ieslēgsim šajā jēdzienā nosacīti arī visu bezgala plašo mākslas sfēru. Nu ieslēgsim tur arī reliģijas. Nu labi, viņi redz parādības, viņiem ir tiešie vadi ar visādiem kosmosiem un visādām tur mītošām būtnēm, katram savādāk. Viņi laikam prot runāt mēlēs, laikam tie izcilākie arī prot raustīties atklāsmes krampjos, un tiem nāk putas pār lūpām.

Viņi iejūtās, un saka, ka tur tas viss ir tieši tā, tikai nevar atnest un nodot savu vēstījumu mums citiem, mums saprotamā veidā, ja nu ne valodā, kā viņuprāt visai vājā un nepilnīgā veidā, nu tad kādā citā. Bet nevar nekādā veidā. Un tad mums pārējiem piezogas šaubas – varbūt viņi tikai fantazē, vai pat vēl trakāk – varbūt viņi vienkārši mūs muļķo, varbūt grib sev izsist no tā visa kādu labumu? Nu labi – pašaubāties, pašaubāties, bet ko tu darīsi – prāta spējas te ieviest kādu kārtību taču ir atceltas, tas viss palicis pie tiem primitīvajiem fiziķiem. Nu un tad nekas cits neatliek, kā vien pierast un pieņemt kā pašsaprotamas šādas izcilu iejušanās vai fantāziju meistarū izdarības.

Nu lūk, nemaz tik iepriecinoša un daudzsološa šī aina neizskatās. Tomēr, manuprāt tā ir visai godīgs mūsu apkārtējās dzīves attēlojums, tā ir mūsu ikdienā sastopamā realitāte. Mēs jūtam, ka kaut kas te tomēr nav kārtībā. Bet ļoti grūti saprast – kas?

Es gribu sniegt ļoti skaidru un konkrētu atbildi uz šo jautājumu. Tāpēc paskaidrošu vairākas lietas.

Pirmkārt – fiziķi visu laiku ir pakļauti objektīvās īstenības kontrolei, tāpēc viņi vienkārši ir spiesti katru savu fantāziju, bez kurām nu nekādi nevar būt arī tīri materiālistiska zinātne, pārbaudīt praksē. Liriķiem šāda kontrole netiek piemērota. Tāpēc fiziķi neizlaižas, un viņu darbība ir maz atkarīga no personiskajām īpašībām. Savukārt liriķi, sajutuši bezkontroles situācijas jauko garšu, tūlīt nonāk sava rakstura īpašību diktātā – un, līdz ar to, no tām te ir atkarīgs milzīgi daudz kas. Jo tas šeit ir ļoti būtisks kontrolieris, filtrs. Un arī uz ārieni tas ir bezmaz vai vienīgais, pēc kā mēs varam vērtēt šādu cilvēku darbus un paustās idejas – vispirms – kas tu esi par cilvēku, un pēc tam – ko tu tur runā (muldi).

Nu un tikai tagad varam runāt par virsrakstā parādīto tematu. Un tas, ko es te gribu uzreiz skaidri pateikt, ir sekojošais. Pasaulē ir vēl arī filosofija. Tā ir kā robežšķirtne starp šīm divām aprakstītajām galējībām, un tas tad arī ir tās spēks un tās misija. Bez šaubām, filosofija arī noteikti paprasīs – kas tu esi par cilvēku. Bet filosofija paprasīs arī to – vai tu neesi mulķis, vai tev ar prātiņu viss ir kārtībā, vai tev visi ir tā īsti mājās. Un tāpēc tikai filosofija var pieveikt to, kas gadu tūkstošiem ir cilvēkus šķīris un naidojis. Filosofija šo jautājumu ir gatava atrisināt, un pasniegt gala rezultātu ikvienam, gan fiziķim, gan liriķim saprotamā veidā. Un ne tikai kā teorētisku atziņu, bet gan kā precīzu un skaidru programmu un metodi, ko katrs var izmantot savā ikdienas dzīvē.

Tagad konkrēti par virsrakstā pacelto tēmu. Un, tā kā ievads neizbēgami bija nepieciešams tik garš, tad centīšos šo jautājumu atbildēt ļoti īsi, skaidri, kodolīgi, un viennozīmīgi. Ceru, ka tas izdosies.

Vispirms gaisināšu plaši izplatīto mītu par filosofiju kā izteiktu prātošanu. Tā nav taisnība. Tiesa, filosofijā pastāv racionālistu grupa, bet tā pārstāv nelielu filosofijas daļu. Un arī te racionālisms (un tīrā matemātika, kas, kā likums, ir visu racionālistu stiprā puse; filosofijā vispār ir daudz matemātiķu) pamatā pilda tikai tādu kā tehnisku palīgglomu. Jo idejas filosofi gūst ne jau racionālā, bet pārsvarā tieši intuitīvā veidā, iejušanās veidā – vai nu iejūtoties apkārtējā dabā, vai citos cilvēkos, vai arī dziļi pašam savā apziņā un pašā sasaistes procesā starp sevi un apkārt esošo pasauli.

Tātad: filosofi nekādā ziņā nav sausiņi, viņi atrodas daudz tuvāk māksliniekiem kā zinātniekiem. Un tai pat laikā – nepieļauj nekontrolētus fantāziju lidojumus. Viņi tur lielā cieņā acīmredzamību, saprot to gan kopumā, gan detaļās. Tātad: viņi patiešām atrodas vidū starp šīm divām sākumā raksturotajām

cilvēku grupām. Bez tam, filosofi, kā likums, ir dziļi, viņi nekad neapmierinās tikai ar kādu šauru jomu, viņi vienlaikus vienmēr pārziņa arī visu spēles laukumu.

Un tagad par matēriju un apziņu. Es domāju, ka šis jautājums patiešām ir pamatos reāli atrisināts, un to paveikt bija iespējams vienīgi filosofiskā ceļā. Vienīgi nezināšanas un ieraduma pēc cilvēki turpina uzstāt, ka šis jautājums stāv pāri cilvēka spēkiem. Tā nav, tas ir cilvēka spēkos. Likums ir tāds: ir jācenšās iedziļināties sevī un uztvert acīmredzamas patiesības, tā, kā tās ir, un nevis tā, kā noteikts kādā iepriekš pieņemtā dogmā. Lai to panāktu, filosofijā pastāv sen atklātas un praksē pārbaudītas, precīzas metodikas. Un pēc tam – soli pa solim vien uz priekšu, līdz kā zvīņas nokrīt no acīm, un visu var reāli ieraudzīt pa īstam, un brīnumainā kārtā vienā cilvēkā, vienās smadzenēs, vienā garā tas lieliski sadzīvo.

Cilvēks pamatā ir garīgs (pareizāk – nekādi nav definējams, ir, tāds, kāds ir), bet uz garīgas bāzes konstruēts reāls materiālisms, kas ne par matu nav sliktāks par to dogmātisko materiālismu, kurš ideālismā redz savu ienaidnieku. Pastāv šī sadzīvošana, un tā ir dabīga, un tāpēc cilvēks tajā jūtas labi. Un viņam nav jāatslēdz domāšana kā kaitīga, bet viņš var izmantot visā pilnībā savu nekādi nedalīto COGITATIO, katru reizi savai gribai ņemot talkā kādu tā daļu, citreiz intuīciju, citreiz domāšanu, citreiz iztēli, citreiz speciāli ģenerētu nekā nedarīšanu – kā nu kuru brīdi pašam labpatīk. Reizē tas ir stāvoklis, kas vislabākajā iespējamajā veidā atbilst tām prasībām, kādas daba uzstāda, lai cilvēka smadzenes un nervu sistēma varētu normāli un optimāli darboties, līdz ar to mazinot iekšējos konfliktus, spriedzi, stresu un disharmoniju. Vienkārši cilvēks iemanto iespēju labi justies, pie tam ne mazākā mērā neriskējot ievainot, gluži pretēji, ievērojami audzējot savu pašcieņu (un reizē apbrīnojāmā kārtā pamanoties neiekulties kārdinātāja – egoisma valgos, kas ar savu viltību un pieglaimību ir gatavs sagraut ne mazumu cilvēka godīgi pielikta darba un pūļu rezultātus).

P.S.

Es te gribu uzsvērt vienu lietu, ar domu, ka tas kādam varētu padarīt skaidrāku to ainu, ar kādu mēs sastopamies praktiski ikdienā šī virsrakstā minētā jautājuma sakarā. It kā tas varētu likties pašsaprotami, un filosofijas un reliģijas vēsture to skaidri parāda, un tomēr – mūsu domas tam parasti pārslīd pāri.

Mēs ne tik ļoti saskaramies ar materiālisma problēmu, kā ar duālismu. Duālisms nosaka, ka fundamentāli pastāv divas esamības: matērija un apziņa, un tālāk – ja par primāru uzskata matēriju, tad ir materiālists, ja apziņu – tad ideālists. Duālisma pretmets ir monisms, kas nosaka, ka fundamentāli pastāv tikai viena esamība: vai nu matērija, vai apziņa. Ja pieņem, ka šī esamība ir matērija, tad tas ir materiālistiskais monisms; ja apziņa – tad ideālistiskais monisms.

Materiālistisko monismu pārstāv daudzi virzieni. Tomēr tie vairāk zināmi kā teorētiski filosofiski novirzieni, un praktiskajā dzīvē mēs gandrīz pilnīgi nemaz nesastopam cilvēkus, kas dzīvotu pēc šiem uzskatiem.

Ideālistiskais monisms radās līdz ar Bērkliju, filosofijā tas ir ļoti plaši pārstāvēts, un visa jauno laiku filosofija pamatā ir tieši tāda. Tiesa, ikdienas dzīvē mēs šādus cilvēkus, tāpat kā iepriekšējo grupu, praktiski nesastopam.

Ikdienas dzīvē, manuprāt, mūsu rietumu sabiedrībā (un austrumos jau arī) praktiski visi cilvēki ir duālisti; neatkarīgi no tā, vai viņi ir ticīgie (kristieši) vai neticīgie, izglītoti vai neizglītoti, fiziķi vai liriķi. Un vēl vairāk – praktiski visi mums apkārt esošie cilvēki ir duālisti – materiālisti.

Droši vien ļoti daudzi iebildīs, sakot, ka viņi gan nav nekādi materiālisti, bet gan ideālisti. Tāpēc mazliet paskaidrošu, kāpēc es tā uzskatu.

Duālisms mūsdienu izpratnē sākās ar Platonu. Tieši viņš pasludināja dalītu dvēseli un pilnīgi viennozīmīgi pasludināja, ka pastāv objektīvi eksistējoša materiāla pasaule, lietas. Un šī viena dvēsele iemiesojas matērijā un uztur to pie dzīvības dzīvajās būtnēs. Tā otrā ir emocionālā dvēsele, un tā trešā – augstākā – apziņas vai domāšanas. Lai nu kā – visas tās dvēseles par sevi, matērija – par sevi. Un reizē Platons ir ideālisma aizsācējs, paziņojot, ka materiālās lietas ir tikai ēnas, īstās lietas ir tikai apziņā.

Aristotelis šais uzskatos šo to pamainīja, bet tomēr – pamats palika. Un šo pamatu pieņēma un adaptēja baznīca, un tā tas tur pastāv līdz pat mūsu dienām. Baznīca atrodas krasi, pat karojoši filosofiskā duālisma pozīcijās, un vairāk te nav ko piebilst. Ja nu vienīgi to, ka tas nav vis ideālistiskais duālisms, bet izteikti materiālistiskais duālisms, jo attiecībā uz lietu pasauli tā uzskata, ka lietas ir reālas, tādas kādas ir, un nepavisam ne ideālas, kaut kur apziņā esošas, kā Platonam. Tā kā šai jomā ticīgajam un neticīgajam uzskati neatšķiras.

Un kāpēc es to visu saku. Tāpēc, ka kopš šī duālisma rašanās brīža ar to ir saistīta ļoti smaga un neatrisināma problēma, kas nekādi neiet kopā ar cilvēka dabisko, iedzimto saprātu un sajūtām. Cilvēka galvā nepastāv iespēja brīvi, dabīgi, bez sāpēm šos abus eksistences pamatus apvienot. Daži tūkstoši gadi te neko nav līdzējuši – visi, kas ir ķērušies pie šīs problēmas, šā vai tā ir aplauzuši ragus. Un tas ievaino cilvēka pašcieņu, un vispār viņš šādā situācijā nejūtas labi. Vienkārši cilvēks ir tā būvēts, ka viņš šādu apziņas veidu atgrūž kā svešķermeni. Tas ir – ja viņš par to domā. Lielākā tiesa jau nedomā, un pareizi dara. Šādā situācijā labāk nedomāt, un tas tad arī daudzus cilvēkus nobīda uz tiem ceļiem, kas principā noliedz domāšanu kā lielu ļaunumu.

Tomēr, filosofija ir izstrādājusi ceļus, kā šo pretrunu katrs var sevī atrisināt, līdz ar to atgūstot sev visā pilnībā savu iekšējo būtību, savu pašcienu un brīvību, savu COGITATIO Dekarta izpratnē. Manuprāt, ir vērts izmantot šādas iespējas, ko dzīve nav liegusi nevienam no mums. Es par to konkrētāk esmu sacījis daudzās vietās, tāpēc šeit par to nerunāšu.

CILVĒKA SUBJEKTIVITĀTE - KULTŪRAS FILOSOFIJAS PAMATS

FILOSOFIJA vienmēr ir centusies atklāt lietu un parādību būtību, jēgu un nozīmi cilvēkam, centusies gūt drošākus priekšstatus nevis par to realitāti, ko pētī fizika un citas dabaszinātņu nozares, bet gan par esamības pārfizisko ("metafizisko") būtību. Sajūtās un uztverē dotā reālā pasaule līdz ar to tiek apskatīta kā cilvēciskās kultūras pasaule. Jauno laiku klasiskā filosofija šo uzdevumu risināja kā tīri zinātnisku problēmu, reizē tiecoties apjēgt (pat pieņemot zinātniskas sistēmas formu) pasauli nevis kā naturālu, objektīvu fenomenu, bet gan kā ar cilvēcisku jēgu un saturu piepildītu īstenību. Tādejādi arī šīs filosofēšanas formas pretendēja ne tikai uz "dabas pasaules," bet galvenokārt uz cilvēka, kultūras pasaules izzināšanu. Visu klasisko filosofiju var raksturot kā "kultūras filosofiju," kura interpretē pasauli kā kultūras fenomenu. Un, piemēram, ja apgaismības filosofija to darīja pēc analogijas ar dabas pasauli, vācu klasiskajā filosofijā kultūras pasaules pamats tiek meklēts cilvēka subjektivitātē (U. Sūna; G. Oļševskis).

Kants bija pirmais cilvēks pasaulē, kurš skaidri izjuta un saprata (kā arī spēja ietērt precīzā jēdzieniskā formā un padarīt pieejamu citiem) to, ka cilvēka attiecībās ar pasauli viss ir otrādi, nekā tas bija pierasts līdz viņam, un kā tas absolūtā vairākumā ir pierasts arī mūsu dienās. Kants paveica tā dēvēto "Kopernika revolūciju filosofijā," parādot, ka zinātniskās izziņas pamatojums ir meklējams, un ir arī atrodamas nevis ar prātu tveramās būtības vērojumā, bet gan tā konstruēšanā, un tātad - idealizētu objektu radīšanā. Tātad, Kants nenoliedzami bija ideālists, transcendentālais ideālists, kaut gan pats viņš visu mūžu izmisīgi pretojās tādām savu uzskatu traktējumam. Iespējams, ka Kants instinktīvi baidījās, ka tas kaut kādā mērā var kaitēt viņa karjerai, jo, neraugoties uz daudzajām dīvainībām, tomēr dzīvē neaizmirsā arī par tās tīri praktisko pusi.

Tomēr, nospiedošais filosofu vairums, sākot jau ar Loku (kuru gan vēsture diezgan pavirši ir pieskaitījusi kaislīgiem materiālistiem), Bērkliju un Jūmu, ir bijuši ideālisti. Tomēr, pamatā viņi visi uzskatīja, ka pasauli mēs saņemam savās sajūtās gatavā veidā. Tiesa, Loks gan teica, ka priekšmetiem ir divējādas īpašības: primārās un sekundārās. Tās primārās, tās ir tās stingrās - priekšmeta veidols, izvietojums telpā, un tamlīdzīgas, un tās pēc Loka domām tiešām reāli eksistē objektīvipastāvošā

materiālā telpā. Bet ir daudzas citas - ko viņš sauc par sekundārām īpašībām, tādas kā krāsa, smarža, temperatūra u.c., un tās gan eksistē tikai cilvēkā, tās viņš it kā pievieno šim bezkrāsainajam bet stingrajam un stabilajam materiālajam karkasam. Bērklis saka, ka pasaule gatavā veidā tiek ielikta mūsu sajūtās, nekādas materiālas pasaules nav, jo šīs ieliekamās sajūts primāri glabājas "Dieva garā." Taisnības labad gan uzreiz jāpiebilst, ka šī "eksistēšana Dieva garā" nebūt nav Bērklīja, bet pilnībā Malebranša ideja, par kuru viņu dedzīgi kritizēja Loks (sakot, ka ir taču vienalga, vai kādu absolūti nezināmu lietu sauc par matēriju vai par Dieva garu). Savukārt Bērklis nikni kritizēja Loku par viņa matēriju. Tā viņi tur viens otru ktitizēja tā un šitā, bet pēc būtības visi (arī Hjūms) pamatā uzskatīja, ka cilvēks pasauli saņem gatavā veidā (izņemot minētās Loka nianses). Un tad arī nav būtiski, vai to sauc par materiālu vai ideālu, jo saņemtās pasaules realitāte un notikumi no tā vienalga nekādi nemainās, un gan materiālisti, gan ideālisti taču visi vienādi piekrīt, ka primāri pasaule ir tāda, kādu to mēs uztveram savā visparastākajā un visikdienišķākajā uztverē un apziņā, un kāda tā stādās priekšā mūsu visparastākajam un visikdienišķākajam veselajam saprātam.

Bet Kants pirmais pilnīgi noteikti parādīja, ka cilvēks absolūti vienmēr pasauli, tādu pasauli, kādu mēs to sastopam ikdienā, par to nemaz nepiedomājot, patiesībā katru mirkli rada pats, pie tam, absolūti noteikti, nevis viens, bet kopā ar to otru ārējo spēku, ko Kants visai pieticīgi dēvē par "ārējiem signāliem, kas iedarbojās uz mūsu sajūtu orgāniem). Lai nu kā, bet Kants ir tik plaši pazīstams, ka jau tādēļ vien ir vērts viņā ieklausīties. Un tāpēc ir mazliet savādi, ka, izņemot ļoti šauras akadēmiskās aprindas, kam tā ir viņu ikdienas maizīte, kaut nedaudz sīkāk par Kantu laikam gan neko nezina gandrīz neviens cilvēks.

Tā tad - pasauli tikai pieraduma pēc mēs uztveram kā pilnībā pastāvošu ārpus mums, un mums dotu. Patiesībā mēs to veidojam, parezāk, piedalāmies tās veidošanā. Kāpēc mēs to nejūtam? Tāpēc, ka negribam. Ja gribam saprast un izjust, kas un kā tur notiek, tad tas pilnībā ir mūsu varā. Ir tikai viens likums un nosacījums - jāgrib. Ja negrib, tad arī nevar saprast, tad tiek rādīta vienkārši dažādu notikumu gaita un secība, bet ne pats notikumu mehānisms. Un šī notikumu secība ir tik daudzveidīga, ka to visu izzināt nav neviena cilvēka spēkos. Un tad viņš kļūst skeptiķis - ja es nevaru izzināt un saprast visu, tad man nevajag arī daļu.

Bet, atšķirībā no šī notikumu virknējuma bezgalīgās maiņas filmas, ko patiešām nav iespējams ne izzināt, ne saprast pilnībā, pastāv PATS ŠIS SASKARSMES MEHĀNISMS, pats šīs pasaules veidošanas mehānisms, kurš ir kā diezgan noslēgta sistēma, un kuru ne tikai principā var izzināt pilnībā, bet kas arī ir ļoti lielā mērā izdarīts. Katrā ziņā šis izzināšanas lauks ir pirmkārt fundamentāls, otrkārt, pārskatāms, treškārt, cerīgs ka to varētu izzināt līdz pat galam.

Un, ņemot vērā, ka tas lielā mērā iespaido mums gandrīz automātiski doto notikumu secību kino kvalitāti un saturu, mēs arī tam tiekam šādā veidā daudz tuvāk klāt.

Vienkāršāk to var pateikt šādi: ja galdnieks grib uztaisīt galdu, tad viņš iemācās saprast šo to par iespējamiem materiāliem, par apstrādes tehnoloģijām, utt. Viņš izgatavo un pielāgo sev labus un drošus darba rīkus, iemācās ar tiem apieties. Un tad viņš var ķerties klāt un izgatavot labu galdu. Un ne vienu pašu galdu, bet daudzus un dažādus priekšmetus, kādus vien vēlās. Un nekas tāds nebūtu iedomājams, ja mums nebūtu šo priekšzināšanu, ko mums sagādājis Kants. Ne velti viņš ir tik slavens, kaut arī praktiski neviens neko par viņu nezina, un arī zināt nevēlas.

Tāpat, ja cilvēks grib kaut ko izdomāt, izjust, pārdzīvot, izmēģināt savus iekšējos garīgos spēkus, izprast savas gribas iespējas un robežas, sasniegt priekš sevis kādas brīnišķīgas nebijušas izjūtas, pārdzīvojumus, tad tāpat ir visai jēdzīgi sākumā iepazīties - kur tu atrodies, kas tu esi, ko tu vari, ko tu vari varēt, ja darīsi tā un tā, un kas saies dēļi, ja darīsi šitā. Nu vienkārši tādas iespējas pastāv. Kas pats ir tik gudrs, ka, gluži kā Barons Bunduls gudrāks pat par dažu olabu visai gudru radību, tad tur tālāk nav ko piebilst. Katrā ziņā, Kants šādu iespēju mums ir parādījis. Un pie viņa jau viss neapstājās. Milzīgus plašus iespēju laukus paver Huserls ar savu fenomenoloģiju, kuru viņš veidoja kā precīzu zinātņi, kas aicināta tapt par visu pārējo zinātņi, ieskaitot eksaktās, māti. Un kur tad vēl Fihte ar savu pilnīgi cilvēka iekšienē veidoto kosmogoniju, kur Šopenhauers ar savu dziļo gribas izpratni un tās milzīgā spēka nojausmu. Kur mūsu pašu Bārda, Poruks, Mauriņa, Rainis, kur daudzo jauno dzīves filosofijas un romantisma pārstāvju dižās domas un izjūtas.

Un mēs to visu varam dabūt par savu. Mēs varam just un dzīvot kā Kants, kā Fihte, kā Šopenhauers, kā Bārda, kā Rainis. Patiesi, neviens nestāv mūsu ikviena ceļā, tas ir katra mūsu varā un spēkā. Ja vien gribam! Jo cilvēks taču ir tik liels, kā viņa griba (Rainis).

COGITATIO - CILVĒKA NEMAINĪGAIS PAMATS

Cilvēka pamata būtības apzīmēšanai mēs sastopamies ar dažādiem terminiem, kas pamatā apzīmē vienu un to pašu, un biežāk dzirdētie ir tādi kā dvēsele, gars, ego. Vēl sastopam tādus apzīmējumus, kā identitātes punkts, es esmu, kas es esmu, pieejamā Es sajūta, patstāvīga ideāla būtība, pašapziņas vienība, dinamiskā garīgās substances vienība, un vēl bezgala daudzus citus.

Šī ir ļoti nopietna lieta, kaut vai vienkārši sadzīvīskā līmenī, jo, atsevišķu cilvēku un arī dažādu grupējumu egoisma iespaidā, katrs cilvēks šiem apzīmējumiem piešķir kādu speciālu izpratni, ar šo

terminoloģiju bieži balstot veselās saistītās individuālu vai kolektīvu uzskatu, vai pat dogmu sistēmas. Tādā veidā rodas situācijas, ka tiek visdažādākā veidā apkaroti jebkuri citādi domājošie. Tas nes sev līdzi gluži praktisku diskomfortu, un vienlaikus gandrīz pilnībā bloķē cilvēku savstarpējo saprašanos, un gandrīz vai jebkādu kopīgu mērķu un ideālu izvirzīšanu, un sekošanu tiem. Ir apdraudēts miers un harmonija gan atsevišķā cilvēkā, gan sabiedrībā kopumā.

Likumsakarīgi, ka jebkurš mēģinājums šajā jomā kaut ko darīt lietas labā ir atbalstāms. Tāpēc iedrošinos šai ziņā paust savu viedokli, jo galu galā apnikuši šie mūžīgie bezauglīgie strīdi par prātu un sirdi, dvēseli un garu, utt. Es domāju, ka ir vērts mazliet iedziļināties un atjēgties, jo ļoti daudz kas te ir vienkārši saistīts ar dažādi izprastu vārdu nozīmi, bet ne tikai. Ņemam konkrētības pēc kādu vienu darbu par filosofijas vēsturi. Lasu vienā vietā, kur, runājot par Poruku, ir teikts, ka ir lietas, kam prāts netiek klāt, ka to var tikai smalkākā dvēsele, lasu tai pat grāmatā citā vietā, kur, runājot par Teodoru Celmu teikts, ka apziņas būtība ir kaut kas cits, nekā dvēseles substance, un ir nepareizi uzskatīt apziņas Es par nemainīgu dvēseli vai dvēselisku substanci. Dvēsele esot jāsaprot kā noturīgu, savstarpēji saistītu individuālu pārdzīvojumu kopums, bet "nefizisku objektivitāšu" izpausmes cilvēka apziņā būtu raksturojamas kā garīgums; liela loma garīgumā ir zināšanām... Un ikdienas valodās - dvēselisks, sirdscilvēks, sirds inteliģents - tas viss intuitīvi uztverās kā kaut kas labs; prāta cilvēks - kaut kas vismaz aizdomīgs, katrā ziņā jau nekas labs. Galīgi neizprotamā kārtā sabiedrībā ir iesakņojies uzskats, ka cilvēks var būt vai nu tāds, vai nu otrāds - vai nu prāta, vai nu sirds cilvēks, bet nekādi ne līdzsvarots, sabalabnsēts. Pie tam - kas tas prāts, kas tā domāšana, kas tā sirds - šķiet, ka par to ir tikpat daudz viedokļu, cik spriedēju. Katrā ziņā, beigās kašķis vien sanāk, un taču ne par ko, un bez vismazākās jēgas.

Tāpēc es uzskatu, ka šai jomā ir ļoti svarīgi izprast un akceptēt pašu jautājuma pamatbūtību, un, pie viena - šajā jautājumā būt gan saprātīgākiem, gan iejūtīgākiem.

Vēsturiskais taisnīgums mums liktu atgriezties pie Dekarta, un viņa slavenā apzīmējuma - COGITATIO. Dekarts pilnīgi noteikti bija pirmais cilvēks apzinātajā filosofijas vēsturē, un varbūt arī sabiedrībā vispār, kurš pavērsa apziņas un pasaules izziņas jautājumu izpratni krasī **subjektīvā virzienā**, norādot uz vienu un vienotu katra cilvēka esamības centru, izejot no kura risināmi pilnīgi visi jautājumi, gan par pasauli, gan pašiem par sevi un citiem cilvēkiem. Jo mums apziņa ir viena, vai mēs to saucam tā, vai saucam šitā, un tā, kā tas ir labi redzams no Dekarta darbiem, ietver sevī kā absolūti nepieciešamu visu to, ko mēs apzīmējam ar tik dažādiem terminiem.

Tātad, atgriežamies pie sākuma. Dekarts bija un paliek pirmais cilvēks, kurš reāli pats sasniedza, un arī citiem precīzi un metodiski izvērsti parādīja ceļu uz šo savu Es. Viņam šis savs Es atklājās visā savā

pilnībā un nedalītībā; un jebkurš cilvēks pasaulē pilnīgi objektīvi var sekot soli pa solim Dekarta metodei, un ieraudzīt un sajust precīzi to pašu, ko sajuta Dekarts. Viņam to apzīmēja COGITO jēdziens, kurš vēlāk plaši izplatījās pasaulē kā - DOMĀJU. Dekarta pazīstamajā aforismā: COGITO - ERGO SUM mēs nedaudz vienkāršoti varam pieņemt, ka šis COGITO jau ir tas pats EGO, nu vismaz to visciešāk aptverošais, apziņā konstatējamais (reflektējamais) esamības slānis.

Tātad precīzi, ko Dekartam nozīmēja vārds - COGITO? Citāts no darba "Zinātnes pamati, paragrāfs 9 "Kas ir domāšana":

"Под словом мышление (COGITATIO) я подразумеваю все то, что происходит в нас таким образом, что мы воспринимаем его непосредственно сами собою; и поэтому не только понимать, желать, воображать, но также чувствовать означает здесь то же самое, что мыслить. Ибо ведь если я скажу "я вижу" или "я иду" и сделаю отсюда вывод, что "я существую", и буду разумеать действия, совершаемые моими глазами или ногами, то заключение не будет настолько непогрешимым, чтобы я не имел основания в нем сомневаться, так как я могу думать, что вижу или хожу, хотя бы я не открывал глаза и не трогался с места, как бывает подчас во сне и как могло бы быть даже, если бы я вовсе не имел тела. Если же я подразумеваю только действие моей мысли или моего чувства, иначе говоря, мое внутреннее сознание, в силу которого мне кажется, будто я вижу или хожу, то заключение настолько правильно, что я в нем не могу сомневаться, ибо оно относится к душе, которая одна лишь способна чувствовать и мыслить каким бы то ни было образом."

Un citā vietā - Par pirmo filosofiju (ВТОРОЕ РАЗМЫШЛЕНИЕ О природе человеческого ума: о том, что ум легче познать, нежели тело):

"Итак, что же я есмь? Мыслящая вещь. А что это такое – вещь мыслящая? Это нечто сомневающееся, понимающее, утверждающее, отрицающее, желающее, не желающее, а также обладающее воображением и чувствами." "Well, then, what am I? A thing that thinks. What is that? A thing that doubts, understands, affirms, denies, wants, refuses, and also imagines and senses."

Ar to varētu īsumā pabeigt par Dekartu. Piebildīšu vienīgi to, ka Dekarta pamata darbs, kuram ir paliekoša nozīme apziņas pamatjautājumu noskaidrošanā un praktiskas vispārējās apšaubīšanas metodes izstrādē, ar to arī beidzās (bez šaubām, ka viņš sniedza praktisku, katram atkārtojamu savas metodikas aprakstu, kuru sīki analizēt šeit es ceru visā drīzumā), jo tālāk viņš aizgāja pa sava racionālisma ceļu, un ar tā palīdzību veica daudzus paliekošus un ļoti nozīmīgus atklājumus dabas zinātnēs.

Kas mums noderīgs tika šai jomā paveikts pēc Dekarta? Ļoti daudz kas, jo subjektīvais ideālisms, kas pirmo reizi parādījās Bērklīja, Koliēra un Hjūma darbos jau pamatā balstās uz šo Dekarta principu: raudzīties uz pasauli un pašam uz sevi caur savas subjektivitātes prizmu. Tāpat jāatzīst, ka, iespējams, bez Dekarta nebūtu bijuši iespējami Kanta pētījumi, kuri savukārt, iespaidoja ļoti lielu daudzumu sekojošu filosofu, it sevišķi Fihtes, Šopenhauera un citu, pētījumus un atklājumus šai subjektivitātes pasaulē.

Tomēr, lielākais paveiktais darbs, kas pilnībā balstīts uz Dekarta ielikto pamatu, ir Huserla fenomenoloģija, kas šo apziņas problēmu pēta ļoti detalizēti un arī plaši. Huserls uz Dekarta ielikta pamata iecerēja radīt jaunu filosofiju, kā stingru zinātņi, kā visu pārējo zinātņu pamatu. Ko tad kā pašu galveno pievienoja Huserls? Huserls parādīja, kā ir iespējams subjektīvo pasaules uztveri savaldīt, un padarīt par objektīvu zinātņi. Un vēl - Huserls konkretizēja Dekarta vispārīgo COGITATIO ainu, pamatojot to kā struktūru: Tīrais Ego / Cogito (noesis) / Cogitatum (noema). Un vēl - Huserls izstrādāja precīzu transcendentālās redukcijas (epohē) metodi, kas ikvienam ļauj soli pa solim tuvināties un sasniegt šo gala struktūru, kas ir dabiska un vienīgā jebkura cilvēka eksistences visdziļākā pamatforma. Noesis ir pats pasaules uztveres process - kā tas notiek, un kā mēs pie tam jūtamies, un noema ir šis uztvertais saturs, tā dinamika, vienkāršoti sakot - mūsu ārējā pasaule (tikai gan pēc tam, kad cilvēks ir obligāti iepriekš veicis epohē paredzētās darbības, un guvis šai jomā panākumus). Tagad mēs te īsi iepazīsimies ar dažiem būtiskākajiem Huserla darbu un metodiku fragmentiem, lai gūtu par šo lietu nedaudz uzskatāmāku priekšstatu.

Savā darbā *Картезианские медитации* Huserls nāk klajā ar šādu kvēlu aicinājumu, kuru viņš savas ļoti darbīgās dzīves laikā arī ļoti lielā mērā realizēja, gan teorētiski, gan praktiski:

"Не находимся ли мы с нашей злосчастной современностью в ситуации, подобной той, в которой оказался Декарт в годы своей молодости? Не пришло ли, таким образом, время возобновить радикализм его начинающего философа, а следовательно, подвергнуть картезианскому ниспровержению необозримую философскую литературу с ее путаницей из великих традиций, более или менее серьезных начинаний, модной писанины (рассчитанной на эффект, а не на вдумчивое изучение) и приступить к новым Meditationes de Prima Philosophia?"

Un vai tad nav tā, ka mēs atkal šobrīd atrodamies gluži tādā pašā situācijā, kad atskanēja šie divi kvēlie aicinājumi pie sabiedrības sirdsapziņas: gan Dekarta, gan Huserla?

Un ko tad īsti piedāvā darīt Huserls? Lūk, vēl daži viņa darbu fragmenti:

Идеи к чистой феноменологии, § 24. Принцип всех принципов:

"Впрочем, довольно нелепых теорий. Никакая мыслимая теория не может заставить нас усомниться в принципе всех принципов: любое дающее из самого первоисточника созерцание есть правовой источник познания, и все, что предлагается нам в "интуиции" из самого первоисточника (так сказать, в своей настоящей живой действительности), нужно принимать таким, каким оно себя дает, но и только в тех рамках, в каких оно себя дает. Ведь мы же усматриваем и то, что любая мыслимая теория могла бы любую из своих истин почерпнуть в свою очередь лишь в данном из самого первоисточника. А следовательно любое высказывание, которое просто придает выражение такого рода данностям через посредство их простого эксплицирования и с помощью точно примеренных значений, не делая ничего сверх этого, действительно есть — как было сказано во вступительных словах этой главы — абсолютное начало, призванное в подлинном смысле быть основоположение, действительно есть *prīncipiūm*. В особой мере это верно о генеральном сущностном познании, каким и ограничивают обыкновенное слово "принцип". В этом смысле совершенно прав тот естествоиспытатель, который следует "принципу" — относительно любого сопряженного с фактами природы утверждения спрашивать о том опыте, на каком таковое основано. Ибо это принцип, это утверждение, непосредственно почерпнутое из генерального усмотрения, в чем мы в любой момент и можем убедиться, доводя до полной ясности смысл выражений, примененных в этом принципе, и приводя к чистой данности принадлежные им сущности. Однако, в том же самом смысле обязан следовать некому параллельному принципу и испытатель сущностей, да и вообще всякий, кто только пользуется генеральными предложениями и высказывает их, и такой принцип непременно должен иметься — уже потому, что сам же, только что допущенный принцип обоснования любого познания фактов опытом сам по себе не может быть усмотрен на основании опыта — как и всякий принцип, как и всякое сущностное познание вообще."

Vairāk šobrīd neminēšu, jo tā visa ir ļoti specifiska, un reizē arī ļoti praktiska tēma, kuru drīzumā ceru parādīt šeit diezgan detalizētā un praktiski pielietojamā veidā

Un ko mēs varētu darīt vēl papildus Huserla veiktajam? Personīgi es uzskatu, ka mēs atrodamies pat izdevīgākā situācijā kā Huserls. Pirmkārt, mums taču ir mūsu rīcībā gatavs viss tas milzīgais ieguvums no viņa darba, kuram viņam pašam bija jāpatērē viss savs darba mūžs. Bet ir arī vēl kas cits. Huserls gāja diezgan tipisku jaunatklājēja ceļu - viņš izraudzījās tikai vienu priekšgājēju, un pārējos vispār praktiski neņēma vērā, ne vecos, ne jaunos. (Salīdzinājumam - Šopenhauers arī atzina tikai Kantu, un nedaudz arī Platonu, un tāpat neņēma vērā daudzus citus līdz viņam zināmos viedokļus un darbus). Tā daļēji arī ir pareizi, jo Huserls realizēja patiešām pašā saknē jaunu pieeju. Bet mēs gan varam pieiet izvērstāk (un

reizē praktiskāk), un tā padarīt Dekarta un Huserla atstāto diženo mantojumu vēl krāsaināku un daudzšķautnaināku. Jo pēc Dekarta, līdz Huserlam, taču bija strādājusi vesela plejāde izcilu filosofu, kas pamatā stāvēja subjektīvā ideālisma pozīcijās, minēsim kaut vai Loku, Bērkliju, Jūmu, Kantu, Fihti, un to pašu Šopenhaueru. Visi viņi kā viens var tikt uzskatīti par Dekarta sekotājiem, vismaz kaut kādā ziņā jau noteikti. Tā kā redzam, ka mūsu darbībai un mūsu individuālās pieejas izveidei katram pašam sevi patiešām paveras praktiski neierobežots darba lauks un iespējas.

Vēlāk mēs varēsim darboties sīki ar Dekarta un Huserla konkrētām praktiskām metodikām. Un varēsim tās papildināt ar ļoti konkrētām pārējo minēto lielo garu idejām un kopīgiem pasaules redzējumiem.

Papildus Dekartam, vienlaikus ar Huserlu, jau iesākumā būtu ļoti vēlams kaut vispārīgās līnijās iepazīties teorētiski, un censties kaut kādā mērā apgūt praktiski, un sajust to garšu, kāda nāk līdzī Bērklija un Jūma klasiskā subjektīva ideālisma pasaules uztverei. Jo jāsaprot, ka ļoti daudzi pasaules ievērojami filosofi, kā arī mākslinieki un zinātnieki ir reāli bijuši tieši subjektīvie ideālisti. Tā mēs iemācīsimies daudzus no viņiem izprast un izjust daudz daudz dziļāk, nekā raugoties no mūsu iepriekšējā, ierastā, materiālistiskā skatu punkta.

Gribu pieņemt un ticēt, ka, atjēdzoties jebkurā citā pasaulē vai nesaulē, realitātē vai nerealitātē, ja vien es būšu pie jebkādas apziņas, tad viss tas, par ko es te pavirši pārstāstīju, vienalga tepat vien būs. Jo šī Huserla shēma: Tīrais Ego / Cogito / Cogitatum ir bezgala ietilpīga. Ja kādam vajadzīgi ierastāki nosaukumi visaugstāko spēku apzīmēšanai, tad tie tur ir klāt, neapšaubāmi. Ir daudz ļoti praktiski paņēmienu, kā šo shēmu izvērst par visu pasauli, un visu, kas stāv tai pāri vai aiz tās. Šī patiesībā ir ļoti veca shēma, pirmshēma, un tā pastāv jau gadu tūkstošiem visdažādākos mainīgos veidos. Jāprot tikai ieraudzīt, un atrast, kur tam kamolam ir gals... Fihtes Es un Ne Es ir ļoti līdzīgi, kaut arī izteikti savdabīgi. Arī es pats ar saviem pieticīgajiem spēkiem esmu dažādā veidā pievērsies šiem jautājumiem savā darbībā. (Starp citu, pirms apmēram desmit gadiem es kādus trīs gadus vadīju nelielus seminārus, kur par šo tēmu vietām runāju diezgan detalizēti. Šeit no sevis vēl jāpiebilst arī tas, ka šis Es, šis dvēseles jautājums ir aktuāls tikai tik ilgi, kamēr to sev praktiski atrisina, pēc tam tas kļūst pašsaprotams un automātisks, un mērķi un domas koncentrējas uz citām, tālākām darbībām. Bet kā zināt - ir vai nav atrisināts? Ļoti vienkārši - ja tas ir realizēts, tad vienkārši par šo tēmu nav jautājumu, un pie tās arī neapstājas paša domas un uzmanība. Bet kā tad tā? Daudzi taču par to ne domā, ne viņiem tas prātā. Atbilde, pirmkārt, ir tāda, ka man liekās, ka tomēr domā daudzi, varbūt pat pilnīgi visi cilvēki, tikai neizpaužas uz āru. Otrkārt, varētu būt nedaudzi cilvēki, kam patiešām šis jautājums vispār nav ienācis prātā, un, ja arī ienācis, tad nav licies ne mazākās uzmanības vērts. Tātad, šiem cilvēkiem šis jautājums

nav ne uzdots, ne atrisināts, un par viņiem te tālāk nav runa, jo viņiem šāda tēma vienkārši nepastāv. Nu un tāpēc iepriekš teikto var papildināt ar šo nelielo izņēmumu : ja iepriekš šis jautājums cilvēkam ir interesējis un pat viņu nomocījis, bet tad atkritis, tad ir liela varbūtība, ka viņš priekš sevis ir to praktiski atrisinājis un realizējis. Pat tad, ja viņš būtu nonācis pie slēdziena, ka nekas tāds reāli nepastāv.

ĪSS METODIKAS APRAKSTS

Tiek piedāvāta principiāli jauna metodika cilvēka iekšējās pasaules sakārtošanai, iekšēja piepildījuma, miera un arī veselības sasniegšanai.

Metodei ir divi līmeņi – bāzes un paplašinātais. Augstākajā pakāpē metode ir **ceļvedis transcendentālās pasaules sasniegšanai**, apzinātai mērķtiecīgai darbībai tajā, tādā veidā nodrošinot iespēju cilvēka vispārdrōšāko garīgo vēlmju un sapņu piepildīšanai. Svarīgi izcelt, ka augstāko pakāpju sasniegšanas pamatā ir nevis atteikšanās no pamata pakāpē iepazītās “piezemētās un ikdienišķās” gudrības un prasmēm, bet gluži pretēji – tās pacelšana lielos augstumos un skaidrībā. Plaši pazīstamās tehnikas, kas balstās uz pacelšanos pāri prātam, atteikšanos no tā, nebūt netiek noliegtas, tikai modificētas, balstoties uz lozungu: “Lai no kaut kā varētu atteikties, pa priekšu tam ir jābūt.” Tāpēc šīs pieejas tiek izmantotas vēlāk, bet sākuma stadija norisinās pie pilna saprāta, maksimālas uzmanības un atmiņas koncentrācijas.

Metode teorētiski balstās uz sensenās cilvēces gudrības, klasiskās filosofijas, kā arī mūsdienu zinātnes sasniegumu plašas sintēzes. Praktiski tā balstās uz katra cilvēka individuālo pieredzi un atklājumiem sava reducētā un koncentrētā Es struktūrā. Metode balstās uz dziļu izslēgšanu, atbrīvojoties no ierastās, gan materiālās, gan arī psiholoģiskās pasaules uztveres. Visa darbība norisinās ne vien pie pilnas apziņas, bet arī tiek apzināti vadīta. Maksimāli reducētajā apziņā atklājas dziļi vieds saprāts un pozitīvas izjūtas, kas atšķiras no ikdienā pazīstamajām emocijām ar noturību un pozitīvo nokrāsu, ar tieksmi tās saglabāt. Uz šīs bāzes tiek savākta atpakaļ visa reālā apkārtējā pasaule, ar visu savu pagātni, tagadni un nākotni.

Tomēr, tagad atšķiras cilvēka attieksme pret to – tā ir viņa paša no iekšienes izveidota pasaule, ar kuru viņam tādēļ veidojas īpašas personīgas attiecības, un tā visā savā kopumā pārvēršas no kādas neitrālas, nejaušību pilnas pasaules par katra konkrētā cilvēka konkrēto Likteni. Dzīve ārēji nemaz nemainās, cilvēks ne ar ko neatšķiras no apkārtējiem, tāpat kā citi dzīvo, strādā, attiecas pret pazīstamiem. Tomēr viņa iekšējā dzīve ir pavisam citāda. Rodas nepārtraukts, patīkams iekšējs darbs, hobijs, tieksme

aizvien vairāk un vairāk sajust un izzināt uzsāktajā virzienā. Diezgan ātri rodas pirmie taustāmie rezultāti – dzīves piepildījuma, nozīmīguma izjūta, fona miers un stabilitāte, kaut nedaudz, bet tomēr veselības uzlabošanās. Nav teikts, ka noteikti uzlabosies ikdienas dzīve, bet attieksme pret to mainās, un visas grūtības patiesi kļūst it kā vieglāk panesamas. Cilvēks saprot, ka viņš virzās uz to stāvokli, kad būs iespējama pilnīga paļaušanās, un liktenis pats gādās par visu šo problēmu labvēlīgu atrisinājumu.

Virspusēji uzlūkojot, varētu rasties iespaids, ka šī ir vienkārši dziļa relaksācija, tāda pati, kā pie autogēnā treniņa, daudziem jogas vingrinājumiem, atgriezeniskās saites treniņiem u.t.t. Tā nav. Metode krasi norobežojās no jebkuras psiholoģijas, psihoterapijas, u.c., ar vārdu sakot, no jebkuras sasaistīšanas ar šo birku – psiho. Jo sava psiholoģiskā stāvokļa redukcija (izslēgšana) ir jau bāzes metodikas neatņemama sastāvdaļa. Šajā ziņā mēs balstāmies un Dekarta un Huserla metodiku pamatnostādņēm.

Atšķirīgs un visai neierasts ir pats darbošanās veids. Pamatā uzsvars tiek likts uz to, ka pasaulē ir pieietams tik neiedomājami liels daudzums informācijas, un tikpat neaptverams daudzums dažādu padomu, ka kaut nedaudz tajā visā noorientēties ir praktiski neiespējami, un tas cilvēku noved lielā bezcerībā un izmisumā. Un nav ne mazākās cerības, ka stāvoklis šai ziņā, vismaz pārredzamā nākotnē, varētu mainīties uz labu. Ir neiespējami apzināti izvēlēties, kam ticēt, kam sekot, ko noliegt, no kā izvairīties. Jo cilvēka mūžs ļauj aptvert varbūt kādu simtmiljardo daļu no tā, kas ir sarakstīts. Un visu laiku tiek rakstīts klāt vēl un vēl, it kā jau tā visa nebūtu par daudz.

Vai vispār ir izeja? Jā, ir. Un to savā laikā atklāja jau Dekarts (jo viņš jau savā laikā atzīmēja, ka nav iespējams iedomāties kaut vienu lietu, par kuru vesels bars nebūtu izteicis dažādus, visbiežāk gluži pretrunīgus viedokļus). Un šī izeja ir – redukcija. Nevis jāvāc klāt, bet jāmet nost!

Ir jāatsakās no visa, kas izraisa kaut mazākās šaubas. Šķiet, ka tad jau nepaliks pāri nekas. Bet paliek! Un to nu katrs var pats izmēģināt, vēl vairāk, tieši tas tad arī ir tas, kas ir jādara. Jāmeklē acīmredzamais. Un to var meklēt gan rakstos, gan sevī. Redzēsim, cik ātri pajuks šie miljoni zinību. Jo mums nevajag cerēt izdarīt to, kas nav iespējams. Mums nav jālasa viss. Cilvēkam ir dota spēja te likt lietā intuīciju. Tas nostrādā samērā viegli. Un, kad šī iekšējā redukcija beidzot lielā mērā izdodas, tad mūsu rokās ir milzīgs ieguvums – mēs atklājam savu Es, kā pilnīgi drošu, acīmredzamu un nezūdošu, un mēs atklājam, ka viss, ar ko šis Es saskaras, ir vienots un visādā veidā optimāli piemērots šī Es eksistencei un savu nodomu realizācijai, savu mērķu sasniegšanai. Katrā ziņā, šajā brīdī vairs neeksistē materiālā un ideālā problēmas, nepastāv domas, gribas un sajūtu nesamierināms duālisms. Vienotība ir iegūta praktiski. Cilvēks reāli spēj dzīvot un darboties transcendentālajā pasaulē, atrodas tur brīžiem, kā ciemos, un tad atkal atgriežas savā ierastajā materiālajā ikdienas pasaulē. Tomēr, iekļūšana šajā jaunapgūstamajā

pasaulē nu jau nav tikai nejaušība – lai arī tālu ne vienmēr, bet tomēr pietiekoši lielā mērā tā nu jau ir atkarīga no cilvēka personīgās gribas.

Un tagad ir īstā reize ievākt praktiskus augļus – priecāties par savu iekšējo mieru, par iecietīgu pasaules uztveri, par visu savu nelaimju un neveiksmju izpratni, par kaut kādā mērā atgūto veselību.

Nu, un kad tas pamazām apniks, tad varam droši spert tālāko soli – nākamajā metodes pakāpē. Īsi sakot te sākās lielā saspēle ar savu Likteni, tā izpēte. Stipri tālākā stadijā runa jau nav vairs tikai par savu personīgo, bet jau par Kopējo Likteni, ar kuru principā var stāties bezmaz vai līdzvērtīgās partnerattiecībās. Bet par to nu gan šobrīd runāt un domāt ir priekšlaicīgi.

Un tā tad, vadošā ideja, kas iedvesmo šim darbam, ir šāda: Vispirms izveidot sevi tādu, lai nebūtu kauns sevi ziedot Radītājam, un tad arī ziedot!

Bet izveidot sevi ar saviem spēkiem un savu gribu, izveidot kā potenciālu ziedojumu ir iespējams tikai esot pie pilna prāta, un liekot lietā visu savu brīvo gribu. Tāpēc, atšķirībā no pamata garīgās darbības pieejām, kas no paša sākuma iesaka atteikties no sava prāta, no savas personas un gribas, kā no ļaunuma, grēka un sātana iemiesojuma, un pilnībā paļauties tikai uz Visaugstāko, šeit tiek ieteikts kas cits – savu prātu, kopā ar citām no augšas dotām īpašībām, attīstīt līdz iespējamai pilnībai konkrētā mērķa sasniegšanai – radīt no sevis Radītājam tīkamu radījumu, kuru Viņš, tā mēs uzdrīkstētos cerēt, ar prieku no mums pieņems. Bez šaubām, Viņam vajadzīgi tie pirmie, tās bezdomu pakļāvīgās aitas, bet mēs uzdrīkstamies cerēt un ticēt, ka tas vien nevar piepildīt visas Viņa ieceres un plānus. Vismaz metodes īstenošanas pieredze mums sniedz šādu informāciju, izpratni, izjūtu, pārliecību un ticību.

IMPRESIJAS UN AFORISMI

Es nolēmu reizi pa reizei sniegt dažus uzskatus šādā – impresiju veidā. Jēga tam tāda, ka idejas un to izvērsumi šeit tiek aprakstītas tādā ka dabiskā plūdumā, pārāk nenodarbojoties ar labošanu un rediģēšanu, kas neizbēgami samazina emocionālo nokrāsu un dabiskumu, kam lietas būtības uztverē diezgan bieži var izrādīties noteicoša loma.

Par vienkāršību, materiālismu, ideālismu, likteni un vēl šo to ...

Tas, ka ir jāiet atpakaļ, un tas ir pirmais, ar ko sākt jebkādu sakarīgu darbību – tas ir skaidrs praktiski jau acīmredzamības līmenī.

Bet, lai ietu atpakaļ, ir jāpārvar savs egoisms, pašlepnums un iedomība. Citiem vārdiem sakot, ir jāatzīst, ka tu esi kļūdījies. Un tas ir tas visgrūtākais, kas ļoti daudziem padara šādu soli vispār praktiski neiespējamu un nepaveicamu. Cilvēks ir gatavs mēģināt sevi un visus citus, lai tikai nenāktos atzīt savu kļūdu, it sevišķi, ja šis kļūdainais laiks ir vilcis daudzu gadu garumā, aizņēmis ievērojamu dzīves daļu, varbūt arī kaut kādā veidā saistīts ar sabiedriskām attiecībām, karjeru, profesiju.

Kā mēs tā varam apgalvot, ka mēs ejam nepareizā virzienā? Un kāpēc visi tā iet, kāpēc tā ir pamata straume? Lieta tāda, ka tas viss tā iet jau ilgi. Vai cilvēki tiešām būtu kļūdījušies, izvēloties zinātniski – tehniskā progresa ceļu? Nav nekādas cerības pareizi atbildēt uz šo jautājumu! Iespējams, un visdrīzāk tā arī ir, ka šis jautājums tev ir lieks. Jo ne tu sapratīsi, ne tu izmainīsi, ne tu noteiksi pasaules un cilvēces gaitu un likteņus. Mēs visi labi zinām vecu veco patiesību – tu esi atbildīgs, tavos spēkos ir ietekmēt un virzīt tikai savu dzīvi, un nevienu citu. Vienmēr tev riņķī būs visādi jautājumi, visādas problēmas, te nāks gaišāki laiki, te tumšāki, tas viss ir neizbēgami, lai kā tu arī necenstos ietekmēt lielos notikumus sev apkārt. To tu nevari, tas nav tev paredzēts. Tā iedomāties, tā būtu vienkārši tāda kā lieluma mānija, tu vienkārši neadekvāti novērtētu savus spēkus, tu tos ievērojami pārvērtētu, vai, pareizāk sakot - neievirzītu pareizā virzienā. Tāpēc ir svarīgi noteikt, kas ir tavā varā, un kas nav – tā taču arī ir mums labi zināma patiesība. Nu tad taču vajag to ne tikai zināt, bet pēc tās arī reāli dzīvot. Tātad – sākam ar sevi, un liekam mierā pasauli. Pārejām no mēs uz es.

Agrāk mēdza jokot tā, ka cilvēks ir laimīgs divas reizes mūžā – kad viņš nopērk vecu automašīnu, un kad tiek no tās vaļā. Nu un attiecībā uz cilvēka pūliņiem sevi pilnveidot, šķiet, ka šī analogija darbojas vistiešākajā veidā. Un, neiegrimstot garos prātojumos, atgādināšu atkal sen zināmo faktu – atbrīvošanās no kaut kā lieka un varbūt arī nepareiza, sev nederīga cilvēkam var kalpot par milzīga prieka avotu. Tas viss var būt, bet tikpat labi var vispār nebūt saistīts ar patiesību, tas nostrādā vienkārši reflektori, neirofizioloģiski, tas ir milzīgs potenciāla prieka un laimes avots. Agrāk vēl par šo mēdza teikt tā – ja gribi cilvēku padarīt laimīgu, tad vispirms liec viņam kādu laiku istabā turēt kazu (pie tam pārlicinot viņu, ka tas viņam ir ļoti noderīgi un visādā ziņā tas viņam nāks par labu), un pēc tam ļauj viņam to izvest atkal ārā. Vienu kazu izvedot ārā cilvēks būs laimīgāks, nekā divas jaunas laimes cūkas ievēdot atkal iekšā.

To jau mēs visi atkal būsīm kaut kad dzirdējuši – vajag attīrīties, atbrīvoties – gan no pārēšanās sekām, gan no dažādu pašattīstības ceļu radītā iekšējā apjukuma, sasprindzinājuma, šaubām un stresa. Vajag attīrīties no nepareizām domām, no nepareizām alkām, vēlmēm. Vajag jau vajag, bet egoisms neļauj. Nu jā, un tā jau ir iekšējā cīņa, cīņa pašam ar sevi. Un no tās nekad, nekur un nekādā veidā neviens cilvēks izbēgt nevar. Cilvēks tiek piespiests šo cīņu uzņemt.

Bet kāpēc tad tomēr, galu galā – vajag. Varbūt atkal viena jauna dogma. Varbūt atkal skrējiens vien uz priekšu, tikai ar atpakaļgaitas karogu, maldinot gan sevi, gan citus? Vajag tāpēc, ka, lai kaut ko jēdzīgu ar sevi varētu izdarīt, vajadzīga brīva vieta, balta lapa, uz kuras kaut ko varētu uzrakstīt.

Bet vai tad ir kaut mazākā nojauta, ko tad tur rakstīsi, ja arī izdosies saņemties, un šo vietu savā galvā izbrīvēt? Par to tad arī tagad visai nopietni parunāsim, noteikti vēl ar to pašu savu veco apziņu, kāda nu viņa arī nebūtu, jo nekādas citas pagaidām nav, un nav pat iespējams iztēloties, kāda tad tā varētu būt. Jo paredzēts ir tā, ka tā jaunā uztvere būs nevis kaut kāda “vēl viena”, nē – tā būs principiāli citāda. Teiks man tā – tūkstošiem šādu gudro ir bijis, katrs ir teicis, nu tā vajag, vai šitā vajag, tā būs labāk, tā būs pareizāk. Pareizi, tā vienmēr ir bijis. Bet – vai viss tas teiktais ir bijis kas jauns principā? Te viss atkarīgs no tās vietas, kurā mēs atrodamies sazarojuma kokā. Kādā sazarojumu kokā? Nu tādā, ka vienmēr cilvēces gaišākie prāti ir zinājuši, ka pilnīgi jebkas – gan doma, gan materiāli ķermeņi, nu pilnīgi viss, pilnīgi vienmēr un pilnīgi neizbēgami attīstās pēc pilnīgi noteikta izvērsuma, sākoties no viena punkta, tad sadaloties, tad atkal sadaloties, sazarojoties. Viss tā attīstās. Nu kaut vai embrijs, tā dalās šūnas. Tā doma dalās, viss, viss. Un tur ir zināmi daudzi likumi, sakarības, tur ir iespējams izsekot, kā rodas personiskā brīvība, un daudz daudz kam citam. Bet šajā mirklī mūs interesē te kas cits – kaut kas vienkāršāks un absolūti noteikts. Likums ir tāds – jo tālāk tu esi aizgājis šī koka zarojumā, jo sīkākos zaros, jo vairāk ir dažādu variantu, jo tuvāk tu esi stumbram, jo mazāk variantu, bet – jo mazāk variantu, jo lēmums par izšķiršanos kāda tā labā ir nozīmīgāks. Un pašā saknē ir šis primārais lēmums – identificēt sevi šajā dilemmā: esamība kā apziņa vai esamība kā matērija. Te nav piecas vai desmit – te ir iespējama tikai viena izšķiršanās. Kuru ceļu tu izvēlēšies, pa tādu iesi visu laiku, visu mūžu, un daudzus mūžus. Un visas metodikas, visa tava dzīve būs tikai vai nu vienāda vai otrāda, visas ticības būs – vai nu vienādas vai otrādas.

Ja mēs visu laiku esam gājuši vienu ceļu, mēs esam kaut kad sen sen izvēlējušies šo ceļu, tad mēs šī ceļa sniegtās iespējas varbūt esam izmāluši līdz vissīkākajām niansēm, visas mūsu sajūtas vissīkākajās niansēs ir saistītas ar to, un atkal, un atkal, un atkal tikai ar to, un beigās jūtamies tā kā pievilti, tā kā apdalīti, tā kā kaut ko līdz galam nesaņēmuši, kas mums it kā šķietami pienāktos.

Nu jā – bet mums priekšā paveras viss otrais ceļš. Mums šobrīd ir tāda iespēja. Mēs varam to ieraudzīt, un, reiz mēs te tagad tā lasām, tā domājam, tad izskatās, ka tas ir pietiekošs pierādījums, ka mēs esam gatavi stāties šī ceļa galā.

Nu labi, mēs pieliekam lielas pūles, mēs attīrām sevi, atbrīvojam no lieka uzslāņojuma, iespējams, ka mums paveicas to izdarīt, un mēs atjēdzamies tādā kā diezgan jaunā pasaulē, kas patiesībā ir tā pati

primārā pasaule, cilvēka pasaules, sevis un citu uztvere, ar kādu mēs katrs, un droši vien arī jebkura cita dzīva radība vispār ienāk pasaulē. Tā ir dabiska, vienkārša, samērā automātiski darbojoša pasaule. Tā ir cilvēkam, viņa sajūtām, dzīvei piemērotāka pasaule nekā tā, no kurienes mēs sākam, mūsu attīstītā, civilizētā, zinātniski – tehniskā progresa augļu pārsātinātā pasaule.

Tātad, vispirms – kā ir tagad? Un ko mēs gribam automātiski sasniegt visu šo atbrīvošanās procesu rezultātā, kāda tad ir šī primārā, šī bērna, šī primāri dzīvnieciskā, neizsmalcinātā un domāšanas neizbojāta cilvēka daba, un kā šādā stāvoklī cilvēks uztver apkārtējo pasauli, pats sevi un citus cilvēkus un dzīvniekus tajā? Nu tad īsi par to, lai varētu sevi pārbaudīt, vai tā apmēram arī tu jūties, vēlams izlasīt attiecīgo rakstu, ko ērtības labad pievienoju šī raksta beigās ka pielikumu.

Un tagad – kā varētu būt. Ja mēs pieņemam, ka šo primāro cilvēka dabu izmantosim par balto lapu, riskēsim samaitāt sevi no jauna, bet kur nu bez riska. Protams, ka var arī apstāties un palikt vai nu uz ilgu laiku, varbūt uz “visu” laiku šai sev atkarotajā jaunajā vecajā pasaulē. Gandrīz noteikti daudzi cilvēki tur jūtas ļoti labi, pat milzīgi labi, tā, ka ne izkustēties vairs negribas, negribas sākt atkal visu no gala, baidoties pazaudēt šo veiksmīgi jau iegūto laimes salu. Bet, ja tomēr riskēsim, un sāksim jaunu ceļu, atstājot šo jau iegūto laimes zemi, cerībā sasniegt ko vēl daudz lielāku. Kas tas būs? Vai tas būs ideālisms? Ne pilnībā, bet tā sauksim, lai sākumā būtu pie kā pieturēties, no kā virzīt domu un mūsu sarunu. Mēs noteikti nepaliksim klasiskā ideālisma stāvoklī. Mēs tomēr esam cilvēki ar savu ļoti noteiktu un dziļi izstrādātu pieredzi, ko esam apguvuši, būdami materiālisti. Būtu vienkārši neprātīgi to visu atmest un paziņot, ka nu tas nav derīgs, ka nu mēs esam gudrāki un pareizāki.

Patiesībā mana personīgā pieredze man pēc ļoti garu gadu ilgiem pūliņiem un neveiksmēm beidzot ir skaidri parādījusi, ka praksē nebūt nav tā, kā lasām grāmatās – ka tu vari būt vai nu tāds, vai tāds, vai nu materiālists, vai ideālists. Man šķiet, ka šādas blēņas varēja sarakstīt un sistemātiski viens no otra pārrakstīt tikai tādi cilvēki, kas reāli neko tādu nav savā dzīvē izdzīvojuši, pārdzīvojuši, mēģinājuši, kļūdījušies, sākuši no jauna daudzas reizes, līdz beidzot kaut ko sapratuši. Un pavērojiet vien – kad tu sāc daudz un regulāri lasīt pašus darbus un nevis tikai apcerējumus, rokasgrāmatas vai vārdnīcas, tad ātri vien kļūst skaidrs, ka paši domātāji un darītāji nebūt nenodarbojas ar sevis un citu klasificēšanu, bet gan vienmēr runā tikai par ko konkrētu.

Bet praktiski notiek tā, ka tev ļoti lēni un pamazām notiek adaptācija kādam jaunam uzskatam, pierašana pie tā, un, lai arī tas jaunais iesākumā būtu arī nācis kā zibens no skaidrām debesīm, vienalga – obligāti tam seko garš un grūts darbs, šī adaptācija, šī veco dominantes perēkļu izšķīdināšana un jaunu nosacījuma refleksu sistēmu izveide, stabilizācija un salāgošana savās smadzenēs. Tas viss notiek

pamazām, man – vairāku gadu laikā. Sāk aizvien skaidrāk, skaidrāk, līdz pavisam galīgi un absolūti skaidri uzzīmēties visa aina – bez pretrunām.

Tā formula ir tāda: materiālists ideālistu saprast nevar; ideālists materiālistu saprot lieliski, bez vismazākajām grūtībām. Īsi sakot – materiālists vienmēr ir kā putns ar vienu aizšautu spārnu, ideālists – ar abiem dzīviem un veseliem, viņš ir vienmēr gatavs lidojumam – gan materiālajā, gan savā unikālajā, ideālajā pasaulē. Tikai patiesībā jau viņš nav nekāds ideālists, jo pats šis vārds vien jau norāda uz nodalījumu, atdalījumu, sadalījumu, kaut kā daļu. Viņš nav nekāda daļa no kaut kā – viņš ir viss, vienots un nedalīts; un nekādā gadījumā nav tik naivs, lai varētu kaut visattālākajā murgā iedomāties noliegt reālas pasaules reālu pastāvēšanu, vai kaut ko citu tikpat traku. Nekad neviens ideālists neko tādu nav ne izjutis, ne domājis, ne teicis. Tas ir vislielākais mīts, kas cieši valda pasaulē no senseņiem laikiem, un kam nezinoši cilvēki vienkārši svēti tic. Dabīgi, ka tam kaut kāds pamats ir, jo tomēr – nav dūmi bez uguns. Tas viss patiešām saistās ar Platonu, viņš tiešām tā runāja, ka varēja rasties tāds priekšstats, ka viņš noliedz apkārtējās pasaules realitāti. Uz to es gribu atbildēt, pirmkārt, ka Platona domai bija tik dziļš saturs, ka viņu samērā viegli varēja pārprast cilvēki, kas to iepazīna tikai virspusēji. Un otrs, ko gribu iebilst ir tas, ka, sākot no Dekarta, un it sevišķi Bērklija (17, 18. gs.), tālāk Hjūma, Kanta, Fihtes, Huserla, Bergsona u.c., ideālisms ir cits, tas būtiski atšķiras no Platona ideālisma, un tas nekādā gadījumā nav saistīts ar realitātes noliegšanu. Gluži pretēji, piemēram Bērkliju, kopā ar par materiālistu iedēvēto Loku, mēs pazīstam kā empīrisma (pasaules kā realitātes izzināšanas) pamatlicējiem. Īsi ņemot – visi šie priekšstati par ideālistiem kā realitātes, lietu pasaules un ikdienas dzīves noliedzējiem ir vienkārši uz nezināšanas, neizpratnes un ignorances balstīts mīts, kam nav nekāda sakara ar īstenību.

Cilvēks, zinātnieks, mākslinieks, filosofs, kuru sabiedrība varbūt nedaudz nievājoši dēvē par ideālistu, vienkārši ir cilvēks ar lielu patiesības mīlestību sirdī. Tāpēc viņš negrib un nevar samierināties ar kādām dogmām, kādu sevis ielikšanu kaut kādā kategorijā, bet gan ķeras pie pasaules un sevis izzināšanas kā viens un vesels, kā nedalīts tīrs gars, kā Dekarta Cogito, kā Huserla tīrā apziņa, tīrais es; un uz šī pamata sakārto un konstruē sevī gan visu savu veco, gan arī jauno, uz priekšu gūstamo pieredzi. Es kā tāds esmu es pats, esmu viss, kas es esmu, un negribu ne daļiņu no sevis atņemt kā nederīgu tikai tādēļ vien, ka kādam labpatiktos no manis to atšķelt, lai mani un man līdzīgos būtu ērtāk pabāzt zem kādas klasifikācijas, ievest kādās aktīs, vai iegrāmatot kādās savās grāmatās.

Pati būtība, tātad, ir tāda: es visu jūtu un daru – cogito – izejot no sava viscentrālākā pamata – sava tīrā es, tīrās apziņas. Un ne jau man pašam, kur nu vēl kādam citam ir pilnīgi un galīgi uzreiz skaidrs, ko šie vārdi īsti nozīmē. Es varu pateikt skaidri un gaiši tikai vienu – iet laiks, un man ar katru dienu, katru nedēļu, mēnesi, gadu – tas kļūst aizvien skaidrāks, noteiktāks, piepildītāks, praktiskāks, sagādā vairāk un

vairāk miera, prieka, piepildījuma, nepārtraukti, soli pa solim ļauj aizvien vairāk un dziļāk saprast, kas esmu es, kas ir pasaule man riņķī. Katrā ziņā, tas noteikti kļūst gadu gadā sev aizvien lielāks un lielāks dārgums, nu jau visdārgākā manta pasaulē, kuru nekad, ne pie kādiem apstākļiem neesmu gatavs mainīt atpakaļ pret to, kas tā vietā kādreiz bija – uz to pilnīgi noteikti neesmu gatavs nekad.

Materiālists skatās uz sevi un pasauli it kā no nekā, no tukšas vietas, par kuru neko nevar pateikt, kā tikai vārdos to nosaukt par savu es, par savu dvēseli, vai kā citādi, un vairāk par to arī neko nevar pateikt. Sevi materiālists var iedomāties tikai kompleksā ar savu ķermeni, un personīgā esamība bez tā viņam ir nonsenss. Ideālists var, kaut gan tas tiešām prasa lielu darbu un laiku. Mans personīgais, manā personīgajā pieredzē balstītais uzskats šai jautājumā ir īss un ļoti skaidrs: var iedomāties, pierādīt sev un noticēt, ka var nebūt pasaule, un tāpēc neizzust mana eksistence, bet nevar ne iedomāties, ne pierādīt, ne noticēt, ka pazūd Ne Es (mans Liktenis), un tomēr varētu saglabāties mana eksistence. Un tam, ka šis Ne Es nekad un nekur nepazudīs, tam ir iespējams pietiekoši viegli, tiesa ilgstoša darba un pūļu rezultātā, noticēt, bet tam, ka pēc nāves būs tā pati pasaule, fiziskā veidā, tam man noticēt jau ir daudz daudz grūtāk. Un šī ir situācija, kur ticība ir nepieciešama.

Noslēgumā vēl nedaudz par materiālismu, dogmatismu un realitāti. Materiālisms ir sev bez kāda pamata piesavinājies monopolu uz realitāti. Realitāte formējas cilvēka galvā, monopols uz realitāti pieder apziņai – realitāte primāri parādās apziņā (nu pietiek kaut vai ar Kanta pierādījumiem, bet ir vēl milzīgs daudzums citu argumentu, tai skaitā – elementārs veselais saprāts), un pēc tam apziņa ērtības un arī maldu dēļ tai piesintezē klāt matēriju. *Ja atņem materiālismam ekskluzīvas tiesības būt realitātes paudējam, tad nekas no viņa pāri nepaliek – tukšs bubulis, ziepju burbulis, tukša dogma, ko fanātiski pielūdz liela daļa cilvēku, kas paviršības un būtībā arī vienaldzības dēļ neiedziļinās daudzos lietas apstākļos.* Materiālisms ir domāšanas veids, kas ir inkapsulēts pats savu dogmu izveidotajā čaulā. Materiālisma ietvaros iespējams domāt tikai ierobežoti – stingri tā dogmas noliktajos rāmjos. Kā jebkurš dogmatisms, tas ir visiem spēkiem centies pielāgot sev, dabūt savā pusē sabiedrisko domu, un tas laika gaitā viņam ir milzīgā mērā arī izdevies. Materiālisms lieliski darbojās pats savos ietvaros. Kuram ar to pietiek, tas šajā čaulā jūtas pietiekoši ērti, jo te nav nekas daudz jādomā, var radīt jaunas zinātniskas metodes uz esošo bāzes, tās aizvien vairāk un vairāk pilnveidojot un padziļinot. Bet ārpus sistēmas iziet nevar, jo tad viss sajūk, saputrojās; un materiālisti to var skaidri izmantot par pamatojumu savam patiesīgumam un stiprumam. Daļēji te ir līdzība ar atskaites sistēmu: ja mēs pierodam desmitniekos rēķināt, tad binārā ikdienā mums sagādātu grūtības. Bet pārgāja taču uz bināro, kaut arī tā nav ērta sadzīvē, pārgāja taču skaitļošanas tehnikā. Un tā ar ideālismu – nevaram mēs garīgas lietas saprast un attīstīt materiālisma ietvaros, lai arī

cik tas nebūt filigrāns un izsmalcināts (ticības, psiholoģijas, ezotērikas utt.); te nepieciešama principiāli jauna sistēma – ideālisma sistēma – nepieciešama uzreiz, ceļā sākumā.

Pielikums. Dabiskās nostājas cilvēka pasaule

Sāksim ar dabiskas dzīves cilvēka pasaules uztveri – izlasiet, un salīdziniet ar sevi. Pēc tam pavaicāšu jums dažus jautājumus. Vienkāršāk būs, ja es to aprakstīšu kā pats savu skatījumu, tātad - pirmajā personā.

Es apzinos pasauli, kas bezgalīgi izplešas telpā, bezgalīgi ir atradusies un atrodas laikā. Es to apzinos tieši, uzskatāmi to atrodu, vispirmām kārtām pieredzē. Pateicoties redzei, dzirdei, taustei utt., dažādiem jutekliskās uztveres veidiem, fiziskās lietas, kaut kādi izkārtotas telpā, *tās vienkārši pēc būtības ir man šeit*, tās tiešā vai pārnestā nozīmē “atrodas šeit,” vienalga, vai es tās pieņemu sevišķi, esmu aizņemts ar to novērošanu, izzināšanu ar skatienu, domāšanu par tām, to sajušanu, kaut ko no tām vēloties, vai bez visa tā. Un dzīvās būtnes, piemēram, cilvēki, arī tieši pēc būtības man ir šeit, es pavēršu skatu, un redzu viņus, dzirdu viņu soļus, es satveru viņus aiz rokas, sarunājos ar viņiem, es tieši saprotu, kas viņi tādi un ko viņi domā, kādas jūtas virmojas viņu dvēselē, ko viņi grib un vēlas. Un arī viņi ir arī klātesoši manas apziņas laukā kā esamības, pat ja es viņus neņemu vērā. Tomēr nav nepieciešams, lai viņi, tieši tāpat kā kādi citi priekšmeti, atrastos *manas uztveres laukā*. Priekš manis esošie objekti – noteikti, vairāk vai mazāk man pazīstamie, patiesi ir šeit un ne ar ko neatšķiras no tiem, ko es uztveru aktuāli, kaut arī es tos neuztveru, un pat nav klātesoši dotajā momentā. Mana uzmanība no rakstāmgalda, ko es tikai nupat kā redzēju savā priekšā un kuru sevišķi ņemu vērā, ir spējīga doties pastaigāties cauri tām istabas daļām, kuras es neredzu, un kas atrodas man aiz muguras, uz verandu, pēc tam dārzā, pie bērniem, kas spēlējas lapenē, pie visiem tiem objektiem, par kuriem es skaidri “zinu,” a tie atrodas te un tur manā apzinātajā apkārtnē, zināšanas, kurās nav nekā no priekšmetiskās domāšanas, un kuras tikai daļēji, un, kā likums, visai nepilnīgi, pārvēršas par skaidru apceri tikai pie nosacījuma, ka es tam pievērsīšu savu uzmanību. Bet vai tikai ar šo visa klātesošā apgabalu, vai nu ar uzskatāmu skaidrību, vai pat neskaidri, precīzi vai neprecīzi, kas pastāvīgā lokā ietver aktuālās uztveres zonu, ir izsmelta man “klātesošā,” atkarībā no katra nomodā esošā mirkļa apziņas stāvokļa esošā, pasaule? Gluži pretēji, pasaule ar tās stingro sadzīves kārtību iestiepjas bezgalībā. Aktuāli uztveramais un viss tas, kas vairāk vai mazāk skaidri ir klātesošs, un kas ir noteikts (vai vismaz kaut cik noteikts), tas viss ir daļēji caurausts, daļēji apņemts ar *neskaidri apzinātu nenoteiktās esamības horizontu*. Es varu turp nosūtīt savas uzmanības noskaidrojošā skatienu starus – ar mainīgām sekmēm. Noteicoša, vispirms neskaidra, bet pēc tam piepildošās ar aizvien lielāku dzīvību, kaut kā klāt esamība rada man, atmiņu loks noslēdzas, noteiktības loks aizvien vairāk paplašinās un paplašinās, reizēm līdz tādai pakāpei, ka izveidojas savstarpēja saistība

ar aktuālās uztveres lauku - manu centrālo pārstāvētību. Tomēr kopumā un vispārīgi rezultāts mēdz būt citādāks – neskaidrās nenoteiktības tukšais mākonis piepildās ar uzskatāmām iespējām, paredzamībām, un tikai pati pasaules ”forma” tieši kā “pasaules” ir tur iepriekšēji iezīmēta. Nenoteiktais apvalks, vispārīgi sakot, ir bezgalīgs. Miglainais horizonts, kuru nekādi nav iespējams noteikt līdz galam, tas vienmēr obligāti ir šeit klāt.

Tieši tāpat kā ar pasauli ar tā sadzīvisko telpiskās klātesamības kārtību, kurai es esmu sekojis līdz šim, tāpat viss ir arī ar sadzīvisko kārtību laika secības kontekstā. Lūk šī, priekš manis acīmredzami katrā nomoda brīdī klātesošā pasaule ir apveltīta ar bezgalīgu divu virzienu laika horizontu – savu zināmo un nezināmo, tieši dzīvo un nedzīvo pagātni un nākotni. Brīvā pieredzes apgūšanas darbībā, kas sagādā skaidru monētu manai apziņai, es varu izsekot šīs mani tieši apņemošās īstenības saistības. Es varu mainīt savu atrašanās vietu telpā un laikā, varu vērst savu skatienu turp vai šurp, uz priekšu un atpakaļ laikā, es varu sagādāt sev vairāk vai mazāk skaidras un jēgpilnas uztveres. Izsaukt kaut ko tagadnē, vai arī varu veidot vairāk vai mazāk skaidrus tēlus, piešķirot uzskatāmību, stingrās laika un telpas pasaules formās, iespējamās un ilgstošās.

Tādā veidā es arī visu laiku, pie nomodā esošas savas apziņas, iegūstu sevi, un, ko galīgi nav iespējams izmainīt, saistībā vienmēr ar vienu un to pašu, kaut arī mainīgu sava satura ziņā, pasauli. Tā man ir bez pārtraukuma “klātesoša,” un pats es esmu posms tajā: pie tam pasaule man ir nevis vienkārši *lietu pasaule*, bet, tai pašā nepastarpinātībā, arī *vērtību pasaule*, *labumu pasaule*, *praktiskā pasaule*. Bez jebkādas tālākas prātošanas es atrodu, ka lietām piemīt gan lietu īpašības, gan vērtību raksturlielumi – tās ir brīnišķīgas vai bezjēdzīgas, patīkamas vai nepatīkamas, simpātiskas vai pretīgas, utt. Tieši ir klātesošas lietas kā lietošanas priekšmeti – lūk “galds” ar “grāmatām,” uz tā, lūk, “glāze,” lūk “vāze,” lūk “klavieres” utt. Tādi vērtību un praktiskie raksturlielumi arī ir *konstitutīvi* piederīgi “*klātesošajiem objektiem*” kā *tādiem*, vienalga, vai es vērsos pie tiem un pie objektiem vispār, vai nē. Un dabīgi, ka tas ir patiesi attiecībā ne tikai pret “vienkārši lietām,” bet arī attiecībā pret manā apkārtnē esošajiem cilvēkiem un dzīvniekiem. Viņi ir mani: “draugi” vai “ienaidnieki,” “padotie” vai “priekšnieki,” viņi ir man “sveši” vai mani “radinieki” utt.

Kopsavilkums:

Es pastāvīgi gūstu kā pretstatu sev telpā un laikā organizētu īstenību, kurai piederu arī es pats, līdzīgi visiem citiem tajā esošajiem un ar to sasaistītajiem cilvēkiem. Īstenību es iegūstu kā šeit esošu, un arī pieņemu to kā pastāvošu, kā tādu, kāda tā man sevi pasniedz. Lai kā arī nešaubītos par dabiskās pasaules pastāvēšanu, lai kā arī necenstos atmest tās esamības elementus, no tā dabiskās instalācijas

pamattēzē nemainās pilnīgi nekas. Pasaule kā esamība – tā vienmēr atrodas šeit, labākā gadījumā tā var būt te vai tur “citāda,” nekā man šķita, kaut ko nāksies izsvītrot no tās kā “šķietamību”, “halucināciju” utt., tomēr tā kā pamata tēze, tomēr paliks šeit kā esoša pasaule. Un dabiskā nostādņē balstītu zinātņu mērķis - izzināt to aizvien plašāk, drošāk un visādās nozīmēs pilnvērtīgāk, nekā to dara naivās, uz pieredzes balstītās zināšanas, risināt visus zinātniskās izziņas uzdevumus, kas uzrodas arī uz tās bāzes. (Uz E. Huserla darba pamata)

Pielikums. Pāreja uz ideālismu. Atrodoties materiālisma pozīcijās, un meklējot tīro apziņu, mēs neizbēgami atduramies kā pret sienu

Ierastajā materiālistiskajā pasaulē viss rit gludi tik ilgi, kamēr cilvēks tur mierīgi, ikdienišķi dzīvo, necenšoties iziet ārpus tā robežām, tātad, necenšoties realizēt jebkādus garīga rakstura mērķus. Te nevajadzētu jaukt – visus dvēseliska rakstura mērķus materiālā pasaule ļauj realizēt – tā ir visa māksla, psiholoģija, reliģijas, ieskaitot visus modernos novirzienus. Šajās situācijās cilvēks jūtas dabiski – kā miesa un kā dvēsele, bet nekad ne kā gars, kā tīra apziņa, kā tīrs Es. Ielūkosimies sevī ciešāk, un mēģināsim aprakstīt, ko mēs sajūtam, mobilizējoties šim pēdējam mērķim – centieniem tuvoties savai tīrajai apziņai.

Individuālā apziņa vienmēr ir saistīta ar dabīgo pasauli. Padomāsim – kas gan ir tas pirmavots, no kura nepārtraukti smeļ sev barību pasaules pamattēze manis realizētajā pamata uzstādījumā? Kas tad padara iespējamu to, ka es, savas apziņas robežās, iegūstu kā esamību sev pretī stāvošo dabīgo lietu pasauli, piešķiru sev šajā pasaulē ķermeni, un varu iekļaut pats sevi šajā pasaulē? Ir skaidrs, ka šis avots ir jutekliskā pieredze, vai vienkāršojot – jutekliskā uztvere. Katrai uztverošai apziņai piemīt tā īpatnība, ka tā ir dzīva, ķermeniska, klātesoša individuāla objekta apziņa, kāds tīri loģiskā nozīmē ir indivīds vai arī kaut kāda šāda indivīda loģiski kategoriska modifikācija. Mūsu gadījumā, jutekliskās, vai precīzāk, lietiskās uztveres gadījumā, loģiskais indivīds – tā ir lieta; un tāpēc ir pietiekami, ja mēs pret šīs lietas uztveri attieksimies kā pret jebkuru citu lietu uztveri (uztverot īpašības, procesus, utt.) (H39).

Mūsu Es dabīgā ikdienas dzīve – tas ir nepārtraukts aktuāls vai neaktuāls uztveres process. Nepārtraukti gan lietu pasaule, un tajā skaitā arī mūsu ķermenis, uztveres ietvaros vienmēr ir šeit, klātesošs. Kā tad izdalās, un kā var no šejienes izdalīt pašu apziņu – apziņu kā konkrētu esamību sevī? Un kā – tajā apzināto, uztveramo būtību, kā tādu, kas atrodas “pretī” apziņai, kā tādu, kas atrodas pats sevī un pastāv pats sev?

Tātad, es skatos uz šo lietu kā “naivais” cilvēks. Es redzu un aptveru pašu lietu tās dzīvajā ķermeniskumā. Ja mana uztvere ir “patiesa,” un tas nozīmē, ka to apstiprina prakse un pieredze, vai arī

korekta, pieredzē balstīta domāšana, tad uztvertā lieta patiešām pastāv, tad tā patiešām ir man dota uztverē pati, un pie tam – savā dzīvajā ķermeniskumā. Pie tam pati uztvere, uzlūkota vienkārši kā apziņa, pie tam abstrahējoties no ķermeņa un tā orgāniem – izrādās vienkārši kaut kas bez savas iekšējās būtības esošs, tukša Es vienkāršs lūkojums uz pašu objektu, lūkojums, kurš brīnumainā kārtā saskaras ar objektu. (Uz E. Huserla darba pamata)

Pielikums. Primārās un sekundārās lietu īpašības palīdz mums radīt sevī jaunu pasaules redzējumu – ieraudzīt jaunā gaismā attiecības starp “uztveramo” un “izpētāmo” lietu.

Loks postulēja, ka lietām piemīt tā saucamās primārās un sekundārās īpašības. Specifiskās sajūtu īpašības ir “vienkārši subjektīvas,” un, savukārt, “objektīvas” ir tikai un vienīgi ģeometriski – fiziskās īpašības. Lietas krāsa, tonis, smarža, garša – lai arī cik “dzīvi ķermeniski,” kā piederīgas tās būtībai, tās visas neparādītos lietā, - tās nav pati lieta, un patiesībā nav tas pats, kā tas viss mums iztēlojās, bet vienkārši zināmo primāro īpašību “zīme.” Un tomēr, ja es to uzlūkoju kā zinātnes cilvēks, tad tas viss šķiet visai dīvaini – it sevišķi, ja es šādu uzskatu pieņemu burtiski. Iznāk tā, ka, ja šīs specifiskās sajūtu īpašības būtu vienkārši zīmes, tad pēc to noņemšanas vajadzētu palikt tīrām primārajām īpašībām, kas piederētu lietai, pastāvētu tās objektīvajā patiesībā, kopā ar tām pārējām īpašībām, kas vispār nerasniedz izpausmi. Uz to norādīja Bērklis. Viņš aicināja katru pašu pamēģināt, vai viņš var iedomāties kādu lietu bez krāsas, bez cietuma, mīkstuma, siltuma, utt., tātad – vai kāds vispār jebkad ir redzējis vai pat spēj iedomāties, stādīties sev priekšā lietu bez īpašībām. Un patiešām, neizbēgami – telpiskums, šis visu lietu un visu primāro īpašību būtiskais kodols, nav iedomājams bez sekundārajām īpašībām.

Bet viss patiesībā ir gluži pretēji - viss būtiskais uztveramās lietas pildījums, un tātad – visa šeit atrodošā lieta visā savā dzīvajā ķermeniskumā, ar visām savām īpašībām, ar visām savām jebkad uzpeldošām uztverei pieejamām īpašībām, ir “vienkārša parādība,” bet “īstā lieta” – tā ir fiziskās zinātnes lieta (H40). Un tātad, ja šī fiziskā zinātne definē konkrēto lietu caur tādiem jēdzieniem, kā atoms, jons, enerģija, utt., jebkurā gadījumā, kā procesus, kas aizpilda telpu, un kuru vienīgais raksturojums ir matemātiskas izteiksmes, tad tie pie tam paredz kaut ko transcendentālu attiecībā uz šeit visā savā ķermeniskumā atrodošās lietas visaptverošo saturu. Šī fiziskā zinātne nevar pat iedomāties lietu kā mītošu dabiskā sajūtu laukā; citiem vārdiem, zinātnes fiziskā telpa nevar būt dzīvās ķermeniskās uztveres telpa, jo citādāk pret to paliktu spēkā minētais Bērklja iebildums.

Tātad, dabiskajā uztvertā skatītās lietas ir daudzējādā ziņā kaut kas cits, nekā lietas, ko pētī fiziskās zinātnes pasaule. “Patiesā būtība” visā pilnībā un principā ir noteikta citādi, nekā uztverē dotā dzīvas ķermeniskas īstenības veidā, tā, kura tiek dota tikai un vienīgi caur uztveres parādītajām īpašībām, pie

kurām, līdz ar citām, pieder arī visi sajūtāmās telpas raksturlielumi. Tāpēc patiesībā – pieredzē apzinātā lieta dod mums tikai tādu kā tukšu “lūk tas”, X, kas kļūst par matemātisku formulējumu bāzi – un ne jau ķermeniskās uztveres telpā, bet “objektīvā trīsdimensiju telpā.”

Un tomēr – šī dzīvajā uztverē uztvertā lieta, šis tēls mūsu apziņas laukā, tomēr nekādā ziņā nav uzskatāma par tīru šķietamību. Jo viss šis apziņā dotais tomēr kalpo stingrajām dabas zinātnēm par būtisku norādījumu uz to transcendentālo esamību, par kuras zīmi šī ķermeniskā uztvere kalpo. Šo lietu taču katrs cilvēks var pats pārbaudīt dzīvē, un pārliecināties, ka tas taču patiešām tā ir. Tāpat katrs var pārliecināties, ka pareiza ir arī apgrieztā patiesība: jebkura fiziska izpēte vai iedarbība kalpo par rādītāju, kā noritēs dažādas šīs pašas lietas ķermeniskās uztveres nianse šīs iedarbības radīto izmaiņu rezultātā. (Uz E. Huserla darba pamata)

Pielikums. Četri etapi

1) **Atgriešanās pie vienkāršības.** Atgriešanās pie vienkāršības ir nepieciešama, lai spētu paveikt pāreju subjektīvā ideālisma pozīcijās. Lieta tāda, ka pieņemt ideālisma nostāju ir ļoti grūti, ja visu laiku traucē egoisms un bezgalīgās pasaulīgās vēlmes un arī neadekvāti organizēta zināt kāre. Šeit ir jāuzmanās no tā, ka neieslīd kaut kādā skepticismā, nihilismā attiecībā pret zinātni un vispār jebkādu domāšanu un pamata likumsakarību meklēšanu. Lieta tāda, ka šāda atgriešanās, sevišķi, ja iepriekš bijuši smagi un neveiksmīgi garīgi meklējumi, it kā noņem cilvēkam smagu nastu, viņš izjūt milzīgu atvieglojumu, un tāpēc viņam var likties, ka ir savu mērķi sasniegjis, un šī atgūtā vienkāršība un neko nedarīšana tad jau arī ir ceļa gals, liekās, ka mērķis jau sasniegts. Bet tas ir tikai – atgriešanās sākuma punktā, līdzīgā tam, kāds ir, cilvēkam ienākot pasaulē. Šis patiesībā ir pats ceļa sākums.

Mūsu smadzenes darbojās it kā būtu tādas kā apkārtējās vides dubultnieces – viņas ir tā konstruētas jau iedzimti, un tiek tā specifiski pieslīpētas dzīves gaitā. Un tāpēc – kāda ir dzīve, tāda ir smadzeņu darbība. Ja dzīve haotiska, ārpus visādām likumsakarībām, tas smadzenes ir spiestas darboties tāpat. To mēs saucam par stresu, un cenšamies to apkarot ar zālēm, ar dažādiem vingrinājumiem un treniņiem. Bet, kā paši pārliecināties ik uz soļa, tas maz ko dod. Mūsu iedzimtā smadzeņu programma ir paredzēta daudz mierīgākai un sakārtotākai dzīvei. Mums ir apkārtējā dzīve ar šo darbību jāsapraņo, cita ceļa nav. Bet sajukusi ir visa sabiedrība, ne jau katrs atsevišķs cilvēks vien. Ko tad darīt? Nav cita ceļa, kā tomēr neiet akli līdz visai sabiedrībai, bet iespēju robežās izprast, un tad arī iet savu, pareizāku ceļu. Katram indivīdam nav tāda pienākuma – iet bojā kopā ar sabiedrību, tikai tāpēc vien, ka viņš ir sabiedriska, ne vien individuāla būtne. Bet krīzes situācijās tomēr tā ir labāk, jo, saglabājot sevi kā indivīdu, tiek saglabāta arī visa sabiedrība, tās potenciālās iespējas atgriezties pie saprātīga eksistences veida.

Nu lūk – ir lielā mērā jāatiet malā un jāizolējas. Bet – daba necieš tukšumu, tāpēc nav iespējams izolēties un neko nedarīt (vismaz ne visiem, un ne pastāvīgi – uz visu mūžu un arī pēc tam). Izeja kādam tad varētu būt šī programma, kas sola ne tikai vāju patreizējās dzīves paradumu, prieka un bēdu avotu aizstājēju, bet gan jaunu, ļoti atšķirīgu dzīvi un atšķirīgu pasaules uztveri, un tai pielāgotu atšķirīgu domāšanas un darbošanās modeli un algoritmu.

Kāpēc esam tādā grūtā stāvoklī nonākuši?

a) Materiālisms pats principā nepieļauj pilnībā sasniegt tādus mērķus, kādus grib cilvēka gars.

b) Pat materiālisma ietvaros varētu būt daudz kas labs, bet to neļauj sasniegt: egoisms un paviršība. Tikai ļoti godīga un objektīva pieeja te varētu ko līdzēt; bet tas nav iespējams, ja motīvs ir savs labums un nevis patiesība.

Gribu piebilst vēl sekojošo. Ne visi mēs atrodamies vienlīdz izdevīgās vai neizdevīgās pozīcijās, lai īstenotu šo pirmo etapu. Runa ir par mūsu materiālo un sabiedrisko stāvokli. Galējībām šai nozīmē – gan ļoti prominentiem, gan ļoti nabadzīgiem un apspiestiem cilvēkiem, situācija ir ļoti nelabvēlīga, it sevišķi jau pirmajiem. Visizdevīgākā tiem, kam dzīves absolūtais minimums nodrošināts, bet nav arī nekā vairāk. Nu, tur neko nevar līdzēt – liktenis ir liktenis, kaut gan tas nenozīmē, ka šie ierobežojumi un apgrūtinājumi varētu pilnībā paralizēt cilvēka brīvo gribu – jebkurā situācijā tomēr ir daudzas iespējas un izejas.

2) Subjektīvais ideālisms. Tā ir pirmā nokļūšana pie sava tīrā Es, pie savas transcendentāli tītās apziņas; un primāro ieradumu izveide šajā jaunajā stāvoklī. Tajā var dzīvot vienkāršu ikdienas dzīvi, bet, cenšoties tālāk izzināt sevi un pasauli, ejot pa zinātniskas izpētes ceļu, saduras ar daudzām neērtībām, un pat ar grūti pārvaramam problēmām. Bez tam, šādā stāvoklī cilvēks sastopas ar visai pamatotu apkārtējās pasaules neizpratni par savu pasaules uztveri, un skatu uz lietām un cilvēkiem. It sevišķi tas jūtams no zinātnes pasaulei piederošu cilvēku puses, jo viņi ļoti stingri savā darbā un arī dzīvē stāv materiālisma pozīcijās. Liela neizpratne ir arī no vienkāršo ļaužu puses, jo viņiem savukārt šķiet, ka tu esi novirzījies no dabiskās nostādnes un acīmredzamu, ikdienā apstiprināmu patiesību atzīšanas (tātad no tā, uz ko mēs aicinājām pirmajā punktā).

3) Fenomenoloģijas stadija – Bezgalīgā eidētiskās izziņas lauka apzināšanās sevī kā apziņai apriori piemītošu lauku (H63), kurš mums nu ir jāapstrādā. Materiālisma tiesību atjaunošana un dabas likumu un zinātnisko patiesību rekonstrukcija nu jau tīrās apziņas laukā. Mēs nevaram visu laiku palikt sākotnējā subjektīvajā ideālismā. Tas ir pārāk primitīvs, tur viss it kā ir pateikts, un jebkāda tālāka attīstība un meklējumi it kā apstājas. Bez tam – tas šķiet tāds kā samākslots, kaut gan, viss ir pamatojams,

un viss ir patiesi. Un šī nepārtrauktā atrašanās nesaprastā stāvoklī arī ir vienkārši neproduktīva, un var pat atgādināt kaut kādu egoistisku ietiepību.

Šeit mums ir precīzi jāapgūst un viennozīmīgi jāsaprot, ka lietas patiešām ir kaut kas ļoti atšķirīgs no citām “idejām,” ko mēs uztveram savas apziņas laukā. Un tāpēc nebūt nav jābūt viņām “materiālām.” Laikam jau cilvēki vienmēr ir ļoti stingri un skaidri sapratuši šo lietu pilnīgi unikālo dabu, stāvokli un nozīmi, tikai nekādi nav varējuši to formulēt un detalizēti analizēt. Tāpēc paņēma vienu neskaidru pazīmi, un “piešuva” lietām. Pateica – lūk jums atšķirība – lietas ir materiālas, domas un sajūtas - ideālas. Kā nogrožojošs termins šī matērija patiešām savu lomu pilda labi, un viss jau būtu labi, ja tam līdzī nēnāktu tik daudzas “blakus parādības,” un pati galvenā – pilnīgi paralizēta cilvēka iespēja stādīties priekšā sevi kā “tīru garu”, kā “tīru es”, kā “tīru apziņu.” Un tieši tāpēc, lai atrastu zelta vidusceļu, lai pastiprināti uzsvērtu lietu unikālo dabu, bet reizē izbēgtu no blakus parādībām, liekam šo turpmāko priekšā. Un tānad, lietu specifiskās un reizē arī fundamentālās pazīmes ir sekojošas (tad, ja mēs tās uzlūkojam kā transcendentālu reģionu vienotajā uztveres laukā): 1) Lieta vienmēr mums tiek dota kā sastāvoša no divām daļām – sajūtās uztveramās tīri ķermeniskās daļas, un tās daļas, ko izzina, pēta un apraksta fizikālās zinātnes. 2) Lieta (gan dzīvajās sajūtās saņemamā, gan izpētē izzināmā) nekad netiek sniegta uztverē uzreiz visā savā pilnībā, bet tikai pa daļām, dažādos rakursos utt. Interesanti pavērot šīs lietas Es – Ne Es attiecību plānā. Es nevaru radīt lietas ar dziļu fizikālās zinātnes struktūru, pamatstruktūru es izmainīt nevaru – kaut es radu jaunas lietas – automašīnas, lidmašīnas, bet es neizmainu lietu dziļu struktūru, kaut gan atomu taču jau skaldū. Te ir jāpadomā. Bet vienalga – es taču spēju atšķirt, kuras lietas manis radītas, kuras dabas dotas, un novilkt starp tām stingru un noteiktu robežu.

4) Absolutā dzīve un darbs tīrās apziņas laukā – pamatā absolutās zinātkāres un absolutās ētikas jautājumi, kas risinās uz sadarbības modeļa ar savu pretmetu – savu Ne Es, savu Likteni. Šeit gandrīz tīrā veidā var ņemt par pamatu “Racionālā irracionālisma” otro daļu. Bez tam, te ir praktiski visa jūdaisma teorētiskā daļa un hermētisma principi.

Pielikums. Ideālisms - populāri un iespējamie jautājumi

Te ir vajadzīgi paskaidrojumi, jo zem viena paša vārda ir iespējams tomēr saprast dažādas lietas. Tāpēc parasti šo vārdu apvieno ar vēl vienu, radot divu vārdu kombināciju: objektīvais ideālisms, subjektīvais ideālisms, transcendentālais ideālisms, absolutais ideālisms.

Un otra lieta – uzreiz ir sajukums, atkarībā vai cilvēks atrodas duālisma vai monisma pozīcijās. Ja vadāmies pēc klasiskā priekšstata, ka ideālisms nosaka, ka matērija ir primāra, bet ideja ir sekundāra, bet

pie ideālisma tas ir otrādi – tad tas automātiski par pamatu izvēlās duālismu; tātad vienkārši pieļauj matērijas kā patstāvīgas kategorijas pastāvēšanu.

Ir ļoti daudzi līdzīgi argumenti, kas parāda, ka IDEĀLISMS kā termins ir visai pavājš. Viens šis vārds izsaka pārāk izplūdušu ainu, un to vienu vārdu izlasot, nevar saprast, kas ar to ir gribēts pateikt.

Arī ikdienā ar to visbiežāk sastop Platona ideālismu, kas tāpat ir duālists, jo pilnīgi atbalsta matērijas un materiālu priekšmetu pastāvēšanu, tikai stingri piebilstot, ka tās ir tikai ēnas, bet īstie priekšmeti pastāv ideju veidā.

Patiesībā mums būtu daudz vieglāk saprasties, ja mēs visu sāktu ar to, ka atgrieztos primitīvajā, pirms domāšanas un klasificēšanas automātiski dotajā pasaules tvērumā un izjūtā. Jo šis primārais tvērums ir daudz tuvāks ideālismam, nekā vairuma cilvēku patreizējais tvērums. Patiesībā mums vienkārši pie viņa jāturas, ar zobiem un nagiem. Ir jāatgūst sev šī tik dabiskā un tik brīnum jaukā primārās uztveres, bez domāšanas sajūta un vispārējais praktiski automātiski noritošais eksistences veids. Jāatgūst, jāiedzīvojas, jāizbauda kādu laiku. Ļoti iespējams, ka daudzi, sajutuši tā unikālo, specifisko, neatkārtojamo garšu, tajā vispār gribēs palikt, un nekādos jaunos meklējumos baidīsies ielaisties, bīstoties, ka nevilšus neatkārto savu tālo senču kļūdas, kas pamatā radās cilvēku egoisma un pārspīlētu dzīves baudīšanas tieksmju iespaidā. Zināmā mērā tas patiešām ir grēks, kas cilvēka dzīvi ir padarījis par elli, un vispirmām kārtām tas ir tāpēc, ka viņš ir zaudējis šo primāro eksistences izjūtu, ko kāds, kam patīk dažādas alegorijas un salīdzinājumi, varētu mierīgi saukt par to pašu vien dieva valstību.

Tie cilvēki tad arī paliktu sev atgrieztajā paradīzē. Liksim viņiem mieru, un palūgsim viņiem, lai liek arī mums mieru – es domāju tiem, kas ir tik traki, ka vēlās vēlreiz izdarīties tā, lai atkal tiktu no šīs paradīzes patriekti. Nu tur nu gan ir jābūt trakam, lai tik ārprātīgi uzvestos. Un tomēr, vienmēr ir bijuši uz pasaules tādi cilvēki – nemiera gari, kam tas patiešām ir pilnīgi un galīgi nepieciešams. Ja jūs kaut mazākā mērā varat to vidū sazīmēt sevi, tad mums pa ceļam. Tad nāciet barā!

Un tagad gan pirmais solis ir – aptvert, ka šī tomēr nav pati paradīze, ka tā ir tikai atgriešanās sākuma, starta punktā, kurā cilvēks atjēdzās, izmests no paradīzes. Tas ir nevis brīnišķīgs sastidzis stāvoklis, kuru baudīt un garšot, bez mitas bez gala, vienmēr un mūžu mūžos. Šis ir tā lielā ceļa sākums, kuru veikt tika uzlikts cilvēkam par uzdevumu, un ar šo nolūku tad arī viņš tika izmests no paradīzes un nolikts te, kur mēs atrodamies – uz šīs pašas jaukā, grēcīgās zemes.

Un pats pirmais solis, ar ko obligāti jāsāk ir - ideālisms, nostāšanās uz tā ceļa. Jo, ļoti stingri ņemot – tā nupat pieminētā paradīze, šī mūsu grēcīgā zemīte, ir un paliek cauri caurēm materiāla. Šis ceļš atpakaļ sastāv no divām pamata sastāvdaļām, ko mēs arī savā pierastajā ikdienā pazīstam, bet kam nu

vajadzēs pievērsties nopietni. Pirmais ir savas pamatbūtības principiāla apzināšanās, apzināšana, izpratne, un tālāk – formēšana. Un otrs, kas ar to ir cieši saistīts – tā ir ētika, tavas personas personīgās īpašības. Tas ir pamatā praktisks ceļš – atpakaļ uz īstajām mājām. Un tur tiek nodarbināta visa tava būtne kopumā, nevis vien kādas tās daļas.

Pielikums. Atgūstamā dabiskā pasaule kā starpetaps

Tā dzīve, kas mums katram ir reāli jādzīvo, kurā ir jāorientējas un jāprognozē situācijas, kurai ir jāizveido iegūtās adaptācijas mehānismi, tā ir tā dabiskā, parastā, vienkāršā dzīve, kas katram automātiski pazīstama kopš visagrīnākās bērnības, un kurā, lai varētu eksistēt, nav ļoti daudz kas jāmācās – teorētiskās zinības. Tikai praktiskās – mēs redzam, ka tās nepieciešamas arī dzīvniekiem – mammas apmāca savus mazuļus.

Mūsu kļūda, kas padarījusi dzīvi grūtu, ir tāda, ka mēs šo dabīgo dzīvi jaucam ar fizisko un bioloģisko zinātņu izveidotām zinībām. Tas viss ir dabīgi kādam konkrētam mērķim, un tikai tam tās tad arī derīgas. Tā, mēs uzlabojam darba rīkus, sataisām daudz dažādu mašīnu, bet tas arī viss.

Mūsu bēdas sākas tad, kad mēs sākam vispārināt šīs zinības, ārpus dabas zinātņu ietvariem, vai vēl trakāk – piefantazējam te daudz ko klāt no sevis.

Tā dzīve, kas ir paredzēta, lai cilvēks attīstītos, uzlabotu rakstura īpašības, attiecības ar citiem, lai saprastu savu “es” - tā ir dabiskā, automātiski dotā dzīve, kas ir jāņem tāda, kāda tā ir.

Un šī dzīve ir stabila – tā nemainās ne gadu desmitos, ne simtos, ne tūkstošos.

Tāpēc tas ir pirmais nosacījums – atcerēties, atgūt atpakaļ šo dzīvi, pierast pie tās, saprast, kādi ir tās spēles noteikumi.

Tā tad - ārpus profesionālām darbībām, iespēju robežās, samazināt tehniskās iekārtas un visu samāksloto. Protams, ka nedrīkst pārspīlēt, jo citādi atkal kļūsi pārāk dīvains.

Ievērosim – visas pamatvērtības ir tādas, kas radušās bez datoriem, bez jebkādas lielas tehnikas, pat bez parastā spalvaskāta – ar vienkāršu zoss spalvu ir uzrakstīti labākie darbi.

Tas ir pirmais – un tas var vest pie ļoti liela miera un atbrīvošanās sajūtas. Tas ir fons, ar kuru daudziem var pat pietikt, bet būs cilvēki, kas to izmantos par starta laukumu tālākiem sasniegumiem.

* * *

Tirā apziņa taču tāda ir visu laiku. Arī tagad, kad tu esi dziļš materiālists, tu esi sava tīrā apziņa, Cogito.

Visa atšķirība ir tikai tā, ka šajā laikā tu esi aprobežots, tu izmanto mazu savu daļu – to, kura konstituējās kā viens apziņas slānis, apgabals, ko mēs saucam par fizikālās un bioloģiskās, un arī psiholoģiskās izziņas pasauli. Un šīs pasaules dabīga īpašība ir tā, ka tu pats sevi izšķīdini viņā – itin kā kļūsti par viņas daļu, tik ļoti, ka izzūd priekšstats, ka vispār pastāv vēl citas savas daļas.

Apziņa ir it kā aktuāli noteiktu izmēru. Un, kad tā pilna, tad vairāk neiet iekšā. Tāpēc jau arī vienīgais ceļš ir redukcijas ceļš – to attīra, uzrodas brīva vieta, un var sākt to pildīt ar citu saturu.

* * *

Iztīrīšana saistās ar labu sajūtu – jo tā it kā signalizē, ka tu dari pareizi – atbrīvojies no liekas bagāžas.

Iespējams, ka dabīgā pasaule tāpat vien lielu prieku nedod – ir papriekš tā jāpiegružo (grēks), un pēc tam atgriešanos vienmēr pavada brīnumaina sajūta.

Bez visa zinātniski – tehniskā progresa jau arī cilvēki nemaz nebija laimīgi – tāpat malās kā pa ķīseli. Tāpēc domāt, ka tikai atgriešanās pie dabas uzreiz padarīs laimīgus, ir naivi. Cilvēki zvēru ādās tāpat karoja un nīda cits citu. Tāpat darbojās egoisms un visādas fiziskas dabas vēlmes.

Viss, kas ir mūsu bagātība šo brīdi, tas ir mūsu kļūdainais ceļš, jo tas mums uz kādu brīdi dod laimes iespējas, labojot savas kļūdas. Bet tas nav uz ilgu. Tāpat pēc atgriešanās jāskatās, ko darīt tālāk. Un mēs zinām, ko darīt.

DIVI GARĪGU MEKLĒJUMU CEĻI, FIZISKĀ UN GARĪGĀ SASKAŅOŠANAS JAUTĀJUMI

Pirmajā gadījumā mēs garīgo meklējam uz fiziska pamata, un ciešam neveiksmi; otrajā – mēs vispirms apzināmies sevi kā garīgas būtnes, pēc tam saskaņojamies ar savu cilvēcisko pieredzi – un gūstam panākumus.

Apzināties sevi par garīgu būtni ir process, kas pildīts ar plašu saturu. Tas nekad nevar būt epizodisks, tas ir nepārtraukts stāvoklis, vienalga, kā tev visdažādākā ziņā neietu dzīvē un domās. “Es esmu – COGITO – ir saistīts ar jebkuru domu, jebkuru izjūtu, jebkuru uztveri. Mēs esam audzināti un skoloti materiālisma garā, tāpēc mums ir pie sevis jāstrādā. Ir daudz precīzu ceļu, kā to visu var izdarīt un saskaņot.

Patiesībā tas viss nav pilnīgi nekas cits, kā refleksu, pamatā nosacījumu refleksu pārveidošana, tāpēc šai darbā nepieciešama pacietība un sistemātika. Sistemātika nozīmē pilnīgi skaidru sapratni par

visu to, par ko te ir runa. Loti svarīgu lomu te spēlē sapratne par to, kā reāli ir iespējams saskaņot pretrunas starp materiālo un garīgo eksistenci. Nekad šie jautājumi, lai arī kāda rakursā tie neuzpeldētu, nedrīkst radīt ne vismazāko samulsumu, vienmēr ir jābūt gatavībā pilnībā atstrādātiem domas un emociju ceļiem, kā jebkurš šāda veida jautājums atrisinās, līdz ar to ne vismazākā mērā negatīvā veidā neaizskarot cilvēka garastāvokli, ne vissīkākajā niansē neietekmējot viņa pārlicību par sevi kā garīgu būtņi. Gan līdz šim, gan turpmāk, es pietiekoši sistemātiski esmu centies un centīšos parādīt plānu, kā tas praktiski izskatās, un kā to visu var izdarīt, lai šādu dziļu un nesatricināmu pārlicību sevī iestrādātu..

Tātad atkārtēju – runa nav par kaut kādām mistiskām un neparastām lietām, bet gan par viselementārāko (un ne tikai) neurofizioloģiju (it sevišķi nosacījuma refleksu un dominantes principu izpratne un modificēšana). Ir vērts to kaut cik apgūt, jo tā mums kalpos arī par tādu kā valodu, kas ir ļoti izdevīga savas konkrētības un zinātniskuma dēļ (atšķirībā no ezotēriskās un lielā mērā arī psiholoģiskās valodas, kurai šādas eksaktas konkrētības ļoti pietrūkst).

Dekarts uzskatīja, ka pastāv atsevišķi lietu pasaule un domu pasaule (kas ir prevalējošā), un ka tas punkts, kur abas savienojās ir smadzenes, konkrēti – čiekurveida dziedzeris, kas atrodas pašā smadzeņu viducī. Vairāk viņš par šo pārejas procesu starp šīm divām, pilnīgi pretējas dabas vidēm neko pateikt nevarēja, kā vienīgi to, ka to kaut kādā veidā nodrošina pār mums valdošais visaugstākais spēks. Arī vēlāk neviens par šo jautājumu neko vairāk nav pateicis, un tā tas ir līdz pat mūsu laikam.

Smadzeņu epifīze (latīņu: epiphysis cerebri, jeb corpus pineale — čiekurveida ķermenis) ir neliels veidojums, kurš mugurkaulniekiem atrodas zem galvas ādas vai galvas smadzeņu dziļumā. Tas funkcionē kā gaismu uztverošs orgāns vai kā iekšējās sekrēcijas dziedzeris, kura aktivitāte ir atkarīga no apgaismojuma. Dažām mugurkaulnieku sugām epifīze veic abas funkcijas. Cilvēkam tās forma atgādina čiekuru, no kurienes arī radījās nosaukums epifīze (grieķu: epiphysis - 'čiekurs', 'uzaugums'). Epifīze ir samērā liela bērniem, bet pēc pubertātes tā samazinās (Wikipedia).

Ja skatās no materiālistiskā skata punkta (kā to realitātē darīja arī Dekarts), tad tur nekas nav izdarāms (vismaz līdz šim tā ir bijis). Ja skatās no klasiskā subjektīvā ideālisma skatu punkta, tad viņi sev to atrisina, gan savā prātā, gan sajūtās, un pie tam nemaz nenoliedz fizisko un mums tik ļoti pierasto pasaules realitāti, un tomēr – kārtīgs ikdienas cilvēks vai kārtīgs eksakto zinātņu pārstāvis – fiziķis vai biologs – vienalga nekad nebūs gatavs šo ideālistu pasaules ainu pieņemt. Un tā ir dabiska nostāja, jo zinātniskais pasaules uzskats reizē ir materiālistiskais pasaules uzskats. Un tas ir novedis pie tik lieliem panākumiem, ka aizēno jebkurus ideālistu untumus un garastāvokļu spēles. Un tomēr – garīgais ceļš šim zinātniskajam fiziskajam, bioloģiskajam un arī neurofizioloģiskajam pasaules izziņas veidam ir slēgts. Pat

centieni to mīkstināt ar dažādām ezotēriskām izdarībām vismaz līdz šim nav noveduši ne pie skaidrākas materiālistiskas pasaules izpratnes, ne arī pie pretrunas pārvarēšanas starp šī Dekarta iezīmētā duālisma polaritātēm.

ES GRIBU PARĀDĪT, ka šāda iespēja tomēr pastāv. Un dabīgi, ka nav jau kur citur to meklēt, kā tajā, ka mēs kā līdzvērtīgas uzlūkosim abas puses, abas polaritātes, un necentīsimies kādai vienai no tām aizbāzt muti ar kādu dogmu vai -ismu.

Un – ja jau mēs (Es, mūsu apziņa, Cogito) atrodamies smadzeņu dziļumā, viduklī, tad ko gan tas nozīmē. Iztēlosimies tīti praktiski. Šīs smadzenes taču nav abstraktas smadzenes, nē, tās ir katra mūsu konkrētas smadzenes. Nu labi, pieņemsim, ka ir tā, kā to stādījās priekšā Dekarts: mēs katrs atrodamies savā epifīzē – kaut kādā kambarī, kur mēs saņemam apkārtējās pasaules tēlu. Kādā veidā tas mums tiek pasniegts: kādā čemodāniņā vai kā? Laikam taču ne jau gatavā veidā. Kants taču atklāja, ka šim tēlam laiku un telpu pievienojam mēs katrs paši savu. Nu, tas normāli, jūs teiksiet – tas ir kā televizorā vai datorā. Mums ir katram savas smadzenes, savs dators, kas saņem no ārienes šifrētu informāciju bezgalīgā vieninieku un nullīšu mainīgā secībā. Nu un šis dators ir tā speciāli sasaistīts, ka tas šo secību pārveido par mums saprotamu tēlu – bildi uz ekrāna – krāsainu, pilnu jēgas, mainīgu, un tā mums pilnīgi imitē reālo dzīves plūdumu, tik ļoti, ka mēs spējam pilnībā aizmirsties, ka mēs skatāmies nullīšu un vieninieku secības, un nevis seriālu. Mums ir emocijas, puņķi un asaras. Un tas galīgi neko nenozīmē, ka mēs taču saprotam, ka mēs skatāmies vieniniekus un nullītes.

Nu, ja tāpat ir ar mums, un mūsu smadzenes te ir datora vai televizora lomā, tad mums nav viņas nekādā nozīmē, ka tikai darbojās, un ja kas saiet dēlī, tad ir jāsalabo. Vai tā tas ir, vai tā to Kants izprata? Jo kas tad ir ar to seriālu – nu to taču vada otrā galā kāds reāli spēlē, vai tas ir reālas spēles ieraksts. Tad tās nullītes un tie vieninieki ir tikai tehniskas pārneses elementi.

UN TAD MĒS DOMĀJAM TĀ. Mūsu nervi taču arī ir kā elektrības vadi (lai arī nedaudz tehniski atšķirīgi. Tāpat kā televizoram kabelis vai ēters, vai kā telefona vads. UN ĀRPUS MUMS IR REĀLĀ PASAULE, kaut kāda studija, kur kāds reāli dzied un danco. Un es taču tikpat labi varētu atrasties tur – studijā, un visu vērot tieši. Kaut gan tad tāpat būtu šī kodēšana, tikai viena līmeņa – manas nervu sistēmas robežās – tāpat acs pārveidotu to ainu elektriskos signālos, kas pa nervu ceļiem nonāktu smadzenēs, un es tur sēžu savā čiekurveida dziedzerī, kaut kādā ērtā atzveltnes krēslā, un skatos visu šo ainu – šo dziedāšanu un dejošanu. Nu labi – tā tas notiek ik dienas, ik uz soļa, ar vai bez televizora, ar vai bez ieraksta, un es to labi saprotu, un neredzu tur ne kādus jautājumus, ne kādas problēmas. Tā ir visparastākā sajūtu orgānu neirofizioloģija, tā ir viselementārākā signālu pārraidīšanas tehnoloģija un teorija fizikā.

Bet tomēr – dīvaini sanāk – jo atkal es sēžu – savā čiekurveida dziedzerī un atkal visu to uztveru. Tā kā dziesmā – u popa bila sobaka... Ar vārdu sakot, pēc visas šīs garās un gudrās runas, ko varētu izstiept un detalizēt daudzu grāmatu sējumu biezumā, mēs esam turpat, kur bijām sākumā. MĒS NEKO NESAPROTAM PAR ĀRĒJĀS PASAULES UZTVERI PĒC BŪTĪBAS. Mūs ne mazākā mērā neinteresē, un mums nekas nav jāzina par televizora uzbūvi, lai skatītos seriālus un gūtu pārdzīvojumus, gandrīz reālus, gandrīz kā dzīvē. Mums nekas nav jāzina par savām smadzenēm un savu nervu sistēmu, lai dzīvotu dzīvi, priecātos un bēdātos, filosofētu un baudītu mākslu. UN LIEC TU MAN MIERU AR VISĀM SAVĀM TEORIJĀM! SGIŅ!

BET – VAI TĀ TIEŠĀM IR? NĒ – TĀ NAV VIS. Cilvēka smadzenes ir pirmais slānis, kas, cilvēkam no iekšienes, no sava Es centra raugoties, FORMĒ, VEIDO PASAULI. Mums reāli gala rezultātā ir viena un tikai viena pasaule – tas gala rezultāts, ko (kopā ar ārējiem signāliem) ir uzsintezējis, uztver un lieto, un ar kuru sadarbojās Es. Piemēram, ja mūsu smadzenēs ir dominantes perēkļi, tad mūsu skats uz savu ekrānu noteikti aizķersies tajos, mēs vienkārši neredzēsīm tiem cauri, un visi tie dziļākie slāņi, kas tāpēc nenonāks aktīvās apziņas laukā, tā arī neapzināti paliks. Apziņas plūsma strādās pēc mūsu dominanšu diktāta. Un ļoti daudzos veidos mēs pasauli sajūtīsim tādu, kādi paši esam. Ne jau velti saka, ka katrs par otru spriež pēc sevis – patiešām, lielā mēra tas tā vienmēr arī notiek. Pašu pamata ainu – priekšmetus, notikumus, visi redz apmēram vienādi, bet kur jau nāk detaļas, un kur nu vēl spriedumi un vērtējumi, tur nu gan no katra paša ir atkarīgs milzīgi daudz kas.

It kā jau mēs sastopamies ne jau ar ko jaunu, bet ar to pašu mūžseno patiesību – katrs skata pasauli savām acīm, un lai kaut ko mainītu, ir jāmaina pašam sevi. Nu ko, varam tikai priecāties, ka šie uzskati lieku reizi nodemonstrē savu noturību un stabilitāti.

Bet mēs te vienkārši mēģinām pieiet ļoti maigi. Patiesībā jau ir daudz asāka šī aina – mēs patiešām katrs radām šo pasauli, katru mirkli, un nevis tikai mehāniski to uztveram. Tas liekās neticami, bet nopietni padomājot, un saliekot kopā visus acīm redzamos argumentus, tas tiešām tā sanāk. Mēs to nejūtam, jo lietojam (kā dators) dažādus *cookies*, tātad, esam iestrādājuši miljoniem refleksu, kas mums no mazākiem mājieniem jau stāda gatavu priekšstatu. Un šie *cookies* pamatā mums rāda pasauli, kas labi ir atstrādāta un atbilst mums pašiem. Tas ir kā zirnekļu tīkls, kas ir saaudis mūs kā kūniņā, iekapsulējis, un šo tīklu esam noauduši mēs paši, mēs paši esam sevi iekapsulējuši. Mūsu kapsulā ir atstāti daži caurumi, caur kuriem ieplūst minimālā ārējās gaismas (dzīvības) deva, kas ir absolūti nepieciešama, lai uzturētu mūsu vārgo dzīvības sveces liesmiņu. Bet vairāk spēka mēs nesaņemam, jo esam paši aizmūrējuši visus ceļus, pa kuriem mums varētu piekļūt dzīvības plūsma, ar kuru pēc idejas mums būtu jāsadarbojas.

Tā kā mūsu smadzenēm te ir milzīga loma. Šeit es neko nerunāšu par jebkādām smadzenes skarošām slimībām – tā ir attiecīgo speciālistu darbības sfēra, un to, ka šīs vainas patiešām reāli milzīgā mērā var iespaidot cilvēka pasaules uztveri – par to nu gan laikam neviens cilvēks īsti nešaubās. Es runāju par to diapazonu, kas tiek pieskaitīts pilnīgi normālai apziņai un smadzeņu darbībai, un kur neprasās un arī nav pieļaujama nekāda sveša, ne speciālistu, ne, kas ir vēl trakāk dažādu viltus speciālistu, iemaisīšanās. Par to jomu, kas ir ļoti intīma, saudzējama, un atrodas katra paša pārvaldībā, un par ko katrs pats savā priekšā arī ir atbildīgs.

Katrā ziņā, viennozīmīgi ir tas, ka šis Ego, kura pašā centrā mēs atrodamies, ir daudzslāņains. Un visdziļākais slānis, kas atrodas vistuvāk šim pašam centrālajam punktam, ir tas, ko mēs ikdienā saprotam ar savām smadzenēm, ar savu nervu sistēmu, un tikai, vērsot iekšējo skatu cauri šim puscaurspīdīgajam slānim, šīs dziļā ego vērstā skatiena bultas sasniedz nākamo slāni, kas ir saskarsmes vieta starp Es un to, kas vairs neesmu Es, ko Es nepārvalda, kas nepakļaujas manai gribai, bet acīmredzami ir un pastāv.

Un tā tad – nākamais slānis ir šis darba jebšu kaujas lauks, tā ir tā sfēra, uz kuras rēķina es augu, pilnveidojos.

Un tad jau ir pēdējā sfēra – šis tīrais man nezināmais, maz saprotamais un sasniedzamais, iedomājami bezgalīgais apgabals. Kuru es ar savām patreizējām robežām redzu tik, cik spēju. Bet tas ir tas potenciāls, kas mobilizē visu manu zinātkāri, manu interesi, manu dzīves asi, ievirza un uztur dzīvu manu iekšējo liesmu. **TĀ IR MANA POTENCIĀLĀ NĀKOTNE!** Tas ir tas, kas es principā varu kļūt, ko es principā varēšu kaut kad izprast, varēšu izjust, varēšu izdzīvot!

Par visu šo es esmu daudz runājis citur. Tas, ko es gribu cieši un ļoti nopietni uzsvērt šeit – tas ir šis pirmais aplis, kas apņem mūsu ego kā punktu – mūsu visdziļākās struktūras, kurās mūsu smadzenes un nervu sistēma spēlē ja nu ne tieši galveno, tad bez vismazākajām šaubām, ļoti nopietnu un noteikti praktiski ļoti nozīmīgu vietu. Tas nav ne neurocentrisms, ne biocentrisms, jo centrā atrodas šis vienīgais katra cilvēka Es PUNKTS. Bet pirmais – visdziļākais un visnozīmīgākais slānis, kas apņem šo punktu – tas nu gan noteikti.

Vēl vienkāršībai piebīdīšu – šie dominantes perēkļi, kam neredz cauri, pamatā saistās ar egoisma ideju – es visu zinu, zinu labāk, kā jebkurš cits, es esmu vislielākais, visgudrākais, visstulbākais, vis-, vis-vis... Šiem cauri neredz. Dziļā es raidītās izziņas un apziņas bultas sastop šos iekapsulētos cietokšņus, un salūzt pret tiem. Tikai retā trāpa kādā spraugā un izkļūst cauri – brīvā telpā, svaigā gaisā...

P.S. Tātad: ko tas dod, ka tu no sevis pieliec ārējai informācijai telpu un laiku (Kants). Vai tu tiešām uzskati, ka tāpēc tu (kaut arī ierobežoti) piedalies tēla radīšanā? Bet – vai ir tavā izvēlē – pielikt to laiku

vai telpu, vai nepielikt, pielikt to tādu, vai varbūt citādu. Ja tas būtu tavos spēkos, tad tu varētu patiešām teikt, ka tu to dari, ka tu radi. Dīvaini sanāk: patiesi, ārā šī pasaule bez tevis nepastāv, bet tu viņu neradi pēc savas brīvas gribas. Kas tad tu esi – pajoliņš, ieliktenis, aiz auklas raustāma un vadāma lelle? Lai cik liela arī nebūtu Kanta doma, šo niansi viņš nav izskaidrojis.

Vienīgais, ko var droši, acīm redzami apgalvot šī sprieduma rezultātā: pasaule nav tāda – ārēja un gatava, kādu mēs to bijām pieraduši uzskatīt, bet citāda. Kāda un kā tā veidojas – to mēs īsti nezinām, bet varam pilnīgi noteikti teikt, ka tas viss ir kaut kādā veidā saistīts ar katru no mums.

Nu labi – bet tas tā ir ar pašu pasaules pamatu, ar tās materiālajiem likumiem un priekšmetiem. Bet tai pat laikā – ir milzīgi daudz kas, ko mēs patiešām paši veidojam, un to sfēru, ko par ētiku un savu Es saucam, tos garīgos principus mēs pilnībā veidojam katrs pēc savas gribas un patikas.

Tikai nevajag ģenerēt pesimistisku noskaņu par to, vai es pats veidoju pasauli - arī materiālo, priekšmetisko.

Šī pasaule veidojas otrajā zonā, tur, kur norisinās mana Es un Ne Es sadarbība. No Ne Es puses ir dots šis mehānisms, kas dod man iespēju pārliecināties pašam, un arī pārliecināt citus (caur primārajām un sekundārajām īpašībām) par to, ka pasaule tiek formēta (uzmanīgi – ne jau manī, kā teica Kants, bet gan šajā otrajā zonā – mūsu abu sadarbības zonā, kas ir gan ar reģioniem, tuvākiem man, gan ar reģioniem, tuvākiem Ne Es. Šis ir stipri bīdīts uz Ne Es pusi, bet tomēr – nekas un nekādi tur nevar tikt izdarīts bez manas līdzdalības, kaut arī nevar tikt neizdarīts pēc manas gribas. Tātad te ir tāda situācija, kā ar seifu, kurš ir tā ierīkots, ka to var atslēgt tikai vienlaicīgi ieliekot un pagriežot divas atslēgas, un ne citādi. Un tā viena atslēga ir pie manis, un otra – pie Ne Es.

Te vietā (rac-irrac) citētais teiciens no Vecās Derības – uztaisīsim kopā, neatceros, vai cilvēku vai pasauli – jāpaskatās. Tieši tā – visa pasaule un arī viss es pats veidojas tur un tikai tur – otrajā zonā.

KĀPĒC FILOSOFIJA?

Visa pamatā ir brīvība – tas saldaīs brīvēstības vārds.

Cilvēki visur meklē likumus, jo ir pieraduši, ka apkārtējā pasaulē viss balstās uz cilvēku atklātiem un apzinātiem dabas likumiem. Pieredze māca, ka, jo vairāk mēs uzzinām un saprotam šos likumus, un jo vairāk tiem pakļaujamies, jo mums ir cerība savu dzīvi nodzīvot labāk. Mēs jau lepni varam teikt, ka mēs

esam iemācījušies šos likumus pakļaut sev, bet tā jau nav. Grozi kā gribi – šie likumi vienalga stāv mums pāri.

Pēc pieraduma un inerces cilvēki meklē likumus arī tajās redzamās un neredzamās pasaules sfērās, par kurām maz kas zināms un izprotams, bet kuras tomēr pieņemts dēvēt par tādām kā augstākām (tiek lietoti jēdzieni – garīgā, augstākā pasaule vai līdzīgi). Tomēr, īsti ņemot, mums jau nemaz nav pamata, uz kā balstīt šādus uzskatus. Cilvēks ir radīts brīvībai, bet brīvības izpausmei obligāti ir ierobežojumi, tie paši likumi.

Brīvība nav iespējama tur, kur valda ļoti stingri un pat absolūti likumi, vai arī tur, kur ir pilnīgi skaidrs, kā vislabāk darīt, ko vislabāk darīt, kāpēc tieši tā darīt ir vislabāk un visvēlamāk.

Šādi likumi vai nu objektīvi valda, vai arī ir cilvēku pašu visnotaļ plaši ieviesti materiālajā (sensori uztveramajā) pasaulē. Tāpēc arī mēs tur meklējam un iepazīstam šos likumus un patiesības, lai no tiem gūtu sev kādu labumu.

Bet pasaulē, kas paveras pēc tā, ko ir iespējams izdarīt, pārkārtojot uztveri uz Bērklīja, Koliēra un Jūma subjektīvā ideālisma, Kanta transcendentālā ideālisma, Fihtes absolūtā ideālisma vai Huserla transcendentālās fenomenoloģijas pamatiem, viss ir krasi citādāk. Tad cilvēkam paveras iespējas saprast un praktiski pielietot savu brīvību, savu brīvo gribu. Tā tad ir pavisam cita pasaule, citas izjūtas un arī citas iespējas, salīdzinot ar visu to, ko pazinām līdz šim.

Patiesības ir absolūti nepieciešamas, kamēr mēs šo stāvokli sasniedzam. Bet tās ir praktiskā pielietojuma patiesības. Mēs praktiski zinām, ka mēs nevaram šo etapu sasniegt ar maldīgu vai dogmatisku pieeju. Tomēr šīs patiesības neierobežo mūsu brīvību, jo mēs tās brīvi izvēlamies, lai sasniegtu savu brīvi izvēlēto mērķi – iegūtu placdarmu, kas ļauj nu jau regulāri realizēt savu brīvo gribu.

Šeit, šajā jaunajā pasaulē, mēs apgūstam daudzas dažādas metodes, teorijas un iespējas, lai mums vispār būtu no kā izvēlēties, jo kas tad tā būtu par brīvību bez izvēles iespējām. Mūsu skatījumā ārpus materiālās lietu dabas vispār nav nepareizas metodikas vai nepareizas pieredzes. Vienīgais – mums ievērojami mazāk ko dod to cilvēku pieredze, kas paši nav darbojušies šajā brīvajā sistēmā, kuru griba nav līdz tās nepieciešamībai pakāpusies. Bet noteikti nav tā, ka neko nedod, dod reizēm pat ļoti daudz, tikai šeit gan ar vienu ļoti stingru nosacījumu – ja šīs zināšanas un pieredze ir patiesas, un te vislabākais kritērijs ir tas kopums, ko patiesības pārbaudei ir radījusi zinātne. Būtiskā atšķirība, kas raksturo jaunos apstākļus, ir tāda, ka te mēs dzīvi nevis vienkārši uztveram gatavā veidā, bet gan paši aktīvi ņemam dalību tās izveidē un uzturēšanā.

Tātad jaunajā pasaulē daudz kas ir citādāk. Mēs te izmantojam pamatā nevis cilvēku atklātus vai ieviestus likumus, bet gan individuālu cilvēku pieredzi vai tās fragmentus. Mēs šos izmantojamos cilvēkus, vienalga, tagad dzīvojošus vai sen mirušus, lielā mērā ieņemam sevī, iedzīvojamies gan lielā, gan mazā mērā gan viņu domās, gan emocijās, gan gribā un vēlmēs, gan lielajā pārklājošajā sajūtā, kas nu jau nāk ierastās ikdienišķi alkstamās laimes sajūtas vietā. Mēs patiešām padarām daļu no katra no viņiem par savu daļu, un viņu prātu, gribu, viņu *cogito* (daļu) par savu, pa īstam, nevis teorētiski. Jo tas viss taču pēc tam nekur nezūd, tas kļūst par mūsu *cogito* daļu reāli. Un tā mums rodas plaša izvēle, mēs katrā atsevišķā saspēles situācijā ar likteni varam palaist vaļā kādu šo savu jaunapgūto daļu, un nu jau justies līdzīgi kā kādreiz ir juties katrs no šiem dižgariem – Bērklis, Jūms, Kants, Huserls, un daudzi, daudzi citi. Un nevajag iedomāties ka mēs to tēlojam, nē, tas tajā brīdī patiešām esam nu jau katrs mēs patši, un nevis mūsu domas par sevi pašu vai par šiem cilvēkiem.

Pieredze rāda, ka te nebūt netraucē tas, ka vēsturiski šie cilvēki it kā pauduši pat diametrāli pretējus un nesamierināmus uzskatus. Tur nav ko daudz skaidrot, prātīgāk ir visu, ko es te saku, izdarīt pašam praktiski, un tad pārlicināties, ka tas tā tiešām ir. Nu un to tad arī var saukt par patiesību, ja kādam grūti bez šī jēdziena. Ja jūs pārbaudot atklāsi, kas viss patiešām ir tā izdarāms, kā es teicu, un jums patiešām atklāsi pilnīgi jaunas un līdz tam neiepazītas sajūtas, par ko es te runāju, tad jūs varēsiet teikt – jā, viņam bija taisnība. Viņš runāja patiesību.

Un ar ko šī patiesība atšķiras no tās, kas materiālajā pasaulē apstiprina atbilstību likumiem? Ar to, ka tā darbojas tikai tik tālu, kamēr runa iet par metodiskiem jautājumiem, par to, kā nonākt tik tālu, lai no šāda tipa patiesībām, likumiem un nosacījumiem tiktu vaļā, un kļūtu brīvs. Un brīvajam ir nevis patiesību bagāža, bet dažādas pieredzes bagātīgs pūrs, kas, bez šaubām, neizslēdz ļoti daudzas, gan pozitīvas, gan negatīvas pieredzes, kas balstītas uz vispiezemētākajām patiesībām. Bet nekādā ziņā ar tām neaprobežojas. Jo tavš pieredzes pūrs aug lielāks, jo lielāka kļūst tava personīgā attiecības daļa pret tava likteņa daļu, jo vairāk tu ieņem sevī savu likteni, jo drošāk un jaukāk tu (kā tagad jau bagātināts ar to daļu, kas agrāk nebija tava, bet piederēja tavam liktenim) turpini savas mūžīgās attiecības ar viņu. Jo tas ir pilnīgi absolūti, kam, ja tā nav realitāte, tad tam jānotic ar ticību – nekad nav bijis tā, nav tagad un nekad nebūs tā, ka nekā nav (tātad, nekad nav bijusi, nav tagad, un nav iedomājama arī nākotnē (vienalga, vai esi dzīvs vai nomiris), ka tu ar apziņu uztvertu tādu situāciju, ka esi pilnīgi viens, bez sava likteņa, kas izpaužas kā viss, ko tu uztveri ārpus sava es). *Vēlreiz padomāsim – nekad nav tā, ka nekā nav.* Un, ja jau kaut vai kas vispār ir, tad tas vienmēr un simtprocentīgi obligāti ir tavš liktenis. Analizēt to, tā jau ir daļa no tavas spēles, tava *cogito*. Bet absolūts pirmais fakts ir tas, ka šis partneris ir, ka nekad nav ne no viena dzirdēts, ka viņš būtu sajutis, uztvēris, ka viņa nav. Un mēs varam iedomāties, ka piedzimsim uz citas

planētas, citā visumā, debesīs vai ellē, bet vienu gan mēs nevaram iedomāties – ka tur nekā nebūs. *Apziņa simtprocentīgi ir savienota ar partneri*, tik stipri, ka to var pat saukt par apziņas daļu, un tas ir pilnībā tā, kā to parāda Fihte ar Es un Ne Es. Es domāju, ka šī ir ļoti fundamentāla apodiktiski acīmredzama patiesība, kura ļoti būtu iederējusies kā turpinājums Dekarta tēzei – *Cogito, ergo sum*. Tad varbūt ātrāk būtu nokļuvuši uz ceļa.

Jo cilvēka bēdas te arī sākas. Viņš neizdara šo pirmo konstatējumu, šo pašu pirmo, ar ko apziņa vienmēr reāli saskaras, bet uzmanība nepiesaistās, un tam tiek pārskriets pāri. Tiek pārskriets pāri, pirmkārt jau Dekarta *cogito* apziņai, un tūlīt pēc tam – arī šim, par ko es te runāju. Bet tas taču, atkārtotju vēlreiz, ir pirmais absolūtais partnera signāls – es te esmu, es vispār esmu, es esmu gatavs spēlei, saspēlei ar tevi. Cilvēks šim pirmajam tīrajam signālam, pirmajam absolūti ārpus manis esošajam priekšstatījumam un aicinājumam aizjoņo garām, un apstājās tikai pie pirmās sevis paša jau izdomātās domas, kas ir šo pirmo objektīvo signālu jau izlocījusi pa savam, un līdz ar to pilnīgi izkropļojusi. Un tad viņš sāk meklēt kaut kādus pirmsākumus, dievus, elkus, mistikas, utt. ***Bet viss, kas patiešām jādara, lai pašā sākumā nostātos uz pareiza ceļa – ir jāapstājas savā egoisma diktētajā apziņas skrējienā un jāieklausās šajā pašā pirmajā partnera signālā.*** Un tad tālāk daudz kas kļūs skaidrs pats par sevi, bet ne jau pietiekoši daudz kas, svarīgi ir tas, ka tad tu spēsi uzsākt vākt kopā savu pieredzi, padarot par savu daudzu citu cilvēku – gan dzīvu, gan mirušu, gan bagātu, gan nabagu, gan vīriešu, gan sieviešu, gan jaunu gan vecu, gan skaistu, gan neglītu, gan materiālistu, gan ideālistu, gan intravertu, gan ekstravertu, gan filosofu, gan mākslinieku pieredzi, visas viņu dzīves. ***Tu kļūsi liels uz sava likteņa rēķina, tu būsi uz ceļa, kas ir tava likteņa ceļš, tava likteņa, un arī tavs ceļš, tava patiesība un tava dzīvība.***

Tātad, filosofija mums šai sakarībā sniedz divas lietas, ko mēs nekur citur nevaram iegūt principā: 1) pašu metodiku, kā nonākt šādā ideālā stāvoklī; un 2) idejas, ko tur darīt, lai būtu jēga tur censties iekļūt.

IERAUDZĪT TIEŠI!

Pilnīgi viss tas, ko mēs ieraugām, sajūtam kā ne paši sevi, tas tad arī ir tas Radītājs. Viss “knifs” te ir tas, ka viņš IR tieši tāds, kā mēs te sajūtam un uztveram - tieši, simtprocentīgi tāds. Tas ir tas knifs, un tā Radītāja viltība, ka viņš paslēpjas, un tik veikli tieši tāpēc, ka primitīvi. Šo pārāko pašsaprotamību cilvēks nespēj aptvert tieši tāpēc, ka tā šķiet viņam pārāk vienkārša. Patiesībā tas ir cilvēka egoisms, kas liedz ieraudzīt un pieņemt. Viņš egoistiski grib pats izdomāt, iecerēt, tā kā pats grib, un tad sataisa ierobežotu tēlu, pēc sava ģimja un līdzības.

Bet tas, kas man paveras pilnā komplektā šajā pirmajā aptvērumā taču nav nekas cits kā mans saturs, mans *cogito* ar visu savu *cogitatum*, vai citādāk: *noesis* ar visu savu *noemu*. Un, ja es to nepaņemu tieši, kaut vai vienkārši kā atgādinājumu, ka tāds pastāv, pastāv visā savā pilnībā un kopumā, tad es momentā esmu iekšā DOGMATISMĀ, vienalga, vai nu paša veidotā, vai arī uzspiestā no ārienes. Un dogmatisms vienmēr paralizē jebkādas BRĪVĪBAS izpausmes iespējas.

Un tāpēc es varu, un man vajag sev teikt šādi: “Es nekad nedalu savu *COGITO*, tāpēc, ka man kāds liktu to darīt, iestāstot, ka pareizi ir tieši tas, bet tas - nē, ka tieši kāda daļa no tā mana *cogito* stabili der, un kāda cita - stabili neder. Bet cits man varbūt teiks tieši otrādi. Nekad es to nedaru! *Cogito* ir mans - viss kā stāv - un es pēc savas gribas dažādos laikos darbinu dažādas tā daļas dažādās proporcijās. Lai iegūtu šo iespēju, man ir jāiegūst savā rīcībā šis mans *cogito* visā pilnībā, jāklūst par *es* tieši šādā izpratnē un nozīmē. Un tai pat mirklī es iegūstu brīvību, pa īstam iegūstu savā brīvā īpašumā šo *cogito*. Tas arī viss. Es esmu brīvs, un tikai kā brīvs es varu sadarboties ar savu likteni uz līdzīgiem noteikumiem. Un pati šī sadarbība patreizējās izpratnes un dzīves skatījumā tad arī ir tie "nobeigumi - ends", kam tik lielu nozīmi Kants piešķir savā ētikas filosofijā.

PAR BRĪVĪBU KĀ APZINĀTU NEPIECIEŠAMĪBU

Brīvība iespējama tad, ja ir izvēle. Lai būtu stipri brīvs, jābūt lielai izvēles iespējai. Lai būtu izvēles iespējas, jāpārzin polaritātes (binēri), vismaz teorētiski. Ja tu zini tikai ko vienu, tad nav izvēles, un tu neesi brīvs.

Filosofijā: ja tu pēc kādas nejaušības vai pēc kāda ieteikuma izvēlies kaut kādu vienu virzienu, un pie tā pielīpi - tad kāda tev tur brīvība!? Nekāda brīvība, priekš tevis tam ir vienkārši dogmatiska vērtība.

Polaritātes vienmēr ir smaga lieta, un tur nav ne miera, ne stabilitātes. Tur tevi izsit kā ar zibeņiem un pērkoniem, kā Kalnietī. Bet citādi nav iespējama augsta ranga brīvība. Filosofijā tāpēc jāpārzina arī pilnīgi pretēji uzskati, pie tam nevis tikai teorētiski, bet dziļi iedzīvojoties. Un tad tu saproti ar tiem saistītos cilvēkus - to, ka viņi nav vis kādi truli dogmatiski, ka viņi ir dzīvi cilvēki. Un viņiem, izrādās, kā likums, ir dziļas zināšanas un iespējas reāli iedzīvoties ne tikai savā, bet arī daudzos citos, parasti visos galvenajos virzienos un jautājumos, kaut arī tie būtu krasā pretrunā viņa paša beigās izkristalizētajam viedoklim. Viņi visu laiku paši izvēlās, pie tam izvēlās no plašas un dziļas dārgumu krātuves, tāpat viņi ir gudri, godīgi un cēli cilvēku sugas laimīgi pārstāvji.

Un, jo dziļāk mēs šos cilvēkus iepazīstam, jo labāk saprotam, ka atšķirības starp viņiem patiesībā ir visai niecīgas, bet tas kopējais, kas viņus vieno - tas ir kas ļoti liels, pat milzīgs. Un tad tu pats saproti, cik jauki ir mēģināt aizvien ciešāk un ciešāk iekļauties šai kopā. Svarīgi saprast, ka tie visi ir bijuši godīgi cilvēki, kas ar visu sirdi un prātu ir sekojuši savam aicinājumam.

SEVIS IZJŪTA

1. Viens no svarīgākajiem cilvēka pamatinstinktiem ir tieksme pēc sevis izjūtas.
2. Apspiestā stāvoklī tas rada nelaimīgu dzīvi, ciešanas un slimības.
3. Cilvēka ceļš uz laimi un veselību var iet caur sevis izjūtas atklāšanu, atbrīvošanu un pilnveidošanu.

Pamattēzu īss paplašinājums un skaidrojums

*A впрочем: о чем может говорить порядочный человек с наибольшим удовольствием?
Ответ: о себе. Ну так и я буду говорить о себе." - Ф. Достоевский.*

"Прямой плод сознания – инерция, сознательное сложа-руки-сиденье. Все непосредственные деятели потому и деятельны, что тупы и ограничены. Они второстепенные причины за первоначальные принимают, таким образом скорее других убеждаются, что основание своему делу нашли, и успокаиваются. Ведь чтоб начать действовать, нужно, чтоб сомнений уж никаких не оставалось. Ну а как я, например, себя успокою? Я упражняюсь в мышлении, а следственно, у меня всякая первоначальная причина тотчас же тащит за собою другую, еще первоначальнее, и так далее в бесконечность. Такова именно сущность всякого сознания и мышления". - Ф. Достоевский.

"Итак, что же я есмь? Мыслящая вещь. А что это такое – вещь мыслящая? Это нечто сомневающееся, понимающее, утверждающее, отрицающее, желающее, не желающее, а также обладающее воображением и чувствами." - Р. Декарт.

"Разумеется, это не мало – если все перечисленные свойства принадлежат мне. Но почему бы им мне и не принадлежать? Разве я не сам по себе почти во всем сейчас сомневаюсь и, однако, кое-что понимаю, утверждаю в качестве истины это одно и отвергаю все остальное, желаю очень многое знать, но не желаю быть введенным в заблуждение, многие вещи либо неволью воображаю, либо замечаю даже, что мое воображение воспринимает их как бы при помощи

чувств? И какое из всех этих свойств (даже если я постоянно сплю и тот, кто меня сотворил, по мере своих сил вводит меня в обман) не является столь же достоверным, как то, что я существую? Что из всего этого может быть отделено от моего сознания? Что может считаться обособленным от меня самого? Ведь именно мое сомнение, понимание и желание столь очевидны, что более четкого объяснения не может представиться. Но поистине это тот же самый я, коему свойственно воображать; и хотя, возможно, как я уже допустил, ни одна воображаемая вещь не может считаться истинной, сама сила воображения, как таковая, действительно существует и составляет долю моего сознания. Итак, именно я – тот, кто чувствует и кто как бы с помощью этих чувств замечает телесные вещи: иначе говоря, я – тот, кто видит свет, слышит звуки, ощущает жар. Все это – ложные ощущения, ибо я сплю. Но достоверно, что мне кажется, будто я вижу, слышу и согреваюсь. Последнее не может быть ложным, и это, собственно, то, что именуется моим ощущением; причем взятое именно и этом смысле ощущение есть не что иное, как мышление." - Р. Декарт.

Sevis izjūta ir cilvēka lielākais dārgums. Cilvēks no tās nav ar mieru atteikties ne par ko, lai cik grūti arī dzīvē neietu, kaut arī liktos, ka zudusi pati pēdējā, visniecīgākā cerība. Nevienam cilvēkam nav gatavs būt ne par vienu citu, tikai par sevi. Šis instinkts nevienam nekad un nekur nav pazudis. Runa ir par to, ka no šī instinkta var sev par labu izdabūt daudz vairāk, un vēl par to, ka tas ir izdarāms apzināti un mērķtiecīgi.

Vienīgais instruments sevis sajūtas instinkta pašrealizācijai ir cilvēka brīvā griba, kas nosaka domāšanu, kura tālāk var izpausties darbībā, vai iztikt bez tās. Tā ir cilvēka aktivitāte. Sarežģītā, reizēm gandrīz neizzināmā saistībā ar savu gribu, cilvēks gūst it kā pasīvo ieguvumu - dažādas sajūtas un izjūtas, kas var būt, un var arī nebūt saistībā ar tā saucamo reālo pasauli. Robeža starp šo cilvēka aktīvo un pasīvo daļu kaut kādā mērā atrodas nepārtrauktā kustībā. Cilvēks izjūt, ka viņa sevis sajūta mainās, tā vai nu sev pievieno, vai arī no sevis zaudē kādu daļu. Šī daļa nāk no un aiziet uz kaut kurieni, par ko sevis sajūtas attīstības ceļā veidojas aizvien skaidrāks un konkrētāks priekšstats. Šī ceļa daļa saistās ar ikdienas dzīvē parastām sajūtām, ko mēdzam apzīmēt kā prieku, bēdas, izmisumu, mīlestību, naidu, u.t.t., kas ir pārejošas, nenoteiktas. Stabils pozitīvs emocionāls fons te ir praktiski neiespējams.

Sasniedzot kādu stingri individuāla izmēra sevis izjūtas pieredzes kritisko masu, cilvēks iepazīst jau pietiekoši nemainīgu *es izjūtu* ar plašu, daudzslāņainu saturu. Šajā stāvoklī cilvēks ir *izgājis ārpus psiholoģisko likumsakarību jomas, un pārgājis tīrā garīgā realitātē*. Šeit nekas nebeidzās, turpinās filigrāna, niansēta darbošanās sevis izjūtas uzturēšanā un daudzveidošanā. Cilvēks jūtas tā, ka nekad nav gatavs atgriezties savā iepriekšējā stāvoklī.

Praktiskais ceļš ved caur cilvēka aktīvo dabu - domāšanu. Reāli ir aktīvi jāiepazīst, un pasīvi sevī jāizdzīvo citu cilvēku, veiksmīgu domātāju pieredze. Redzēsiet, ka šai jomā ļoti daudz kas ir zināms skaidri, noteikti, droši. Šī ir specifiska un atšķirīga pieeja. Tā neatsakās ne no mazākā līdzšinējā cilvēces pozitīvā guvuma. Tikai - runa ir par secību. Pa priekšu ir jānonāk līdz kādam savas es izjūtas kritiskajam lielumam, un pēc tam tajā var pamazām, kritiski adaptējot, tilpināt kaut visu plašo pieredzi. Tomēr, var arī izrādīties, ka daudz kas no tā būs lieki. Jo tālākais ceļš var izrādīties pavisam citāds. Un ir skaidrs viens - šī iepriekšējā tradicionālā pieredze neļauj nonākt līdz šim obligātajam kritiskajam lielumam. Lai to sasniegtu, nepieciešama cita metodoloģija. Par to tad arī būs visa turpmākā runa.

Pirmajā iesākumā visnoderīgāk ir iepazīt racionālistu un fenomenālistu pieredzi. Tāpēc, nekavējot laiku, sāksim ar Dekarta, Berklija un Huserla darbiem. Patiesību sakot, lai mēs tos izpētītu dziļumu dziļumos, mūžs gandrīz par īsu. Tāpēc es došu atsevišķas darbu daļas ar paskaidrojumiem un ieteikumiem, kā rīkoties tīri praktiski. Jo visa turpmākā filosofija būs ļoti konkrēta, un katrs mazākais apgalvojums nav jāpieņem citādi, kā to sevī izanalizējot un pārbaudot.

BŪT FILOSOFAM NOZĪMĒ IEAUDZINĀT SEVĪ PAŠKRITIKU.

SVARĪGAS LIETAS INDIVIDUĀLAJĀ PRAKSĒ

1) Izlauzties līdz stāvoklim, kad reāli atbrīvojas cilvēka iespējas brīvi dzīvot: tātad, nonākt garīgās dzīves starta pozīcijās. Tas automātiski ietver sevī visas redukcijas un prāta attīrīšanas un sakārtošanas (pamatā Dekarta un Huserla metodikas). Patiesībā tas nozīmē reāli, metodoloģiskā ziņā, kļūt par ideālistu, kā Kants, Bērklis, Hjūms, Bergsons, nosacīti arī Fricis Bārda, Poruks, Rainis un bezgala daudz citu, dažādos laikos dzīvojušu kultūras, zinātnes, mākslas pasaules pārstāvju, nu un dabīgi, arī filosofu.

2) Tur neiekrist un nesākt filosofēt - domāt par visādām vispārīgām problēmām, veidot savas teorijas un pārliecības par tūkstoš dažādiem jautājumiem.

3) Tas nozīmē - atbrīvoties no šāda veida sava egoisma. Tā vietā jāsāk sevi piepildīt ar maksimāli augstvērtīgu materiālu - tas praktiski nozīmē lasīt filosofu (lielo, atzīto) darbus, pārdomāt, izdzīvot līdzī, pārvērst tos par reālu savu daļu.

4) Turpat sevī jāliek iekšā arī visādas citas laika kritiku izturējušas vērtības.

5) Tad jau arī neko citu nevajadzēs - jutīsies labi un droši. Ja tad tiešām jutīsi, ka vari no sevis pateikt kaut ko klāt - tad vari to darīt. Ja nē - nav jābēdājas, jo vienalga viss tas uzņemtais un pārstrādātais

jau esi tu pats, tādu tu sevi pats ar saviem spēkiem esi izveidojis, tā uzņemtā gudrība un pieredze tev vairs nav, piemēram, Kanta vai Dekarta gudrība, bet pa īstam tava gudrība. Šī ir ļoti nozīmīga lieta, kas parasti paslīd garām - tā tad, nevis vienkārši uzņemt un tiešā veidā sevī noglabāt ārējo materiālu, bet to pārstrādāt sevī, rezultātā padarot par savu, par kaut ko pilnīgi individuālu, ko organisms neatgrūž. (Tas ir tāpat, kā ar to barību, ko mēs apēdam - arī tā tiek sašķelta ļoti sīkās sastāvdaļās, un pēc tam no šīm sastāvdaļām tiek konstruētas individuālas organismam nepieciešamās vielas - olbaltumvielas, tauki, utt., kas nu jau ir personīgi, savi, ko organisma imūnsistēma neatgrūž, bet kas tai pat laikā ir svešķermenis jebkurai citai dzīvīvajai būtnei, pirms tā to nebūtu savukārt sašķēlusi un padarījusi par savu).

6) Tev būs nepārtraukta kopēja dzīve ar šiem dižajiem - kā ar tādiem pusdieviem. Bet jau ne kā ar konkurentiem, bet jau kā pašam ar aizvien vairāk spēkā un sapratnē augošu sevi.

7) Tā tu nemocīsies ar saviem uzskatiem un pretrunām, tu vienkārši konsultēsies sevī, un uz visu dabūsi atbildes.

8) Tā tad kopējais atskārtums varētu būt: neleci bez jēgas un laika - pat ne sevī, kur nu vēl attieksmē ar citiem, ar saviem uzskatiem - un tad tu busi laimīgs un apmierināts savā darbībā.

DAŽI ĻOTI BŪTISKI UZTVERES FILOSOFIJAS JAUTĀJUMI

Salīdzināsim trīs uztveres filosofijas aplūkojamus variantus:

1) Priekšmets ir matērijā, nervu sistēma tādu pašu uzsintezē smadzenēs, un tāds tas nokļūst apziņā. Uztveres fizioloģiā ir šādi: pastāv objektīvajā realitātē eksistējošs priekšmets, piemēram, koks. No tā atstarojas gaisma, un acs uztver reālus gaismas starus, kas tur tiek ģeometriski precīzi laužti, un koka kopija, kā fotoaparātā, krīt uz acs tīklenes. Tur tiek kairināti receptori, gaismas signāli pārvēršas elektrisko signālu noteiktā ķēdē. un šie signāli pa *nervus opticus* tiek novadīti smadzeņu dažādās daļās, kur tiek atpakaļ resintezēts precīzi tas pats koks, kas bija ārpusaulē. Cilvēks redz šo koku tādu, kāds viņš ir īstenībā. Tā ir ļoti zinātniski precīza aina, jo ir izpētīti daudzi šī nervu signāla parametri, un, modelējot tos, var panākt dažādas izmaiņas redzes tēlā. Tā ir tieši tāda pat aina kā tagad ar elektroniskajiem fotoaparātiem. Mēs taču reālu koku nofotogrāfējam, pārvēršam elektrisku signālu ķēdītē, ierakstām šos signālus pārnēsājamā atmiņā, ielādējam datorā, un redzam ekrānā tieši tādu koku, kādu nofotogrāfējam. Kas te vēl būtu piebilstams, un kas te vispār varētu būt apšaubāms? Šķiet, ka pilnīgi nekas. Un tomēr, filosofija to uzdrošinās darīt. Šādu aprakstīto izpratni uztveres filosofijā sauc par NAIVO REĀLISMU.

2) Priekšmeta tēls apziņā tiek sintezēts no pašas apziņas resursiem plus kaut kādiem nezināmiem ārējiem resursiem. Apziņā veidojas koka tēls, pēc algoritmiem, kas ir pašā cilvēkā (Kanta kategorijas + telpa un laiks), un no informācijas, ko piegādā ār pasaule. Informācija nervu impulsu veidā sakrīt ar pirmā gadījuma informāciju (nervu impulsu secība ir vienāda). Ekvivalenta tēla tam, ko cilvēks sajūt savā apziņā, ār pasaulē nav.

3) Priekšmeta ideja gatavā veidā tiek ievietota uztverē; nervu procesi ir ar cēloņattiecībām nesaistīti, pavadoši procesi. Viss koka tēls tiešā veidā tiek ievietots apziņā, reāli tas pastāv Dieva garā un arī citos uztverošos garos. Nekādas ārpus uztveres atrodošas matērijas nav, un tā tad tur nav nekādu materiālu koku. Tas ir Bērklīja viedoklis. Par to Dieva garu iepriekš jau teica Malebranšs, un laikam Loks teica, ka ir bezjēdzīgi teikt, ka Dieva garā, par kuru taču vienalga neko nezina, tad tikpat labi var teikt, ka matērijā (bet Bērklījam ir argumentēta pretatbilde uz šo iebildi).

Tā tad, ir būtiskas starpības. Pirmajā un trešajā gadījumā vienalga - vai nu ār pasaule ir matērija vai Dieva gars, vienalga tiek apziņā ievietots gatavs tēls, tieši tāds, kāds tas ir ār pasaulē - vai nu matērijā, vai atkal Dieva garā. Cilvēks abos gadījumos vienkārši saņem gatavu tēlu. Te abos gadījumos ār pasaules apzīmējums ir tikai vārds, tukšs, praktiski neko neizsakošs vārds, bez atšķirīga satura, jo gan matērijā, gan Dieva garā noritoši procesi mūsu priekšstatos ir pilnīgi vienādi, ietverot visu zinātnes (fizikas, bioloģijas) daļu.

Patiesībā Bērklījs te gribēja atšķirt, bet tomēr viņam beigās sanāca naivais reālisms. Bērklīja milzīgais ieguldījums ir citur - tur, ka viņš pasludināja vienoto spēku, viņš pasludināja, ka idejas (tēli vai reālas lietas) ir bez spēka (citādi es teiktu - nav dzīvi). Līdz ar to, viņš parādīja, ka mums, kā dzīvīem, jāvērsās pie citām dzīvībām, ja gribam saprast dabā norises, cēloņus, iemeslus. Visi uztveri pavadošie procesi, pēc Bērklīja, ir tikai zīmes, bet tas netraucē tās pētīt zinātniski, un manipulēt ar tām.

Kants parādīja skaidri, ka tehniski pirmais (un arī tā tad trešais) variants ir nepareizs. Tēls ir sintētisks, un to kopā veido gan apziņa, gan ār pasaule.

Un kā tad paliek ar Bērklīju pēc Kanta? Nekas nemainās. Lietas kā idejas (priekšstati), kā gatavi tēli apziņā tā arī paliek. Tāpat tās paliek nedzīvas, bez iekšēja spēka. (Piebilde blakus galvenajai domai - un vienīgais, kas paliek skaidrs - mūsu katra spēka robežas ir svarīgas - vai mēs katrs pats pēc savas gribas varam vai nevaram radīt sevī šos tēlus; ja nē - tos rada otrs).

Tikai atšķirība ir sekojoša: Bērklīja priekšstatā Dievs salika mūsu apziņā gatavas idejas (pasauli visvienkāršākajā mūsu uztverē, bez kādas speciālas piedomāšanas), bet tagad mēs zinām, ka, kaut arī tas ir tiešām tā, bet mēs to saņemam tādu, kādas ir mūsu apziņā iepriekš saliktās īpašības - Kanta kategorijas,

telpa, laiks utt. Bet, tā kā šīs interpretācijas vai sintēzes īpašības arī ne jau mēs paši sevī izveidojām, tad beigās paliek tas pats, ko teica Bērklis - viss ir ļoti vienkārši: Dievs saliek un uztur mūsos pasaules un priekšmetu ideju, tēlu, priekšstatu. Un pasauli mēs kādu saņēmām, tādu saņemam, ar Bērklia un Kanta skaidrojumiem, vai bez viņiem abiem.

Gala slēdziens: tas tikai lieku reizi pierāda, ka šādi ceļi meklējumos neko daudz nedod, ja nepaturam prātā pašu galveno pamatdomu, aksiomu, acīmredzamību: darbojošas personas ir divas, no kurām viena ir katrs pats. Visu, ko katrs var izdarīt pats, tā ir viņa manifestācija. Viss pārējais ir otra pamatspēka manifestācija. Un vairāk te nav ko jaukt prātus.

Bet tomēr - kur tad pazūd ieguvums no Bērklia? Un kur ieguvums no Kanta? Vai tikai apmierināta ziņkāre - tīri zinātnisks ieguvums? Ieguvums ir tas, ka mēs ieraugām sevi daudz lielāku un nozīmīgāku, nekā pirms tam. Jo - bez mums nav pasaules, tās, kuru mēs visu laiku tik skaidri domājām pastāvošu tur ārā, mūsu acu priekšā, objektīvi reālajā lietu, materiālajā pasaulē. Mums tagad ir cita kontaktpersona - tā, kas mums dod šo pasaules priekšstatu, kas mūsos to uztur - tas dzīvais tiešā veidā, bet nevis nedzīvā pasaule un nedzīvās lietas. Vēl citādi - mēs tagad nejaucam ār pasaules cogito (noesis) ar ār pasaules cogitatum (noema). Tas tad arī ir visa pamatu pamats. Mēs sākam kontaktēt ar dzīvību, bet iepriekš kontaktējām ar nedzīvām parādībām. Mēs tieši iegūstam NeEs, ko nekādi nevar atvasināt no matērijas.

Bērklis noteica, ka visu vada dzīvais gars, nevis nedzīvā matērija. Tātad, tehniski viss tas pats, tāpēc jau nemainās pasaules tēls. Visa atšķirība ir tikai interpretācijā. Bērklis - apziņa darbojas tieši, tēli tiek vadīti, bet paši nedarbojas.

Laikā pēc Kanta - ja laiks un telpa ir mūsu apziņas īpašība, tad mēs esam tomēr vēl daudz nozīmīgāki. Pasaule, kādu mēs to ikdienā pazīstam, tomēr ir un paliek mūsu sastāvdaļa, īpašums. Un var ērtības labad teikt, ka tā ir ār pasaule, bet patiesībā tā tomēr ir iekš pasaule. Un esmu es pats - tīrais es, kas uztver cogito (noesis), un ir iekš pasaule - cogitatum (noema). Fihtes Es un NeEs - īsti neder, jo tā mēs teiktu, ka mēs varam visu, kaut potenciāli. Labāk tomēr teikšu tā, ka šis NeEs ir tas gars, tā apziņa, kas pilnībā ir kontaktā ar cogitatum, ar noema - gluži tāpat, kā tīrais Es esmu kontaktā ar cogito (noesis).

Tīrais Es --> Cogito1 --> Cogitatum1 <-- Cogitatum2 <-- Cogito2 <-- Tīrais NeEs

EKRĀNS - starp Cogito1 un Cogitatum1

PASAULE - Cogitatum1 + Cogitatum2

Sākot no Tīrā es (kreisā lapas stūra:

Naivais reālisms (mūsu ikdienas pasaule, mūsu emocijas bez filosofijas) - iet līdz ekrānam (starp Cogito1 un Cogitatum1)

Manas reālās (paredzamās un ar savu gribu apzināti sasniedzamās) kontakta iespējas ar NeEs - līdz Cogitatum1 labējai malai

Zinātnieku (un arī mākslinieku) pasaule - iet līdz Cogitatum1 labajai malai

Mūsu potenciālās perspektīvas vispār - līdz Cogitatum2 labējai malai

"Beziemesla žēlastības" tipa sajūtas un emocijas: pārpasaulīgas sajūtas, emocijas, katarses - pēc idejas var iet līdz Tīrā NeEs labējai malai

SPĒT SAPRAST CITUS, NEZAUDĒJOT SAVU BRĪVĪBU?!

Pie pilnīgi brīvas savas personīgās gribas, es ar saprātu nostādu savu apziņu tā, ka saprotu, ka man ir izdevīgi un interesanti nevis tikai haotiski darbināt savu brīvo gribu, - jo tā es mūžam savā apziņā un savās fantāzijās palikšu viens - ne es kādu citu sapratīšu, ne kāds sapratīs mani.

Bet - ja es dabonu pa īstam par savu kādu apziņas daļu, kas kādreiz piederējusi, piemēram, Kantam, tad ir lielas iespējas, ka kāds cits dara tāpat kā es, un uz šī pamata mēs varam apvienoties. Un es pilnveidošos uz šīs jaunās savienības rēķina, padarīšu šo savienību par stabilu savu daļu; un šis otrs cilvēks taču visdrīzāk izdarīs tāpat - un tas izskatās ļoti saprātīgi, jo ir taču dubults guvums.

Bet apvienošanās ir absolūts instinkts, ļoti dziļas iekšējās balss, kaut apstākļu apslāpēts, tomēr ne galīgi pārmākts čuksts. Nekur mums no šīs tendences neizbēgt. Tāpēc svarīgi to no instinktīvi uzspiestas idejas pārvērst par savu, līdz ar to iegūstot galveno atslēgu šai ceļā - ka uz priekšu jau darbojies nevis kādu apstākļu spiests, bet pēc savas pilnīgi brīvās gribas. Bez šaubām, ka tas prasa pūles un darbu, bet ir taču tā vērts.

Patiesībā tieši tā viss jau notiek arī mūsu ikdienā - visa kultūra, māksla, zinātne balstās uz šādiem principiem. Tikai mēs to neapzināmies pietiekoši dziļi un skaidri, un, līdz ar to, dzīvojam un darbojamies pa pusei no kaut kā savaņģoti. Bet cilvēks ir dzimis brīvs, tikai šī brīvība ir pašam sevī jāizkaro.

ORIGINĀLĀ APZINĀTĀS TRANSCENDENCES METODIKA

AT-STUDIJA ir darba vieta, darbnīca, radošā laboratorija.

Šeit jūs variet atrast dažādus vairāk vai mazāk apstrādātus jēlmateriālus, kas var izrādīties noderīgi, lai katrs varētu veidot savu, individuālu garīgo māju. Bez šaubām, ka daudzi pamatprincipi var izrādīties gandrīz vai gatavā veidā noderīgi daudziem, tomēr arī tad vismaz kaut kāds individuāls veidols ir nepieciešams.

Galvenie metodiskie principi apkopoti metodikas sadaļā. Eseju sadaļa ir vairāk izmantojama noskaņas iegūšanai, tur tvertās idejas domātas vienīgi kā stimulš katra paša uztveres un izjūtas attīstības veicināšanai.

Un tātd, ķeramies pie darba. Daži ievadvārdi kopējās noskaņas radīšanai...

Ik mirkli, ik brīdi, minūti - visu laiku ar katru no mums kaut kas notiek. Un notiek divējādi - vai nu pats no sevis, vai arī tas ir kaut kā saistīts ar mums. Jebkurš cilvēks vienmēr ir kaut nedaudz, kaut gandrīz nemanāmi, bet tomēr iesaistīts šajā procesā - šajā savas dzīves ritumā. Ikdienas rūpes var cilvēku pārņemt tik lielā mērā, ka viņš var neiejusties šajā dzīves plūsmas izjūtā, tomēr kaut paretam par to aizdomājās ikviens.

Tūkstošiem gadu cilvēce ir krājusi pieredzi, kā dzīvi dzīvot jaukāk. Un vienalga, katram atkal viss ir jāsāk no gala, jāpieliek pūles. Tas vedina uz domām, ka šīm pūlēm tad laikam taču ir kāda jēga. Jo citādi galu galā varētu uzrakstīt vienu īsu "visu pasaules gudrību grāmatu", kurā būtu viss tas, kas ir zināms pilnīgi noteikti par to, kā dzīvot, lai būtu laimīgiem, to varētu skolā vienā klasē visiem iemācīt, tad visi to pildītu, un visi būtu laimīgi. Un varēja vēl vienkāršāk - vienkārši visus jau no paša sākuma radīt galēji laimīgus. Bet nē, tas taču nav iespējams. Katrs to saprot. Bet kādēļ? Kādēļ katrs cenšas pats visu ko izdomāt, kaut gan pilnīgi noteikti kaut kad kāds to jau ir noteikti izdomājis, un noteikti labāk? Nu tātd - svarīgi ir, lai katrs darītu, domātu un visu sasniegtu pats.

Un vislielākajā mērā tas attiecās uz tā saukto garīgo dzīvi - visas cilvēka eksistences kopsavilkumu. Tur it sevišķi katrs grib savu. Tieši garīgajā ceļā mēs vērojam lielu skaudību, egoismu. Un izskatās, ka tā nav kļūda, ka tieši tā tam ir jābūt. Tomēr, katrs nevar būt pilnīgi pats par sevi. Jo pasaulē pastāv arī otra acīmredzamība. Cilvēks grib sev līdzīgus, sevi saprotošus cilvēkus, ar kuriem var parunāties, padiskutēt, papriecāties par kādu kopīgu domu, ideju, izjūtu, izpratni. Bet pie tam savos dziļumos viņš vienalga paliek viens - pats sev galvenais un vienīgais.

Studija "Transcendence" veidojas ar mērķi palīdzēt ikvienam interesentam nostāties uz šī sava ceļa, un spert pa to vismaz pirmos soļus. Jo itin drīz to sāk pavadīt labāka pašsajūta, aug iekšējā miera, stabilitātes, pašapziņas un laimes sajūta, kā arī stabilizējas un uzlabojas arī emocionālā un fiziskā veselība.

ĪSS METODIKAS APRAKSTS

Tiek piedāvāta principiāli jauna metodika cilvēka iekšējās pasaules sakārtošanai, iekšēja piepildījuma, miera un arī veselības sasniegšanai. Metodei ir divi līmeņi - bāzes un paplašinātais. Bāzes līmenis darbojas pilnīgi autonomi, un ir uzskatāms par pilnīgi patstāvīgu un nobeigtu metodi, kas sniedz taustāmus praktiskus augļus.

Tomēr, metodei ir iespējama arī augstākas pakāpes realizācija. Svarīgi ir tas, ka šī augstākā pakāpe nav pieejama bez iepriekšējas, pamata pakāpes, bāzes līmeņa apguves. Augstākajā pakāpē metode ir ceļvedis transcendentālās pasaules sasniegšanai, apzinātai mērķtiecīgai darbībai tajā, tādā veidā nodrošinot iespēju cilvēka vispārdrōšāko garīgo vēlmju un sapņu piepildīšanai. Svarīgi izcelt, ka augstāko pakāpju sasniegšanas pamatā ir nevis atteikšanās no pamata pakāpē iepazītās "piezemētās un ikdienišķās" gudrības un prasmēm, bet gluži pretēji - tās pacelšana lielos augstumos un skaidrībā. Plaši pazīstamās tehnikas, kas balstās uz pacelšanos pāri prātam, atteikšanos no tā, nebūt netiek noliegtas, tikai modificētas, balstoties uz lozungu: "Lai no kaut kā varētu atteikties, pa priekšu tam ir jābūt." Tāpēc šīs pieejas tiek izmantotas vēlāk, bet sākuma stadija norisinās pie pilna saprāta, maksimālas uzmanības un atmiņas koncentrācijas.

Metode teorētiski balstās uz klasiskās filosofijas, kā arī mūsdienu zinātnes, it sevišķi, nrirofizioloģijas, sasniegumiem. Praktiski tā balstās uz katra cilvēka individuālo pieredzi un atklājumiem sava reducētajā un koncentrētajā Es struktūrā. Metode balstās uz dziļu izslēgšanu, atbrīvojoties no ierastās, gan materiālās, gan arī psiholoģiskās pasaules uztveres. Visa darbība norisinās ne vien pie pilnas apziņas, bet arī tiek apzināti vadīta. Maksimāli reducētajā apziņā atklājas dziļi vieds saprāts un pozitīvas izjūtas, kas atšķiras no ikdienā pazīstamajām emocijām ar noturību un pozitīvo nokrāsu, ar tieksmi tās saglabāt. Uz šīs bāzes tiek savākta atpakaļ visa reālā apkārtējā pasaule, ar visu savu pagātni, tagadni un nākotni.

Tomēr, tagad atšķiras cilvēka attieksme pret to - tā ir viņa paša no iekšienes izveidota pasaule, ar kuru viņam tādēļ veidojas īpašas personīgas attiecības, un tā visā savā kopumā pārvēršas no kādas neitrālas, nejaušību pilnas pasaules par katra konkrētā cilvēka konkrēto Likteni. Dzīve ārēji nemaz nemainās, cilvēks ne ar ko neatšķiras no apkārtējiem, tāpat kā citi dzīvo, strādā, attiecas pret pazīstamiem.

Tomēr viņa iekšējā dzīve ir pavisam citāda. Uzrodas nepārtraukts, patīkams iekšējs darbs, hobijs, tieksme aizvien vairāk un vairāk sajust un izzināt uzsāktajā virzienā. Diezgan ātri rodas pirmie taustāmie rezultāti - dzīves piepildījuma, nozīmīguma izjūta, fona miers un stabilitāte, kaut nedaudz, bet tomēr veselības uzlabošanās. Nav teikts, ka noteikti uzlabosies ikdienas dzīve, bet attieksme pret to mainās, un visas grūtības patiesi kļūst it kā vieglāk panesamas. Cilvēks saprot, ka viņš virzās uz to stāvokli, kad būs iespējama pilnīga paļaušanās, un liktenis pats gādās par visu šo problēmu labvēlīgu atrisinājumu.

Virspusēji uzlūkojot, varētu rasties iespaids, ka šī ir vienkārši dziļa relaksācija, tāda pati, kā pie autogēnā treniņa, daudziem jogas vingrinājumiem, atgriezeniskās saites treniņiem u.t.t. Tā nav. Metode krasi norobežojās no jebkuras psiholoģijas, psihoterapijas, u.c., ar vārdu sakot, no jebkuras sasaistīšanas ar šo birku - psiho. Jo sava psiholoģiskā stāvokļa redukcija ir jau bāzes metodikas neatņemama sastāvdaļa. Šajā ziņā mēs balstāmies un Dekarta un Huserla metodiku pamatnostādņēm.

Atšķirīgs un visai neierasts ir pats darbošanās veids. Pamatā uzsvars tiek likts uz to, ka pasaulē ir pieietams neiedomājami liels daudzums informācijas, un tik neaptverams daudzums padomu, kā kaut nedaudz tajā noorientēties, kas tas viss cilvēku noved lielā bezcerībā un izmisumā. Un nav ne mazākās cerības, ka stāvoklis šai ziņā, vismaz pārredzamā nākotnē, varētu mainīties uz labu. Ir neiespējami apzināti izvēlēties, kam ticēt, kam sekot, ko noliegt, no kā izvairīties. Jo cilvēka mūžs ļauj aptvert varbūt kādu simtmiljardo daļu no tā, kas ir sarakstīts. Un visu laiku tiek rakstīts klāt, vēl un vēl, it kā jau tā visa nebūtu par daudz.

Vai vispār ir izeja? Jā, ir. Un to savā laikā atklāja jau Dekarts (jo viņš jau savā laika atzīmēja, ka nav iespējams iedomāties kaut vienu lietu, par kuru daudz cilvēku nebūtu izteikuši dažādus, visbiežāk gluži pretrunīgus viedokļus). Un šī izeja ir - redukcija. Nevis jāvāc klāt, bet jāmet nost!

Ir jāatsakās no visa, kas izraisa kaut mazākās šaubas. Šķiet, ka tad jau nepaliks pāri nekas. Bet paliek! Un to nu katrs var pats izmēģināt, vēl vairāk, tieši tas tad arī ir tas, kas ir jādara. Jāmeklē acīmredzamais. Un to var meklēt gan rakstos, gan sevī. Redzēsim, cik ātri pajuks šie miljoni zinību. Jo mums nevajag cerēt izdarīt to, kas nav iespējams. Mums nav jālasa viss. Cilvēkam ir dota spēja te likt lietā intuīciju. Tas nostrādā samērā viegli. Un, kad šī iekšējā redukcija beidzot lielā mērā izdodas, tad mūsu rokās ir milzīgs ieguvums - mēs atklājam savu Es, kā pilnīgi drošu, acīmredzamu un nezūdošu, un mēs atklājam, ka viss, ar ko šis Es saskaras, ir vienots un visādā veidā optimāli piemērots šī Es eksistencei un savu nodomu realizācijai, savu mērķu sasniegšanai. Katrā ziņā, šajā brīdī vairs neeksistē materiālā un ideālā problēmas, nepastāv domas, gribas un sajūtas - kā garīgas, un priekšmeti - kā ar šo garīgumu nesamierināmas materiālas būtības. Izzūd šis antagoniskais duālisms. Vienotība ir iegūta praktiski.

Cilvēks reāli spēj dzīvot un darboties transcendentālajā pasaulē, atrodas tur brīžiem, kā ciemos, un tad atkal atgriežas savā ierastajā materiālajā ikdienas pasaulē. Tomēr iekļūšana šajā jaunapgūstamajā pasaulē jau nav tikai nejausības ziņā - lai arī tālu ne vienmēr, bet tomēr pietiekoši lielā mērā tā ir atkarīga no cilvēka personīgās gribas.

Un tagad ir īstā reize ievākt praktiskus augļus - priecāties par savu iekšējo mieru, par iecietīgu pasaules uztveri, par visu savu nelaimju un neveiksmju izpratni, par kaut kādā mērā atgūto veselību.

Nu, un tad, kad tas pamazām apniks, tad varam droši spert tālāko soli - nākamajā metodes pakāpē. Īsi sakot te sākās lielā saspēle ar savu Likteni, tā izpēte. Stipri tālākā stadijā runa jau nav vairs tikai par savu personīgo, bet jau par Kopējo Likteni, ar kuru principā var stāties bezmaz vai līdzvērtīgās partnerattiecībās. Bet par to nu gan šobrīd runāt un domāt ir priekšlaicīgi.

Un tāpat, vadošā ideja, kas iedvesmo šim darbam ir šāda: Vispirms izveidot sevi tādu, lai nebūtu kauns sevi ziedot Radītājam, un tad arī ziedot!

Bet izveidot sevi ar saviem spēkiem un savu gribu, izveidot kā potenciālu ziedojumu, ir iespējams tikai, esot pie pilna prāta, un liekot lietā visu savu brīvo gribu. Tāpēc, atšķirībā no pamata garīgās darbības pieejām, kas no paša sākuma iesaka atteikties no sava prāta, no savas personas un gribas, kā no ļaunuma, grēka un sātana iemiesojuma, un pilnībā paļauties tikai uz kādu ticības objektu, šeit tiek ieteikts kas cits - savu prātu, kopā ar citām likteņa dotām īpašībām, attīstīt līdz iespējamai pilnībai konkrētā mērķa sasniegšanai - radīt no sevis Liktenim tīkamu radījumu, kuru Viņš, tā mēs uzdrīkstētos cerēt, ar prieku no mums pieņems. Bez šaubām, Lielajam Liktenim vajadzīgi arī tie pirmie, tās bezdomu pakļāvīgās aitas, bet mēs uzdrīkstamies cerēt un ticēt, ka tas vien nevar piepildīt visas Viņa ieceres un plānus. Vismaz metodes īstenošanas pieredze mums sniedz šādu informāciju, izpratni, izjūtu, pārlicību un ticību.

KĀ PAREIZI "ATKOST" ALBERTA METODI?

ALBERTA METODI nekādi nav iespējams "atkost" īsi un ātri - mirklī un uz visām reizēm. Kādēļ?

Pirmkārt, metode nepārtraukti attīstās, tāpat, ja Jūs šodien sasniegtu nupat nupat aprakstītās virsotnes, tad visdrīzāk rīt būs jau jauni raksti, un virsotnes būs kļuvušas atkal par kādu pakāpīti augstākas.

Otrkārt, strādājot ar ALBERTA METODI, Jūs paši nepārtraukti maināties, un ik pa laikam Jums būs vajadzība atkal atgriezties pie kaut kā sen jau apgūta, lai sev par lielu brīnumu ieraudzītu, ka ir atklājusies pavisam cita, dziļāka izpratne par to.

Tāpēc ALBERTA METODE satur ļoti plašu metodisko materiālu klāstu. Materiāli ir sagatavoti dažādos laikos - apmēram desmit gadu diapazonā. Dažādības pēc esmu iekļāvis arī vairākus semināru ierakstus, apmēram 8-10 gadus senus. Tas viss tāpēc, lai materiāli būtu ne vien pareizi, bet arī daudzveidīgi. Jo apmēram pirms 10 gadiem galvenās ALBERTA METODES pamattēzes jau bija diezgan gatavas, kaut gan pēc tam ir nākuši daudzi ļoti būtiski uzlabojumi un papildinājumi. Piemēra pēc, klasiskā filosofija - Dekarts, Kants, Bērklijs, Huserls tika pievienoti tikai pēdējo 5-6 gadu laikā. Toties neirofizioloģiskie un psihofizioloģiskie pamati, kā arī pamata hermētiskās nostādnes un aizguvumi no dažiem seniem reliģiskajiem materiāliem bija pamatā izstrādāti jau pirms 10-8 gadiem. ALBERTA METODE balstās tieši uz to, ka materiāliem jābūt ļoti daudzveidīgiem, kaut arī ar vienotu mugurkaulu un pamata filosofiju. Citādāk nekādi nav iespējams, jo cilvēki taču ir tik dažādi un atšķirīgi, un katram nepieciešami kaut nedaudz atšķirīgi materiāli un atšķirīga pieeja. Un gandrīz jau nemaz nav iespējams pateikt, kas konkrēti kuram konkrētam cilvēkam kurā konkrētā laika brīdī ir vajadzīgs. Tātad, kā jau minēju, pilnīgi visiem manis šeit sagatavotajiem materiāliem ir kopīga un vienāda pati centrālā ass, to pamatkodols. Tomēr, ārēji var rasties iespaids, ka tie ir atšķirīgi, ka tie runā par dažādām lietām, un reizēm pat var pazibēt virspusēja doma, ka tiem piemīt kaut kādas pretrunas.

Tātad vēlreiz, precīzāk - kam vajadzīga šī lielā materiālu daudzveidība. Tā nepieciešama, pirmkārt, lai katrs cilvēks varētu kaut vai tīri intuitīvi izvēlēties sev katrā konkrētajā brīdī visnoderīgāko. Un, otrkārt, tas ir vajadzīgs, lai ALBERTA METODES pamata idejas sasaistītu ar pēc iespējas lielāku daudzumu Jūsu galvas smadzeņu garozas apgabalu, ar pēc iespējas lielāku skaitu tā saucamo smadzeņu asociatīvo vai reflektoro zonu. Tikai un vienīgi šādā veidā tiek likta darbā visa jūsu garīgā sistēma, visa Jūsu galvas smadzeņu garoza (un arī hierarhiski zemākas struktūras, kas saistās ar zemapziņu), kopumā - visa jūsu nervu sistēma, nevis tikai kādas atsevišķas, nelielas tās daļas. Tāpēc ALBERTA METODE izvēlās lietderību, un nevis ārējo spožumu vai labskanību. Jums reizēm varbūt liksies, ka materiāli ir diezgan rupji atstrādāti, ka tos vajadzētu rediģēt, īsināt, padarīt daiļskanīgākus. Tomēr nē. Tā tas nav. Ne jau aiz necieņas pret lasītāju vai aiz nevīžības materiālos reizēm vienas un tās pašas domas atkārtojās vēl un vēl, dažādās vietās dažādos kontekstos, tā, ka reizēm izskatās bezmaz vai pretrunīgas. Nekādu pretrunu nav. Tā nav vis nekāda ALBERTA METODES vājība, nē, gluži otrādi, tā ir metodes stiprā puse. Jo patiešām, bieži vien teksts var tikt tiktāl atrediģēts, ka kļūst pilnīgi daiļskanīgs, pilnīgi atbilstošs visiem pareizrakstības principiem, un reizē - pilnīgi neefektīvs sava galvenā uzdevuma veikšanā.

ALBERTA METODE, kādu es to šobrīd nododu Jūsu rīcībā, nav vis kāda smalka, labskanīga un filosofiski vispārināta teorija. Nē, tas ir tikai un vienīgi praktisks paņēmieni, ceļš, lai palīdzētu Jums atgūt un nostiprināt veselību, un padarīt Jūsu dzīvi patīkamāku. Tātad atkārtoju - ALBERTA METODE vienmēr par galveno uzdevumu izvēlās vienu, un tikai vienu - jebkurā, gan Jums saprotamā, gan arī nesaprotamā veidā darīt vienu, un tikai vienu - praktiski veicināt Jūsu veselību un labsajūtu. Viss pārējais tam ir pakārtots. Katrā ziņā, līdz ar to reizēm tiek ziedota ārējā daiļskanība, ja tā kaut mazākā mērā traucē galveno mērķu sasniegšanai.

Kā tad darīt? Kad, ko un cik daudz lasīt?

Ievērojiet sekojošu norādījumu. Jūs variet izvēlēties pilnīgi nejauši. Variet pilnīgi jebkurā materiālā izlasīt jebkuru rindu vai rindkopu. Ja nesaprotat, vai nav intereses, palasiet citu rindkopu, atkal citu, atkal kādu citu rindkopu kādā citā darbā. Kur kaut kas ieinteresē, palasiet mazliet vairāk, u.t.t. Tādā veidā izvēlieties vairākus materiālus, kas jums šķiet vienkārši visatbilstošākie jūsu gaumei, daudz neprātojot, kāpēc izvēlaties tieši šos, un ne kādus citus. Tad kādā brīdī izvēlaties vienu no šiem atlasītajiem darbiem, un izlasiet to sīki, no pirmās līdz pēdējai rindiņai. Lasot cenšaties nedaudz koncentrēt domas uz rakstīto. Tomēr, necenšaties saprast to, ko nesaprotat dabīgi, diezgan viegli. Atlieciet nost jebkādas emocijas, izņemot prieku par to, ka esat izlasījuši, pretojoties varbūt vieglai garlaicībai vai nepatīkai. Kādā citā reizē izlasiet vēlreiz, tad vēl. Ļoti bieži šāds ceļš noved pie vajadzības atgriezties pie materiāla vēl un vēl. Tad jau lasīsit ar interesi, un jau pats process kļūs patīkams.

NEDAUDZ GAISĪGAS ESEJAS PAR KONKRĒTĀS METODIKAS TĒMU

APZINĀTĀS TRANSCENDENCES METODIKA

Metodes nosaukums paskaidro, ka metodikas pamatā ir apzināta transcendences procesa atmodināšana un izkopšana sevī. Sekojot individuālās transcendences metodikai (ITM), censonis sastop divus attīstības etapus, ar diezgan krasi iezīmētu lūzuma punktu. Šis lūzuma punkts nozīmē transcendences robežas (TR) pārkāpšanu. Darbības pirms un pēc šīs robežas atšķiras. Pirms robežas visi metodiskie paņēmieni vērsti galvenokārt uz šo mērķi - pārkāpt TR. Šeit pieeja ir integratīva tai ziņā, ka ir iespējams izmantot milzīgās iespējas, ko uzkrājusi pasaules pieredze - dažādus ar ticībām saistītus rituālus, meditācijas, lūgšanas, kontemplācijas, jogu, dažādus psiholoģiskus un psihofizioloģiskus paņēmienus (autogēnie treniņi, skaņu terapijas, atgriezeniskās saites treniņi, neuroterapija u.t.t.), un daudz ko citu, labāk vai mazāk pazīstamu. Katrs pats var vērtēt, mēģināt, secināt. Iespējams, ka nāksiet pie

secinājuma, ka jūs vēlētos prognozējamākus un stabilākus rezultātus. Ja tā, *padomāsim, kas tad visām minētajām metodikām un pieejām ir kopīgs. Nebūs grūti ievērot, ka tās izvairās no tā potenciāla, ko var sniegt cilvēka apziņa*, jau iepriekš pasakot kā dogmu, ka apziņa ir par vāju, lai ko veiktu. Lieta tāda, ka mums būs spriest pēc augļiem. Ja kādu šie augļi apmierina, tad viss kārtībā. Bet ja nē, tad - tomēr uzklausiet arī otru pusi. Mēģinām atbildēt uz vienkāršu jautājumu - uz kāda pamata kāds apgalvo, ka apziņa, skaidrs saprāts nevar konkurēt ar neskaidru prātu transcendences stāvokļa sasniegšanā? Un, nedaudz mierīgi padomājot, atklāsim, ka neviens no tiem, kas to saka, nezina, par ko te īsti iet runa. Tāpēc netupināsim iztīrīt vispārējus, ar faktiem nepamatotus apgalvojumus, bet vienkārši darīsim savu. Transcendentālo pasauli mēs nejūtam tādēļ, ka tās signāli ir zem mūsu uztveres sliekšņa. Transcendentālo pasauli, kā jebko sevī iekšēji uztveramu, var sasniegt divos veidos: a) mēģinot kaut kādā veidā panākt, lai tās signāli būtu stiprāki (izlūdzoties, izsaucot ar dažādiem maģiskiem rituāliem un tamlīdzīgi); b) padarot jūtīgāku savu uztveri. Pirmajā variantā darbojās noteikts dabas likums, tas pats, kas mūsu ikdienas pasaulē - jo vairāk ir, jo vairāk vajag. Mums vajag aizvien stiprākus un stiprākus kairinātājus, lai izjustu baudu, un (pseido)transcendentālie signāli te nav izņēmums. Cilvēks vēlās aizvien trakākas un trakākas ziņas, visādus brīnumu brīnumus, un viņam nekad nav gana. Tas nesniedz mieru. Jūs taču labi zināt šādus cilvēkus - vai viņi ir mierīgi, līdzsvaroti, iekšēji piepildīti? Otrajā variantā, paaugstinot un izsmalcinot savu jūtību, šis likums mums netraucē, tāpēc vien šis otrais paņēmieni ir nesalīdzināmi izdevīgāks. Daudzi mums zināmie paņēmieni, lielais to vairums patiešām ir vērsti uz sevis mainīšanu. Tā kā ir ļoti daudz, ko izmantot, no kā izvēlēties. Kā jau teicu, šie paņēmieni ir vērsti uz to, lai pieklusinātu, vai pavisam apklusinātu domas, jo uzskata, ka domas nes vienu vien nelaimi. Tik ļoti ir iegājies, ka domas der tikai praktiskajai ikdienai, ka atšķirīgu viedokli grūti pieņemt.

KONCENTRĒTS PROGRAMMAS APRAKSTS - 1

PIRMAIS SOLIS – SEVIS APZIŅAS METODISKA NOSTIPRINĀŠANA

Vispirms godīgi un atklāti izvērtējam savu patreizējo stāvokli, motivāciju un iespējas, un tad ķeraamies pie darba.

Pirmais solis: apsvērt stāvokli ar pasaules iedalīšanu materiālā un ideālā.

Otrais solis: saprast, ka tas ir strupceļš.

Trešais solis: saprast, ka tas ir maldu ceļš, kas negūst atbalstu ne zinātnē, ne veselā saprāta spriedumos.

Ceturtais solis: saprast, ka tie priekšmeti un tās darbības, kas it kā norisinās materiālajā pasaulē paliek cilvēka uztverē un apziņā nemainīgi, neatkarīgi no tā, kā mēs tos saucam. Reālā uztvere apziņā ir vienīgā patiesība, kas nepārtraukti apstiprinās katra cilvēka prātā, visas pārējās, tā saucamās materiālās īpašības, ir ne vairāk kā šo uztveres kategoriju ne pārāk zinātniski korekta apstrāde. Zinātnē un arī ikdienas dzīvē to sauc vienkārši par vēlamā pieņemšanu par esošo, vai citādi, par novērojuma vai eksperimenta rezultātu neadekvātu interpretāciju.

Piektais solis: jāsaprot, ka šāda ideja nebūt nav uzradusies tukšā vietā - daudzi filozofi un zinātnieki dažādos laikos dažādā veidā nākuši pie šādas nepieciešamības. Ir jāizzina pagātne, jāiepazīstas ar Bēkona, Dekarta, Berklija, Spinozas, Loka, Hobsa, Ņūtona, Leibnica, Jūma, Šopenhauera, Hēgeļa, Fihtes, Kanta, Nīčes, Bergsona, Kjerkegora, Džefersona, Huserla, Heidegera, Sartra, Jaspers. Einšteina, Lancas un daudzu citu darbiem, jāizprot viņu motivācijas, mērķus, pretrunas.

Sestais solis: jāsaprot, ka mūsdienās garīgas patiesības meklējošiem cilvēkiem iet grūti – milzīgais dažādu materiālu daudzums kļuvis neaptverams, apzinātu materiālu izvēli nepieļauj jebkādas uz saprātu balstītas visaptverošas koncepcijas trūkums.

Pašas darbības raksturojums pa etapiem

Pirmais lielais etaps ir Vienotā sevis apziņas lauka izveidošana un uzturēšana nepārtrauktā darbībā. Kā pirmais priekšnosacījums tiek izvirzīta nepieciešamība izveidot savu vienoto un vienīgo sevis apziņas lauku. Tas nozīmē reizi par visām reizēm, neatgriezeniski izslēgt jebkādu pasaules dalīšanu materiālā un ideālā.

Lai izprastu šādu nepieciešamību, blakus tīram prātam nepieciešams iegūt kādu emocionālu stimulu. Uzskatu, ka labs pamats šādas noskaņas radīšanai ir vēršanās pie cilvēkiem, pamatā zinātniekiem, kas šādu nepieciešamību ir sajutuši. Manā skatījumā ir noderīgi sekojošu autoru darbi: Platons, Dekarts, Bērklis, Kants, Huserls, Einšteins, Lanca.

Iepazīstot lietu stāvokli, kļūst skaidrs, ka ne vien izcili pagātnes filozofi, bet arī mūsdienu precīzo zinātņu speciālisti nākuši pie atziņas, ka vienkārši ir pienācis laiks, kad šis ceļš kļuvis par vienīgo alternatīvu cilvēka eksistences pamatu meklējumos.

Ieguvumu īss raksturojums

Paliek tikai sava es apziņa. Tiek izjūta instinktīva nepieciešamība to lolot, sargāt un audzēt. Audzēt uz tā rēķina, kas vienotajā sevis apziņā tiek identificēts kā svešs. Šis svešais ir izzināms, līdz ar to padarāms par sevis apziņas daļu. Šo neizzināto daļu var saukt par ārpasauli, likteni, nosacīti arī par

Likteni (Radītāju). Tajā ir apslēpti bezgalīgi daudzumi mūsu sevis apziņas pilnveidošanas materiālu, ceļu, padomu, piemēru. Visa dzīve, visa domāšana, jušana un darbošanās norisinās uz robežas starp sava Es jau apgūto un potenciāli apgūstamo daļu.

Vienotā lauka izveide uzreiz rada sekojošas priekšrocības:

a) tiek izslēgti ļoti daudzi nemiera un nervozitātes cēloņi;

b) mulķīgie un neatbildamie jautājumu par dažādajiem cilvēka eksistences plāniem. Tā kā tie reāli nepastāv, tāpēc arī cilvēka spēki ir par vājiem, lai šo savu paša izfantazēto situāciju novestu līdz loģiskam galam.

Šķietamais paradokss ir tur, ka, neskatoties uz šo pirmo daļu, sevis apziņas lauka ārējā daļa tiek izziņāta nevis mazāk konkrēti, kā līdz šim, bet otrādi – izteikti precīzi. To panāk tā, ka saprāta nodarbinātība tiek krasi palielināta uz fantāziju rēķina (piebilstot – ne soli neatkāpjoties no Realitātes).

OTRAIS SOLIS – CEĻŠ UZ SAPRĀTA GANDARĪŠANU

Savu resursu inventerizācija, neiespējamā iznešana sev ārpusē.

Jāapzinās ļoti lielā iegūtā skaidrība. Nerodas dažādi jautājumi, dažādas šaubas par sevis paša un apkārtējās pasaules pamatstruktūru, it kā anatomisko sadalījumu. Skaidrs, ka tas ir esošā stāvokļa momentuzņēmums. Un tad var sākt domāt par dinamiku, par to, ko te iesākt šajā jaunajā darbības laukā.

Ļoti skaidri jāapzinās, ka nu esam brīvi no viena ļoti liela sajūkuma. Mūs vairs nemulsina tas, ka agrāk izdalījām atsevišķi sevis materiālo, emocionālo un saprātīgo daļu. Šis nosacītais dalījums nekur nepazūd, tikai tam nav nekāda sakara ar materiālo ķermeni, no kura mēs domās atsacījāmies. Līdz ar to, nav veltīgi un bezcerīgi jālauza galva par to, kā šīs daļas savā starpā savienojas un sadarbojas, jo dabiski to sajūst un iedomāties ir pilnīgi neiespējami un bezcerīgi – tāpēc, ka tam nav patiesības balsta.

Kā ir tagad? Ir sava Es sajūta, kas uztver, domā, jūt, rīkojās. Kas ir darbojošās personas – darbojās ne jau kādas daudzas personas, bet viena vienīgā – sevis apziņa, katrs pats. Šī Es izjūta kļūst aizvien skaidrāka, tajā dzīvojot. Un pilnīgi viss sākās ar to, ka šī Es sajūta sevi sadala it kā divās daļās, vai, pareizāk sakot, atdala no sevis vienu savu daļu. Tas notiek tajā brīdī, kad es apziņa konstatē, ka kaut ko viņa var, un kaut ko nevar. Kaut ko var sajūst, tikko pazibējusi tāda vēlme, kaut ko nevar. Kaut ko var izdomāt, kaut ko nevar. Kaut ko var izdarīt, kaut ko nevar. To var sajūst tāpat, bet to var arī bez kādām grūtībām pārbaudīt. Līdz ar to rodas apziņa par Es un NeEs pasauli.

Seko apzināšanās, ka principā visa ārpusē ir padarāma par savu, par daļu no sevis.

Ātri vien iegūstama atziņa, ka ārējā daļa nepaliek neitrāla. Izrādās, ka ne tikai mums ir interese par to, bet arī otrādi – tai ir acīm redzama interese par mani. Un tad tā nav tikai nedzīva pasaule, augu pasaule, dzīvnieku pasaule, cilvēku pasaule, kurām par mani ir visai neliela interese. Tas tad jau ir mans personīgais liktenis, tās jau tad ir no ārienes nākošās, tieši uz mani mērķētās kārdinātāja un sirdsapziņas balsis. Jo šīs balsis taču es pats neradu. Un tad iet vaļā dzīve “uz pilnu klapi”.

Ko man šī ār pasaule sniedz? Dažādus tēlus, to dinamiku, ko es uztveru kā darba rīkus, vai kā piedāvātās iespēles nosacījumus. Un sniedz iespēju ar sevi un ār pasauli saspēlēt šo spēli. Man šīs spēles guvums ir sevis pilnīgošana uz sava partnera rēķina – vienkārši es daļu no viņa padaru par sevi, tā uz priekšu (tā kā manī nu ir viņa daļa) spēlēt turpmākās spēles kļūst vēl labāk. Un vēl man šī ār pasaule sniedz prieka un laimes sajūtu, ja es spēlēju, un sevišķi, ja es vinnēju. Šī sajūta jau arī man nāk no ārienes, jo pagaidām es pats sevī sajūtas tieši radīt nevaru, man tās ir jāpērk, un maksa ir spēlēt spēli ar savu ār pasauli, un vinnēt šo spēli. Un man ir dota iespēja kaut kādā mērā iemācīties noteikumus, pēc kuriem šī spēle norisinās, kaut gan, tā visu laiku kļūst aizvien sarežģītāka. Bet līdz ar to arī vinnests kļūst aizvien lielāks, nu un jāatzīst – zaudējumi arī, kaut tomēr ne tik lielā mērā kā ieguvumi.

Kā es zinu, ka nemuļķojos, ka daru pareizi? Tas ir visgrūtākais jautājums. Objektīvi es tomēr to pārlicību saņem no ārienes. Tas arī ir ieskaitāms spēles noteikumos. Un vēl tur ir cerība, ka kuru katru brīdi tu to sapratīsi, un saprast jau nozīmē lielā mērā pārņemt vadības grožus savās rokās. Es saprotu to, ka mana jauniegūtā daļa, kas nupat kā vēl bija mana ār pasaule, ir taču ārprāta gudra, un tur jau es rodu to savu pārlicību. Tā kā tā nāk ne tikai no ārienes, bet lielā mērā tomēr ir arī manī pašā. Un tāpēc jau ir pamatota cerība nākotnē. Jo vairāk vinnēšu, jo lielāka partnera daļa pārvērtīsies par mani.

KONCENTRĒTS PROGRAMMAS APRAKSTS - 2

Turpinām atlases ceļu pēc Dekarta un Huserla principa.

Dekarts milzīgi nozīmīgi pasludināja izslēgšanas principu par metodes pamata algoritmu. Viņš pasludināja, ka vajag vienkārši atmet visu šaubīgo, un tad paskatīties, vai kas paliek pāri. Un vienmēr izrādījās, ka tomēr paliek gan. Šeit es elementāri pārņēmu šo Dekarta principu, tikai pielietošu tur, kur Dekarts negāja – tā tad, pielietošu to cilvēka dvēseles, jebšu viņa Es analizē. Un, tieši izmantojot šo Dekarta principu, kaut kad agrāk esam kopā jau noskaidrojuši, ka cilvēka Es būtība ir slēpta viņa brīvajā gribā.

Tā tad, esam punktā, kur priekšplānā izvirzās brīvās gribas princips. Strādājam ar to.

Par pašu gribu, tās mehānismiem neko teikt nevaram, jo tas ir primārs, aksiomātisks jēdziens. Te ir tikai – pieņemam vai nē. Tagad analizējam variantu, ka pieņemam. Tad momentā rodas jautājumi.

- kas rada izvēles situāciju, kas nosaka šos vienu un otru?

Pats vai otrs? Ne pats, ne otrs. Tie rodas kā kārtējais posms ķēdē, kas veido dzīvi. Un šī ķēde ir atkarīga no abu mijiedarbības. Bet pats pārvalda un atbild tikai par paša daļu. Jo paša daļā ietilpst arī prognozes, tipa – ja es darīšu tā, tad tas otrs laikam taču darīs tā, u.t.t. Kaut arī tas ir tā, tad tomēr katru konkrētu izvēles situāciju es uztveru kā no manis diezgan neatkarīgu, kā vairāk vai mazāk negaidītu un nejaušu. Tas ir tāpēc, ka mana daļa tajā, kāpēc ik brīdi rodas tādas un tieši tādas izvēles situācijas, lielā mērā ir tā saucamā zemapziņas daļa. Zemapziņa šai nozīmē ir akumulētās iepriekšējās izvēles, konkrētāk sakot, to kvalitāte konkrēto izvēles situāciju kontekstā. Tāpēc arī ir tā, ka ļoti ievērojamā mērā dzīves notikumi mēdz tieši nebūt saistīti ar mūsu vēlmēm un gribu, bet daļēji noteikti ir saistīti vienmēr. Nedrīkst aizmirst arī to, ka vienmēr tā otra, tā likteņa rokās ir tiesības kādas situācijas radīt ne tieši pēc šiem gandrīz vai matemātiski precīzajiem principiem, bet pēc sev vien zināmiem, bet mūsu uztverē bieži vien nejaušiem likumiem. Tas nepieciešams, lai mums būtu iespēja ne tikai pareizi darīt, bet arī paļauties. Dažādiem cilvēkiem šī daļa var būt ļoti atšķirīga, tomēr cilvēkam, kamēr viņam tas viss netiek iekšēji pilnīgi skaidrs, ir pienākums dzīvot pēc iepriekš aprakstītā, matemātiski paredzamā principa. Un tas taču ietver visu motivāciju izprast un izpētīt pasauli, ievērot morāles principus, ticīgiem – baušļus u.t.t.

- starp ko un ko konkrēti ir izvēle?

Konkrēti - pēc dziļākās būtības, jo katra situācija ir pilnīgi atšķirīga, bet svarīgs jau ir tikai to kopīgais aplēptais kods. Ja atbilde būs – starp labo un slikto, tad tā arī būs pareizā atbilde. Tikai te nepieciešami papildus izklāsti, lai saprastu, ko īsti sev apzīmējam ar šiem vārdiem. Šķiet, ka ir jānedefinē arī paša prāta vai saprāta jēdziens. Šī mana darba nozīmē prāts, saprāts, ir sinonīms cilvēka dziļai esamības apziņai (kas rezultējas abu izvēles variantu skaidrā uztverē), kas ietver apzinātu izvēli virzīties pa pareizo, pa labo ceļu. Par prāta trūkumu sauksim situāciju, ja kāda komponente te izkrīt – vai nu nav pietiekoši dziļa esamības apziņa un tās konkrētās izpausmes analīze, vai arī nav apzinātas izvēles virzīties pa labo, pareizo ceļu. Domāju, ka šāda mana pieeja nav nekādā pretrunā ar paša Dekarta pieeju.

Tagad par augšminēto abu izvēles variantu skaidru uztveri. Arī tā (tāpat kā, kā to iepriekš argumentēju, jebkura situācija) ir abu spēlētāju spēles rezultāts, lai arī partneris te noteikti spēlē lielāko, un reizēm gandrīz vai vienīgo lomu. Un kādas ir tās izvēles izpausmes? Lai arī situācijas, kurās tās uzrodas, ir daudzas, un katra no tām ir pilnīgi atšķirīga, tomēr pašas šīs izvēles iespējas ir ne jau daudzas, bet vienmēr tikai divas – labā vai sliktā. Konkrēti izvēles iespējas piedāvā divas iekšējās balsis, par kurām

visi zina, un ar kurām katrs ir daudzkārt sastapies – tās ir sirdsapziņas un kārdināšanas balsis. Un cilvēks starp tām izvēlās – vairāk vai mazāk apzināti, līdz ar to – vairāk vai mazāk nozīmīgi priekš sevis, savas tālākās dzīves, tālākajām attiecībām ar savu saspēles partneri – savu Likteni.

Un tagad ļoti nopietns jautājums: kā izšķirt, kurš ir labais, kurš ir sliktais?

KONCENTRĒTS PROGRAMMAS APRAKSTS - 3

Kur meklēt materiālu pārdomām?

Vispirms par pašu pamatu – kur meklēt materiālu pārdomām, kur rast saprātam barību? Nu te ir jāsaka, ka vispirms ir jāatrod šī saprāta, šī es mājvieta, tā jāiepazīst, un tad jau arī kļūs skaidrs, ko tur var sameklēt, kāda barība tur ir pieejama. Mēs jau varam importēt nezin no kurienes, un tas arī vajadzīgs, bet tam nevajadzētu būt pamatu pamatam. Jo visa tā ār pasaule var izrādīties nedroša, varbūt būt nepareizi uztverta vai nepareizi saprasta, un tad mēs nemaz nevaram zināt, vai tas svešais produkts mums der, vai ar to jābūt uzmanīgam, vai varbūt ir vispār jāizvairās to lietot. Tas būtu pieļaujams tikai tad, ja mūsu pašu zemē, pašu mājā nekas dabisks un drošs nav sameklējams. Katrā ziņā, pie izvēles iespējas ir prātīgi dot priekšroku saviem produktiem. Tāpēc drīz vien ļoti lielu vērību pievērsīsim šai prāta barībai, tās izvēlei. Jo bez barības nav dzīvības, ne miesiskas, ne arī garīgas. Tomēr te situācija izrādās labvēlīga. Mums ir pieejamas dažādas tiešas idejas, kuras mums ir iespējams diezgan objektīvi un kritiski izvērtēt. Te būs runa arī par šiem diviem vienmēr, visos laikos un visām tautām zināmajiem, pretēji vērstajiem padomdevējiem, kurus uz klausīt vai neuz klausīt jau nu noteikti ir pilnībā katra paša varā. Es te runāju par kārdinātāja, un tam pretējo – sirdsapziņas balsi, par pilnīgi katrā cilvēkā dziļi ierakstīto morāles principu kopumu.

Visgrūtāk un nepatīkamāk ir tad, ja mums pieejamā gara barība ir nedroša, ja katru reizi ir citādāk, un tad raksti krājās, un nepatīk pat tos pārskatīt. Viegli un patīkami ir tad, ja ir kas drošs, par ko nešaubies no dienas dienā, kas ir drošs, ko nevajag aprakstīt vēl un vēl, ko var īsi pateikt, un tad, ja vajag, var gari skaidrot.

Pirmais drošais norādījums – nekad neko nedarīt ārpus sava centra. Patiesībā jau vienmēr visas aktivitātes noris no sava centra, tikai tas netiek apzināts. Par pirmo daļu, par vajadzību uzreiz sākt jau no gatava Es pozīcijām, tagad liekās jau noteikti droši. Tas ilgi nekad nav mainījies, pareizāk, kopš radās, nekad nav apšaubīts. Tas izskatās esam īsts un dabisks. Tas jau ir daudz. Tātad jāsāk ar to, līdz kam daudzi pat neaizdomājas vispār, vai tur to par kādu bezgala tālu abstrakciju. Bet tam ir jābūt gatavam pilnīgā realitātē, un pie tam pilnā reālas darbības gatavībā. Citiem – ja tas nav, tad te arī jākoncentrē pilnīgi viss darbs. Labums ir tas, ka te ir ļoti skaidrs, kā šis ceļš ir metodiski ejams. Un manas metodes

atšķirība ir tā, ka šis etaps ir noejams gandrīz vai vienīgi pa tīro saprāta ceļu, vēl vienkāršāk – vienkārši prātīgi apdomājot noteiktus faktiskos datus un loģiskos apsvērumus. Šī etapa beigās ir pilnīgi skaidrs un acīmredzams, ka nav lietderīgi, vismaz filosofiskā plānā, atsevišķi izdalīt materiālus priekšmetus. Tas netraucē jēdzienu materiālās intereses atstāt emocionālā nozīmē, tai izpratnē, ka cilvēka baudas objekti ir pamatā klasiskie – barība, sekss, manta, nauda, vara, slava.

Otrais drošais norādījums – sava es iekšējās un ārējās daļas izjūtas radīšana

Tā arī jāsāk vienmēr – runa ir par jau gatavu “es” ar iekšējo un ārējo daļu. Pareizāk, šajā posmā tas tā ir jāstrukturizē. Es domāju to tā, ka nevajag vispirms apzīmēt Es un NeEs, bet gan uzreiz “es”, kā tas ir pareizāk, kuram ir iekšējā un ārējā daļa. Varbūt labāk teikt nevis iekšējā un ārējā, bet apgūtā un neapgūtā daļa. Jo patiesībā bez šī “es” nekā cita nav. Un nevajadzētu aizbildināties, ka tas būs citiem grūti saprotams, jo labāk uzreiz pateikt tieši un pareizi, nevis vispirms izvēlēties nepareizu starpetapu, kas tad iesēdīsies refleksos, un pēc tam to būs grūti izskaust.

Tātad vēlreiz, otrs, kas kopš pašiem rašanās sākumiem ir ļoti stabils un drošs, ir sadalīšana divās daļās – ārējais un iekšējais. Uz šo divu daļu saskarsmes virsmas viss notiek. Un ārējais tiek asimilēts iekšā, audzējot “es” spēku. Turpināt ļoti uzmanīgi vērot. Šis otrais ļoti atkarīgs no pirmā stipruma. Ļoti var būt, ka pie stipra pirmā tas var nākt viegli vai pat automātiski.

Trešais drošais norādījums – attiecību izpratne un izjūta starp “es” un likteni. Trešais ir attiecību apraksts starp “es” un manu likteni. Šķiet saprātīgi šie jēdzieni. Jo liktenis - tā ir tā no manis neatkarīgā daļa, tā ārējā daļa manā fenomenoloģiski reducētajā es. Un te ir interesantas visas konkrētības. Savas attiecības ar likteni ir jau uztveramas tīri zinātniski. Neviens gudrs un nedaudz viltīgs spēlmanis jau nebūs tik naivs, lai palaistu garām to lielisko iespēju, ko dod iespēja paļauties uz šo likteni, reizēm pat it kā pamānot sevi, ka tu to nesaproti, kaut gan nedaudz citā skatījumā saproti ļoti labi. Un ir jāsaprot, un ir jābūt daudziem skatījumiem, jo citādi tā būtu visai tizla un garlaicīga spēle. Te ir tā vieta, kur redukcija ir beigusies, “es” uz brīdi ir tukšs, un tagad tur var sākt pildīt iekšā brīnišķīgas lietas brīnum jaukā kārtībā un secībā. Un viens no šo attiecību paveidiem ir ārēji mazliet viltīgais, bet iekšēji visai nopietnais un patiesais – lai kas ar tevi nebūtu, lai kādi tev nav šibrīža apstākļi, esi drošs, ka tavš liktenis tev vienmēr dod tikai un vienīgi visu vislabāko. Ja tu to nevari saprast, tad jādara trīs lietas: 1) jāpārskata savas darbības un uzvedība; ja neko neatrod, tad 2) jāstudē sīkāk un dziļāk teorija par sevi, par sevi un sava likteņa savstarpējo attiecību dabu un likumsakarībām; ja arī to dara pietiekoši, tad 3) šobrīd liktenis vienkārši zina labāk par mani, un tad man jau nav arī viss jāzina. Es varu uz viņu paļauties, vienkārši, bez zināšanas, un ir ļoti liela cerība, ja es to daru bez īdzības, arī sagaidīt labu rezultātu.

1. Savā Es ir jāatrodas momentāni.

Pirmais solis ir pats svarīgākais. Savā Es ir jāatrodas momentāni, un visa seansa laikā tajā arī paliek. Ir ilgi jāstrādā, līdz tas nerada ne vismazāko piepūli. Šī strādāšana ir pieejama jebkuram, jo tā balstās uz ikdienas pieredzi – gan prāta, gan izjūtu ziņā. Vienkārši tā tiek nedaudz vairāk sistematizēta, vairāk pierādīta, kā ikdienā parasts, šeit lielā mērā tiek izmantota klasiska zinātniska metodoloģija un pieredze. No eksaktajām zinātnēm te lielu atbalstu sniegs kvantu mehānika, no filozofijas – Dekarts, Berklijs un Lanca. Uz ikdienas un zinātniskas pieredzes pamata izveidojas ticība, nu apmēram tāpat, kā mēs ticam, ka pēc dienas pienāks nakts, vai, ka divi plus divi ir četri.

2. Kas tur jādara?

Viss slēpjas tur, ka vienkārši vajag censties maksimāli godīgi, patiesi un iespējami pilnīgi aprakstīt, kas tur notiek. Tā kā tur notiek pārāk daudz kas, tad ir jābūt pilnīgi skaidriem principiem, kā to sijāt, un ir jāamā sev un citiem paskaidrot, kāpēc tiek darīts tieši tā, un ne citādi.

a) sagatavošanās – sava Es hierarhizācija un strukturēšana šī darba veikšanai

Viens variants ir Dekarta aprakstītais princips – sistemātiski atteikties no visa, kas ir apšaubāms, un tad vērojot, kas paliek pāri. Ar ko to varētu pamatot – pagaidām pietiks, ka pateiksim, ka ar veselo saprātu. Lai katrs nesāktu izgudrot savu velosipēdu, ļoti svarīgi izprast fenomenoloģijas filozofiju, līdz ar to ir jāiepazīst Huserla dzīves uztvere.

Tātad, būtiska ir apzināta sava darba lauka strukturēšana, tātad izvēle, kas būs visas sistēmas kodols - vissvarīgākais, un kas būs mazāk svarīgais, kas bagātinās un izdaiļos šo kodolu. Šeit ir ļoti precīzi jāargumentē, ar kādām tiesībām viens tiek atzīts par vairāk svarīgu, cits par mazāk svarīgu.

Apzināšanās – ja es savu “es” tagad uztveru skaidri, tad es redzu, ka tur fenomenoloģiski ir daļas, kas identificējas kā ār pasaule. Ja ļautos pirmajam instinktam, tad var būt divējādi – vai nu būs viegla un pašsaprotama uztvere, ka bez “es” nekā cita nav – te varētu apmulst, ja nezinātu milzīgo filozofijas pieredzi par šādām lietām. Tātad te ir solipsisma un fenomenoloģijas jautājums, kas nekādas grūtības nesagādā. Visdrīzāk jau, ka skaidri iezīmēsies uzreiz divi jēdzieni, spēki vai pasaules – “es” un viss pārējais. Un tagad jebkurā gadījumā ir jautājums par to savstarpējām attiecībām. Un, ja tas ir solipsisms, tad arī nav nekādu problēmu, atdala šo daļu, ko var nodēvēt par ārējo, iekšējā jau tāpat skaidra. Tā kā tas galīgi nav principiāli.

Svarīgs ir kas cits: vai “es” attieksies pret šo pārējo daļu kā pret daudzām, vai kā pret vienu. Patiesībā jau nekādas objektīvas patiesības te nav, jo šāda atbilde nav tieši saņemama uztverē. Tā ir mana

doma, un par manu domu varu izvērtēt tikai vienu – vai tā ir noderīga, saderīga, vai tā ved uz manu mērķi, vai nē. Bet, vai tā ir pareiza, vai nē – šādam jautājumam te vienkārši nav nekādas jēgas. Nu un tam – viens vai daudzi, tam ir nozīme šai pēdējā pieejā. Vienkārši viens pret vienu ir izdevīgāk uzskatīt (salīdzināt ar Kantu – pat pamata trijotni filosofijā kā morālu jautājumu). Tāpēc tā arī darīsim. Kas grib iedziļināties, varu ieteikt Huserla izpratni, kura, savukārt, ir Dekarta padziļinājums – kas domā, ko domā. Es savu pieeju šajā jomā labprāt ierindotu kā šī tandēma modifikāciju vai paplašinājumu.

Kopsavilkums

Programma var tik attiecināta uz zinātnes filozofiju, cilvēka pašizziņu un pašattīstību. Tai nav nekādas saistības ar psiholoģiju, psiholoģismu vai medicīnu.

Tās galvenie etapi ir sekojoši:

- 1) Ar modificētas redukcijas palīdzību sasniedzu savu “es”.
- 2) Savā “es” izdalīju divas daļas – “cogito” un “cogitatum” - tas, kas domā, un tas, par ko viņš domā.
- 3) Daļu – par ko domā - sadalīju divās daļās; iekšējā un ārējā.
- 4) Strādāju pie tā, lai ārējo daļu transformētu iekšējā.
- 5) Secīgi veicu “es”, “Es” un “ES” pārstrukturizāciju.
- 6) Ik pa brīdim atpūšos no garīgās piepūles, atslābinos, neko nedaru, nedomāju, vienīgi izbaudu sava darba augļus.

ATTIEKSMES

Jūdaisms - tic rakstiem. Mērķis – cilvēka (ebreja) Es pilnveidošanās, izmantojot brīvo izvēli pilnīgi brīvprātīgi iet pareizo ceļu. Nav paredzēts nebrejam

Kristietība - balstās uz ticību dogmām. Mērķis ir pilnīga pakļaušanās un atteikšanās no sava Es

Filozofija - balstās uz prātu, uz faktiem. Mērķis - skaidrība

Indiešu - balstās uz rakstiem un skolotājiem. Mērķis – ciešs kontakts ar Visaugstāko.

Zinātne - balstās uz faktiem un saprātu. Mērķis – izziņas skaidrība

Programma

Filozofija ir tāda, ka tas mans augstākais “ES” vispār nav apspriežams, ne man pašam, un vēl mazāk kādam citam. Apspriežams ir apvārsnis, kas, tam tuvojoties, nepārtraukti attālinās. Būtībā tas ir kā ideāls, kādu to sajūt mans tagadējais es. Un runāt es esmu spējīgs un tiesīgs tikai no šībrīža sava es skata

punkta. Un tomēr, patiesībā tas reāli pastāv manā tagadējā es, viegli to saprast, piebilstot – klasiski fenomenoloģiskā izpratnē. Atšķiršanas nolūkos savu tagadējo stāvokli apzīmēšu ar “es”, bet šo iecerēto apvārsni, iedomu tēlu, mērķi – kā “Es”. Un tomēr, mans “es” kā fenomenoloģisku realitāti sevī satur gan šo “Es”, gan arī neapspriežamo un neiedomājamo “ES”.

Metodoloģija balstās tikai uz savu “es” - no sevis gandrīz neatkarīgo uztveri kā pasivitāti un no sevis vairāk atkarīgo saprātu kā aktivitāti. Mērķis – pēc savas brīvas gribas pārveidot sava “es” struktūru, iegūstot savā kontrolē līdz pat pusei sev iespējamās uztveres un līdz pat visa sev iespējamā saprāta, tā radot optimālu vidi sava “Es” dzīvei. Katrā attīstības solī notiek sekojošais:

- 1) vispirms mainās “es”: uz īsu brīdi ir divi - patreizējais “es” un jaunais “es”
- 2) tad mainās “Es”: uz īsu brīdi ir divi – patreizējais “Es” un jaunais “Es”
- 3) patreizējais “es” ieņem jaunā “es” vietu
- 4) patreizējais “Es” ieņem jaunā “Es” vietu
- 5) patreizējais “es” un patreizējais “Es” aiziet no aktuālās dzīves skatuves, kļūst par pagātni, atmiņām, piedalās zemapziņas struktūras veidošanā, līdz ar to pamazām mainot cilvēka raksturu.
- 6) jaunais “es” un jaunais “Es” kļūst par “es” un “Es”; attīstības cikls ir noslēdzies.

Teiktais nenozīmē, ka “es” un “Es” attīstās tikai uz kaut kādu “priekšu”, uz kādu noteiktu mērķi. Ja arī tas atgriežas atpakaļ, tad vienalga tā ir kustība uz kaut ko citu, jo nekad atpakaļ nepakāpsies tieši savās vecajās pēdās.

PIECU PUNKTU TĒZES

Ir kaut kādā veidā jānotic, ka sekojošām frāžainajām tēzēm patiešām ir reāls praktisks segums un konkrēts darbības plāns; pirmkārt jau garants ir pats autors ar to, ko ir paveicis uz sevis; otrkārt, dažādi pamatojumi un materiāli sastopami autora grāmatā "Racionālais irracionālisms. R., 2012"; treškārt - sistēma lielā mērā balstīta uz konkrētiem zinātnes un filosofijas avotiem; ceturtkārt - jāsaprot, ka kādas tēzes vispār nevar būt citādas, kā vispārinātas, un ka bez tēzēm nu nekādi nevar, lai cik tās arī banālas neliktos.

Pašrealizācijas un iekšējā miera sasniegšanas programma - piecu punktu tēzes

1) Gudrība noteikti ir pašrealizācijas un dzīves piepildījuma pamats. Tā kā gudrības ceļš prasa ievērojamu piepūli, tad tas nekad cilvēces vēsturē nav bijis vairākuma ceļš. Tomēr, nekad nav trūcis šāda ceļa gājēju, to apliecina daudzu jo daudzu pasaules dižgaru dzīves gaitas. Pat, lai varētu šo gudrību un

saprātu atslēgt, izbaudot pilnīgu iekšēju mieru, piepildījumu un beziemesla žēlsirdību, vispirms ir jābūt, ko atslēgt. Katrs cilvēks grib būt laimīgs; un to var panākt, sakārtojot sevi un savas attiecības ar ārpasauli; tā kā cilvēki pamatā nav laimīgi, tad šai jomā darba pietiek, un bez prāta un saprāta to paveikt nav iespējams. Nedzīvā daba visu saņem tāpat, tā droši vien ir pašrealizējusies sev nolemtajā līmenī, un, ja tā spēj to izjust, tad droši vien ir laimīga. Par dzīvniekiem varētu domāt līdzīgi. Bet mēs esam cilvēki, un ar mums ir citādi. Mums katram, kaut minimālā mērā, tomēr ir dota iespēja un arī uzdevums izvēlēties. Un mana Programma ir veidota ar ticību un cerību, ka savu laimi cilvēks var saņemt abos veidos: gan kā atbildi uz savu aktīvu tieksmi un mērķtiecīgu virzību, gan arī kā beziemesla dāvanu. Un ir reizes, kad jāzina konkrēti - kad, ko, kā, cik, un turklāt - kāpēc.

2) Programmas pamatu pamats ir izprast, atcerēties, izdalīt un dziļi izjust sevi, no vienas puses, un visu to, ko es neidentificēju kā sevi, no otras puses, cenšoties ar visu spēku, jūtām, zināšanām, pieredzi, šo pēdējo uztvert kā vienu vienotu, kā dzīvu, sev līdzīgu parādību. Un tad ir jāstrādā - vispirms atsevišķi ar sevi, atsevišķi ar to, kas ārpus manis, un tad pie to sadarbības, mijiedarbības, sintēzes. Kas grib lielus un cēlus apzīmējumus, tiem iesaku iespēju robežās savaldīt šādas tieksmes - viss nāks savā laikā, un lieki vārdi tā arī paliks lieki, izņemot dažus ļoti konkrētus formulējumus. Ar sevi ir jāizdara tikai viens - ir jāapzinās un reāli jāieņem savas izejas pozīcijas, jāiemācās saskatīt sevi no malas - kā cilvēku, ar kuru viss kaut kas notiek, kurš priecājas, bēdājas, reizēm ir laimīgs, reizēm nelaimīgs, kas cer, sapņo, tic un netic, mīl un ienīst. Ar ārpasauli ir jāizdara tikai viens - ir jāsaprot, ka tā visā savā kopumā ir mans partneris, dzīva būtne, kas ir ieinteresēta sadarboties tieši personīgi ar mani, tā gūstot sev egoistisku labumu, piepildījumu, laimes sajūtu.

3) Šī etapa rezultāts ir sekojošs - cilvēks stingri un droši sajūt sevi kā īsto Es, reizē vērojot savu ikdienas veidolu it kā no malas; Cilvēks sajūt ārpasauli visos tās ikdienas notikumos un sīkumos, bet reizē uztver un sajūt ārpasauli kā vienotu personu, kā Otru Es, ko ērtības labad visu visā tā kopumā un vienotībā ir saukt par Manu Likteni; cilvēks saprot, ka visa viņa dzīve, visi sapņi, visas cerības, bēdas un prieki, veselība un slimības risinās uz šīs nepārtraukti mainīgās robežas: Es un Liktenis. Visa turpmākā cilvēka dzīve noris šīs atklāsmes gaismā; tā ir ērta pozīcija - stabilas iekšējā piepildījuma, laimes un veselības sajūtas ķīla. Cilvēka tiešie rīki iedarbībai uz āru, uz savu Likteni, ir viņa griba, viņa vēlmes; cilvēka palīgs, bīdītājs, draugs, labvēlis un padomdevējs šajā ceļā - tas ir viņa Liktenis, kas sniedz bezgalīgu, mūžīgi mainīgu izjūtu pārbagātību vai nabadzību, laimi un nelaimi, priekus un bēdas, slimības un veselību.

4) Šī ceļa realizācijai nepieciešamas lielas, skaidras un precīzas zināšanas, kas nodrošina iespēju iedziļināties sava Likteņa iekšējā dabā (dabas likumi, personīgā pieredze) - tāpēc sistēma ir ļoti draudzīga

zinātnei; nepieciešams iekšējs dzinulis - katrā cilvēkā snauž šāds instinkts pakļaut savu Likteni un pakļauties savam Liktenim, un gribēt izvēlēties starp šiem diviem - tāpēc sistēma ir ļoti draudzīga sevis attīrīšanai, dziļai redukcijai līdz šī instinkta pašai saknei, ar sekojošu iziešanu no šīs redukcijas turpmākai reālai darbībai - tāpēc sistēma ir jūtīga pret visu daļo, izsmalcināto, kas veicina šī apsūbējušā zinātkāres, darbošanās kāres un mērķtiecības instinkta atbrīvošanu; šī sistēma ciena savu Likteni kā pagaidām stiprāko un vecāko partneri, saprot, ka daudzreiz ar prātu to neizpratīsi, tāpēc tā ir draudzīga beziemesla žlsirdības un ticības attiecībām.

5) Katrā ziņā cilvēks tic bezgalīgām iespējām sava ceļa un savas gribas attīstībai un realizācijai nākotnē; to, ko tu nevari šobrīd, ja gribēsi - varēsi nākotnē; to, ko nesaproti tagad, ja gribēsi, spēsi saprast nākotnē. Nav robežu. Cilvēka iespējas ir bezgalīgas. Un cilvēka tuvākais līdzgaitnieks, viņa Liktenis, ir gluži tādos pašos uzskatos, un viņu dziļi aizkustina cilvēka centieni pēc šīs bezgalības, jo tā reizē ir arī viņa paša bezgalība, viņa sapņu un ilgu piepildījums, kuru viņš var veikt tikai un vienīgi kopā ar savu Cilvēku.

PRAKTISKA PAŠATTĪSTĪBAS UN VESELĪBAS PROGRAMMA: ĪSS IEVADĪJUMS UN VISPĀRĪGS PLĀNS

I. IEVADS

Programma ir tīri praktisks ceļš, tāpēc lai lasītāju nesabiedē sekojošie vispārinātie jēdzieni. Bez tiem neiztikt, tomēr atkārtoju, zem katra turpmākā vārda ir iespējami reāli izvērsumi un praktiskas darbības. Vispārinātības iemesls ir arī tas, ka Programma ir lielā mērā jārealizē katram individuāli, pēc visai atšķirīgiem konkrētiem algoritmiem, tāpēc turpmākais būs tāds kā vidējais risinājums. Visgrūtākais Programmas praktiskajā realizācijā ir tieši šī sava individuālā algoritma atklāšana un secīga tā realizācija. Tomēr, atkārtoju, tas vispār ir vienīgais reālais ceļš uz panākumiem. Augstākais, kā iespējams palīdzēt no malas, ir sniegt vispārīgas ievirzes, norādīt materiālus, un varbūt sniegt kādas individuālas konsultācijas. Pārējais ir katra paša rokās.

Tomēr, dažas norādes sākumā ir iespējamas. Un galvenais - nevajag turpmāko lasīt ļoti rūpīgi, cenšoties izprast katru vārdu, katru apgalvojumu. Tas nav tā iespējams. Jālasa, daudz nedomājot, jo sākumā noteikti domāšana neko nedos. Jums taču momentā nostrādās savas asociācijas ar turpmāk rakstītajiem vārdiem, un tieši tās ir tās, kas traucē, no kurām pamazām automātiski tiksiet vaļā. Pareizāk darīt būs sekojoši – lasiet, it kā lidinoties pāri, lai tās asociācijas peld (nu apmēram - nujā, skaidrs, to es jau zinu, tas ir tur un tur rakstīts, tur ir labāk, tas ir atkal teicis par to tā, tas šitā, nekā jau te jauna nav,

utt.), lidojiet pāri, kamēr, iespējams, kaut kur tomēr atdursieties, būs kāds jēdziens, kāda sakarība, kur jums nebūs momentā pretī - zinu, protu. Un to var nedaudz piefiksēt atmiņā, neapstāties, uzreiz nemēģināt iedziļināties, nekas tur nebūs. Nolikot malā, atgriezties cita garastāvoklī, atkal kaut ko palasīt, kādu nejaušu vietu. Varbūt kaut kur kas aizķeras. Un tā vēl, vēl un vēl. Dabīgi, ka jums viss te rakstītais nav vajadzīgs, ja jums nav problēmu. Bet, ja problēmas ir, bet šķiet, ka visu ziniet un saprotiet, tad - kāpēc tad jums ir problēmas? Tad jūs varētu darboties sevī, nebūtu jāmeklē nekāda metodika no malas. Un vēl. Nevajag uztraukties, ka Programma izskatās tik plaša. Patiesībā katra vismazākā tās daļiņa jau nesīs kādus rezultātus. Tomēr, sākuma daļa gan, manuprāt, ir obligāta. Tas arī viss par attieksmi. Tālāk pēc būtības.

Programma balstās uz pārliecību par cilvēka atbrīvoto sevis apziņu, jebšu savu universālo saprātu kā viņa esamības pamatu. Cilvēka atbrīvotais saprāts, viņa Es darbojas vienotā saprāta vidē, jebšu laukā, un viņa atskaites punkts, pretmets un vienīgais partneris šajā atbrīvotajā dzīvē ir vienots spēks, ko ir lietderīgi dēvēt par cilvēka Likteni.

Visaugstākais atbrīvotai apziņai pieietamais jēdziens ir apvienotais Kopējais Spēks, kas ietver cilvēka apziņu plus viņa likteni; šim spēkam katrs var piemērot sev vēlamāko nosaukumu, tā atrisinot šo formālo instinktīvo nepieciešamību, un radot sev iespēju saistīt savu jauno esamību ar pasaules ierastajiem priekšstatiem šai jomā. Apkārtējā pasaule, tās notikumi, likumsakarības ir pakārtota cilvēka atbrīvotajai apziņai un saprātam, pareizāk, šī saprāta un likteņa savstarpējai mijiedarbībai. Izejas stāvoklī cilvēka saprāts ir nebrīvs, to saista pārejoši apzināti un galvenokārt neapzināti instinkti, kuru apmierināšana vai tās liegums rada kaislīgas, spilgtas, taču ātri gaistošas, gan pozitīvas, gan arī, pārsvarā, negatīvas emocijas, kas cilvēkam nesniedz mieru, papildījumu, laimi un veselību.

Saprāta atbrīvošana ir pašapliecināšanās process, process, kurā cilvēks notic pats sev, saviem potenciāli bezgalīgajiem spēkiem un arī potenciāli bezgalīgajām iespējām. Šī atbrīvotā saprātā balstītā ticība ir galvenais dzinējspēks, vienīgi tā ir cilvēka brīvās gribas realizācijas, kā arī stabila iekšēja miera, laimes un veselības avots. Atbrīvošanās ceļš iet caur apzinātu cilvēces pieredzes apzināšanu un pārņemšanu. Sākuma posmā izvēles kritērijs ir acīmredzamība, tāpēc iespēju robežās jābalstās uz filosofijas un zinātnes atziņu acīmredzami patieso daļu, un jāvairās no aklā ticībā balstītas pieredzes. Tālākā attīstības gaitā izveidojas savi droši individuāli kritēriji, un to gaismā tad ir iespējams kritiski pārskatīt arī daudzas ne acīmredzamas patiesības (tas ir tā, ka vāju liesmiņu jāsargā no vēja, bet lielu liesmu vējš uzpūš vēl lielāku). Programma balstās uz pārliecību par savas gribas un domas spēku primāro lomu iekšējās un apkārtējās pasaules izpratnē un to apzinātai virzībai sev vēlamajā virzienā. Iedziļināšanās gadsimtiem un gadu tūkstošiem ilgajā filosofijas un zinātnes attīstībā atklāj, ka esošā pasaules uztvere, kas balstīta uz pārliecību par tās objektīvu, negrozāmu eksistenci, ir lielā mērā vienkārši

pieradums. Elementārdaļiņu fizikas speciālistu elite ir nonākusi pie secinājuma, ka Visums drīzāk atgādina lielu domu, nekā lielu mašīnu. Cilvēka esamības primāro dabu, attiecībā pret tās uztveres priekšmetiem ir kā pašsaprotamu uzskatījuši ļoti daudzi vispārzināmi un slaveni filosofi - Bērklis, Jūms, Kants. Katrs cilvēks spēj, pieliekot noteiktu darbu un uzcītību, pēc savas gribas sevī izstrādāt iemaņas, kas principiāli maina pasaules uztveri, padarot to daudz krāsaināku, interesantāku, aizraujošāku. Šādā jaunā, dabiskā pasaules skatījumā automātiski un dabīgi iekļaujas un arī pamazām risinās visi lielie dzīves jautājumi. Tādā stāvoklī cilvēks atgūst savu dabisko dzīvesprieku, interesi par pasauli un cilvēkiem, kā arī rada priekšnoteikumus savas veselības atjaunošanai un nostiprināšanai. Jau pašā sākumā jāatzīmē, ka šai programmai nav nekāda sakara ar medicīnu vai kādām psiholoģiskām un psihoterapeitiskām mācībām un iedarbībām. Tā ir brīva no pakļautības jebkurai konkrētai zinātņu nozarei, kaut arī izmanto daudzus zinātnes sasniegumus. Programmai tāpat nav nekādas saistības vai attiecsmes ar kādu lielu vai mazu pasaules reliģiju, kaut arī tajā netiek ignorēti atsevišķi piemēri vai citāti no tām. Programmā ļoti reti pieminētais Dieva jēdziens lietots katra cilvēka intuitīvajā, nesamākslotajā uztverē, un daļēji arī Latviešu Tautas dziesmu izpratnē. Savukārt Likteņa un Brīvās gribas jēdzieni lietoti visparastākajā, katram cilvēkam intuitīvi dotajā izpratnē, tiesa gan, to lomu ievērojami papildinot.

Cilvēces vairuma esošajam paradumam pakļautā pasaules uztvere ir pietiekoši ērta ikdienas dzīvei, bet galīgi nederīga cilvēka dziļāko iekšējo vēlmju praktiskai piepildīšanai. Daudzas iekšējas problēmas un lieli jautājumi, kas tradicionālajā pasaules uztverē šķiet ļoti grūti, nospiedoši vai pat neatrisināmi, automātiski kļūst pašsaprotami jau ar to vien, ka tiek izmainīta pasaules uztveres izpratne un izjūta. Tā ir vienkārši ļoti liela laika un spēku ekonomija. Un vēl, ja vecajā sistēmā šo jautājumu risināšanas process cilvēku bieži padara nervozu, liek slīgt bezcerībā, tad jaunajā sistēmā visi tie paši centieni pamatā tomēr risinās uz kāda iekšēja miera un harmonijas fona. Pamatā es to varu teikt, gan tikai balstoties pats uz sevi. Tāpat tikai no sevis varu teikt, ka arī veselība, lai arī caur lieliem līkločiem un problēmām, tomēr pamazām kļūst acīm redzami labāka. Katrā ziņā, par sevi varu teikt, ka man ir gan nedaudz žēl tās ļoti lielās pūles, ko esmu veltījis sevis meklējumos, atrodoties vecajā sistēmā. Tomēr es nežēlojos, jo droši uzskatu, ka, neskatoties uz to, ka mēs patiešām katrs veidojam paši savu dzīvi, vienalga, viss notiek tieši tā, kā tam ir jānotiek. Tā ir noticis, ka es pie šīs savas sistēmas esmu nonācis tikai tagad, kad esmu jau sasniedzis pensijas vecumu. Bet, kā jau teicu, droši ir tas, ka tieši tā tam bija jānotiek, un ir ļoti labi tieši tā, kā tas ir. Vismaz viens labums ir noteikti - es esmu savā rīcībā brīvs, un arī laika man ir vairāk, lai darītu uz priekšu to, kas ir manos spēkos.

Programmas pamatā ir likti sekojoši pamatpunkti:

II. PROBLĒMAS APZINĀŠANA

Visā pasaulē aizvien pieaug zinātniski - tehniskais progress. Pieaug dažādi uz veselības vērsti pasākumi. Pasaulē lavīnveidā pieaug dažādu reliģisku, pašattīstības un netradicionālu veselības atgūšanas kustību attīstība. Tomēr tam neseko cilvēku laimes un veselības pieaugums.

III. PROBLĒMAS SAKNE UN RISINĀJUMA PAMATS

Acīmredzot, neskatoties uz visu cilvēku centieni pēc labākas dzīves un veselības daudzveidību, tomēr visiem šiem centieniem piemīt kāda kopēja nepilnība. Jo ir neiespējams, ka cilvēku vēlmēs būtu ielikta vēlme pēc laimes, harmonijas un veselības, un absolūti nebūtu dotas nekādas iespējas pie lielas vēlēšanās to arī sasniegt. Manuprāt, neveiksmes sakne ir tur, ka cilvēks konsekventi neizmanto tieši to vienīgo iespēju, kuras dēļ viņš vispār pastāv. Kas tā ir? Kāpēc to neredz? Neredz tieši tāpēc, ka tā ir acīmredzama. Un kas tad ir visacīmredzamākais, izņemot sevis paša izjūtu (cogito ergo sum). Šī otrā acīmredzamība ir tā ka es esmu gan, bet neesmu viens un visuvarens. Ir bez manis daudz kas cits. Un ja nu visu to, kas ir bez manis - šo daudz ko citu uztvertu un izvērtētu kā vienu? Kāpēc nē - jo vairāk izzināsim šīs daudzveidības savstarpējās saites un likumības, jo aizvien vairāk un vairāk sāksim to uztvert kā vienu. Un - vai šim vienam ir daļa par mani - jo citādi man taču ir vienalga, viņš ir viens, vai pieci simti? Iedziļinoties sevī un pasaulē, sapratīsim, ka pilnīgi noteikti viņam ir kāda daļa par mani. Vēl vairāk, viņš ir pat ļoti manī ieinteresēts. Tātad, kaut kāda iemesla pēc es esmu vajadzīgs. Un - vai viņš man vajadzīgs. Noteikti, obligāti, jo es taču bez viņa vispār nevaru eksistēt. Tik ļoti vajadzīgs, ka ir pat kā daļa no manis. Un tagad jautājums - ja ir daļa, tad kā viņš pret mani attiecas. Atbilde - ļoti labi, pat tā, ka labāk nav iespējams. Kā es to zinu? Nezinu, varu ticēt, jo ir tā izdevīgi. Un tad, pamazām pētot un iedziļinoties mūsu attiecībās, saprotu ka tā tas tiešām ir. Un tagad tālāk jautājums - ja jau tik brīnišķīga attieksme, tad kāpēc man visu nedod, ko es gribu? Un te nu arī sākas mana programma. Jo šādu jautājumu būs daudz, un uz tiem ir jārod atbildes. Un tas pamazām, tad kad vajag, arī notiek, un līdz ar katru šādu atbildi aug mans prieks, laime un veselība. Un viens no šiem lielajiem jautājumiem ir - tad kāpēc man viss tiek rādīts kā caur miglu, kāpēc man pašam vispirms jāsaprot, ka ir šī migla? Kāpēc man pašam priekš sevis šī migla jāklīdē. Kāpēc es nevaru tikai paļauties uz savu bezgala labvēlīgo draugu? Daudz jautājumu, bet uz tiem ir iespējams gūt atbildes. Un cilvēks ir ģenētiski ieprogrammēts tā, viņā ir instinktu līmenī ielikts tas, ka viņam pašam šīs atbildes ir jāatrod. Elementārā veidā tā ir ziņkārība un mērķis. Tas kas dzina Sprīdīti laimi meklēt, Dullo Dauku atklāt apvārsni, Einšteinu atklāt Relativitātes teoriju, Kolumbu meklēt jaunas zemes, šis zinātkāres un pašapliecināšanās instinkts, kura dziļākā būtība ir atklāt savu sūtību uz pasaules un savu dzīves galveno mērķi un uzdevumu. Un, kā jebkurš instinkts - kad cilvēks to piepilda, viņš ir laimīgs un vesels. Ja esi badā, atrodi ceļu iegūt barību un paēst, un būsi uz brīdi laimīgs. Ja tevi dzen slavas kāre, atrodi ceļus un kļūsti par deputātu, un uz brīdi būsi laimīgs. Ja tevi dzen

alkas pēc savu pamatu izpratnes, stājies ceļā uz šī instinkta piepildīšanu, meklē ceļus, darbojies, un būsi laimīgs, tikai šoreiz ne uz brīdi, bet uz visu laiku, un ne mazliet, bet vislielākajā iespējamajā mērā. Un veselība tad tiek vienkārši piemesta.

IV. NEIROFIZIOLOĢISKĀ HIERARHIJA UN ATGRIEZENISKĀ SAITE

Ir svarīgi saprast, ka jebkura cenšanās sev vēlamā virzienā ietekmēt kādus procesus, izpaužas vien divos veidos - a) vai nu kā strukturāla un funkcionāla iejaukšanās, labošana, aizstāšana; vai nu kā b) stimulācija, veicināšana, lai visus šos iepriekšējā punktā minētās darbības veiktu kāds cits (kā spēkos ir to izdarīt, tātad stāvošs augstāk par ietekmējamām struktūrām). Jāizprot katra šī veida priekšrocības un trūkumi. Visa turpmākā pieeja būs vērsta tikai uz stimulāciju - ietekme car kādu augstāk stāvošu struktūru. Jāsaprot, ka un kāpēc a) punkts nes sev līdzī neizbēgamas blakus parādības. Jāsaprot tāpat, ka līdzīgas blakus parādības nes sev līdzī arī zemāko līmeņu stimulācijas. Vienīgais pilnīgi brīvais un cilvēka cienīgs ceļš, kā panākt izmaiņas, ir augsta regulācijas līmeņa stimulācija.

IZSLĒGŠANAS TREIŅŠ - HUSERLA DARBA MODIFIKĀCIJA

Kartēziskais pārvērsiens un vadošās gala idejas izveidošana

Vispirms ir jāpieņem sevī radikāls lēmums izslēgt no spēles visas savas līdz šim svarīgās pārlicības, un, līdz ar to, arī visas mūsu zinātnes. Vadošā ideja, atšķirībā no Dekarta, kuram tā bija likt pamatus zinātnei, mums būs - izpētīt pašiem sevi, ar cerību tur iekšā atrast kādu svētlaiimes zemi. Tātad, mums sākumā ir jāatsakās pilnīgi no visas pieredzes - gan zinātniskās, gan reliģiskās, gan sadzīvīskās. Mēs neliekam sev nekādu konkrētu gala mērķi, vienīgais, ko vispār pieņemam, un kam esam gatavi sekot, ir šī metode, soli pa solim. Mums tālāk nebūs nekādas iepriekš zināmas loģikas. Neizdarīsim Dekarta kļūdu, kad viņš sāka iet šo izslēgšanas ceļu, un tomēr paturēja, paņēma sev līdzī ģeometriju, vai matemātiskās dabaszinātnes, un tā tas arī iegājās gadsimtiem ilgi pēc viņa. Dekarts atstāja to, ka universāla zinātne ir deduktīva sistēma, kuras visai celtnei ir jābalstās uz aksiomātiska fundamenta, kas ir dedukcijas pamatā. Lomu, līdzīgu tai, kuru ģeometrijā pilda ģeometriskās aksiomas, Dekartam piemērojot universālai zinātnei, Dekartam pilda Ego pašpatiesības aksioma, kopā ar tās iedzimtajiem aksiomātiskajiem principiem. To visu mums ir jānoliek malā. Kā jauna ceļa gājēji mēs neatzīstam nekādas normatīvas ideālas aksiomas, nekādus pieņēmumus, un balstīsimies tikai uz tādiem principiem, kurus mēs sevī no jauna radīsim; tikai tie mums piederēs. Tomēr, no kopējā vispārīgā mērķa sasniegt savus vislielākos dziļumus mēs tāpēc neatteiksimies. Jo, gluži tāpat, kā tas bija ar Dekarta "Meditācijām," šim

mērķim vajag nepārtraukti motivēt mūsu pārdomu gaitu, un tajās pakāpeniski iegūt konkrētas noteiktības veidolu. Mums tikai ir jābūt uzmanīgiem, izvēloties veidu, kādā mēs to uzstādām kā mērķi, - mēs iepriekš pat nevaram spriest par tā iespējamību. Bet kā noskaidrot, iekš kā sastāv šī mērķa nosprašanas paņēmiens, un tādā veidā pasargāt sevi no kļūdām? Kopīgo sava mērķa ideju mēs iegūstam, bez šaubām, no faktiski pieejamām zināšanām. Ja pie mūsu radikāli kritiskā uzstādījuma tās tiks uzskatītas par faktiem tikai pieņēmuma veidā, tad tādā pat nozīmē tikai un vienīgi hipotētiskai ir jākļūst arī to vispārīgajai gala idejai. Tādā veidā, mēs nezinām, vai vispār tā ir realizējama. Un tomēr, tāda pieņēmuma formā, un kaut kādā nenoteiktā, trauklā vispārinātībā, mums tā ir pieietama; un, tāpat, ir pieietama arī kāda filosofiska ideja, tāda filosofija, par kuru nav zināms, vai tā ir realizējama, un kādā veidā. Mēs to pieņemam kā iepriekšēju prezumpciju, uz kuru cenšamies atbalstīties, kurai mēģinājuma pēc ļaujam sevi pagaidām vadīt savās pārdomās. Rūpīgi pārdomāsim, kā mums to vajadzētu stādīties priekšā kaut kādas iespējamības veidā, kuru pēc tam īstenot. Saprotams, ka apstākļi, kādos mēs no sākuma nonāksim, būs neierasti, - bet kā gan lai no tiem izbēg, ja mēs patiešām gribam, lai mūsu radikālisms kļūtu darbīgs, nevis paliktu par tukšu žestu. Tātad, saņemam pacietību un virzāmies tālāk.

Sava mērķa gala jēgas atklāšana, iegrimstot tajā kā noemātiskā fenomenā

Acīm redzot pirmais, ko tagad vajadzēs izdarīt, - tas ir, piedot noteiktību vadošajai idejai, kas mūsu priekšā ir nostājusies vispirms nenoteiktā vispārinājumā. Protams, ka runa nav par priekšstata izveidošanu, fizioloģisko un psiholoģisko, estētisko un ētisko, morāles un ticības dogmu faktisko datu salīdzināšanas un abstrahēšanas ceļā. Jo, pēc visu mūsu spriedumu jēgas, Es pats kā minētie zinātnes, kultūras un reliģijas fakti, un Es savā īstajā un patiesajā veidolā - tas nav viens un tas pats, un pirmie, bez sava faktiskuma, ietver sevī arī kaut kādu prioritāru prasījumu, kas tad arī savā kailajā faktiskumā neapliecinās kā jau realizēts. Tieši šajā pretenzijā arī ir ieslēpts Es kā ideja - īstā Es ideja. Kā iespējams atklāt un iepazīt šo ideju? Lai mums ir aizliegts izteikties par faktisko zināšanu datu nozīmīgumu (kas uz to pretendē), un, tāpat, spriest par uz tiem balstīto teoriju patiesīgumu, un tāpat par tās teorētisko metodi - tomēr nav nekādu šķēršļu tam, lai iegremdētos Es tieksmju raksturā un darbošanās veidā, un tādā veidā panākt skaidrību un noteiktību tajā, uz ko šis Es patiesībā ir vērsts. Ja mēs, pakāpeniski iedziļinoties, sāksim iegrimt to tieksmju intencitātē, kas raksturīga Es, tad mūsu acu priekšā, un no sākuma pirmajā izšķirtībā, atklāsies momenti, kas ir būtiski Es patiesajai gala idejai. Te attiecas vispirms jau pirmā apskaidrība - kas attiecās uz spriešanu kā darbību un pašu spriešanu, izdalot tiešos un netiešos spriedumus: netiešajos spriedumos ir ietverta jēdzieniskā saistība ar citiem spriedumiem, kas sastāv iekš tam, ka tiem piedodot spriedumu spēku pārliecība balstās uz to, ka tāda pārliecība ir arī šajos citos spriedumos - tā tic kaut kam, balstoties uz kaut ko, kam ir jau noticēts. Tālāk seko apskaidrība par

tiekšanos uz pamatotiem spriedumiem, tātad pamatotība kā darbība, kurā jābūt norādītai sprieduma pareizībai, īstumam, vai otrādi - nepareizībai, melīgumam. Tāds norādījums pastarpinātiem (netiešiem) spriedumiem pats ir netiešs, tas pamatojās uz norādījumu, kas ietverts netiešos spriedumos, kas ietverti šī sprieduma jēgā, nesaraujamā saistībā ar to pamatojumu. Pie vienreiz izvestā pamatojuma vai pie tajā norādītās patiesības var, kad ievajadzēsies, atgriezties atkal. Pateicoties šai brīvas atkārtošanas (atskaņošanas) iespējamībai, patiesība, kas šai procesā tiek uztverta kā viena un tā pati, kļūst par nepārejošu ieguvumu un vērtību, un tā dēļ to turpmāk sauksim par "izzināšanu." Ja mēs arī tālāk turpināsim iet pa šo ceļu (skaidrs, ka tikai iezīmētu), tad, precīzāk izskaidrojot kāda pamatojuma vai izzināšanas jēgu, drīz vien nonākam pie acīmredzamības idejas. Pie patiesa pamatojuma spriedumi izrādās patiesi, saskaņoti, t.i., tāds pamatojums ir sprieduma saskaņošana ar pašā spriedumā izteikto lietu stāvokli (ar lietām vai lietu stāvokļiem). Precīzāk runājot, sprieduma izdarīšana ir paredzēšanas akts un, kā likums, tikai hipotēze, ka lietas pastāv tā un tā; spriedums (tas, par ko tas ir izdarīts) ir šajā gadījumā tikai hipotētiska lieta vai hipotētisks lietu stāvoklis, citiem vārdiem - lieta vai lietu stāvoklis tā, kā tie ir parādīti spriedumā. Tam visam, tomēr, reizēm stāv pretī kāds pieņēmuma veids spriešanā, tā vai cita lietu stāvokļa apzināšana tajā. To sauc par acīmredzamību. Atšķirībā no vienkārši no lietām attālināta pieņēmuma, pie acīmredzamības lieta stāv priekšā kā viņa pati, lietu stāvoklis - kā viņš pats, un tāpēc sprieduma taisītājs ir ieguvis pašu lietu, pašu lietu stāvokli. Spriedums, kas tikai pieņem, apziņā pārvedot uz attiecīgo acīmredzamību, tiek pārbaudīts pēc pašām lietām, pēc paša lietu stāvokļa. Šāds pārnesums raksturojas kā tukša viedokļa piepildījums, kā kāda saskaņojoša sintēze; tajā kļūst acīmredzams tā patiesīgums, kas agrāk bija attālināts no pašām lietām, un tikai tika hipotetizēts. Pēc tam uzreiz izdalās Es izpratnes gala idejas pamatmomenti. Cilvēks grib, piemēram, ne tikai izvīrēt, bet arī pamatot savus spriedumus. Pareizāk sakot, viņš negrib pieļaut, ka viņš pats vai kāds cits atzītu kā zinātnisku faktu kaut kādu spriedumu, kurš nav no viņa pamatots pilnībā, un kuru viņš vēlāk, brīvi atgriežoties pie atkārtota pamatojuma, nevar pilnībā apstiprināt jebkurā laikā. De facto tas var aprobežoties ar vienu pašu prioritāro prasījumu, bet jebkurā gadījumā tajā ir ietverts ideāls mērķis. Noslēgumā vēl vajag pasvītrot: spriedumu (visplašākajā nozīmē, kā esamības pieņēmumu) un acīmredzamību mums ir jāatšķir no pirmsprediktīvā sprieduma un pirmsprediktīvās acīmredzamības. Predikatīvā acīmredzamība ietver sevī pirmsprediktīvo. Tas, kas tiek pieņemts vai tiek ievērots ar acīmredzamību, tam ir jāsaņem sava izpausme, kamēr zinātne vispār cenšas izvest izteismīgus spriedumus un paturēt spriedumu, patiesību, fiksētā izteismībā. Bet izteiksme kā tāda pati var tikt ar lielākiem vai mazākiem panākumiem pielietota tam, kas tiek paredzēts vai ir dots pats par sevi, un tāpēc ietver sevī, savu personīgo, izteismē ietverto acīmredzamību vai acīmneredzamību. No tā izriet, ka izteismes acīmredzamība arī piedalās zinātniskās patiesības idejas

noformēšanā to vai citu izteikumes īpašību savdabībā, kuri beidzot ir saņēmuši, vai kuriem ir jāsaņem savu pamatojumu.

Acīmredzamība un patiesā zinātnes un Es ideja

Turpinot prātot izvēlētajā virzienā, mēs uzzinām, ka Dekarta liktais pamats ar absolūtu pamatojumu un attaisnojumu ir tieši tā ideja, kura pastāvīgi vada visas zinātnes to tieksmē pēc universālības, lai kā arī nebūtu ar to praktisko īstenošanu. Acīmredzamība visplašākajā nozīmē ir būtiskā pieredze, t.i., domas fokusēšana uz visbūtiskāko. Jēdziens, kas ir pretrunā ar to, ko uzrāda acīmredzamība, pieredze, veido acīmredzamības negatīvu (vai negatīvu acīmredzamību) ar acīmredzamu melīgumu kā savu saturu. Acīmredzamību, kurā patiešām ietilpst katra pieredze šī vārda šaurākajā, ikdienišķajā nozīmē, var būt pilnīgāka un nepilnīgāka. Pilnīga acīmredzamība un tās korelāts, tīra un patiesa īstenība, tiek dota kā ideja, kas ir iekšēji piemītoša tieksmei pēc izzināšanas, pēc esošās intencitātes piepildījuma, no kurienes mēs varam to izlobīt ar iedziļināšanās palīdzību. Patiesība un meli, kritika un tās atbilstība acīmredzamiem dotumiem, tā ir ierasta tēma, kas spēlē savu pastāvīgo lomu jau pirms-zinātniskajā dzīvē. Šai ikdienas dzīvei ar tās mainīgajiem un relatīvajiem mērķiem pietiek ar relatīvām acīmredzamībām un patiesībām. Bet zinātne meklē tādas patiesības, kas katram reizi par visām reizēm kļūst un paliek nozīmīgas, un tāpēc cenšas apstiprināt tās aizvien jaunos veidos un novest tādas apstiprinājumus līdz galam. Bet ja (par ko tā pati beidzot pārliecinās) de facto tai neizdodas radīt absolūtu patiesību sistēmu, un nākas pastāvīgi modificēt savas patiesības, tad tomēr tā seko absolūtās, jeb zinātniski - patiesas īstenības idejai; un tāpēc izvietojās bezgalīgā horizontā, tiecoties pēc šīs aproksimācijas idejas. Tā pieņem, ka ar to palīdzību spēs in infinitum pārsniegt ikdienišķo izzīņu un pati sevi; bet tāpat arī, pateicoties savai nomērķētībai uz sistemātisku izzīņas universāliskumu, lai tas attiektos uz to vai citu noslēgto zinātņu nozari, lai attiektos uz, ja uzrodas runas par kādas filosofijas iespējamību, - uz kādu pieņemtu visaptverošu būtiskā vienotību vispār. Saskaņā ar šo intencitāti uz zinātnes un filosofijas ideju tiek secīgi ieslēgta noteikta izzināšanas kārtība - no pašām par sevi klātesošām zināšanām - pie zināšanām, kas pašas no sevis seko, un, tādā veidā, turpmākās virzības sākums un kārtība, kas netiek brīvi izvēlēti, bet balstās pašu lietu dabā. Pateicoties šādai domās norītošai iegrimšanai zinātniskās tieksmes vispārīgajā raksturā, mums atklājas īstas zinātnes fināla idejas galvenie komponenti, kura pagaidām vēl ne pilnīgi noteiktā veidā vada šo tiekšanos; pie tam, tā dēļ mēs iepriekš neiznesam nekādus spriedumus par tās iespējām, vai arī par kādu it kā pašu par sevi saprotamu zinātnes ideālu. Šeit nav vietā jautājums par to, kāpēc apgrūtināt sevi ar līdzīgiem pētījumiem un formulējumiem. Tie neapšaubāmi ir saistīti ar vispārējo zinātnes teoriju vai loģiku, kura, bez šaubām tiks izmantota arī šeit, un arī turpmāk. Bet tieši no šī "bez šaubām" mums ir jāuzmanās. Atkārtosim vēlreiz to, par ko mēs jau runājām, iebilstot Dekartam:

tāpat kā visas iepriekš dotās zinātnes, loģikai vispārējās zinātņu gāšanas rezultātā ir jāatņem tās nozīmīgums. Viss, kas ir izveidojies kopš filosofēšanas pirmsākumiem, tas mums vēl ir tikai jāiegūst priekš sevis, un tas jāizdara pašiem. Vai vēlāk mums radīsies kāda īsta zinātne, vai radīsies kāds īsts Es, kas līdzīgs tradicionālajiem priekšstatiem par tiem, - par to tagad neko zināt nevaram. Šī iepriekšējās sagatavošanās darba laikā, - drīzāk gan aptuveni iezīmēta, nekā izvērstā veidā paveikta darba, - mēs ieguvām pietiekošu skaidrību, lai noformulētu pirmo visu mūsu tālāko pārdomu metodisko principu. Saprotams, ka es, kā iesācējs filozofs, sekojot saviem centieniem pēc prezumptīva mērķa - patiesas zinātnes un patiesas sava Es izpratnes, nevaru pieļaut vai atstāt spēkā nevienu spriedumu, ko es nebūtu ieguvis no acīmredzamības, no izpētes, kurā attiecīgās lietas un lietu stāvokļi nostājās manā priekšā kā viņi-paši. Protams, man arī uz priekšu nāksies nepārtraukti domās atgriezties pie šīs acīmredzamības tajā jomā, kādā mērā viņa pati, tās pilnība ir spējīgi uzrādīt pašu lietu īsto būtību. Tur, kur tā vēl nav, es nevaru pretendēt uz sprieduma nobeigtību, un ņemu to vērā labākajā gadījumā kā starpstadiju ceļā uz to. Tā kā zinātnes tiecas uz izteikumiem, pilnībā un ar acīmredzamu adekvātumu izteicošiem pirms-prediktīvi uztverto, tad ir skaidrs, ka vajag parūpēties par šo zinātniskās acīmredzamības pusi. Ņemot vērā ikdienas valodas mainību, daudznazīmību - attiecībā uz izteiksmes pilnību - ikdienas valodas ārkārtīgu prasīguma trūkumu, nepieciešams arī tur, kur tiek lietoti tās izteiksmes līdzekļi, no jauna noteikt to nozīmes pamatojumu, sākotnēji orientējoties uz zinātniskiem ieskatiem, un nostiprināt tiem šīs nozīmes. Tas arī tāpat tiek ieviests acīmredzamības normatīvajos principos, kuram mēs tagad sekojam. Bet kāds gan būtu labums no šī principa, un no visiem iepriekšējiem prātojumiem, ja tie nesniegtu mums iespēju ķerties pie īstas zinātnes, pie patiesa sava Es idejas realizācijas? Tā kā šajā idejā ir ietverta izziņas sistemātiskas sakārtošanas ideja - patiesas izziņas - tad sākuma jautājums izrādās jautājums par pašām par sevi pirmajām zināšanām, kas var nest, un kam ir jānes uz sevis visu universālās izziņas kāpņveida būvi. Mums, domājošiem absolūtā zinātniskās izziņas iztrūkuma stāvoklī, tāpēc vajag, - ja mūsu prezumptīvais mērķis ir praktiski sasniedzams - būt pieejamām acīmredzamībām, kas jau ir atzīmētas ar šādas misijas zīmogu, tā kā tās var tikt atzītas kā iepriekšējas jebkurām citām acīmredzamībām. Vēl vairāk, tām ir jāizdalās ar noteiktu nobeigtību, ar absolūtu drošību attiecībā pret šo iepriekšējo acīmredzamību, ja uz to balstītā zinātnes izveide un attīstība, zinātnes, kuru vada nobeigta izziņas sistēma - ņemot vērā arī prezumptīvi šai idejai piederošo bezgalību - ja tam var būt kāda jēga.

Dažādas acīmredzamības. Filosofiskās prasības apodiktiskajai un pašai par sevi pirmajai acīmredzamībai

Tomēr šeit, šajā vissvarīgākajā sākuma punktā, nepieciešamas dziļākas pārdomas. Vārdi par absolūto drošību, vai, kas ir tas pats, absolūto nešaubīgumu, prasās pēc paskaidrojuma. Tie pievērš mūsu

uzmanību tam apstāklim, ka ideāli pieprasāmajā acīmredzamības pilnībā, pie precīzākas izskaidrošanas, atklājas atšķirības. Šajā filosofiskās spriešanas ievada stadijā mums ir bezgalīgs daudzums pirmszinātnisku pētījumu, acīmredzamību - vairāk vai mazāk pilnīgu. Nepilnība pie tam nozīmē, kā likums, nozīmē nepilnību, vienpusību, relatīvu neskaidrību, neprecizitāti pašu lietu vai ar tām saistīto apstākļu pasniegtībā, tātad nozīmē pieredzes noslogotību ar nepiepildītiem priekšstatiem, gan iepriekš bijušiem, gan pašlaik esošiem. Pilnveidošanās tad notiek kā sintētiska savā starpā saskaņotu pieredžu virzīšana, kuras laikā šie līdzīgi sekojošie pieņēmumi sasniedz patieso sevi piepildošo pieredzi. Pilnībai tad atbilstu adekvātās acīmredzamības ideja, pie kam jautājums par to, vai tā principiālā ziņā neattiecas uz bezgalīgā jomu, varētu palikt atklāts. Kaut arī šī ideja nepārtraukti vada zinātnieka nodomus, tad tomēr (kā mēs pārlicinājāmies, iedziļinoties tajos) viņam daudz lielāka vērtība ir acīmredzamība, kuras pilnība ir citādas dabas, - tā ir apodiktiskas pilnība; dažreiz tā piemīt arī neadekvātajām acīmredzamībām. Runa iet par absolūto nešaubīgumu pilnīgi noteiktā un sevišķā ziņā, par nešaubīgumu, kuru zinātnieks prasa no visiem principiem, un kuras augstākā vērtība piesaka sevi savā tieksmē sekundāri un daudz augstākā līmenī, vēršoties pie principiem, izvest pašus par sevi jau acīmredzamus pamatojumus, un tādā veidā piedot tiem augstāko apodiktiskas vērtību. Pēdējās galvenās iezīmes var raksturot sekojoši. Jebkura acīmredzamība ir paša būtiskākā vai tā-būtiskā satveršana modusā "viņš pats" pie pilnas tā esamības ticamības, kas tāpēc izslēdz jebkādas šaubas. Bet ar to vēl nav izslēgta iespēja, ka acīmredzamais kļūs apšaubāms vēlāk, ka esamība izrādīsies šķietamība, - un sajūtu pieredze sniedz mums šādus piemērus. Šī atklātā neapšaubāmības pazaudēšanas iespējamība, vai nebūtības iespējamība pretēji acīmredzamībai, vienmēr var tikt iepriekš iepazīta ar kritiskās refleksijas palīdzību par to, cik veiksmīgi darbojas šī acīmredzamība. Toties apodiktiskajai acīmredzamībai piemīt tā brīnišķīgā īpatnība, ka tā ne tikai apliecina tajā esošās acīmredzamās lietas vai ar tām saistītos apstākļus, bet vienlaikus, ar kritiskās refleksijas palīdzību, atverās kā vienkārša neiespējamība iedomāties to neesamību; ka tā, tādā veidā, iepriekš izslēdz kā bezpriekšmetiskas, jebkuras šaubas, kādas tikai varētu rasties. Pie tam, tādas kritiskas refleksijas acīmredzamībai, kā arī iepriekš pieminētā to lietu neesamības neiespējamība, kuras piedalās ar acīmredzamu ticamību, piemīt apodiktiskas vērtība, un tā tas ir ar jebkuru augstākas pakāpes kritisku refleksiju. Tagad atcerēsimies kartēzisko absolūtās neapšaubāmības principu, saskaņā ar kuru jebkuras iedomājamās šaubas, pat ja tām de facto nav nekāda pamata, ir jāizslēdz, kā par patiesas zinātnes izveides principu. Ja mūsu pārdomu rezultātā šis princips ir ieguvis skaidrāku formu, tad ir jāvaicā, vai tas var - un kādā veidā - novest mūs tagad pie darbīga sākuma. Saskaņā ar iepriekš sacīto, tad pirmais noteiktais jautājums, kas rodas no filosofijas sākumiem, formulējas kā jautājums par to, vai mēs spēsim atrast sev tādas acīmredzamības, kuras, kā tagad vajag teikt, apodiktiski noved pie tā pieredzes, ka tie, kā paši par

sevi, pirmie, ir priekšā visām citām iedomājamām acīmredzamībām, un attiecībā pret kurām var tikt vienlaicīgi ieraudzīta arī tās personīgā apodiktija; ja tie izrādīsies neadekvāti, tad tiem vajag vismaz ietvert iepazīstamu apodiktisku saturu, esamības saturu, kas šīs apodiktivitātes dēļ reizi par visām reizēm ir garantēta, tātad rada absolūtu drošumu. Jautājums par to, vai ir iespējams, un kādā veidā, turpmāk turpināt apodiktiski izvērtētu filosofijas veidošanu, pagaidām paliek bez atbildes kā cura posterior.

Pasaules esamības apodiktisms nav acīmredzams

Varētu likties, ka atbilde uz jautājumu par pašām par sevi pirmajām acīmredzamībām var tikt iegūts bez pūlēm. Vai tad par tādu nevar kalpot pasaules eksistence? Ar pasauli ir saistīta ikdienas darbīgā dzīve, ar to ir sasaistītas visas zinātnes: zinātnes par faktiem - tieši, apriorās - pastarpināti, kā metodes instrumenti. Pasaules esamība nāk prātā pati par sevi pirms visa cita - tik stipri, ka neviens pat nedomā par to, lai skaidri izteiktu to atsevišķā teikumā. Jo šī pasaule, kā neapšaubāmi esošs, pastāvīgi atrodās mūsu priekšā mūsu nepārtrauktajā pieredzē. Bet, kaut arī šī acīmredzamība pati par sevi pastāv pirms visām citām uz dzīvi un dzīves zinātnei vērstām acīmredzamībām, kuras nesošs pamats tā vienmēr paliek, - tomēr mums drīz vien nāksies aizdomāties, cik lielā mērā tā var, izpildot šo funkciju, pretendēt uz apodiktisku raksturu. Un, ja mēs sekosim pa šo šaubu ceļu, tad izrādīsies, ka arī tā nevar pretendēt uz pārākumu kā absolūti pirmā acīmredzamība. Šai sakarībā universālā sajūtu pieredze, kuras acīmredzamībā pasaule mums vienmēr ir iepriekš dota, nevar tikt bez ierunām pieņemta kā apodiktiska acīmredzamība, kas pilnībā izslēgtu nošaubīties par pasaules eksistences patiesīgumu, t.i., izslēgtu tās neesamības iespēju. Ne tikai atsevišķa izmēģinājuma iepazīšana var tikt devalvēta kā sajūtu kļūda; dažreiz arī sintētiska, kopumā uztverama pieredzes saistība var izrādīties par šķietamību, ko var klasificēt kā, piemēram, saistītu sapni. Norādes uz tādiem iespējamām, un reizēm patiešām notiekošām pārmaiņām vēl nevajag uzskatīt par pietiekošu acīmredzamības kritiku un uzskatīt par apmierinošu pasaules neesamības pierādījumu, neskatoties uz tā nepārtraukto klātesamību pieredzē. Mēs paturam tikai to, ka radikāla zinātnes pamatojuma vajadzībām pasaules pieredzējuma acīmredzamība jebkurā gadījumā būtu vispirms kritiski jāizvērtē tās nozīmības un realitātes un efektivitātes ziņā, un ka mēs tādēļ nevaram uzskatīt par nešaubīgu tās tiešo apodiktivitāti. Tāpēc būs par maz ar to, ka mēs noliegsim visu iepriekš mums doto zinību nozīmību, traktēsīm tās kā mums nepieņemamas. Mums ir jāatmet arī to universālā pamata naivais nozīmīgums - pasaules pieredzes nozīmīgums. Pasaules esamība, balstīta uz dabiskās pieredzes acīmredzamības, nevar mums kalpot ka pats par sevi saprotams fakts, bet tikai kā nozīmības fenomens. Ja mēs pie tā paliksim, vai mums vispār paliks pāri kāds ikdienas pamats mūsu spriedumiem, nemaz jau nerunājot par acīmredzamībām, lai uz šī atlikušā pamata, un pie tam apodiktiski - varētu nobalstīt universālu filosofiju? Vai tad ar vārdu "pasaule" neapzīmē esības universumu vispār? Vai tāpēc

nevajadzētu atteikties no pagaidām tikai iezīmētās pasaules pieredzes kritikas, un neķerties pie tās in extenso kā pie pirmās nozīmes uzdevuma? Vai tad ar sagrāvi nebeigtos visa mūsu filosofēšana, ja apstiprinātos iepriekš nojaustās šīs kritikas sekas? Un ko, ja pasaule, beigu beigās, izrādītos nepavisam ne pats pirmais spriedumu pamats, un kopā ar pasaules eksistenci tiktu pieņemta kāda pati par sevi pirms tās eksistējoša šīs pasaules esamības ideja (augсне)?

Ego cogito kā transcendentāla subjektivitāte

Šeit mēs, sekojot Dekartam, izdarām lielu pārvērsienu, kurš, ja tiks pareizi veikts, ved pie transcendentālās subjektivitātes: pagriezīenu uz ego cogito kā apodiktiski ticamu un pēdējo spriedumu augsni, uz kuras ir jābalsta jebkura radikāla filosofija. Aizdomāsimies: kā radikāli domājošiem filosofiem mums tagad nav ne mums nozīmīgās zinātnes, ne mums būtiskās pasaules. Tā vietā, lai vienkārši eksistētu, t.i., dabiskā veidā nozīmētu mums tai piemītošo nozīmīgumu, kas balstītos uz pasaules pieredzei piemītošas pārlicības par tās pastāvēšanu, šī pasaule priekš mums ir tikai pretendente uz eksistenci. Tas attiecās arī uz pasaules ietvaros eksistējošiem visiem citiem Es, tā kā mēs, patiesībā, vairs nedrīkstam lietot daudzskaitli komunikatīvā nozīmē. Jo citi cilvēki un zvēri priekš manis ir tikai pieredzes sniegums, ko es iegūstu no sajūtu pieredzes, kurā ir doti viņu fiziskie ķermeņi, bet uz šīs pieredzes būtiskumu, arī nokļuvušu zem jautājuma, es nevaru paļauties. Kopā ar citiem ego, es, protams, pazaudēju arī visu sociālo un kultūras celtni. Īsāk sakot, ne tikai ķermeniskā daba, bet visa apkārtējā dzīves pasaule man tagad ir nevis būtība, bet tikai esamības fenomēns. Bet, lai kā arī nebūtu ar šī fenomena pretenzijām uz esamību, vai es pieņemu kritisku lēmumu par labu esamībai, vai par labu šķietamībai, viņš pats, kā mans fenomēns, tomēr ir nevis kaut kas, bet tieši tas, kas vispār padara man iespējamu tādu kritisku lēmumu un, tāpat, padara arī iespējamu, lai šim nekam priekš manis piemistu īstas esamības jēga un nozīmība - ko es pieņemu pēdējā instancē, vai kas vēl tikai ir nolikts manam lēmumam. Un otrādi, ja es ar pieredzei raksturīgo pārlicību atturos, kā brīvi to varēju izdarīt un izdarīju, no jebkādas esamības pieņemšanas, tā, ka tāda pasaules esamība paliek priekš manis maznozīmīga, tad tomēr šī mana atturēšanās paliek par to, kas tā ir, bet ir tā kopā ar veselu pieredzes dzīves plūsmu. Šī dzīve visu laiku pastāv tieši priekš manis; savā pirmsākumu oriģinalitātē, kā viņa pati, tā ir pastāvīgi dota apziņai uztverē kaut kādā tagadnes laukā; te vieni, te citi tās pagātnes gabali parādās kā atkal doti apziņā atcerēšanās veidā, un pie tam kā pašas pagātnes fragmenti. Reflektējot es katru mirkli varu nosūtīt uz šo primāro dzīvi sevišķu uzmanīgu skatu, uztvert tagadni kā tagadni, pagājušo kā pagājušo, kā tas ir pats par sevi. Tādā veidā, es tagad uzvedos kā filosofējošs Es, kas trenējas minētajā atturībā. Dažā ziņā, šīs reflektējošās dzīves pieredzē izzinātā pasaule saglabājas man arī uz priekšu, un paliek pieredzē, kā arī iepriekš, ar visu tai piederošo tai vai citā brīdī saturu. Arī uz priekšu šī pasaule parādās man tā, kā rādījās iepriekš, ar tikai

to vienu starpību, ka es filosofiski spriežot, vairs nepiešķiru nozīmību dabiskai pārliecībai par pasaules esamību, kas raksturīga pieredzei, nerealizēju šīs eksistences apgalvojumu, tai laikā, kamēr tā joprojām ir klātesoša cita starpā, un ir uztverama ar uzmanīgu skatienu. Tieši tāpat lieta sastāv ar visiem pārējiem pieņēmumiem, kuri, blakus pieredzei raksturīgajiem, pieder manas dzīves plūsmai, ar maniem intuitīvi neapstiprinātajiem priekšstatiem, spriedumiem, vērtējumiem, lēmumiem, mērķu izvirzīšanu un līdzekļu izvēli u.t.t., un it sevišķi ar tiem uzskatiem, kas ir nepieciešamā kārtā iedarbināti tajos dabiskā, neatreflektētā, nefilosofiskā dzīves nostādņē - tāpēc, ka tieši šie uzskati visur paredz pasaules eksistenci, ietverot sevī, tādā veidā, kaut kādu pārliecību par tās esamību. Atturēšanās, filosofiski domājošā Es šo uzskatu izņemšana no aprites arī šeit nenozīmē to izzušanu no šī Es pieredzes lauka; jo attiecīgi konkrēti pārdzīvojumi, atkārtosim vēlreiz, patiesībā ir tas, uz ko ir vērsti uzmanīgs skats, tikai ar to starpību, ka tā filosofējošais Es, praktizē atturību attiecībā pret to, kas tiek uztverts. Un viss tas, kā nozīmību apziņa atzīmēja šādos pārdzīvojumos - tas vai cits spriedums, teorija, tās vai citas vērtības, mērķi u.t.t. - tas viss kopumā un pilnībā saglabājas, bet ar modificētu nozīmi, tikai kā fenomēns. Šī universālā nozīmības atņemšana ("saturēšana", "izvešana no spēles") visiem uzskatiem par iepriekš doto objektīvo pasauli, un, tādā veidā, pirmām kārtām, uzskatiem par esamību (līdz ar to, - esamību, šķietamību, iespējamo, ivarbūtējo esamību, u.t.t.), vai, kā parasti mēdz sacīt, šī fenomenoloģiskā *epohē*, objektīvās pasaules ielikšana iekavās, tātad nemaz neatstāj mūs ne ar ko. Gluži otrādi, tas, ko mēs iegūstam tieši tādā ceļā, vai precīzāk, tas, ko tādā ceļā iegūstu es, domājošais, ir mana tīrā dzīve ar visiem tās tīrajiem pieņēmumiem, fenomēnu universālo fenomenoloģiskā uztverē. Var arī teikt, ka *epohē* ir radikāla un universāla metode, ar kuras palīdzību es tīrībā uztveru sevi kā Es kopā ar savas personīgās apziņas tīro dzīvi, kurā, un pateicoties kurai, visa objektīvā pasaule ir manis dēļ, un tā, kā tas ir, ir tieši manis dēļ. Viss, kas attiecās uz pasauli, visa telpa esamība ir man, ir nozīmīga man, tieši pateicoties tam, ka es to iepazīstu pieredzē, uztveru, atceros to, spriežu vai kaut ko domāju par to, izvērtēju, vēlos to u.t.t. Visu to, kā zināms, Dekarts sauca par cogito. Pasaule vispār man nav nekas cits, kā šajā cogito apzinātā un man nozīmīgā pasaule. Visu savu universālo un speciālo nozīmi un savu esamības nozīmību pasaule saņem tikai un vienīgi no šādām cogitationes. Tajās norisinās visa mana dzīve pasaulē, tai skaitā arī mana dzīve kā zinātnieka - pētnieka un teorētiķa. Es nevaru dzīvot, domāt un rīkoties kaut kādā citā pasaulē, nevaru iepazīt pieredzē, izvērtēt tādu pasauli, kurai nav jēgas un nozīmīguma manī pašā un no manis paša. Ja es lieku sevi virs visas šīs dzīves, un atturos no kaut kādas esamības pieļaušanas, kas tieši pieņem pasauli kā būtību, ja es vēršu savu skatienu tikai un vienīgi uz pašu šo dzīvi kā uz šīs pasaules pamatu, tad es iegūstu pats sevi kā tīro ego ar tīro manu cogitationes plūsmu. Tādā veidā, patiesībā dabiskajai pasaules esamībai - tai, par kuru vienīgo es runāju un varu runāt - savā pati par sevi vairāk primārajai būtībai *noteikti*

iepriekš ir tīrā ego būtība ar viņa cogitationes. Dabīgais esamības pamats savā esamības nozīmīgumā ir sekundārs, tas vienmēr ir transcendentāls; jo tieši pie tā mūs noved fundamentālā fenomenoloģiskā transcendentālās epohē metode, ko sauc par transcendentāli - fenomenoloģisko redukciju.

"Es esmu" apodiktiskās acīmredzamības darbības apgabals

Nākamais jautājums ir tāds, vai var šī redukcija novest pie transcendentālās subjektivitātes esamības apodiktiskās acīmredzamības. Transcendentālā pašizzināšanas pieredze var kalpot par apodiktisko spriedumu pamatu tikai tādā gadījumā, ja tas ir apodiktisks, tikai tad saglabājas filosofijas perspektīva, apodiktīvo izziņas sistēmu izveides perspektīva, kas izriet no paša sevī pirmā pieredzes un spriedumu lauka. To, ka ego sum cogitans ir jāizsaka apodiktiski, un ka mēs tādā veidā iegūstam esamības apodiktisku pamatu, to redzēja, kā ir zināms, jau Dekarts, kurš pasvītvoja šī izteiciena neapšaubāmo dabu un to faktu, ka kaut kādas Es šaubos pašas par sevi jau paredzētu Es esmu eksistenci. Pie tam, runa viņam iet par Es, kas apzinās pats sevi pēc tam, kad viņš bija atņēmis nozīmīgumu pieredzes pasaulei, kā pakļaujamai iespējamām šaubām. Pēc mūsu izdarītajiem precizējumiem kļūst skaidrs, ka nešaubīguma jēga, ar kādu ego transcendentālas redukcijas rezultātā iegūst esamību, patiešām atbilst mūsu agrāk aplūkotajam apodiktiskās jēdzienam. Protams, apodiktiskās problēma, un līdz ar to arī filosofijas pirmā pamatojuma un pamata problēma līdz ar to vēl netiek izsmelta. Jo tūlīt taču uzrodas šaubas. Piemēram, vai tad jebkurā laika brīdī transcendentālajai subjektivitātei neatņemami nepieder tās pagātne, kas ir pieejama ar vienas pašas atcerēšanās palīdzību? Bet vai tā var pretendēt uz apodiktisku acīmredzamību? Protams, būtu nepamatoti noliegt izteiciena Es esmu apodiktiskumu uz tā pamata, ka atcerēšanās acīmredzamība ir neapodiktiska; tas ir iespējams tikai tādā gadījumā, ja par to spriest virspusēji, t.i., pāriet tai garām. Gluži pretēji, apodiktiskās acīmredzamības darbības plašuma problēmai ir jākļūst sevišķi aktuālai. Mēs šeit atceramies vienu agrāk izdarītu piezīmi, - par to, ka kaut kādas acīmredzamības adekvātumam un apodiktivitātei nav obligāti jāiet roku rokā; var būt, ka šī piezīme attiecas tieši uz pašizzināšanas transcendentālo pieredzi. Tajā ego jau no sākuma ir pieietams pats sev. Bet katru reizi šī pieredze sniedz tikai savu kodolu kā to, kas ir ticis adekvāti viņā iepazīts, un konkrēti, dzīvā paša ego tagadne, ko arī izsaka ego cogito gramatiskā jēga; kamēr ārpus šī kodola izplešas tikai nenoteikti - vispārīgs, prezumptīvs horizonts, kas aptver to, kas patiesībā nav iepazīts pieredzē, nesaskaņojas nepieciešamības dzīti. Uz šo attiecās paša ego pagātne, pa lielākai daļai galīgi tumša, un arī Es piemītošās transcendentālās spējas un habituālās īpatnības. Ārējā uztvere (kura, protams, nav apodiktiska) tāpat sastāda pašas lietas pieredzes izziņu - lūk stāv viņa pati. - Bet šajā pašpastāvēšanā lietai piemīt priekš tās izziņātāja pieredzē - bezgalīgs, nenoteikti - vispārīgs horizonts, kas ieslēdz sevī to, kas pats par sevi patiesībā nav uztverts, - horizonts, kas paredz savu atklāšanu iespējamā pieredzē. Un līdzīgā veidā

transcendentālās pieredzes apodiktiskā ticamība attiecas arī uz manu transcendentālo Es esmu ar tam raksturīgo atvērtā horizonta nenoteikto vispārību. Tāpēc, kaut arī paša par sevi pirmā izziņas pamata īstā būtība tiek noteikta absolūti, to vēl nevar bez ierunām teikt par to, kas šo būtību nosaka sīkāk, un kas, līdz ar apgalvojuma Es esmu dzīvo acīmredzamību, pati vēl nav dota, bet tiek tikai hipotetizēta. Šī prezumpcija, kas implicitīvi ietilpst apodiktiskā acīmredzamībā, tārad ir pakļauta kritikai attiecībā uz tās piepildīšanu un apodiktiski nosakāmu tās pielietojuma sfēru. Kādā mērā transcendentālais Es var pats sevi apmānīties un kādus apmērus sasniedz, neskatoties uz iespējamo maldīšanos, tā absolūti nešaubīgais sastāvs? Formējot transcendentālā ego statusu, mēs vispār atrodamies bīstamā punktā, pat ja pagaidām atliekam malā grūtos apodiktiskās jautājumus.

Отступление. Трансцендентальный поворот как упущение Декарта

Кажется, так легко, следуя Декарту, постичь чистое Я и его cogitationes. И все же здесь мы стоим как бы над крутым горным склоном, и от того, сможем ли мы спокойно и уверенно двигаться дальше, зависят наши жизнь и смерть в философии. Декарт был всерьез настроен на радикальное избавление от предрассудков. Однако, благодаря новым исследованиям, и в особенности благодаря прекрасным и основательным работам г-д Жильсона и Койре, мы знаем, в сколь значительной степени схоластика скрыто и как непроясненный предрассудок присутствует в декартовых «Размышлениях». Но дело не только в этом; прежде всего мы должны освободиться от уже упомянутого выше предрассудка, проистекающего из преклонения перед математическим естествознанием, — который как давнее наследство тяготеет и над нами самими, — будто бы в случае ego cogito речь идет об аподиктической аксиоме, которая в соединении с другими аксиомами и, возможно, индуктивно обоснованными гипотезами, которые надлежит указать, должна создать фундамент дедуктивно-объясняющей науки о мире, — номологической науки, науки ordine geometrico, подобной математическому естествознанию. В связи с этим нельзя также считать чем-то само собой разумеющимся, что в нашем аподиктическом чистом ego мы спасли некий маленький уголок мира, как нечто единственно бесспорное для философствующего Я, и что задача теперь состоит в том, чтобы посредством правильно сделанных выводов в соответствии с врожденными ego принципами раскрыть постепенно и остальной мир. К сожалению, именно так обстоит дело у Декарта, когда он совершает незаметный, но роковой поворот, превращающий ego в substantia cogitans, в отдельный человеческий mens sive animus и в исходное звено умозаключений по принципу каузальности, короче говоря, тот поворот, благодаря которому он стал отцом абсурдного трансцендентального реализма (хотя абсурдность эта отсюда еще не различима). Все это минует нас, если мы остаемся верны радикализму самоосмысления и, тем самым, принципу

чистой интуиции или очевидности, т. е. не придаем здесь значимости ничему, что не дано нам действительно и, главное, совершенно непосредственно в открытом благодаря эпохе поле его cogito, не высказываемся, следовательно, ни о чем, чего сами не видим. В этом Декарт ошибся, и получается, что подойдя к величайшему из всех открытий, некоторым образом уже совершив его, он все же не постиг его подлинного смысла, смысла трансцендентальной субъективности, и, таким образом, не переступил порог подлинной трансцендентальной философии.

Šī eseja atrodas ilgstošā izveides procesā....

DOMAS SAVDABĪBAS GARĪGAJĀ PASAULĒ

Pirmās nopietnās grūtības, mēģinot aptvert ALTONA METODES Pirmo apakšmetodi.

Galvenās grūtības saistās ar apstākli, ka mērķis, uz kura sasniegšanu ir virzīta METODE, paredz pārveidot sevi tā, ka rezultātā cilvēka gan sevis, gan apkārtējas pasaules uztvere ievērojami atšķiras no ikdienā pierastajiem stereotipiem. Tas tad arī nodrošina tādu izjūtu guvumu, kas pozitīvā ziņā ļoti atšķiras no ikdienā pierastajām un pārdzīvojamām izjūtām.

CILVĒKS NEKAD NAV VIENS

Mēģināšu ļoti īsi raksturot, kas ir jāizmaina. Visīsāk to var pateikt tā - jānokļūst līdz stabilai, pārvaldāmai un nezūdošai, vienlaicīgi satveramai, momentānai sevis sajūtai. Tikai tad parādīsies principiāla iespējamība iegūt patiesas citu sajūtas.

Vai tad mums katram nav sevis sajūtas? Vienkāršs mēģinājums parādīs, ka nav. Ko tad mēs sajūtam, domājot par sevi? Sajūtam vai nu patiesu vai nepatiesu, bet vienmēr tikai kādu savu daļu. Domas izvērse laikā mums ļauj pēc kārtas skatīt kādu atsevišķu savu daļu, pēc brīža atkal citu, u.t.t. Bet, ja mēs pamēģinām iedomāties sevi momentāni, bez analīzes (kas norisinās tikai laikā, secīgi), tad mums šāda tēla nav. Vaicāsim, kā tad cilvēks citādi var stādīties sev kaut ko priekšā, ja ne pārdomājot, tātad, ja ne analizējot. Kā redzam - domās to patiešām nevar izdarīt. Domās jau pēc definīcijas nepastāv šāds mirkļa uzzibsnījums. Kā tad to var zināt, kā to var uztvert? Skaidrs, ka ar sajūtu, kurai, atšķirībā no domas ir šī spēja raksturot mirkli. Tikai sajūta sniedz mums šo savu tēlu momentā un visā pilnībā. Šo sajūtu, izjūtu mēs saņemam gatavā veidā, tā kā no ārienes. Pamatīgāk iedziļinoties sevī, izpratīsim, ka katra mūsu paša

varā nav tieši radīt sajūtas. Sajūtas un izjūtas vienmēr nāk vai nu pašas no sevis, vai arī kaut kādā mērā saistās ar mūsu iepriekš domātajām domām, vai paveiktajām darbībām.

Un kas ir tas, kas mums liek domāt domas, vai veikt darbības, cerībā saņemt labas sajūtas. Nu tas patiešām esam katrs mēs pats, un lai tas kļūtu skaidrāks, apzīmēsim - tā ir mūsu brīvā griba. Un diezgan droši pieņemsim šādu vienādību - mēs katrs pats esam mūsu brīvā griba, kas darbina domas un darbus, un pretī mēs saņemam sajūtas, kuru dēļ galu galā mūsu griba vispār ir darbīga, aktīva. Ja cilvēks nolemj, ka viņš būs galīgi neaktīvs, lai viss plūst pats no sevis, ka viņam neko nav jādomā, ka visa domāšana ir ļaunums, tad tas neko nemaina - paskatieties paši, cik daudz šis cilvēks priekš tam aktivizē gribu, cik mobilizē domas, un par to saņem savu sajūtu. Bez šaubām, domas te var arī nebūt, bet tas nav tik svarīgi, domas pašas ir otršķirīgas, bet griba te tiek aktivēta, un bieži vien milzīgā mērā, lai pārliecinātu sevi, un piespiestu nedomāt. Tā kā tās ir atsevišķas izpausmes, kas nekādā veidā neiespaido pamatshēmu - cilvēks pats ir aktīva brīvā griba - šī griba lielākā vai mazākā mērā rada domas un darbus - un par to saņem sajūtas, izjūtas. Izjūtām, kaut arī tās nerada pats cilvēks, ir absolūta loma tā dzīvē, tāpēc tās pamatoti pieskaita pašam cilvēkam, uzskata par tā daļu.

Nu lūk - tas arī ir viss cilvēks, un redzam, kā un kāpēc tas sastāv no divām daļām - aktīvās un pasīvās. Aktīvā daļa = brīvā griba, prāts. Pasīvā daļa = uztvere, sajūtas, izjūtas, jūtas. Un no tā nāk ļoti fundamentāls secinājums. Cilvēks nekad nevar pastāvēt viens pats - kā griba, doma. Tikai kopā ar pretpolu - jūtām. Jūs variet pētīt sevi un citus, cik tik gribiet, vienalga neko citu neieraudzīsiet. Nekad neieraudzīsiet cilvēku tikai ar prātu, vai tikai ar jūtām. Katrā, un pie tam absolūti katrā acumirklā (tātad, analizējot ar prātu, izvēršot laikā), ir abi. Tverot momentā (ārpus laika, ar jūtām) arī ir tas pats, mēs absolūti vienmēr tajā intuīcijas uzzibsnījumā jūtam abu klātbūtni. Tātad, no cilvēka vislielākajiem dziļumiem raugoties, viņš ir reizē viņš pats, un reizē arī cita daļa viņā, daļa kas viņam visu dod, un viss, ko dod - tas, plaši skatot, ir tikai un vienīgi jūtas (ietverot visas sajūtas, izjūtas u.t.t.). Ja cilvēks būtu viens pats, tad viņam ne jūtās, ne domās nekad un nekādā veidā nebūtu ne ko gribēt, ne ko domāt, ne ko darīt, viņam vispār nebūtu nekādas jēgas, jo viņam taču nebūtu arī sevis sajūtas, jo tā taču atkal ir sajūta, un to dod cilvēka tā otra puse, kas tikai visai nosacīti var tikt uzskatīta par viņu pašu. Tātad cilvēkam tas jāsaprot. Un tad var domāt tālāk - reiz jau ir iespējams būt dzīvam, tad kā to labāk izmantot.

CILVĒKS IR VIENOTS, tomēr tā viņš sevi uztver tikai izjūtā, bet ne ar prātu; griba un prāts gan var sekmēt šīs izjūtas rašanos, un tā tas arī notiek. Arī to, kas neesi tu pats - citus cilvēkus un arī Visaugstāko tieši tāpat nav iespējams uztvert ar prātu - analizējot, bet tas tiek dots kā viens vienots uzzibsnījums, acumirkliņš un tikai sajūtā. Un atkal tas pats, kas ar sevis uztveri - tava griba to sasniegt milzīgā mērā, ja ne visā pilnībā veicina šīs sajūtas saņemšanu. Un tad jau sanāk, ka saņem, ko grib.

Dators veic līdzīgas darbības kā cilvēks, bet viņa sastāvā neietilpst sajūtu komponentes, viņam, atšķirībā no cilvēka, līdz ar to netiek dota iespēja saprast ne savu Es, ne arī savu NeEs.

Tas tad arī ir viss tas, ko ikdienā spriež, runājot par dzīvošanu ar prātu vai ar sirdi. Redziet, tas pats jau iznāk, ko es te saku, tikai ikdienā tas ir ļoti aizplīvuroti, bet es te pasaku skaidri. Tomēr atkārtošu vēl precīzāk. Mans Es ir gan prāts, gan sirds. Tā ir šī Es momentānā izjūta. $Es = Es + NeEs$. Un arī manā apziņā iespēja radīt Visaugstākā formulu ir tieši tāda pati: $Visaugstākais = Es + NeEs$. Citādi jau tas arī nekādi nevar sanākt. Tikai vienīgais ir tas, ka nedrīkst turpināt, un ar prātu salikt šīs abas formulas kopā. Tikpat nekas nesanāks. Bet principā pieietams uzzibsnījums, kur tas viss parādās skaidri un bez kādas pretrunas. Veselības uzturēšanas nolūkiem, kuriem mēs šo spriešanu veicām, ar to ir pietiekoši. Cilvēks ir vienots, bet ne viens, un ne vienīgais. Radītājs ir vienots, viens un vienīgais. Bet cilvēkam ir dota nepārtraukta iespēja šīs starpības bez ierobežojumiem samazināt. Tā kā cilvēkam reāli sasniedzama vienotība, un tās izpratne un izjūta, tad tas ir reāls tilts, uz kura likt kāju, lai spertu tālākos soļus.

Tikai nenonieciniēt nu uzreiz atkal prātu. Jo redziet, prāts taču jums ļauj šo visu saprast, atmodināt jaunu gribu, saņemt jaunas balvas izjūtu veidā. Lieta jau tāda, ka tas ir tas ieradums, no kura jātiek vaļā. Un ieradums ir tāds – pa priekšu radīt sev mākslīgu problēmu, un tad izmisīgi censties tikt no tās vaļā. Lieta tā, ka cilvēks nekad realitātē nav sadalīts, tas ir tikai viņa diezgan tukšajās fantāzijās. Jo taču šie ir tikai vārdi, ne realitātes - domas, griba utt. Tas, kas patiešām aksiomātiski pastāv, ir viens un tikai viens - cilvēks spēj sajūst, ka viņš pastāv, nepārtraukti kaut ko grib, domā, sajūt, viss vienā maisījumā. Dekarts to visu kopā nosauca par cogito, un ielika savā slavenajā teicienā - Cogito, ergo sum. Un tur pastāv visādas iespējas - saasina gribu un vairāk padomā, vai atkal - saasina gribu un atslēdz domas. Jo cilvēks visu laiku patiesībā jūt šo savu kopējo, acumirkliģo es sajūtu, šo cogito, tikai tā reizēm ir gandrīz apslēpta, reizēm stipri izteikta, reizēm viss notiek uztverē, bez laika sajūtas, reizēm domājot - ar laika izvērsi un uztveri laika sajūtā. Tāpēc to visu var un vajag darīt, tā mūsu dzīve, mūsu ikdiena, bet tomēr, METODE nosaka citu - tā prasa šo sevis apziņu sajūst biežāk, un galvenais jau ir ne šī sevis apziņa, bet tas, ka bez skaidras, zibens uzzibsnījuma sevis apziņas nav iespējams iegūt galveno - skaidru šīs otrās obligāti vienmēr klātesošās sastāvdaļas sajūtu. Un tad ir ļoti svarīgs posms. Šo NeEs jāietrenējas uztvert kā vienotu, tāpat kā sevi. Bet to nevar citādi, kā ejot cauri savai gribai, domām un darbiem. Patiesībā tas ir treniņš. Un tad, kad šis otrs kļūst pilnīgi skaidrs, tad izzūd absolūti jebkura vajadzība meklēt kaut ko ārpus tā ietvariem. Līdz ar to pazūd jēga jebkādam debesīm vai jebkādai ellei, izņemot kā simboliskiem apzīmējumiem, kas norāda uz šī mana NeEs kādiem noteiktiem izpausmes aspektiem, un nekad un nekādos apstākļos nekā citādi.

PAR DOMAS SAVDABĪBU UN SAVRUPĪBU

Jebkurš cilvēks jebkurā brīdī ir komplekss, plašs. Doma, savukārt, ir atsevišķa, šaura. Doma ir gribas sūtīts izlūks, kas nepārtraukti izlūko gribas resursus ar mazām kaujām. Domai ir vērtība tikai laika izvērsē. Doma nekad neuztver visu domātāju vai kādu ārēju fenomenu acumirkļīgi, kā acīmredzamu. Toties doma ir koncentrēta, un līdz ar to precīza, un arī iedarbīga.

Ikdienā lietojamo pasauli, tās likumus cilvēks cenšas pakļaut domām, lai ar to sadzīvotu. Ikdienas pasaulē tas vieglāk veicams, jo to visi cilvēki uztver gandrīz vienādi, līdz ar to iespējama domu pārbaude praksē, un kolektīvā pieredze. Tas ļāva atrast likumus, kas darbojas 100% gadījumū. Tomēr tādu nav daudz. Meklējot jaunus likumus tāpēc ir jāsamierinās ne ar absolūtām, bet ar statistiskām sakarībām. Un tā saucamajā garīgajā pasaulē mums pat tādas statistiskas sakarības nav pieietamas. Tur ir tikai atsevišķi piemēri. Un tāpēc vienīgais, uz ko tur var balstīties, kā iegūt kaut kādu kopēju viedokli kādas cilvēku grupas starpā, ir ticība.

Ar to varētu arī beigt visu šo apskatu, ja nebūtu viena lieta - cilvēkā šis no dabas ieliktais ziņkārības instinkts ir ļoti stiprs, un tik viegli negrib vis padoties. Līdz ar to, vismaz daļai cilvēku, pilnīgai laimei nepietiek ar aklu ticību, viņiem gribās zināt. Un tā nu cilvēks ir būvēts, ka izziņas process viņam sniedz lielu prieku. Apētie aug ēdot. Ikdienas pasaulē cilvēkam pamazām apnīk izzināt, tātad, apnīk dzīvot ar prātu, gribās dzīvot ar sirdi. Tā tas ar gudru ziņu ir iekārtots, ka te viss pamazām apnīk. Bet tas viņu bīda uz garīgo pasauli, jo pamazām veidojas nojausma, ka tur ziņkāre neapnīk.

Un te jau ir tā milzīgā starpība - garīgajā pasaulē izziņa ir būtiski svarīga, jo te tai ir jābūt kā līdzvērtīgam partnerim, jālīdzsvaro jūtas, sajūtas, izjūtas. Gribas izpausme te ir būtiski svarīga, nevis tikai pasīva pakļaušanās. Uz to turas viss Visums, tā ir radīšanas pamatdoma un pamatmērķis.

Bet - ja jau te ir jābalstās tikai uz statistiska rakstura zināšanām (ticu vairāk, ticu mazāk, ka būs tā un tā, bet tam gan neticu, jo tas ir tā, un tas atkal šitā), tad garīgajā jau nu laikam gan vēl vairāk. Kā tad tā - garīgo pasauli iepazīt ar statistiskām metodēm? Nu tas taču kaut kas pavisam neticams! Un tomēr, ieklausieties.

IZSAUKTIE POTENCIĀLI

Ņemsim analogiju, kas saistās ar neirofizioloģiju, tomēr tuvāk domām. Pastāstīšu par izsauktajiem potenciāliem. Lai atklātu, kādas smadzeņu daļas ir iesaistītas kāda konkrēta, no ārienes nākoša, sajūtu orgānos (redze, dzirde, tauste u.c.) uztverta, signāla apstrādē, uz galvas dažādās vietās saliek kontaktus, elektrodus, kas uztver smadzeņu elektriskos signālus, potenciālus, ko pazīstam arī kā elektroencefalogrammu (EEG). Tad tos milzīgi pastiprina ar speciālām elektroniskām ierīcēm, un pieraksta to lielumu izmaiņas laikā (dinamiku) uz papīra lentes, vai parāda uz datora ekrāna. Tad, visu

laiku veicot šo EEG veida pierakstu, dod kādu konkrētu sajūtu kairinātāju (piemēram, kādu precīzi dozētu skaņu). Un tad vai nu ar aci, vai ar speciālām automātiskām mēriekārtām mēģina fiksēt starpību starp smadzeņu biostrāvu lielumu pirms kairinātāja (fona), un kairinātāja iedarbības laikā. Un, kā likums, neko noteiktu neatrod. Vienu reizi, piemēram, konstatē ka skaņa rada izmaiņas pieres daļā, pēc brīža - nē - tomēr izmaiņas ir deniņu daļā, un tā bez gala. Nu ko, var izdarīt secinājumu, ka nav nekādas sakarības starp signālu, tā īpašībām, un smadzeņu potenciāliem.

Gluži tāpat ar cilvēku, kas runā mazliet par ko citu, ne vien par absolūti ikdienišķām, līdz smalkumiem atstrādātām lietām un procesiem, kas visi mūsu sapratnē noteikti asociējas ar materiālo pasauli. Vienreiz tāds gudrinieks pateiks par vienu un to pašu kaut ko vienu, te atkal, ak kungs, viņš pasaka ko gluži pretēju. Nu ko tu par tādu pateiksi - pajoliņš, reālajā pasaulē tā nenotiek - balts ir balts, melns ir melns, Anna ir Anna, un Trīne ir Trīne. Kādreiz tāpat notiek arī ar kādiem Svēto Rakstu tekstiem - vienu reizi tie par vienu un to pašu saka vienu, te skaties, pēkšņi pavisam cita runa. Murgu murgi, niecību niecība, kā teicis gudrais Zālamans. Un tomēr, mēs runājam gan par Svētajiem rakstiem, gan klausāmies cilvēkos, kas reizēm it kā runā paši sev pretim.. Nu kā tā var, nu kā tā var?

Lai saprastu, kur te slēpjas patiesības kodols, atgriezīsimies pie izsauktajiem smadzeņu potenciāliem, un meklēsim, vai nevaram priekš sevis atklāt kādu derīgu analogiju.

Problēmas atrisinājums slēpjas tur, ka signālu vajag dot atkārtoti, pat simtiem vai tūkstošiem reižu. Un tad notiek sekojošais - visas nejaušās reakcijas savstarpēji iznīcinās, bet būtiskās nē, tās uzslāņojas viena uz otras, un rezultātā nozīmīgās smadzeņu vietās tiek konstatēts krass izsaukto smadzeņu potenciālu pīķis. Un tas ir fakts, ko doma var uztvert, saprast un tālāk izmantot.

Ikdienas dzīvē pastāv pilnīga analogija. Ne velti saka, ka, lai iepazītu cilvēku, vajag ar viņu kopā pudu sāls apēst. Neskatiet cilvēku virspusēji. Tāpat nevienam jautājumu neskatiet virspusēji, iepazīstiet to vēl, vēl un vēl, visdažādākās situācijās, un tad jau būtiskais gluži kā izsaukto potenciālu pīķis izspiedīsies ārpusē. Saka, ka īlenu maisā nenoslēpsi. Patiešām, bet būtiskais ir jāizceļ no nebūtību apkaimes, jāierauga šis pīķis, šis īlens.

Jebkura būtiskā doma nekad nenāk viena, to vienmēr pavada dažādu pavadoņu svīta. Jebkuru vārdu un vārdu kopu pavada asociācijas, refleksi. Viens vārds katrā var atmodināt veselu virkni dažādu refleksu, atšķirīgi nekā jebkuram citam cilvēkam. Tāpēc vajag ieklausīties vēl un vēl, lasīt vēl un vēl. Nebūtiskās pavadošās domas savstarpēji neitralizējas, bet būtiskais uzslāņojas un aug. Pacietība novedīs pie patiesības, ja vien tā patiesība meklētajā materiālā patiešām ir iekšā. Ja nav, tad visas domas visu laiku savstarpēji neitralizēsies un iznīcināsies, un beigās jūs sapratīsiet, ka esiet veltīgi zaudējuši laiku.

Bet kā zināt, ka tā patiesība ir tur iekšā? Nekā nevar zināt, var tikai mēģināt, vadoties no kaut kādas intuīcijas vai laimes gadījuma, kad refleksi sakrīt tā, ka viņa atklājas kādā darbā jau diezgan ātri. Te ir runa par uzticības kredītu - cik daudz tu esi gatavs veltīt savu laiku, sākumā neko nesaprotot, bet kaut kādā mērā ticot, ka tur ir iekšā, un ka jūs to izdabūsiet ārā ar pacietību. Ja šāda kredīta nav, ja nav šīs intuitīvās uzticēšanās, un arī loģika nemudina ko darīt - nu tad patiešām nav arī jādara.

Bez šaubām, mēs gribētu precīzāku instrumentu garīgās darbības izpētei un atspoguļošanai. Bet jāreķinās ar realitāti. Es jau nesaku, ka cilvēks šādi, tik neskaidri, uztver atklāsmi iekšēji, sevī. Nē, pašam sajūta ir daudz viengabalaināka. Grūti ir šo sajūtu nodot citam cilvēkam. Nu kā tu nodosi to vīziju, kas ir cilvēkam iekšā, kad viņš raustās reliģiskas ekstāzes krampjos, vai kad runā balsīs. Kurš var - sacer mūziku, runā dzejā vai dara ko citu līdzīgu. Bet parastu cilvēku mēs iepazīstam pamazām, un iepazīstam gan pēc viņa runas, bet galvenokārt jau pēc dzīves un darbiem. Tā tam arī ir jābūt. Tātad, pastāv tikai viens nosacījums - gan cilvēku, gan kādu lietu ir jāiepazīst pamatīgi, nevis pēc pāris pirmajiem iespaidiem.

Vēl ir vērts pamatīgi pārdomāt, kā viss šeit teiktais saistās ar izpratni par "izraušanu no konteksta." Tāpat ir vērts pamatīgi padomāt un saprast, ka ne jau vienmēr īss un kodolīgs izklāsts ir tas labākais. Visi sakāmvārdi taču ir tik gudri un pareizi, ka paretam no tiem mēdz mesties slikta dūša. Un mēs labi zinām, ka ar tiem mēdz pamatot reizēm gluži pretējas domas, un, līdz ar to, saņemt gluži pretējas izjūtas. Laikam jau tomēr neiztikt bez tā, ka būs vien jāēd tas puds sāls.

Un pašās beigās visai praktisks secinājums par materiālu apguvi ALBERTA METODES ietvaros. Ja runa ir par ALBERTA METODES otro apakšmetodi, ja mēs tās ietvaros gribam ko uzzināt par to, kas saistās ar ikdienas pasauli, ar mūsu ķermeni, ar nervu sistēmu, ar refleksiem, ar neurofizioloģiju, tad mums ir viss jālasa precīzi, un tā arī jāsaprot. Cik atrodam par vajadzīgu, tik izlasām, praktiski saprotam, iemācāmies, iegaumējam, u.t.t. Bet - ja runa ir par ALBERTA METODES pirmo apakšmetodi, tad ar šādu, no skolas un augstskolas sola ierastu pieeju ies ļoti grūti. Tieši tāpēc es uzrakstīju visu šo diezgan garo eseju, un esmu gatavs ar katru vēl papildus individuāli gari un plaši runāt un argumentēt, ka te viss ir stipri citādi. Kā, to sapratīsiet pamazām. Bet metodiski viens ir pasakāms īsi un skaidri. Ir jālasa norādītie materiāli, kaut arī tos saprotat tikai daļēji, vai pavisam liekās, ka nesaprot vispār neko. Jālasa atkārtoti, dažādos noskaņojumos, dažādos dienas laikos, dažādos apstākļos. Tas ir kā ar minētajiem izsauktajiem potenciāliem. Un pamazām šis apslēptās, pat iekodētās patiesības pīķis sāks aizvien jūtāmāk un jūtāmāk spiesties ārā. Ne jau kāds to tā grib tīšām izdarīt, ne jau kāds kaut ko ir apslēpis, ne jau kāds ir tīši sataisījis tā, lai būtu grūtāk. Nu nē taču! Vienkārši citādāk nav iespējams. Tāpēc ir jādara tā, kā patiešām ir jādara, un panākumi neizpaliks.

ALBERTA METODES pirmās apakšmetodes TRĪS ETAPI

ALBERTA METODE balstās uz vispārējo transcendentālo filosofiju, kuras raksturīgākie pārstāvji ir, galvenokārt, Dekarts, Kants un Huserls, bet, plašākā nozīmē, arī Haidegers un Sartrs. Tāpat kā visas šeit minētās filosofijas, arī ALBERTA METODE pamatā balstās uz līdzīga uzbūves plāna, sastāvoša no trīs posmiem.

Pirmais etaps ir KRITISKAIS. Huserla filosofijā tam atbilst transcendentālā redukcija, Dekartam tā ir metodiskā apšaubīšanas procedūra. Šaubas noved pie tā, ko apšaubīt nav iespējams, pie manas paša pastāvēšanas transcendentāla ego veidā.

Otrais etaps ir jaunatkātā transcendentālās apziņas apgabala apgūšana, un tā struktūru izdalīšana. Otrajā etapā mana apziņa paliek vienatnē pati ar sevi - tas ir transcendentālā solipsisma etaps. Huserlam šis etaps ir ļoti skaidri izstrādāts, Dekarts mazāk nodarbojās ar detalizētu cogito struktūru izpēti; tomēr pašu transcendentālā solipsisma stāvokli viņš bija sasniedzis.

Trešais etaps ir transcendentālā solipsisma pārvarēšana. Šai ziņā Huserls un Dekarts rīkojās radikāli atšķirīgi. Ja Huserlam visacīmredzamākā un visvieglāk uztveramā šķita cilvēka transcendences eksistence (citi ego, monādu apvienības), tad Dekartam tāda izrādījās Dieva transcendences pastāvēšana.

ALBERTA METODE ir pārņēmusi gan Dekarta, gan Huserla un Kanta, kā arī vairāku citu transcendentālās filosofijas pārstāvju uzskatus, sintezējot tos ar padziļinātu izpratni par cilvēka neirofizioloģiju un psihofizioloģiju, kas attīstījusies pēdējā pusgadsimta laikā. Tāpat, dažādos ALBERTA METODES tapšanas posmos ievērojamu lomu ir spēlējuši daudzu citu klasiskās filosofijas pārstāvju uzskati, tādi kā Bērklīja un Jūma subjektīvais ideālisms, Leibnīca monādas, u.c.. Diezgan ievērojamu lomu noteikti nospēlēja senās hermētiskās mācības, vairāku senu reliģiju svēto rakstu tekstu analīze. Un, neapšaubāmi, ļoti liela nozīme bija jaunākajai zinātnei, it sevišķi - neirofizioloģijai, psihofizioloģijai, kā arī vairākiem modernās kvantu fizikas atklājumiem.

Tas viss apbrīnojamā veidā izrādījās vienu un to pašu pamatpatiesību dažādi atspulgi. Gala rezultātā radās mans atklājums, ka cilvēka organisms visā savā daudzveidībā pamatā tomēr ir apbrīnojami precīzs viņa iekšējās patiesības gaismas indikators - organisms vienkārši uzrāda cilvēkā iekšā degošo patiesības, viņa pareizā ceļa un pareizās virzības esamības daudzumu. Un šīs indikācijas, šīs ārējās izpausmes ir cilvēka labsajūta un veselība, ko bauda gan viņš pats, gan arī līdzcilvēki.

DAŽAS BRĪVAS ESEJAS PAR NEDAUDZ ATTĀLĀKIEM JAUTĀJUMIEM

NOVĒRŠAM PĀRPRATUMUS

Daudzu iespējamo pārpratumu novēršanai, vismaz sākuma stadijā, ir jāņem vērā šādas lietas.

1. Kad saka, ka jūtas ir augstākas par domāšanu, tad ar domāšanu parasti saprot mūsu ikdienas lietu kārtošānu, to pašu augšminēto ikdienas baudu meklēšanu, jo uzskata, ka garīgas lietas nav izzināmas ar domāšanu. Bieži vien tā arī ir, tomēr nereti šāds spriedums var izrādīties ļoti virspusējs un radīt smagas kļūdas.

2. Nevienš īsti nezina, kā rodas jūtas, kas tās rada. Jūtas bieži nav cilvēka varā - tās rada liktenis.

3. Toties pilnīgi cilvēka varā ir viņa griba ar tās izpausmēm – domāšanu un darbošanos.

4. Mums, cilvēkiem, ir izvēle - vai nu pilnīgi pakļauties liktenim (griba un domāšana izslēgti), vai nu ar likteni aktīvi sadarboties (griba un domāšana te ieslēdzas, te tiek aktīvi izslēgti, tā dialoga veidā sadarbojoties ar likteni). Tomēr, lai saprastu, ka mums ir izvēle, atkal ir vajadzīga domāšana (tā vajadzīga pat priekš tam, lai īstajā brīdī domāšana pati sevi izslēgtu un cilvēks varētu izbaudīt likteņa dāvāto svētlaimi).

5. Lai kāda arī ir cilvēka izvēle – pakļauties liktenim vai ar to aktīvi sadarboties, vienalga, vienīgais baudas objekts abos gadījumos ir likteņa radītās jūtas un emocijas. Cilvēka daļa ir vai nu kaut ko darīt vai arī neko nedarīt, ar cerību sagaidīt šo likteņa dāvāna.

6. Un pēdējā, vispatīkamākā ziņa - lielos vilcienos liktenis jau vienmēr ir mūsu pusē un vēl mums katram visu to labāko.

ATKLĀSME

Atklāsme atbrīvo no vecā, iesīkstējošā, apnikušā un nevērtīgā stresa, pārnesot cilvēku jaunā attīstības spirāles posmā. Atklāsme ir atklājuma mirklis. Atklāsme ir prieks, laime, stāvoklis, kura dēļ ir vērts dzīvot. Atklāsme ir dzīves saturs. Atklāsme ir veids, kā Dievs mūs pieklājīgi vada pa Pasauli. Atklāsme ir vienīgais attīstības veids. Atklāsme ir veids, kā nokļūt pie Dieva. Atklāsme ir mirklis, kad piedzimst jauns reflekss. Atklāsme notiek katrā funkcionēšanas līmenī. Tūkstošiem mazu Atklāsmju notiek mūsu audos, šūniņās, domās, jūtās, ikkatru brīdi. Visaugstākā Atklāsme ir dvēseles savienošānās ar Mūžīgo Dvēseli, ar Dievu. Visaugstākais Atklāsmes brīdis ir nemirstīgs. Atklāsmes stāvoklis ir visproduktīvākais un labvēlīgākais dzīvei un attīstībai. To var raksturot kā savstarpēji saskaņotu daudzu vienību virzību uz kopēju lielu mērķi, kura gaitā plus vēl katra apakšsistēma sasniedz arī savus

konkrētākos apakšmērķus. Pati mūsu organizācija organizatoriski to apstiprina. Bet harmonija, koherence, saskaņa, vienotība – tas vēl ir par maz. Būtiski svarīgs ir galamērķis, ceļš, pa kuru iet (jo sistēmas var saskaņoties savā starpā arī nejēdzīgiem mērķiem – slimība, noziedzība – un tad jau augstāko līmeņu saskaņotiem blokiem ir jāsaskaņojas, lai atjaunotu radīto disbalansu). Individā līmenī tas pilnīgi noteikti ir ceļš pie Dieva, ceļš uz nemirstību. Tāpēc Atklāsmes izpratne arī ir vienīgais, ko pasaulē ir vērts darīt. Augstākās Atklāsmes pieredze nezūd nomirstot – tā ir nemirstīgo dvēseli raksturojoša kvalitāte. Zemes dzīve, astrālais un materiālais ķermenis ir brīnum labs placdarms Augstākās Atklāsmes pilnveidošanai. Pat, ja zinātu, ka atlicis pavisam maz laika dzīvot, būtu vērts to darīt, jo ieguvums nezūd. Vēl vairāk, jebkurā situācijā vispār nav cita nekā jēdzīga ko darīt, kā tikai šo. Kad eritrocīts saprot savu uzdevumu, tas ir – savu lomu kalpošanā augstākajam līmenim, tā ir viņa Atklāsmē. Kad kuņģis saprot, kā vislabāk kalpot augstākajam līmenim – gremošanas sistēmai kopumā – tā ir viņa Atklāsmē, viņa laime un labsajūta. Kad persona saprot, kā vislabāk kalpot augstākajam līmenim – Dievam, tā ir viņa laime, labsajūta. Šeit, sakarā ar to, ka tas ir grūts tiešs lēciens, ir doti surogāti, apmācības līdzekļi. Šo starpetapu rezultātiem pašiem par sevi citas nozīmes un jēgas nav, bet kā mācības līdzekļi viņi ir lieliski. Šeit es domāju cilvēku savstarpējās attiecības, morāli, “tuvākā mīlestību”, valsts mīlestību, filozofiskā virziena mīlestību utt. Šie surogāti, šie līdzekļi darbojas caur skaistuma (Tiphareth – 6 Sefirota) jēdzienu un ieņem savu precīzu vietu (ja kādam labāk patīk šīs pašas idejas fundamentāls izklāsts, tad tas ir skaidri lasāms Fihtes un Hēgeļa darbos; Fihte šo trīsdaļīgo attīstības ciklu dēvēja šādi: tēze, antitēze, sintēze). Tā ir mākslas, estētikas, ētikas joma. Kā labi zināms, vispārinātā veidā tas ir līdzsvars starp stingrību un žēlsirdību. Tā mums tuva, tā visādi veicina Atklāsmi un 99,9% gadījumu tikai caur to attīstās. (Cilvēks, zinātnieks, mākslinieks vēro un pēta konkrētus priekšmetus, to sakarības; veidojas pamazām astrāls vispārinājums; rodas šī vispārinājuma skaistuma sajūta, tā tiek nēsāta un pārdzīvota tik ilgi, kamēr notiek lielā Atklāsmē – nostrādā Analogijas likums un cilvēks ierauga Dievu – šīs harmonijas augstāko pakāpi. Lēciens to visu apejot ir pilnīgs izņēmums, bet ir iespējams noteikti. Tātad – ko mēs gribam. Mēs gribam visādā veidā veicināt jebkuru procesu, kas rada Atklāsmi. Tad vēl – mēs gribam šeit iesaistīt zinātni, jo parasti tā paliek malā šajā procesā, un tāpēc arī bieži nezina, ko pašai ar sevi iesākt.

BIOLOĢISKĀ VADĪBA

Fundamentālās Bioloģiskās Organizācijas un Vadības nodrošināšanas divi obligāti komponenti ir:

- 1) statiskā enerģija, rsp., lauks;
- 2) ritms

Nav nekādā veidā iedomājams neviens dzīvs organisms, kas varētu eksistēt bez šiem abiem nosacījumiem vienlaikus. Vai nu viena, vai otra komponenta vājums rada dzīvības procesa traucējumus, kas izpaužas cilvēka līmenī kā sliktas emocijas un slimības. Abas komponentes ir fundamentālas. Visfundamentālākais ir lauks, jo pat pie labi izveidotām ritma nesējstrukturām, bez lauka rezultāts ir nulle. Ja lauks ir, pat haotisks ritms var nodrošināt dzīvības procesus. Vienkārša, bet precīza ir analogija ar elektronisku shēmu, piemēram radio pastiprinātāju. Ir divas galvenās līnijas, augšā un apakšā. Tām pieslēgti baterijas plusa un mīnusa poli. Pa vidu ir precīzi savā starpā savienoti elementi – tranzistori, pretestības, kondensatori. Ja arī shēma ir laba, atslēdzot bateriju, rezultāts pazūd.

LAUKA FUNDAMENTĀLISMS

Nevar pastāvēt pilnīgi nekas, ne materiāls, ne mentāls, kas nebūtu balstīts uz pretstatu vienību. Jebkura sena mitoloģija par pasaules radīšanu precīzi atspoguļo šo pretmetu ieslēgšanu Visuma konstruktīvajā pamatā. Okultismā to apzīmē kā binēru principu. Reliģijās kopā ar Neizpausto Dievu tie veido Svēto Trīsvienību. Vācu filosofs Fihte to takstureja šādi: tēze, antitēze un sintēze. Marksistiskajā filozofijā mēs šo principu iepazīstam kā pretstatu vienības un cīņas likumu. Dabīgi, ka šāda pretstatu kopa tika radīta kādam konkrētam mērķim. Mērķis ir – būt par spēku, kas nodrošina ritmu. Kāpēc nekur un nekādi nevar iztikt bez ritma? Vienkārši tāpēc, ka jebkuru kustību limitē šīs polaritātes. Nevienā vietā elektroniskā shēmā jauda nav lielāka kā uz sprieguma spailēm. Jebkurā shēmas vietā spriegums nepārtraukti palielinās vai samazinās, un laika iespaidā tas pārtop par ritmu. Kāpēc tad pārmaiņas nav zigzagveida, asas? Vildera sākuma skaitļu likums bioloģijā nosaka (Wilder J. Basemetric approach (law of the initial values) to biological rhythms. – *Annals New York Acad. Sci.*, 1962.. vol. 98, p. 1211–1220), ka reakcija ir atkarīga no sākuma stāvokļa. Jo vairāk tuvojas iespējamam maksimumam, jo lielāks spēks vajadzīgs, lai dabūtu vajadzīgo atbildes reakciju. Tātad jebkurā sistēmā ir ieprogrammēta pašbremzēšanās. (Šis skarības fundamentālisms parādās tās esamībā visās zinātnes nozarēs – piemēram, fizikā, Oma likumā. Jo lielāka ir elektriskās ķēdes pretestība izejas stāvoklī, jo lielāks tās palielinājums nepieciešams, lai iegūtu noteiktu strāvas samazinājuma lielumu. Un te nav ko teikt - nu jā, tā taču ir tīri matemātiska sakarība! Bet fundamentāli – likums ir likums, lai kurā dabas nozarē tas neizpaustos. Realitāte ir tā pati, vai nu sprostojam ceļu elektriskai strāvai nedzīvā elektriskā ķēdē, vai darām ko tādu dzīvā sistēmā. Jo vairāk, ir būtiski svarīgi, ka gan tur, gan te strādā tas pats likums. Atšķirība ir tikai tā, ka nedzīvā sistēma neizprot, kas notiek, un pasīvi apstājas; bet dzīvā – atjēdzas, ka nav citas izejas, un pāriet vilnī.). Tā kā miera stāvoklis ir pretrunā ar dzīvības procesa pamatprincipu, tad procesam vienkārši nav citas izejas, kā apgriezties par 180 grādiem, un doties pa to pašu ceļu atpakaļ. Sākumā, līdz nulles punktam iet ļoti viegli, bet no nulles punkta atkal sākas bremsēšana, tikai pretējā virzienā. Gatavs ir

svārstību periods. Un tā tālāk. Tā kā dzīvam organismam patiesi nav nekādas lielās pašizpaušmes iespējas. Bet tomēr. Tas, atšķirībā no elektroniskās shēmas, kurai ir tikai viena iespēja – plus un mīnus pieci volti, var izvēlēties polaritātes. Un viņš vienlaicīgi dzīvo daudzās, gan fiziskās, gan garīgās polaritātēs. Un tad, viņš var izvēlēties dzīvot labos un sliktos ritmos. No tā arī izriet principi, kas nepieciešami, lai varētu labi dzīvot.

Pielikums. Piemēram, elektriskā ķēdē ar barošanas spriegumu 10V ir ieslēgta 100 omu liela pretestība. Ķēdē plūdis $10/100=0,1$ A liela strāva ($I=U/R$). Ja nomainīsim ķēdes pretestību uz 200 omiem, strāva būs $10/200=0,05$ A. Tātad, lai strāvu samazinātu par 50 mA, pretestību nācās palielināt 2 reizes. Tagad izejas pretestība ir 200 omu. Palielinot pretestību par tiem pašiem 100 omiem, iegūstam strāvu $10/300=33$ mA, utt. Paskatīsimies, kā tas izskatās grafiski. Tātad, palielinot secīgi pretestību par vienu un to pašu lielumu, rezultāts aizvien samazinās, kamēr darbības turpināšana kļūst praktiski bezjēdzīga.

RITMU VEICINĀŠANA

Pieliekot roku, noteikti recipients audu līmenī, zemapziņā, sajūt devēja ritmus. Tas nedod neko, ja devēja un uztvērēja ritmi nav koherenti. Devējam, kā protošajam un aktīvajam, jāprot pieskaņot savu ritmu recipienta ritmam. Un tad, tā kā viņa ritma amplitūdai jābūt spēcīgākai, tad rezonanses fāzēs viņš iespaidos recipienta ritmu, paplašinot amplitūdu. Tā kā recipienta ritms ir disharmonisks, devējam jābūt gatavam pašam sevī veidot tādu pat disharmoniju, lai paceltu recipienta amplitūdu. Tad, kad recipienta amplitūda ir izveidota, tādā pat kārtā pamazām var uzspiest viņam harmonisku ritmu. Tā nu ir īsta dziedniecība, kad devējs ziedo kaut ko no savas kvalitātes, lai cits iegūtu. Tas arī tad attaisnojas ezotēriski un karmu līmenī, jo kopējā Visuma kārtība netiek izmainīta. Abu divu – recipienta un donora, kopējais devums Visumā nemainās, vienkārši mainās proporcija. Tas rada nepieciešamību devējam regulāri atjaunot sevi – ar lūgšanām un treniņiem. Bet te viņš ir speciālists, un tāpēc šo darbu var paveikt vieglāk kā recipients. Recipientam ir pilnīga izvēle – vai nu pieņemt donora tiešu palīdzību, vai arī strādāt pašam.

MAZĀ PRINČA PRINCIPS

Dzīva sistēma arī var uzvesties gluži kā nedzīva. Piemēram, termoregulācijā, kur organisma darbības šī paša likuma dēļ reizēm kļūst bezjēdzīgas. Tas pats likums strādā psihofizioloģijā, un te mēs viņu dēvējam par pierašanu, adaptāciju. Sākumā, lai iegūtu efektu, pietiek ar pusi krūzītes kafijas, 50 gramiem konjaka. Bet drīz vien tā paša efekta ieguvei jau nepieciešamas 5 tases kafijas vai pudele konjaka. Tāpat smēķēšana un narkotikas. Tas ir absolūti. Bet, ja darbojas sistēma ar apziņu, ar spēju izprast situāciju, tad viņa aktīvi iziet no situācijas. Sākās atpakaļceļš. Bet, līdzko šķērsojam nulles līniju, mūs atkal sagaida tas pats – arvien grūtāk un grūtāk tikt uz priekšu. Pēc kāda laika, ja grib nesastingt,

jāgriežas atkal atpakaļ. Un tā bez gala. Ne velti Mazais Princis teica, ka nekur tālu taisni uz priekšu jau nevar aiziet. Un tad nu iznāk tā, ka tad, kad kļūst pilnīgi skaidrs, ka tu esi krātiņā, ka tu vari kā kamerā iet trīs soļus uz priekšu, un trīs atpakaļ, tad nu ir jāpadomā, kas te reāli sanāk. Izejas ir šādas. Var mainīt kameras, bez gala, lielākas un mazākas utt. Bet vienalga, kamera paliks kamera. Un tad ir otrs – atrast jēgu pašā šajā kustībā. Un izrādās, ka tas jau ir tas, kas mums no augšas tiek mācīts. Citādāk mūsu apziņā nevar ieborēt absolūto Visuma viļņa principu!

RITMAM IR LIELA NOZĪME – CITĀDI NEKO NEVARĒTU IZZINĀT

Absolūtajam lielumam bieži ir visai nenoteikta nozīme. Viss taču ir relatīvs. Pamatā, sevišķi dzīvajā dabā, mainīgas ir arī visas atskaites sistēmas. Tāpēc dzīvās radības ir iemācījušās atrast stabilitāti nepārtrauktajā mainībā. Attiecībā, konkrēti, uz cilvēku, tā nav nekāda atrauta filosofija, bet praktiski visai nozīmīga atziņa. Ja jau mēs izvērtējam kustības attiecības, tad tas, ka kāda dzīva sistēma kādu brīdi sajūt citu biedreni sev līdzī skrejam, nozīmē, ka arī lielajos mērogos tās ir līdzīgas. Tās ir salīdzināmas. Septiņdesmitajos un astoņdesmitajos gados latviešu psihofizioloģijā tika radīta koncepcija, saskaņā ar kuru vispār nepastāv nekādas speciālas psihofizioloģiskas reakcijas. Jebkura energomaiņa un termoregulācija iesaistītā veģetatīvā reakcija noteiktos apstākļos par tādu vienkārši pārvēršas. Un šie apstākļi tika precīzi definēti: augstākās nervu darbības mehānismi ieslēdzas parasto veģetatīvo energo- un siltummaiņas reakciju regulācijā tad, kad zūd saskaņa pašas energomaiņas sistēmas ietvaros (pie kam, pie jebkura tās aktivitātes līmeņa), kā arī pie apstākļa, kad izjūk energomaiņas saskaņotība ar ārējo vidi (A.Aldersons. Energomaiņas psihofizioloģiskās reakcijas. Rīga, “Zinātne”, 1989, 136 lpp. (krievu val.)). Definēts, ka saistības izjaukšana un sekojoša atjaunošanās citā kvalitātē ir īslaicīgās adaptācijas obligāta komponente. Būtībā augstākā nervu darbība ir paredzēta domāšanai un abstraktiem pārdzīvojumiem, palīdzībai mentālā darbā. Kopt ķermeni tā dodas tikai tad, kad citādi nevar. Labi nostādīts ķermenis iztiek ar nelielu palīdzību. Secinājums viennozīmīgs – meditācija, lūgšana u.c. jāveic stāvoklī, kad nedraud pēkšņa nepieciešamība pārslēgties uz ķermeņa glābšanu ar garīgo spēku palīdzību. Tieši tāpēc ir ļoti būtiski ķermeniskās harmonijas treniņi.

DOMU SPĒKS

Ir parasts dzirdēt, ka domām piemīt liels spēks. Bet praksē šķiet, ka tā nebūt nav. Šķiet, ka filosofēšana, prātošana, tātad, tā pati vien domāšana, ir vien tāda tukša lieta. Sevišķi tad, ja to vēl pavada tukša runāšana. Bet – citādi jau nemaz nevaram zināt, ko tad kurš domā. Nu jā – varam taču pēc darbiem. Saka jau – cilvēku vērtē pēc darbiem, nevis pēc runām. Ja nav darbu, sakām – ko tu fantazē, ko tu velti tukši filosofē, tukši pļāpā.

Tā tad – domas ir dažādas. Vienām seko darbi, citas ir šai ziņā tukšas. Bet domām vienmēr seko sajūtas. Tikai par tām citi gandrīz neko nezina. Un sajūta var būt arī bez domām. Un arī par tām neviens cits nezina. Bet sajūtas bez domām nekad nav ilgstošas. Vienalga – domas ik pa brīdim atgriežas, kaut kas tiek aktīvi pārdomāts, un tad atkal ir jau citas sajūtas – noteikti, kaut vai nelielā mērā saistītas ar iepriekš esošo domu. Un ir taču tā, ka cilvēks nevar apzināti radīt sev sajūtu – bez iepriekšējas domas. Sajūtas pastāv nepārtraukti, kamēr vien ir apziņa. Bet domas var ik pa laikam arī nebūt. Tā tad, mums katram nepārtraukti, esot pie apziņas, rādās it kā vienlaikus divi “kino” - tas, ko jūtam, un tas, ko domājam. Citādi varam pateikt tā, ka nepārtraukti norisinās mūsu Es aktivitāte un pasivitāte. Mazliet iedziļinoties un pavērojot sevi, viegli aptversim, ka domas tomēr arī nav mūsu primārā aktīvā daļa. Domas mēs aktīvi izraisām, lai piepildītu savas vēlēšanās. Ko tad nozīmē vēlēties? Gribēt. Mēs varam teikt – es vēlos konfekti, vai – es gribu konfekti. Tā tad – iznāk, ka visa pamatā ir griba. Tā ir pilnīgi mūsu katra daļa. Cilvēks no cilvēka atšķiras tieši ar šo savu īpašību, ko sauc par gribu. Un domas jau ir instruments, lai realizētu gribu. Nu, un darbi? Tie ir tikai izvērse telpā un laikā. Jebkurš jebkura cilvēka darbs ir tikai un vienīgi viņa gribas izpausme.

Tāpēc jau griba un ar to saistītās domas - reāli plāni, kā arī dažādi sapņi un tukšas fantāzijas par tās piepildīšanu un apmierināšanu, ir pilnīgi viss cilvēka dzīves saturs un iekšējā būtība. Un visa vēsture, visa kultūra, visas reliģijas griežas tikai un vienīgi ap šo asi. Ja mēs to saprotam pareizi, bez ilūzijām un fantāzijām, tad varam cerēt ne vien labāk justies šai pasaulē, bet arī iemantot un saglabāt tīri miesisku veselību.

Pilnīgi viss te slēpjas dažās pamata lietās:

a) vai tu esi brīvs, un gribi patiešām pats, un nevis kā aita eji bara vai kāda gana labināts, iespaidots, vai rupji dzīts – no ārienes;

b) vai tu spēj pats sevī saprast, ka tavš Es tomēr ir vēl kaut mazulietīn augstāks, un viņš ir saimnieks tam augstākajam - “gribēt gribēt”;

c) vai tu saproti, ko vajag gribēt, un kāpēc ir lietderīgi gribēt tieši to.

Nu, un ja tu to kaut pavisam mazulietīn aptveri, tad – pie darba! Tikai darbs (tā tad - pati domāšana, tikai ar atgriezenisko saiti) aizvien vairāk un vairāk padziļinās šo jautājumu aptveri. Bet – nav jau darbs jācer ātri veikt līdz galam. Tas nekad nav izdarāms, jo šis ceļš jau top par pašu dzīvi. Tikai viens gan. Jau nelielu daļu paejot šai darbā, sāk parādīties reāli darba augļi – likteņa pieļaujāmās robežās uzrodas iekšējs miers, skaidrība, optimisms, stabilizējas veselība.

Un tad nāk jautājums - ko tad domāt? Daudz dzirdēts - labas domas. Bet, ko kurš ar to saprot? Saka, ka domas var būt tikai par rupjo materiālo pasauli, ka garīgais nav ar domām ne apverams, ne izzināms, ne izdomājams. Tā jau ir, bet domas diapazons uz augšu iet stipri augstāk, nekā varētu likties. Un tur ir viena zona, kas ir ļoti maz aptverta, tiek maz izmantota. Tai parasti visi garīgā ceļa gājēji pārlec pāri - jo ļoti gribās ātrāk nokļūt "tīrajā garīgumā", zonā, kur domas patiešām vairs nav izmantojamas. Bet, lieta tāda, ka šis etaps te, uz paša garīguma sliekšņa ielikts ne jau nejauši, bet gan tieši tādēļ, lai cilvēks to atstrādātu. Un atstrādāts tas atkrīt automātiski, paverot tālākus ceļus. Un vēl, šis izrādās esam kā tāds ieņemts bastions, kā bāze, no kuras tiek veikti tālākie "garīgie lidojumi", bet kurai jābūt tai drošajai mājai, kurā var ērti atpūsties starplaikos, un atkal uzkrāt spēkus jauniem "lidojumiem." Un tieši tāpēc šī zona ir tā visefektīvākā un visnoderīgākā visai praktisku mērķu sasniegšanā.

Ja Jums interesē, kas ir šī mīklainā un nepazīstamā zona, tad Jums ir iespēja to iepazīt, apgūt, un izmantot, lai padarītu savu dzīvi jaukāku, vai vismaz mazāk grūtu.

SEVIS IZJŪTA

1. Viens no svarīgākajiem cilvēka pamatinstinktiem ir tieksme pēc sevis izjūtas.
2. Apspiestā stāvoklī tas rada nelaimīgu dzīvi, ciešanas un slimības.
3. Cilvēka ceļš uz laimi un veselību var iet caur sevis izjūtas atklāšanu, atbrīvošanu un pilnveidošanu.

Паматтэжу īss paplašinājums un skaidrojums

"А впрочем: о чем может говорить порядочный человек с наибольшим удовольствием?
Ответ: о себе. Ну так и я буду говорить о себе." - Ф. Достоевский

"Прямой плод сознания – инерция, сознательное сложа-руки-сиденье. Все непосредственные деятели потому и деятельны, что тупы и ограничены. Они второстепенные причины за первоначальные принимают, таким образом скорее других убеждаются, что основание своему делу нашли, и успокоиваются. Ведь чтоб начать действовать, нужно, чтоб сомнений уж никаких не оставалось. Ну а как я, например, себя успокою? Я упражняюсь в мышлении, а следственно, у меня всякая первоначальная причина тотчас же тащит за собою другую, еще первоначальнее, и так далее в бесконечность. Такова именно сущность всякого сознания и мышления". - Ф. Достоевский

"Итак, что же я есмь? Мыслящая вещь. А что это такое – вещь мыслящая? Это нечто сомневающееся, понимающее, утверждающее, отрицающее, желающее, не желающее, а также обладающее воображением и чувствами." - Р. Декарт

"Разумеется, это не мало – если все перечисленные свойства принадлежат мне. Но почему бы им мне и не принадлежать? Разве я не сам по себе почти во всем сейчас сомневаюсь и, однако, кое-что понимаю, утверждаю в качестве истины это одно и отвергаю все остальное, желаю очень многое знать, но не желаю быть введенным в заблуждение, многие вещи либо невольно воображаю, либо замечаю даже, что мое воображение воспринимает их как бы при помощи чувств? И какое из всех этих свойств (даже если я постоянно сплю и тот, кто меня сотворил, по мере своих сил вводит меня в обман) не является столь же достоверным, как то, что я существую? Что из всего этого может быть отделено от моего сознания? Что может считаться обособленным от меня самого? Ведь именно мое сомнение, понимание и желание столь очевидны, что более четкого объяснения не может представиться. Но поистине это тот же самый я, коему свойственно воображать; и хотя, возможно, как я уже допустил, ни одна воображаемая вещь не может считаться истинной, сама сила воображения, как таковая, действительно существует и составляет долю моего сознания. Итак, именно я – тот, кто чувствует и кто как бы с помощью этих чувств замечает телесные вещи: иначе говоря, я – тот, кто видит свет, слышит звуки, ощущает жар. Все это – ложные ощущения, ибо я сплю. Но достоверно, что мне кажется, будто я вижу, слышу и согреваюсь. Последнее не может быть ложным, и это, собственно, то, что именуется моим ощущением; причем взятое именно и этом смысле ощущение есть не что иное, как мышление." - Р. Декарт

Sevis izjūta ir cilvēka lielākais dārgums. Cilvēks no tās nav ar mieru atteikties ne par ko, lai cik grūti arī dzīvē neietu, kaut arī liktos, ka zudusi pati pēdējā, visniecīgākā cerība. Nevienam cilvēkam nav gatavs būt ne par vienu citu, tikai par sevi. Šis instinkts nevienam nekad un nekur nav pazudis. Runa ir par to, ka no šī instinkta var sev par labu izdabūt daudz vairāk, un vēl par to, ka tas ir izdarāms apzināti un mērķtiecīgi.

Vienīgais instruments sevis sajūtas instinkta pašrealizācijai ir cilvēka brīvā griba, kas nosaka domāšanu, kura tālāk var izpausties darbībā, vai iztikt bez tās. Tā ir cilvēka aktivitāte. Sarežģītā, reizēm gandrīz neizzināmā saistībā ar savu gribu cilvēks gūst it kā pasīvo ieguvumu - dažādas sajūtas un izjūtas, kas var būt, un var arī nebūt saistībā ar tā saucamo reālo pasauli. Robeža starp šo cilvēka aktīvo un pasīvo daļu kaut kādā mērā atrodas nepārtrauktā kustībā. Cilvēks izjūt, ka viņa sevis sajūta mainās, tā vai nu sev pievieno, vai arī no sevis zaudē kādu daļu. Šī daļa nāk no un aiziet uz kaut kurieni, par ko sevis sajūtas attīstības ceļā veidojas aizvien skaidrāks un konkrētāks priekšstats. Šī ceļa daļa saistās ar ikdienas dzīvi parastām sajūtām, ko mēdzam apzīmēt kā prieku, bēdas, izmisumu, mīlestību, naidu, u.t.t., kas ir pārejošas, nenoteiktas. Stabils pozitīvs emocionāls fons te ir praktiski neiespējams.

Sasniedzot kādu stingri individuāla izmēra sevis izjūtas pieredzes kritisko masu, cilvēks iepazīst jau pietiekoši nemainīgu es izjūtu ar plašu, daudzslāņainu saturu. Šajā stāvoklī cilvēks ir izgājis ārpus psiholoģisko likumsakarību jomas, un pārgājis tūrā garīgā realitātē. Šeit nekas nebeidzās, turpinās filigrāna, niansēta darbošanās sevis izjūtas uzturēšanā un daudzveidošanā. Cilvēks jūtas tā, ka nekad nav gatavs atgriezties savā iepriekšējā stāvoklī.

Praktiskais ceļš ved caur cilvēka aktīvo dabu - domāšanu. Reāli ir aktīvi jāiepazīst, un pasīvi sevī jāizdzīvo citu cilvēku, veiksmīgu domātāju pieredze. Redzēsiet, ka šai jomā ļoti daudz kas ir zināms skaidri, noteikti, droši. Šī ir specifiska un atšķirīga pieeja. Tā neatsakās ne no mazākā līdzšinējā cilvēces pozitīvā guvuma. Tikai - runa ir par secību. Pa priekšu ir jānonāk līdz kādam savas es izjūtas kritiskajam lielumam, un pēc tam tajā var pamazām, kritiski adaptējot, tilpināt kaut visu plašo pieredzi. Tomēr, var arī izrādīties, ka daudz kas no tā būs lieks. Jo tālākais ceļš var izrādīties pavisam citāds. Un ir skaidrs viens - šī iepriekšējā tradicionālā pieredze neļauj nonākt līdz šim obligātajam kritiskajam lielumam. Lai to sasniegtu, nepieciešama cita metodoloģija. Par to tad arī būs visa turpmākā runa.

Pirmajā iesākumā visnoderīgāk ir iepazīt racionālistu un fenomenālistu pieredzi. Tāpēc, nekavējot laiku, sāksim ar Dekarta, Berklija un Huserla darbiem. Patiesību sakot, lai mēs tos izpētītu dziļumu dziļumos, mūžs gandrīz par īsu. Tāpēc es došu atsevišķas darbu daļas ar paskaidrojumiem un ieteikumiem, kā rīkoties tīri praktiski. Jo visa turpmākā filosofija būs ļoti konkrēta, un katrs mazākais apgalvojums nav jāpieņem citādi, kā to sevī izanalizējot un pārbaudot.

APZIŅA

Apziņa ir tāda esamības kvalitāte vai stāvoklis, kurš izprot kaut ko sevī vai ārpus sevis (Merriam-Webster vārdnīca un Robert van Gulick (2004). "Consciousness". Stanford Encyclopedia of Philosophy). Tā ir mēģināta apzīmēt kā: subjektivitāte, izpratne, justspēja, spēja vai pieredze sajūst, nomoda stāvoklis, sevis apzināšanās, un prāta izpildvaras kontroles sistēma (Farthing G (1992). The Psychology of Consciousness. Prentice Hall. ISBN 978-0-13-728668-3). Neraugoties uz definēšanas grūtībām, daudzi filosofi ir pārliecināti, ka pastāv plaši izplatīta pakārtota intuīcija par to, kas ir apziņa (John Searle (2005). "Consciousness". In Honderich T. The Oxford companion to philosophy. Oxford University Press. ISBN 978-0-19-926479-7). "Viss, ko mēs izprotam par esošo laika momentu, veido daļu no mūsu apziņas, padarot apzināto pieredzi vienlaikus gan par visikdienišķāko, gan par visnoslēpumaināko mūsu dzīves aspektu (Susan Schneider and Max Velmans (2008). "Introduction". In Max Velmans, Susan Schneider. The Blackwell Companion to Consciousness. Wiley. ISBN 978-0-470-75145-9).

Filosofi kopš Dekarta un Loka laikiem ir aktīvi centušies saprast apziņas dabu un izdalīt tās pamata īpašības. Apziņas filosofijas novirzienu daudzveidība norāda uz koncepcijas fundamentālo nozīmīgumu: vai apziņa jebkad var tikt izskaidrota mehāniskā ceļā; vai pastāv ne - cilvēka apziņa, un, ja jā, tad kā tā var tikt atpazīta; kāda ir apziņas saistība ar valodu; vai apziņa var tikt izprasta tādā veidā, kas neprasa dualistisku sadalījumu starp mentāliem un fiziskiem stāvokļiem vai īpašībām; un vai jebkad varētu būt iespējama ar apziņu apveltītu kompjūteru vai robotu pastāvēšana.

Pēdējos gados apziņa ir kļuvusi par psiholoģijas un neurozinātnes nopietnu pētījumu objektu. Primārais uzsvars tiek likts uz izpratni, ko bioloģiski un psiholoģiski nozīmē tas fakts, ka informācija pastāv apziņā - tātad, tiek meklētas apziņas neuroloģiskās un psiholoģiskās korelātes. Vairumā eksperimentālo pētījumu apziņai piekļūst, vaicājot cilvēkiem vārdiski pastāstīt par savām izjūtām (piemēram, "pastāstiet man, ja jūs sajūtat kaut ko, kad es daru tā"). Interesu sfērā iekļaujās tādi fenomeni, kā zemsliedzīga kairinātāju (ekstrasensoriskā) uztvere, aklo redze, izmainīti apziņas stāvokļi, ko panāk ar psihoaktīvo zāļu, spirituālo vai meditatīvo tehniku izmantošanu.

Medicīnā apziņu izzina, vērojot pacienta nomoda un reaģēšanas pakāpes, un ir iespējams novērot pārejas stadiju kopumu no pilnīga nomoda un aktivitātes, caur disorientāciju, delīriju, apzinātas komunikācijas spēju zudumu, un, beidzot, līdz kustību un atbildes spēju zudumam uz sāpīgu kairinātāju (Güven Güzeldere (1997). Ned Block, Owen Flanagan, Güven Güzeldere. ed. *The Nature of Consciousness: Philosophical debates*. Cambridge, MA: MIT Press. pp. 1–67). Praktiski svarīgi ir izzināt, kā var spriest par apziņas esamību smagi slimiem, komatoziem, vai anestēzijai pakļautiem slimniekiem, un ko darīt stāvokļos, kad apziņa ir traucēta vai zudusi (J. J. Fins, N. D. Schiff, and K. M. Foley (2007). "Late recovery from the minimally conscious state: ethical and policy implications". *Neurology* 68 (4): 304–307).

Prāta filosofija radīja daudzas ar apziņu saistītas nostājas. Jebkurš mēģinājums tās kaut kā saklasificēt ir izrādījies pārāk patvaļīgs un nepilnīgs. Stjuarts Saterlends sekojoši raksturoja šīs grūtības:

Apziņa - Uztveres, domu un sajūtu esamība; izpratne. Terminu nav iespējams definēt citādi, kā vien vārdos, kas ir bez nozīmes, neaptverot, ko apziņa nozīmē. Daudzi iekrīt lamatās, identificējot apziņu ar sevis apzināšanos - lai būtu pie apziņas, ir vienīgi nepieciešams būt lietas kursā par ārējo pasauli. Apziņa ir aizraujoša, bet nenotverama parādība: nav iespējams definēt, kas tas ir, ko tā dara, vai kāpēc tā ir attīstījies. Par to nav uzrakstīts nekas, kas būtu lasīšanas vērts (Stuart Sutherland (1989). "Consciousness". *Macmillan Dictionary of Psychology*. Macmillan. ISBN 978-0-333-38829-7.

1. Visa centrā ir cilvēka griba, viņa vēlēšanās, gribas objekts ir cilvēka vēlmes, gribas būtība ir izvēle starp labu un ļaunu.

2. Saprāts un sirds ir gribas nerimstošie padomdevēji.

3. Gribas labvēļi ir trīs: ticība, cerība un mīlestība.

4. Ja cilvēka vēlmes ir vērstas vienīgi uz instinktīvo prasību apmierināšanu - ēdienu, mājokli, mašīnu, apģērbu, arī slavu, zināšanu uzrāšanu, oriģinalitāti, atzīšanu - tad viņš sevi visu laiku tur tādā kā apburtā lokā – jo vairāk ir, jo vairāk vajag. Šīs vēlmes nekad nav piepildāmas. Tas cilvēku dzen stresā un depresijā, no kā cieš veselība.

5. Gribas labvēļi jūtas apspiesti, apjukuši, un praktiski neņem dalību šai spēlē. Cilvēks ir nomākts, nospiests ir pati griba, un tad cilvēks ar prātu izlemj, ka, reiz vienalga neko nevar sev iegūt, un ar prātu nevar izdomāt, ko iesākt, tad vislabāk būs atslēgt abus - gan prātu, gan gribu.

6. Tomēr, griba ir cilvēka pamata būtība, tāpēc nav iespējams no tās atbrīvoties.

7. Tāpēc vienīgais ceļš uz laimi un veselību ir iemācīties, ietrenēties mērķtiecīgi virzīt savu gribu uz savu pamata būtību, kas ir vienota ar ļoti spēcīgiem pasaules pirmspēkiem, kas gaida tieši to, lai cilvēks pēc savas iekšējas brīvās gribas meklētu ar tiem kontaktu, un par to ir ar prieku gatavi sniegt savu visbagātīgāko svētību.

8. Doktora Alberta Veselības filosofija varētu izrādīties jums palīgs šajā ceļā, vismaz tā iesākumā.

AKTIVITĀTE UN PASIVITĀTE

1. Pieeja balstās uz uzskatu, ka cilvēks sastāv no divām daļām: pasīvās un aktīvās, kuras ikdienā ir cieši sajaukušās.

2. Cilvēka fizioloģiskajos pamatprocesos šis līdzsvars starp aktivitāti un pasivitāti norisinās automātiski, ja ir miers un saprašanās augstākajos regulācijas stāvos – tur, kur šis miers un harmonija vairs nebūt netiek uzturēts automātiski, bet to turēt kārtībā ir tiešs cilvēka uzdevums, ko viņš nodrošina ar savu gara dzīvi.

3. Cilvēks cenšas tomēr iejaukties organisma fizioloģiskajos procesos, nejuzdams brīdinājumu apstākļi, ka milzums populārās literatūras šajos jautājumos ir savstarpēji pretrunīgas. Fizioloģiskā regulācija ir tik neiedomājami sarežģīta, ka tur tomēr visdrošāk ir balstīties uz ļoti ilglaicīgu cilvēces pieredzi – ko ēst, ko dzert, kā to darīt, kādas vienkāršas augu zāles kādreiz izmantot, kā dzīvot, fiziski darboties, u.t.t.

4. Medicīna ir jāizmanto noteikti, ja stāvoklis ir kritisks, citādi, tā ir katra personīga darīšana. Te par to nebūs runas.

5. Bet tas, kas saistās ar pašu cilvēku, ar viņa “Es”, ar viņa brīvo gribu, ar viņa pasīvo ār pasaules uztveri, saistību ar šo ār pasauli, tas gan ir pilnīgi paša cilvēka rokās; patiesībā, tas ir vienīgais, kas pašam ir cilvēka rokās, vēl vairāk, ir viņa vienīgais dzīves uzdevums.

6. Šajās sfērās pastāv daudz neizmantotu iespēju, kuras iepazīt uz izprast varētu palīdzēt Doktora Alberta veselības filosofija. Un galvenais – šo uzdevumu padarīt par savu personīgo mērķi.

7. Pamatā Doktora Alberta veselības filosofija balstās uz tādas ticības izveidošanu, kas pamatojas uz realitāti, un tieši tāpēc tās iedarbība uz visu cilvēku kopumā, viņa personību, pašsajūtu, dzīves piepildījuma izjūtu, kā arī uz tīri fizisko veselību, ir ļoti stipra, droša un noturīga.

8. Lai arī šī filosofija balstās uz ticības izveidi, tā ir ticība saviem spēkiem, savai spējai sekmīgi veidot attiecības ar Augstāko Spēku, tai nav nekāda sakara ar kādu reliģiju.

VESELĪBAS FILOSOFIJA - 2

Cilvēks un daba

Kas tad īstenībā ikvienam no mums traucē sev atvēlētos dzīves gadus nodzīvot mierīgi un laimīgi?

Kāpēc citi var būt tādi, tikai es nē?

Vai tas ir tikai un vienīgi liktenis, vai arī man pašam ir kāda teikšana par savu dzīvi?

Lai gūtu atbildes uz šiem jautājumiem, lai likteņa atvēlētajās robežās varētu dzīvot maksimāli laimīgi, ir nepieciešams izprast un praktiski sevī atrisināt mūžseno pretnostatījumu – Cilvēks un Daba.

Vai tas ir vienkārši? Nē, tas ir ļoti grūti. Grūti jau izprast, kur nu vēl praktiski izmainīt.

Kāpēc gan tā? Tāpēc, ka tieši šis ir cilvēka vienīgais dzīves uzdevums un piepildījums.

Problēmas pamatnostādne ir ļoti vienkārša. Pamatā ir paradokss. Daba ir pilnīga, cilvēks ir nepilnīgs. Cilvēks no visas nedzīvā, dzīvnieku un augu pasaulē sastopamās realitātes ir atdalīts sava “gara”, savas gribas dēļ. Visām radībām, gan dabas būtnēm, gan cilvēkam, piemīt tieksme baudīt. Atšķirība ir tur, ka dzīvniekiem (pēc citu uzskata, arī augiem, un pat nedzīvajai dabai) tieksme baudīt piemīt dabiskā, instinktīvā veidā, un to pilnīgi un galīgi aktivē dabas spēki. Jebkura radība nedzīvā, augu vai dzīvnieku līmenī darbojas, neprasot sev, ko viņa grib, bet vienkārši aktivējot viņos ielikto programmu. Dabas izpētes procesā mēs redzam sekojošo. Par jebkuru īpašību ir atbildīgs noteikts gēns. Viens apēd otru tāpēc, ka viņam ir jāēd. Kā daba viņam liek, tā viņš arī rīkojas. Savukārt, cilvēks ir izņēmums. Viena

viņa daļa, ķermenī noritošie procesi, tāpat tiek vadīti dabiskā ceļā. Bet cita cilvēka daļa netiek vadīta no dabas. Viņam ir spēki, kas iziet ārpus dabas vadības rāmjiem. Šajās vēlmēs, šajos spēkos viņš darbojas patstāvīgi. Vēlēšanās, kas vērstas uz ēdienu, seksu un mājokli, ir līdzīgas dzīvnieka vēlmēm, tomēr ļoti lielā mērā darbojas pēc paša cilvēka gribas, ārpus dabas dotās programmas. Un tad vēl cilvēkam ir vēlēšanās, kuru nav citām dzīvām radībām, vai piemīt tām ļoti mazā un tikai instinktīvā līmenī. Tās ir vēlēšanās iegūt varu, naudu, slavu, zināšanas. Tās tad arī sauc par mūsu “runājošo” (“cilvēcisko”) daļu. Tās ir ārpus ķermeņa, tās pārstāv cilvēka “gara spēkus”, un tieši šo spēku sfērā mums raksturīgs pilnīgs balansa izjukums.

Visa daba atrodas homeostāzes, t.i., līdzsvara, stāvoklī. Katra dabas daļa atrodas līdzsvarā attiecībā pret citām daļām un pret dabu kopumā, un šis līdzsvars tiek nepārtraukti uzturēts automātiski. Daba sagatavo katram barību un viņam piemērotu apkārtni. Taču cilvēku daba nav sabalansējusi, un viņš nezina, kā īstenot savas lielās ieceres, un tāpēc pilnīgi izsitas no līdzsvara. Viņš bojā savu dzīvi, un viņa dēļ bojājas visa daba, pieņemot tik agresīvu formu, un apdraudot ne tikai paša cilvēka eksistenci, bet arī augu un dzīvnieku līmeņa eksistenci. Cilvēks ir spējīgs kaitēt tuvākajam un priecāties par viņa nelaimēm, krāt īpašumus un valdīt pār visu. Šie spēki ir mums ļauni, tāpēc, ka tie nav sabalansēti ar dabu.

Cilvēks tāds ir radīts speciāli, un nevis tāds izveidojies kādas kļūdas, nevarības vai grēka iespaidā. Tomēr, gala rezultātā kopējais mērķis pieprasa novest cilvēku līdzsvarā ar kopīgo, vienīgo un vienoto dabas spēku. Pie tam vajadzīgs, lai šo līdzsvaru cilvēks sameklētu patstāvīgi, izvēloties to pēc savas brīvas gribas. Viņam vajag saprast, ka tas ir vislabākais, ko viņš vispār ir spējīgs izdarīt, un vajag iegribēt to paveikt. Tādā veidā viņš it kā pats rada un vada pasauli. Jo šajās vēlmēs cilvēks ir brīvs, ar to starpniecību viņš var radīt labu vai sliktu iedarbību uz sevi un uz visu pasauli. Un tāpēc, pārvaldot šīs vēlmes, reāli paveicot šo uzdevumu, viņš kļūst līdzīgs dabai, iepazīstot labu un ļaunu, apzināti izvēloties labo, dabas ceļu, un tādā veidā kļūstot laimīgs. To visu vajag atklāt katram pašam sevī. Atklājot disbalansu cilvēks to izlabo, neko nedarot, neko arī nevar sagaidīt.

“Miers” nozīmē sekojošo: es ņemu tik, cik man nepieciešams izdzīvošanai, bet viss pārējais man it kā nepieder. Piemēram, lauva vai govs, vispār jebkurš agresīvs vai neagresīvs dzīvnieks ņem no apkārtnes tikai to, kas viņam nepieciešams izdzīvošanai. Pie tam, viņi to neizvēlas, vienkārši daba piespiež viņus tā rīkoties. Cilvēks ir brīvs. Viņš piedzimst ar iedzimtu īpašību valdīt un pakļaut visu pasauli, ar tieksmi to iegūt, – un tas ir pretēji pasaules īpašībai.

Būtībā cilvēks, atšķirībā no dzīvnieka, piedzimst nelaimīgs.

Dzīvnieks piedzimst harmoniskāks un laimīgāks kā cilvēks.

Tomēr – cilvēks piedzimst ar dotu iespēju kļūt bezgalīgi laimīgam.

Dzīvnieks savā nenopelnītajā laimē var tikai apskaust cilvēku šīs iespējamās perspektīvas dēļ.

Dzīvniekam, lai iegūtu bezgalīgu, apzinātu laimi, pa priekšu vienalga jāklūst par cilvēku.

Kas tad cilvēkam jādara, lai uzsāktu un ietu šo ceļu, izcīnot savu laimi? Vispirms – jāzina, kā sevi atrisināt galvenās pasaules mīklas, kas patiesībā tikai tādēļ vien ir radītas, lai cilvēks tās atrisinātu. Ne jau izlasītu, kā to iesaka darīt viens vai kāds cits gudrinieks vai veiksminieks. Lai katrs tās atrisinātu priekš sevis, vienīgi savā pilnīgi individuālajā veidā, katram cilvēkam kaut kādā mērā atšķirīgā veidā. Jo bez šī darba laimes vērti ir slēgti. Tomēr, kaut kādi vispārīgi orientieri, kas vairāk vai mazāk līdzinās daudziem cilvēkiem, kādai noteiktai cilvēku grupai, ir nepieciešami. Iespēju robežās kaut ko tādu varēsiet šeit atrast. Tomēr vienmēr atceraties, ka tie, tāpat kā pilnīgi jebkuras zināšanas un pieredzes tiešā veidā nav pārņemami nekad. Tas ir viens no pirmajiem būtiskiem likumiem, kuri jāievēro lai sasniegtu savu laimi, savu eustresa stāvokli.

Ceļš ir ļoti precīzs un kopumā detalizēti izstrādāts cilvēces attīstības gaitā, bet pieredze ir izšķaidīta pa gabaliņam dažādu tautu gudrības, kultūras un ticējumu krātuvēs. Lielākā daļa nepieciešamo zinību ir kopējas visām kultūrām, bijušas vienas un tās pašas dažādos vēsturiskos periodos, dažādās pasaules malās. Tas tikai apstiprina to patiesīgumu. Garīgās un kulturālās vērtības, viss tas, kas cilvēkam nodrošina ceļu uz laimi, patiesībā neko nemaksā, jo tās nevienam nepieder, tāpēc arī nav pārdodamas un nopērkamas par naudu. Dažādu faktu vēsturiskais patiesīgums, to pirmsākumi tās vai citas tautas vēsturē vienmēr ir bijuši zinātnieku strīdus objekti. Katru cilvēku, kas meklē pats savu ceļu uz laimi, izmantojot šo cilvēces gara un kultūras mantojumu, tas gan nevarētu ietekmēt ne vismazākajā mērā. Jo garīgās dzīves pamats ir brīva, labprātīga došana no sevis – labai (kuras daļa ir arī citi cilvēki), un nevis nesamērīga ņemšana no apkārtnes sev. Un katrs tās var ņemt, lai, savukārt, dotu tās tālāk, atpakaļ labai. Tāda plūsma ir ļoti svarīga, un katram tur ir kur pielikt savu roku, tā vairojot kopējo laimes daudzumu.

Tāpēc arī turpmāk neieciešosimies tās vai citas garīgas vai kulturālas pieredzes vai tradīcijas vēsturisku prioritāšu definēšanā, vai pat diskusijās par šādu tēmu. Atsevišķās reizēs pieminēsim šādus tādus vēsturiskus datus, vai kādas tautas, bet noteikti tikai cita starpā. Svarīgi ir tikai viens – vai sacītais ir patiesība, vai tas patiešām reāli darbojas, vai katrs to var reāli izmantot savā ceļā uz laimi.

Tātad, galamērķis ir izvirzīts – kļūt laimīgam, katram pašam ar saviem spēkiem.

Galvenā stratēģija ir noteikta – ļoti precīzi izpētīt un iespēju robežās mainīt savas attiecības ar dabu.

Galvenie uzdevumi šī mērķa sasniegšanai, un stratēģijas nodrošināšanai, sākuma stadijā ir sekojoši:

Pirmais – lai vispār būtu iespējams šajā lielajā darbā iesaistīt savu domāšanu, vispirms ir precīzi jānosaka, jādeterminē galvenie lietojamie termini. Citādi noteikti iznāks tā, ka, piemēram, ar to pašu dabu viens sapratīs to, otrs – kaut ko citu. Un arī katrs pats – ar vienu un to pašu vārdu vienreiz varbūt sapratīs vienu, citreiz citu, atkarībā kaut vai no garastāvokļa. Ja tā, tad patiešām labāk uzreiz izvēlēties no pasaules garīgās pieredzes tos paņēmienus, kas liek atstāt domāšanu kā traucējošu. Ja domāšana ir pavirša, tad noteikti tā ir labāk. Tomēr tas, par ko runa būs turpmāk, neatmet domāšanu, bet izmanto to maksimāli. Ja domu formas ir precīzas, tad tām piemīt milzīgs spēks, un to katrs pats vai nu jau zina, vai izjutis samērā drīz, sekojot šajā ceļā uz laimi. Nemaz nav vajadzīgs pārāk ilgs laiks, vēl milzīgs attālums līdz kādiem lielākiem sasniegumiem, bet cilvēku aizvien biežāk, aizvien negaidītāk sāk apciemot klusas laimes un harmonijas sajūta, prieks it kā ne par ko konkrētu, pat ne par skaistu dabu, katrā ziņā ne par kādām izdevušām gudrām domām, bet domas noteikti to ir veicinājušas, varbūt pat ļoti būtiskā mērā.

Otrais – jāatrisina, neatliekot uz vēlāku, daži visai būtiski jautājumi, jārod pirmās, lai arī noteikti visai nepilnīgās, bet tomēr atbildes uz dažiem it kā ļoti grūtiem jautājumiem. Ir jāpieņem dažas aksiomas, dažas vienkāršas ticības, ko var pilnīgi droši likt pamatā visai tālākajai celtnei. Jābūt kaut vai kādai, bet sevī stabilai attieksmei pret kaut vai šiem jautājumiem – kāpēc tā, ka daba tik pilnīga, cilvēks tik nepilnīgs, un tad vēl viņu sauc par dabas kroni? Un daudziem līdzīgiem jautājumiem.

Trešais – kaut mazliet jāsaprot ejamais ceļš, kā patiešām cilvēks var kļūt dabas kronis. Tālāk nāks daudz uzdevumu, darba ir ļoti daudz, bet ar šo jau pietiek, lai uzsāktu reālu darbu. Un atgādinu vēlreiz, te nav kā uz zemes, kad mēs algu saņemam par padarīto darbu. Te mēs kļūstam mierīgi un pat laimīgi jau drīz vien pēc tam, kad esam ar pārliecību un ticību uzsākuši ceļu. Mūs baro, jo šo ceļu no mums gaida. Vēl vairāk, ar šo ceļu mēs ne tik daudz gādājam prieku un laimi sev, kā savam darba un spēles partnerim – dabai.

KĀ TAS DARBOJĀS? Vai tieši man ir cerības ko gūt?

Pavisam vienkārši.

Jums ir tikai jālasa, vēl un vēl. Reizi, divas, piecas, varbūt arī vēl vairāk. Mazliet jāpalasa, tad jāpadomā, pat jāaizmirst, kaut kad atkal pie tā jāatgriežas – dažādos garastāvokļos, dažādos pašsajūtu brīžos. Tad jāatslēdzās no domām, jāļaujās izjūtām. Tad atkal jāpalasa, jāpadomā, atkal jāatslēdz jebkura doma, jāpavērtē tīrās izjūtas. Un tas viss sāks pamazām strādāt. Primāri nebūt nav tas, ka jums vajadzētu visu dziļi un pārliecinoši saprast, visam noticēt. Jūs to tā uzreiz nemaz nevariet. Galu galā, es tam esmu veltījis pietiekoši garu, ļoti intensīvu un mērķtiecīgu darba piesātinātu dzīvi. Es teorētiski saprotu, esmu

pārliecinājies dzīvē un dziļi ticu, ka ļoti daudz jūsu labā un jūsu vietā varu izdarīt es. Un visvieglākais ceļš priekš jums ir vienkārši izmantot šos manis sniegtos materiālus.

Galū galā, zaudēt jūs neko nevariet, un tas jums neko nemaksā. Kāpēc nepamēģināt? Šis, dabīgi, ir visattālinātākais mūsu savstarpējās kontaktēšanās veids. Bet jums tas ir jāizmēģina pa priekšu. Pēc tam varbūt varēsīm sarunāt tikties klātienē. Bet – ne visiem šī mana metodika der un strādā. Tāpēc ir ļoti saprātīgi to pamēģināt pilnīgi anonīmi. Ja jums šķiet, ka neder – nu, pasmežaties, un metiet mieru. Bet ja nu tieši jūs esiet tas cilvēks, kas caur šo paņēmienu kopumu var sev iegūt milzīgi daudz, un citādi jūs varbūt nekad nerealizētu savas dzīves slēpto veselības, harmonijas un laimes potenciālu?

PATS SEV FILOSOFS

Ceļojums sevī, kas ļauj iepazīt un veidot konkrētu, sajūtām bagātu, piepildītu un miera pilnu iekšējo pasauli, kur veiksmē un veselība tiek "vienkārši piemestas" (Cogito, ergo sum - R. Dekarts).

Es jums piedāvāju kaut ko pavisam neparastu. Tomēr, pats uz sevis daudzu gadu garumā esmu pārliecinājies, ka tas ir visai reāls un saprātīgs veids, kā pašam ievērojami uzlabot savu dzīvi, padarīt to interesantāku, saulaināku, enerģijas bagātāku, un reizē arī mierīgāku. Bez papildus pūlēm iespējams iemantot kādu daļiņu veiksmes, kā arī labāku veselību, pat daļēji atbrīvoties no dažām senām un apnikušām kaitēm. Pie tam, tas viss ir gandrīz par velti, vai pat pilnīgi par velti. Šis ceļš iet caur domāšanas izkopšanu, disciplinēšanu un pilnveidošanu, pie tam ļoti konkrētā un pat zinātniskā veidā - vienkārši darot to, ko mēs nekad nemēdzam darīt, kaut arī tas ir tik viegli izdarāms. Es aicinu vienkārši ļoti nopietni iedziļināties noteiktu seno, laika pārbaudi izturējušo filosofu un zinātnieku noteiktos uzskatos, tomēr, nevis tikai tādēļ, lai ko jaunu uzzinātu, bet gan lai to visu izmantotu tīri praktiskos nolūkos - lai padarītu savu, un varbūt arī dažu apkārtējo dzīvi baudāmāku, patīkamāku, laimīgāku. Šai ceļā lieliski noderēs dažas pavisam mūsdienīgas atziņas par cilvēka ķermeņa uzbūvi un darbību, sevišķi tas attiecas uz jaunākajām atziņām neirofizioloģijas jomā. Lai nepārdzīvo tie, kas jūtas uzskata par augstākām, arī tās nepaliks novārtā, pat sasniegs tādas virsotnes, kas iepriekš likās nereālas. Lai arī nerodas aizdomas tajos, kas uzskata, ka visu panākumu sakne ir pasīva paļaušanās, brīva izjūtu plūsma. Būs, būs arī tas, pie tam izdosies vieglāk, kā jebkad bijāt cerējuši. Visam savs laiks. Gan to visu pamazām saliksīm pa vietām.

Tomēr jau pašā sākumā vēlos paskaidrot, ka tam visam nav un nebūs nekāda sakara ne ar medicīnu, ne alternatīvo medicīnu, ne psiholoģiju, ne psihoterapiju, ne reliģiju. Tāpat arī nebūs saistība ne ar

ezotēriku vispārpieņemtā šodienas uztverē, ne ar veselības veicināšanu plaši pieņemtā nozīmē (joga, reiki, fitness, pareiza elpošana, ķīniešu adatas, dziednieki, ekstrasensi, uztura bagātinātāji, zāļu tējas, u.t.t.). Divi stūrakmeņi ir klasiskā filosofija, sevišķi uztveres un apziņas filosofija, kā arī zinātniskā pasaules izpratne, sevišķi elementārdaļiņu fizika, bioloģija un neirofizioloģija.

Es esmu pensionēts ārsts un zinātnieks, kas tagad ir pilnīgi beidzis savu profesionālo darbību abās šajās jomās, un beidzot atļaujas praktiski visu savu laiku veltīt tikai šeit minētajiem jautājumiem, kas lielākā vai mazākā mērā ir mani interesējuši visu mūžu. Katrā ziņā, esmu drošs par to, ka šis ir tas labākais, ko esmu jebkad uzzinājis no citiem, vai arī pats darījis. Tāpēc aicinu arī jūs man sekot šajā visai interesantajā un aizraujošajā ceļojumā.

Tā kā nekas nerodas tukšā vietā, tad arī šī jaunā un neparastā pasaule vēl diezgan ilgi saglabās kādu saistību ar vispārzināmiem ceļiem un uzskatiem. Sastapsiet materiālus, kas jūsu iztēlē saistīsies gan ar medicīnu, gan psiholoģiju, gan jogu, ezotēriku, dziedniecību, reliģiju, u.t.t. Tomēr, jo ilgāk sekosiet, jo redzēsiet, ka jaunā metodika no tā visa pamazām atbrīvojas, aizvien vairāk un vairāk cauri top vispirms tikai attāli nojaušams, tad skaidrāk samanāms, un beigās - pilnīgi skaidri izteikts un pamatots pilnīgi savdabīgais kodols. Šāda pāreja ir neizbēgama, jo citādi mēs vispār nekad un nekādos apstākļos nespētu uztvert un pieņemt neko principiāli jaunu. Katram šis pārejas laiks droši vien būs dažāds, tāpēc es pamazām veidošu diezgan plašu arhīvu, kurā vienmēr varēsiet atgriezties pie vecajiem materiāliem. Pati pamata lapa gan visu laiku mainīsies un pieņems aizvien oriģinālāku un oriģinālāku veidu.

Patiesību sakot, galvenais, kas man šobrīd droši ir, ir manis paša sajūtas, un aptuvena nojausma, kā es tās esmu sasniedzis. Tomēr, tas ko zinu skaidri, ir tas, ka mana ilgstošā nodarbošanās ar vispārzināmajām tehnikām sniedza visai maz, un tas ir, maigi sakot. Šo jauno ceļu tīrā veidā esmu gājis kādus pēdējos desmit gadus. Un tad arī pasaules uztvere un sajūtas izmainījās ievērojami, kaut gan pirmais reālais, ko apzinājos, bija tieši krasa atbrīvošanās no kādām nopietnām veselības problēmām. Tieši tad arī nolēmu, ka manis paša gan pie sevis, gan pie citiem iepriekš piekoptie veselības uzlabošanas pasākumi ir pārāk pieticīgi. Tāpat sapratu, ka man zināmie (nemedicīniskie, jo es par medicīnu te nerunāju ne vismazākajā veidā, un skaidrības labad gribu teikt, ka pret klasiskās medicīnas iespējām un sasniegumiem attiecos ar dziļu cieņu un apbrīnu) veselības atgūšanas paši teorētiskie pamatprincipi ir izrādījušies pārāk virspusēji un pretrunīgi. Tā es sāku šo jauno pieeju kopt aizvien intensīvāk, līdz to esmu padarījis priekš sevis praktiski par vienīgo, tā ir izveidojusies par dzīves veidu. Tas par mani. Es tiešām īsti nezinu, kā varētu būt ar citiem. Tomēr zinu skaidri, ka šis jautājums ir neatbildams vien teorētiski, tas var atklāties tikai reālā darbībā. Tāpēc ir jāsāk darīt, iet šo ceļu, kaut arī līdz galam nav precīzi skaidrs, kā. Tāpēc ir vienkārši jādara, un viss. Iesākumā iesaku visiem vienkārši palasīt šo to no

materiāliem. Domāju, ka pārāk iegrimt teorētiskos prātojumos pagaidām nevajadzētu. Es uzskatu, ka jāsāk ar kaut ko ļoti konkrētu, un kā pirmais tas būtu - izlasīt dažus pamata filosofu darbus. Lai atvieglotu uztveri, pamazām rakstīšu mērķtiecīgus komentārus. Iesākumam lejā ir pieejams sākums no Džordža Bērklija 1710. gada darba ar maniem komentāriem. Iespējams, ka kādam liktos vērtīgas un lietderīgas individuālas konsultācijas, nezinu, dzīve rādīs. Es jau neesmu galīgi atteicies no savām iepriekšējām taktikām, iespējams ka to visu varēs apvienot. Te nekas nav viennozīmīgi pasakāms. Katrs cilvēks ir pilnīgi citāds, individuāls, un tikai pilnīgi individuāla varētu būt pieeja. Katrā ziņā, kas ieinteresējas, un grib sākt šādā veidā kaut ko sevis labā darīt, tam vēlū veiksmi un esmu gatavs atbalstīt!

ANALOĢIJAS AR SMADZEŅU DARBĪBU

Tradicionālie ceļi aktivizē noteiktas smadzeņu struktūras. Mani piedāvātie - papildus vēl citas. Mans piedāvājums vienmērīgi trenē un noslogo visas smadzenes, līdz ar to vienas daļas var vieglāk kompensēt citas dažādās krīzes situācijās. Arī pie slimībām, kaut vai mikroinsultu tipa, vienmēr paliks kāda rezerves uztrenēta struktūra, uz kuras bāzes var visu atjaunot. Kāds fanātisms attīstās izteikti pēc Uhtomska dominantes principa - bremsē visas apkārtējās smadzeņu struktūras un pakļauj tās sev. Un ja šai domonantes perēklī kaut kas aiziet greizi, tad cilvēks paliek vienkārši muļķis.

Cilvēka Es pārvalda visas smadzenes. Citādi sakot, viņš ir atbildīgs par visām tam uzticētajām smadzenēm. Un tāpēc nav godīgi, ja viņš to lielāko daļu ignorē, izdalot un dodot priekšroku tikai kādai sīkai daļiņai.

Lai nevienu nemulsina runa par smadzenēm. Tas nav nekāds materiālisms. Tie ir labi uztverami tēli, kurus mēs spējam saprast. Ja kādam patīk, lai sauc to par vienkārši dažādu garīgu norišu korelātiem, kaut gan tas patiesībā ir ļoti primitīvs uzskats.

EGO SUM – ES ESMU; ERGO SUM – TĀTAD ESMU; ERGO EGO – TĀTAD ES

Katram cilvēkam ir pieejama vieta, kur viņš var justies kā savās patiesajās mājās - reāli dzīvot, domāt, just un darboties, gūt un zaudēt, priecāties un skumt. Tā ir viņa iekšējā pasaule – viņa EGO pasaule. To viņam neviens cilvēks nevar atņemt, neviens tur nevar iejaukties, iedibināt tur savus likumus un prasības. Nojausma par to ir ierakstīta dziļi, tas ir viens no cilvēka pamata instinktiem, iespējams pat pats svarīgākais. Cilvēks to var reizēm uz laiku aizmirst, bet nekad – pilnībā.

Cilvēka atgriešanās ceļš sava Ego pasaulē ir grūts, un reizē pilns laimes, miera un atbrīvošanās priekšnojautām. Tikai sava Ego pasaulē cilvēks var piepildīt visus savus sapņus, atrisināt visas savas problēmas, atbrīvoties no bēdām, nelaimēm un arī dažādām miesas vainām.

Ceļa atrašana uz savu Ego pasauli nepadara cilvēku ne labāku, ne sliktāku. Cilvēks, kas savas savtīgās materiālās intereses stāda augstāk par citu cilvēku interesēm, realizē tās uz citu cilvēku rēķina, patiešām ir egoists šī vārda vispārpieņemtā, sliktākā nozīmē. Un viņš tāds var būt, dzīvojot gan sava Ego pasaulē, gan ārpus tās, ar parastajā ikdienā pazīstamo pasaules uztveri. Starpība ir tā, ka, dzīvojot savā Ego pasaulē, cilvēks drīzāk atbrīvosies no sava egoisma tā sliktākajā sadzīviskajā nozīmē. Cilvēks, kam ir savas iekšējās mājas, savs patvērums, drīzāk cienīs arī citus, sev iekšēji līdzīgus cilvēkus, nekā tāds, kam mājas tur, kur tai brīdī labāk iet. Lai mēģinātu saprast, kā šī vieta ir slēgta priekš Jums pašiem, apsveriet, kā Jūsu uztveri un izjūtai ir slēgta jebkura cita, pat jums kāda ļoti tuva cilvēka iekšējā pasaule. Jūs variet par to domāt, variet runāt, variet mēģināt to ietekmēt, bet tieši sajūst jūs to nevariet. Tāpat kā Jūs domājat par kādu citu, mēģināt iedzīvoties kādā citā, gandrīz tāpat Jūs domājat par sevi, mēģināt iedzīvoties sevī. Jūs varbūt saprotiet, ka tas tomēr nav tas īstais – ne par citu, un ne arī par sevi. Jums intuitīvi liekās, ka jābūt kam vairāk – gan citā, gan sevī. Bet dzīve ietiepīgi rāda, ka nekā cita taču nav.

Un tomēr, Jūsu intuīcija saka pareizi. Tikai neviens Jums nekad nav varējis, un laikam arī nevarēs to aprakstīt, paņemt Jūs pie rokas un ievest šajā zemē. Tomēr, ja nepastāv tieši ceļi, tad pastāv ļoti daudzi un dažādi pastarpināti paņēmieni. Un šajā jomā cilvēku savstarpējās sapratnes iespējas ir atvērtas, tāpat kā atvērti ir arī daudzi apvedceļi uz Jūsu pašu iekšējā Es pasauli. Pirmajā tuvinājumā varētu likties, ka te ir runa vienkārši par kādu psiholoģisku paņēmieni vai treniņu kopu, par kādām relaksācijām vai meditācijām, par kādu atslēgšanos no materiālās pasaules, par kaut kādu enerģiju izsmalcināšanu. Tomēr, tā tas nav.

Vienosimies uzreiz, ka viss turpmākais nekādā veidā neattiecas uz kādu no psiholoģijas vai psihoterapijas virzieniem, ne arī uz kādu reliģisku rituālu. Tas attiecas tikai uz katru pašu personīgi, un ceļa sasniegšana balstās tikai uz katra paša gribu un paša spēkiem. Atšķirīgā un zīmīgā ievirze ir tā, ka pilnā mērā tiek liktas lietā Jūsu domas iespējas. Tāpat devīze varētu būt – sasniegt savu mājvietu, savu Ego, ar savu domu spēku. Bet ko domāt ceļa sākumā? Taču ne jau par sevi, par savu Ego, jo es taču to vēl nepazīstu. Skaidrs, ka, gribot nokļūt pie noteikta, skaidra, un droša rezultāta, ir jādomā par to noteiktāko, skaidrāko un drošāko, ko vien Jūs šajā brīdī variet iedomāties. Visdrīzāk, ka šajā brīdī mums tas varētu būt apkārtējā daba. Ar to arī sāksim. Domāsim par dabu, par reālo pasauli, par tās priekšmetiem. Ko par tiem domāsim? Skaidrs, ka kaut ko citu, nevis to, ko par tiem domājam dienu dienu. Ja jau mēs gribam

izdomāt savu dziļāko būtību, tad darīsim tāpat ar dabu, ar priekšmetiem – mēģināsim domāt par to dziļāko būtību.

IEDZIĻINĀSIMIES DABĀ

Ņemsim, piemēram, to pašu lielo rakstāmgaldu, pie kura es sēžu. Es saku – tas ir galds. Tomēr, vai tad tas patiešām ir galds? Mēs visi labi zinām, ka patiesībā tas ir tikai krāsas, koka, līmes slāņu kopums. Bet vai patiešām reāli pastāv tāds krāsas vai tāds koka slānis. Nē, taču, patiesībā tie ir dažādu molekulu apvienojumi. Bet vai reāli pastāv molekulu kompleksi? Nepastāv gan, tas ir tikai vārds, ar kādu cilvēki, speciālisti ērtības labad ir vienojušies apzīmēt dažādu atomu dažādas apvienības. Bet atomi, vai tie pastāv? Nu arī nē, katrs atoms, kā mēs to labi zinām, taču ir tikai kodols, ap kuru riņķo noteikts daudzums elektronu. Tātad reāli pastāv nevis galds, bet kodoli un elektroni. Bet mēs taču labi zinām, ka tie savukārt sastāv no sīkākām daļiņām, tālāk pavisam sīkām daļiņām, un tad jau tik sīkām, ka ne ar saviem jutekļiem, ne ar kādām iekārtām, mēs tās tieši nevaram samantīt. Mēs tikai zinām, ka tur vairāk vai mazāk noteiktos apstākļos kaut kas notiek, kas mums, ja labi paveicās, ir uztverams pasaulē kā kaut kāds notikums, kaut vai elementārdaļiņu skaitītāja klikšķi modernās fizikas laboratorijā. Ne velti tagad ir skaidrs, ka divdesmitā gadsimta pirmajā pusē kvantu mehānikas atklājumi pilnībā izmainīja cilvēka priekšstatus par Visuma dabu. Izcilie fiziķu prāti ļāva cilvēkiem noticēt neticamajam – tam, ka Visums drīzāk atgādina lielu domu, nekā lielu mašīnu. Kā domu? Nu, ja es šobrīd šo domāju, tad taču manu domu.

Šo kvantu mehānikas paradoksu R. Lanca lika savas BIOCENTRISMA KONCEPCIJAS pamatā. Pamata postulāts ir tāds, ka, viss, ko mēs uztveram kā realitāti, ir process, kas ietver apziņu. Pēc viņa ieskata, “ārējai” realitātei, ja tāda eksistē, pēc definīcijas ir jāpastāv telpā. Bet tas ir bezjēdzīgi, jo telpa un laiks nav vis absolūtas realitātes, bet drīzāk gan rīki cilvēku un dzīvnieku prātos. Lanca atzīmē, ka apziņas primārā daba ir pierādīta Dekarta, Kanta, Leibnica, Berklija, Šopenhauera un Bergsona darbos. No tiem tad arī izriet Lancas atbalstītā tēze, ka tas, ko mēs saucam par telpu un laiku, ir dzīvnieku sajūtu uztveres forma, un nevis kādi ārēji objekti. Un tātad, ja Jūs variet tam pievienoties, ka laiks un telpa pastāv tikai Jūsu domās, tad Jums uzradīsies jauna sevis izjūta. Jūs sapratīsiet, ka visa apkārtējā pasaule iekļūst Jūsu apziņā, tikai izejot caur kādu noteiktu filtru. Vēl vairāk, Jums nekādā veidā nekad nav bijis iespējams ieraudzīt, sajūst neko citu, kā šī sava filtra, jebšu ekrāna rādītos datus. Un šie atribūti ļoti lielā mērā atrodas jūsu ietekmes sfērā, lai arī noteikti ne pilnā mērā. Katrā ziņā, skaidrs ir viens, ka Jūsu loma un iespējas aug. Un Jūs sākat jau nojaust savu Es. Jūs sākat viņu novērot. Tā saucamais Es kļūst par Jūsu ļoti svarīgu sastāvdaļu. Kas tad Jūs esat, ja spējat sākt izjust sevi lielāku par savu Es, lielāku par visu apkārtējo Visumu. Es jums piedāvāju to tā arī dēvēt – Ergo Sum – tātad esmu. Ergo Sum esat Jūs paši, un tas ietver sevī visu, arī visu Jūsu gribas, domu un rīcības sfērā esošo Visuma daļu, ieskaitot visus tās

pārvaldības likumus un pārvaldītājus. Ļoti ātri Jūs izjutīsiet un izpratīsiet, ka Jūsu ieguvums sastāv no divām daļām – viena ir jūsu realizētās, esošās ietekmes sfēra, otra – jūsu potenciālās ietekmes sfērā. Jūs atklāsiet sadarbības iespējas starp šīm divām daļām. Un tad tālāk ir ceļš, par kuru tagad var arī neturpināt. Pagaidām ir svarīgi izveidot un nostiprināt sevī līdz šim izdalītos pamatus.

Šajā ievadījumā vēl tikai nedaudz un fragmentāri par to, kā gan savienot materiālo pasauli ar izpratni, ka mans Visums ir garīgs, un kā tāds pastāv tikai manā prātā? Es esmu atzinis par labāko šādas nostājas pamatā likt dažas Berklija idejas, un uz to pamata izveidot sekojošu savu priekšstatu un darbības modeli. Visa pamats ir iepriekš manis demonstrētais “ekrāna” modelis jebšu algoritms. Reāli, tā, kā es to varu nepārtraukti pārbaudīt un kontrolēt, es sastopos tikai un vienīgi ar idejām. Un idejas ir dažādu veidu. Vienas ir tās, kuras vienmēr saistās ar sajūtu orgānu aktivitāti. Es uzskatu, ka Tās idejas, kuras dzimst manās sajūtās ir labi atšķiramas no citām idejām, kas nav saistītas ar sajūtām. Te arī slēpjas visa atšķirība. Materiālists uzskata ka eksistē materiāls galds, kas manos sajūtu orgānos rada galda ideju. Es uzskatu, ka nevaru zināt, ir vai nav tāds materiāls priekšmets – galds, bet esmu pilnīgi drošs, ka uztveru galda ideju. Es nezinu, no kurienes šāda ideja rodas, bet zinu droši, ka tā ir, mainās, izzūd, atkal parādās. Un es pagaidām vienkārši godīgi fiksēju faktus, un necenšos tālāk spēlēties ar vārdiem par to, ko nezinu. Tas arī viss. Vēl zinu skaidri, ka šīs, ar sajūtu orgāniem saistītās idejas ir stipras un noturīgas. Un es šīs idejas vienkārši nosaucu par esošām lietām. Savukārt citas idejas, tās, kas rodas manā iztēle, ir mazāk skaidras un noturīgas. Un, atšķirības dēļ, es tās nosaucu par idejām vai tēliem, kas it kā ir lietu kopijas. Tātad, gan sajūtas, gan iztēles augļi, abi tie ir vienlīdzīga veida idejas.

Ja Jums šķiet, ka kaut kas te tomēr nav tā, kā vajadzētu, tad varat pameklēt, vai jūsu skaidri vai neskaidri noformulētais iebildums nav jau iepriekš paredzēts, un pārbaudiet, vai atbilde uz to jūs apmierinātu. Ja gribat iegrimt padziļinātā analizē, tad iesaku vērsties pie pirmavota - attiecīgajiem Dž. Berklija darbiem. Te tikai daži piemēri.

Jums varētu likties, ka ir bezjēdzīgi skaidro un noteikto pasaules ainu – sauli, kokus, mājas, mēģināt aizvietot ar kaut kādu himērisku ideju shēmu. Tomēr, nekas no dabas netiek zaudēts. Viss paliek tikpat reāls, kā vienmēr ir bijis. Himēriskas shēmas ir tikai tās idejas, kas rodas ārpus sajūtām, tās, kas rodas sajūtās, ir reālas idejas. Lietas, ko uztveram sajūtās, pastāv reāli, bet tikai ne matērijā, bet gan uztverē. Šādā nozīmē vienalga ir tā, ka Saule, kuru es redzu dienā, ir reāla Saule, bet tā Saule, ko es iedomājos naktī, ir pirmās ideja. Berklijs vēl paskaidro, ka šī jaunā pieeja arī nenoliedz ķermenisku substanci, ja to saprast ikdienas nozīmē – t.i., kā dažādu sajūtu kombināciju – telpiskumu, izturīgumu, svaru, krāsu u.t.t. Un piebilst – bet, ja vārdu – substance – saprast filozofiskā nozīmē – kā īpašību pamatu, eksistējošu ārpus

apziņas, tad tas gan patiešām tiek iznīcināts, piebilstot - ja iespējams iznīcināt ko tādu, kas nekad nav pastāvējis.

Kāds varētu pateikt, ka, galu galā, pastāv taču starpība starp reālu uguni, un uguns ideju, starp reālu apdegumu un to, ka cilvēks sapnī vai iztēlē redz, ka ir apdedzinājies; un ieteikt - ja mums gadījumā uguns liekās tikai ideja, tad iebāzt roku šai ugunī, un iegūt neapgāžamus pierādījumus. Atbilde ir skaidra. Ja reāla uguns ievērojami atšķiras no uguns idejas, tad arī reālās sāpes, ko tā sagādā, ievērojami atšķiras no šīs pašas sāpes idejas. Un tas nekādā veidā nav pamats apgalvot, ka reāla sāpe lielākā mērā, nekā tās ideja atrodas vai var atrasties nedzīvā lietā – ugunī.

Var rasties neizpratne - vai tad neiznāk tā, ka lietas visu laiku te uzrodas, te izzūd. Reiz jau sajūtu priekšmeti pastāv tikai tad, kad tiek uztverti, tad, piemēram, koki atrodas dārzā vai krēsli istabā ir tikai tik ilgi, kamēr tur ir kāds, lai tos uztvertu. Es aizveru acis – un visa istabas iekārta pārvēršas par neko; man vajag tās tikai atvērt, un viss atkal uzrodas. Patiesībā, tā arī ir, un pie tā ir vērts sākt pierast. Jo idejas tēls sintezējas tikai tajā, kas to uztver. Tomēr, pastāv iespēja šo smago triecienu mīkstināt. Jo var pastāvēt bez mums citi, kas uztver šos pašus priekšmetus, ko uztveram mēs, un arī tad, kad mēs neuztveram. Tātad, jāņem vērā nevis viens uztvērējs – es, bet gan visu uztvērēju kopums.

Tikai virspusēja jaunās pieejas izpratne varētu radīt iebildumu, ka pastāv taču daudzas lietas, kas ir izskaidrojamas ar matēriju un kustību, galu galā, vai tad netiek apstrīdēti visi fizikas, ķīmijas un citu lietišķo zinātņu likumi? Atbilde ir tāda, ka nepastāv neviena parādība, kuras izskaidrojums balstās matērijas eksistencē, kuru nevarētu tikpat labi izskaidrot bez šādas matērijas eksistences. Jo izskaidrot kādu parādību nozīmē tikai to, kā parādīt, kāpēc pie tādiem un tādiem apstākļiem mums rodas tādas un tādas idejas. Bet to, kā matērija var radīt to vai citu ideju, to neviens filozofs nevar paskaidrot. Tāpēc ir skaidrs, ka matērijas piesaukšana neienes neko jaunu dabas filosofijā.

Kāds varētu pavaicāt, vai nav nepareizi noliegt visus dabīgos cēloņus, un visu pierakstīt kādām dzīvām būtnēm. Iznāk, ka silda nevis uguns, bet kāda dzīva būtne silda, nevis ūdens dzesē, bet kāda būtne dzesē. u.t.t. Atbilde ir tāda, ka patiesi tā vajag domāt, bet, lai citus nemulsinātu un nedusmotu, tā runāt patiešām nevajag. Mēs taču zinām, ka Zeme pagriežas attiecībā pret sauli, un tomēr sakām, ka Saule riet.

Varētu teikt, ka lielākā daļa pasaules taču uzskata, ka pastāv matērija un lietas ārpus apziņas. Vai tiešām mums būtu jāuzskata, ka gandrīz vai visa pasaule kļūdās? Patiesība ir tāda, ka nemaz jau tik daudzi patiešām uzskata, ka pastāv matērija vai lietas ārpus apziņas. Cilvēki vienkārši tam nepievērš uzmanību, vai arī it kā tic tam neiedziļinoties, vienkārši tāpēc, ka visi it kā tā uzskata. Un otrkārt, kaut arī kāds uzskats ir guvis viennozīmīgu atbalstu plašos cilvēku slāņos, tad tomēr tas būtu vājš arguments šī uzskata

patiesīgumam. Mēs taču bieži redzam, kādus lielus daudzumus aizspriedumu un nepatiesību pastāvīgi un ar lielu noteiktību izklāsta liela virspusēji domājoša sabiedrības daļa. Galu galā, bija laiks, kad Zemes kustība skaitījās par visbarbariskāko bezjēdzību pat mācītu ļaužu vidū.

Iebildums varētu būt tāds, ka mūsu paustie uzskati ir pretrunā ar dažām skaidrām fizikālām un matemātiskām patiesībām. Piemēram, iznāk tā, ka šī jaunā teorija nepieļauj Zemes griešanos. Jo, ja kustība ir tikai ideja, tad taču šī kustība nepastāv, jo Zemes griešanās ideja taču netiek uztverta nekādās sajūtās. Atbilde ir tāda, ka apgalvojums, ka Zeme griežas, patiesībā nozīmē tikai to, ka mēs no astronomiskiem novērojumiem varam izdarīt secinājumu, ka, ja mēs tiktu novietoti tādos un tādos apstākļos, un atrastos tādā un tādā stāvoklī, tik un tik tālu no Zemes, un tik un tik tālu no Saules, tad mēs uztvertu, ka Zeme griežas ap Sauli.

Vēl noteikti varētu pavaicāt, kādam mērķim tad kalpo izcilā augu un dzīvnieku organismu smalkā morfoloģija un fizioloģija; vai tad augi nevarētu augt un mainīt lapas un ziedus, un dzīvnieki izdarīt savas kustības tik pat labi, ja nemaz nepastāvēta to smalkā iekšējā organizācija. Jo, ja jau visas šīs smalkās detaļas ir tikai idejas mūsu galvās, tad tām taču nepiemīt nekāds spēks, lai tās darbotos viena uz otru. Ja jau dzīvās radības spēj ar savu spēku veikt visādas darbības, vai ja visa pasaule kustās un darbojas, kāda liela kopēja spēka dzīta, tad kam visas šīs detaļas, visas šīs smalkās detaļas, precīzās šo detaļu savstarpējās mijiedarbības – tās taču ir tad pilnīgi liekas? Tad jau sanāktu tā, ka meistars, kaut arī viņš ir izveidojis atsperītes, ritentiņus un visu pulksteņa mehānismu, un to salāgojis tādā veidā, ka tam, pēc viņa domām, tie grieztos pareizi un saskaņoti, un rādītu pareizo laiku, tad viņam tomēr nāktos domāt, ka viss viņa darbs nekam nekalpo, un ka pastāv kāds prāts, kurš pārvieto rādītājus un tie rāda laiku. Bet, ja jau tā, tad kāpēc gan šim prātam to nedarīt arī bez tā, ka meistaram bija jāpatērē laiks, jāpieliek darbs, lai radītu šo pulksteņa mehānismu? Kāpēc viens tukšs ietvars nevarētu tam kalpot tik pat labi, kā futlāris, kas pilns ar visādiem ritentiņiem un atsperītēm? Un kāpēc ir tā, ka pie kādas pulksteņa gaitas kļūdas vienmēr atklājas arī kāda kļūda tā mehānismā, kuru veiksmīgi izlabojot, normalizējas arī pulksteņa gaita, un tas pareizi rāda laiku? Patiesība ir tāda, ka, kaut arī visi šie smalkumi un visas šīs detaļas patiešām nav obligāti nepieciešamas, lai noritētu kaut kādas darbības, tad tās ir obligāti nepieciešamas, lai visas darbības norisinātos noteiktā un pareizā kārtībā, saskaņā ar dabas likumiem. Kā mēs to labi zinām, pastāv zināmi vispārēji likumi visai dabīgo procesu ķēdei; tie tiek izzināti dabas novērojumu un izpētes ceļā. Cilvēki tos piemēro, radot mākslīgas lietas, ar ko padara daudzveidīgāku un arī krāšņāku savu dzīvi. Tāpat cilvēki tos piemēro, lai vienkārši izskaidrotu dažādas parādības vai notikumus – un šī izskaidrošana nozīmē tikai to, ka tiek sameklēta šo notikumu atbilstība tādiem un tādiem dabas likumiem. Tātad, lietu

kārtība nepieciešama ja arī ne kādas tiešas darbības veikšanai, tad noteikti nepieciešama tam, lai šīs darbības tiktu veiktas stingrā saskaņā ar nemainīgiem mehāniskiem dabas likumiem.

PAMATĀ IR IZJŪTAS

Lai cik gudrs vai muļķis arī nebūtu cilvēks; lai cik viņš nebūtu reliģiozs vai ateistisks; lai cik viņš nebūtu jauns vai vecs; bagāts vai nabags; glīts vai neglīts; lietišķs vai sapņotājs - viņš, vienalga, ir un paliek Izjūtu mednieks. Nekad visā tūkstošiem gadu ilgajā cilvēces vēsturē neviens filozofs, rakstnieks vai zinātnieks nav varējis izdomāt neko citu. Cilvēku vada izjūtas un tikai izjūtas. Izjūtas ir tikai un vienīgi katra cilvēka savas paša izjūtas. Ja kāds iedomājas par cita izjūtām, tad viņš vienkārši uztver sevī kādu savu izjūtu, kas it kā varētu raksturot un aprakstīt kāda cita izjūtu. Cita izjūtu var tikai daļēji izdomāt, ne izjust. Izjūtam, vienalga, tikai savu izjūtu.

Visa katra cilvēka dzīve griežas tikai un vienīgi ap šo savu izjūtu ansambli. Pilnīgi visas vēlmes var izteikt caur šo - kaut man būtu labāka sevis izjūta! Visvienkāršākās izjūtas šai sakarībā ir viegli izprotamas - lai nebūtu bads, aukstums, lai būtu visādas patīkamas garšas, skaņas, taustes, redzes, smaržas izjūtas - lai būtu apmierināti ar pieciem jutekļiem saistītie instinkti. Lai būtu drošības izjūta, ka šie instinkti tiks apmierināti ne tikai momentāli, bet arī tuvākā un tālākā nākotnē, lai tagad, un arī tuvākā un tālākā nākotnē būtu es pats, jo bez manis paša arī nevar realizēties šie instinkti - tas ir pašsaglabāšanās instinkts. Lai būtu mana tuvākā apkārtnē - sieva, vīrs, bērni, radi, draugi, jo tie visi nozīmē manu potenciālu drošību un veicina manu pašsaglabāšanos. Lai būtu vispirms jau darbs vai citas iespējas, kas dod naudu, bagātību, dažādas mantas - tas viss liels balsts manai drošībai. Kad drošība nodrošināta, man vajag slavu, gudrību un atzīšanu. Tās ir izjūtas, kas mani spēj iepriecināt. Man vajag būt pārākam par citu - draugu, kaimiņu, pazīstamu, arī šīs izjūtas mani spēj iepriecināt. Ja kaut kā izdotos sagādāt sev visas minētās izjūtas, tas principā varētu būt pilnīgi pietiekoši, lai cilvēks justos laimīgs, apmierināts, un apstātos savā ceļā pēc aizvien jaunu un jaunu alku piepildījuma. Tomēr, katrs cilvēks pamazām ievēro, ka liktenis ar viņu apietas visai nekaunīgi. Līdzko kaut kas no iegribētā tiek iegūts, kādu brīdi par to patiešām ir prieks, bet tad tas izzūd, un, lai iegūtu jaunu prieku, viss jāsāk no gala - atkal ir kaut kas jāiegrib, un tad jāpūlas to sasniegt, tad īss prieks, un atkal nekā - viss jāsāk atkal no gala. Un tā bez gala visu mūžu...

Vai tiešām nav iespējams kaut kas drošāks, stabilāks, kaut kas tāds, ko izcīnījis, cilvēks varētu sev arī paturēt? Mēs visi labi zinām, ka ir. Jau zināšanas, jebkura radoša darbība šķiet dodam tādas kā

noturīgākas sajūtas, kaut gan ej nu izvērtē - pārāk daudz arī prasa ielikt, pārāk lielas pūles. Ej nu izrēķini, vai beigu beigās tomēr ir bijis vērts? Tomēr, arī šeit vienalga nav cita guvuma vai zaudējuma mēra - tikai un vienīgi savas izjūtas. Tieši te cilvēks reizēm nošaubās. Radošu aktivitāti, zinātnisku darbu, rakstnieka, komponista darbu mēdz uzskatīt par vērtību pašu par sevi. Un tomēr, vajag tikai patiesi bezkaislīgi un mierīgi iedziļināties sevī, un tur kā grāmatā izlasām - tas, kas tevi bīda šajā ceļā ir tās pašas sevi pārdzīvojamās jaukā izjūtas. Radošais darbs tās sniedz jaukākas un stabilākas. Kāds prasīs, bet kur tad visas radošās mokas. Nu, ja kāds tās patiešām uztver kā sajūtas ar negatīvu zīmi, tad vienalga paliek tam visam pāri stāvošā lielā, dižā pusaizplīvurotā sajūta par to, ka gan jau viss pozitīvais nāks nākotnē. Un šī gaidīšanas, ticības, cerību sajūta jau ir vērtība pati par sevi. Jo gadījumu vairumā jau reāli tāda nākotne taču nemaz neseko, vai arī tā ir pilnīgi absurda. Bet vienalga ir sajūta, un brīnišķīga sajūta, kuru mēs aktīvi uzturam te un tagad.

Nu labi, bet garīgums? Nu, ja runa par ticību bez pamatojuma, kura ir īstā reliģiskā ticība, tad šī ticības un cerības sajūta ir tieši tā, ko nupat aplūkojām. Tā ir tik spēcīga, ka pilnīgi dibināti iemanto mīlestības vārdu. Tā ir laimīga sajūta, kas sniedz mieru un iekšēju atbrīvošanos no nepieciešamības darboties tālāk. Kad cilvēks nepazīst šo reliģiozo sajūtu, neviens, kurš dzīvo savos pamata instinktos, nevar nekādā veidā saprast, kas tas ir, par ko te vispār varētu būt runa. Jo sajūta ir tikai izjūtama, nav cilvēka spēkos to radīt tur, kur tās nav. Un tāpēc nav ko brīnīties, ka šāda pat situācija varētu būt pat ar reliģiozu cilvēku. Nepastāv nekādu ceļu, lai viņš varētu nojaust, ka ir iespējams iepazīt vēl kādas citas, principiāli atšķirīgas sajūtas.

Tas arī viss. Vienalga - vienmēr ir izjūtas, sajūtas. Tā ir tā lielā pazīstamā vai miglaini nojaušamā lieta, pēc kā vienīgā cilvēks tiecās. Un ceļi ir ļoti dažādi. Un tagad tikai viens jautājums. Kas ir cilvēka rokās, kas ir viņa rīki šai ceļā? Tā ir griba. Bet gribai jābūt konkrētai. Un konkrēta griba ir cilvēka radīts iedomu tēls, nākotnes vīzija. Un šī vīzija noteikti ietver sevī gan konkrētu, gan visai nekonkrētu daļu. Un šo konkrēto daļu nu nekādi neizpaust, nerealizēt bez tā, ko mēs ikdienā saucam par domām. Mēs taču neviens nekad neesam varējuši, nevaram, un nekad nevarēsim pilnībā radīt savas izjūtas. Mēs ar domu un iztēles palīdzību radām kādu vēlmju tēlu, un tad kāds mums viņu piepilda vai arī nepiepilda, vai piepilda daļēji. Tikai vēlreiz - nekad to neizdarām mēs paši. Cilvēks nav tāds hermafrodīts, kas pats vēlētos, un pats savu vēlmi arī apmierinātu. Tur pilnīgi noteikti vajag divus. Vienu, kas grib saņemt, un otru, kas dod. Tas, ko es jums te gribu pateikt, ir tas, ka tieši šī ir tā visdaudzsološākā cilvēka iespējamā nodarbošanās, tai ziņā, ka tā var cilvēkam radīt vislielāko cerību saņemt no devēja vislielākās vispār iedomājamās balvas, nu pilnīgi bez limita. Tomēr - pastāv viens pilnīgi skaidrs ierobežojums - nekad nevienam nekas ne visniecīgākajā mērā netiek dots, ja viņš nav papriekš sevī radījis apzinātu vēlmi to saņemt, iegūt. Kā

tad tā? Neurozinātne taču par to saka tā, ka mēs nepārtraukti visu ko saņemam, kaut arī apzināti nemaz nevēlamies. Pilnīgi bez mūsu vēlmes norisinās mums par labu visi dzīvību uzturošie procesi, visas bioķīmiskās reakcijas, visi beznosacījuma refleksi. Bet tas viss ir instinktu līmenī. Apzinātā līmenī ir lūzums, stājas spēkā dabas likums, kurš nosaka, ka saņemt var tikai to, ko apzināti vēlas. Nu, un lai apsteigtu iespējamo neizpratni un jautājumu, tūlīt piebildīšu, ka blakus šim likumam pastāv otrs dabas likums - sauksim to kaut par nemotivētās žēlastības likumu, kad cilvēks reizēm saņem arī to, līdz kam ar savām apzinātajām vēlmēm nebūt nav nokļuvis. Nu un brīnišķīga ir pasaule, un brīnišķīgs ir mūsu liktenis, kas mums ļāvis tajā dzīvot. Iedomāsimies, cik bāla un neinteresanta būtu pasaule, kurā valdītu tikai viens iepriekšējais likums. Tādā pasaulē mēs zaudētu kādu milzīgi nozīmīgu sajūtu, zaudētu jebkuru cerību to iegūt pat vislielākajos un kvēlākajos savos sapņos. Tā būtu tāda pasaule, kurā mēs spēlētu dzīvi ar datoru, un nevis ar dzīvu būtni, kas arī mūs kā tādus uztver, un kurai pašai par to prieks un piepildījums.

MĀCĪBA PAR ZINĀŠANĀM

Katrs cilvēks pazīst ziņkārības velniņu sevī. Kaut kas dzen izjaukt pulksteni, lai paskatītos, kas tur iekšā. Ikdienā tas darbojās skaidri un saprotami. Līdz zināmai robežai. Ja ko uzzināt kļūst grūtāk, interese parasti zūd. Tomēr, mēs taču saprotam, ka, pārvarot pūles, izziņas prieks varētu būt tikai lielāks. Ja nu mēs cerētu uz lielu prieku no lielas izziņāšanas, tad ko tas varētu nozīmēt? Laikam jau kaut kā ļoti būtiska izziņāšanu. Bet kas tas ir, un kā to izdarīt. Un te nāk palīgā filosofija, kura nodarbojas ar pašām zināšanām, un, it sevišķi, tā filosofijas nozare, kas nodarbojas ar paša izziņas procesa izziņāšanu, un ko sauc par gnoseoloģiju, vai par epistemoloģiju (no grieķu ἐπιστήμη - epistēmē, kas nozīmē "zināšanas, saprašana", un λόγος - logos, kas nozīmē "mācība par")."

KAS IR ZINĀŠANAS? Šķiet, ka mēs to saprotam intuitīvi. Un tomēr, intuitīva izpratne ir pietiekoša ikdienai, bet tā ir nepietiekoša, ja gribam jautājumu tvert stipri vien dziļāk, cerībā, ka šīs pūles mūs atalgos ar kādām jaunām, interesantām un patīkamām izjūtām. Epistemoloģija zināšanas definē ļoti konkrēti: kā APSTIPRINĀTU un PATIESU TICĪBU. Tātad - zināšanas nav iespējamās bez ticības, un šai ticībai ir jābūt apstiprinātai un patiesai. To mēs noteikti nekad nebijām tā iedomājušies. Un tagad tūlīt noskaidrosim, kas tad īsti ir ticība. KAS IR TICĪBA? Atkal šķiet, ka mēs to saprotam intuitīvi. Un atkal - šī sapratne ir noderīga tikai ikdienai. Mums ar to atkal ir par maz. Mēģinot izprast dziļāk, uzreiz konstatēsim, ka ticības apzīmējumam tiek lietoti dažādi vārdi ar niansētām nozīmēm. Angliski tie ir vārdi: Faith, Trust, Belief un Confidence. Tā kā tā lieta nebūt nav tik vienkārša... Piemēram, Trust - drīzāk

uzticēšanās starp cilvēkiem - tā ir pārlicība par kāda cita cilvēka rīcību. Varētu tulkot kā uzticēšanās vai labticība, uzticēšanās. Tātad, uz amerikāņu naudas zīmēm uzdrukātais - In God we Trust nozīmē drīzāk šo.

DEKARTA PĒDĀS

Dekartu mēs atpazīstam pēc slavenā teiciena - COGITO, ERGO SUM. Viņš pasludināja pilnīgu cilvēka filosofijas, un līdz ar to, arī visu pārējo zinātņu reformu, nostādot to uz absolūtiem pamatiem, tādiem, par kuriem tālāk vienkārši nav iespējams tikt. Šo prasību Dekarts nodrošināja, radot subjektīvi vērstu filosofiju. Все относящееся к миру, все пространственно-временное бытие есть для меня, значимо для меня, именно благодаря тому, что я познаю его в опыте, воспринимаю, вспоминаю его, сужу или как-либо думаю о нем, оцениваю его, желаю и т. п. Все это, как известно, Декарт называет cogito. Мир вообще есть для меня не что иное, как осознанный в таком cogito и значимый для меня мир. Весь свой универсальный и специальный смысл и свою бытийную значимость он получает исключительно из таких cogitationes. В них протекает вся моя жизнь в мире, в том числе и моя жизнь как ученого - исследователя и теоретика (Huserls, Karteziānskie razmislenija, &8). Декарт пишет: «Под именем „cogitatio“ я понимаю всё то, что для нас, сознающих притом самих себя, в нас происходит, насколько мы об этом в нас имеем сопутствующее знание. Так что не только познание, воление, воображение, но также ощущение здесь то же самое, что мы именуем cogitare» («Начала философии», I, 9). Tātad, Dekarts ar terminu - cogito - nebūt nedomāja tādas darbības, kuras veic arī dators. Manuprāt šādā, uz Dekarta filosofijas pamatprincipiem radītā izpratnē cilvēks nevis cenšas piekļūt tā saucamajai smalkajai, transcendentālai pasaulei un izziņāt to, bet otrādi - viņš pats kļūst transcendentāls ne vien attiecībā pret pasauli, bet pat pret savām sajūtām un izjūtām. Ar šādas fenomenoloģiskās εποχή (epochē) palīdzību cilvēks reducē savu dabīgo cilvēcisko Es un savu dvēseles dzīvi - savas psiholoģiskās pašizziņas valstību - pie sava transcendentāli - fenomenoloģiskā Es, uz transcendentāli - fenomenoloģisko pašizziņas pieredzes valstību. Объективный мир, который есть для меня, который когда-либо для меня был и будет, сможет когда-либо быть, со всеми своими объектами, черпает, как уже было сказано, весь свой смысл и бытийную значимость, которой он для меня обладает, из меня самого, из меня как трансцендентального Я, впервые выступающего с началом трансцендентально - феноменологического εποχή (Huserls. Karteziānskije razmislenija, &11).

Tātad, manā terminoloģijā, es pēc būtības nošķiru sevi, savu Es no sava NeEs (vai sava Likteņa), ieņemot šo abu turpmākās savstarpējās sadarbības skaidras un godīgas izejas pozīcijas (A. Aldersons. Racionālais irracionalisms, Rīga 2012; 238. lpp.; ISBN 978-9934-8328-0-2A).

Tas ir tas, ko mums pēc visas taisnības vajadzētu saprast un stādīties priekšā, tas, ko Dekarts patiesībā apzīmēja ar vārdu - cogito, ko mēs mēdzam vienkāršoti tulkot kā - domāju. Iespējams, ka tieši šī neizpratne un neiedziļināšanās tad arī ir radījusi savdabīgo nostāju pret domāšanu daudzu garīgā ceļa meklētāju un gājēju vidē. Gan atsevišķās reliģiskās mācībās, gan mūsdienu modernajā ezotērikā, un pat kultūrā ir izveidojies un nostabilizējies viedoklis, ka domāšana nav tas labākais ceļš cilvēka garīgai augsmei, jo īsto patiesību var atklāt tikai ar sirdi. Tiesa, tiek atzīts, ka domāšana ir milzīgs spēks, bet tas atkal tūlīt tiek tūlīt novirzīts uz "labām domām" tīri sadzīviskā plānā - domāt labi par citiem, domās vēlētiem viņiem labu. Tas ir jauki. Tomēr, šī patiesībā ir ikdienas, sadzīves dzīvošanas forma. Šī ir pilnībā psiholoģijas, psihoterapijas, psihiatrijas, psihosomātikas, psihofizioloģijas zinātniskās izziņas un praktiskās darbības sfēra. Un šai sfērai kā satelīti piekļaujas dažādi nezinātniski (ne labāki, ne sliktāki - vienkārši citādāki, kāda nu kuram ir izvēle) virzieni - pamatā dziedniecība, ekstrasensija, daļa ezotērikas un reliģijas. Šie psiholoģiskie stāvokļi ir šķirti no priekšstatiem, kādi veidojas cilvēkā Dekarta radikālās metodes ietekmē.

Tīrā domāšanas pasaule, tās izpēte, arī praktiska izmantošana vienmēr ir bijusi filosofijas ietekmes sfēra. Arī šeit pamatā atrodas zinātniskais, jebšu akadēmiskais kodols, ap kuru atkal spieto neprofesionālu entuziastu bars. Tikai pastāv ļoti liela atšķirtība starp entuziastiem - pašdarbniekiem filosofijas un psiholoģijas sfērās. Pirmo ir ļoti maz, otro, savukārt, ir milzīgi daudz. Jo otrā pieļauj balstīšanos uz individuālām, nekonkrētām izjūtām, kamēr pirmā neizbēgami ir konkrēta. Tikai konkrēta un pareiza doma dod konkrētu un pareizu rezultātu. Lai viss būtu pareizi, ir jāzina dabas likumi, arī filosofijā, un tas daudziem šķiet garlaicīgi. Jo mēs paši tur it kā nekas neesam. Esam atkarīgi no likumiem. Bet gribam būt paši lieli. Vai te tomēr paši netaisām sev lamatas?

PAŠAM SAVI DARBA RĪKI

Katram amatniekam darba rīku komplekts ir viņa lielākais lepnums. Meistars ir no malu malām savācis, pielāgojis tieši sev vispieņemamākos instrumentus, sakārtojis tos, uzasinājis, notīrījis. Ja Tu gribi būt savas laimes kalējs, arī tev jāklūst meistaram. Arī tev vajadzīgi savi instrumenti, paša savākti, sakārtoti.

Savas laimes kalēja instrumenti ir sava griba. Tā kā to acīm nevar ieraudzīt, ausīm sadzirdēt, tad to grūti aptvert, satvert, lai noturētu, iepazītu, padarītu par savu. Tam kalpo domas, kas uztveramas kā iekšējā balss, kas reizēm izpaužas kā konkrēti vārdi, reizēm kā nenoteikti jēdzieni.

Tomēr nav tik viegli. Iekšējā balss rāda ne tikai Tavu gribu, bet arī Tavu likteni. Šis ir tas lauks, kur Tava laime aug. Liktenim savi rīki, Tev - savi. Šis ir vienīgais, ko Tu zini pilnīgi droši. Tāpēc jebko, ko Tu iedziļinoties atklāj šajā darbības laukā, Tev ir jāizsver gribas - likteņa mijiedarbības svaros,

Ja Tu patiešām jūties laimīga, ja Tu patiešām jūties laimīgs, tad Tu domā tik un to, cik un ko Tev ir jādomā. Bet, ja Tu nejūties tāda, vai ja Tu nejūties tāds, tad tieši šeit ir tam iemesls.

Un, ja tas ir tā, tad tieši te ir iesākums domām, kas var stāvokli mainīt. Iesākumā ir jāpierod pie pirmās domas, kas Tevi ievirzīs šajā ceļā - neviena cilvēka spēkos nav mainīt itin neko citu, kā tikai savas domas.

Lai ietu tālāk, šeit ir jāpakavējas. Šī doma ir jāpieņem. Tā ir jāpadara par savu. Tā ir tik ilgi no visām pusēm jāpārdomā, jāizjūt un jāizdzīvo, kamēr tā kļūst sev par aksiomu. Aksioma nozīmē to, ka nekad, nevienā gadījumā, nevienā situācijā nav citādi, nevar būt citādi, Tu tai tici, uzticies pilnīgi un galīgi. Tad tas var būt drošs Tava tālākā domu ceļa pamats.

MATERIĀLISMS UN IDEĀLISMS

Reāli ir tā:

- a) ir tas, kas pastāv neatkarīgi no mums, tā ir likteņa daļa;
- b) ir tas, kas atkarīgs no mums - tā ir mūsu daļa;
- c) ir tas, kur šie abi savijušies, tā ir mūsu kopīgā dzīve ar likteni, mūsu ikdiena, un citāda jau tā nekad arī nevienam nav bijusi.

Dažādi filosofijas virzieni rodas tikai no tā, ka dažādiem filosofiem šīs proporcijas dažādās dzīves jomās ir dažādas. Un no tā nerastos nekādi virzieni, ja daži cilvēki nepieņemtu, ka, tā kā ir viņam, tā ir vienīgā iespējamība, ka tā ir jābūt visiem, citādi viņi ir nepareizi. Ja to atmet tad ar iepriekš minēto pietiek - te, liktenis, un dažādās dzīves jomās dažādas mainīgas mūsu proporcijas, attiecību savdabības.

Nu un tomēr, intereses pēc, praktiski izsekosim, kā tad tas notiek, ka uz šī vienkāršā un skaidrā pamata sarodas vesels birums dažādu filosofiju, kas pie tam vēl viena otru apstrīd un dažādi apkaro? To analizēsim citā rakstā.

Tas, ko mēs saucam par matēriju, tā ir likteņa daļa. Neviens filosofs to nekad nav noliedzis, tikai katrs ir citādi saucis. Un ja kāds aizfilosofējas tik tālu, ka pēc viņa tādas nav, nu tad ar viņu tiešām nav labi. Tā likteņa daļa mums visiem ļoti līdzīga, tāpēc, ka mēs paši līdzīgi - mums vienādi sajūtu orgāni.

Pirmais uzbrukums, kāds jāpārdzīvo ideālistam no ikdienas sadzīves materiālistu puses ir sekojošs: "Viņš taču nav pie pilnas sajēgas, ja jau noliedz visu to, kas mums ir apkārt, ko mēs redzam, dzirdam u.t.t., ko redz visi normāli cilvēki, ko apstiprina jebkurš veselais saprāts, ko miljons reižu ir pierādījusi zinātne, utt., utjpr. Dīvainākais šai lietā ir tas, ka nekad, nekur, un nekādos laikos itin neviens ideālists neko tādu, un pat kaut ko līdzīgu nav teicis. Te no materiālista puses ir klasisks dialogs, kad cilvēks pats uzdod jautājumus, un pats arī atbild.

Grāmatās mēs lasām arī citu aprakstu:

- a) materiālists uzskata, ka primārs ir materiālais, ideālais ir sekundārs;
- b) ideālists uzskata, ka ideālais ir primārs, materiālais ir sekundārs.

Bet, lai vispār tiktu līdz šādai izvēlei, vispirms ir jābūt pārlicībai, ka vispār pastāv divi pirmsākumi - materiālais un ideālais. To bieži neiedziļinoties pieņem kā pašu par sevi saprotamu. Bet tālu ne visi filosofi tā uzskata. Pastāv monisms - uzskats, ka eksistē tikai viens pirmsākums - vai nu materiāls, vai nu ideāls.

Monismi arī ir divi:

- a) viss ir materiāls;
- b) viss ir ideāls.

Pamata formula ir šāda: ikdienas dzīve domāšanas un izjūtu ziņā principā norit vienādi gan materiālistam, gan ideālistam, gan tādām, kas par to ne domā, ne ko zin.

Atšķirības ir šādas:

a) ja materiālists - monists grib kaut ko sev par labu izspiest no filosofijas un garīguma, tad viņš cenšas to darīt, izmantojot materiālismā ierastus ceļus – parasti, izsmalcināt enerģijas, bet tomēr - nonākot pie materiālā/ideālā pārejas atduras kā pret sienu, jo nekad neviens to nav varējis pārvarēt tik labi, lai pats spētu noticēt - tāpēc materiālists principā nesaprot ideālistu; viņš pats sevi un citus kā garīgas būtnes saprot teorētiski, bet iedzīvoties nevar.

b) ja ideālists - monists kaut ko grib izspiest sev par labu no filosofijas un garīguma, tad viņam nav nekur jāiet, lai kārtotu kādus rēķinus ar materiālismu; tāpēc visa šī garīgā darbība notiek momentā un dabīgā veidā; materiālistu viņš saprot labi, jo praktiska dzīve ideālistam nav sveša.

c) ja duālists materiālists to dara, tad viņš rīkojas tāpat, kā monists materiālists - viņam ideālais ir tikai teorētiska koncepcija;

d) ja duālists ideālists to dara, tad viņam ir daudz vieglāk kā duālistam - materiālistam, viņam dzīve norit pamatā tāpat kā ideālistam monistam, tikai paliek vēl šī nervus bojājošā teorētiskā pretruna, no kuras viņš var izvairīties, atslēdzoties no matērijas meditācijā, lūgšanā, un citos reliģiskos un pašattīstības rituālos.

Secinājums: Būt ideālistam monistam ir izdevīgāk, garīgā dzīve ir dabiskāka un patīkamāka, un vienlaikus praktiskā dzīve ir vismaz tikpat laba un normāla, kā citiem trīs veidiem, bet bieži ievērojami labāka. Kļūt par ideālistu monistu, par starta laukumu izvēloties vienu no trim minētajiem uzskatiem, ir ļoti grūti, pat neiespējami. Tas ir ļoti neracionāls ceļš. Tā kā katrs cilvēks, kas sāk domāt par garīgo attīstību, vienalga, izvērtējot sevi, atrod sevī daudzas no šo trīs īpašībām, tad viņam paliek tikai viens ceļš - RESET POGA. Es piedāvāju transcendentālās redukcijas ceļu. Lieta tāda, ka šie trīs ir izdomāti, pārņemti, pat iedzimti. Bet tas viens - ideālisms - monisms ir dabīgs – tik ļoti dabīgs, ka viņam vispār nav nepieciešams nekāds apzīmējums, nekāda -isma birka. Kad cilvēks iedziļinās attīrītā sevī, tad viņš tur redz šo, un neko citu. Tad tur var lasīt kā grāmatā, un veidot sev jaunu dzīvi un uzskatu sistēmu. Priekšrocība ir tā, ka tur nekas nav jāpieņem uz ticību, tur visu var pārbaudīt. Kvalitāte, tas, cik visas šīs saņemamās zinības būs tīras, ir atkarīgs tikai un vienīgi no transcendentālās redukcijas kvalitātes un no savas labās gribas. Un tas ir pilnībā katra paša rokās!

FILOSOFIJAS VIRZIENI UN MŪSU ATTIEKSME

DZĪVES FILOSOFIJA

Šopenhauers - krusttēvs. "Ja reiz fenomēnu pasaule - tie ir priekšstati, tad vienīgā mums zināmā "lieta sevī" - tā ir pasaules griba". Tēma viena : intuitīvi sasniedzamā dzīve (Bergsonam arī - Duration (fr.) - ilgstamība) kā vienota un dinamiski attīstoša realitāte. Vācu Fridrihs Nīče (1844-1900) - tieksme pēc varas un sociālā esamība kā radošais pirmsākums. Anrijs Bergsons, Nobela prēmijas laureāts (1859-1941) - dzīves alka, intuitīvisms un paskaidrojumam alternatīvs izpratnes princips. "Dzīvi nevar satvert ar intelektu. Intelektis spēj radīt netiešus un vispārīgus jēdzienus, tā ir saprāta darbība, bet reproducēt

realitāti visā tās ierobežotībā un universālismā var tikai pārradot to no jauna. Tas ir pa spēkam tikai intuīcijai, kas, būdama tiešs priekšmeta pārdzīvojums, iespiežas tā intīmajā būtībā. Bergsons - garīgā dzīve - indeterminisma karaļvalsts.

Mūsu - transcendentālistu attieksme: Tieši tā, nekādu pretrunu ar Es, Liktenis un to saspēle. Liela loma likta uz Es, tas tiek izmantots lieliski! Pēc Bergsona liktenis piespēlē neskaidras sagataves, intuīcija tās atklāj. Līdz ar to daudz garīgu baudījumu, lieliska saspēle, bet bieži arī sitienu (lai nebūtu pārāk vienmuļi, un pārāk neceltu degunu gaisā). Kopumā filosofija visai pasaulīga un egoistiska, ja galīgi nepēta to, kas varētu interesēt Likteni, ir pilnībā aizņemti ar sevi, un ar attiecību kārtošanu ar citiem cilvēkiem.

NAIVAIS REĀLISMS

Mēs uztveram pasauli, kāda tā ir. Mūsu apziņai ir tieša pieeja realitātei. Tas patiešām ir absolūti adaptēts un nepieciešams mūsu ikdienas dzīvē, bet ir nepietiekams mūsu gribas pilnīgākai realizācijai.

IDEĀLISMS

Vienīgā realitāte ir apziņas/ideālā (ideju) realitāte. Nepastāv pamats, lai saprātīgi ticētu ārējai pasaulei. Iedalās: Klasiskais ideālisms (platonisms, neoplatonisms), Subjektīvais ideālisms, Ideālisms zinātnes filosofijām Transcendentālais ideālisms un Objektīvais ideālisms. Objektīvais ideālisms iedalās: Absolūtais ideālisms, Aktuālais ideālisms, Plurālais ideālisms. Tā kā jaunā sistēma vispār nostājas pāri jebkādiem -ismiem, tad tur šis viss pamazām atkrīt. Bet – ar vienu, ļoti stingru nosacījumu – lai varētu atkrist, pa priekšu dziļi un pamatīgi jāizmācās, jāizprot, jāizjūt, jāizdzīvo.

POZITĪVISMS

Auguste Comte (XIX gs). Zinātnes filosofija, kas balstās gan sociālajās, gan dabas zinātnēs, informācija, kas iegūta no sensorās pieredzes, loģiskām un matemātiskām darbībām, ir vienīgais autoritatīvais zinātnes pamats. Patiesas zināšanas ir tikai zinātniskas. Pamats Loģiskajam pozitīvismam, Konstruktīvajam empiricismam (mūsdienās) un Postpozitīvismam.

Mūsu attieksme: Par Es te vispār nekā nav. Viss ir cenšanās izziņāt Likteni, bet tikai to, kurš ir absolūti kopīgs visiem cilvēkiem. Derīgs praktisks virziens, bet garīga te vispār nekā nav, jo nav attiecību starp Es un Likteni. Liktenim tiek pētīts tikai virsējais slānis, absolūti neinteresējoties par likteņa interesēm, tieksmēm, par nolūkiem attiecībā uz Ne-Likteni.

LOĢISKAIS POZITĪVISMS

jebšu loģiskais empiricisms, zinātniskā filosofija, neo-pozitīvisms. Sākās ar Vīnes pulciņu 20. gs. sākumā. Hans Hahn, Moritz Schlick (Vīnes grupa). Hans Reichenback (Berlīnes grupa). Otto Neurat. Opozīcijā visām metafizikām (nevis kā nepareizām, bet kā bezjēdzīgām). Ideja: zināšanām jābūt iekodētām vienkāršā standartizētā zinātnes valodā (Ludwig Wittgenstein idejas), un valoda ir racionāli jāpārveido, aizvietojot parasto valodu ar standartizētu. Līdz 50-m gadiem - vadošais virziens ASV. Tomēr nespēja izdarīt to, ko paredzēja.

Mūsu attieksme: pirmkārt jau standartizēta valoda bija sīki izstrādāta Leibnicam. Bet pēc būtības - te ir tikai praktiskā dzīve un zinātne. Un tur visam tā arī laikiem būtu jābūt. Tātad, te nemaz netiek pētītas attiecības starp Es un Likteni, pēta tikai likteni, dabu, pasauli. Un vienalga, vai sauc to par materiālu, vai loģiski pozitīvu, tie ir tikai vārdi, no kuriem nekas nemainās. Būtiski, ka paša Es loma te ir minimāla, un tāpēc grūti ar panākumiem. Praktiskas lietas noteikti var iegūt, bet garīguma te nekāda nav.

FENOMENĀLISMS

Tas izauga no Empīricisma radikālās formas un Loģiskā pozitīvisma. Fizikāli objekti neeksistē paši par sevi, bet gan kā uztveres fenomēni, vai sensorie stimuli. Sākas no George Berkeley (subjektīvais ideālisms), ko attīstīja David Hume. Tad John Stuart Mill (1806-1873), (theory of perception) - klasiskā fenomenālisma pamats. Tad Kants (epistemoloģiska teorija par zināšanu iespējamību) - "epistemoloģiskais fenomenālisms," transcendentālā estētika = telpa un laiks, kas ir a priori formas un preconditions visām sensorajām pieredzēm, "attiecas uz objektiem tikai tādā mērā, ka tie tiek uzskatīti par fenomēniem, bet nereprezentē lietas sevī. Kamēr Kants uzstāja, ka zināšanas ir iespējamās tikai par fenomēniem, viņš nenoliedz un neizslēdz objektu eksistenci, kas nav izzināmi ar pieredzes palīdzību (lietas sevī kā noumena). Bundle theory (18. gs. David Hume).

Mūsu attieksme: Fenomenālisms tālāk pēc Kanta pamatīgi pilnveidojās, un tas ir vistuvākais mūsu pieejai, un mūsu ieskatā visnoderīgākais, gan teorētiski, gan praktiski, no filosofijas virzieniem.

DOMĀŠANAS PRIEKŠS UN LAIME – FILOZOFISKĀ TERAPIJA

Te ir domāta iespēja sasniegt laimi nevis ar praktisku domāšanu, caur materiālu labumu gūšanu, bet caur tīri abstraktu domāšanu – filosofēšanu. Tas nozīmē to – saprast kā to izdarīt, un pēc tam iestrādāt sevī speciālu domāšanas sistēmu, kas dos iespēju izjust jebkuros apstākļos iespējamo augstāko laimes, miera un apmierinātības sajūtu. Tātad, te ir runa par kādu noteiktu FILOZOFISKO TERAPIJU.

Šis terapijas veids darbojas pie nosacījuma, ja cilvēks ir nodrošināts ar absolūto dzīves minimumu – mitekli un uzturu. Bez tam, nepieciešama minimāla fiziska un garīga veselība. Ja šādi apstākļi nav, tad visādi jācenšas tos sagādāt, vai nu pirms filozofiskās terapijas uzsākšanas, vai paralēli tai.

Pamattēze ļoti vienkārša. Ja jau tev kādā brīdī domāšana ir lieka, tā nav aizņemta ar obligāto praktisku apceri, tad pastāv divas saprātīgas iespējas, kā no tās izspiest sev labumu:

1) Atslēgties no domāšanas, atpūsties, un gūt prieku un laimi ārpus domāšanas. Te ietilpst ļoti daudz kas, praktiski viss, ko mēs parasti darām. Māksla, mūzika, lielākā tiesa reliģiju, dabas izjūta. Te ietilpst arī alkohols, nikotīns, dejas, flirts, sekss, narkotikas.

2) Izveidot tādu domāšanu, kas dos prieku. Priekšrocības – pieietams katram, neatkarīgi no naudas, vecuma, dabas dotiem talantiem (Jo tas, kam nav šādu iespēju talanta trūkuma dēļ, to, vienalga, nekad nesapratīs. Ja jūs šis aizvaino, tad esiet droši, jums šis talants ir noteikti).

Gala rezultātā, gan pirmā, gan otrā sistēma uzturas ar laimes sajūtu. Abās ir pacēlumi un kritumi. Katrs pats var izvēlēties, kur viņš var cerēt gūt lielāku laimi.

IEVADS FILOZOFISKAJĀ TERAPIJĀ

Šai terapijai pēc savas neirofizioloģiskās būtības ir liela līdzība ar HOBIJU. Tas ir tā – ja cilvēks ir pārvarējis kādu pirmo nelielo barjeru, tad viņam ieslēdzas INTERESE, pie tam, viņš sāk aizvien vairāk un vairāk iedziļināties diezgan šauros jautājumos, un tas rada jau diezgan lielu miera un laimes sajūtu. Tas ir pēc tā principa – vajag tikai iedot velnam mazo pirkstiņu.

NEIROFIZIOLOĢISKĀ TEORIJA.

Visvispārīgākajā veidā teorētiskā bāze ir šāda. Pastāv divi pozitīvu emociju gūšanas priekšnoteikumi: a) jābūt vēlmei; un b) jābūt iespējai to apmierināt. Varētu likties, ka, lai nu kas, bet vēlmes mums vienmēr ir vairāk kā vajag, ka tikai varētu tās apmierināt. Visa cilvēka dzīve ir vērsta uz šo apmierināšanu.

Vēlmes ir ārējas un iekšējas.

ĀRĒJĀS VĒLMES.

Dzīvoklis, mašīna, vasarnīca, jauns un skaists vīrs vai sieva, vara, gods. Tā tā dzīve rit. Tāda ir ikdiena. Prieki un bēdas, puņķi un asaras. Optimisms un pesimisms. Likteņa izredzētie un pabērni. Skaisti sapņi un dziļas vilšanās. Lieta vēl tāda, ka ne jau vienmēr mēs te esam stāvokļa noteicēji. LIKTENIS tomēr savu dara noteikti un nepielūdzami. Tu vari būt kļuvis bagāts smiedamies, un tu vari visu mūžu likt

kapeiku pie kapeikas, lai beigās tikpat visu nozaudētu. Veiksminieks, bez šaubām, par veiksmes pamatu uzskata savu izveicību, gudrību. Bet varbūt, viņš ir vienkārši veiksminieks. Neveiksminieks var vainot sevi savā neizdevušajā dzīvē, bet varbūt viss ir daudz vienkāršāk – viņš ir vienkārši neveiksminieks. Ne vienmēr cilvēks ir apstākļu kungs, ja runa ir par šādiem laimi nesošiem ārējiem apstākļiem

LAIMES GŪŠANAS PROBLĒMA. Šim laimes gūšanas ceļam ir viena ļoti stipra vājā vieta – visu laiku kāpj vēlmju deva, tāpēc to apmierināšana prasa aizvien lielākas pūles. Līdz ar to ir grūti pastāvīgi uzturēt laimes sajūtu. **KONFLIKTS** – tā kā vēlmes ir ārējas, tad lauks, uz kuru tās vērstas, var pārklāties ar citu cilvēku vēlmēm, radot konfliktus.

IEKŠĒJĀS VĒLMES..

MŪSU ROBEŽAS. MŪSU „ES” vai kodols.

Uz reizi jānoskaidro sev pirmais jautājums. Kur velkam robežu?. Vai manas rokas, kājas, vēders un galva ir iekšējais? Pēc manas teorijas – noteikti nē. Mēs jebkurš neesam kungs pār šīm lietām. Tās pilnībā ietilpst ārējo vēlmju laukā. Kas paliek? Ja kādam nekas nepaliek, tad arī nepaliek. Ja tomēr gribas, lai paliek, tad veicināt šādas gribas vai vēlmes piepildīšanos, un, līdz ar to, apmierinājuma un laimes sajūtas ģenerēšanu, ir ikkatra spēkos. Vispār – šādas vēlmes nekad nav un nevar būt par daudz. Tas ir ļoti spēcīgs praktisks vingrinājums, laimes apmācības vingrinājums. Tā ir vēlme, kuru praktiski nevar pārsātināt. Te mēs jau saduramies ar iekšējo vēlmju kardinālo atšķirību no ārējām vēlmēm, un ar to kardinālo priekšrocību laimes sajūtas ģenerēšanā – iekšējās, garīgās vēlmes NAV LĪDZ GALAM PIEPILDĀMAS, tās nekad neapnīk.

Mīts – garīgās vēlmes un to piepildījums nav pārbaudāmi. Patiesībā, garīgas patiesības pārbaudās gluži tāpat, kā tas notiek ar fiziski uztveramiem priekšmetiem. Kritērijs abos gadījumos ir **ATKĀRTOJAMĪBA**. Ja kāds cēlonis atkal un atkal rada vienas un tās pašas sekas, tad mēs ikdienā šo stāvokli saucam par realitāti. (Es zinu, ka galds ir te, un ka tas it tieši tāds, tāpēc, ka cik gribu reižu varu tam pieskarties, un sataustīt tās pašas iedarbības uz receptoriem). Bet ar domu taču ir tāpat. Ja es atkal un atkal radu vienu domu, tā konsekventi rada nākošo utt., tad es šādus domu savstarpēji apstiprinošos lokus tikpat pamatoti varu saukt par reāliem. Tātad – realitāte vai nerealitāte nebūt nav vai nu tikai materiāla vai tikai ideāla. Tā ir vai nu atkārtojamība, vai ne – atkārtojamība.

Vēlme pēc atkārtojamības mums ir iedzimta. Līdz ar to, tās sameklēšana vai nu domās vai apkārtējā pasaulē mums dabiskā veidā rada prieku vai laimi. Tagad jautājums ir tikai par to, cik **FILIGRĀNU**, cik **IZSMALCINĀTU**, cik **DROŠU** un cik **NOTURĪGU MĒS SPĒJAM SEVĪ RADĪT ŠO LAIMES SAJŪTU**. Te nāk palīgā vēl citi instrumenti. Un galvenais – **TICĪBA**.

Ticība ir divu veidu: ticība bez pārbaudes, un ticība ar pārbaudi. Ja kādam radies priekšstats, ka ticība un zināšana ir pretmeti, gribētu likt priekšā to vēlreiz pārdomāt. Ja es esmu pārbaudījis, ka tas galds te ir, tad es tam ticu, es par to esmu drošs. Kas tad ir ticība neirofizioloģiski. Ja es neticu, tad pirms kāda lēmuma pieņemšanas – vai ko izdarīt praktiski, vai pirms – kur tālāk virzīt domu, tad man ir jāpārbauda, vai nu tikai domās, vai arī praksē, dažādi varianti. Līdz ar to, jāmeklē asociatīvas saites starp daudzām un dažādām smadzeņu daļām. Ja esmu drošs, tad DROŠI IESLĒDZU VIENU, DAUDZKĀRT IEPRIEKŠ ATKĀRTOTU CEĻU. Ja tas aizvien un aizvien apstiprinās – tad arī mana ticība pieaug. Ja neapstiprinās vēl un vēl, ticība sāk šķobīties. Tā ir mūsu ikdienas praktiskā ticība, bez kuras mēs neko nespētu padarīt. Patiesībā ir tā, pirms jebkuras darbības mums zemapziņu uz mirkli caurstrāvo šis jautājums: ticu vai neticu? Vai roka salieksies, ja to gribēšu? Jā, ticu, ka salieksies. Un nav jāpārbauda. Ticu, un notiek. Varbūt ne tieši kalni pārbīdās, bet mana roka gan man klausā. Un, ja neticēšu – taču neklausīs (kā tas ir iespējams pie hipnozes).

Tātad, ir iespējams izveidot šādu iekšējo vēlmju piepildījumu ceļus, un pēc tam tos apaudzēt ar ticību. Kad tas viss ir paveikts – MŪSU RĪCĪBĀ IR ĪSTA NEPĀRTRAUKTI vairāk vai mazāk jaudīgi strādājoša LAIMES MAŠĪNA.

Līdz ar to – nākamais solis ir – izveidot filigrānu domāšanas sistēmu, kas ir droša, kurai bez raizēm var uzticēties. Kur ņemt bāzi. Domāšana tāpēc jau ir domāšana, ka tā ir KONKRĒTA. Kā tikt vaļā no pretrunas. Doma iekšējas, un reizē konkrētas, drošas atkārtojamības testā? Nu vienkārši – domām jābūt pārbaudītām. Man šķiet viena vai simts cilvēku dzīves ir par mazs laiks, lai to veiktu. Tātad, par pamatu jāņem ne jau sevis izdomātas, bet ESOŠAS ZINĀŠANAS par šādām lietām. Un te nebūt nepietiek ar vienu, divām, piecām vai simts kādām filozofiskām vai reliģiskām domām vai dogmām. Katrai domai ir kādi pretmeti, visu var apstrīdēt. Viens gudrais teica tā, cits atkal par to pašu pavisam otrādi. Tomēr, ir sistēma, kas to visu ievēro. Kur tā radās, kas to izdomāja. Tā ir tik dziļi iesakņojusies, ka jāsaka drīzāk, tā ir bijusi vienmēr. Atsevišķa cilvēces daļa to vienmēr ir zinājusi. Un arī mūsdienu sabiedrībā ir ļoti daudzi, kas to lieliski pārvalda. Vienkārši mēģināsim atcerēties un saprast.

Kas īsti notiek tai momentā, kad doma pieķeras kādam vienam objektam, un tiek aizrauta tam līdzī. Tā ir gandrīz vai ikkatra cilvēka ikdiena, kad viņš nav spiests aktīvi koncentrēties. Veicot jebkuru mērķtiecīgu darbu, tas tā nenotiek. Doma vada procesu, iet pa precīzi iestrādātām sliedēm un shēmām. Bet, nonākot brīvākā situācijā, atbrīvojas samērā nejaušu asociāciju plūsma. Tad cilvēks it kā atbrīvojas no pienākuma pašam vadīt savu domu, tā aiziet tādā kā autopilotā. Tas ir brīvu asociāciju stāvoklis. Tā ir kā atpūta. Un jautājums tikai viens – vai autopilots darbojas veidā, kas nes bēdas, vai šis pats autopilots darbojas veidā, kas nes laimu. Tātad, mācāmies IESTĀDĪT SAVU AUTOPILOTU LAIMES VIRZIENĀ!

DOMU LOKI. DZĪVES ARITMĒTIKA

Kā izveidot šādu autopilotu? Vienkārši jāapsēžas, un nedaudz jāpadomā. Jo mums taču ir dots vismaz viens līdzeklis, lai to varētu izdarīt. Piekritīsiet man, ka varbūt reizēm ir grūti piemēroties kaut kam mazam. Lielam daudz vieglāk. Jo lielāks likums, jo tas noteiktāks, drošāks, jo plašāka tā darbības sfēra. Universālie likumi jau būtībā ir acīm redzami. Tie redzami pilnīgi visur. Grūti tikai tos pirmo reizi definēt – nosaukt ar vārdiem. Pēc tam katrs pats var tiem noticēt, tos pārbaudīt, un, pārliecinoties par to patiesumu, noticēt tiem vēl vairāk, tad atkal pārbaudīt, noticēt jau ļoti stipri, - ticēt. Un tas, kā mēs labi zinām no rakstiem, ir milzīgs spēks – kalnus mēs tā varētu pārbīdīt kā spēļu klucīšus. Interesanti ir tas, ka uzstādīt sev kādas problēmas, un, tās atrisinot, būt laimīgiem – šis likums ir universāls. Tāpēc, to ir izdevīgāk darbināt augstākās sfērās, kur likumi ir skaidrāki un drošāki. Tāpēc arī mūsu LAIMES MAŠĪNA te strādās drošāk.

Arī ar definēšanu nav problēmu. To iepriekšējās paaudzes ir sen sen jau izdarījušas. Vienkārši, katra paaudze to lieliski aizmirst, un atklāj, un atklāj, un atkal atklāj no jauna. Nav jau nekādas debesu gudrības. Nav jau mums lemts izprast un pieņemt šos noteikumus uz kaut kādu pārdabisku spēku, uz kaut kādu dievu vai eņģeļu vai velniņu piemēra. Tiem ļausim dzīvot viņu pašu dzīves. Mums ir pašiem savas. Ar to pilnīgi pietiek; neviens neliek mums minēt tik grūtas mīklas, ka galva kūp. Bet mazliet vērības tomēr tiek no mums prasīts. Te mēs vienkārši piemērojam ANALOGIJAS LIKUMU, kas arī būtībā ir ABSOLŪTS LIKUMS – KAS APAKŠĀ, TAS AUGŠĀ. Un tāpēc, mēs varam, balstoties uz mums ierastām, ikdienā dzīvē un dabā vērojāmām norisēm, atvasināt GARĪGUS LIKUMUS. Tas notiek šādi:

Cilvēks iepazīst pasauli. Kustības cikls - ir tādi pamata nosacījumi, kuriem iet cauri ikviens cilvēks. Katrs mazliet savādāk, bet principā visi vienādi. Tie ir tādi:

Cilvēks pašizziņas procesā (1) izveido sev kādu attieksmes veidu pret pasauli vai pasaules izpētes veidu, padara to par savu darbības lauku, par savu iekšējo zinātni (2), un, pateicoties tam, kļūst ražīgs(3), rada visādas idejas, līdz ar to iegūstot kaut kādu autoritāti (4) savās vai arī citu acīs. Uz šīs autoritātes pamata cilvēks attīsta savu jūtu pasauli, kā mēdz sacīt, izveido savu pentagrammu(5), bet, līdzko tā ir noformējusies, tā šis cilvēks aci pret aci ir spiests nostāties turpmākā ceļa izvēles priekšā (6). Pieņemsim, ka cilvēks izvēlas „labo” ceļu, un tādā veidā pārvar sevi, kļūst par uzvarētāju (7) vai nu tikai pats savās, vai arī apkārtējo acīs. Idejiskās attīstības ceļš ar šo tad arī ir noslēdzies. Bet dzīves ceļš ar šo nebeidzas. Uzvarētājs (7) sāk savu formālās pašizaugsmes ceļu, nodibinot likumību, radot un uzstādot nosacījumus(8) vai nu tikai pats sevī, vai arī vidē, kurā viņš tālāk darbosies. Tāda likumība garantē šai videi kaut kādu ētisko normu līmeni, no kuras tad arī cilvēks varēs atsperties, lai taisītu lēcieni jaunus,

daudz augstākos formālās ētikas līmeņos. Tiekme pilnveidoties noved pie spēcīgas, sistemātiskas pašattīstības, kaut kādas iekšējas vai ārējas iesvētīšanas - iniciācijas (9). Pēc šīs iniciācijas (9) seko iegrimšana kādā slēgtā sistēmā (10) – noslēgtā izziņas vai darbības pasaulē. Šī sistēma var būt gan ārējā pasaule, kurā iesvētītais periodiski atgriežas, lai iedarbotos uz sev tuviem cilvēkiem; šī sistēma var izrādīties vienkārša loģiska pasaules izziņāšana, kurā iesvētītais iedziļinās, lai racionāli pilnveidotu noteiktus kompleksus sevī un apkārtējā pasaulē, šī sistēma var būt arī meditācija par to, ko mēs saucam par „derību”. Nodarbošanās ar šo slēgto sistēmu (10) noved cilvēku pie spēka ķēdes (kādas sekotāju grupas) izveidošanas (11). Šajā ķēdē acīm redzami radīsies ziedošanās nepieciešamība (12) vai nu vērsta uz iekšu (ķēdes interesēs), vai arī uz ārpusi (ārējās cilvēces interesēs). Izpildot savu pienākumu ziedot, cilvēks nonāk pie darbības plāna izmaiņas (13). Formālai izaugsmei tādā seko reāla saskarsme ar trīs plānu (garīgā, jūtu, materiālā) dzīves elementiem. Tās var būt lielas pārmaiņas esošajā dzīvē, vai arī dzīves plāna maiņa. Katrā ziņā, tā ir piedzimšama (13) jaunai dzīvei, nu jau ieguvušai pilnu sapratni par enerģētisko procesu izpausmju pārvēršanos (14). Šo priekšstatu cilvēks reāli iegūst kaut kādu lielu dzīves pārmaiņu rezultātā, kaut kas ar viņu notiek reāls, kaut kas liels un viņa dzīvē nozīmīgs. Tā vai citādi, šie satricinājumi noved cilvēku pie apjausmas par domu un emociju virpuļu milzīgo spēku (15), un rada loģisku (15) sapratni par visu līdzšinējo, par šiem spēkiem, un nu viņš kļūst spējīgs pārvaldīt un izmantot likteņa (15) triecienus un izpausmes. Tas noved pie izpratnes, ka loģisks spriedums noteikti ir kaut kā viena pieņemšana, un, reizē ar to, kaut kā cita (realitātes, tēžu) loģiska izslēgšana (16) vai fiziska piespiešana (16), saprātīgi un veikli pielietojot dažādas likteņa izpausmes. Uzsākas aktīva tā vai cita spēka pielietošana (16). Tomēr šai darbībai vajadzīgs kaut kāds palīgs, pāris, ko tā atradīs kādā nojautām bagātā pirmsākumā (17), kas palīdz 16. pareizi noorientēt savu spēku, aktivitāti. Bet, cilvēka paša darbības apstākļu izpratne atvērš cilvēkam acis uz to, ka citi var darīt tāpat, pielietot savu spēku gan par labu, gan par sliktu viņam. Viņš sapratīs, ka visos līmeņos eksistē ienaidnieki (18). Šāda visur esošu ienaidnieku klātbūtne iedarbosies uz cilvēku ļoti nospiedoši, un liks meklēt izeju no sava nospiebtā stāvokļa, meklēt ceļu uz gaismu. Šo izeju viņš saskatīs attālā nojausmā par savu lielo hermētisko uzdevumu (19). Tā padziļināta izpratne novedīs pie apzinātas pārlicības par iespēju mainīt plānus un pārdzimt (20). Nepieciešamība mainīt plānus piespiedīs iepazīt realizācijas noteikumus (21) šaurākā to izpratnē. Lai varētu izsmalcināt koagulātus, ir jāzin, kā tie ir veidojušies, zināmā mērā jāprot pašam tos izveidot. Kad cilvēks ir visu iepriekšējo ieguvis savā īpašumā, tad viņš var veikt lielo darbu (22) un pāriet gluži kvalitatīvi jaunā turpmākās darbības sfērā.

Šī cikla apguve un izstrāde sevī prasa milzīgu darbu. Būtībā tas ietver sevī visu, kas uz zemes ar cilvēku notiek vai var notikt. Šīs sistēmas atsevišķas fāzes ir savā starpā ļoti cieši un precīzi sasaistītas, -

tā, ka mēs, apmēram kā Mendelejeva tabulā, zinot dažas vietas, spējam izprast nezināmās. Līdz ar to, sistēma ir ne tikai cilvēka universāls garīgās attīstības ceļš un veids, bet tā ļauj arī orientēties dabas, cilvēku dzīves un augstāko spēku norišu likumsakarībās. Citiem vārdiem, ja šī sistēma cilvēku aizrauj, nu kaut vai kā krustvārdu mīkla, tad, aizvien dziļāk un dziļāk to izzinot, izjūtot un izdzīvojot, cilvēks gūst savā rīcībā varenu pozitīvu emociju, harmonijas, veselības un laimes avotu.

Pirmais, kas jāņem vērā cilvēkam, kas ieinteresētos par šo sistēmu ir sekojošais. Lai arī ļoti konkrēta, tomēr šī sistēma nedodas rokā tik vienkārši, kā, piemēram, augstskolas kurss kādā fizikā vai ķīmijā, vai pat kā kāda kandidāta vai doktora disertācija. Tas ir dabiski, jo arī ieguvums ir daudz lielāks. Te ir nedaudz cita apguves taktika. Nevajag nemaz nobīties, ja diezgan ilgi šķiet, ka te taču vispār nekas nav saprotams. Te viss gūstams ar mieru un pacietību. Nevajag sev uzspiest vēlmi saprast. Saprāšana un to pavadošā prieka sajūta nāks kā laiku pa laikam pārņemšana iekšēja atklāsmē, kad it kā pēkšņi ne no kā uzrodas laimes un harmonijas sajūta, kuru pie tam pavada pilnīgi konkrētas, agrāk neizprastas izpratnes par savu dzīvi, par pasauli, par citiem. Un šīs jaunās domas un izjūtas kļūs aizvien skaidrākas, iekšēji pārbaudāmas, sistemātiskas. Lieta ir tāda, ka visa šī sistēma pilnīgi katram cilvēkam kaut kur dziļi dziļi gēnos ir ierakstīta, bet it kā pilnīgi aizmirsta. Tāpēc te jau pašam nekas no jauna nav jāizdomā, jums tikai jāatceras tas, kas jums jau mūžam pēc patiesības pieder. Un tāpēc jau šo atcerēšanos pavada tāda prieka sajūta, tas ir kā atgriezties mājās pēc gara, nomācoša, neinteresanta un nogurdinoša darba vai ceļojuma. Katram šo atgriešanos var radīt ikviens šīs sistēmas fragments, katrā visneiedomājāmākajā dzīves brīdī. Katram tas ir savādāk, jo katrs cilvēks ir unikāls, un katrs būtībā pats sev rada šādu sistēmu pilnīgi personīgi, intīmi un individuāli. Šī arī nav tā reize, uz ko attiektos teiciens, ka strīdos vai diskusijās dzimst patiesība. Te nekas nav disputējams, te nevar būt par vai pret viedokļi vai argumenti. Te nekas pēc būtības nav maināms vai pilnveidojams. Maināms ir tikai pasniegšanas veids, katra individuālā pieredze, bet ne sistēmas būtība. Jo ne jau es, ne kāds vien cits cilvēks to kaut kad izdomāja. Tā ir cilvēces garas manta, kas kaut kad, ļoti ļoti sen, ļoti nezināmā veidā cilvēcei tika darīta zināma, un ko cilvēki visu laiku, atkal un atkal veiksmīgi pamanās aizmirst, izzaudēt, izkļiedēt un saputrot.

Dažādos gadsimtos pa šo ceļu gājuši ļoti, ļoti daudzi cilvēki. Tāpēc tas, ko es šeit jums atgādināšu, būs tikai sauss nepieciešamo faktu kopums, un dažādi ceļu sīku fragmentu varianti. Tālākais katra paša rokās. Ne jau visiem der un ejams šāds ceļš. Kam der, lai der, kam neder, lai neder. Veiksmi tiem, kam der, un novēlu iecietību tiem, kam neder. Katram savs.

BEIGAS

